

UNIVERSITY OF TORONTO

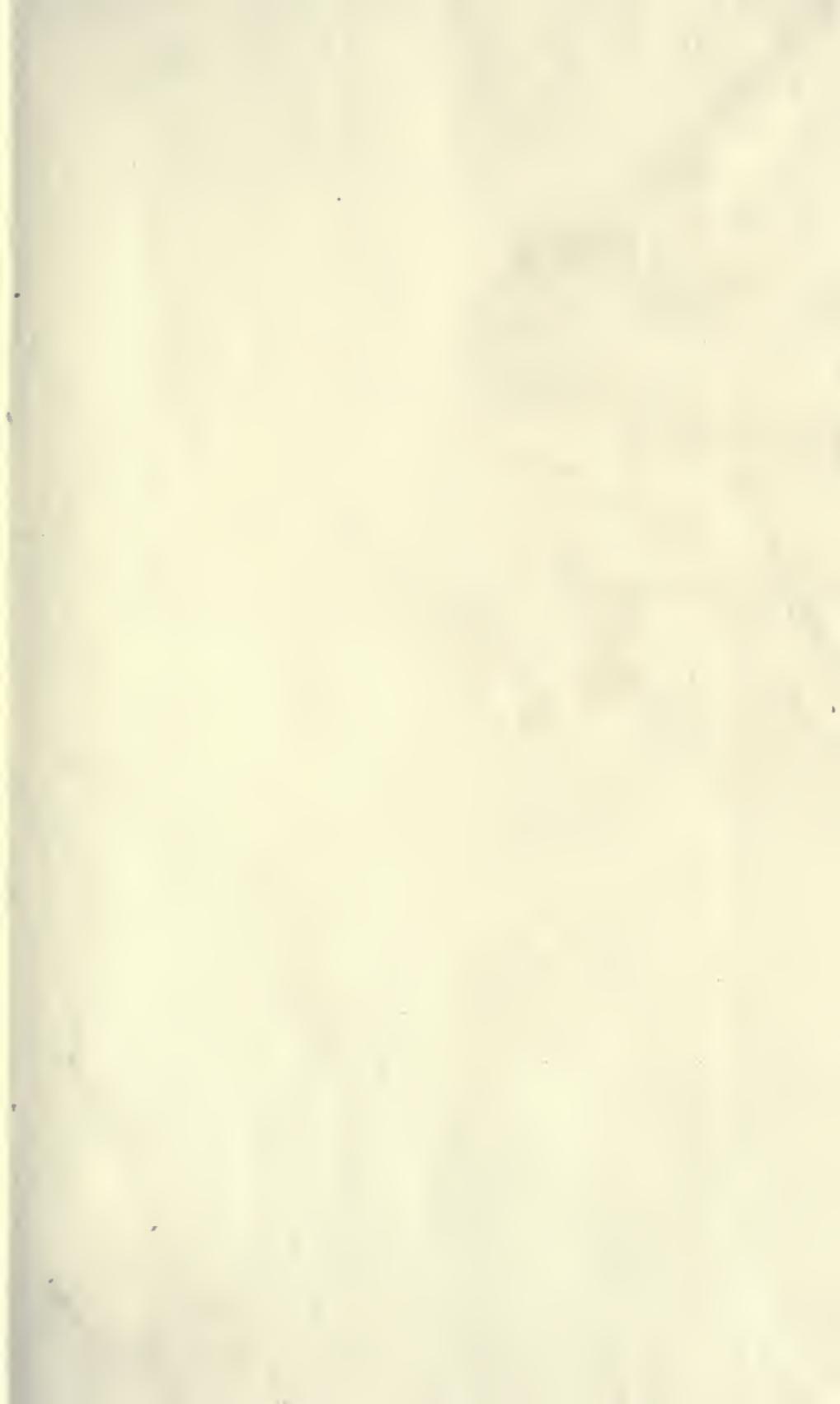

3 1761 01349319 2

15

no time

(29)

45.5 $\frac{1}{2}$

5° C

LGr
E86H

EUCLIDIS,

O P E R A O M N I A.

EDIDERUNT

I. L. HEIBERG ET H. MENGE.

UOL. VII.

LIPSIAE

IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.

MDCCCXCV.

EUCLIDIS OPTICA,
OPTICORUM RECENSIO THEONIS,
CATOPTRICA,
CUM SCHOLIIS ANTIQUIS.

EDIDIT

I. L. HEIBERG,
PROFESSOR DR. PHIL.

*49/60
26/11/80*

LIPSIAE
IN AEDIBUS B. G. TEUBNERI.
MDCCCXCV.

LIPSIAE: TYPIS B. G. TEUBNERI.

PRAEFATIO.

Codicibus in hoc volumine usus sum his:

I. In Opticis genuinis:

V = cod. Uindobonensis XXXI, 13 (= philos. Gr. 103 Lambecius), s. XII, in hac parte bombycinus, de quo u. uol. V p. XXIX sq. hinc Optica genuina primus edidi a. 1882 (Litterargesch. Studien über Euklid p. 93—129), postea locos dubios rursus inspexi Uindobonae 1883.

B = cod. Bodleianus Auct. F 6, 23, bombycinus s. XIII. continet f. 1—265^r Element. I—XIII, f. 265^a initium libri XIV, sed deletum, f. 266—273 Optica ad p. 60, 17 alia manu, sed eiusdem temporis. haec pars codicis pessime habita est, ita ut multa legi nequeant; quare de eius scriptura nihil adfirmatum uolo, nisi quod diserte adnotavi. contuli ipse Oxonii.

v = cod. Uatic. Gr. 1038, membr. s. XIII, de quo u. uol. V p. V—VI. contuli ipse.

Vat. = cod. Uatic. Gr. 1316, ex libris Fuluii Ursini, duabus uoluminibus constans. continet fol. 1—331 (bomb. s. XIV) Iliadem cum paraphrasi, f. 332^r ἀλβέρτου πίον παρπαίων ἄρχοντος κτῆμα, f. 332^a —336 uacant, f. 337—352 (membr. s. XV) Optica ad p. 118, 24 a manu recentissima (Vat. m. 2)

correcta, f. 353—354 (chart.) Archimedis $\pi\varepsilon\varrho\iota$
 $\tau\omega\nu \ \tilde{\nu}\delta\alpha\tau\iota \ \dot{\varepsilon}\varphi\iota\sigma\tau\alpha\mu\acute{e}n\omega\nu$. contuli ipse.

Vat.¹ = cod. Uatic. Gr. 1039, chartac. s. XV. continet Element. libb. XIV—XV, Optica ad p. 118, 10, Phaenomena (des. $\iota\sigma\alpha\iota \ \pi\varepsilon\varrho\iota\varphi\acute{e}\varrho\iota\alpha\iota \ \alpha\acute{l}\ \bar{\delta}\varepsilon \ \varepsilon\xi$. $\lambda\acute{e}\gamma\omega$, $\ddot{\sigma}\tau\iota$). locos quosdam inspexi.

m = cod. Marcian. Gr. 303, bomb. s. XIV, de quo u. V p. VIII. descripsi Uenetiis 1881.

A = cod. Ambros. A 92 sup. quinque fragmenta codicum diuersorum*), quorum ultimum (fol. 139—142, chart. s. XV) quattuor foliis formae minimae Opticorum continet p. 78, 11 $\pi\varrho\acute{o}\varsigma$ — 82, 14, p. 86, 9 $\dot{\delta}\varrho\vartheta\acute{a}\varsigma$ — 90, 3 $\dot{\varepsilon}\acute{a}\nu$, p. 104, 16 $\ddot{\alpha}\varrho\alpha$ — 110, 3, p. 112, 5 $\dot{\alpha}\kappa\tau\acute{i}\nu\omega\nu$ — 116, 2 $\tau\tilde{\eta}\varsigma$. contulit Henricus Menge.

D = cod. Dresd. lat. Db 86, membr. s. XIV, de quo u. Curtze, Zeitschr. f. Math. u. Phys. XXVIII hist. Abth. p. 1 sqq. hinc (fol. 111—122^r) sumpsi interpretationem Latinam, in qua edenda orthographiam codicis neglexi, nisi in uocabulis Graecis,

*) Cfr. Rivola, Vita di Federico Borromeo p. 314: Hebbe cotal' apparato suo principio da una colletta di libri, ch' esso Federico dimorando in Roma mosso da magnanimo spirito fece nelle pubbliche piazze raccogliere e comperare. Venuto era alle orecchie di lui, che molti libri così stampati come manoscritti si esponevano tratto tratto dalla rozza ed ignorante plebe in pubblico sopra le panche o tavole per esser come poco buoni a qualsivoglia bottegaio per invoglio o per altro servizio di sua mercatantia venduti, e spiacquegli si fattamente l' intendere, che a si misera ed infelice sorte si soggettassero que' parti .... che ... ordinò ad un suo familiare, che la citta tutta di quando in quando per suo diporto scorresse e cotali libri, non ostante che per antichita guasti fossero ...., comperasse ed a casa gli facesse ... portare.

errores uero plerosque retinui, ne quid utilitati interpretationis ad Graecum eius fundamentum restituendum detraheretur; errores, qui ad codicem Graecum referri non possunt, plerumque in annotatione, raro in textu emendaui. descripti ipse.

L = cod. Musei Britannici Add. 17,368. inter alia mathematica et astronomica fol. 60—69^r eandem interpretationem habet. locos nonnullos inspexi.

M = cod. Marcianus lat. 332 s. XIII. inspexi.

De ratione horum codicum u. Prolegom. I.

II. Scholia in Optica genuina e solo fere V desumpsi (nr. 54 etiam in Vat.¹, nr. 72 et 78 etiam in A, nr. 89 e solo A), ubi manibus V^a V^b V¹ V², de quibus u. V p. XI—XII, neglegenter scripta sunt. nonnulla in codice deleta uel erasa sunt; minora quaedam, quae satis certo legi non poterant, omisi. dubitari non potest, quin omnia scholia ab ipsis librariis codicis profecta sint; quare saeculo XII antiquiora non sunt.

III. In Opticorum recensione Theonis:

V = cod. Uatic. Gr. 204, membr. s. X, de quo u. V p. XII. Optica habet fol. 42^u—58^r manu recentiore (V m. rec.) correcta.

v = cod. Uatic. Gr. 191, bomb. s. XIII—XIV, de quo u. Parthey, Monatsberichte der Berliner Academie 1863 p. 374 sq.

p = cod. Paris. Gr. 2390, bombyc. s. XIII; u. Omont, Inventaire II p. 251. Optica habet fol. 265—275. omnes ipse contuli.

IV. Scholia in Opticorum recensionem
Theonis e multis codicibus descripti; ubi V uel alias
codex antiquior aderat, iuniores inspexi tantum, non
contuli, quod significauit siglo codicis non collati uncis
incluso.

V = cod. Uatic. 204; u. supra.

V¹ = eiusdem manus recentior (V man. rec.).

V² = eiusdem manus recentissima.

v¹ = cod. Uatic. 191 manus recens (a manu 1 nulla
scholia sunt).

Vat. = cod. Uatic. 192, bomb. s. XIV (u. Om Scho-
lierne til Euklids Elementer p. 34).

Vat. m. 2 = eiusdem manus recentior.

Vat.¹ = eiusdem manus recentissima.

R = cod. Uatic. 202, chart. s. XIV—XV (u. Om
Scholierne til Euklids Elementer p. 34).*)

O = cod. Ottobon. Gr. 102, chart. s. XVI, fol. 8—22.

F = cod. Laurentianus XXVIII, 10, chart. s. XV.

A = cod. Ambros. A 101 sup., chart. s. XV.

M = cod. Marcianus 304, chart. s. XV.

M¹ = eiusdem manus recens.

p = cod. Paris. Gr. 2107, chart. s. XV.

q = cod. Paris. Gr. 2342, chart. s. XIV.

r = cod. Paris. Gr. 2350, chart. s. XVI.

s = cod. Paris. Gr. 2351, chart. s. XVI.

t = cod. Paris. Gr. 2363, chart. s. XV.

u = cod. Paris. Gr. 2472, chart. s. XIV.

x = cod. Paris. Gr. 2390, de quo u. supra (= p).

*) Scholia nr. 12 et 14 p. 254—255 (R¹) errore hic posita
sunt; pertinent ad Optica antiqua, ubi inter scholia sunt nr. 6
et 8, et petita sunt e cod. Uatic. 1039 (= Vat.¹).

V. In Catoptricis usus sum his (ipse contuli):

V = cod. Uatic. Gr. 204 fol. 135—144^r, de quo u.
supra; correctus est initio manu recentissima.

v = cod. Uatic. Gr. 191; u. supra.

M = cod. Marcianus 303; u. supra.

m = cod. Marcianus 301, chart. s. XV.

VI. Scholia Catoptricorum sumpsi ex his:

V = cod. Uatic. Gr. 204.

V¹ = eiusdem manus recens; u. supra.

p = cod. Paris. Gr. 2107; u. supra.

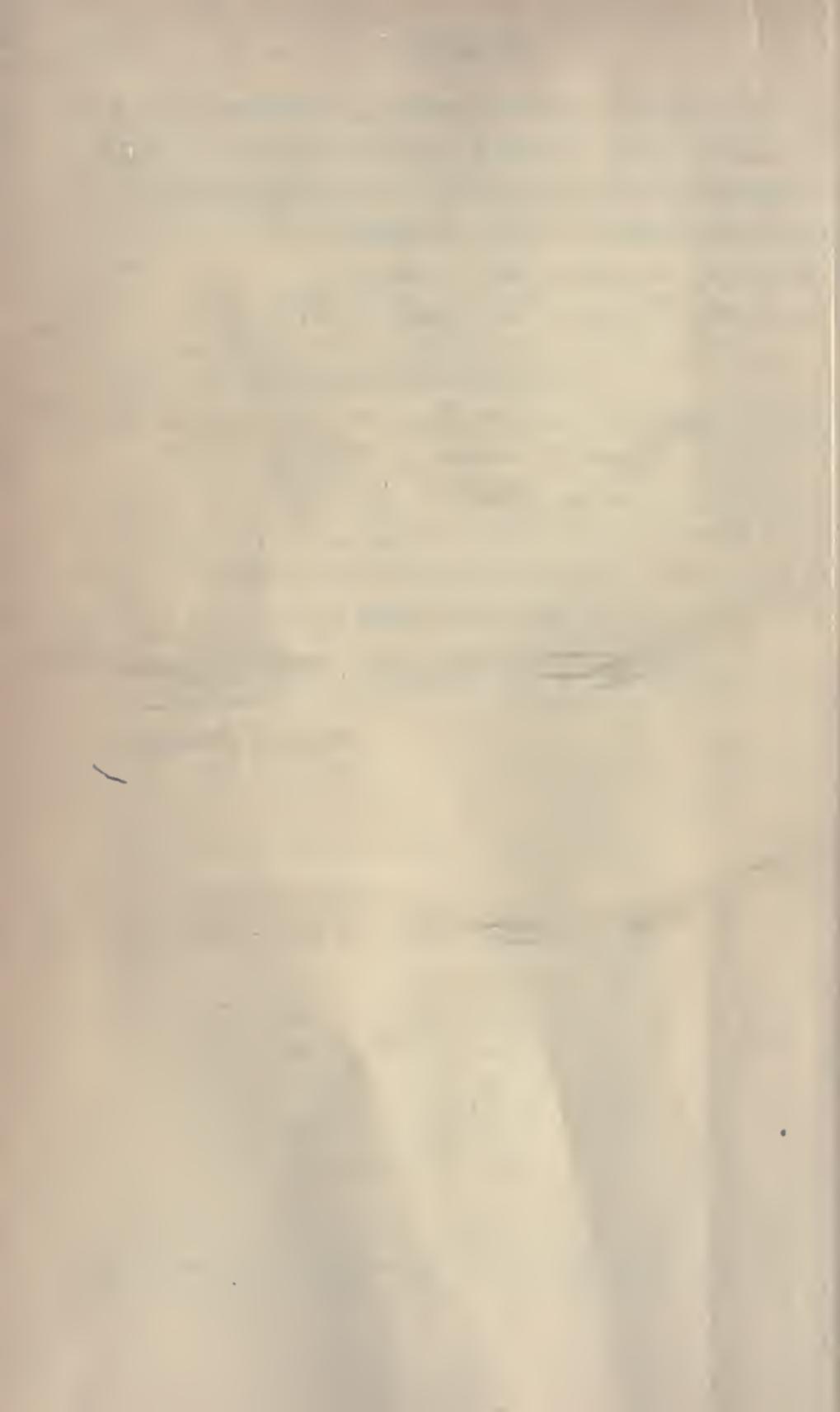
q = cod. Paris. Gr. 2342; u. supra.

q¹ = eiusdem manus eadem atramento rubro.

p. 14, 2 pro *λση* scribendum *λσα*.

Scr. Hauniae mense Nouembri MDCCCXCIV.

I. L. Heiberg.

PROLEGOMENA.

I.

De codicibus Opticorum genuinorum.

Codicum supra enumeratorum duae classes distinguuntur, V Vat.¹ m et B Vat. v, quarum principes sunt VB, et ita principes, ut ceteris nihil sit momenti. nam primum Vat. v non modo nusquam meliora praebent quam B, sed etiam in erroribus stultissimis cum eo consentiunt, uelut p. 14, 13 ($\omega\delta$ ortum e compendio Θ^v); 16, 16; 52, 24. et eos ex ipso B originem ducere ostendunt loci, ubi compendia codicis B errores genuerunt, uelut p. 42, 13; 46, 25, 26 — in B enim saepe scribitur $\vartheta\omega\sigma\alpha\nu$ —; 54, 2; 56, 3; cfr. praeterea de Vat. p. 32, 25; 34, 24; 50, 16; 52, 11, de v p. 30, 5; 32, 24; 46, 14 ($\beta\acute{a}\sigma\eta\varsigma$); 52, 10, 13; 56, 11, 13, 19*), et p. 20, 9, 10, 15; 22, 1; 38, 14, 19; 42, 3 al., ubi in v legitur ν pro γ , quia in B hae litterae distinguui uix possunt; etiam p. 20, 16 $\omega\eta$ pro $\varepsilon\eta$ in v legitur, quia ε littera in B obscurius scripta est. loco, qui est p. 30, 17, cogimus codicem inter B et Vat. v intermedium statuere; nam verba $\tau\tilde{\eta}$ $\ddot{\omega}\psi\epsilon\iota$ $\dot{\eta}\lambda\iota\omega\eta$ in B sunt. huic classi adcedit A (u. p. 80, 12, 16, 20; 82, 8, 12; 88, 5, 7, 11, 20; 90, 1, 2; 104, 17, 21, 23, 25; 106, 3, 4, 8; 108, 6; 114, 12; 116, 1). Vat. a manu 2 ad similitudinem codicis V correctus est (p. 22, 19; 26, 2; 28, 14; 74, 7; 88, 6 al.), postquam is a manu 2 correctus erat (p. 4, 27; 24, 4; 28, 7; 36, 25; 40, 9; 46, 14; 50, 7; 82, 26).

in altera classe Vat.¹ m ex eodem archetypo deriuatos esse, adparet ex summo eorum in erroribus consensu (p. 2, 7, 8; 8, 1; 24, 14; 34, 12; 36, 4, 10; 68, 13, 16; 76, 15; 78, 14, 16; 106, 2; 108, 15; 116, 18); nam Vat.¹ ex m descriptum non esse, ex p. 68, 21 et p. 108, 11 ($\gamma\epsilon\nu\omega\mu\acute{e}\nu\omega\nu$) concludi potest. nec dubium est, quin hic archetypus ex V pendeat; nam quae m meliora habet (p. 10, 10, 25; 102, 19; 104, 6 al.) — e Vat.¹ nihil eius-

*) Huc referri potest etiam p. 98, 3, ubi B sine dubio idem compendium habuit, quod Vat.

modi énotauit —, librario debentur, qui alia quoque suo arbitrio emendauit, uelut p. 24, 9; 68, 17, 20; 74, 4, 9, 10, 11; 80, 11; 82, 21, 22; 88, 7; 92, 9, quibus locis consensus alterius classis cum V interpolationem arguit. et est, cur putemus, hunc archetypum communem esse cod. Laurent. XXVIII, 6 (f), quem e V descriptum esse demonstrauit V p. XXVI sq.; cfr. p. 4, 8 παραφερομένων] V, π̄φερομένων f, περιφερομένων m; p. 10, 26 ΠΚ] V, π̄ f, π̄ Vat.¹m; p. 12, 21 ΔΓΚ] in ras. V, βγκ fm; p. 50, 7 τῶν κάνων] V, τοῦ κυλίνδρου mg. m. 2; τῶν κάνων f, κυλίνδρων mg. m. 1; τῶν κάνων καὶ τῶν κυλίνδρων Vat.¹m; p. 68, 8 ΑΓΖ] corr. ex A V, αξ̄ f, βαξ̄ Vat.¹, βαξ̄ m; p. 82, 26 ΒΔΓ] βδ̄γ̄ V (h. e. ΒΔΖΓ), βξδγ̄ f Vat.¹m; p. 102, 17 τάξ̄] V, τὰ γάρ f, τὰ γάρ deleto γάρ Vat.¹; p. 108, 5 ἐπὶ μιᾶς — 7 Γ, Ζ, Α] mg. m. 2 V, mg. m. 1 paullo superius f, mg. m. 1 ad p. 106, 26 Vat.¹, om. m; p. 108, 13 προηγεῖσθαι] V, προεῖσθαι f Vat.¹m.*)

praeter codices iam commemoratos etiam cod. Laurent. XXVIII, 3 Optica nostra habet, sed in hac parte (φ) ex f descriptus est, ut demonstrauit V p. XXVI. in cod. Uatic. Gr. 246 (chart. s. XV) inter alia fol. 17^r leguntur definitiones his scripturis uariantibus: p. 2, 1 Εύκλείδον ὀπτικοὶ δροι, 8 ἀν̄ om., προσ- supra scr., 11 δέ] δ', ἐλάσσονος ἐλάσσονα, 16 μὲν ὑπό] ἐπί. alios codices non inueni.

restant igitur soli VB; quorum V praferendus esse uidetur, non modo quod antiquior est, sed etiam quod B, quamquam saepe meliorem scripturam habet (p. 12, 24—25; 16, 17; 20, 1; 22, 19; 24, 9; 34, 23; 36, 14; 52, 2; 54, 13; 56, 20; item Vat.v, ubi B deest, p. 60, 18; 68, 2; 74, 7; 82, 5; 88, 6; 100, 24; 114, 15 — scripturas p. 16, 17; 36, 14; 74, 7 confirmat recensio Theonis p. 166, 14; 180, 9; 210, 12 —; fortasse etiam p. 8, 12; 26, 20; 34, 21; 38, 1; 42, 16 et p. 40, 9; 66, 22 ἔτι δέ, quae confirmantur scriptura Theonis p. 184, 4; 204, 14), ab interpolationis suspicione liber non est. uelut p. 6, 26 erroris origo intellegitur e scriptura codicis V, e scriptura codicis B non intellegitur; p. 18, 10; 36, 16 error non recte correctus est, p. 26, 11 cum V m. 2 in coniectura superflua conspirat, item p. 20, 28 (cfr. enim

*) P. 120, 6 haec est scriptura codicis f: σημ. δτι οὐτως δφείλει γραφεῖναι (-ῆναι). ἐὰν δὲ ἡ ἐπὶ τὴν συναφὴν τὴν δια- μετρον (scr. τῶν διαμέτρων) μήτε πρὸς δρθὰς ἐπὶ (scr. ἢ) τῷ ἐπιπέδῳ cetera ut V, qui hinc restitui potest; cfr. m.

p. 22, 1, 15); cfr. praeterea p. 6, 27; 30, 16; 40, 18. similiter, ubi B deest, Vat. v cum V male correcto conspirant p. 70, 4, coniecturam falsam habent p. 80, 12; cfr. p. 64, 11. praeterea error p. 118, 21 in Vat. ex eo compendio ortus est, quod V seruauit. p. 84, 18 nunc dubito, an ὁρθήν cum V omittendum sit, quamquam apud Theonem p. 216, 12 exstat, sed ante γωνίαν; nam p. 36, 18; 38, 23 B ad similitudinem recensionis Theoninae p. 180, 16; 182, 17 postea correctus est et p. 54, 4 cum ea p. 192, 19 in scriptura minus exquisita contra V conspirat. etiam recensio Theonis interpolationes codicis B arguit p. 162, 3 (= p. 10, 19); 170, 2 (= 20, 4); 180, 14 (= 36, 16); 188, 18 (= 46, 13); 196, 22 (= 58, 15); 202, 6 sq. (= 64, 11); 204, 14 (= 66, 22 εὐθεῖα om.); 244, 3 (= 118, 4). itaque in recipiendis scripturis classis secundae, etiam si per se bonae sunt, caute agendum, nec sine certa causa a V discedendum.*)

Interpretationem Latinam e D solo edidi, quia eum solum totum conferre potui; sine dubio aliunde emendari potest. specimenis causa huc congeram, quae notaui (praeter pauca, quae in adparatu dedi) ex *ML* et cod. *Amplon.* Q 387 (saec. XIV, fol. 47^r — 52^r, in fine: explicit liber de uisibus). p. 3, 1 rectas ductas] eductas rectas *Ampl.*; ductas lineas] lineas eductas *ML*; 2 inmensarum] inmensurarum *L* in *ras.*; uisibus] uisibus quidem *ML Ampl.* (cfr. p. 2, 3); 5 inciderit] incident *L*; 6 inciderit] incident *L*; 7 quidem] om. *M*; uero minori] minori uero *ML*; 11 quidem] om. *M*; 16 enim] quidem *Ampl.*; quidem] om. *Ampl.*; esto] om. *M*; 17 incident *Ampl.*; igitur] ergo *Ampl.*; p. 5, 1 uisus incidentes *M*; 2 fient] fieret *L*; et] puncta *M* in *ras.*; 3 non ergo uidebitur] *mg. m. 1 Ampl.*; simul uidebitur *M*; 4 ad totum *M*; simul] om. *L*; 8 quidem oculus *L*; 10 sit] om. *L*; 19 enim] om. *L*; autem] om. *L*; p. 7, 1 iam non *L*; 8 e] a *Ampl.*; minora] maiora *Ampl.*; p. 121, 8 epipedo *Ampl.*; 9 diametrorum] om. *Ampl.*; 11 nec] neque *Ampl.*; 12 demonstrabuntur *Ampl.* pro p. 5, 12 trigoni — 16 uidentur et p. 7, 2 ad k — 4 uidebitur *prorsus alia habet L*; et omnino etiam in aliis codicibus aliae exstant a Graecis uerbis diffe-

*) P. 72, 7 cum V correcto et B pro γάρ scribendum esse οὖν, ostendit recensio Theonis p. 208, 16; p. 68, 16 pro ὥστε εἰσίν supplendum ναι εἰσίν cum Theone p. 204, 25; itaque classis secunda uestigium ueri seruauit. p. 16, 27 ναι delendum, quia in correcto demum V additur, cuius nulla est auctoritas.

rentiae, de quibus in cap. III locus erit dicendi. si his interpolationibus ad tempus omissis interpretationem cum Graecis codicibus comparamus, adparet, eam codice Graeco niti, si summam spectes, nostris simili; iidem enim errores occurrunt, uelut p. 5, 18; 7, 5; 13, 11; 15, 6; 17, 2, 9; 19, 4—5; 25, 3, 5; 67, 16; 69, 13; 81, 11; 83, 4; 89, 5; 95, 1; 97, 6, 17; 103, 7; 107, 3, 4 (cfr. p. 105, 15); 109, 7; 115, 3—4. scripturam emendatiorem raro habuit, uelut p. 29, 11; 115, 2; 117, 14, et fortasse p. 31, 2 ($\omega\varsigma$ — $\lambda\acute{e}γεται$ p. 30, 3 om.); p. 31, 5 ($\tau\acute{a}v \delta\acute{e}$ — $\pi\lambda\acute{e}v\varphi\acute{a}l$ p. 30, 7—8 om.); p. 71, 28 (fort. scr. $\delta\acute{i}\grave{\alpha}$ $\tau\acute{o}\bar{\nu}$ $\pi\acute{e}n\tau\varrho\acute{o}v$ αi $A\acute{E}$, $\Gamma\acute{A}$ p. 70, 19); p. 81, 13 ($\pi\acute{a}\sigma\acute{a}i$ $\ddot{\alpha}n\acute{i}\sigma\acute{o}$ p. 80, 17?); p. 89, 8 (pro $\Gamma E A$ p. 88, 8 fort. $\Gamma E H$); p. 97, 20 (pro $A E$ p. 96, 23 melius $E A$). lacunae p. 37, 2; 39, 7; 77, 12; 79, 16; 87, 21; 99, 19 fortasse librario debentur. raro cum V conspirat (p. 11, 12; 19, 8; 27, 15; 31, 6, 14; 39, 5; 47, 11; 49, 5; 71, 1; 83, 9; 89, 9?), contra cum altera classe summus est consensus (p. 7, 16, 18; 9, 11, 24; 11, 12, 19; 13, 12; 15, 21; 17, 13, 20; 19, 4, 5, 17; 21, 22; 25, 7; 27, 9, 14; 33, 3; 35, 14; 37, 5, 7, 15; 39, 3, 16; 41, 2, 4, 7; 43, 12; 45, 3; 47, 7, 8; 53, 6, 12; 55, 12; 57, 11; 63, 2, 17, 18, 21; 65, 5, 6, 8, 10, 11, 12, 15; 67, 3, 6, 7, 15; 69, 2, 3, 8; 71, 10; 75, 4; 79, 6; 83, 15; 85, 5; 89, 7, 9; 91, 12, 14; 97, 15, 16; 101, 19; 103, 9; cfr. p. 25, 16; 35, 16; 41, 1; 103, 17; cum v solo p. 105, 7, cum Vat. solo p. 61, 6), etiam in mendis apertis (p. 71, 16; 73, 6; 75, 9; 79, 4; 101, 6; 105, 15; 107, 3, 4; 115, 8; cfr. p. 5, 13; 15, 8; 97, 14). in hac tanta constantia memorabile est, eam locis haud ita paucis etiam cum m e priore classe consentire (p. 27, 14; 37, 11; 67, 18; 69, 12; 75, 7; 79, 4), interdum in erroribus grauioribus, uelut p. 37, 13; 83, 8; 99, 10, 22. de origine eius in cap. III uidebimus.

II.

De codicibus Opticorum Theoninorum.

Primum codices praeter Vv, qui et Optica Theonis et Catoptrica continent, enumeremus.

- 1) cod. Uatic. Gr. 192 s. XIV, u. supra.
- 2) cod. Ottobon. Gr. 102, chartac. s. XVI, ex codicibus Iohannis Angeli Dicis ab Altaemps. continet Catoptrica, Optica, Heliodorum, Arrianum in Epictet.
- 3) cod. Angelic. C 2, 9, chartac. s. XV; u. Om Scholierne til Euklids Elementer p. 34.

4) cod. Scorial. X—I—4, chartac. s. XVI; scripsit Ualerianus Foroliuiensis. continet Catoptrica, Phaenomena, Optica cum scholiis.

5) cod. Paris. Gr. 2107, chartac. s. XIV—XV. continet inter uaria mathematica, astronomica, medica (u. Omont II p. 196) fol. 27—58 Optica et Catoptrica.

6) cod. Paris. Gr. 2342, chartac. s. XIV, u. Apollon. II p. XII et LXIX. Optica habet fol. 109—113, Catoptrica fol. 116—118^r.

7) cod. Paris. Gr. 2347, chartac. s. XVI. continet Elem. I—XIII, Data, Marinum, Optica fol. 346—364, Catoptrica fol. 365—376, Hypsiclem, Phaenomena.

8) cod. Paris. Gr. 2350, chartac. s. XVI; scripsit Petrus Uergetius. u. Om Scholierne til Euklids Elem. p. 56.

9) cod. Paris. Gr. 2352, chartac., scr. Iohannes Rhosus a. 1487—1488. continet Proclum in Elem., Catoptrica, Phaenomena, Optica, Data.

10) cod. Paris. Gr. 2366, chartac. s. XVI; scripsit Iohannes Hydruntinus. u. Om Schol. t. Eukl. Elem. p. 34.

11) cod. Paris. Gr. 2468, chartac., scr. Angelus Uergetius a. 1565. continet Optica, Catoptrica, Phaenomena.

12) cod. Paris. suppl. Gr. 186, chartac., scr. Angelus Uergetius a. 1537. continet Elem. I—XV, Catoptrica, Optica.

13) cod. Paris. suppl. Gr. 195, chartac. s. XV. continet Catoptrica, Optica, Anonymi Optica, Isagog. harmon. fuit Ἀλβήρτον Ῥυμβούτιον ναὶ τῶν σπουδαίων; f. 1 mg.: 1507 Uenetiis And. Conerj.

14) cod. Monac. Gr. 361, bomb. s. XIII. continet praeter Optica fol. 8—14 et Catoptrica fol. 15—17^r sine ordine Phaenomena, Data, Ptolemaei Harmon.

15) cod. Berolin. Philipps. Gr. 1542, chartac. s. XVI. continet Catoptrica, Phaenomena, Optica, Data.

16) cod. Oxon. coll. S. Iohannis 55, chartac. s. XVI. continet Optica, Phaenomena, Catoptrica („ex dono Reuerend. in Christo Patris Gul. Laud, Archiepiscopi Cantuariensis Anno 1642“).

17) cod. Cantabrig. Uniuersit. Gg II, 33, chartac. s. XV—XVI. continet inter multa alia mathematica et astronomica (Coxe III p. 58 sq.) Optica fol. 248—251^r, 252—253, 107—109^r (prop. 1—24 cum scholiis) et Catoptrica fol. 258—261.

18) cod. Cantabrig. Uniuersit. Nn III, 8, chartac. s. XVI. continet Catoptrica, Phaenomena, Optica.

19) cod. Bodleian. Baroccian. 161, chartac. s. XV. continet Euclides, edd. Heiberg et Menge. VII.

fol. 196—380 Catoptrica, Phaenomena, Optica, Data. praecedunt et sequuntur alia mathematica, u. Coxe I p. 276.

20) cod. Leidensis 7, chartac. s. XVI, de quo u. V p. CIV.

21) cod. Barberin. II, 81, chartac. s. XV. continet Catoptrica fol. 1—7, 32—35^r, Optica fol. 59^u—80^r, praeterea sine ordine Phaenomena, Data, commentarium in Cleomedem, Heronis Geodaesiam.

22) cod. Ambros. A 101 sup., de quo u. Apollon. II p. XII, nisi quod nunc adfirmare possum, codicem chartaceum esse saec. XV—XVI.

23) cod. Uindobon. suppl. 9, chartac. s. XVII; u. Apollon. II p. XIII.

24) cod. Uindobon. Gr. 120 praeter mechanica quaedam fol. 37—39^r fragmenta habet Catoptricorum (definitiones, propp. 1, 3, 4, ult.) et Opticorum (propp. 18—21).

25) cod. Toletan. Biblioth. Capitul. 98—13, chartac. s. XVI; u. Graux et Martin, Notices p. 278. continet Catoptrica, Phaenomena, Optica, Data.

Optica sola sine Catoptricis hi codices habent:

26) cod. Uatic. Gr. 202, chartac. s. XIV—XV, u. supra p. VIII.

27) cod. Laurent. XXVIII, 10, chartac. s. XV. continet Data, Optica, Phaenomena.

28) cod. Marcian. 304, chartac. s. XV. continet Optica, Autolycum de sphaera mota, Theodosium de habitat., de diebus, Aristarchum, Autolycum de ortu, Hypsiclem.

29) cod. Paris. Gr. 2351, chartac. s. XVI; scripsit Constantinus Palaeocappa. continet Phaenomena et fol. 65—116 Optica.

30) cod. Paris. Gr. 2363, chartac. s. XV. inter alia mathematica et astronomica (u. Omont II p. 246—247)* Optica habet fol. 29^u—40^r.

31) cod. Paris. Gr. 2390, bomb. s. XIII, = p; u. supra.

32) cod. Paris. Gr. 2472, chartac. s. XIV. inter alia mathematica et astronomica (u. Omont II p. 266—267) Optica continet fol. 49—63.

De aestimatione horum codicum nunc aliter iudico, ac cum ante hos quinque annos textum huius uoluminis recensem; nec, cum in itinere sine schedis meis plagulas corrigarem, noua moliri ausus sum. quare hoc loco quaedam retractanda.

*) Addendum, fol. 97 fragmentum (deff., propp. 1—4) Catoptricorum exstare (*ἐν τῶν κατοπτρικῶν Εὐκλείδον*).

nam cum antea etiam reliquis codicibus, inter quos nonnulli satis antiqui sunt, aliquid auctoritatis tribuerem, nunc mihi persuasi, Uat. 204 solum recensionis fundamentum esse. hoc intellexi reperta emendatione loci, qui est p. 146, 16, ubi κατά e codd. deterioribus et Uat. 204 correcto recepi, quamquam non placuit (u. p. 147 not.); sed seruata scriptura codicis Uat. 204 lenissima mutatione egregia euadit sententia: *καὶ τὴν αὐγὴν εὐθεῖαν οὖσαν* (lineam coniungentem medium lucernam et rimam tabellae et lucem siue punctum illuminatum alterius tabellae rectam esse). hinc adparet, quanta distantia Uat. 204 ceteris praestet;*) itaque cum eo scribendum

p. 146, 26 ἔμαστενσαν

p. 148, 9 πολλά] πολλάνις

p. 148, 17 ἄμα] omittendum

p. 160, 11 ante ὅμμα inserendum τὰ δὲ παράλληλα τὰ ΞΑ, ΠΝ, ΒΔ

p. 162, 10 μεῖζον — 11 ΗΞ] omittenda (etiam v)

p. 162, 13 καὶ οὗτω] omittenda (etiam v)

p. 162, 14 τὰ μεγέθη] omittenda

p. 164, 22 ΔΚΖ] ΔΚΗ

p. 166, 20 ὅν — p. 168, 8 φαίνεται] οὐκοῦν τῶν ἀπὸ τοῦ Β
ὅμματος πρὸς τὸ ΓΚ ἐπίπεδον προσπιπτονσῶν ἀντίνων
μετεωροτέρα έστιν(ν) ἡ ΒΓ ἥπερ ἡ ΒΖ· δύοις δὴ καὶ
ἐπὶ τῶν ἔξης. οὐκοῦν τὸ μὲν Γ τοῦ Ζ μετεωρότερον
φανεῖται, τὸ δὲ Ζ τοῦ Δ, τὸ δὲ Δ τοῦ Κ. ita enim
cod. Paris. 2342 (nisi quod ἀντίνων μετεωροτάτη έστι
habet) addito τοῦτο ξήτει ἄλλως ἀπὸ ἄλλον ἀντιγρά-
φου ἐν τῷ ἑτέρῳ μέρει ἐν σημείῳ [ ], et ita habuisse
V e uestigiis pro certo colligitur. tum in figura
cum cod. Paris. 2342 permutede Z et Δ; p. 166, 20
pro ΒΔ, ΒΖ, ΒΚ (ita Paris. 2342) exspectaueris ΒΖ,
ΒΔ, ΒΚ, sed cfr. p. 168, 13, ubi e V recipiendum
puto ΒΓ, ΒΔ.

p. 168, 14 ὅν — 21 ὁρᾶται] οὐκοῦν ταπεινοτάτη τῶν ἀπὸ τοῦ Β
ὅμματος πρὸς τὸ ΔΖ ἐπίπεδον προσπιπτονσῶν ἀντίνων
έστιν ἡ ΒΔ, καὶ ἀπώτερον φαίνεται τὸ Δ· τὸ Δ ἄρχ
ταπεινότερον φαίνεται τοῦ Γ, τὸ δὲ Γ τοῦ Ζ. ita
etiam Paris. 2342.

*) Simul adparet, manum rec. nullius momenti esse, quippe
quae aut scripturas codicum deteriorum intrudat aut de suo
interpolet.

- p. 170, 12 *τοῦμπροσθεν]* *τοῦμπροσθε*
 p. 172, 3 B] omittendum
 p. 180, 22 BK, ΓΚΔ] BKΔ; cfr. Optica genuina p. 36, 23
 p. 188, 28 *ἡμικυνλίον]* *ἡμικυνλίνδρον*
 p. 196, 25 δ BΓ] δ περὶ τὴν BΓ. in figura Γ ponendum, ubi
     BΔ circulum secare uidetur, quamquam ita ob-
     scuratur, eam ad planum circuli perpendiculararem esse.
 p. 226, 9 ΔEZ] ὑπὸ ΔEZ (pro AEB scribendum ὑπὸ AEB)
 p. 238, 24 ἀποχωροῦν] ἀποχωρεῖτω; scribendum ἀποχωρεῖ uel
     fortasse ἀποχωρεῖται (cfr. p. 110, 26)
 p. 240, 21 καὶ — 22 φέρεσθαι] omittenda
 p. 166, 7; 180, 23 omittenda, quae uncis inclusi.

fortasse etiam p. 224, 3, 4, 5, 7, 10 cum V pro Δ reponen-
 dum Λ, ne Δ bis usurpetur; tum Λ delendum in figura priore
 p. 223 et p. 224, 3 cum V m. rec. scribendum ΘΝΛ. magis
 dubii sunt loci p. 190, 12—14; 196, 3, quia ibi correctio non
 manu recenti facta est; sed crediderim, hic quoque manum
 primam sequendam esse.

a V proximus abest cod. 6 et sine dubio, ut in Eutocio
 (u. Apollon. II p. VI), ex ipso V descriptus est. nam non modo
 p. 146, 16; 148, 9; 160, 11; 166, 20; 168, 14; 188, 28; 196, 25;
 238, 24; 240, 21 solus fere cum V consentit, sed etiam saepe
 eosdem errores habet, uelut p. 148, 15; 152, 1; 170, 8, 9; 182, 13;
 192, 24; 202, 15; 212, 4 (u. p. 208, 11), et quae meliora habet
 (p. 148, 21; 150, 9, 10, 14, 19; 152, 8; 170, 12; 172, 3), prompta-
 erant librario illi perito audacique (u. Apollon. II p. VII);
 p. 148, 17 sine necessitate ἄμα addidit, p. 208, 11 falso ABΓΔ
 scripsit. commemorandum etiam, cod. 6 solum scholia codicis V
 nr. 82, 84, 85 habere et rationem numerorum in 82, de qua
 u. p. 278, e V optime explicari. sed iam supra p. XIX uidimus,
 librarium codicis 6 etiam alium codicem habuisse; cfr. quod
 p. 182, 13—15 scripturam manus recentis codicis V in mg. habet
 addito ἐν ἄλλῳ. etiam exemplaria recensionis genuinae ei
 praesto fuisse, adparet e scholio 21 p. 259, 8. cod. 6 manu
 recentiore correctus est ad similitudinem codicis V correcti
 (p. 144, 1 δ Εὐκλείδης, 4 γινομένας, p. 146, 12 πνυτίον, 20 ἀξιοῖ,
 p. 148, 3 οὖν ὡς, p. 150, 23 πρὸς ἀντίληψιν τῶν δρατῶν, p. 162, 3
 ἡ KM, p. 172, 9 τῶν ἄρα ἵσων μεγεθῶν, omnia m. 2; p. 190, 12
 διά — 14 δραθήσεται mg. m. 2).

ex V descripti sunt etiam codd. 5 et 10; nam interpolationes
 in eo manu rec. adscriptas (etiam quae in cod. 6 non exstant)

in textu habent, uelut p. 144, 1, 14; 146, 20; 148, 8; 150, 23; 288, 1, 20, 22; nec cod. 10 e cod. 5 antiquiore descriptus est; u. p. 144, 4 ἀπορριπτονμένας] cod. 5, γινομένας cod. 10 et V mg. m. rec. (γρ.); p. 146, 12 πτυχίου] cod. 10, πνυτίου cod. 5 et V m. rec.; p. 150, 14 ἐπιτήδειον] cod. 5, ἐπιτήδιον cod. 10 et V; p. 152, 1 τό] cod. 5, τοῦτο cod. 10 et V. cod. 5 autem correctus est; cfr. p. 148, 23 σώματος] V, cod. 10, σώματος τῆς βελόνης cod. 5; p. 150, 13 μὲν γάρ] V, cod. 10, γὰρ ή cod. 5.

codd. pv e V originem ducere, ostendunt errores communes*), quales sunt p. 196, 5; 222, 26; 224, 25; 230, 17 et p. 214, 11, ubi *A* in V ita formatum est (*A*), ut litterae *A* simillimum fiat; cfr. praeterea commune compendium p. 194, 19. e p. 212, 3, ubi error codicis V et emendatio iuxta se in textu posita sunt, adparet, inter V et vp unum saltim archetypum communem intercedere, et hoc ea re confirmatur, quod p et cum v contra V consentit (p. 152, 5; 156, 21; 166, 16, 17; 168, 10; 172, 7; 186, 5; 194, 9; 198, 2, 10; 218, 11**); 240, 21 praeter locos supra adlatos; cfr. quod p. 182, 14 scriptura interpolata codicis v in p supra scripta est) et cum V contra v (p. 186, 11; 192, 8; 198, 3; 200, 25; 218, 18; 220, 8; 222, 15; 224, 6; 230, 10; 234, 22; 238, 11, 14; 244, 8, 16; cfr. quod p. 174, 15 error codicis p ex ea scribendi ratione codicis V ortus est, quam seruauit v). nec in p quidquam reperimus melioris memoriae; nam τε p. 144, 10 leue est nec prorsus certum, p. 178, 10*** uera scriptura corrigendo restituta est, p. 158, 7—8 errore in p omittuntur, ut e p. 6, 5 adparet, reliquas emendationes bonas ut p. 148, 15; 232, 13 cum v communes habet. p magnopere interpolatus est (p. 166, 20; 190, 12; 212, 24; 216, 21; 224, 10; 242, 18; corrigendo demum p. 168, 14, 21; 210, 9, 20), interdum e recensione genuina (p. 162, 10, 13; 216, 4); cum V correcto consentit p. 182, 9; 200, 19. etiam v et in minutis quibusdam (p. 208, 20; 216, 8, 10) et in erroribus (p. 152, 8; 164, 14; 180, 9; 198, 11; 210, 13; cfr. p. 156, 19; 206, 18; 220, 11; 228, 24; 236, 14), quam arte cum V cohaereat, ostendit (cfr. in Catoptricis p. 292, 5; 302, 22; 310, 6; 314, 6). et quae emendatoria habet, pleraque tam futilea sunt, ut

*) P. 182, 2 pro τάς scribendum αῖ, p. 230, 15 τῇ KN ή ΒΓ pro ἡ KN τῇ ΒΓ cum Sauilio contra codices.

**) Cfr. p. 86, 3.

***) Ibi in adparatu scribendum: δῇ Vv.

librario tribui possint (p. 148, 3; 150, 9, 14, 19; 152, 4, 27; 162, 2; 164, 6, 11, 15, 21, 22; 166, 10; 170, 8, 9; 178, 14; 182, 13, 17, 22; 184, 20; 190, 5; 192, 24; 200, 3, 5; 202, 15; 206, 9; 208, 7, 10; 210, 3, 18, 23; 212, 25; 214, 15; 218, 6; 220, 12; 224, 3 ΘΝ; 226, 21; 228, 11; 230, 15; 236, 8; 238, 23; 240, 2, 6; 242, 12, 18; 244, 3, 23; 246, 4; in Catoptricis p. 286, 6; 294, 11; 308, 4; 314, 17, 22; locos, ubi V m. 1 uel 2 correctus est, ut par erat, omisi); paullo maiora, nec tamen ita, ut captum librarii excedant, p. 148, 15, 21; 152, 1; 198, 23; 200, 3, 5; 232, 13; 298, 5. nec aliter exspectandum erat, quoniam etiam in Eutocio eadem est ratio codicum Vv (v ibi est w), u. Apollon. II p. V. interpolationes p. 162, 14; 166, 7, 16; 168, 10; 180, 23 codicum vp communes e recensione antiqua petitae sunt.

e V praeterea pendere uidetur cod. 26; nam p. 194, 19 compendium $\cong$ habet, p. 174, 15 ΘΝ, p. 148, 3 ἔξεριμένον, p. 172, 7 recte ὥστε παῖ. archetypum communem communes produnt cum vp interpolationes et coniecturae falsae p. 146, 16; 148, 9, 17; 188, 28, item p. 166, 20 sq. et p. 168, 14 sq., quae e recensione antiqua petita sunt, sicut etiam p. 162, 14. cum v conspirat p. 182, 14 δράμενον, p. 184, 9 τὸν ΖΛ, p. 186, 11 σημεῖον, contra v cum Vp p. 152, 20 περιφέρεια. originem interpolationis in v ostendit p. 192, 8, ubi ὡς ἡμικύκλου supra scripta sunt, sed p. 146, 12 πνυτίον, p. 164, 2 παὶ παράλληλα, p. 168, 14 ὕν — 16 θεάρημα interpolationes in textu habet, quas ceteri aut omittunt aut in mg. relinquunt; p. 190, 12—14 in mg. habet ut V, sed manu 1 (ἢ τὸ ἡμισυ lin. 14 omisit lacuna relicta); p. 176, 16 interpolationem e p. 28, 24 petitam, quam V recenti demum manu habet, in mg. habet a manu 1 (γρ.), quo cum conferri potest scholium 54 e p. 58, 15—18 petitum.

e cod. 26 pendent sine dubio communi intercedente archetypo codd. 27, 28, 32, e cod. 32 descriptus est cod. 30, ut his locis comparatis constat: p. 144, 5 θνηίδων] 27, 28; θηρίων 32, θηρίων 30 supra scr. δ m. 2; p. 144, 11 ἀπορρίπτειν] 28, 30, 32; ἀπορρίπτει 27; p. 146, 5 αἱ] 27, 28; om. 30, 32; p. 146, 23 ὅλα] om. 26, 27, 28, 30, 32; p. 146, 25 προσεκάθησαν 28; p. 148, 7 ἐωρᾶτο] ἐ|ωρᾶτο 26, ὁρᾶται 27, 28, 30, 32; p. 148, 14 οὐδέ] μηδέ 26, 27, 28, 30, 32; p. 148, 17 ἄμα ὅλα] ὅλα ἄμα 26, 27, 28, 30, 32; p. 150, 7 τά] om. 28; p. 150, 8 ἀποκλησοῦσθαι 28; p. 150, 10 πατεσκεναπέναι] πατεσκενασμ^{ατ}] 26, πατεσκενασμένα 27, 28, 30, 32; p. 150, 11 ὄφρησιν 28; p. 150, 13 φωνή] φηνή 27;

p. 150, 20 ἀνδροειδεῖς 28; ἐμμένειν] 27, 30, 32; ἴμμένειν 26, 28; p. 156, 2 ὅλον] om. 26, 32; p. 160, 9 ἡτοι οὐ παράλληλα supra scr. 26, ἡτοι καὶ παράλληλα mg. 27, 30, 32; p. 166, 16 τοῦ ὅμματος ἐπιπέδων κειμένων] 26, 27, 28, 32; κειμένων ἐπιπέδων τοῦ ὅμματος 30; p. 166, 20 ἥ] δ 26, 27; p. 166, 23 γάρ] paullo obscurius 26; δέ 27, 32; p. 176, 16 interpolationem codicis V in mg. hab. 26, 30, 32; p. 236, 12 τά] τό 26, 27, 32.

de fragmento Catoptricorum in cod. 30 hoc tantum notaui, p. 286, 1 legi ὑποκείσθω ὄψιν e codice interpolato aliquo.

e codice v descriptus est (in Opticis) cod. 12, ut ex his locis adparet: p. 150, 10 ἀκοήν μὲν γάρ] ἀκοήν | γάρ v, ἀκοήν γάρ 12; p. 152, 20 περιφέρεια] εὐθεῖα γραμμή v, 12; p. 154, 10 προσπίπτωσιν αἱ ὄψεις v, προσπίπτωσιν αἱ ὄψεις 12; p. 226, 18 ἔπι] ἐ| v, ἐκ 12. et Romae scriptus est apud Georgium Selva episcopum tum Francisci I apud Papam legatum.

codd. 1, 14 a v originem ducere arguuntur loco memorabili p. 314, 1. nam cur ibi pro altero A sine ullo sensu AE habeant, causa est, quod in v littera E figurae prioris p. 311 casu ita collocata est, ut litteram A p. 314, 1 statim sequatur, quasi coniungendae sint. cfr. praeterea de Opticis p. 152, 5 αὐτῷ] bis v et cod. 1; p. 154, 11 προσπίπτωσιν] προσπίσιν v, cod. 1; p. 158, 1 ΓΔ — 2 τό] mg. m. 2 v, mg. m. rec. cod. 1; p. 194, 19 παραλλήλουν] ≈ v, cod. 1, 14; p. 216, 8 κέντρῳ] κ—ω v, ιέω 1 (corr. m. 2), ē post ras. 14; p. 242, 18 φαίνεται ἔγγιον] om. v, codd. 1, 14. nec alter ex altero descriptus esse potest; u. p. 162, 16 ἵσα] v, cod. 1, om. 14; p. 174, 27 ξετω — ξετί] v, cod. 14, mg. m. rec. cod. 1; p. 190, 12 διά — 14 ὁραθήσεται] cod. 14, om. v, cod. 1; p. 216, 5 περιφερείας] v, cod. 14, περιφερείας κέντρον ἔχοντος τὸ ὅμμα cod. 1. quoniam autem p. 288, 8 τρίγωνα (sic v) in codd. 1, 14 deest, communem archetypum inter v et codd. 1, 14 statuere oportet. sed uterque interpolatus est et correctus, u. p. 152, 20 περιφέρεια] cod. 1, εὐθεῖα γραμμή v, γραμμή 14; p. 244, 8 ἐπὶ δὲ ταύτης] cod. 1, ἐπεὶ δὴ αὐτὸν v, ἐπὶ δὲ αὐτῆς 14; p. 216, 21 interpolationem codicis p habet etiam cod. 14; errores codicis v saepe in cod. 1 non inuenimus, uelut p. 164, 8; 170, 7, 13, 18; 172, 17; 174, 4, 7, 11.

AE illud p. 314, 1 habent etiam codd. 3, 4, 7, 8 (E del.), 9, 15, 16, 17, 18, qui ea re ex v pendere arguuntur; quo gradu, iam uideamus.

codd. 3, 7 e cod. 1 descriptos esse, ostendunt hi maxime

loci: p. 150, 15 ἀποπαλθεῖσαν] ἀπαλθεῖσαν cod. 1, ἀπαλθεῖσαν 3; p. 152, 17 αὐτὸ μὲν] αὐτό| cod. 1, αὐτό 3, 7; p. 168, 1 τὸν] τῷ cod. 1, 7; p. 168, 2 H] ἡτα 1, 7; p. 168, 4 ΔΓ] Δ 1, 7; p. 168, 18 ἡ δέ — 21 δρᾶται] postea ins. cod. 1, om. 7; p. 168, 21 post δρᾶται add. καὶ ἀπώτερον φαίνεται τὸ Δ· τὸ Δ ἔρα ταπεινότερον φαίνεται τὸν Γ, τὸ δὲ Γ τὸν Ζ cod. 1, 7

(cfr. V); p. 288, 3 τρίγωνα] om. 1, 3, 7; p. 294, 11 θῆσ] Θ cod. 1, θῆ 3; p. 294, 12 πέντερον] κ- cod. 1, πύκλον cod. 3, sed corr. neque enim cod. 7 e cod. 3 antiquiore descriptus esse potest; u. p. 146, 15 τό] cod. 1, 7, τοῦ 3; p. 148, 10 ἀναγναζομένους] cod. 1, 7, ἀναγναζομένον 3; p. 148, 14 ἐστι] cod. 1, 7, om. 3. cod. 3 ad similitudinem codicis V m. rec. correctus est; u. p. 148, 20 ad τό mg. γρ. μή; p. 150, 23 ad ἑαυτῆς mg. γρ. πρὸς ἀντίληψιν τῶν δρατῶν; p. 144, 1 ad ὄψιν supra scr. m. 1 δ Ἔντειδης; p. 152, 25 ad καί mg. m. 1 περί; p. 158, 22 post ΔΖ postea add. τῶν ἵσων ἔρα καὶ τὰ ἔξης.

fortasse etiam cod. 21 e cod. 1 descriptus est; nam p. 288, 3 τρίγωνα omisit et p. 288, 17 pro MN solus habet MH, in cod. 1 autem hoc loco N ita scriptum est, ut litterae H simillimum sit.

p. 190, 14 uerba ὅλον τοῦ in cod. 14 paene absumpserunt uermes. iam quoniam ὅλον omittit cod. 8 et lacuna relictā cod. 9, ὅλον τοῦ lacuna relictā (in qua αὐτοῦ m. 2) cod. 13, e cod. 14 descripti sunt; cfr. p. 236, 8 προσιόντων μέν] πλησίων corr. in πλησίον 14, πλησίων 13 (προσιόντων μέν m. 2), πλησίον 8, 9. eodem pertinere cod. 20 e scripturis uariantibus infra adlatis concludi potest; u. p. 144, 14 τοῖς] τοῖς φωτοῖς, del. τοῖς φω, 14, τοῖς post lacunam 13, τοῖς 9, τοῖς φωτοῖς 8, 20; p. 146, 15 εὑρήσομεν] 8, εὑρήσωμεν 14, 9, 13, εὑρήσομεν 20; p. 146, 18 ὄντος] ὄντως 14, 9, 13, 20, ὄντως 8; p. 148, 20 τό] om. 14, 8, 9, 13, 20; p. 150, 4 καί] 14, 13, 20, om. 9, m. 2 cod. 8; p. 150, 11 πατεσπεύασεν] 8, 13, 20, corr. ex πατεσπεύασεν 14, 9; p. 150, 18 ὁσφρησιν] 8, ὁσφρισιν 14, 9, 13, 20; p. 152, 1 πατά] 9, 20, πατασπενασμέναι 14, πατασπενασμέναι 13 et 8 (corr. m. 2); p. 152, 7 ὑψηλοτέρᾳ] 9, corr. ex ὑψηλωτέρᾳ 14, 20, ὑψηλωτέρᾳ 8, 13; p. 152, 8 πεῖσθαι] 14, 8, 9, 20, πείσεται 13; p. 152, 10 γεγραμμένης] 8, 9, -μέ- a uermibus absumptum 14, lac. 13 (corr. m. 2), γὰρ εμμενης 20; p. 152, 23 ἡ περί] ἡν περί 14, 8 (corr. m. 2), 9, 13, 20; p. 172, 6 ΒΔ] 14, 8, 13, Δ 9; p. 190, 14 ἐστι καί 14, 8, 9, 13 (corr. m. 2).

e cod. 13 descriptus est cod. 2; nam cum in uniuersum cum eius archetypo consentiat, uelut p. 152, 20 γραμμή, ab eo discedit, ubi cod. 13 correctus est; u. p. 216, 4 κέντρον ἔχοντος τὸ ὅμιλον 2, om. 14, mg. 13; p. 242, 18 interpolationem codicis p in mg. habet cod. 14 m. rec., m. 2 cod. 13, in textu 2 cum iisdem erroribus (ἔστι τῆς οἰόμενα τῷ ὅμιλοι); cfr. praeterea p. 190, 15 προσήχθω] προήχθω 13, 2; p. 288, 3 ἡχθωσαν] ἡχθοσαν 13, 2; p. 314, 1 Α] e corr. 13, Α 2.

e cod. 20 descriptus est, ut uidetur, cod. 29 mendis leuioribus correctis; u. p. 144, 2 διότι] 14, ὅτι 20, 29; p. 144, 14 τοῖς] τοῖς φωτοῖς 20, 29; p. 144, 19 τῶν σωμάτων αἱ] 14, αἱ τῶν σωμάτων 20, 29; p. 150, 10 εὐθεῖα] 14, εὐθεῖα 20, εὐθεῖαν 29; p. 150, 18 ὅσφρον] 29, ὅσφρον 14, 20; p. 152, 10 γεγραμμένης] 14, γὰρ εμμενῆς 20, γὰρ ἐμμενούσης 29; p. 152, 23 ἡ περὶ] 29, ἡν περὶ 14, 20; etiam p. 152, 21 κειμένην] κειμέν') 14, μέν') 20, non dubito, quin μένειν habeat cod. 29; nam post diac de suo inseruit τό.

e cod. 9 descriptus est cod. 19; nam p. 148, 16 in θεαμάτων littera ε in cod. 9 ita formata est, ut litterae ρ similis fiat; unde θεαμάτων cod. 19; cfr. praeterea p. 144, 17 αὔξειν] ξειν post lac. 9, post ras. 19; p. 148, 24 εἰδώλων] 9, εἰδώλον 19; p. 150, 2 βελόνην] 9, βελόνην 19; p. 150, 4 ιαί] om. 9, 19; p. 152, 15 τοῦ τε] τοῦτο 9, 19; p. 286, 21 κοίλων] κύλων 9, 19; p. 288, 21 παρατεθέντος] παρατιθέντος 9, 19. cod. 19 fol. 195 haec habet: tituli horum Euclidis librorum sunt apud episcopum Cornarium nec non in bibliotheca sancti Iohannis et Pauli Uenetiis, fol. 381 tituli librorum sequentium sunt in libro antiquo . . . in nostra bibliotheca, que est apud fratrem meum D. Laurentium. inde sine dubio descriptus est cod. 15, sicut omnes fere codd. Philippiani Uenetiis oriundi sunt. habet enim p. 144, 17 αὔ- in lacuna m. rec., p. 148, 16 θεαμάτων. *) quae in margine m. rec. adscripta sunt, ex editione Penae petita sunt, uelut post prop. 24: „θεώρημα κε'. σφαιρα ἐν διαστήματος ὄρωμένη κύλος φαίνεται. ἔστω γὰρ ἐν σφαιρᾳ reliqua ex impresso codice adde. habes ad finem page 16“. est p. 619, 8 ed. Gregorii = p. 16 extr. ed. Penae. ex adnotationis forma adparet, codicem hypothetae paratum esse; cfr. ad prop. 2: „* ὅτι δὲ διερχόμενον, mg. nota σχόλιον, quod ad hoc theorema 2^m in impresso habetur codice minime praetermitten-

*) Cfr. p. 240, 15 ἵσω] ἵσων codd. 9, 15.

dum. ergo asterisci loco commentarium priorem sequatur“; est p. 603, 3 ed. Gregorii = p. 6 extr. ed. Penae. ad prop. 7: „addidit dominus Dasypodius aliam huius demonstrationem, quae ut superiora scholia addatur“. ab eo fortasse pendet cod. 25; nam in fine habet, sicut cod. 15: τὰ πρὸ τῶν Εὐκλείδου ὀπτικῶν (τὰ πρὸ τῶν Εὐκλείδου ὀπτικῶν τέλος cod. 9); adscripsit Io. Pastricius: hic erratur, nam prolegomenorum finis est, ubi suppositiones incipiunt.

cod. 4 e cod. 8 descriptus esse arguitur scriptura *παρεθήκοι*

p. 288, 14, quae inde orta est, quod in cod. 8 legitur *παρεθηκός*. et eadem scholia habet. totum codicem 8, quem Petro nepoti scribendum dederat, deinde correxit Angelus Uergetius, in qua re satis libere egit, uelut p. 160, 24, ubi desunt εἰ δὲ μετεωρότερον, pro *κέοιτο* scripsit λέγοιτο et in mg. addidit: λείπει· εἰ δὲ μὴ ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ; p. 146, 9 et 10 ἐπιτομήν in ἐντομήν, p. 194, 19 compendium $\cong$ (*παραλλήλουν*) in *τοῦ*, p. 238, 13—14 κατὰ τὴν Γ (K om. cod. 8) ἀεὶ in τῷ Κ ὅμματι ἴσοταχῶς mutauit. interdum cod. 29 usurpasse uidetur, uelut cum p. 144, 2 διότι in ὅτι, p. 150, 10 εὐθεῖα in εὐθεῖαν, p. 152, 21 *κειμένην* in *μένειν* mutat.*¹) haec omnia quoniam cod. 11 partim in textu partim (p. 150, 10; 152, 21) in mg. praebet, adparet, eum nihil esse nisi exemplar purius et emendatius codicis 8 ab ipso Uergetio confectum; cfr. quod cod. 11 litteram initialem habet, ubicunque Uergetius in cod. 8 paragraphum [adposuit. u. praeterea p. 162, 12 διὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ ἡ AN cod. 8, δὴ del., mg. γρ. ὄλη, AN corr. in AZ; διὰ τὰ αὐτὰ καὶ ὄλη ἡ AZ cod. 11; p. 286, 1 ὑποκείσθω ὅψιν εἶναι εὐθεῖαν 8, supra scr. β—α; ὅψιν εἶναι εὐθεῖαν ὑποκείσθω 11; p. 154, 3 Uergetius interposuit ὑποθέσεις, quod recepit cod. 11; p. 314, 1 A habet, quia in cod. 8 E a Uergetio deletum est.

etiam cod. 23 e cod. 8 descriptus esse uidetur; nam p. 144, 17 uterque *ξειν* habet pro *αὐξειν* postea correctum.

cod. 22 e familia codicis 26 uidetur esse; nam p. 146, 23 ὄλα omittit; sed p. 144, 1 habet: ὅψιν ὁ Εὐκλείδης, p. 146, 23 τοιαύτην om., p. 148, 20 τὸ μὴ τῇ, p. 154, 3 Εὐκλείδου ὀπτικοὶ δροι, p. 242, 18 φαίνεται. μεῖζον ἄρα φαίνεται τὸ ΓΔ τοῦ ΓΒ.**)

*) Cfr. p. 232, 13 θεώρημα $\bar{v}$ ἀντίστροφον τοῦ πρὸ αὐτοῦ mg. 29, addidit Uergetius; p. 240, 11 μειζόνων γωνιῶν] cod. 8, μεῖζονος γωνίας 29, mg. Uergetius.

**) Haec etiam in p, quod errore in adparatu omisi.

τὰ δὲ μείζονα φαινόμενα τοῦ ὅμματος προσιόντος αὐξάνεσθαι δοκοῦσι. καὶ τὰ αὐξανόμενα ἔρα τῶν μεγεθῶν δόξει προσάγεσθαι τῷ ὅμματι. ἔγγιον οὐλ.

cod. 16 e cod. 8 pendere, ostendunt scripturae ὅτι p. 144, 2, τε p. 144, 10; p. 160, 24 εἰ δὲ μετεωρότερον om.; sed obstat, quod p. 144, 14 τοῖς habet, non τοῖς φωτοῖς. cfr. praeterea p. 148, 21 κινεῖσθαι, p. 152, 20 γραμμή, ut cod. 14 alii; p. 242, 18 habet: καὶ τὰ μείζονα ἐαντῶν ὁρώμενα τῷ ὅμματι προσάγεσθαι δοκοῦσι· καὶ τὰ αὐξανόμενα ἔρα τῶν μεγεθῶν δόξει προσάγεσθαι τῷ ὅμματι.

cod. 17 e cod. 26 pendet; nam p. 160, 9 ἡτοι οὐ παράλληλα supra scr., p. 176, 16 ἄχοις — τῷ B mg. habet ut cod. 26, et praeterea eadem scholia præbet (nr. 38 et 41 in textu) et in nr. 21 easdem scripturas (p. 259, 8—11, p. 260, 14—18). iam cum p. 254, 17 εἴποι habeat, non εἴπῃ, ueri simile est, eum e cod. 28 descriptum esse (e codd. 27, 30, 32 pendere non potest propter οὐ p. 160, 9); p. 152, 20 ἡ εὐθεῖα γραμμή habet ut v, sed in mg. ἐν ἄλλῳ ἡ περιφέρεια.

cod. 18 sine dubio e cod. 14 pendet; nam p. 144, 14 habet τοῖς φωτοῖς (τοῖς φω- del.) et eadem scholia continet; p. 242, 18 habet: καὶ τὰ μείζονα ἐαντοῖς οἰόμενα τῷ ὅμματι ἐπαυξάνεσθαι δοκοῦσι· καὶ τὰ αὐξανόμενα ἔρα τῶν μεγεθῶν δόξει προσάγεσθαι τῷ ὅμματι. ἔγγιον οὐλ., ut cod. 14 (ἐαντῆς). de cod. 24 nihil notaui, nisi quod p. 286, 1 habet ὑποκείσθω ὄψιν. Editionem*) Opticorum „cum notis mss.“ in bibliotheca Uniuersitatis Paris. adseruatam (Omont, Inventaire III p. 355 nr. 56) non uidi.

Restat, ut de scholiis pauca addamus.

praeter codices in adparatu usurpatos, quorum deteriores, qui obiter tantum inspecti sunt, fortasse praeter notata unum et alterum scholium etiam ceterorum habent, minora præsertim, in his codicibus scholia insunt:

cod. 14 nr. 13, 15, 7, 18, 19, 36, 33 + 34, 38 (a p. 266, 10), 41, 50, 54, 55, 56, 60, 57, 58, 63, 67, 71, 75, 73, 76, 80, 81, 86, 91, 92.

cod. 18 eadem habet eodem ordine praeter 7, 36, 50, 73, 80, 81.

cod. 20 nr. 10, 13, 7, 15, 18, 19, 33 + 34, 38 a p. 266, 10, 41, 54 + 55, 56, 57, 73; cfr. cod. 14.

*) Sine dubio Penae; ea enim 48 paginas habet (cum Catoptricis).

cod. 4 nr. 7, 10, 13, 15, 18, 19, 33, 34, 38, 41, 54, 55, 56, 60, 57, 58, 63, 67, 71, 75, 76, 86, 91, 92; cfr. cod. 14 et 8 (= r).

cod. 17 fol. 107—109^r (Opt. 7—24) nr. 19, 21 (ut R) ad p. 260, 10, tum nr. 23, tum partem reliquam nr. 21, 26, 34, 37 et in textu nr. 38 totum, 41; fol. 248—251^r nr. 1, 2, 6, 3, 10, 13, 9, 7, 11, 8; fol. 252—253, ubi repetitur prooemium cum iisdem scholiis et in textu nr. 5, 4 et propp. 1—6, nr. 10, 13, 7, 16, 18. nr. 38 cum R consentit.

scholia codicis 1 (Vat., Vat. m. 2, non Vat.¹) sola sine textu habet cod. Paris. suppl. Gr. 12 chartac. s. XVI fol. 36—40^r (Omont III p. 202—203) ex ipso cod. 1 descripta; u. p. 267, 15 τάς (alt.)] comp. 1, τῆς suppl. 12 postea correctum; p. 276, 10 Στερεοῖς] lac. 1, suppl. 12; p. 282, 12 ὁστε] στε post lac., 13 τῷ ΔΘ] τ ωδῳ, p. 283, 1 ἵππων] εἵπω suppl. 12, omnia ut Vat.; cfr. Om Scholierne til Euklids Elementer p. 34. eandem collectionem scholiorum habent Ambr. J 84 inf. chartac. s. XVI (ex officina Uergetii; u. Om Scholierne til Eukl. Elem. p. 34) et Magliab. XI, 11 chartac. s. XVI (u. Vitelli p. 550), cuius pars media eadem omnia continet, quae suppl. 12.

Horum scholiorum pars antiqua, quam V a manu 1 praebet (10, 15, 20, 23, 27, 29, 30, 34, 36, 39, 40, 45, 46, 48, 52, 53, 55, 56, 57, 58, 60, 63, 65, 66, 67, 68, 69, 71, 72, 76, 80, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92), sine dubio orta est e studiis Byzantinorum, ut cetera scholia operum in Paruo astro-nomo comprehensorum; saltim saeculo X antiquiora sunt, ut ex erroribus codicis V adparet (p. 255, 22; 284, 1 ex compendiis ortis, p. 270, 15; 272, 5; 280, 15; 281, 17 in litteris; cfr. p. 271, 14; 280, 11; 281, 17; 282, 3, 4); p. 275, 22 ex Herone citantur, quae nunc non legimus. sed cum errores haud ita multi sint, crediderim, ea non nimis multo ante V scriptum confecta esse, fortasse saec. IX, quo studia mathematica reuixisse docui Bibliothec. Mathemat. 1887 p. 34 sq. accesserunt saec. XIII codicum 14 et 26 communia nr. 7, 13, 18, 19, 38, 41, 50, 54, 75, 81, quae habet etiam cod. 1 exceptis nr. 7 et 75, sed praeter 50 (falsum), 54 (= Opt. ant. p. 58, 15), 81 (= Opt. ant. p. 82, 12)* a manu 2, et 33, 73 (cod. 14), saec. XIV nr. 42,

*) Etiam nr. 75 ex Opticis genuinis p. 84, 22 petitum est. conferri potest, quod in cod. 13 manus 2 adscripsit p. 114, 20—115, 9 et p. 116, 22—118, 5. schol. nr. 7 est Opt. ant. schol. 4, nr. 33 cum Opt. ant. schol. 31 congruit.

44, 47 (citationes), 74 (= Opt. ant. p. 84, 5), quae praebent codd. 1 et 26 (excepto nr. 42), nr. 21, 26, 37, 61, 62, 64 (cod. 26), nr. 8, 17, 22, 24, 28 (= Opt. ant. 10), 49, 79 in cod. 6, qui etiam pleraque reliquorum habet, fortasse etiam nr. 31, 32, 51, 59, 70, 77, 78 (V¹). reliqua recentissima sunt (v¹ V² saec. XV—XVI).

III.

De fatis Opticorum.

Optica, qualia hic e codice Uindobonensi maxime primo loco repetiuimus, Euclidis esse, non est, cur dubitemus (cfr. Weissenborn Philolog. XLV p. 54 sq.). sed cum recentiores tantum exstant codices, mirum non est, locos nonnullos tam corruptos esse, ut uerba Euclidis restitui nequeant; u. p. 2, 1—2; 18, 14—15; 34, 17; 58, 10—12; 84, 18—20; 116, 17 sq.; etiam p. 88, 5 post $\pi\alpha\sigma\omega\nu$ deest: $\tau\omega\nu\gamma\omega\ni\omega\nu\tau\omega\nu\pi\epsilon\omega\mu\epsilon\nu\omega\nu\pi\omega$, ut legitur p. 66, 23; 68, 18; sed hic error Theone antiquior est, quoniam is non modo p. 220, 15 idem habet, sed etiam errorem propagauit p. 204, 15; 206, 2. etiam p. 120, 6 aliquid turbatum est et fortasse nimis audacter $\tau\eta\varsigma\delta\epsilon\alpha\pi\omega\tau\omega\delta\mu\mu\acute{\alpha}\tau\omega\nu$ e Theone p. 246, 1 recepi. cfr. praeterea in locis subditius p. 98, 23; 114, 6. nec desunt interpolationes; neque enim dubitari potest, quin demonstrationes alterae ab Euclide profectae non sint (u. V p. LXXIX); pleraeque e Theone interpolatae esse possunt (p. 36, 4 = Theon prop. 22, p. 48, 9 = Theon prop. 28, p. 92, 20 = Theon prop. 43, p. 98, 6 = Theon prop. 45), quamquam hoc quoque fieri potest, ut Theon iam utramque demonstrationem habuerit alteramque elegerit; non habet $\ddot{\alpha}\lambda\lambda\omega\varsigma$ p. 34, 20; 112, 23; 114, 10. subditium praeterea scholium p. 50, 1—8. et ueri simile est, etiam p. 64, 4—21 e Theone p. 202, 1—16 interpolata esse; nam idem aliter demonstratur p. 76, 12 sq. (omisit Theon), nec in prop. 34 locum habet, ubi de omnibus diametris aequalibus agitur (p. 60, 15); adcedit, quod uerba $\mu\eta\tau\epsilon\iota\sigma\alpha\gamma\omega\ni\omega\pi\epsilon\omega\chi\omega\eta\sigma\alpha$ p. 64, 25—26 (= Theon p. 202, 20—21) propter p. 64, 4—21 necessaria minus recte adduntur, quia semper cum binis diametris aequales anguli efficiuntur, nec apud Pappum VI, 80 leguntur. itaque puto, non modo p. 64, 4—21, sed etiam $\mu\eta\tau\epsilon\iota\sigma\alpha\gamma\omega\ni\omega\pi\epsilon\omega\chi\omega\eta\sigma\alpha$ p. 64, 25—26 e Theone interpolata esse, et deinde difficultate intellecta $\pi\varrho\delta\varsigma\dot{\alpha}\pi\omega\iota\epsilon\alpha\pi\omega\iota\omega\gamma\omega\ni\omega$ p. 64, 27 (non habent

Pappus et Theon); ita demum ordine ac ratione progreditur demonstratio.

in codice Uindobonensi Optica genuina cum Elementorum libris I—XV et Phaenomenorum recensione antiqua coniuncta sunt, sed quo tempore hoc corpus compositum sit, incertissimum est; nam in cod. Laur. XXVIII, 3 haec pars tota saeculo XV suppleta est, et in Bodleiano B ne Optica quidem tota conseruata sunt. fieri potest, ut in Uindobonensi demum haec opera sint coniuncta.

a Pappo Optica inter opera ad *τὸν ἀστρονομούμενον τόπον*^{*)} (p. 474, 3) pertinentia in libro VI tractantur titulo non addito. VI, 80—97 propositiones 34—35 cum lemmatis^{**)} additamentisque (VI, 87, 88, 92, 98—103) suis retractat (VI, 90—91 = prop. 34, 93—97 = prop. 35) et in uniuersum eandem demonstrationem habuit ac nostri codices.

recensio recentior, cui praemissa est paelectio, quo iure ad Theonem referatur, u. Studien über Euklid p. 139. primus hoc suspicatus est Angelus Uergetius, qui in cod. Paris. 2468 adscripsit: *τὸ προοίμιον ἐκ τῆς τοῦ Θέωνός ἔστιν ἐξηγήσεως*, et est conjectura satis probabilis, quamquam Theon in *σύνταξι*. Ptolemaei p. 7 ed. Basil. prop. 4 ita citat, ut ad recensionem antiquam propius adcedat (*καί* p. 6, 11 habet, om. recensio Theonis p. 158, 13; p. 6, 12 *διαστήματος*, sed *ἀποστήματος* recensio Theonis p. 158, 14); ex ceteris, quas citat propositiones, nihil concludi potest (prop. 3 in *σύντ.* p. 7, prop. 5 ib. p. 8, prop. 23 ib. p. 265, prop. 26 ib. p. 199). de recensendi ratione Theonis u. Studien p. 146. intactas reliquit uel leuiter mutauit propp. 1, 2, 3, 9, 33, 34 (= 34 + 35 Theon), 41 (= 39), 45 (= 46), 47, 52 (= 51), 53 (= 52), 54 (= 53) et definitiones praeter primam; magis mutatae nec in litteris figurae solum propp. 20, 37 (= 41), 38 (= 42), 43 (= 44), 50 (= 49), 51 (= 50), 56 (= 55), 57 (= 56), 58 (= 57); prorsus mutatae propp. 29, 30, 31 eodem mutationis genere et 55 (= 54). in mutando semper fere breuitati studuit (propp. 4, 5, 6, 7, 10, 11, 32, 44 p. 98 = 45); demonstrationes ita decurtatas saepissime a par-

^{*)} Titulum δὲ μικρὸς ἀστρονομούμενος scholiasta demum Pappi habet.

^{**) VI, 80 usurpatur p. 68, 16, VI, 81 p. 68, 6, VI, 85 p. 74, 15 sq., VI, 86 p. 80, 1 sq., VI, 89 p. 74, 20; 78, 18. VI, 82—84 idem demonstratur, quod in lemmate p. 66, 18—70, 17.}

ticula *οὐκοῦν* incipit, uelut propp. 12, 13, 14, 15, 18, 19, 21, 25, 26, p. 200, 22 = p. 62, 19 sq.; cfr. p. 214, 16 = p. 80, 11; p. 174, 5, 17; 180, 25; 182, 23; 188, 6; 242, 16. etiam prae-
parationem saepe breuiorem reddit uelut p. 160, 26 (= p. 10, 8 sq.),
p. 184, 18 sq. (= p. 42, 1 sq.), p. 186, 7 sq. (= p. 42, 24 sq.),
p. 188, 1 (= p. 46, 2), alibi. prorsus omisit non modo p. 32, 24
— 36, 4; 46, 14—48, 8; 50, 1—8; 90, 18—92, 19; 96, 14—98, 5;
112, 24—114, 18, de quibus locis u. supra, sed etiam p. 68, 21
—70, 17; 74, 23—76, 16, propp. 46, 49. multo rarius aliquid
addidit uelut p. 162, 7 (= p. 10, 24), p. 164, 9 (= p. 14, 7),
p. 196, 2 (= p. 56, 19; hic rursus *οὐκοῦν* illud suum usurpat);
prop. 40 inutilibus ineptisque ambagibus dilatauit. e Pappo
VI, 80—81 interpolauit p. 206, 21—208, 10; 206, 5—20, fortasse
etiam p. 202, 21—22 μείζων δὲ ἡ ἐλάσσων τῆς ἐκ τοῦ κέντρου
e p. 568, 15. p. 210, 20 ἡ μέν — 23 τῷ *O* interpolata esse
arguuntur non modo ipsa forma molesta, sed etiam lemmate
Pappi VI, 85. prop. 37—41 infelicissime sic ordinauit: 41,
42, 38, 40, 39.

cum recensio Theonis in *τῷ μικρῷ ἀστρονομούμενῳ* tradere-
tur, cuius causa fortasse et ea et recensio noua Phaenomenorum
facta erat*), Optica genuina non prorsus ab usu mathemati-
corum remota sunt. uelut Georgius Pachymeres saec. XIII ea
in quadriuum suum recepit teste Paulo Tannery Rapport sur
une mission en Italie p. 39 (Archives des Missions 3e série XIII).
ex hac parte geometriae Pachymeris et opticis Heliodori
Larissaei Angelum Uergetium non sine fraude composuisse
Damiani Optica, quae edidit Erasmus Bartholin Paris. 1657
e cod. Barber. I 131, demonstrauit idem Tannery l. c. p. 40.
itaque quae illa editione confisus de ratione, quae inter Damia-
num et Optica Euclidis intercedat, exposui Studien über Euklid
p. 137 sq., nunc de Pachymere ualent, quem codicem nostris
similem habuisse, mirum non est. Heliodoro uel Damiano
relinquuntur I, 1—13 sola genuina. ibi cap. 5 citatur Opt.
prop. 1: πρὸς τὸ τοῦ στοιχείου τοῦ λέγοντος· οὐδὲν τῶν δρω-
μένων ἄμα δύο ὁρᾶται. cap. 1 idem argumentum adfertur,
quod in praefatione Theonis p. 150, 9 sq.; etiam cap. 8 cum
Theone p. 146, 24 sq. comparari potest. uterque sine dubio

*¹) Mutationes temerarias operum eo pertinentium signifi-
care uidetur Pappus VI, 1.

eundem auctorem secutus est; nam Heliodorum Theone antiquorem esse, pro certo habeo.

Etiam Arabibus cum ceteris libris intermediis (eo enim nomine illi eadem fere opera designauerunt, quae ὁ μικρὸς ἀστρονομούμενος comprehendit, u. Steinschneider Zeitschrift für Math. u. Phys. 1865 p. 464) Optica innotuerunt studioseque tractabantur; u. Steinschneider Zeitschrift f. Math. u. Phys. XXXI, hist. Abth. p. 100 sq., unde haec adfero. Arabice ea uertit Honein, cuius interpretationem Thabit ben Korra et Nasireddin Tusi emendauerunt. ex Euclide et Ptolemaeo sua Optica se confecisse dicit Ibn Haitham (in interpretatione Latina eorum, quae sub nomine Alhazen satis nota est, nihil inuenitur, quod ex Euclide transsumptum esse demonstrari possit). ex Arabico fluxit sine dubio et interpretatio Persica et Hebraica (Steinschneider p. 101).

utrum interpretatio Arabica ad occidentales medio aeuo peruererit Latineque uersa sit necne, discernere nequeo; inter codices Latinos Opticorum, quos uidi, nullus certa uestigia originis Arabicae habet. sed Optica Graece in Italia meridionali exstisset saeculo XII, e praefatione Henrici Aristippi ad interpretationem Phaedonis comperimus (Rose, Hermes I p. 388): *habes Euclidis optica, qui tam vere et mirabiliter de opinione videndi disserit, ut opinabilia ratiocinatione probet demonstrativa.* nec dubito, quin eo referenda sit interpretatio e Graeco ad recensionem antiquam facta, quam supra edidi (praeter codices supra nominatos hosce noui: cod. Riccardian. 885 fol. 132—143 saec. XIV, cod. Norimb. cent. V, 64 fol. 164—168^u, cod. Oxon. Colleg. Corp. Chr. 251, cod. Cantabrig. Uniuersit. Mm III, 11). interpres quamquam in uniuersum Graeca uocabula tenuit, tamen interdum ridicule errauit, uelut p. 78, 1 τὸ *M* redditum sectionem (*τοῦ* legit pro *τοῦ* *μῆτρα*), p. 92, 16 ὁποτερασοῦν *utralibet ergo*, p. 100, 8 *τεμοῦσιν* secantes, p. 106, 24 *ἡ* uel, p. 108, 7 *M* quidem (*μῆτρα* = *μέν*); *ἐπεξεύχθω* *ἡ* semper fere interpretatur *coniungantur*, quod corrigerem non debueram. praeter interpolationes minores p. 3, 13; 5, 19; 33, 9; 35, 7; 37, 17; 43, 4; 71, 1, 11, quas recepi, has habet maiores in *D*:

post p. 11, 21 in oculis subiecta superficie consistentium linearum equidistantium latitudo remotior est secundum uisio nem minorem. equalitas autem habetur *kg* linea existente equali *tb*. subtensis cordis erunt equales propter triangulorum duo latera equalia et angulos contentos equales. ad equali-

tatem autem illarum linearum perpendicularium*) habendam super centrum ducatur linea equidistans *da* linee, et diuidatur *da* in duo equalia, et a puncto sectionis erigatur perpendicularis; et transibit igitur per centrum per tertium librum. educatur autem tam *gk* quam *tb* super lineam transeuntem per centrum, deinde autem a *k* punto ducatur recta in centrum, similiter et ab *c*. *dc* igitur linea est equalis *ca* linee. sed *gd* est equalis *ba* ex hypothesi; ergo *gc cb*. sed *gc* est equalis *nr*, similiter *cb rf*, quia opposita latera in parallelogramis equidistantium laterum. ergo *nr rf*. iterum per conuersum dulcamon**) quadrata *kn* et *nr* laterum ualent quadratum***) *kr* lateris, quia *n* angulus rectus. sed quadratum *kr* ualet quadratum *tr* et quadratum *tr* quadrata *fr* et *ft*.

ergo a primo quadrata *kn* et *nr* ualent quadrata *rf* et *ft*. sed quadratum *nr* ualet quadratum *fr*, quia sunt euales, sicut probatum est; ergo quadratum *ft* ualet quadratum *nk*. ergo sunt linee euales. sed *ng* est equalis *fb*, quia latera opposita in parallelogramo; ergo *gk* erit equalis *bt*, quod est suppositum [p. 12, 19; cfr. schol. 21 p. 260, 11 sq.].

post p. 37, 7: longior†) radius ad speram proueniens quasi linea contingens erit. sit spera *dg*, que uidebitur ab oculo *z*. super centri oculique distantiam figuretur circulus protracta linea a centro spere usque ad oculum, sitque diameter circuli, que linea sit *az*, et procedant radii ad sectiones circulorum *ze zb*. dico, hoc esse, quibus longiores speram non contingunt. protrahantur††) enim a centro spere linee due ad terminos radiorum contingentium et faciant duos angulos rectos

*) Additum in mg. m. 1. **) H. e. Elem. I, 47. ***) Corr. ex quadrata. †) Habet etiam L. ††) Additur scholium: si in eo plano, in quo est oculus, ponatur periferia, non tota

cum radiis applicatis. uterque angulorum cadit in semicirculum. quare linee applicate ad circumferentiam, quia faciunt angulos rectos cum lineis ductis a centro, erunt contingentes. quare protracte non secabunt circulum. si^{*)} igitur perueniat radius longior, erit, quod due linee recte includant superficiem; quod est impossibile. quare relinquitur, quod linee longiores sunt contingentes.

post p. 77, 14 (u. not. crit): demonstratum est in 4º libro Euclidis^{**) elementorum geometrie circa^{***}) datum trigonum circulum describere. quare possibile est uolenti circa *p xl*[†]) trigonum et adhuc circa *keb* sectionem. descriptis autem tribus sectionibus manifestum, quoniam duarum maior *p ml* sectio, at uero *x l*^{††}) minor quidem ea^{†††}), maior uero *olx*. propterea uero maior qui in *m xl* sectione angulus; in minori enim^{*†}) portione angulus maior; qui uero ad *x* maior quam qui ad *n*. scilicet ab eo quod est demonstratum usque huc non est de libro isto, sed extra sumptum [est enim Opt. ant. schol. 70].}

alia quoque huius generis scholia in mg. habet *D*, sine dubio e codice Graeco petita; sed magis memorabilia alia uidentur scholia, in quibus alius interpretationis mentio fit, cuius uestigia etiam alibi deprehendimus; nam in *L* similia in textu post protasim leguntur praemissis uerbis *habet alia translatio* (in *D* fere praemittitur *alia translatio*; ibi in mg. sunt m. 1) et eadem fere in cod. Oxon. Colleg. Corp. Chr. 283 (in textu, *in alia translatione habetur*).^{**†}) aliquanto plura uestigia

---

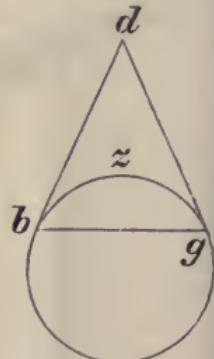
apparet semicircumferentia. si enim *bzg* esset semicirculus, cum *db* et *dg* sint linee contingentes circulum, utraque facit angulum rectum cum *bg* diametro per XVII tertii Euclidis. ergo triangulus *b dg* duos rectos habebit angulos; quod est impossibile.

^{*)} Scholium: si enim dicamus cadere intra, esset hoc contra caudam pauonis, si autem extra, erit, quod due et cetera. ^{**) Hic e} textu interponuntur p. 77, 14 (*g*)^{it} — apparebit.

^{***)} Sic. cod. Torun., *contra D.* ^{†)} *k xl* Torun., qui omnino in litteris discrepat.

^{††)} *k xl* Torun. ^{†††)} *ed D, eo* Torun.

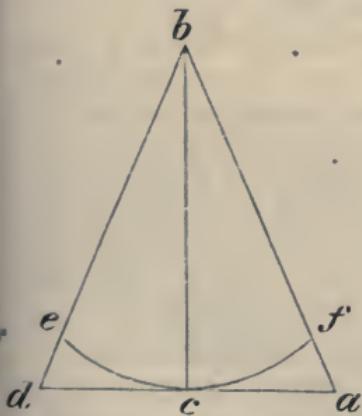
sectione D. ^{**†}) Hic codex binis columnis scriptus est, in priore propositiones, in altera demonstrationes, quae breuissimae sunt nec cum genuinis quidquam commune habent. in fine fol. 164^u legitur: nota, quod sexaginta et tria toremata

^{*†}) Hic del.

praebet cod. Bibliothecae Gymnasii Torunensis R IV° 2 (scr. a. 1359, u. Curtze Zeitschr. f. Math. u. Phys. 1868, litt. Abth. p. 45 sq.), qui recensionem continet a genuina multo diuersiore et interpolatam. ex eo codice hic subiungam, quae etiam in *DLC* (*C* = cod. Oxon. Coll. Corp. Chr. 283) inueni, adiectis 5 horum scripturis uariantibus (p. 3, 13—14 habet *T*: omnes uisus equeueloces esse, qui secundum equales angulos deferuntur, non autem sunt equeueloces, qui secundum inequaes lineas deferuntur. non sub quocunque angulo rem uideri. inde a prop. 28 magis ad *D* adcedit et praeter interpolationes mi- 10 nores eandem recensionem praebet).

prop. 1: Nullum uisorum simul totum uidetur. in eodem instanti non uideri plura. esto uisum *ad*, oculus uero *b*. dico igitur, quod non simul comprehendetur a uisu *ad* secundum se totum. incident *radii* *ba*, *bc*, *bd*; *bt* uero sit perpendicu- 15

laris super *ad*. quoniam igitur in triangulo *bcd* angulus *bcd* est rectus, erit per 17 primi maximus angulus illius trianguli; quare per 19 eiusdem ei opponetur maximum 20 latus. recta igitur linea *bd* longior erit recta linea *bc*. et eadem ratione *ba* longior *bc*. resecetur ergo per 3. Euclidis ad equalitatem *bd* quidem in puncto *e*, *ba* uero in 25 puncto *f*. quoniam igitur omnes uisus transpositi secundum equales lineas sunt equeueloces, in equali- 30

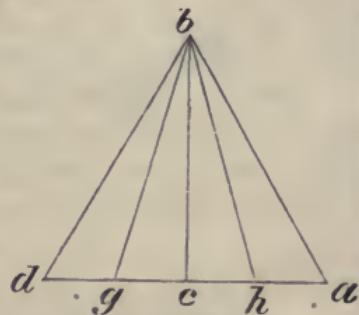
bus partibus defertur uisus ab oculo *b* ad tria puncta *ecf*. uisus quidem delatus a *b* super lineam *bd* citius fertur ad *e*

continentur in isto libro. Aimare, gratias age, quia hoc opus sic glosulasti sub magistro Iohanne de Beaumont. explicit feliciter liber de uisu.

12. alia translatio. nullum uisorum simul totum uideri *D*. habet alia translatio. in eodem instanti non uideri plura *LC ceteris omissis*. 14. igitur] ergo *D*. 15. incident] incident enim *D*. 16. igitur] ergo *D*. 18. primi Euclidis *D*. 21. igitur] ergo *D*. 22. erit] est *D*. 23. longior est *D*. *bc*] *bc* eadem *D*. 24. per 3. Euclidis] om. *D*. *bd*] ipsius *bd* *D*. 26. igitur] ergo *D*. 27. transportati *D*. 29. partibus] temporibus *D*. 30. quidem] autem *D*.

quam ad *d*. eadem ratione ostendetur, quod citius uidetur .. per antepenultimam, que est: omnes uisus equeueloces esse, qui secundum equales lineas deferuntur, non autem sunt ..... est. hic igitur similiter delatus super lineam *ba* citius per 5 ueniet ad *f* quam ad *a*. quare in tempore breuiori trans- portabitur uisus ad punctum *c* quam duo puncta *a* et *d*. eadem ratione ostendetur, quod citius uidetur *c* quam quodlibet punctum in linea *da*. patet igitur, quod puncta linee *da*, quanto propinquiora sunt puncto *c*,
 10 tanto citius a uisu comprehendentur; unde punctum *g* citius quam punc- tum *d* et punctum *h* citius quam punctum *a*. protractis enim lineis *bg* *bh*, cum angulus *bgd* sit ex-
 15 trinsecus ad angulum *bcd*, erit maior ipso per 32. primi Euclidis. angulus uero *bcd* est rectus; quare angulus *bgd* erit obtusus. quare erit maxi-
 20 mus angulus in triangulo *bgd* per
 17. primi. quare ei opponetur maximum latus per 18. primi. linea igitur *bd* maior erit linea *bg*. quare per predictum mo- dum demonstrandi citius fertur uisus ad *g* quam ad *d* et similiter ad *h* quam ad *a*. cum igitur punctum *c* citius com-
 25 prehenditur a uisu quolibet puncto linee *ad* et ei citius uici- niora quam remotiora, successiue igitur comprehendetur linea *ad* a uisu. non igitur simul, quod fuit demonstrandum.

Notandum igitur, quod de rectis lineis et de superficiebus planis intelligenda est propositio, de lineis autem curuis et superficiebus concavis sperarum non est hoc necessarium, quod 30 proponitur per 1. propositionem. si enim in centro circuli

-
1. eadem — 4. igitur] <i>om. D.</i>	1. uidetur] <i>seq. comp.</i>
<i>incertum T.</i>	<i>sunt]</i> <i>seq. comp.</i>
3. qui] <i>corr. ex que T.</i>	
<i>dubia T.</i>	
4. delatus] <i>om. D.</i>	5. breuiore tempore <i>D.</i>
duo] ad duo <i>D.</i>	6. <i>uidebitur D.</i>
eadem] eadem etiam <i>D.</i>	7. <i>uidebitur D.</i>
8. aliud punctum <i>D.</i>	8. puncta <i>D.</i>
11. unde] ut <i>D.</i>	11. igitur] <i>iterum D.</i>
15. ad] <i>om. D.</i>	15. <i>ad]</i> <i>om. D.</i>
17.] 19. <i>D.</i>	17. <i>ad]</i> <i>om. D.</i>
18.] 17. <i>D.</i>	18.] 17. <i>D.</i>
21. igitur] <i>ergo D.</i>	21. igitur] <i>ergo D.</i>
<i>ergo D.</i>	23. igitur]
comprehendatur <i>D.</i>	<i>ergo D.</i>
igitur] <i>ergo D.</i>	24. <i>viciniora citius D.</i>
igitur] <i>ergo D.</i>	25. <i>totum simul D.</i>
igitur] est autem <i>D.</i>	26. <i>igitur] ergo D.</i>
et de] et <i>D.</i>	27. <i>istam D.</i>
	30. 1.] <i>istam D.</i>

uisus poneretur, eius peripheria citius simul comprehendetur, cum omnes linee, per quas dirigetur uisus, sunt equales, et similiter, si in centro spere poneretur oculus, tota eius concavitas simul in eodem tempore uisui appetat.

prop. 2: Equalium magnitudinum in distantia iacentium 5 proprius posita perspicacius uidetur.

equalium uisibilium inequaliter in eandem partem iacentium uel remotorum propinquiori est uisus certior.

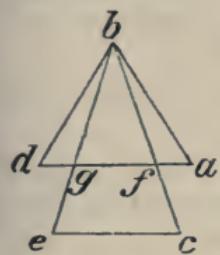
sint uisa *ad ce*, que oportet ymaginari esse equalia et paralelogramma, oculus uero sit *bd*, *ad* uero sit propinquius oculo quam *ce*. dico, quod *ad* perspicacius uidetur quam *ce*. incident enim radii *bd* *ba* *bc* *be*, positis notis *fg*, ubi *be* *bc* intersecant *ad*. quoniam 15 igitur *ad* uidetur sub angulo *abd*, quare uidebitur sub tribus angulis *abf* *fbg* *gbd*, sub quorum uno uidelicet sub angulo *beg* uel *bgf* comprehenditur *cg*. sub pluribus igitur angulis uideatur *ad* quam *ce*. per 13. igitur petitionem huius perspicacius et certius uidetur *ad* quam *ec*. et hoc est propositum. 20

prop. 3: Unumquodque uisorum habet longitudinem spatii, quo facto iam non uidebitur.

quodlibet uisible per elongationem aliquam non posse terminare uisum.

sit res uisa *ad*, oculus uero *b*, radii uero prouenientes ad 25 terminos rei uise sint *ba* *bd*. quoniam igitur in ultima petitione

-
1. uisus] *om. D.* ponatur *D.* eius — simul] oculus simul *D.*
 2. sunt] essent sibi inuicem *D.* 3. ponatur *D.* 7—8 *DL.*
 7. uisibile *TL*, magnitudinum *D.* iacentium uel] *om. DL.* 8. remotarum *D.* propinquioris *DL.* 9—20 *D; L* habet p. 5, 8—12, sed pro p. 5, 12 trigoni — 16 aliam demonstrationem, quae in mg. transit. 11. *bd*] *b D.* *ad*] *da D.*
 12. dico ergo *D.* 13. *bc be*] *be bc D.* 14. secant *D.*
 15. igitur] ergo *D.* 17. *bcg*] *ebc D.* 18. *bgf*] *gbf D.*
cg] *ce D.* igitur] ergo *D.* 19. 13. igitur] 6. ergo *D.*
 huius] *D.*, i' *T.* 20. uidebitur *D.* et hoc] quod *D.*
 23—24 *D*, cuiuslibet uisibilis per elongationem terminari uisum *L.* 23. aliquam] *om. D.* 25 sq. *D; L* habet p. 5, 19
 — 7, 6, sed pro p. 7, 2 ad — 4 uidebitur interpolationem.
 25. peruenientes *D.* 26. igitur] ergo *D.* ultima] 8 *D.*

positum est, rem sub quolibet angulo non uideri, erit accipere aliquem angulum, sub quo semper non uidetur res.

5 sit igitur angulus *abd* minimus angulus determinatus uisui. elongetur igitur *ad* magis ab oculo et *ec*, que equedistet *ad* in priori situ, et ducatur *be bc*. quia ergo angulus *ebc* minor est angulo *abd*, angulus *ebc* non erit determinatus uisui. quare non incident uisus ad *ec*. quare non uidebitur *ec*, cum positum sit in 4. petitione, ea uideri, ad que uisus incidit, et ea non uideri, ad que uisus non uadit. *da* igitur habet longi-
10 tudinem spatii, quo facto iam non uidebitur; quod est propositum, et demonstrabimus per illa .... qua 2.

quae sequuntur, in *T* in textu sunt post protasim, quae fere cum *D* consentit:

prop. 4: Equalium uisibilium super unam lineam eodem
15 puncto coniunctorum, quod remotius est, minus apparere (*om. DL*).

prop. 5: Inequalium, quod proprius, uidebitur maius, cum uersus eandem remoueatur partem unequaliter (*L*).

prop. 6: Equedistantium linearum magis remotum minus
apparet interstitium (*L*).

20 prop. 7: Equalium spatiorum super eandem basim existentium, quod propinquius est, maius reputatur (*om. DL*).

prop. 9: Quadrata per distantiam apparent rotunda (*DL*).

prop. 10: Partes inferiores plani remotiores uidentur altiores (*D*).

25 prop. 11: Superiorum plani superiores partes secundum uisum declinare (*DL*).

prop. 12: Per recessum, que dextra sunt, sinistra uidentur, que uero sinistra sunt, dextra uisualiter adire per totum (*DL*).

30 prop. 13: Equalium equalis altitudinis sub oculo iacentium remotius uidetur altius (*DL, om. T*).

1. rem] rem non *D*. quolibet] quoconque *D*. non]
om. D. 2. quo semper] minori quod *D*. uidebitur *D*.

3. igitur] ergo *D*. *abd*] *adb* *D*. angulus] *om. D*. 4.
igitur] ergo *D*. et *ec* — 11] *om. D* extr. pag. 11. illa]
seq. comp. dub. T. 16. equalium *L*. proprius] propinquius
est *L*. 17. partem remoueantur *L*. 18. equidistantium *L*.

20. spatiorum] despatorum *T*. 22. apparent] uidentur *DL*.

25. superiorum] superioris *DL*. partes superiores *L*. 27.
per recessum] precessum *D*. sunt] *om. D*. uidentur] *om. L*.

28. uero] *om. L*. sunt] *om. D*. per totum] partem *DL*.

prop. 14: Super oculum consistentium quantitatum et eiusdem magnitudinis, cuius maior est remotio, eius maior putatur dimissio (*DL*).

prop. 15: Cum super idem planum similiter steterunt in-equalia, quod radio capud minoris contingent punctoque sub-⁵teriori de maiore concluditur, minus cum lumen inclinatum. sensus utriusque translationis est, quod propositis duabus quantitatibus inequalibus ut *ab* et *gd*, et *ab* sit maior et *gd* sit minor, quod, quanto oculus magis accedit ad *gd* minorem, tanto *ab* uidetur minus excedere *gd*, et quanto magis recedere ¹⁰a minori, tanto maior magis uidetur excedere minorem (*L*, *om. DT*).

prop. 16: Quod in directo uerticis ipsius ultra minorem de maiore positione altius est eo, quod oculo uidetur altiori, inequalibus in uno stantibus piano (*DL, om. T*). ¹⁵

prop. 17: Si uisus unius altitudinis remanserit, ex distantia non mutatur proportio (*L, om. DT*).

prop. 18: Altitudinis quantitatem per umbram solis et rectam uirgam similiter inuenire (*DL*).

prop. 19: Erecta uirgula speculoque interposito, quanta ²⁰sit altitudo paralella, dicere (*L*).

prop. 20: Qualiter profunditatis certitudo sit habenda (*L, T in mg. praemissis uerbis alia translatio*).

prop. 22: Si fuerit oculus in eodem piano cum arcu, circum-
ferentiam uideri rectam (*L, ut alia translatio mg. T*). ²⁵

prop. 23: Quod de spera cernitur, eius medio minus est et uelud circulus (*mg. T, praemissis uerbis* habet alia trans-
latio, *ut solet, L, in quo sequitur*: propositum est, quod minor pars medietate spere uidetur ab uno oculo).

prop. 24: Alia. quanto magis accedit, minus de spera ³⁰cernitur, et id maius appareat (*L, mg. T*).

prop. 25: Alia. uisiones, quarum distantia dyametro spere par et equidistans fuerit, regunt oppositas secundum dyametrum notas (*L, mg. T*).

2. eiusdem] unius *D*. eius] *om. DL*. 3. reputatur *L*. demissio *DL*. 19. rectam] *T*, erectam similiter *L, om. D*. similiter inuenire] *T*, repperire *L*, cognoscere *D*. 20. uirga *L*. 26. quod] comp. e corr. *T*. eius medio] cuius medio *T?*, medio eius *L*. 31. appareat maius *L*. 32. dia-
metro *L*. 33. equidistans] *L*, equidem *T?* regunt] tangunt *L*.

prop. 26: Si maius diametro fuerit interstitium uisionum, uidetur medio spere maius (*C, om. T.*).

prop. 28: Medietate minus aspici de columpna (*C, om. T.*).

prop. 29: Quod a propinquiore de columpna rotunda minus essentialiter cernitur, maius est apparenter (*LC, om. T.*).

prop. 30: Piramidis medietas rotunde non uidetur ab oculo super ebadum basis collocato (*L, om. T.*).

aliam rursus recensionem continere uidetur cod. Ambros. P 21 sup. saec. XIV; inc. radius egreditur ab oculo super lineas equales, des. fol. 133: ex loco uisus ad centrum circuli secundum dispositionem, quam diximus. et hoc est, quod demonstrare uoluimus. explicit liber de aspectibus Euclidis feliciter. titulus est: liber de aspectibus et speculis Euclidis, cum in ceteris codicibus fere inscribatur de uisu. prop. 9: figure ortogonie, cum aspiciuntur a longe, uidentur rotundae.

Quae Uitellio in libro IV cum Euclide communia habet, neque in propositionibus nec multo minus in demonstrationibus ad uerbum cum ulla harum interpretationum consentiunt. Rogerus uero Baco exemplaria nouit, ubi utraque interpretatio coniuncta erat; u. Op. maius p. 246 (= Perspectiua ed. Combach p. 115): in libro de uisu hoc idem uult auctor, cum dicit in X propositione: rectangulae magnitudines e distantia uisae peripheriae apparent [p. 17, 5]. sed quia rectangulae figurae huiusmodi non possunt esse nisi aequalaterae, ideo alia translatio subiungit: quadrata per distantiam apparent rotunda [u. p. XXXVIII]. cfr. ib. p. 246 (= p. 116 Combach): auctor libri de uisu et multi aestimabant, magnitudinem comprehendi per quantitatem anguli apud oculum, unde in principio illius libri supponitur, quod uisa sub maiori angulo apparent maiora et sub minori minora, et sub aequalibus angulis uisa apparere aequalia [p. 3, 6 sq.]. Iohannes Peckham (Perspectiuae communis libri tres. Colon. 1592) altera interpretatione utitur; u. I, 39 non sub quocunque angulo rem uideri [p. 3, 14]; cfr. I, 38 de hac certitudine loquitur Euclides de uisu, cum inquit: nullum uisibile simul totum uideri, sed per immutationem pyramidis.

Per totum igitur medium aeuum sola Optica genuina in manibus hominum erant; nam quae Vincentius Bellouacensis Spec. nat. XXV, 45 habet praefationi Theonis consimilia*), e

*) et ex hoc concludit Euclides, quod uidemus per lineas ab oculo egredientes, uidelicet per triangulum, cuius basis est

Nemesio (Nemesii Versio Latina ed. Holzinger p. 80) habere potest, ut suadet exemplum nummi iis commune (apud Theonem est $\beta\epsilon\lambda\sigma\eta$), quamquam hic Euclidem non nominat, sed „geometros“. renascentibus uero litteris recensio Theonis perulgata est.

Ea usus est Georgius Ualla, qui De expet. et fug. rebus XV, 3 partem Opticorum Latine uertit (u. Neue Jahrb., Suppl. XII p. 394—395); nam non modo praefationem Theonis habet, sed etiam demonstrationes recensionis Theoninae, uelut prop. 10: positis infra oculum planis, quae remotiora sunt, sublimiora uidentur. sit nanque oculus b supra ck planum collocatum, a quo sane oculo cadant radii bc bd bf bk , quorum bk perpendicularis sit in collocatum planum. aio, cd ipso df sublimius uideri. igitur cd ipso df sublimiora uidentur, at fd quam fk . ergo quae sub sublimioribus radiis apparent, sublimiora comparebunt. ex hoc loco simul adparet, cuius generis codex eius fuerit; omittit enim p. 166, 22 τὸ δέ — p. 168, 6 ή KZ ut cod. Monac. 361 et apographum eius cod. Paris. 2352; etiam p. 168, 8 φαινόμενα habuit pro δράμενα cum Monac. 361 et p. 238, 19 διαφέρηται (differat) pro διαφαίνηται cum Paris. 2352 (et sine dubio etiam Monac. 361). iam cum Monac. 361, ut mox uidebimus, Uenetiis aliquando fuerit, ubi Ualla degebatur, ueri simile est, eum hunc ipsum codicem habuisse; et scholia, quae Ualla recepit (nr. 7, 10*), 15**), 18, 38 a p. 266, 10, 41, 60, 57, 58, 91, 92), in Monac. sunt, nr. 60, 57, 58 eodem ordine, cum Paris. 2352 scholia non habeat.***)

Interpretationem integrum primus edidit Uenetiis a. 1505 Bartholomaeus Zambertus, qui de codicibus suis haec dicit in praefatione: cuius quidem disciplinae rationem quandoque cum

res uisa, et angulus expansus est in oculo, eiusque diameter super partes rei in se discurrit, ne apprehendamus partem uisibilis, nisi quam diameter attingit, ideoque dicit, quod non statim uideamus denarium in pauimento iacentem, quod etiam probatur per demonstrationem.

*) Hoc sine dubio etiam in Monac. exstat; habet enim cod. Leid.

**) Incipit: aliud sit itaque; in Monac. est: ἄλλο √.

***) Reliqua additamenta Uallae, quae commemorauit l. c. p. 394—395 (post prop. 10, ad propp. 19—21), sine dubio suo Marte aliunde sumpsit.

apud Socraticum Euclidem in uetustissimis et tineis ac carie contritis Graecis codicibus legerem, quodam stupore perfusus hominis ingenium arduum et sublime inde diiudicans opus illud mira solertia sed maximo studio non legi, sed relegi transcripsique pariter, ut tanta doctrina quoque inter nostros codices summa ueneratione seruata reperiri posset. iam cum cod. Leid. manu Zamberti e cod. Monac. descriptus sit, eum sine dubio*) hic significat; et cod. Monac. re uera „tineis et carie“ pessime habitus est; quem tum Uenetiis fuisse, hinc iure colligimus. cod. Leid. igitur ei in interpretando ad manus fuit, et concordant scripturae, uelut p. 144, 14 lucentibus illustrantibusque ignibus, p. 148, 20 sub uisum namque cadit spectatae rei imago, p. 152, 1 fidemque huiusmodi efficiunt in praesentia radii, p. 152, 20 quae linea est; inquit enim, quod eo quia in uisu linea manet, p. 190, 14 ὅλον om., minus est et, p. 236, 8 propinquum. cfr. supra p. XXIV sq.

Editio princeps prodiit Parisiis a. 1557, 4º per Ioannem Penam, qui de codicibus suis haec dicit: itaque cum mihi essent aliquot exemplaria Graece scripta, quae Petrus Ramus Philosophiae et Eloquentiae Regius professor atque idem alumnus tuus [Caroli Lotharingi Cardinalis] et praceptor meus ab amicis mutuo acceperat, nolui Rempublicam diutius hac Euclidea doctrina carere. fundamentum editionis est cod. Paris. 2350; nam pleraequae coniecturae Uergetii a Pena receptae sunt, uelut p. 144, 2 ὅτι, p. 146, 9 et 10 ἐντομήν, p. 146, 21 pr. καὶ om., p. 148, 26 ἀπέρρει (ἀπέρρεεν η ἀπέρρει Uerget.), p. 152, 21 μένειν; non recepit εὐθεῖαν p. 150, 10, unde constat, eum codice Paris. 2468 usum non esse; cfr. praeterea p. 146, 11 τούτῳ] Pena, om. 2468, p. 148, 17 διὰ τὸ κινεῖσθαι] Pena, om. 2468. scholia 13, 15, 18, 19, 91, quae omnia in Paris. 2350 insunt, in textu habet; sed praeterea multo plura interpolauit, quae in nullo codice inueniuntur; apud Gregorium sunt p. 606, 3—17; 607, 1—8; 608, 16—26; 611, 40—45; 612, 13—22, 37—47; 613, 17—33; 617, 15—30 (ἐκ τῶν τοῦ Πάππου)**); 618, 22—25 et aliis generis p. 619, 8—22; 626, 25—36; 627, 32—34;

*) Obstare uidentur temporum rationes, si recte compitauit Weissenbornius (cfr. V p. CIV), quod quo modo explicandum sit, nunc non diiudico; satis mihi est, cod. Leidensem ante interpretationem editam finitum esse.

**) Titulus fictus; apud Pappum nihil eiusmodi.

628, 1—8 et conatus alicuius mathematici Graece docti (an Rami?)*) uidentur esse.

Praefationem propositionesque solas deinde Argentorati edidit Cunr. Dasypodius a. 1571. editione Penae usus est; nam p. 154, 23 habet: *ταῦτα μὲν οὖν ὑποκείσθω ἡμῖν, ἐξ ὧν τὰ ἔξης θεωρήματα δειχθήσεται*, quae est interpolatio Penae.

Etiam Gregorius editione Penae nititur. inspexit hic illic codicem Bodleianum nescio quem, e quo nihil fere protulit, et Sauilianum, nisi hunc e notis Sauilii tantum citat; inter codd. Sauilianos Bodleianos nullum repperi; p. 623 not. 2 e Reg[io?] adferuntur p. 194, 19—20, quae omisit Pena extrema pagina et cum eo Dasypodius et Gregorius. cod. Sauilianus codici Uatic. 202 similis fuit; cfr. p. 168, 14 ὧν — 16 θεώρημα] in textu Saul. et 202, p. 242, 19 ante ἔγγιον add. μεῖζον ἄρα φαίνεται τὸ ΓΔ τοῦ ΓΒ. τὰ μείζονα ἐσαντῶν οἰόμενα τοῦ ὅμματος προσιόντος ἐπανξάνεσθαι δοκοῦσι. καὶ τὰ αὐξανόμενα ἄρα τῶν μεγεθῶν δόξει προσάγεσθαι τῷ ὅμματι Saul., 202; in fine uterque τέλος εἴληφε τὰ πρὸ τῶν ὀπτικῶν Εὐκλείδον; p. 156, 12 interpolationem codicis V (m. rec.) habuit, p. 164, 10 propriam (καὶ τῆς ΚΔ ἐλάσσων). habuit scholia 10 (p. 606 n. 1), 37 (p. 617 n. 2), 41 (p. 618 n. 2) praeter 7, 75, 86, quae Gregorius in textum recepit; ea omnia in Uatic. 202 exstant.

Schneiderus denique (Eclogae phys. I p. 381—391) codices non habuit, sed Gregorium sequitur paucis additis coniecturis.

IV.

De Catoptricis.

Etiam in Catoptricis unicum fundamentum editionis est V; inde enim pendet v, ut supra p. XXI exposui, ex v rursus Mm pendere arguuntur loco illo p. 314, 1, de quo dixi p. XXIII; m enim AE habet, M uero ΔE errore latius manante. tamen eos abiicere nolui, ut manifesto documento pateret, quo modo interpolatio in his opusculis studiose lectitatis paullatim incresceret. M non ex ipso v, sed e cod. Uat. 192 descriptus est, quoniam p. 288, 8 τρίγωνα cum eo omittit; cfr. p. 292, 21 BΖΔ] V, mut. in BΖ ZΔ m. rec. v, BΔZ 192, M; p. 296, 22 ἵσαι — 23 γωνίαι] V, om. 192, M; p. 302, 25 τῶν ὅψεων] Vv,

*) Cfr. de Petro Montaureo, alio eius discipulo, Apollon. II p. XVII.

om. 192, M. interpolatio modice grassata est, uelut p. 286, 8; 288, 5; 290, 21; 292, 1, 4; 298, 5; 302, 26; 304, 4, 15; 310, 4; 316, 15; 332, 10; 340, 23; cfr. p. 328, 10; p. 290, 13 ἀν recte addidit.

iam ex illo *AE* ueri simile est, m quoque e Uat. 192 de scriptum esse, et hoc confirmatur erroribus quibusdam cum M communibus, uelut p. 300, 12; 306, 23; 308, 17, 18; 312, 16; 330, 18; 338, 12, qui ad communem archetypum referendi sunt; itaque *τοιγωνα* p. 288, 8 coniectura addidit, sicut *τῶν ὅψεων* p. 302, 25 alio loco. nam m ab homine haud indocto sermonisque mathematici satis perito per totum opus audacissime interpolatus est, ut adparatus criticus quauis pagina docet. addendae hae scripturae errore in adparatu omissae: p. 288, 1 post B add. *καὶ* m, 4 post *ἡχθωσαν* supra scr. γάρ, 5 ΓΚ] *τὴν ΓΚ, ΑΚ]* *τὴν ΑΚ,* 6 *ὑπέκειτο*] *ὑπόκειται*, post ἄρα supra scr. ἔστι, 7 ἄρα] ἄρα ἔστιν, 9 ἔστω δῆ] postea corr. in ἀλλὰ δῆ ἔστω, 15 *ἴση* — 16 E] *καὶ* ἐπεὶ *ἴση* ἔστιν ἡ *ὑπὸ MKB,* 16 Z] *ὑπὸ NKA, Θ τῇ Λ]* *ὑπὸ ΓΜΚ τῇ* *ὑπὸ AKN,* 17 E — Z] *ὑπὸ BKG τῇ* *ὑπὸ ΔKA,* 18 *ἴση* ἔστιν, 20 E] *ὑπὸ BKG,* 21 Z] *ὑπὸ ΔKA,* 22 Θ, E] *ὑπὸ BKM.* harum interpolationum plerasque (desunt p. 286, 19; 294, 22; 296, 4; 298, 22; 300, 8, et quae in m postea additae sunt p. 288, 4, 6, 9) in V adscripsit manus recens (cum errore *ΓΜΚ* pro *ΓΚΜ* p. 288, 16) nouis de suo additis p. 296, 5; 300, 4 (partem tantum mutuata est p. 300, 4, 15); sed inde a p. 300, 18 taedio laboris inutilis ab incepto codici praestantissimo pulcherrimoque funesto destitit.

de codicibus, qui etiam Optica continent, in cap. II dictum est. addendum, cod. Ambr. A 101 sup., Paris. Gr. suppl. 186, Uindob. suppl. 9 interpolationes codicis m habere p. 288, 4, 5, 6, 7, 15, 16, 17, 18, 20, 21, 22, 23; itaque in Catoptricis inde pendent. cod. Uindob., de quo infra uidebimus, praeterea problema de duabus mediis proportionalibus aliasque notas mathematicas cum eo communes habet (u. Apollon. II p. XIX); p. 288, 16 *ΓΜΚ* habet postea correctum. Paris. suppl. 186 p. 314, 1 *AE* habet, p. 288, 16 *ΓΚΜ*, p. 288, 6 ἄρα ἔστι (ἄρα Uindob.). cod. uero Ambros. locum dubitandi dat; habet enim p. 288, 6 ἄρα ἔστι, 9 ἀλλὰ δῆ ἔστω cum m correcto, 16 *ΓΜΚ*, sed p. 288, 8 *τοιγωνα* omittit cum Uat. 192 et M; sed archetypus ceterorum esse nequit; nam p. 288, 1 ἐπίπεδον *ζυοπτρον* habet, 20 *γωνία* omisit.

Catoptrica sola continent hi codices:

1) cod. Marciānus Gr. 302, chartac. s. XV (Elem. I—XIII,

Data cum Marino, Theodosii Sphaerica, Phaenomena, Catoptrica, Barlaam, Ptolemaeum), magna ex parte a Bessarione scriptus.

2) cod. Paris. Gr. 2013, chartac. s. XVI, ex parte a Christophoro Auer scriptus (Omont II p. 179). Catoptrica habet fol. 81—97.

3) cod. Paris. Gr. 2448, bombyc. s. XIV (Omont II p. 263). Catoptrica habet fol. 59—70.

4) cod. Berolin. Philipps. Gr. 1543, chartac. s. XVI. fol. 1—12^u Catoptrica, fol. 12^u—14^r tres notas mathematicas (ut Uindob. suppl. 9), quas ex m edidi Zeitschr. f. Math. u. Phys. XXXIII hist. Abth. p. 161—163 et Eucl. V p. 720 nr. 2.

5) cod. Berolin. Philipps. Gr. 1544, chartac. s. XVI (Elem. I—XIII, Data cum Marino, Theodosii Sphaerica, Phaenomena, fol. 243—248 Catoptrica). in principio bis: αὗτη ἡ βίβλος τοῦ Φεδερίκου τοῦ Μηλατέστον καὶ τῶν ἀληθῶς φιλούντων.

6) cod. Bibliothecae marchionis de Rosanbo 370, chartac. s. XVI (scripsit Angelus Uergetius, continet Catoptrica); u. Omont, Catalogue des mss. gr. des départements p. 72.

7) cod. Archiui historici Toletani 29, chartac. s. XVI (Catoptrica, Elementa).

de cod. 6 et 7 nihil aliunde notum. cod. 1 ex m descriptus est; nam omnes eius interpolationes habet (p. 286, 19; 288, 1 sq., etiam 4 γάρ, 6 ἔστι, 9 ἀλλὰ δὴ ἔστω). inde descriptus est cod. 5, ut iam ex indice operum, quae continet, satis adparet. et cod. 1 Malatestae cuidam, sine dubio possessori codicis 5, mutuo datum fuisse, ostendit Morellius Bibl. ms. p. 178. easdem interpolationes habet.

cod. 4 ex ipso m descriptus est; interpolationes habet, etiam γάρ p. 288, 4, sed neque 6 ἔστι neque 9 ἀλλὰ δὴ ἔστω. prorsus eadem ratio est codicis Uindob. suppl. 9, et cum praeterea easdem notas mathematicas ex m petitas contineat, ex cod. 4 descriptus est; cfr. etiam p. 288, 9 δῆ] δέ Uindob., cod. 4.

cod. 2 et ipse interpolationes illas habet (etiam p. 288, 4 γάρ, 6 ἔστι, non uero 9 ἀλλὰ δὴ ἔστω) et ex ipso m descriptus est; p. 314, 1 ΑΕ habet, p. 288, 16 ΓΜΚ. quare e Paris. suppl. 186 descriptus esse nequit; immo huius archetypum esse cod. 2, adparet e p. 288, 23 λοιπή] m, λοι^{πή} cod. 2, λοιπόν Paris. suppl. 186.

cod. 3 cum sui generis sit, hic collationem plenam subiungam, quamquam ad emendationem nihil fere inde peti potest.

Εύνλείδον πατοπτριμά. p. 286, 1 α' add. — πάντα] om. 3 β' add. — ἀπαντα] πάντα 4 γ' 5 γίνονται 10 δ' 19 ἐκχυθῆ 20 θεώρημα α' 21 ἐπιπέπων p. 288, 2 δ'] δέ 5 ἔστιν] om. ΓΚ] τὴν ΔΑ ἡ ΔΑ] οὗτως ἡ BK AK] τὴν AK 7 τῷ] τό 9 mg. m. 2: ἐν τῷ ἐνόπτῳ τῷ πυρτῷ — ξνοπτρον] om.

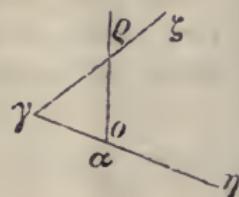
13 Α] Λ γωνία 18 ἵση ἔστιν 19 mg. m. 2: ἐν τῷ ποίλῳ — δῆ] om. 20 BK] KB 21 ἐπιπέδῳ ἐνόπτῳ τοῦ KM 22 ἵση δὲ παῖ] ὥν ἵση ἔστιν 23 λοιπῇ] παὶ λοιπόν — τῇ] λοιπῇ τῇ — ξται] ἔστι p. 290, 4 ΑΓ] AKΓ 5 ἵσην ποιοῦσα γωνίαν 6 τήν] corr. ex τῇ m. 2 10 ἐδείχθη] ὑπέκειτο — γωνία] γω ext. lin. 12 ἔστιν] om. — ξαντῆς 13 ἀριστεῖ αἴν] παὶ 21 οὐτ' —

22 οὐτ' p. 292, 4 BK] BK ἀνακλωμένη 6 ἐπί] παὶ ἐπί — παὶ] παὶ τῶν 9 ἐπί] ἀπό 13 δέ] δ' 17 ΒΑΓ] BΓΑ 19 Ε, Δ] Δ, E 20 ἐν τῷ πυρτῷ ἐνόπτῳ 21 δέ] δ' p. 294, 1 ἐπεξένχθω] ἥχθω εὐθεῖα] om. 2 παὶ ἐκβεβλήσθω] om. ἐπει'] παὶ ἐπει' 4 ἔστι μείζων] μείζων ἔστι 5 Π] om. 7 Λ] in ras.

8 ΗΕ] ἡ ί 10 τοῦ πέντερον 17 σημείοις τοῖς Α, Δ, Γ] ΑΔΓ σημείοις 18 ἡμικύκλια 20 συμπεσεῖται 22 ὅμιλα ἐν τῇ περιφερείᾳ p. 296, 1 δέ] δ' 3 ἐπει'] παὶ ἐπει' 4 μείζων] μείζων παὶ 5 μείζονς] μείζονες 6 εἰσί in ras. — ξλάττων — ἄρα μᾶλλον 7 πατὰ τὸ Ξ] om. 8 ὁμοίως δέ 11 μέσων 12 πεσοῦνται 13 δέ] δ' 17 ἐκβεβλήσθωσαν] ἥχθωσαν 20 ΓΘΚ] ΓΚΘ 22 εἰσίν] om. 23 εἰσίν] om. p. 298, 3 ἵση] ἵση ἔστι

5 OPZ ὁμοίως τῷ πρὸ τούτου θεωρήματι ἀποδείκνυται 6 ή] ή ή 9 ξλάττων 12 τήν] τῇ 13 δέ] om. 20 δέ] δ' p. 300, 1 ἄλλως ὡς βάθος φαίνεται 2 ΑΓ] ΑΛ*) 11 ἀνεστραμμένα] -στρο- in ras. 16 βάθος] βάθος μέν 22 οὗτως p. 302, 2 οὐκοῦν ἀνακλα-] in ras. 5 οὗτως 8 ἀπότερον ἀπότερον 13 Δ] Δ αἱ ΒΑΔ ΒΓΕ 14 δέ] δ' 22 δ' αὐτῶν p. 304, 1 Μ] Η — Α] Θ 5 ξετω πάλιν — τὸ KΘ p. 306, 1 οὗτως 5 ΒΑΕ ΒΓΔ

*) Ad prop. 9 praeter nostras haec figura

7 τῆς] τοῦ 9 Ε, Δ] ΔΕ 10 Α] Γ — Γ] Α 13 ἰδεῖν] θεα-
θῆναι 16 δέ] δὲ ἔστω 20 ἐπεξεύχθω] ἡχθω — ΛΜΞΣ] ΛΜΝΞΣ 21 ἡχθωσαν 22 ΒΞ] ΒΤ p. 308, 3 ταῖς] ἄρα
ταῖς 5 τῷ (utrumque)] corr. in τό 6 ἀλλά — Τ] Ξ — ἵση
ἔστι 7 Ν] Τ — Ξ] Ν 8 ΒΞ] ΒΤ 10 ἔστιν] ἄρα — ἀνα-
πλασθήσεται 18 δέ] δή 20 πλευρὰς ἔχον 22 ἀναγεγράφθω
ἀπὸ τῆς ΑΒ p. 310, 1 πολύγωνον 5 κείσθωσαν 6 ἐπιζευγγνυ-
μέναις 16 δὲ καὶ] δέ p. 312, 2 Ζ] Ζ ἄρα 5 οὐν] ἄρα 18
εὐθεῖα] om. 24 ὅμα p. 314, 6 συμβολήν ἀπό] om. 7 τοῦ]
τό 14 ἐπεξεύχθω] ἡχθω 17 τῇ ΑΕ] τῆς ΔΕ p. 316, 4 καὶ
ἐκβεβλήσθωσαν] om. 7 ΑΚ] ΚΛ 10 τῶν (utrumque)] om.
12 καὶ] δὴ καὶ 13 τῷ] om. — δ] ω̄ 16 ΔΘ] ΘΔ 17 ΘΖ
εὐθεῖαν 21 ἔλαττον p. 318, 1 τά] sic 2 κέντρον 3 ἐκ-
βεβλήσθωσαν] ἡχθωσαν 8 ΡΑΚ] Α e corr. — ΑΕ] Ε 9 ποι-
οῦσιν 11 Κ] Ρ 12 ΕΚ τῆς ΚΖ] ΕΡ τῆς ΡΖ πᾶς μείζων —
μᾶλλον] ἄρα μείζων p. 320, 1 κυρτοῦ] om. 2 παρακείσθω —
3 ΑΓ] om. 3 ἀπτομένων 9 τῆς ΝΙ] ἄρα τῆς Ν 16 ΒΚΛ
p. 322, 3 ἐλάττονα*) 4 ἐλάττων 6 τῆς] τῆς μείζονος 8 ἐλάτ-
τονος 10 ἐλάττονος 11 ἐπεξεύχθω] ἡχθω 13 τέμνει — γωνιῶν
15 δέ] δή — Θ ἐπὶ τό] om. 18 τῶν ΒΕΔ 20 ἐλάττων 21
ἡ] sic — ὅψις] om. p. 324, 2 ὅψις ἀνακλωμένη 15 δέ] δ'
17 ἐμπεσεῖται — ἀνακλωμένη ἡ 19 ἐλάττονος 25 ἐλάττονος
p. 326, 8 κδ'] corr. ex ηγ'**) 9 τεθῇ τὸ ὅμμα 12 ἵση] ἵση
ἔστιν, ἵ- in ras. 14 ἄρα μόνον 18 Φῆς] τεθῇ 20 ΑΓ 23
ΜΘ] ΘΜ p. 328, 3 πρόσι] αἱ πρόσι — ἐγίνοντο 4 γίγνηται
— συμβαίνοντα 5 τὸ ὅμμα] om. 6 γίνεσθαι 8 ἐμβαλών 9
ἀναγάγης] corr. ex ἀγάγης 13 οὕτε τῶν ἐντός mg. 19 ἀνα-
κλῶνται — ώς] om. 20 τό] seq. ras. 1 litt. p. 330, 9 ὅψις]
-ι- in ras. 12 ἐπεξεύχθωσαν] καὶ ἐπιζευχθῶσιν 13 ἄρα] om.
15 ΘΕ] ΘΕ οὗτως 18 μόνον] om. — ἐκατέρου] -κατέ- in
ras. — Ε] Ε τῶν ε̄ Γ' 22 Γ, Α] ΑΓ p. 332, 3 ἀγαγών] -α-
e corr. 4 μέσον] corr. ex μέσων 5 διαμέτρον] περιφερείας 9
αὐτῇ] sic 12 ὅψις — 13 Θ] om. 15 ΚΒ, ΚΘ] ΚΘ ΚΒ 16
ἡχθωσαν ἡχθω 17 ΒΓ] ΓΒ 18 ἔστιν ἡ Ρ] ἔστι καὶ ἡ Ε —
μείζων] om. 19 οὐν] καὶ οὖν 22 τῇ] τοῖς 23 ἔστωσαν] corr.
ex ἔστω m. 2 p. 334, 10 εἰδωλον] -λ- e corr. 11 ἐνόπτου]

*) Ubi nihil adnotatum, uocabulum ἐλάττων plerumque
compendio scriptum est.

**) In numeris propp. ab ιε' ad ηγ' numerus posterior in
rasura est, item in numeris κε' — κη' et in λα' (pro λ' p. 340, 1).

προσώπου 13 καὶ ἐπεξένχθωσαν] ἐπὶ τὸ Γ καὶ ἡχθωσαν 14 Β]
in ras. 21 φανεῖται — δέ] δ' 22 ΒΓ] corr. ex ΒΔ p. 336, 2
γάρ] ἄρα — ΜΑ] ΒΑ 3 θεώρημα κθ' postea add. 5 καὶ]
om. — μέσῳ 10 Γ] Γ καὶ ἐτέρα ὅψις ἡ ΓΔ ἀνακλωμένη ἐπὶ¹
τὸ Β 11 τῶν] corr. ex τῷ 12 ἡχθω 16 μέσῳ — προσώπου
καὶ τοῦ ἐνόπτηρον p. 338, 3 ὡς] sic 4 ἔλαττον 6 θεώρημα λ^{ον}
mg. 8 προσῶ corr. in προσῶ^π] 9 τὰ δ' ἔλαττονα 10 τῶν] τῷ
— τὰ δέ] τῷ δὲ τά 11 τῶν — ἀριστερά (alt.)] om. 12 γάρ]
om. — ΑΜ] ΑΒ 13 γένοιντ' 14 ΖΚΘ 15 ΛΜ] ΚΒ —
Ν] Η 17 ἔλαττονα 18 παντοδαπά p. 340, 1 λα', α e corr.
6 ἐκβεβλήσθω] ἡχθω 7 ΔΓ] sic 10 ἔλαττων — τῆς] sic —
λοιπῆς] τῇ λοιπῇ 11 ΒΓΔ] ΒΑΔ 13 ΑΔ ἀκτίς] ΔΑ 14 τῇ]
om extr. lin. 17 εἰς] περιφερείας εἰς 21 διά] δέ p. 342, 2
αῦται 3 κέντρον γάρ 4 ποιοῦσι 5 γίνονται 9 θεομανομένων
10 στύππιον] -ππ- in ras. Εὐκλείδον πατοπτηριῶν τέλος.

harum discrepantiarum pleraeque interpolationem apertam
prae se ferunt, uelut p. 294, 2; 296, 1; 304, 13 (cfr. p. 328, 13,
ubi interpolatio nondum in textum irrepsit); quae probabilia
habet (p. 314, 6 ἀπό om.; 318, 1; 322, 21; 332, 9; 338, 3; 340, 7,
fortasse etiam p. 340, 21 δέ pro διά), conjecturae tribuenda,
sicut iam in m nonnulla eodem modo correcta sunt. nam
arctam cum V necessitudinem ostendunt loci, quales sunt
p. 298, 5 et p. 335, 15 Η; interdum etiam cum deterioribus
consentit, ut p. 326, 18; 330, 18.

Scholiorum longe maxima pars eiusdem aetatis est, cuius
antiquiora ad Optica, h. e. saeculi IX, ni fallor; errores in V
(p. 350, 6; 351, 9; 353, 19; 354, 2, 7, 9, 20; 355, 1; 357, 4, 11,
16, 24; 358, 23; 359, 4, 7, 8, 10, 18, 25; 360, 6, 10, 11, 16),
quorum nonnulli ex compendiis male intellectis orti sunt
(p. 351, 4; 354, 2, 6; 356, 11; 360, 6), ostendunt, ea aliunde
sumpta esse; et duos minimum fontes eorum fuisse, adparet
ex 51 et 52, quae idem eodem modo demonstrant. saeculo XV
adcesserunt 2, 9, 11 (V¹); nam recepta sunt in p, cuius librarius
initio scholia codicis V descriptsit, sed mox destitit; ipso V eum
usum esse, ostendunt signa, quibus scholia ad textum referuntur,
in 3^σ, in 7[·]; eadem enim habet V; p. 349, 5 compendiosam
scripturam codicis V male intellexit. de suo addidit nr. 1 et
praeterea ad δι' ἐαντῆς p. 290, 17 ὡς ἐπὶ τῆς δρθῆς, ad ἔλασ-
σονος p. 290, 18 ἥγονν τῆς δξείας, ἀλλὰ ἐπὶ τῆς μείζονος δηλονότι

ποιήσει τὴν ἀνάκλασιν ἡγονν τῆς ἀμβλείας, ad ἐπὶ τὸ B p. 292, 1
ἡγονν ἐφ' ἔαντήν. omnia fere scholia codicis V (non V¹) habet
 etiam q (nr. 49 ex eo enotatum non est, sed fortasse iniuria;
 p. 350, 27 ἔστι — 351, 2 omisit), sine dubio a manu 1; ad
 p. 286, 1 habet *κατὰ κοινὸν τὸ ὑπουρεῖσθω*, ut V. scholia q¹
 ante cetera scripta sunt; nam ab eorum collocatione locus
 scholiorum q pendet.*)

Catoptrica genuina non esse, exposui Studien über Euklid p. 151, nec ante Proclum quisquam ea nominat. de erroribus eorum in rebus expositis u. Studien p. 150 et Gregorius fol. c^u; et forma quoque demonstrationum parum adcurata est. iam hoc confirmare licet comparato loquendi genere cum Opticis genuinis, quae magnopere differunt. uelut de radio oculi in genuinis Opticis usurpatur *ἀντίς* 74^{es} (+ 3 in locis subditiuis; in propp. 18 et 20 est radius solis), *ὅψις* 20^{es} (+ 2 in locis subditiuis p. 34, 20; 36, 13. undecies legitur in deff. et propp. 1—3, ceteri loci sunt p. 16, 27; 54, 4, 17, 23; 58, 3, 4, 7, 8; 116, 5. oculum significat p. 30, 17; 42, 27; 56, 10). in Opticis Theonis**), quae omnino breuiora sunt, proportio mutata est; *ὅψις* enim 20^{es} usurpatur (de oculo p. 194, 19), *ἀντίς* uero non plus quam 52^{es}. Theonem uocabulum *ὅψις* praetulisse, manifestum est, si comparauerimus p. 20, 8 *ἀντίνες* et p. 170, 7 *ὅψεις*. in Catoptricis denique uicit *ὅψις* (cfr. definitio p. 286, 1), quod 70^{es} legitur, cum *ἀντίς* nusquam compareat (nam in prop. 30 est radius solis). eadem prorsus ratio est uocabuli *οὐκοῦν* in principio demonstrationis. in Opticis genuinis legitur 15^{es} fere et p. 36, 13 in loco subditiuo, apud Theonem 50^{es} (cfr. p. 80, 11 *ἔὰν ἔρα* et p. 214, 16 *οὐκοῦν ὅταν*), in Catoptricis dimidio fere breuioribus 22^{es}. adcedit ratio angulum per unam litteram significandi (*ἡ A*, non *ἡ πρὸς τῷ A*), quae apud Euclidem inaudita est (in Opticis genuinis non inuenitur nisi in loco subditiuo prop. 42 *ἄλλως*); apud Theonem in propp. 8, 29, 42, 43 usurpatur, in Catoptricis uero saepissime (propp. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 13, 14, 15, 21, 24, 25, 28, 30).

*) In figura p. 341 in V desunt litterae *E*, *A*, *Z*; addidi e p. 340, 4—6. littera *P* ita in V posita est, ut in figura nostra, et ita eam habuit scholiasta p. 362, 2; sed debuit intra angulum collocari ut *Π*.

**) Praefationem non respxi; in ea *ἀντίς* 10^{es} legitur, *ὅψις* quater (p. 148, 12, 18; 152, 27; 154, 2); ibi fere significat oculum (p. 146, 20; 148, 1, 4, 20; 152, 4, 6, 10, 19, 21; cfr. p. 144, 1).

his perpensis oritur suspicio, Catoptrica, qualia nunc habemus, a Theone demum compilata esse, ut cum eius re-censione Opticorum in $\tauὸν μικρὸν ἀστρονομούμενον$ reciperentur; nam credibile est, eum in Opticis, ubi opus genuinum ob oculos haberet, a sermone antiquo minus deflexisse, et quae in Opticis nouare incepisset, in Catoptricis demum ad finem perduxisse. hoc si uere suspicatus sum, in cod. Uat. 204 $\tauὸν μικρὸν ἀστρονομούμενον$ talem habemus, qualis a Theone compositus est; ab initio Catoptrica non comprehendit (Studien p. 152). tum causa est dubitandi, scripseritne omnino Catoptrica Euclides; neque enim hoc ex p. 30, 3 concludi potest (potest enim etiam alienum opus ita citare), et Proclus in Elem. p. 69, 2 fortasse iam Theonis opus in manibus habuit, in quo Euclidis nomen ob uicinitatem Opticorum facile transferebatur. in opere suo componendo Theon uti poterat et Archimedis Catoptricis, quae habuit (in Ptolem. synt. p. 10; cfr. schol. nr. 7), et Heronis. et reuera p. 286, 17—19 ex Archimedē*) citatur ab Olympiodoro in Meteorol. II p. 94 ed. Ideler, et prop. 4 ad uerbum fere apud Heronem legitur prop. 7 (Rose, Anecdota II p. 322; cfr. ibid. prop. 9 = Catoptr. 24, prop. 10 = 5).

sed cum ceteri Catoptricorum libri Graece non iam exstent, nostrum opusculum aetatem tulit, quia in $\tauὸν μικρὸν ἀστρονομούμενον$ receptum erat; is enim propter Ptolemaeum semper ab hominibus Byzantinis lectitabatur; cfr. Theodorus Metochita apud Sathas *Μεσαιων. βιβλ. I* p. ϱδ: *καὶ μὴν ἔτι καὶ ἄττα τῷ ἀνδρὶ* (Eucli) προσεξέισθαται ὀπτικά τε καὶ κατοπτρικὰ καὶ δεδομένα καὶ τὰ περὶ τῶν κατ' οὐρανὸν φαινομένων, ὥσπερ εἰ πρόθυρά τινα ταῦτα καὶ προσάντια τῶν ἐντὸς ἀπορρήτων τε καὶ ἀδύτων ἀστρονομίας; u. etiam eiusdem ὑπομνηματισμοὶ p. 108 Kiessling.

Apud Arabes nullum uestigium est Catoptricorum (Studien über Euklid p. 152); nam quae apud Alhazen inueniuntur propositiones similes (Schneider Eclogae phys. II p. 231, 233), aliunde habere potest (uelut ex Herone et Ptolemaeo), nec apud Uitellionem, quamquam multo plures propositiones similes habet (u. Schneider l. c.), similitudo eius modi est, ut e Catoptricis nostris hausisse demonstrari possit; est enim multo diligentior et uerbosior. sed ut Opticorum, ita Catoptricorum

*) Habet etiam Heliodorus cap. 11; idem cap. 13 ex Herone citat prop. 1.

interpretatio Latina exstat e Graeco facta saeculo circiter XIII, cui titulus est Euclidis de speculis*). eius hosce codices noui:

cod. Marcian. Lat. 332 s. XIII fol. 252, cod. Florent. Conv. soppr. I V 30, Uindob. Lat. 5210 s. XIV fol. 88—95^r, Norimb. cent. V, 64 s. XV fol. 168^u—170^u, Amplon. Q 387 s. XIV fol. 42—44^u, Dresd. Db 85 scr. a. 1410, Dresd. Db 86 s. XIV, de quo supra, cod. Musei Britann. Add. 17368, cod. Oxon. Coll. Corp. Chr. 251 et 283 fol. 165—167, cod. Cantabr. Universit. Mm III, 11. e Db 86 quaedam excerpti, unde adparet, interpreti exemplar codici Paris. 2448 simillimum ad manus fuisse, quod intelleget, qui scripturas infra adlatas cum collatione codicis Parisini comparare uoluerit.

p. 286, 1 rectum uisum esse, cuius media terminos recte continuant, p. 290, 5 equalem faciens angulum, 10 positus uero est et *ez* angulus, 13 conueniet autem, p. 296, 17 trahantur, p. 310, 5 iaceantque, p. 312, 18 quare erit *ae* et *be*, p. 314, 17 in directo eius que est *de*, p. 330, 22 *ag* partes, p. 340, 13 refractus *da* cadit, 17 et equales periferias deprehendentes (sed p. 298, 13 manifestum uero, p. 332, 5 diametrum, p. 338, 18 omnino, p. 340, 21 et ab aliis radii *ze* *e* *z* *deg* et *zta*); p. 302, 25 habet: igitur expulsis uisibus.

itaque de Graeco fonte dubitari non potest, sed ut in Opticis, ita hic quoque interpres alium quoque habuit; nam in demonstrationibus saepe a Graecis differt et in mg. tantum iis similia praebet. specimenis causa adfero propp. 1—3: in planis speculis et conuexis et concavis uisus in equalibus angulis reuertitur. esto oculus *b*, speculum planum *ag*, uisusque ab oculo feratur *bk* et reuertatur super *d*. dico, quod anguli reflexionum sunt equales, qui scilicet continentur sub speculo et radio emisso et radio reflexo. trahantur enim perpendicularares a *dbg* super *ag*, et erunt ad *kg* *bk* trianguli similes. latera enim proportionalia sunt per elementa posita et anguli contenti sub proportionalibus lateribus equales. quare trianguli sunt equianguli. quare *k* anguli equales. esto uero speculum conuexum *agk* uisusque *kb* et reuertatur super *d*.

*) Aliud opus sub hoc titulo perulgatum medio aeuo commemorat Rose, Anecd. II p. 291. exstat etiam in cod. Magliab. XI, 30 et XI, 55, Dresd. Db 86 f. 274^u, Paris. suppl. Gr. 263 f. 179^u.

si igitur intelligamus speculum planum contingentem circulum in puncto *k*, facient idem radii scilicet *bk* *dk* angulos equales cum speculo plano. idem enim punctus adhuc est reflexionis, qui prius, sed anguli contingentie sunt equales in eodem circulo. quare totus angulus toti angulo. idem est in speculo concauo. supposito enim speculo plano, cum anguli contingentie sint equales, erunt et anguli portionum*). totalis enim totali equalis est. et ex hoc manifestum est, quod non nisi in unico punto. possibile est fieri reflexionem et in quolibet speculo, ut scilicet uideatur eadem res ab oculo in eodem situ**) manente. hoc tamen satis constat per decimam.

qualitercunque speculo inciderit uisus equales faciens angulos, is per se ipsum reuertitur. hoc manifestum est. si enim non reuerteretur per se ipsum quacunque parte facta reflexione, faceret partem equalem toti per ypothesim et primam propositionem quocunque existente speculo.

qualitercunque speculo adueniens uisus inequales facit angulos, is nec per se ipsum nec super minorem angulum reuertitur. si enim per se ipsum, faceret angulos reflexionis equales contra ypothesim. si uero super minorem angulum, faceret per primam partem maiorem toto, quia equalem maiori suo toto.

ad propp. 2—3 in mg. adscriptae demonstrationes genuinae, sicut ad propp. 4, 20, quae a Graecis discrepant, ut propp. 5, 21—23, 28; cum Graecis concordant definitiones et propp. 6—18, 27, 30, 31 et magna ex parte 19, 24—26 (p. 298, 25 fantasia). scholia nonnulla adsunt, uelut ad prop. 7: nota, quod in quibusdam libris scribuntur 16 et 17 et 18 ante istam 7 propositionem.

in cod. Torun. R IV° 2 p. 68 huius interpretationis duae propositiones ultimae leguntur solae, quas subiungam:

possibile est speculum construi et in eodem apparere plures facies, has quidem maiores, illas uero minores, has quidem propinquius, illas uero longius, et hic quidem dextras, illic uero sinistras. esto enim planum *ab*. ergo in eo fiunt utique conuexa specula ut *aog* et *trk*, concaua uero ut *gde* et *zit*, plana ut *ez*. posita uero facie***) apparent quidem a speculis planis equalia ydola et equaliter distantia, a conuexis uero

*) corr. ex *portionem*.

**) in ras.

***) seq. lac.

minora et minus distantia, a concavis omnino magnitudine*), quemadmodum demonstratum est.

ex concavis speculis ad solem positis ignem accendere. esto concaum speculum *abg*, sol uero *zde*, centrum uero speculi *t*, et ab aliquo puncto solis ut *d* coniugata super centrum *dkb* recta trahatur. incidat autem *dg* radius et refringatur super *k*. non autem refringetur super centrum *t*. angulus enim *igd***), qui est ad circumferentiam, minor est angulo semicirculi. et esto *ab* periferia equalis *bg* periferie, et incidat alius radius *da*. manifestum est igitur, quod *da* refractus ueniet super *k*; equalium enim periferiarum eiusdem circuli equales sunt anguli. similiter autem demonstrabitur, quod omnes radii a puncto *d* speculo incidentes inequaes periferias deprehendentes circa rectam *tb* refracti coincident in aliquod idem punctum recte *tb*. esto rursus concaum speculum *bag*, sol uero *dze*, et ab aliquo puncto solis ut *e* per *t* centrum esto radius *etb*, et ab aliis scilicet *d z* sint radii *dtg* et *zta*. et quoniam omnes radii transeuntes per centrum faciunt equales angulos ad periferiam, pro†) eo scilicet †) quod faciunt angulos semicircularum, omnes refringuntur super se ipsos ad centrum. hiis ergo radiis per concursus ad eandem partem calefactis ignis accenditur.

eandem citare uidetur Rogerus Baco Op. mai. p. 51: et ideo oportet, ut speculo concauo ad solem posito ignis accendatur, sicut dicit ultima propositio libri de speculis; p. 308: speculo concauo ad solem posito ignis accenditur, ut dicit ultima propositio de speculis, scilicet in puncto axis, ad quem reflec-tuntur omnes radii circumferentie unius circuli; unde si stupa uel aliud combustibile apponatur, sole fortiter radiante comburi potest in puncto illo. sed Euclides de speculis ei aliud opus est; u. p. 309: docet enim Euclides in 33 propositione de speculis sic figurari speculum, ut congregatio radiorum fiat ante et retro, p. 310: et sicut dicit Euclides libro de speculis et probatur in 7 propositione, figura lucis est maior quam foramen; cfr. p. 306: et hanc probationem eandem affert Euclides ad 5 propositionem sui libri (agitur de Catoptr. 1), p. 330: Euclides docet figurare speculum, quod comburat ante et retro. nec Albertus Magnus nostrum opus ob oculos ha-

*) comp. dubium.

**) *gd* post ras., *i* add. mg.

†) comp. dub.

buisse uidetur, cum dicit Meteor. II p. 127: adhuc autem, sicut dicit Euclides, speculum non tantum manifestat imaginem rei, sed etiam distantiam eius a speculo, quia res, quae longe distat a speculo, uidetur esse in profundum speculi ad tantam distantiam, ad quantam distat a superficie speculi (cfr. Uincentius Bellouac. Specul. nat. II, 80: quoniam in speculo non resultat forma tantummodo, sed etiam distantia, quae est inter adspicientem et speculum) et De sensu et sensato V p. 11: taliter potest moueri eleuando et deprimendo speculum, quod uidens uidebit speculum et tamen non uidebit se ipsum in speculo, sicut demonstratum est ab Euclide in prospectiuis. de Uincentio Bellouacensi res incerta est; cfr. Spec. nat. II, 77: ab Euclide inuenitur probatum, quod reflectio luminis semper fit ad pares angulos uel in se ipsum; ad pares quidem angulos fit, si radius ex obliquo ueniens est ad superficiem speculi, in se ipsum autem, si perpendiculariter (Catoptr. 1—2); II, 81: non solum uero adparet dextra sinistra et e contra in speculis conuexis (Catoptr. 20), sed etiam in planis (Catoptr. 19), non tamen ex causa, quam in libro de speculis ponit Euclides, uidelicet eo quod uideamus per lineas radiales ab oculis egredientes (Catoptr. p. 286, 1). sed uidetur tamen nostrum opus respicere.

sine ullo dubio respicitur in tractatu de speculis apud Combach, Baconis perspect. p. 168: ex concavis speculis ad solem positis ignis accenditur. haec ultima propositio libri de speculis communibus sic demonstratur ibidem (sequitur demonstratio, sed amplior), et a Iohanne Peckham Persp. commun. II, 17: hinc est, quod a speculis concavis sphaericis ad solem positis ignis accenditur (cfr. II, 55), et II, 50: in speculis concavis res nunc conuersas nunc euersas apparere. hanc demonstrauit Euclides de speculis (Catoptr. 11—12; sequitur demonstratio a Graeca diuersa); II, 52 uero: in speculis concavis ex diuersitate situum quaedam apparere recta quaedam curua quaedam conuexa ... diffuse demonstratur libro sexto cap. VII Alhacen, Euclides autem tantum apparentis curuitatis meminit, ex alio opere sunt.

Georgius Ualla De expet. et fug. rebus XV, 2 etiam e Catoptricis quaedam transtulit (Neue Jahrb. Suppl. XII p. 395). eum et Zambertum iisdem codicibus, quibus in Opticis, usos esse, consentaneum est; cfr. p. 286, 8 *Ὥψος] ὄψος* Monac. 361, *spectantis fastigium* Ualla, *aspecti fastigii* Zambertus, p. 288, 10

ΑΚΓ] ΑΚ Monac., *ακ* Ualla, *ακc* Zambertus, p. 314, 1 *A* (alt.)]
ΑΕ Monac., *αe* Ualla, *a* Zambertus, p. 330, 11 ἀναπλωμένη —
 12 ἥξει] om. Monac., Ualla, Zambertus. sed Ualla scholia 2,
 3, 4, 5, 7, 8 habet, quae in Monac. non extant.

Pena in Catoptricis quoque cod. Paris. 2350 habuit; u.
 p. 330, 11 ἀναπλωμένη — 12 ἥξει] om. 2350, post *BΘ* lin. 12
 add. *εἰ γὰρ δυνατόν* Uergetius in mg., Pena. memorabile est,
 Uergetium hic in interpolando codicem Paris. 2448 usurpasse*),
 uelut p. 301, 1 inde addidit ὡς βάθος φαινεται; cfr. scripturae
 Penae p. 286, 20 θεώρημα α', p. 288, 9 ἐν τῷ κυρτῷ ἐνόπτεω,
 19 ἐν τῷ κοίλῳ ἐνόπτεω, p. 292, 20 ἐν τῷ κυρτῷ ἐνόπτεω, p. 294, 22
 ὅμμα ἐν τῇ περιφερείᾳ, p. 314, 6 σύμβασιν] συμβολήν, ἀπό] om.

Dasypodius prius totum opus ediderat Argentorati 1557
 codice Marciano 301 eiusue apographo usus; nam interpolationes
 eius habet (u. Studien über Euklid p. 148—150; p. 288, 4 γάρ
 habet, p. 288, 15 ΓΜΚ, sed ἔστι lin. 6 et ἀλλὰ δὴ ξετω lin. 9
 non habet). postea a. 1571 propositiones solas repetiuit iam
 editionem Penae secutus (Studien p. 149 not.).

Gregorius in Catoptricis nullum codicem nominat, sed a
 Pena solo pendet. eum sequitur Schneider Eclog. phys. I
 p. 391—394, ubi Catoptricorum quoque propositiones enumerat.

---

*) Uestigium codicis m deprehendi p. 328, 20, ubi ad εὐ-
 πέση adscripsit in mg. Uergetius γρ. εὐτεθῆ, quod in mg.
 retinuit cod. Paris. 2468, nec recepit Pena (*τεθῆ* m, Dasypodius).

EUCLIDIS OPTICA.

'Οροι.

1. Τποκείσθω τὰς ἀπὸ τοῦ ὅμιλος ἔξαγομένας εὐθείας γραμμὰς φέρεσθαι διάστημα μεγεθῶν μεγάλων.
2. καὶ τὸ [μὲν] ὑπὸ τῶν ὄψεων περιεχόμενον σχῆμα 5 εἶναι κῶνον τὴν πορυφήν μὲν ἔχοντα ἐν τῷ ὅμιλῳ τὴν δὲ βάσιν πρὸς τοῖς πέρασι τῶν δραμένων.
3. καὶ δρᾶσθαι μὲν ταῦτα, πρὸς ἢ ἀν αἱ ὄψεις προσπίπτωσι, μὴ δρᾶσθαι δέ, πρὸς ἢ ἀν μὴ προσ-
πίπτωσιν αἱ ὄψεις.
- 10 4. καὶ τὰ μὲν ὑπὸ μείζονος γωνίας δρώμενα μεί-
ζονα φαίνεσθαι, τὰ δὲ ὑπὸ ἐλάττονος ἐλάττονα, ἵσα δὲ τὰ ὑπὸ ἵσων γωνιῶν δρώμενα.
5. καὶ τὰ μὲν ὑπὸ μετεωροτέρων ἀκτίνων δρώμενα μετεωρότερα φαίνεσθαι, τὰ δὲ ὑπὸ ταπεινοτέρων τα-
15 πεινότερα.
6. καὶ δυοῖς τὰ μὲν ὑπὸ δεξιωτέρων ἀκτίνων δρώμενα δεξιώτερα φαίνεσθαι, τὰ δὲ ὑπὸ ἀριστερωτέ-
ρων ἀριστερώτερα.
7. τὰ δὲ ὑπὸ πλειόνων γωνιῶν δρώμενα ἀκριβέστε-
20 ρον φαίνεσθαι.

α'.

Οὐδὲν τῶν δρωμένων ἄμα ὅλον δρᾶται.

ἔστω γὰρ δρώμενόν τι τὸ ΑΔ, ὅμιλα δὲ ἔστω τὸ Β, ἀφ' οὗ προσπιπτέτωσαν ὄψεις αἱ ΒΑ, ΒΓ, ΒΚ, ΒΔ.

1. Εὐηλείδον δπτικοὶ ὅροι VVat.Bvm; Εὐηλείδον δπτικά.
ὅροι τούτων Vat.¹ numeros om. codd. 4. μέν] deleo; μὸς v,

Ponatur, ab oculo rectas ductas lineas ferri spatio magnitudinum immensarum; et sub uisibus contentam figuram conum esse uerticem quidem in oculo habentem, basim uero ad terminos conspectorum; et ea quidem uideri, ad quae uisus inciderit, non autem 5 uideri, ad quae non inciderit uisus; et sub maiori quidem angulo uisa maiora apparere, sub uero minori minora, aequalia autem sub aequalibus angulis uisa; et sub eleuationibus radiis uisa eleuationa apparere, sub humilioribus uero humiliora; et similiter sub 10 dexterioribus quidem radiis uisa dexteriora apparere, sub sinistrioribus uero sinistriora; sub pluribus autem uisa angulis perspicacius uideri. [omnes uisus aequaveloces. non sub quocunque angulo rem uideri.]

Nullum uisorum simul uidetur totum.

15

esto enim uisum quidem *ad*, oculus uero esto *b*, a quo incident uisus *ba*, *bg*, *bk*, *bd*. igitur quoniam

9. radiis] *M*, angulis *D*. 13. omnes — 14. uideri] *om. L*; quidam libri habent ista duo principia et quidam non *D mg.*

16. enim] *ML*, autem *D*. esto (alt.)] *L, om. D.* 17.
bk] *ML, bfk D.*

μο^ν B et Vat., corr. m. 2. 6. ὁμένων v. 7. ἄν] *om.*
Vat.¹ m. 8. προσπίπτωσι] προσπίπτονται Vat.¹ m. προσ-
πίπτωσιν] προσπίπτωσι v. 10. ὁρμενα v. 11. ἐλάττονα] *eláttōna* V Vat. v. 12. ὑπό] ἀπό Vat. 24. προσπιπτέτω v
et Vat., sed corr. αἱ ὅψεις αἱ Vat. v.

οὐκοῦν, ἐπεὶ ἐν διαστήματι φέρονται αἱ προσπίπτουσαι ὄψεις, οὐκ ἀν προσπίπτοιεν συνεχεῖς πρὸς τὸ ΑΔ· ὥστε γένοιντο ἀν καὶ κατὰ τὸ ΑΔ διαστήματα, πρὸς ἂν αἱ ὄψεις οὐ προσπεσοῦνται. οὐκ ἄρα δοφθήσεται ὅλον ἄμα τὸ ΑΔ. δοκεῖ δὲ δρᾶσθαι ἄμα τῶν ὄψεων ταχὺ παραφερομένων.

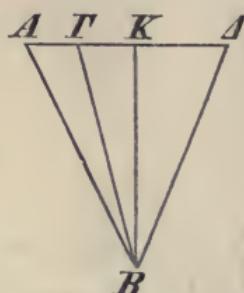
β'.

10 Τῶν ἵσων μεγεθῶν ἐν διαστήματι κειμένων τὰ ἔγγιον κείμενα ἀκριβέστερον δρᾶται.

ἔστω ὅμμα μὲν τὸ Β, δρώμενα δὲ τὸ ΓΔ καὶ τὸ ΚΛ, χρὴ δὲ νοεῖν αὐτὰ ἵσα καὶ παράλληλα, ἔγγιον δὲ ἔστω τὸ ΓΔ, καὶ προσπιπτέωσαν

15 ὄψεις αἱ ΒΓ, ΒΔ, ΒΚ, ΒΛ. οὐ γὰρ ἀν εἴποιμεν, ὡς αἱ ἀπὸ τοῦ ὅμματος πρὸς τὸ ΚΛ προσπίπτουσαι ὄψεις διὰ τῶν Γ, Δ σημείων ἐλεύσονται.

ἢ γὰρ τριγώνου τοῦ ΒΔΔΚΓΒ ἢ
20 ΚΛ μείζων ἀν ἦν τῆς ΓΔ· ὑπό-

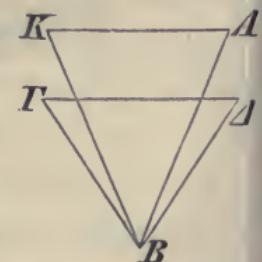

κειται δὲ καὶ ἵση. οὐκοῦν τὸ ΓΔ ὑπὸ πλειόνων ὄψεων δρᾶται ἥπερ τὸ ΚΛ. ἀκριβέστερον ἄρα φανήσεται τὸ ΓΔ τοῦ ΚΛ· τὰ γὰρ ὑπὸ πλειόνων γωνιῶν δρώμενα ἀκριβέστερον φαίνεται.

γ'.

"Ἐκαστον τῶν δρωμένων ἔχει τι μῆκος ἀποστήματος, οὗ γενόμενον οὐκέτι δρᾶται.

ἔστω γὰρ ὅμμα μὲν τὸ Β, δρώμενον δὲ τὸ ΓΔ. φημὶ δή, ὅτι τὸ ΓΔ ἐν τινι ἀποστήματι γενόμενον

3. γίνοιντο Vat., γίνετο v. 8. περιφερομένων m. 11.
ἔγγειον V, corr. m. 1; item lin. 13. 12. δρώμενα] corr. ex

in distantia feruntur incidentes uisus, non quidem incident continue ad *ad*. quare fient et in *ad* spatio, ad quae uisus non incident. non ergo uidebitur simul totum *ad*. uidetur autem uideri simul uisibus uelociter transportatis.

Aequalium magnitudinum in distantia iacentium proprius iacentia perspicacius uidentur.

esto oculus quidem *b*, uisa uero *gd* et *kl*. oportet autem intelligere ea aequalia et parallela. proprius uero sit *gd*. et incident uisus *bg*, *bd*, *bk*, *bl*; non 10 enim dicemus, quod ab oculo ad *kl* accidentes uisus per *g*, *d* puncta ueniant. trigni enim *bdlkgb* recta *kl* maior utique erit recta *gd*; ponitur quidem aequalis. igitur *gd* sub pluribus uisibus uidetur quam *kl*; perspicacius 15 igitur *gd* quam *kl*; sub pluribus enim angulis uisa perspicacius uidentur.

Unumquodque uisorum habet longitudinem spatii, quo facto non iam uidetur.

esto enim oculus *b*, res autem uisa *gd* [sub minimo angulo uisui determinato]. dico, quod *gd* in aliquo 20

3. incident] *L*, incident *D*. 5. transportatis] *L*, transpositis *D*. 8. *kl*] *L*, *ki D*, et sic per totam prop. 10. incident] *L*, incident *D*, incident *M*. 11. dicemus] *L*, omnes *D*.

19. sub — 20. determinato] *D*, om. *L*.

ὅρθμενον m. 1 V, ὁρθμενον Bv et Vat., sed corr. m. 2. 16.
εἰπορεν VVat.¹v. 19. Post γάρ add. ἔν m. 2 Vat. 20.
ὑπόκειται] corr. ex ὑποκείσθω m. 2 V, ὑποκείσθω v (ω corr.
ex αι) et Vat., corr. m. 2. 21. δέ] om. Vat.v. 26. ἀπο-
στήματα v. 27. γενόμενον] corr. ex γενομένον m. 2 VVat.,
γενομένον v. 28. B] e corr. Vat.

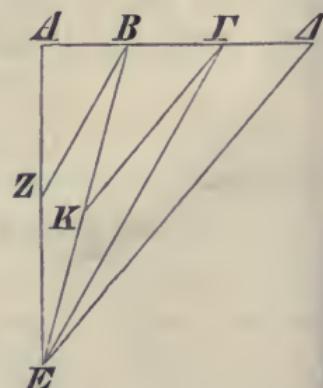
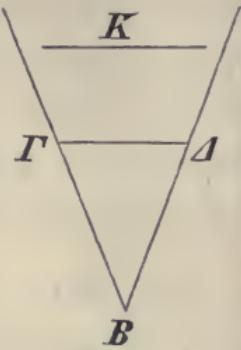
οὐκέτι δραμήσεται. γεγενήσθω γὰρ τὸ $\Gamma\Delta$ ἐν τῷ μεταξὺ διαστήματι τῶν ὅψεων, ἐφ' οὗ τὸ K . οὐκοῦν πρὸς τὸ K οὐδεμία τῶν ἀπὸ τοῦ B ὅψεων 5 προσπεσεῖται· πρὸς ὃ δὲ αἱ ὅψεις οὐ προσπίπτουσιν, ἐκεῖνο οὐχ δρᾶται. ἔκαστον ἄρα τῶν δρωμένων ἔχει τι μῆκος ἀποστήματος, οὗ γενόμενον οὐκέτι δρᾶται.

10

 δ' .

Τῶν ἵσων διαστημάτων καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας ὅντων τὰ ἐκ πλείους διαστήματος δρώμενα ἐλάττονα φαίνεται.

ἔστω ἵσα διαστήματα ἐπὶ μιᾶς εὐθείας τὰ AB , $B\Gamma$, 15 $\Gamma\Delta$, καὶ ἀνήχθω πρὸς δρῆσας ἡ AE , ἐφ' ᾧς κείσθω ὅμια τὸ E . λέγω, ὅτι μεῖζον φανήσεται τὸ μὲν AB τοῦ $B\Gamma$, τὸ δὲ $B\Gamma$ τοῦ $\Gamma\Delta$. προσπιπτέτωσαν γὰρ ἀκτῖνες αἱ EB , $E\Gamma$, $E\Delta$, καὶ 20 ἥχθω διὰ τοῦ B σημείου τῇ ΓE εὐθείᾳ παράλληλος ἡ BZ . ἵση ἄρα ἔστιν ἡ AZ τῇ ZE . ἐπεὶ γὰρ τριγώνου τοῦ AEG παρὰ μίαν τῶν πλευρῶν τὴν GE ἥκται εὐθεῖα ἡ 25 BZ , ἔστιν ἄρα καί, ὡς ἡ ΓB πρὸς BA , ἡ EZ πρὸς ZA . ἵση ἄρα ἔστιν ἡ AZ , ὡς εἰρηται, τῇ ZE . μείζων δὲ πλευρὰ ἡ BZ τῆς ZA . μείζων ἄρα καὶ τῆς ZE . μείζων ἄρα καὶ γωνία ἡ ὑπὸ ZEB γωνίας τῆς ὑπὸ ZBE . καὶ ἡ ὑπὸ ZBE τῇ ὑπὸ $BE\Gamma$ ἵση· καὶ ἡ ὑπὸ ZEB ἄρα

3. ἐφ'] ἀφ' Vat. 6. προσπίπτουσιν. 8. γενόμενον]
corr. ex γενομένον m. 2 V, γενομένον BVat.v. 14. Ante ἐπὶ

spatio factum non iam uidebitur. fiat enim in intermedio spatio uisuum, in quo *k.* igitur ad *k* nullus ab *b* uisuum accidet. ad quod uero uisus non incidunt, illud non uidebitur. unumquodque ergo uisorum habet longitudinem spatii, quo facto iam non uidebitur.

Aequalium spatiorum et super eandem rectam existentium e maiori spatio uisa minora apparent.

sint aequalia spatia super eandem rectam *ab, bg, gd,* trahaturque perpendicularis *ae*, in quibus iaceat oculus *e.* dico, quod maior apparebit *ab* quidem quam *bg* et *bg* quam *gd.* accident enim radii *eb, eg, ed,* et trahatur per punctum *b* rectae *ge* parallela *bz.* aequalis ergo *az* recta rectae *ez.* quoniam enim trianguli *aeg* circa unum laterum *ge* ducta est recta *bz,* 15 est igitur quod sicut *bg* ad *ba*, ita *ez* ad *za.* aequalis ergo *az*, ut dictum est, *ze.* maius uero latus *bz* quam *za.* aequalis uero *za ze.* maior igitur angulus *zeb* angulo *zbe.* angulus quoque *zbe* angulo *beg* aequa-

---

1. in] *L, om. D.* 4. ergo] *L, igitur D.* 5. iam] *L,*
om. D. 16. quod] *q D* (que?).

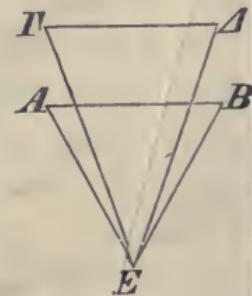
del. *τά* m. 2. V. 15. *ναι*] om. v. AE] *E in ras. V.*
18. ΓΔ] *NΔ v.* 19. ΕΓ] *EB v.* 20. *τῆ*] *e corr. Vat.*
ΓΕ] *EG m.* 22. *ἐστίν*] om. BVat.v. επει] *corr. ex*
ἐπί V. 23. ΑΕΓ] *KEG v.* παρά] *περί* v. π] *Vat. 25.*
ΓΒ] *BΓ BVat.v.* BA] *τὴν BA BVat.v.* ZA] *τὴν ZA*
BVat.v. 26. *ἐστίν*] om. Vat. Dein del. *τῆ* *ZE μείζων B.*
δέ] *corr. ex δή V, οὖν BVat.v.* 27. *τῆς* (pr.)] *τῆ* *BVat.v.*
Dein add. *λη* δέ *ἡ ZA τῆ ZE BVat.v.* μείζων (pr.) — *ZE*
om. Vat. v. μείζων (pr.) — 28. *ἄρα*] *in ras. V.* 28. *ZEB*
E e corr. B, ZB v. γωνίας] *γωνία V.* τῆς] m. 2 ex *τῆ* V.
ZBE] *E in ras. V.* ναι *ἡ*] *ἡ δέ m, et in ras. V.* 29.
ZBE] *e corr. Vat., ZEB v.* BEΓ] *BEN Bv.* ZEB]
EB v.

τῆς ὑπὸ ΓΕΒ γωνίας μείζων ἐστίν. μείζων ἄρα ὀφθή-
σεται ἡ ΑΒ τῆς ΒΓ. πάλιν δμοίως καὶ διὰ τοῦ Γ
σημείου τῇ ΔΕ παράλληλος ἀχθῆ, μείζων ὀφθήσεται
ἡ ΒΓ τῆς ΓΔ.

5 ε'.

Τὰ ἵσα μεγέθη ἀνισον διεστηκότα ἀνισα φαίνεται,
καὶ μεῖζον ἀεὶ τὸ ἔγγιον κείμενον τοῦ ὅμματος.

ἔστω δύο ἵσα μεγέθη τὰ ΑΒ, ΓΔ,
ὅμμα δὲ ἔστω τὸ Ε, ἀφ' οὗ ἀνισον
10 διεστηκέτω, καὶ ἔστω ἔγγιον τὸ ΑΒ.
λέγω, ὅτι μεῖζον φανήσεται τὸ ΑΒ.
προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ ΑΕ, ΕΒ,
ΕΓ, ΕΔ. ἐπεὶ οὖν τὰ ὑπὸ μειζόνων
γωνιῶν δρώμενα μεῖζονα φαίνεται,
15 μείζων δὲ γωνία ἡ ὑπὸ ΑΕΒ τῆς
ὑπὸ ΓΕΔ, μείζων ἄρα φανήσεται καὶ ἡ ΑΒ τῆς ΓΔ.

σ'.

Τὰ παράλληλα τῶν διαστημάτων ἔξ ἀποστήματος
δρώμενα ἀνισοπλατῆ φαίνεται.

20 ἔστω δύο παράλληλα μεγέθη τὰ ΑΒ, ΓΔ, ὅμμα δὲ
ἔστω τὸ Ε. λέγω, ὅτι τὰ ΑΒ, ΓΔ ἀνισοπλατῆ φαί-
νεται, καὶ μεῖζον ἀεὶ τὸ ἔγγιον διάστημα τοῦ πορρό-
τερον. προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ ΕΒ, ΕΖ, ΕΘ, ΕΔ,
ΕΗ, ΕΚ, καὶ ἐπεξεύχθωσαν εὐθεῖαι αἱ ΒΔ, ΖΗ, ΘΚ.
25 ἐπεὶ οὖν μείζων ἔστιν ἡ ὑπὸ ΒΕΔ γωνία τῆς ὑπὸ¹
ΖΕΗ γωνίας, μείζων ἄρα καὶ ἡ ΒΔ τῆς ΖΗ φαίνεται.

1. ΓΕΒ] ΒΕΓ ΒVat.v, ΕΓΒ Vat.¹m. 2. καὶ] καὶ m.

3. ἀχθῆ] in ras. V. 6. ἀνισον] corr. ex ἀνισων v. 7.

ἔγγειον V, corr. m. 1, ut lin. 10. ὅμματος v. 12. ΑΕ] ΕΑ
ΒVat.v. 15. ΑΕΒ] τῶν ΑΕΒ ΒVat.v et V, sed corr.

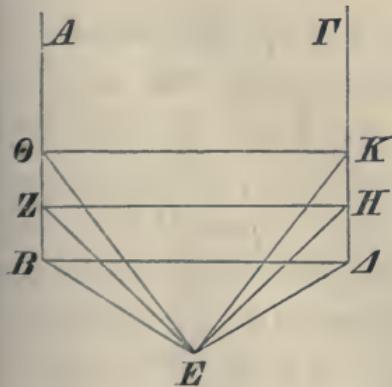
16. ἄρα] om. m. 22. ἔγγειον V, sed. corr. 23. προσ-
πιπτέτω Βv. ΕΔ] ΕΚ Βv. 24. ΕΚ] ΕΔ Βv. 25. ἔστιν v.

lis. ergo *beg* angulo *zeb* angulus maior est. maius ergo uidebitur *ab* quam *bg*. rursum similiter si per punctum *g* rectae *de* parallelia ducatur, maius uidebitur *bg* quam *gd*.

Aequales quantitates inaequaliter distantes in- 5
aequales apparent et maior semper propinquius iacens oculo.

sint duae aequales magnitudines *ab*, *gd*, oculus uero sit *e*, a quo inaequaliter distent, sitque propinquius *ab*. dico, quod maius apparebit *ab*. accident 10 enim radii *ea*, *eb* et *eg* et *ed*. quoniam ergo sub maioribus angulis uisa maiora apparent, maior autem angulus *aeb* quam *ged*, maius ergo apparebit *ab* quam *gd*.

Aequidistantia spatiorum e distantia uisa inaequa- 15
lis magnitudinis apparent.

sint duae parallelae quantitates *ab*, *gd*, oculus autem sit *e*. dico, quod *ab* et *gd* inaequalis latitudinis appa- 20 rent, et maius apparebit semper propinquius spatium quam remotius. accident radii *eb* et *ez* et *et*, *ek*, *el* et *ed*, et coniungantur *bd*, *zl*, *tk*. quo- 25 niam ergo maior est *bed* angulus angulo *zel*, maior ergo *bd* quidem linea quam *zl* apparent. rursum

16. magnitudinis] scr. latitudinis.
(l semper corr. in hac prop.).

25. *zl*] e corr. *D*

πάλιν ἐπεὶ μεῖζων ἡ ὑπὸ ΖΕΗ γωνία τῆς ὑπὸ ΘΕΚ γωνίας, μεῖζων ἄρα καὶ ἡ ΖΗ τῆς ΘΚ φαίνεται. μεῖζον ἄρα τὸ μὲν ΒΔ διάστημα τοῦ ΖΗ, τὸ δὲ ΖΗ τοῦ ΘΚ. οὐκέτι οὖν διφθήσεται παράλληλα ὅντα τὰ διαστήματα

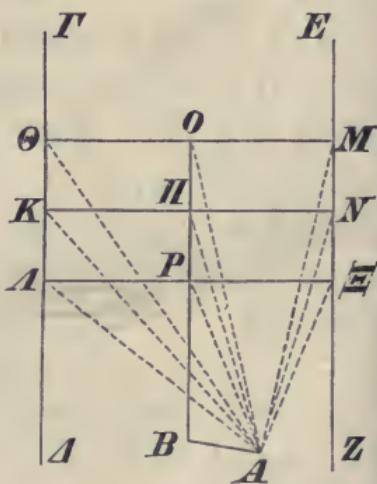
5 ἐπ' ἵσης, ἀλλ' ἀνισοπλατῆ.

ἐπὶ τῶν ἐν μετεώρῳ κειμένων διαστημάτων καθιέσθω ἀπὸ τοῦ Α σημείου ἐπὶ τὸ ὑποκείμενον ἐπίπεδον κάθετος ἡ ΑΒ, καὶ ἔστωσαν παράλληλοι αἱ ΛΞ, ΚΝ, ΘΜ.

10 λέγω, ὅτι καὶ οὕτως ἀνισοπλατῆ φαίνεται τὰ ΓΔ, ΕΖ μεγέθη. ἦχθω κάθετος ἀπὸ τοῦ Β ἐπὶ τὴν ΛΞ ἡ ΒΡ, καὶ ἐκβεβλήσθω ἡ ΒΡ ἐπὶ

15 τὸ Ο, καὶ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ ΑΔ, ΑΚ, ΑΘ, ΑΞ, ΑΝ, ΑΜ, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ ΑΡ, ΑΠ, ΑΟ. ἐπεὶ οὖν ἀπὸ μετεωροτέρου σημείου τοῦ Α ἐπὶ τὴν ΡΞ ἐπέξευκται

20 τις εὐθεῖα ἡ ΑΡ, ἡ ΑΡ ἄρα ἐπὶ τὴν ΡΞ κάθετός ἐστιν, καὶ ἡ ΑΟ ἐπὶ τὴν ΟΜ, καὶ ἡ ΑΠ ἐπὶ τὴν ΠΝ. δρογώνια ἄρα ἐστὶ τὰ ΑΡΞ, ΑΠΝ, ΑΟΜ τρίγωνα. ἐπεὶ οὖν δρογώνιά ἐστι, καὶ ἐστιν ἡ μὲν ΠΝ τῇ ΡΞ ἵση, ἡ δὲ ΠΑ τῆς ΑΡ μεῖζων, μεῖζων ἄρα γωνία ἡ 25 ὑπὸ ΞΑΡ τῆς ΑΡ μεῖζων. μεῖζον ἄρα καὶ διφθήσεται τὸ ΡΞ τοῦ ΠΝ. δμοίως καὶ τὸ ΡΔ τοῦ ΠΚ μεῖζον. ὅλον ἄρα τὸ ΛΞ ὅλον τοῦ ΚΝ διφθήσεται μεῖζον. ἀνισοπλατῆ ἄρα καὶ οὕτως διφθήσεται τὰ μεγέθη.

3. διάδημα v. sed corr. 6. ξ' VVat.Bm. 9. ΛΞ]
ΛΖ v. 10. καὶ] om. V. 12. κάθετος] in ras. v. 15. τό]

quoniam maior *zel* angulus quam *tek* angulus, maior ergo *zl* quam *tk* apparet. maius ergo *bd* spatium quam *zl* et maius *zl* quam *tk*. non iam ergo uidebuntur parallelia existentia spatia aequaliter, sed uidebuntur inaequalis latitudinis.

5

in eleuato iacentibus spatiis demittatur ab *a* puncto super subiacens planum catetus *ab*. suntque parallelae *lx*, *kn*, *tm*. dico, quoniam et sic inaequalis latitudinis apparent *gl* et *xe* magnitudines. trahatur enim cathetus a puncto *b* super *lx br*, et educatur *br* super *o*, 10 et accidentia radii *al*, *ak*, *at*, *ax*, *an*, *am*. coniungantur *ar*, *ap*, *ao*. quoniam ergo ab eleuato punto *a* super *lx* coniuncta est recta *ar*, igitur *ar* super *lx* cathetus et *ao* super *tm* et *ap* super *pn*. ortogonii ergo sunt *arx* et *apn* et *aom* trigonii. quoniam ortogonii sunt, 15 et est quidem *pn* ei quae est *rx* aequalis, *pa* autem quam *ar* maior, maior ergo angulus *rax* angulo *pan*. maius ergo uidebitur *rx* quam *pn*. similiter autem et *lr* quam *pk*. totum ergo *lx* toto *kn* uidebitur maius. inaequalis ergo latitudinis et sic uidebuntur 20 magnitudines.

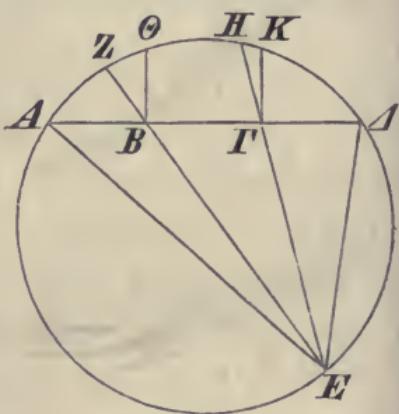
10. *o*] pro *o*, ut uidetur, semper *c* hab. *D.* 13. *lx*] supra
scr. *D.*

τήν m. 18. *AO*] *AΘ* Bv. 19. *μετεώρον* Bv. *ἐπέξενται*
— 20. *PΞ*] om. m. 21. *ἴστι* m. *NN*] *NΠ* m. 22.
δρθογόνιον m. *τά]* *τό* m. 23. *ἴστιν*] *ἴστι* v. 24. *μεί-*
ζων (pr.)] corr. ex *μέρος* V. 25. *ΠΑΝ*] *τῶν* *ΠΑΝ* V.
μείζων v. 26. *ΡΛ*] *ΛΡ* Bv. *ΠΚ*] *ΚΠ* m. *μεῖζον*]
om. Bv. Hoc loco errore nihil e Vat. enotauit.

ξ'.

Τὰ ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας ὅντα ἵσα μεγέθη μὴ ἐφεξῆς ἀλλήλοις τεθέντα καὶ ἄνισον διεστηκότα τοῦ ὅμματος ἄνισα φαίνεται.

5   ἔστω δύο ἵσα μεγέθη τὰ AB , $ΓΔ$ ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας τῆς $AΔ$ μὴ ἐφεξῆς ἀλλήλοις ὅντα καὶ ἄνισον διεστηκότα ἀπὸ τοῦ ὅμματος τοῦ E , καὶ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ EA , $EΔ$, καὶ
10   ἔστω μείζων ἡ EA τῆς $EΔ$. λέγω, ὅτι ἡ $ΓΔ$ τῆς AB μείζων φανήσεται. προσ-
πιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ EB , $EΓ$, καὶ περιγεγράφθω περὶ
15   τὸ $AEΔ$ τρίγωνον κύκλος δ $AEΔ$. καὶ προσεκβε-
βλήσθωσαν ταῖς EB , $EΓ$ εὐθείαις εὐθεῖαι αἱ BZ ,
 $ΓΗ$, καὶ ἀνεστάτωσαν ἀπὸ τῶν B , $Γ$ σημείων πρὸς
δορθὰς γωνίας ἵσαι εὐθεῖαι αἱ $BΘ$, $ΓΚ$. ἔστι δὲ ἵση
20   ἡ AB τῇ $ΓΔ$, ἀλλὰ καὶ γωνία ἡ ὑπὸ $ABΘ$ τῇ ὑπὸ $ΔΓΚ$ ἔστιν ἵση. καὶ περιφέρεια ἄρα ἡ $AΘ$ περιφερείᾳ τῇ $ΔK$ ἔστιν ἵση. ἡ $KΔ$ ἄρα περιφέρεια τῆς ZA περιφερείας μείζων ἔστιν. πολλῷ ἄρα ἡ $HΔ$ περι-
φέρεια τῆς ZA μείζων ἔστιν. ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῆς ZA
25   περιφερείας ἡ ὑπὸ AEZ γωνία βέβηκεν, ἐπὶ δὲ τῆς $HΔ$ περιφερείας ἡ ὑπὸ $HEΔ$. ἡ ἄρα ὑπὸ $HEΔ$ γωνία τῆς ὑπὸ AEZ μείζων ἔστιν. ἀλλ' ὑπὸ μὲν τῆς ὑπὸ AEZ ἡ AB βλέπεται, ὑπὸ δὲ τῆς ὑπὸ $HEΔ$ ἡ $ΓΔ$. μείζων ἄρα ἡ $ΓΔ$ τῆς AB φαίνεται.

1. ξ'] η' VVat.Bvm. 5. $AB]$ AH v. 6. ἀλλήλων Bvat.v.
ἄνισον] ἄνισον διάστημα m. 9. $EA]$ AE v. 10. μείζον Bv.

In eadem recta existentes magnitudines aequales non deinceps ad inuicem positae et inaequaliter sub oculo distantes inaequales apparent.

sint duae aequales magnitudines *ab*, *gd* in eadem recta *ad* non deinceps ad inuicem existentes et inaequaliter distantes ab oculo *e*, et accidentant radii *ea* et *ed*, sitque maior *ea* quam *ed*. dico, quoniam *gd* quam *ab* maius apparebit. accidentant radii *eb* et *eg*, et describatur circa *aed* trigonum circulus *aed*, et adiiciantur *eb* et *eg* punctis rectae *bz* et *gi*, et surgant ab *b*, *g* punctis perpendicularares 10 ipsis rectae aequales *bt* et *gk*. est autem aequalis et *ab* ei quae est *gd*. sed et angulus *abt* angulo *dgk* aequalis est. et periferia igitur *kd* periferiae *ta* aequalis. itaque *kd* periferia *za* maior est. multo ergo *id* periferia *za* 15 periferia maior est. sed super *za* periferiam iacet *aez* angulus et super *id* periferiam *ied* angulus. angulus ergo *ied* angulo *aez* maior. sed sub illo quidem qui est *aez* angulus *ab* uidetur, sub angulo uero *eid* ea quae est *gd*. maior ergo *gd* quam *ab* appetit. 20

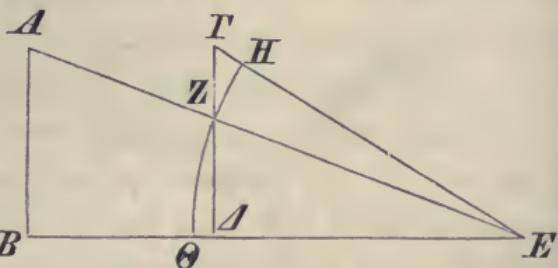
2. sub] scr. ab. 14. periferiae] corr. ex pariferiae D.
15. pariferia D, ut saepius. 16. sed — 18. maior] mg. D.
19. *eid*] scr. *ied*.

12. μεῖζον Bv. 14. ΕΓ] om. v. 15. πόνιλος] comp. BVat.v.
16. προσενθεβλήσθω Bv. 17. ΕΓ] seq. ras. unius litt. V.
ενθεῖαι] om. v. 18. ΓΗ] Γ supra scr. m. 1 v. ἀνεστάτω
Bv et Vat., sed corr. B] om. v, corr. ex A m. 2 Vat. 19.
ἴσαι] ίσαι ανταῖς Vm, ανταῖς ίσαι BVat.v. ΒΘ, ΓΚ] Θ et
Κ e corr. V. 20. ἡ (pr.)] καὶ ἡ B. 21. ΔΓΚ] in ras. V;
ΒΓΚ m. ἡ ΑΘ] om. Bv m. 2 Vat. 22. ΔΚ] in ras. V.
23. μείζων ἔστι περιφερεῖας BVat.v 24. ΖΑ(pr.)] ΖΑ περι-
φερεῖας BVat.v. τῆς (alt.) et 25. περιφερεῖας] τὴν — περι-
φερεῖαν VVat.¹, ut lin. 25sq. 27. ἔστι v. 28. ὑπό (tert.)]
m. 2 Vat.

η'.

Τὰ ἵση μεγέθη καὶ παράλληλα ἄνισον διεστηκότα
ἀπὸ τοῦ ὅμματος οὐκ ἀναλόγως τοῖς διαστήμασιν δοῦται.

ἔστω δύο μεγέθη τὰ AB , $ΓΔ$ ἄνισον διεστηκότα
5 ἀπὸ τοῦ ὅμματος τοῦ E . λέγω, δτι οὖκ ἐστιν, ὡς
φαίνεται ἔχον, ὡς τὸ $ΓΔ$ πρὸς τὸ AB , οὕτως τὸ BE
πρὸς τὸ $EΔ$. προσ-
πιπτέτωσαν γὰρ
ἀκτῖνες αἱ AE ,
10 $EΓ$, καὶ κέντρῳ
μὲν τῷ E δια-
στήματι δὲ τῷ
 EZ κύκλου γε-

γράφθω περιφέρεια ἡ $HZΘ$. ἐπεὶ οὖν τὸ $EZΓ$
15 τρίγωνον τοῦ EZH τομέως μεῖζον ἐστιν, τὸ δὲ $EZΔ$
τρίγωνον τοῦ $EZΘ$ τομέως ἔλαττόν ἐστιν, τὸ $EZΓ$
ἄρα τρίγωνον πρὸς τὸν EZH τομέα μεῖζονα λόγον ἔχει
ἢπερ τὸ $EZΔ$ τρίγωνον πρὸς τὸν $EZΘ$ τομέα. καὶ
ἐναλλὰξ τὸ $EZΓ$ τρίγωνον πρὸς τὸ $EZΔ$ τρίγωνον
20 μεῖζονα λόγον ἔχει ἢπερ ὁ EZH τομεὺς πρὸς τὸν
 $EZΘ$ τομέα, καὶ συνθέντι τὸ $EΓΔ$ τρίγωνον πρὸς τὸ
 $EZΔ$ τρίγωνον μεῖζονα λόγον ἔχει ἢπερ ὁ $EHΘ$ το-
μεὺς πρὸς τὸν $EZΘ$ τομέα. ἀλλ' ὡς τὸ $EΔΓ$ πρὸς
τὸ $EZΔ$ τρίγωνον, οὕτως ἡ $ΓΔ$ πρὸς τὴν $ΔZ$. ἡ δὲ
25 $ΓΔ$ τῇ AB ἐστιν ἵση, καὶ ὡς ἡ AB πρὸς τὴν $ΔZ$,
ἡ BE πρὸς τὴν $EΔ$. ἡ BE ἄρα πρὸς τὴν $EΔ$ μεῖζονα
λόγον ἔχει ἢπερ ὁ $EHΘ$ τομεὺς πρὸς τὸν $EZΘ$ τομέα.
ὡς δὲ ὁ τομεὺς πρὸς τὸν τομέα, οὕτως ἡ ὑπὸ $HEΘ$
γωνία πρὸς τὴν ὑπὸ $ZEΘ$ γωνίαν. ἡ BE ἄρα

1. η' Δ' codd. 4. ΓΔ] corr. ex BΓ BVat., BΓ v. 6.
ὡς] om. VBVat.mv. 7. προσπιπτέτω Bv et Vat., sed corr.

Aequales et aequidistantes magnitudines inaequaliter distantes ab oculo non proportionaliter spatiis uidentur.

sint duae magnitudines *ab* et *gd* inaequaliter distantes ab oculo *e*. dico, quod non est, sicut apparet 5 habens, *gd* ad *ab*, ita *be* ad *ed*. accident enim duo radii *ae*, *eg*, et centro quidem *e*, spatio uero *ez* describatur periferia *izt*. quoniam ergo *ezg* trigonus *ezi* sectore maior est, *ezd* uero trigonus *ezt* sectore minor est, trigonus ergo *ezg* ad *ezi* sectorem maiorem proportionem habet quam *ezd* trigonus ad *ezt* sectorem. 10 et permutatim *ezg* trigonus ad *ezd* trigonum maiorem proportionem habet quam *ezi* sector ad *ezt* sectorem, et componenti *egd* trigonus ad *ezd* trigonum maiorem proportionem habet quam *eit* sector ad *ezt* sectorem. 15 sed sicut *egd* trigonus ad *ezd* trigonum, ita recta *gd* ad rectam *zd*. at uero *gd* rectae *ab* est aequalis, et sicut *ab* ad *dz*, ita *be* ad *de*. et *be* ergo ad *ed* maiorem proportionem habet quam *eit* sector ad *ezt* sectorem. sicut autem sector ad sectorem, ita *iet* 20 angulus ad *zet* angulum. recta ergo *be* ad *ed* rectam

---

9. *Ante sectore (pr.) del. ad D.* 10. *Post est del. est ergo D.* 12. *ezg]* corr. ex *ezd* *D.*

---

9. <i>AE, EG]</i> mut. in <i>EB, EA</i> m. 2 Vat.	11. <i>τῷ]</i> <i>τό v.</i>
12. <i>τῷ]</i> <i>τό v.</i>	13. <i>κύκλον]</i> <i>οὐ Bv; οὐ Vat., corr. m. 2.</i>
<i>μείζων v.</i>	15. <i>έστι</i> Vat.mv.
<i>έστι</i> Vat.mv.	16. <i>έστι</i> Vat.mv.
<i>τόν v.</i>	19. <i>τό (alt.)]</i>
20. <i>Ante ὁ ras.</i> 1 litt. Vat.	<i>τόν]</i>
<i>EZH]</i> <i>EZ v.</i>	<i>τόν</i>
<i>τήν V.</i>	21. <i>τριγώνῳ v.</i>
<i>πρός — 22. τριγωνον]</i> bis v.	22. <i>τομέν]</i> <i>τομές B.</i>
<i>item lin.</i> 25. <i>τομές B.</i>	23. <i>EΓΓ]</i> <i>EΓΔ m.</i>
<i>τομέν]</i> <i>τομές B.</i>	24. <i>ΔΖ]</i> <i>ΔΞ V,</i>
<i>HEΘ]</i> in ras. V.	<i>τομέν]</i> <i>τομές B.</i>
<i>γωνίαν]</i> <i>γωνία v.</i>	28. <i>HEΘ]</i> in ras. V.
<i>BE]</i> corr. ex <i>BEA</i> m. 2 V, om. Bv,	29. <i>ZΕΘ]</i> in ras. V.
add. m. 2 Vat.	<i>έρα]</i> m. 2 Vat., om. Bv; <i>εὐθεῖα</i> add. m et
m. 2 Vat.	m. 2 Vat.

πρὸς τὴν $E\Delta$ μεῖζονα λόγον ἔχει ἥπερ ἡ ὑπὸ ΗΕΘ γωνία πρὸς τὴν ὑπὸ ΖΕΘ. καὶ ἐκ μὲν τῆς ὑπὸ ΗΕΘ γωνίας βλέπεται τὸ ΓΔ, ἐκ δὲ τῆς ὑπὸ ΖΕΘ τὸ ΑΒ. οὐκ ἀνάλογον ἄρα τοῖς ἀποστήμασιν δρᾶται τὰ ἵσα
5 μεγέθη.

δ'.

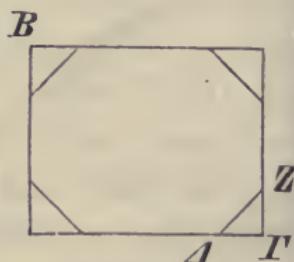
Τὰ δρῦμογώνια μεγέθη ἔξι ἀποστήματος δρῶμενα περιφερῆ φαίνεται.

Ἐστω γὰρ δρῦμογώνιον τὸ $B\Gamma$
10 ἐστὰς μετέωρον ἔξι ἀποστήματος δρῶμενον. οὐκοῦν, ἐπεὶ ἔκαστον τῶν δρωμένων ἔχει τι μῆκος ἀποστήματος, οὗ γενόμενον οὐκέτι δρᾶται, ἡ μὲν Γ ἄρα γωνία οὐχ
15 δρᾶται, τὰ δὲ Δ , Z σημεῖα μόνον φαίνεται. διοίως καὶ ἐφ' ἐκάστης τῶν λοιπῶν γωνιῶν τοῦτο συμβήσεται. ὅστε ὅλον περιφερὲς φανήσεται.

ι'.

Τῶν κάτω τοῦ ὄμματος κείμενων ἐπιπέδων τὰ πόρρω
20 μετεωρότερα φαίνεται.

Ἐστω ὄμμα τὸ A μετεωρότερον κείμενον τοῦ $B\Gamma$, καὶ προσπιπτέωσαν ἀκτῖνες αἱ AB , AE , $A\Delta$, AG , ᾧν ἡ AB κάθετος ἐστω ἐπὶ τὸ ὑποκείμενον ἐπίπεδον. λέγω, ὅτι τὸ $\Gamma\Delta$ τοῦ ΔE μετεωρότερον φαίνεται, τὸ
25 δὲ ΔE τοῦ BE . εἰλήφθω γὰρ ἐπὶ τῆς BE τυχὸν σημεῖον κατὰ τὸ Z , καὶ ἥχθω πρὸς δρῦμὰς ἡ ZH . [καὶ] ἐπεὶ αἱ ὄψεις πρότερον πρὸς τὴν ZH προσίπτουσιν ἥπερ πρὸς τὴν $Z\Gamma$, προσπιπτέω τῇ ZH ἡ

1. πρὸς τὴν $E\Delta$] γωνία, corr. in εὐθεῖα πρὸς τὴν $E\Delta$
m. 1 V. Post $E\Delta$ add. εὐθεῖαν BV, εὐθεῖαν Vat. (ν m. 2).

maior proportio quam *iet* angulus ad *zet* angulum.
et ex angulo quidem *iet* maior *gd*, ex angulo uero
zet recta minor *ab*. non ergo distantiis proportiona-
liter uidentur magnitudines aequales.

Rectangulae magnitudines e distantia uisae peri- 5
feriae apparent.

esto enim rectangulum *bg* existens eleuatum e
distantia uisum. igitur quoniam unumquodque uisorum
habet longitudinem distantiae, qua facta non iam
uidetur, angulus *g* quidem non uidetur, puncta uero 10
d, *z* tantum apparent. similiter et in unoquoque reli-
quorum angulorum hoc contingit. quare totum peri-
fer[ia] apparebit.

Sub oculo iacentium planorum remotiora quidem
eleuatiora apparent. 15

esto oculus *a* eleuatior iacens quam *bedg*, et acci-
dant radii *ab*, *ae*, *ad*, *ag*, quorum *ab* recta cathetus
esto super subiacens planum. dico, quod *gd* quam *de*
eleuatius appetet, sed et *de* quam *be*. sumatur in *be*
punctum *z*, et trahatur perpendicularis *zi*. quoniam 20
uisus primum accidentunt ad *zi* quam ad *zg*, accidat ei,

12. perifer seq. ras. D. 21. primum] scr. prius.

2. μέν] μο' BVat. 3. βλέπεται] μεῖζον VBVat.mv. 6.
δ'] ι' codd. 7. ἀποστημάτων v. comp. BVat. 9. δρθω-
γώνιον v. 10. ἔστως V, ἔστως BVat.mv. 13. γενομένον
VBv, γινομένον Vat. 14. Γ] γάρ (per comp.) Γ V. 16.
ναι] οὐ ή BVat.v. ἐπαστον m, ἐπάστην V. 17. φανήσεται]
συμβήσεται Vm. 18. ι'] ια' codd. 21. ΒΕΓ] BEN Bv.
22. προσπιπτέτω Vat.v. 25. τῆς] τό v, τοῦ Vat.B. 26.
νατά] om. BVat.v. 27. οὐαι] supra scr. m. 1 V, om. BVat.v.
αι] corr. ex οὖν Vat. 28. προσπιπτέτωσαν Vat., sed corr.

μὲν AG κατὰ τὸ H σημεῖον, ἡ δὲ AD κατὰ τὸ Θ , ἡ δὲ AE κατὰ τὸ K . ἐπεὶ οὖν τὸ H τοῦ Θ ἔστι μετεωρότερον, τὸ δὲ Θ τοῦ K , ἀλλ' ἐν φέρεται τὸ H , ἐν τούτῳ τὸ Γ , ἐν φέρεται τὸ Θ , ἐν τούτῳ τὸ A , ἐν φέρεται τὸ K , ἐν τούτῳ τὸ E , διὰ δὲ τῶν

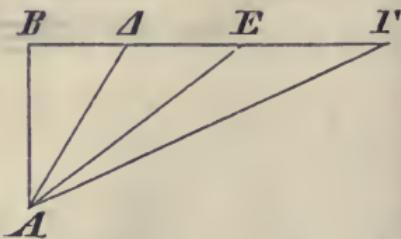
$10 AG, AD$ ἡ AD φαίνεται, διὰ δὲ τῶν AD, AE ἡ AE , ἡ GD ἄρα τῆς AE μετεωροτέρα φαίνεται. διοίως καὶ ἡ AE τῆς BE μετεωροτέρα φανήσεται· τὰ γὰρ ὑπὸ μετεωροτέρων ἀκτίνων δρώμενα μετεωρότερα φαίνεται.

καὶ φανερόν, ὅτι τὰ ἐν μετεώρῳ κείμενα ποῖλα
15 φανήσεται.

ια'.

Τῶν ἄνω τοῦ ὄμματος κειμένων ἐπιπέδων τὰ πόρρω ταπεινότερα φαίνεται.

ἔστω ὄμμα τὸ A ταπεινότερον κείμενον τοῦ BG ἐπιπέδου, καὶ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ BA, AD, AE, AG , ὃν ἡ AB κάθετος ἔστω ἐπὶ τὸ ὑποκείμενον ἐπίπεδον. λέγω, ὅτι τὸ GE τοῦ ED ταπεινότερον φαίνεται. διὰ δὴ τὸ προεκτεθὲν θεώρημα ταπεινοτέρα ἡ μὲν AG ἀκτὶς τῆς AE , ἡ δὲ AE τῆς AD , ἡ δὲ AD τῆς AB . ἀλλὰ διὰ μὲν τῶν GA, AE τὸ GE βλέπεται, διὰ δὲ τῶν EA, AD τὸ ED , διὰ δὲ τῶν DA, AB

5. τοῦτο ν. 10. AG, AD] corr. ex AG (Γ in ras.) V,
 GD Bv, et Vat., sed corr. m. 2; supra scr. ἀκτίνῶν m. 2 Vat.

quae est *zi*, recta *ag* ad punctum *i* et *ad* ad punctum *t*, sed *ae* ad punctum *k*. quoniam ergo *i* punctus quam *t* eleuatiōr est, *t* uero quam *k*, in qua uero est *i*, in ea est *g*, et in qua *t*, in ea *d*, in quo *k*, in eo *e*, per *gd* uero ea, quae est *gd*, appetet, per *ed* autem ea, quae 5 est *de*, ergo *gd* quam *de* eleuatiōs appetet. similiter autem et *de* quam *be* eleuatiōs appetebit. sub eleuatiōribus uero angulis radiis uisa eleuatiōra appetebunt.

et manifestum est, quod in eleuato iacentia con- 10 caua apparebunt.

Super oculum iacentium ebipedorum remotiora quidem humiliora apparent.

est oculus *a* humilior iacens *bg* ebipēdo, et accidant radii *ba*, *ad*, *ae*, *ag*, quorum recta *ab* chathetus 15 esto super suppositum epipedum. dico, quod *ge* quam *ed* humilior appetet, *ed* uero quam *db*. per praemissum 3. theorema *ag* quidem radius humilior est quam *ae* et *ae* quam *ad* et *ad* quam *ab*. sed per *ga* et *ae* *ge* uidetur. sed per *ea* et *ad* *ed*, per *da* uero 20

8. angulis] delendum. 16. epipedum] corr. ex epeipēdum *D*.

ΔΓ] *ΔN* v; corr. ex *ΔΓ* m. 2 Vat. Ante διά magna ras. Vat. τῶν] supra scr. v. *AΔ, AE*] *EΔ* VBVat. v, corr. m. 1 V, corr. m. 2 Vat. 12. *BE*] *B* in ras. v. 13. ὁμοίμενα *B*, et Vat., sed corr. m. 2; ὁμό- in ras. v. 14. π̄ m. μετεωροτέρω Vat.m. 16. ια'] ιβ' codd. 20. ἐπιπέδω v. προσπιπέτω Bv. 25. Ante διά add. τὸ δὲ *EΔ* τοῦ Δ*B* BVat.v. 26. ταπεινότερον v. 28. *AB*] inter *A* et *B* ras. 1 litt. v. *AE*] τὸ *AE* v. 29. *EA*] *AE* v. *AB*] *AΔ* v.

τὸ ΔB φαίνεται. τὸ ΓE ἄρα τοῦ $E\Delta$ ταπεινότερον φαίνεται, τὸ δὲ $E\Delta$ τοῦ ΔB .

$\iota\beta'$.

Τῶν εἰς τοῦμπροσθεν μῆκος ἔχόντων τὰ μὲν ἐν τοῖς 5 δεξιοῖς εἰς τὰ ἀριστερὰ δοκεῖ παρηγθαι, τὰ δὲ ἐν τοῖς ἀριστεροῖς εἰς τὰ δεξιά.

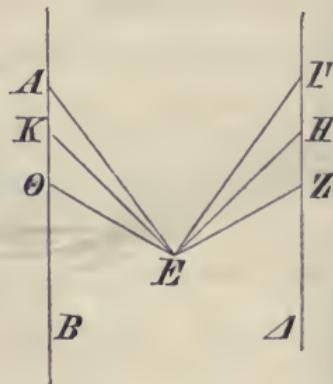
ἔστω δύο δρώμενα μεγέθη τὰ AB , $\Gamma\Delta$, ὅμια δὲ ἔστω τὸ E , ἀφ' οὗ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ $E\Theta$, EK , EA , EZ , EH , $E\Gamma$. λέγω, 10 ὅτι αἱ μὲν EZ , EH , $E\Gamma$ δοκοῦσιν εἰς τὰ ἀριστερὰ μετηγθαι, αἱ δὲ $E\Theta$, EK , EA εἰς τὰ δεξιά. ἐπεὶ γὰρ ἡ EZ τῆς EH ἔστι δεξιωτέρα, ἡ δὲ EH τῆς 15 $E\Gamma$, ἐντεῦθεν ἄρα ἡ $E\Gamma$ τῆς EH δοκεῖ εἰς τὰ ἀριστερὰ μετηγθαι, ἡ δὲ HE τῆς EZ . δομοίως καὶ αἱ EK , EA , $E\Theta$ δοκοῦσιν εἰς τὰ δεξιά μετηγθαι.

20

$\iota\gamma'$. 14

Τῶν ἵσων μεγεθῶν καὶ ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὅμια κειμένων τὰ πόρρω μετεωρότερα φαίνεται.

ἔστω ἵσα μεγέθη τὰ AB , $\Gamma\Delta$, EZ , ὅμια δὲ ἔστω τὸ H μετεωρότερον κείμενον τῶν μεγεθῶν, καὶ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ HA , $H\Gamma$, HE . λέγω, ὅτι τὸ AB τοῦ $\Gamma\Delta$ μετεωρότερον φαίνεται, τὸ δὲ $\Gamma\Delta$ τοῦ EZ . ἐπεὶ γὰρ ἡ HA τῆς $H\Gamma$ ἔστι μετεωροτέρα, ἡ δὲ $H\Gamma$ τῆς HE , καὶ ἐν φᾶ εἰσιν αἱ HA , $H\Gamma$, HE , ἐν τούτῳ

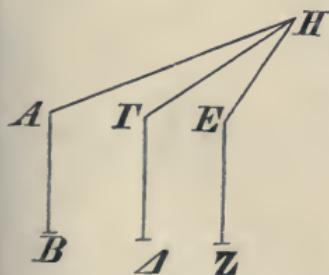
2. ΔB] ΔE Vm. 3. $\iota\beta'$] $\iota\gamma'$ codd. 4. τὸ ἔμπροσθεν
Bv. 7—8. ἔστω δὲ ὅμια B Vat. v. 8. ἀκτῖνες] e corr. Vat.

et *ab db* appareat. ergo *ge* quam *ed* appareat et *ed* quam *db* humilior.

In ante habentium longitudinem quae quidem in dextris, in sinistra, quae uero in sinistris, in dextra educi uidentur.

sint duae conspectae magnitudines *ab* et *dg*, oculus *e*, a quo accidentant radii *et* et *ek*, *ea*, *ez*, *ei*, *eg*. dico, quod *ez* et *ei* et *eg* uidentur in sinistra protractae, et uero et *ek* et *ea* in dextra. quoniam enim *ez* quam *ei* dexterior est, *ei* uero quam *eg*, inde ergo 10 *et ab ei* uidetur in sinistra tracta, *ei* uero ab *ez*. similiter *ek*, *ea*, et uidentur in dextra tractae.

Aequalium magnitudinum et sub eodem oculo iacentium longius iacentia eleuatiora apparent.

sint aequales magnitudines 15 *ab*, *gd*, *ez*, oculus uero sit *i* eleuatiior iacens magnitudinibus, et accidentant radii *ia* et *ig* et *ie*. dico, quod *ab* quam *gd* eleuatius apparent, *gd* uero quam *ez*. quoniam ergo *ia* quam *ig* est eleuatiior, *ig* uero quam *ie*, et in quibus sunt *ai* et *ig*

---

11. *et*] ser. *eg*.   uidetur] corr. ex uidentur *D*.   18.
ia] *a D*.

9. *EΓ*] *EN* v (in *B* ν et γ difficulter dignoscuntur). 10.
EΓ] *EN* v. 14. ἐστιν v. 15. *EΓ* (alt.)] *EN* v. 16. *EH*]
OH v. 17. *HE*] *EH* m. 18. αι] om. Vv. δόξουσιν
 BVat.v.m. 20. ιγ'] ιδ' codd. 22. Post πόρρω add. οὐέ-
 μενα Vat.v, et supra scr. B. 23. ομα v. δέ] bis Vat.,
 sed corr. 24. προσπιπτέτω Bv. 27. *HA*] *H* e corr. B.
 ἐστιν v. 28. ω] mut. in οις V, οις BVat.v.m. τούτω] τούτοις VVat.m, obscurō comp. B, τούτων v.

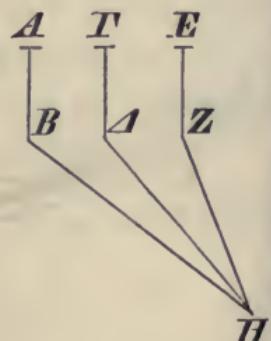
ἔστιν καὶ τὰ A, Γ, E σημεῖα, ἐν φῶ δὲ τὰ A, Γ, E , ἐν τούτῳ καὶ τὰ $AB, \Gamma\Delta, EZ$ μεγέθη, τὸ AB ἄρα τοῦ $\Gamma\Delta$ μετεωρότερον φαίνεται, τὸ δὲ $\Gamma\Delta$ τοῦ EZ .

ιδ'. 15

5 Τῶν ἵσων μεγεθῶν καὶ ἀνωτέρω τοῦ ὅμματος κειμένων τὰ πόρω ταπεινότερα φαίνεται.

ἔστω ἵσα μεγέθη τὰ $AB, \Gamma\Delta, EZ$ μετεωρότερα κείμενα τοῦ ὅμματος τοῦ H . λέγω, δτι τὸ AB τοῦ $\Gamma\Delta$ ταπεινότερον φαίνεται, τὸ δὲ $\Gamma\Delta$

10 τοῦ EZ . προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ $HB, H\Delta, HZ$. ἐπεὶ οὖν ἡ HB ἀκτὶς τῆς $H\Delta$ ἔστι ταπεινοτέρα, ἡ δὲ $H\Delta$ τῆς HZ , ἀλλ' ἐν φῶ εἰσιν αἱ $HB, H\Delta, HZ$, ἐν τούτῳ ἔστι
15 καὶ τὰ B, Δ, Z σημεῖα, ἐν φῶ δὲ τὰ B, Δ, Z , ἐν τούτῳ καὶ τὰ $AB, \Gamma\Delta, EZ$ μεγέθη, τὸ μὲν AB ἄρα τοῦ $\Gamma\Delta$ ταπεινότερον φαίνεται, τὸ δὲ $\Gamma\Delta$ τοῦ EZ [ταπεινότερόν ἔστιν].

20

ιε'.

"Οσα ἀλλήλων ὑπερέχει ὑπὸ τὸ αὐτὸ ὅμμα κείμενα, προσιόντος μὲν τοῦ ὅμματος μείζονι μεῖζον τὸ ὑπερφαίνομενον φαίνεται, ἀπιόντος δὲ ἐλάσσονι.

ἔστω δύο ἄνισα μεγέθη τὰ $AB, \Gamma\Delta$, μεῖζον δὲ ἔστω τὸ AB , ὅμμα δὲ ἔστω τὸ E , ἀφ' οὗ προσπιπτέτω ἀκτὶς διὰ τοῦ Γ ἡ EZ . ἐπεὶ οὖν ὑπὸ τοῦ ὅμματος καὶ τῆς EZ ἀκτῖνος τὰ $ZB, \Gamma\Delta$ φαίνεται, τὸ AB ἄρα τοῦ $\Gamma\Delta$

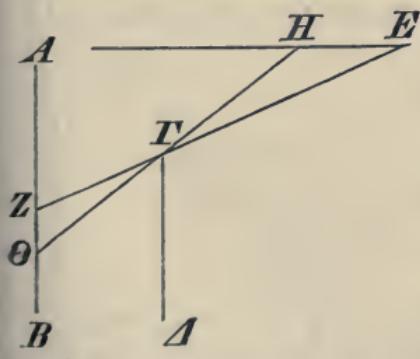
1. ἔστι] εἰσί m. Γ (pr.)] N v.   φῶ] oīs m, corr. ex φῶ V. Γ, E] e corr. V.   2. τούτοις m.   3. $\Gamma\Delta$ (alt.)]

et *ie*, in eis sunt et *a*, *g* puncta, in quo uero *a*, *g*, *e*, in eo et *ab*, *gd*, *ez* magnitudine, igitur *ab* quam *gd* eleuatiō apparēt et *gd* quam *ez*.

Aequalium magnitudinum atque superius oculo iacentium remotiora quidem humiliora apparent. 5

sint aequales magnitudines *ab*, *gd*, *ez* eleuatiōra iacentia oculo *i.* dico, quod *ab* quam *gd* humilius apparēt, *gd* uero quam *ez*. accidentē enim radii *ib*, *id*, *iz*. quoniam ergo *ib* radius *id* humilior, *id* uero quam *iz*, sed in quo sunt *ib*, *id*, *iz*, et in eo sunt et *b*, *d*, *z* 10 et *ab*, *gd*, *ez* magnitudines, *ab* ergo quam *gd* humilior apparēt et *gd* quam *ez*.

Quaecunque alternorum se superant sub eodem oculo iacentia, accedente quidem oculo maiori maius

superapparens apparēt, ab- 15 cedente uero minus.

sint duae inaequales magnitudines *ab*, *gd*, maiorque sit *ab*, oculus autem sit *e*, a quo accidat radius 20 per *g* *ez*. quoniam ergo sub oculo et *ez* radio *zb* et *gd* apparent, *ab* ergo ei, quod est *gd*, super-

2. magnitudine] corr. ex magnitudo *D*.

ΔΓ m. 4. ιδ'] ιε' codd. 6. ταπεινότερα v. 10. προσπιπτέτω Bv. 11. ἐπεὶ οὖν — 13. *HZ*] bis, sed expunctum V.

15. Δ] Δ, E v; Δ, H e corr. B. 16. τούτοις VBVat.v.

18. ταπεινότερα v. 19. ταπεινότερον ἔστιν] om. BVat.v, ταπεινότερον m. 2 Vat. Post ἔστιν add. ~ξῆς V, m. 2 Vat.

20. ιε'] ιε' codd. 22. μείζονι μείζον] -ζονι μεῖ- postea additum V, μείζονι mg. m. 2 Vat. ὑποφαινόμενον Vat., corr. m. 2. 23. ξλασσον BVat.v, corr. m. 2 Vat.

ὑπερθεν φαίνεται τῷ AZ μεγέθει. μετακείσθω τὸ ὅμμα ἐγγυτέρῳ καὶ ἔστω τὸ H , ἀφ' οὗ προσπιπτέτω ἀκτὶς διὰ τοῦ Γ ἡ $H\Theta$. ἐπεὶ οὖν ὑπὸ τοῦ ὅμματος καὶ τῆς $H\Theta$ ἀκτῖνος φαίνεται τὸ $\Gamma\Delta$ καὶ τὸ ΘB , τὸ
5 AB ἄρα τοῦ $\Gamma\Delta$ μεῖζον φανήσεται τῷ $A\Theta$. ἐβλέπετο δὲ ὑπὸ τοῦ E τῷ AZ μεῖζον, μεῖζον δὲ τὸ $A\Theta$ τοῦ AZ . προσιόντος μὲν ὡρᾳ τοῦ ὅμματος μεῖζον τὸ ὑπερ- φαινόμενον φαίνεται μεῖζον, ἀπιόντος δὲ ἐλάττονι [φαίνεται τὸ ὑπερφαινόμενον μεῖζον].

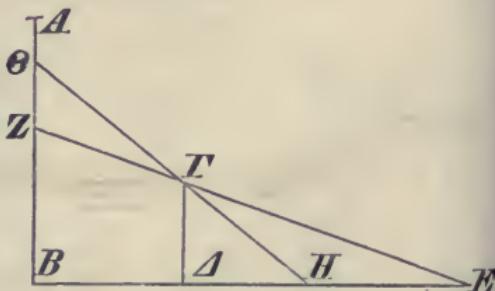
10

 $i\varsigma'$.

Οσα ἀλλήλων ὑπερέχει ἐπάνω τοῦ ὅμματος ἄνισα μεγέθη, προσιόντος μὲν τοῦ ὅμματος ἐλάσσονι μεῖζον φαίνεται τὸ ὑπερφαινόμενον, ἀπιόντος δὲ μεῖζον.

ἔστω ἄνισα μεγέθη τὰ AB , $\Gamma\Delta$, ὃν μεῖζον τὸ AB .
15 ἔστω ὅμμα τὸ E , ἀφ' οὗ προσπιπτέτω ἀκτὶς διὰ τοῦ Γ ἡ EZ . ἐπεὶ οὖν ὑπὸ τῆς EZ ἀκτῖνος ἀπολαμβάνεται τὰ ZB , $\Gamma\Delta$ μεγέθη, τὰ BZ ,
20 $\Gamma\Delta$ ἄρα ἵσα ἀλλήλοις φαίνεται. τὸ AB ἄρα τοῦ $\Gamma\Delta$ μεῖζον φαί- νεται τῷ AZ μεγέθει.

προσήγθω δὴ τὸ ὅμμα ἐγγυτέρῳ καὶ ἔστω τὸ H ,
25 ἀφ' οὗ προσπιπτέτω ἀκτὶς διὰ τοῦ Γ ἡ $H\Theta$. ἐπεὶ οὖν ὑπὸ τῆς $H\Theta$ ἀκτῖνος ἀπολαμβάνεται τὰ $B\Theta$, $\Gamma\Delta$, ὑπὸ δὲ τῆς EZ τὰ ZB , $\Gamma\Delta$, ἔστι δὲ τὸ ZA τοῦ $A\Theta$ μεῖζον, προσιόντος μὲν ὡρᾳ τοῦ ὅμματος

1. μεγέθη ν. 3. ὅμματος ν, ut saepe. 4. τὸ $\Gamma\Delta$ καὶ
mg. m. 2 V, om. Bv, m. 2 Vat. $\Theta B]$ B in ras. V.

apparet *az* magnitudine. transmoueatur oculus proprius et sit *i*, a quo accidat radius *it* per *g*. quoniam ergo sub oculo et *it* radio appetet *tb*, ergo *ab* eo, quod est *gd*, maius appetebit eo, quod est *at*. uisum est autem sub *ez az*, maius autem *at* quam *az*. itaque 5 accedente quidem oculo maiori maius appetet superapprens, abscedente uero minus.

Quaecunque alterorum se superant super oculum inaequales magnitudines, accedente quidem oculo minori minus appetet superapprens, abscedente uero 10 maius.

sint quidem inaequales quantitates *ab*, *gd*, quarum maior *ab*, et oculus *e*, a quo accidat radius *ez* per *g*. quoniam ergo sub *ez* radio continetur *zb* et *gd* magnitudo, *ab* ergo quantitas quantitate *gd* maior appetet 15 *eo*, quod est *az*. attrahatur autem oculus prius et sit *i*, a quo accidat radius *it* per *g*. quoniam ergo sub *it* radio deprehenditur *bt* et *gd*, sub *ez* uero *zb* et *gd*, est autem *za* quantitas quantitate *at* maior,

5. *εβλέπεται* v. 6. *τῷ*] *τό* BVat.v. *μεῖζον*] om. VBVat.m.v.
δέ (alt.)] om. m. 7. *τοῦ ὄμματος*] supra scr. m. 2 B. *μείζονι*
μεῖζον B. 8. *μείζονι*] om. Bv, m. 2 Vat. *ἴλαττον* BVat.v,
corr. m. 2 Vat. 9. *φαίνεται* — *μεῖζον*] om. Bmv, m. 2 Vat.

10. *ις'*] *ις'* codd. 11. *ἐπάνω*] supra scr. V. 12. *ἴλασσονι*]
supra scr. m. 2 V. 13. *τὸ ὑπερφαινόμενον φαίνεται* m. *μεί-*
ζονι] in ras. V. 14. *τό* — 15. *ὄμμα*] *ἴστω τὸ AB, ὄμμα δέ*
Vat.'m. 14. *AB* (alt.)] *AB καὶ* Vat.v. 16. *ὑπό*] *ὑπέρ* v.
18. *ZB*] in ras. V. 19. *τὰ BZ, ΓΔ ἔρα*] om. m. 23.
τῷ] *τό* v. *μεγέθη* v. 24. *δῆ*] *δέ* Vat.v. 27. *ἴστιν* v.

έλάσσονι μεῖζον τὸ ὑπερφαινόμενον φαίνεται, ἀπιόντος
δὲ μεῖζονι [μεῖζον].

ιξ'.

"Οσα ἀλλήλων ὑπερέχει, ἐπ' εὐθείας τῷ ἔλάττουι
5 μεγέθει τοῦ ὅμματος προσιόντος τε καὶ ἀφισταμένου
τῷ ἵσῳ ἀεὶ δόξει τὸ ὑπερφαινόμενον τοῦ ἔλάττουος
ὑπερέχειν.

ἔστω δύο ἄνισα μεγέθη τὰ *AB*, *ΓΔ*, ὡν μεῖζον τὸ
10 *AB*, ὅμμα δὲ ἔστω τὸ *Z* ἐπ' εὐθείας κείμενον τῷ πέ-
ρατι τοῦ *ΓΔ* μεγέθους τῷ *Γ*.

λέγω, δτι τοῦ *Z* ὅμματος
προσιόντος καὶ ἀφισταμένου
ἐπ' εὐθείας ὅντος τῷ ἵσῳ
δόξει ὑπερφαίνεσθαι τὸ *AB*
15 τοῦ *ΓΔ*. προσπιπτέτω γὰρ
ἀκτὶς διὰ τοῦ *Γ* ἥ *ZE*. τὸ

AB ἄρα τοῦ *ΓΔ* ὑπερφαίνεται τῷ *AE*. μετακεινήσθω
δὴ τὸ ὅμμα καὶ ἔστω ἀπωτέρω καὶ ἔστω ἐπ' εὐθείας
τὸ *H*. ἥ ἄρα ἀπὸ τοῦ *H* ὅμματος ἀκτὶς προσπίπτουσα
20 ἐλεύσεται διὰ τοῦ *Γ* σημείου καὶ προσενεχθήσεται μέχρι¹
τοῦ *E* σημείου, καὶ τῷ αὐτῷ ὑπερφανήσεται τὸ *AB*
τοῦ *ΓΔ*.

ιη'.

Τὸ δοθὲν ὕψος γνῶναι, πηλίκον ἔστιν, ἡλίου φαί-
25 νοντος.

ἔστω τὸ δοθὲν ὕψος τὸ *AB*, καὶ δέον αὐτὸ γνῶναι,
πηλίκον ἔστιν. ἔστω μὲν ὅμμα τὸ *Δ*, ἡλίου δὲ ἀκτὶς

2. μεῖζον] om. Vat.¹ m v, m. 2 Vat. Dein add. ~ ἔξῆς V,
m. 2 Vat. 3. ιξ'] ιη' codd. 6. τῷ ἵσῳ ἀεὶ] in ras. m. 1 v.

accidente ergo minori minus superapparens appareat, abscedente uero maius.

Quaecunque alternorum se superant, in directo minori quantitati oculo accedente et abstante aequali semper uidebitur superapparens minorem excedere. 5

sint duae inaequales magnitudines *ab* et *gd*, quarum *ab* maior, oculus uero sit *z* in directo iacens termino quantitatis *gd* ei, qui est *g*. dico, quod puncto *g* oculo accedente et abstante in directo existente aequali uidebitur superapparens *ab* ei, quod 10 est *gd*. accidat enim radius *ie* per *g*. itaque *ab* ei, quod est *gd*, superapparebit eo, quod est *ae*. transmoueatur autem oculus et sit longius et sit in directo *ei*, quod est *i*. ab oculo ergo radius accidens ueniet per *g* punctum et adiungetur usque *e* punctum, et 15 eodem superabit *ab* quidem *gd*.

Datam altitudinem cognoscere, quanta sit, sole apparente.

est data altitudo *ab*, proponaturque eam cognoscere, quanta sit. sit oculus *d*, solis autem radius *ga* con- 20

1. minori minus] *in ras. D.* 2. maius] *in ras. D.* 3.
se] *supra scr. D.* 11. accidit *D.* *ie*] *scr. ze.* 13.
directe *D.*

ελάσσονος Vat.v, comp. B. 9. *ενθείας*] -ας in ras. v.
τῷ] *τοῦ m.* 11. *τοῦ Z]* *τὸ Z m.* 1 V, *τῷ Γ τοῦ BVat.Vat.*¹ m v,
m. 2 V. 15. *γάρ*] om. m. 16. *ΖΕ]* EZ m. 18. *τὸ δύμα*
τοῦ δύματος v. *ἀποτέλω* VBv, et Vat., corr. m. 2. *ἔστω*
κείσθω m. 19. *τό]* *τῷ m.* H (alt.)] om. Bv, m. 2 Vat.
20. *διά]* καὶ *διά* BVat.v. 23. *η̄'] ιθ'* codd. 24. *ἔστιν*
ἔστι *τοῦ v.* 27. *ἔστι* v.

ἡ ΓΑ συμβάλλουσα τῷ πέρατι τοῦ ΑΒ μεγέθους καὶ
διήχθω μέχρι τοῦ Δ ὅμματος. ἔστω δὲ σκιὰ ἡ ΔΒ
τοῦ ΑΒ. καὶ κείσθω

ἔτερόν τι μέγεθος τὸ EZ

5 συμβάλλον τῇ ἀκτῇ μὴ
πάντως καταυγαξόμενον
ὑπ' αὐτῆς κατὰ τὸ Z πέ-
ρας. ἥρμοσται οὖν εἰς
τὸ ΑΒΔ τριγώνον ἔτε-

10 ρόν τι τριγώνον τὸ EZΔ. ἔστιν ἄρα, ὡς ἡ ΔΕ
πρὸς τὴν ZE, οὕτως ἡ ΔΒ πρὸς τὴν BA. ἀλλ'
ό τῆς ΔΕ πρὸς τὴν EZ λόγος ἔστι γνώριμος· καὶ
ό τῆς ΔΒ ἄρα πρὸς τὴν BA λόγος ἔστι γνώριμος
γνώριμον δὲ τὸ ΔΒ. γνώριμον ἄρα καὶ τὸ ΑΒ.

15   ιθ'.

Μὴ ὑπάρχοντος ἡλίου τὸ δοθὲν ὕψος γνῶναι, πη-
λίκον ἔστιν.

ἔστω τι [μεγέθους] ὕψος τὸ ΑΒ, ὅμμα δὲ ἔστω
τὸ Γ, καὶ δέον ἔστω τὸ ΑΒ γνῶναι, πηλίκον ἔστιν.
20 ὡς μὴ ὑπάρχοντος ἡλίου. κείσθω κάτοπτρον τὸ ΔΖ,
καὶ προσεκβεβλήσθω τῇ EΔ ἐπ' εύθείας ἡ ΔΒ, ἄχρις
οὗ συμβαλεῖ τῷ πέρατι τοῦ ΑΒ μεγέθους τῷ B, καὶ
προσπιπτέτω ἀπὸ τοῦ ὅμματος τοῦ Γ ἡ ΓΗ,
καὶ ἀντανακειλάσθω, ἄχρις οὗ συμβαλεῖ τῷ πέρατι
25 τοῦ ΑΒ μεγέθους τῷ A, καὶ προσεκβεβλήσθω τῇ ΔΕ
ἡ EΘ, καὶ ἡχθω ἀπὸ τοῦ Γ ἐπὶ τὴν EΘ κάθετος ἡ

7. Ante κατέ add. ἀλλά m, m. 2 VVat. 8. ἥρμόσθω m.

9. ABΔ] corr. ex ABΓ V. 10. ΔE] ΔZ Bv, et Vat., corr. m. 2. 12. ΔE] ΔZ Bv, et Vat., corr. m. 2. EZ] in ras. V, ZE BVat.v. 14. Post AB add. :~ ἔξῆς V, m. 2 Vat. 15. ιθ'] κ' codd. 17. ἔστι v. Dein add. ἔξῆς B, sed del.

cidens termino *a* magnitudinis et protrahatur usque ad oculum. sit autem umbra *db* altitudinis *ab*, iaceatque altera quantitas *ez* coincidens radio non omnino illuminata ab eo secundum *z* terminum. aptatus est ergo ut *abd* trigono alter trigonus *ezd*. est ergo sicut 5 *de* ad *ze*, ita *db* ad *ba*. sed *de* ad *ez* proportio est nota. et *db* ergo ad *ba* proportio est nota. notum autem *db*. ergo et *ab*.

Non existente sole datam altitudinem, quanta sit, cognoscere. 10

estilo altitudo *ab*, oculus uero sit *g*, et sit propositum *ab* cognoscere, quanta sit, sole non existente.

iaceat speculum *dz*, et adiciatur rectae *ed* in *d* puncto *db*. terminus 15 eius coniungatur termino quantitatis *ab*, qui est *b*, et accidat radius ab oculo *g gi*, et re-

fringatur terminus eius et coniungatur termino *a* *ab* 20 magnitudinis, et adiciatur rectae *de* recta *et*. tra-

5. ut] scr. in. 6. de(utrumque)] e in ras. D. 13. Supra speculum add. planum D. 19. oculio D, sed corr. 20. a] corr. ex ab D. 21. recta] corr. ex recte D.

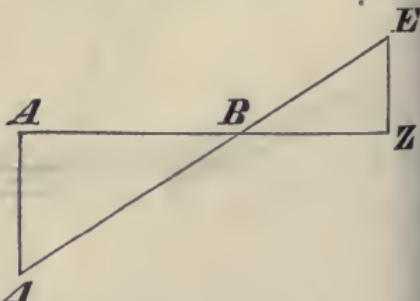
18. μέγεθος m. 19. ἔστι v. 20. ὡς] om. B v, m. 2 Vat. τοῦ ἥλιου m. 22. συμβαλῆ V, sed corr.; συμβάλλη BVat.v. Post *B* del. ναὶ προσενθεβλήσθω τῇ Δ*E* ἡ *EΘ* *B*. 24. ἀνα-
νενλάσθω *B* et Vat., sed corr.; ἀνακενλήσθω v. συμβαλῆ V,
sed corr.; συμβάλλη BVat.v. 25. *AB*] corr. ex Δ*B* V. 26.
ἡ(pr.)] supra scr. V.

ΓΘ. ἐπεὶ οὖν προσπέπτωντεν ἀκτὶς ἡ ΓΗ καὶ ἀντανακέψηλασται ἡ ΗΑ, πρὸς ἵσας γωνίας ἀνακεκλασμέναι εἰσίν, ὡς ἐν τοῖς Κατοπτρικοῖς λέγεται· ἵση ἄρα γωνία ἡ ὑπὸ ΓΗΘ τῇ ὑπὸ ΑΗΒ. ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπὸ ΑΒΗ
 5 τῇ ὑπὸ ΓΘΗ ἵση· καὶ λοιπὴ ἄρα ἡ ὑπὸ ΗΓΘ λοιπῇ τῇ ὑπὸ ΗΑΒ ἔστιν ἵση. ἴσογώνιον ἄρα ἔστι τὸ ΑΗΒ τριγωνον τῷ ΓΗΘ τριγώνῳ. τῶν δὲ ἴσογωνίων τριγώνων ἀνάλογόν εἰσιν αἱ πλευραί. ἔστιν ἄρα, ὡς ἡ ΓΘ πρὸς τὴν ΘΗ, οὕτως ἡ ΑΒ πρὸς τὴν ΒΗ. ἀλλ'
 10 ὁ τῆς ΓΘ πρὸς τὴν ΘΗ λόγος ἔστι γνώριμος· καὶ ὁ τῆς ΒΑ ἄρα πρὸς τὴν ΒΗ λόγος ἔστι γνώριμος. ἀλλ' ἡ ΗΒ ἔστι γνώριμος. καὶ ἡ ΑΒ ἄρα ἔστι γνώριμος.

κ'.

Τὸ δοθὲν βάθος γνῶναι, πηλίκον ἔστιν.

15 ἔστω τὸ δοθὲν βάθος τὸ ΑΔ, ὅμμα δὲ ἔστω τὸ Ε,
 καὶ δέον τὸ βάθος γνῶναι, πηλίκον ἔστιν. προσπιπτέω
 γὰρ τῇ ὄψει ἡλίου ἀκτὶς ἡ
 ΕΔ συμβάλλουσα τῷ ἐπι-
 πέδῳ κατὰ τὸ Β σημεῖον
 20 καὶ τῷ βάθει κατὰ τὸ Δ.
 καὶ προσεκβεβλήσθω ἀπὸ
 τοῦ Β ἐπ' εὐθείας ἡ ΒΖ,
 καὶ ἤχθω ἀπὸ τοῦ Ε ἐπὶ
 τὴν ΒΖ εὐθεῖαν κάθετος

25 ἡ ΕΖ. ἐπεὶ οὖν ἵση γωνία ἡ ὑπὸ ΕΖΒ τῇ ὑπὸ ΒΑΔ,
 ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπὸ ΑΒΔ τῇ ὑπὸ ΕΒΖ, καὶ ἡ τρίτη ἄρα
 ἡ ὑπὸ ΒΕΖ τῇ ὑπὸ ΑΔΒ ἔστιν ἵση. ἴσογώνιον ἄρα
 ἔστι τὸ ΑΔΒ τριγωνον τῷ ΒΕΖ τριγώνῳ. καὶ αἱ

1. ἀνακέψηλασται Bv et Vat., sed corr.; ἀντανακέψηλαται m.

4. ΓΗΘ] in ras. m. 5. λοιπὴ] λοιπόν Bv. λοιπῇ] λοιποί v,

hatur ab oculo *g* super *et* cathetus *gt*. quoniam ergo accidit radius *gi* et refringitur *ia*, ad aequales angulos repercutti erunt. aequalis igitur angulus *t* angulo *i*, et reliquus ergo reliquo. aequiangulus ergo *tgi* trigonus *aib* trigono. est ergo sicut *gt* ad *ti*, 5 ita et *ab* ad *bi*. sed quantitatis *gt* ad *ti* proportio est nota. et *ba* ergo ad *bi* proportio est nota. sed *bi* nota. ergo et *ba* est nota.

Datam profunditatem, quanta est, inuenire.

esto data profunditas *ad*, oculus autem sit *e*, sitque 10 propositum cognoscere, quanta sit. accidat autem radius *ed* concidens plano ad punctum *b* et profunditati ad punctum *d*, et adiciatur a puncto *b* in directo *b bz*, et trahatur ab *e* super *bz* cathetus *ez*. quoniam ergo *z* et *a* anguli sunt aequales, et *b* contra se positi, 15 erit et tertius tertio aequalis. quare trigni similes. latera igitur proportionalia. est igitur sicut *ez* ad *zb*,

2. aequales] eaqueles *D.*   4. *i*] *eras.* *D.*   6. *ti*]
; *D.*

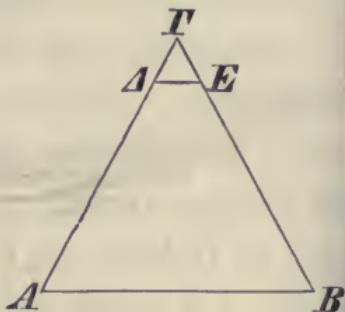
τοι B.   6. *HAB*] *ηαβ* m.   *το]* *τοῦ* v.   8. *ἄρα*] supra scr. B.
9. *AB*] *AH* Bv et Vat., sed corr.   10. *ΓΘ*] *ΓΟ* Bv.   *γνώρι-*
μός ἐστι BVat.v.   13. *ν'] να'* codd.   14. *ἐστι* v.   15.
τὸ E, ναὶ δέον] om. Vat., *τὸ E* ins. ante *ἐστω*, *ναὶ δέον* post
ἐστω m. 2.   16. *δέον* *ἐστω* Bv.   *ἐστι* Vat.v.m.   17. *τῇ*
ὑψεὶ ἡλίου] om. v, m. 2 Vat.   18. *EΔ*] *Δ* dub. B, *EA* v.
24. *τίν]* om. v.   *BZ*] *ZB* BVat.v.   *εὐθεῖα* v.   *κάθε-*
τος] supra scr. m. 2 V.

πλευραὶ ἄρα ἀνάλογον ἔσονται. ἔστιν ἄρα, ὡς ἡ EZ πρὸς τὴν ZB, ἡ ΔA πρὸς τὴν AB. ἀλλ' ὁ τῆς EZ πρὸς τὴν ZB λόγος ἔστι γνώριμος· καὶ ὁ τῆς ΔA ἄρα πρὸς τὴν AB λόγος ἔστι γνώριμος. καὶ ἔστι καὶ 5 τὸ AB γνώριμον. καὶ τὸ AΔ ἄρα γνώριμόν ἔστιν.

κα'.

Τὸ δοθὲν μῆκος ἐπιγνῶναι, πηλίκον ἔστιν.

ἔστω τὸ δοθὲν μῆκος τὸ AB, ὅμμα δὲ ἔστω τὸ Γ, καὶ δέον ἔστω τὸ AB μῆκος γνῶναι, πηλίκον ἔστιν.
10 προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ ΓA, ΓB, καὶ εἰλήφθω ἐγγὺς τοῦ ὅμματος τοῦ Γ ἐπὶ τῆς ἀκτῖνος τυχὸν σημεῖον τὸ Δ, καὶ ἥχθω διὰ τοῦ Δ σημείου τῇ
15 AB παράλληλος εὐθεῖα ἡ ΔE. ἐπεὶ οὖν τριγώνου τοῦ ABE παρὰ μίαν τῶν πλευρῶν τὴν BE
ἥκται ἡ ΔE, ἔστιν ἄρα, ὡς ἡ ΓΔ πρὸς τὴν ΔE, οὗτως
ἡ ΓA πρὸς τὴν AB. ἀλλ' ὁ τῆς ΓΔ πρὸς τὴν ΔE λόγος
20 ἔστι γνώριμος· καὶ ὁ τῆς AΓ ἄρα πρὸς τὴν AB λόγος γνώριμός ἔστιν. καὶ γνώριμός ἔστιν ἡ AΓ. γνώριμος
ἄρα καὶ ἡ AB.

κβ'.

'Εὰν ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ, ἐν τῷ τὸ ὅμμα, κύκλου 25 περιφέρεια τεθῇ, ἡ τοῦ κύκλου περιφέρεια εὐθεῖα γραμμὴ φαίνεται.

ἔστω κύκλου περιφέρεια ἡ BΓ ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ κειμένη τῷ ὅμματι τῷ A, ἀφ' οὗ προσπιπτέτωσαν

1. Ante ἔστιν del. comp. ἄρα B. 4. καὶ (alt.)] om. BVat.v. 5. ἔστι Vat. 6. κα''] κβ' codd. 9. καὶ] om. v.

ita *da* ad *ab*. sed *ez* ad *bz* proportio est nota, quia termini noti. quantitatis ergo *da* ad *ab* proportio nota. et est *ab* notum. *ad* ergo notum est.

Datam longitudinem, quanta est, reperire.
 esto data longitudo *ab*, oculus *g*, et accident radii
ba et *gb*, et sumatur prope oculum *g* super radium
 forte punctus *d*, et trahatur per *d* punctum rectae *ab*
 parallela *de* recta. constituuntur tri-
 goni similes. uel sic. super *ab* magni-
 tudinem ab oculo ducatur cathetus *db*,
 super *db* autem adaptetur perpendicularis,
 donec per eius terminum *e* transiens uisus ueniat ad terminum *b*
 longitudinis cognoscendae. erunt igitur
 duo trigoni similes, et latera proportionalia, et pro-
 cedatur sicut prius.

In eodem plano, in quo oculus, circuli periferia ponatur, ea circuli periferia recta linea appareat.

esto periferia circuli *bg*, in eodem plano iacens
 oculus *a*, a quo accident radii *ab*, *ad*, *ae*, *az*, *ai*, *at*, *ag*.

9. uel sic] compendia dubia *D.* 10. *ab*] ad *D.* 12.
 per] pars? *D.* Figuram, quam dedi, praeter eam, quam codd.
 Graeci praebent, habet *D.*

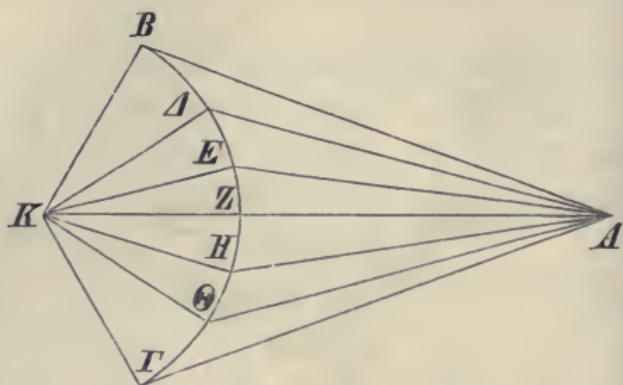
ἴστιν] ἔστιν v. m., et Vat., sed corr. 17. τῶν πλευρῶν] τὴν
 πλευράν m. 21. ἔστιν (pr.)] ἔστι Vat. v. m. 23. οὗτοί] οὗτοί codd.
 24. κύκλου] comp. Vat. m, ὁ B, ὁ v. 25. κύκλου] comp. B;
 ὁ v. Vat., corr. m. 2.

ἀκτῖνες αἱ AB , AD , AE , AZ , AH , $A\Theta$, AG . λέγω,
ὅτι ἡ BG περιφέρεια εὐθεῖα φαίνεται. κείσθω τῆς
περιφερείας τὸ κέντρον καὶ ἔστω τὸ K , καὶ ἐπεξεύχθω-
σαν εὐθεῖαι αἱ

- 5 KB , KA , KE ,
 KZ , KH , $K\Theta$,
 $K\Gamma$. ἐπεὶ οὖν
ἡ KB ὑπὸ τῆς
ὑπὸ KAB γω-

- 10 νίας βλέπεται,
ἡ δὲ KA ὑπὸ
τῆς ὑπὸ $KA\Delta$,

μείζων ἄρα φανήσεται ἡ μὲν KB τῆς KA , ἡ δὲ KA
τῆς KE , ἡ δὲ KE τῆς KZ , καὶ ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους
15 ἡ μὲν $K\Gamma$ τῆς $K\Theta$, ἡ δὲ $K\Theta$ τῆς KH , ἡ δὲ KH
τῆς KZ μείζων φανήσεται. διὰ τοῦτο δὴ τῆς μενούσης
εὐθείας τῆς $KA\Gamma$ κάθετος ἡ BG ἀεὶ ἔστιν. τὰ δ' αὐτὰ
συμβήσεται καὶ ἐπὶ τῆς κοίλης περιφερείας.

"Αλλως.

20 Δυνατὸν δὲ καὶ ἐπ' αὐτῶν τῶν ὄψεων ταῦτα λέγειν,
ὅτι ἐλαχίστη μὲν ἡ μεταξὺ τοῦ A ὅμματος καὶ τῆς
διαμέτρου, ἀεὶ δὲ ἡ ἔγγιον αὐτῆς ἐλάττων τῆς ἀπό-
τερον. ταύτα δὲ συμβαίνει καὶ [ἔὰν] καθέτου ἐπ'
αὐτὴν οὕσης τῆς AZ . διὰ τοῦτο φαντασίαν εὐθείας
25 ἀποστέλλει ἡ περιφέρεια, καὶ μάλιστα εἰ ἀπὸ πλείονος
φαίνοιτο διαστήματος ὥστε μὴ συναισθάνεσθαι ἡμᾶς
τῆς κυρτότητος. διὰ τοῦτο καὶ οἱ μὴ πάνυ ἀποτετα-
μένοι κάλοι ἐκ πλαγίου μὲν δρώμενοι ἐγχάλασμα ἔχειν

2. BG] ΓB Vat. 5. KB] BK m. 6. KZ] $K\Gamma$ Bv.
8. KB] BK v. 9. ὑπό] supra scr. m. 2 V. 10. KAB] KB

dico, quoniam *bg* periferia recta appareat. iaceat periferiae centrum sitque *k*, et coniungantur *kb*, *kd*, *ke*, *kz*, *ki*, *kt*, *kg*. quoniam ergo *kb* sub angulo *kab* uidetur et *kd* sub angulo *kad*, maior ergo apparebit *kb* quam *kd* et *kd* quam *ke* et *ke* quam *kz*, et ex altera parte *kg* quidem quam *kt* et *kt* quam *ki* et *ki* quam *kz* maior appareat. et propter hoc *z* punctus plus uidetur appropinquare ad centrum quam *e* punctus et *e* quam *d* et *d* quam *b*. quare in apparentia uisus aliquid tollitur de eius conuexitate. 10

Aliter. possibile est autem et in ipsis uisibus eadem dicere. quoniam enim minima quidem, quae inter *a* oculum et diametrum, semper autem appropinquior ei minor ea, quae longius, ista uero contingant et catheto super eam existente *az*, propter 15 hoc phantasiam rectae emittit periferia, maxime quae a plure appareat spatio, unde conuexitatem non percipimus. propter quod non multum extentae cordae

3. Ante *kab ras. 1 litt. D.* 9. quare] in *ras. D. in mg. q2.*
13. approquior *D.* 16. emittet *D, sed corr.*

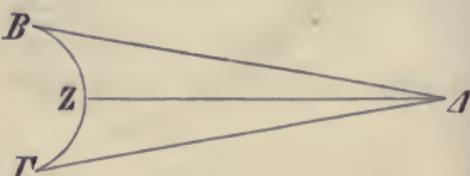
Bv, et Vat., corr. m. 2. 12. ὑπό] om. Vat.¹m. 13. μεῖ-
ζον v. 16. μεῖζον v. 17. τῆς] om. v. οὐδέτεος] corr. ex
ναθέτον V; lacuna est. ἐστι BVat.vm. 19. ἔλλως] postea
add. V, om. m. 20. κοδ' add. VVat. 21. Post ὅτι del. ἡ V.
A] τε A BVat., τε v. 22. ἔγγιον] corr. ex ἔγγειον V.
ἔλάττων] corr. ex μεῖζων m. 2 V. ἀπότερον] ἀπότερον V.
23. ἐάν] om. BVat.v. 25. ἀποστελεῖ m. οὐαί] om. v,
m. 2 Vat. 27. οὐριότητος] primum τ in ras. V, οὐριότητος
Bv, et Vat., sed corr. οἴ] ἡ v.

δοκοῦσιν, ὑποκάτωθεν δ' εὐθεῖς εἶναι, καὶ αἱ σκιαὶ δὲ τῶν κρίνων ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ κειμένων τῷ φωτίζοντι εὐθεῖαι γίνονται.

"Ἄλλως.

5 Ἐὰν ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ τῷ ὅμματι κύκλου περιφέρεια τεθῆ, εὐθεῖα γραμμὴ ἡ τοῦ κύκλου περιφέρεια φαίνεται.

10 ἔστω κύκλου περιφέρεια ἡ $B\Gamma$, ὅμμα δὲ ἔστω τὸ Δ ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ ὃν τῇ $B\Gamma$ περιφερείᾳ, ἀφ' οὗ προσπιπτέωσαν ὄψεις αἱ ΔB , ΔZ , $\Delta \Gamma$. οὐκοῦν, ἐπειδὴ τῶν δραμένων οὐδὲν ὅλον ἄμα δρᾶται, εὐθεῖα ἄρα 15 ἔστιν ἡ BZ . δόμοίως δὴ καὶ ἡ $Z\Gamma$. ὅλη ἄρα ἡ $B\Gamma$ περιφέρεια εὐθεῖα δόξει.

κγ'.

Σφαίρας δπωσδηποτοῦν δραμένης ὑπὸ ἐνὸς ὅμματος ἔλασσον ἀεὶ ἡμισφαιρίου φαίνεται, αὐτὸ δὲ τὸ δρώμενον τῆς σφαίρας μέρος κύκλου περιφέρεια φαίνεται.

ἔστω σφαῖρα, ἡς κέντρον μὲν τὸ A , ὅμμα δὲ ἔστω τὸ B . καὶ ἐπεξεύχθω ἡ AB , καὶ ἐκβεβλήσθω τὸ διὰ τῆς BA ἐπίπεδον. ποιήσει οὖν τοῦ ἡνὸν κύκλου. ποιείτω τὸν $\Gamma\Delta\Theta\Lambda$ κύκλον, καὶ περὶ διάμετρον τὴν AB κύκλος 25 γεγράφθω δ $\Gamma B\Delta$, καὶ ἐπεξεύχθωσαν εὐθεῖαι αἱ ΓB , $B\Delta$, $A\Delta$, $A\Gamma$. ἐπεὶ οὖν ἡμικύκλιόν ἔστι τὸ $A\Gamma B$, δρῆ γωνία ἔστιν ἡ ὑπὸ $A\Gamma B$ δόμοίως καὶ ἡ ὑπὸ $B\Delta A$.

1. δοκοῦσι ν. εὐθεῖς] -θεῖς in ras. V, εὐσθεῖς ν, εὐθέσις Vat.¹m. 4. ἄλλως] οε' VVat.v(B?), ἄλλως τὸ αὐτό Vat.¹m.

ex obliquo quidem uisae dimissionem habere uidentur,
inferius autem recti esse. et umbrae quoque.

Esto circuli periferia *bg*, oculus uero *d* in eodem
plano *bg* periferiae, a quo accidentant uisus *db* et *dg*.
igitur quoniam uisorum nihil totum simul uidetur,
recta ergo est *bz*. similiter autem et *zg*. tota ergo
bg periferia recta est. 5

Sperae qualitercunque uisae sub uno oculo minus
hemisperio semper apparet, eaque uisa sperae pars
sub circulo contenta apparet. 10

estō spera, cuius centrum *a*, oculus uero *b*, et
coniungatur *ab*, et educatur per *ab* rectam epipedum.
faciet ergo sectionem circuli, et sit *gd*, et circa dia-
metrum *ab* circulus describatur *gbd*, et coniungantur
gb et *db*, *ag*, *ad*. quoniam semicirculus est *agb*, 15
rectus ergo est *agb* angulus. similiter autem et *bda*.
rectae ergo *gb* et *bd* contingentes sunt per tertium

1. uidetur *D*. 2. Post quoque spat. uac. 4—5 lin. *D*.
5. nichil *D*. 12. coniungantur *D*. 15. -circulus — 16.
rectus] in ras. *D*, seq. $\ddot{\tau}\text{us}$.

10. $\xi\sigma\tau\omega$] om. Vat.¹m. 14. $\tau\ddot{\alpha}\nu \delta\rho\omega\mu\acute{\epsilon}\nu\omega\nu$] τοῦ δρωμένου
VVat.v. 15. $\delta\lambda\eta \dots \dot{\eta} B\Gamma \pi\epsilon\varphi\acute{\epsilon}\rho\acute{\epsilon}\varepsilon\iota\alpha\iota\alpha$] δλην ... τὴν ΒΓ περι-
φέρειαν Vat.¹m., m. 2 V. 16. $\epsilon\nu\theta\epsilon\iota\alpha\iota\alpha$] ενθεῖαν. VVat.¹m.

$\delta\acute{\epsilon}\xi\acute{\epsilon}\iota$] scripsi; $\xi\acute{\epsilon}\xi\acute{\epsilon}$ VVat.¹m., $\xi\sigma\tau\iota\nu$ Vat.v, non liquet B. 17.
 $\pi\gamma'$] $\kappa\bar{\eta}'$ VVat.v. 18. $\epsilon\nu\acute{\epsilon}\oslash$] supra scr. V, τοῦ ἐνός Vat.v et
postea ins. B. 19. $\xi\lambda\alpha\tau\tau\omega$ Vat. 20. $\mu\acute{\epsilon}\rho\acute{\epsilon}\oslash$] del. V, om. m.

$\kappa\bar{\eta}\lambda\lambda\lambda\lambda\lambda\lambda$ περιφέρεια] corr. ex $\eta\mu\kappa\bar{\eta}\lambda\lambda\lambda\lambda\lambda$ μόνον m. 2 V. 23.
 $B\Delta$] $A\bar{B}$ Vat.v? $\kappa\bar{\eta}\lambda\lambda\lambda\lambda\lambda\lambda$ comp. m. 24. $\tau\ddot{\alpha}\nu$] τὸ B; $\tau\acute{\alpha}$ Vat.,
corr. m. 2. $\kappa\bar{\eta}\lambda\lambda\lambda\lambda\lambda\lambda$ corr. ex $\kappa\bar{\eta}\lambda\lambda\lambda\lambda\lambda$ m, om. Bv, m. 2 Vat.

$\kappa\bar{\eta}\lambda\lambda\lambda\lambda\lambda\lambda$ $\xi\tau\acute{\epsilon}\rho\acute{\epsilon}\oslash$ $\kappa\bar{\eta}\lambda\lambda\lambda\lambda\lambda\lambda$ m. 25. $\Gamma B\Delta$] $\Gamma B\Delta A$ Vat.¹m., m. 2
VVat. 26. $B\Delta$] Δ e corr. V. $A\Delta, A\Gamma$] $A\Gamma, A\Delta$ BVat.v.
 $\xi\sigma\tau\iota\nu$ Bv. $A\Gamma B$] corr. ex $A\Gamma\Delta$ V, $A\bar{B}\Gamma$ m. 27. $\gamma\omega\acute{\epsilon}\iota\alpha\iota\alpha$]
 $\ddot{\eta}\alpha$ BVat.v. $\xi\sigma\tau\iota\nu$] om. BVat.v. $\dot{\eta}$ (alt.)] om. v.

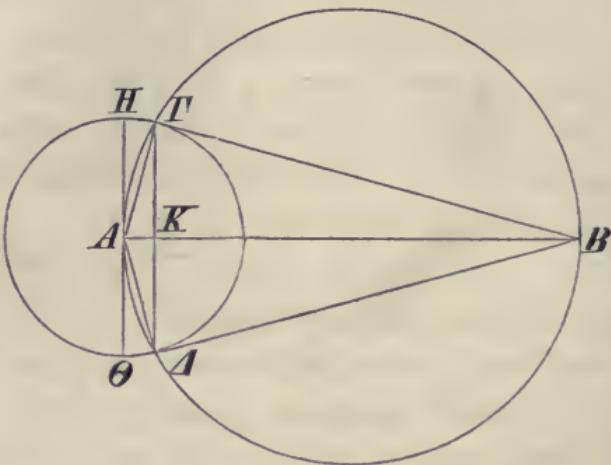
αἱ ΓΒ, ΒΔ ἄρα ἐφάπτονται. ἐπεξεύχθω οὖν ἡ ΓΔ,
καὶ ἥχθω διὰ τοῦ Α σημείου τῇ ΓΔ παράλληλος ἡ ΗΘ.
όρθαι ἄρα αἱ

πρὸς τῷ Κ. ἐὰν

5 δὴ τὸ ΒΓΚ τρίγωνον μενούσης
τῆς ΑΒ περὶ τὴν ὀρθὴν γωνίαν τὴν Κ

10 περιενεχθὲν εἰς τὸ αὐτὸ πάλιν ἀποκατασταθῆ, ὅτεν ἤρξατο φέ-

ρεσθαι, ἡ μὲν ΒΓ καθ' ἐν σημεῖον ἐφάψεται τῆς
15 σφαίρας, ἡ δὲ ΚΓ ποιήσει τὴν τομὴν κύκλου. κύκλου
μὲν ἄρα περιφέρεια ὀφθῆσεται ἐν τῇ σφαίρᾳ. λέγω
δέ, ὅτι καὶ ἔλαττον ἡμισφαῖρον. ἐπεὶ γὰρ ἡμικύκλιον
ἐστι τὸ ΗΘ, τὸ ΓΔ ἔλαττον ἡμικυκλίον ἐστίν. καὶ
δοᾶται ὑπὸ τῶν ΒΓ, ΒΔ ἀκτίνων τὸ αὐτὸ τῆς σφαίρας
20 μέρος. ἔλαττον ἄρα ἡμισφαῖρον τὸ ΓΔ· καὶ ὑπὸ τῶν
ἀκτίνων τῶν ΒΓ, ΒΔ βλέπεται.

κδ'.

Τοῦ ὅμματος προσιόντος τῇ σφαίρᾳ ἔλαττον ἐσται τὸ δρώμενον, δόξει δὲ μεῖζον δοᾶσθαι.

25 ἔστω σφαῖρα, ἵστε κέντρον μὲν τὸ Α, ὅμμα δὲ τὸ Β,
ἄφ' οὗ ἐπεξεύχθω εὐθεῖα ἡ ΑΒ. καὶ περιγεγράφθω περὶ τὴν ΑΒ κύκλος δ ΓΒΔ, καὶ ἥχθω ἀπὸ τοῦ Α σημείου τῇ ΑΒ εὐθείᾳ πρὸς ὀρθὰς ἐφ' ἐκάτερα εὐθεῖα

1. ΒΔ] corr. ex Δ B. 6. οὖν] om. B Vat. v. 5. ΒΓΚ] B KΓ
B Vat. v. 7. ΑΒ] KB m, m. 2 Vat. v. 13. φαίρεσθαι m.

Euclidis, scilicet quando a termino ducta existens linea facit angulum rectum, illa contingens erit. coniungatur *gd*, et trahatur per *a* punctum rectae *gd* parallela *it*. recti ergo qui ad *k* anguli. si autem *bgk* trigonus manente *ab* circa rectum angulum *k* circumagatur, in idem rursum, unde incepit, feretur, et *bg* quidem unumquodque sperae punctum contingat, *kg* uero faciet sectionem circuli. circuli igitur peripheria uidebitur in spera. dico, quoniam et minus emisperio. quoniam enim semicirculus est *it*, *gd* minus 10 semicirculo est. et uidetur sub *bg* radiis et *bd* eadem sperae pars. minus ergo hemisperio *gd*. et sub radiis *bg* et *bd* uidetur.

Oculo accedente proprius sperae minus erit, quod uidebitur, uidetur autem magis uideri.

estō spera, cuius centrum *a*, oculus autem *b*, a quo ducatur recta *ab*, et describatur circa *ab* circulus *gbd*, et trahatur ab *a* punto rectae *ab* ad rectos punctos in utraque recta *ez*, et educatur quidem per *ez* et *ab*

1. Euclidis] -is in ras. D. 2. Ante erit del. enim est D. coniungantur D. 8. uero] mg. m. 1 D. 10. emisperia D. 11. semicirculo] -o in ras. D. Post *bg* est — in ras. 2 litt. D. 13. *bd*] mut. in *db* uel *ab* D.

14. *BΓ*] BN v. 15. *τήν*] om. BVat. m v. 16. *μέν*] om. BVat. v. 17. *δέ*] om. BVat. v. 18. *ηπεί* — 20. *ΓΔ*] mg. m. 1 V; in textu est *ἐπεὶ γὰρ ἡμικύλιον ἔστι τὸ ΓΔ*, postea expunctum. 18. *HΘ*] KΘ m. 19. *ηπείν* Vat. v. 20. *ημισφαῖριον* v. 21. *τῶν*] om. BVat. v. 22. *νδ'*] *νξ'* VVat., eras. v. 23. *τῆς*] *ἔγγιον τῆς* Vat. v, postea ins. B. 25. *μέν*] om. BVat. v. 27. *AB*] corr. ex *AΓ* V. 28. *εὐθείᾳ*] om. BVat. v.

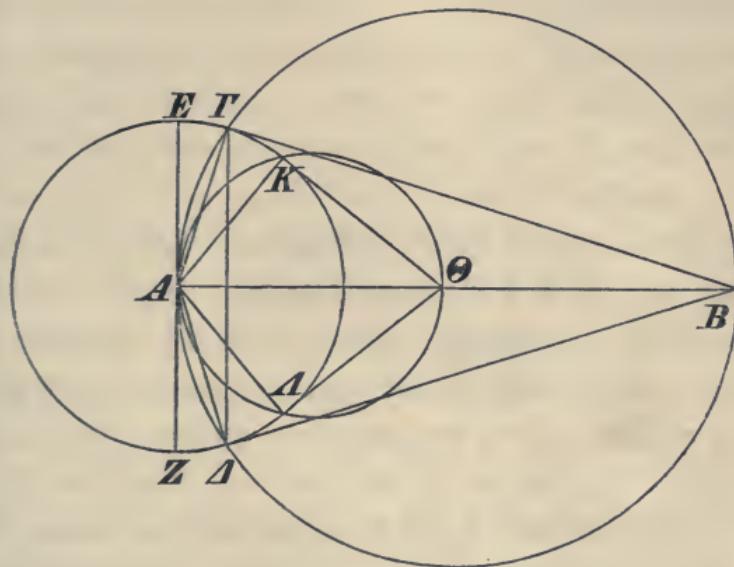
ἡ EZ, καὶ ἐκβεβλήσθω τὸ διὰ τῶν EZ, AB ἐπίπεδον. ποιήσει οὖν τομὴν κύκλου. ἔστω δὲ ΓEZΔ, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ ΓΑ, ΑΔ, ΔΒ, ΒΓ, ΓΔ. διὰ δὴ τὸ πρὸ αὐτοῦ δόρθαλ [μὲν] αἱ πρὸς τοῖς Γ, Δ σημείοις. ἐφ-
5 ἀπτονται ἄρα αἱ ΒΓ, ΒΔ, αἵτινές εἰσιν ἀκτῖνες, καὶ βλέπεται ὑπὸ τοῦ Β ὅμματος τὸ ΓΔ μέρος τῆς σφαίρας. μετακεινήσθω δὴ τὸ ὅμμα ἔγγιον τῆς σφαίρας καὶ ἔστω τὸ Θ, ἀφ' οὗ ἐπεξεύχθω εὐθεῖα ἡ ΘΑ, καὶ [περὶ]
10 γεγράφθω κύκλος δὲ ΑΛΚ, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ ΘΚ,
15 KA, AL, ΛΘ εὐθεῖαι. διοίωσ δὴ ὑπὸ τοῦ Θ ὅμματος βλέπεται μὲν τὸ ΚΛ μέρος τῆς σφαίρας, ὑπὸ δὲ τοῦ Β ἐβλέπετο τὸ ΓΔ. ἔλαττον δὲ τὸ ΚΛ τοῦ ΓΔ. προσιόντος ἄρα τοῦ ὅμματος ἔλαττόν ἐστι τὸ δρώμενον.
δοκεῖ δὲ μεῖζον φαίνεσθαι· μείζων γὰρ ἡ ὑπὸ ΚΘΛ
15 γωνία τῆς ὑπὸ ΓΒΔ γωνίας.

κε'.

Σφαίρας διὰ δύο ὅμμάτων δρωμένης ἐὰν ἡ διάμετρος τῆς σφαίρας ἵση ἦτορ εὐθείᾳ, ἐφ' ἣν διεστήκασι τὰ ὅμματα ἀπ' ἀλλήλων, τὸ ἡμισφαίριον αὐτῆς
20 δρῳδήσεται ὅλον.

2. οὖν]	δή BVat.v.	ἐπεξεύχθω BV.	3. ΔΒ]	AB m.	
ΓΔ]	om. BV, m. 2 Vat.	5. ἄρα]	in ras. V,	δέ BVat.v.	
εἰσι	v.	7. ἔγγιον]	corr. ex ἔγγειον V.	8. ἐπεξεύχθω	
εὐθεῖα	ἡ ΘΑ καὶ]	supra scr. m. 2 V.	περιγεγράφθω]	περι-	
20	δρῳδῆσεται	supposita lineola, V.	9. Ante κύκλος add.	supra scr. m. 2, comp. B.	
	ὅλον.		περὶ τὴν ΘΑ BVat.v.	ΑΛΚ]	
			κύκλος]	ΑΛΘΚ m., m. 2 VVat.	
			κύκλος]	ἐπεξεύχθω BV.	
			κύκλος]	10. εὐθεῖα v.	
			κύκλος]	comp. B. Θ]	supra scr. m. 1 v.
			κύκλος]	11. τοῦ]	τῆς BVat.v.
			κύκλος]	12. ἐβλεπε	Vm.
			κύκλος]	15. ΓΒΔ]	ΚΒΔ m.
			κύκλος]	16. κε']	η' V, κε' Vat.v.
			κύκλος]	18. ἦ]	supra scr. m. 1 B.
			κύκλος]	ην]	ης BVat.v.

empipedum. faciet autem sectionem circuli. esto *gezd*, et coniungantur *ga*, *ad*, *db*, *bg*. per praemissum uero theorema rectae, quae ad *g*, *d* puncta. contingunt uero *bg* et *bd*, quae sunt radii, et uidetur sub *b* oculo *gd* pars sperae. transmoueatur autem oculus 5

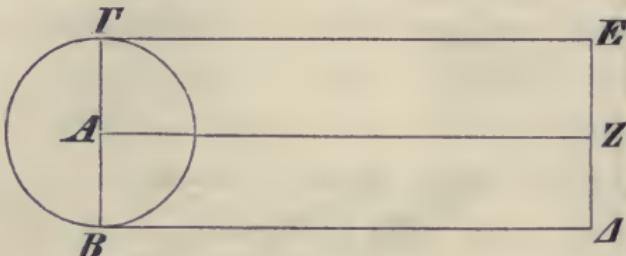
propius sperae et sit *t*, a quo ducatur recta *ta*, et describatur circa *ta* circulus *alk*. coniungantur *tk*, *ka*, *al*, *lt*. similiter autem sub *t* oculo uidetur *kl* pars sperae. sub *b* uero uidetur *gd*. minor autem *kl* quam *gd*. accidente ergo oculo minus est, quod uideatur, uidetur autem maius apparere. maior enim qui sub *ktl* angulus eo qui est sub *gbd* angulo. 10

Spera a duobus oculis uisa, si diametro sperae aequalis fuerit recta, in qua a se inuicem oculi distant, emisperium eius uidebitur totum. 15

3. rectae] *mg. m. 1 D.* 7. *ta*] *mg. m. 1 D.* *alk*] *corr. ex aik D.*
8. *kl*] *corr. ex ki D.* 9. *kl*] *ki D.* 12. *angulus*] *angulo D.*

ἔστω σφαῖρα, ἵσ κέντρον τὸ A , καὶ γεγράφθω ἐν τῇ σφαιρᾷ περὶ κέντρον τὸ A κύκλος ὁ $BΓ$, καὶ ἥχθω διάμετρος αὐτοῦ ἡ $BΓ$, καὶ ἥχθωσαν ἀπὸ τῶν $B, Γ$ πρὸς δρῦς αἱ

- 5 $BΔ, ΓΕ$, τῇ δὲ
 $BΓ$ παράλλη-
λος ἔστω ἡ $ΔΕ$,
ἐφ' ἵσ κείσθω
τὰ ὄμματα τὰ

- 10 $Δ, E$. λέγω,

ὅτι τὸ ἡμισφαιρίον ὅλον ὀφθῆσεται. ἥχθω διὰ τοῦ A ἐκατέρᾳ τῶν $BΔ, ΓΕ$ παράλληλος ἡ $AΖ$: τὸ $ABΔΖ$ ἄρα παραλληλόγραμμόν ἐστιν. ἐὰν δὴ μενούσης τῆς $AΖ$ περιενεχθὲν εἰς τὸ αὐτὸν πάλιν ἀποκατασταθῇ, ὅθεν
15 ἥρξατο φέρεσθαι τὸ περιενεχθὲν σχῆμα, ἄρξεται μὲν ἀπὸ τοῦ B , ἐλεύσεται δὲ καὶ ἐπὶ τὸ $Γ$ καὶ τὸ B , καὶ τὸ περιγραφὲν ὑπὸ τῆς AB σχῆμα κύκλος ἔσται, ὃς γε διὰ τοῦ κέντρον τῆς σφαιρᾶς ἔστιν. ἡμισφαιρίον ἄρα ὀφθῆσεται ὑπὸ τῶν $Δ, E$ ὄμμάτων.

20

κεῖται.

Ἐὰν τὸ τῶν ὄμμάτων διάστημα μεῖζον ἢ τῆς ἐν τῇ σφαιρᾷ διαμέτρου, μεῖζον τοῦ ἡμισφαιρίου ὀφθῆσεται τῆς σφαιρᾶς.

ἔστω σφαῖρα, ἵσ κέντρον τὸ A , καὶ περιγεγράφθω
25 περὶ κέντρον τὸ A κύκλος ὁ $EΘΔΗ$, ὄμματα δὲ τὰ
 $B, Γ$, καὶ ἔστω τὸ διάστημα τὸ μεταξὺ τῶν $B, Γ$
ὄψεων μεῖζον τῆς ἐν τῇ σφαιρᾷ διαμέτρου, καὶ ἐπε-

1. σφαιρᾶ] C^{α} m, ut alibi. 3. $BΓ$] BN v. 13. παραλληλό-
 N v. 5. $BΔ$] $Δ$ in ras. V. 9. ὄμματα v. 13. παραλληλό-

esto spera, cuius centrum *a*, et describatur in spera circa centrum *a* circulus *bg*, et trahatur diametros eius *bg*, et trahantur a punctis *b*, *g* perpendiculares *bd* et *ge*, et rectae *bg* parallela esto *de* (et ita parallela, quod perpendicularis ducta ab *a* punto cadat super medium punctum *de*; aliter enim non esset uerum), in qua iacent oculi *d* et *e*. dico, quod totum hemisperium uidetur. trahatur per *a* utriusque *bd* et *ge* parallela *az*. itaque *abdz* est parallelogrammum. si autem manente *az* circumducatur in idem rursum, 10 unde incepit, restituetur descripta figura, incipiet quidem a *b*, ducetur uero et super *g*, et descripta quidem sub *ab* figura erit circulus, qui utique per centrum sperae est. hemisperium ergo uidebitur sub *d*, *e* oculis. 15

Si oculorum distantia sperae diametro maior fuerit, plus hemisperio uidebitur.

esto spera, cuius centrum *a*, et describatur circa centrum *a* circulus *etdi*, oculi uero *b*, *g*, et sit spatium uisuum *b*, *g* intermedium maius ea quae in spera 20

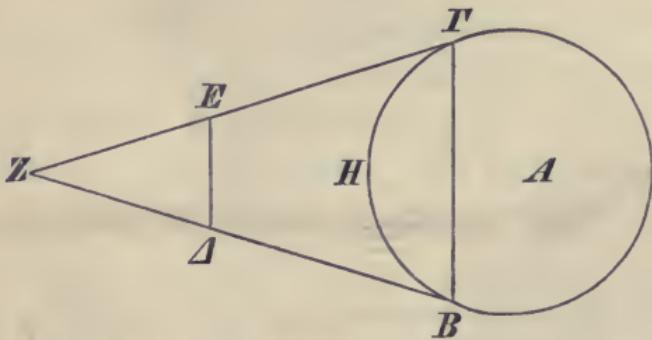
4. paralella *D*, ut saepius. 6. esset] *mg.* *D*, in textu *er* e corr. 9. parallelogrammum *D*. 12. *a b*] *e corr.* *D*. 18. circa] contra *D*. 20. spera] *om.* *D*.

γραμμον] παραλληλο' *B*, παράλληλος *v*, et Vat., corr. m. 2. δῆ] om. *v*. 14. *AZ*] corr. ex *AH* *B*. ὅθεν] *πύλος θὲ* *v*. 16. *καὶ τὸ B*] om. *Bv*, m. 2 Vat. 17. *πύλος*] comp. *BVat.*, οὐδὲ *v*. ὥσ] *ώς* *v*. 18. *ἐστι* *v*, comp. *B*. 20. *νέστρον*] *νέστρον* *V*, *νητόν* *Vat. v.* 21. *τό*] supra scr. *V*. 22. *τοῦ*] bis Vat., sed corr. *τῆς σφαιρας διφθήσεται* *m.* 25. *περί*] *περί* *Vat. v.* 26. *τό* (alt.)] *τῶν* *BVat.*

ξεύχθω ἡ $B\Gamma$. λέγω, ὅτι μεῖζον τοῦ ἡμισφαιρίου
διάμετρος εἶναι τὸ $\angle E$, Δ μέρη συμβάλλουσι
δὴ ἀλλήλαις διὰ τὸ ἐλάσσονα εἶναι τὴν διάμετρον τῆς
5 $B\Gamma$. συμβαλλέτωσαν δὴ κατὰ τὸ Z σημεῖον. ἐπεὶ οὖν
ἀπό τινος σημείου τῶν ἔκτος τοῦ κύκλου πρὸς τὴν
περιφέρειαν προσπεπτώκασιν εὐθεῖαι αἱ ZE , $Z\Delta$, τὸ
 $\angle \Theta E$ ἄρα ἐλαττόν ἐστιν ἡμικυκλίου. τὸ $E\Delta\Lambda$ ἄρα
μεῖζόν ἐστιν ἡμικυκλίου. ἀλλ' ὑπὸ τῶν B , Γ τὸ $E\Delta\Lambda$
10 βλέπεται. μεῖζον ἄρα ἡ τὸ ἡμισφαιρίου διάμετρος
ὑπὸ τῶν B , Γ . τὸ αὐτὸν ἄρα καὶ τῆς σφαιρᾶς διάμετρος
σεται.

κξ'.

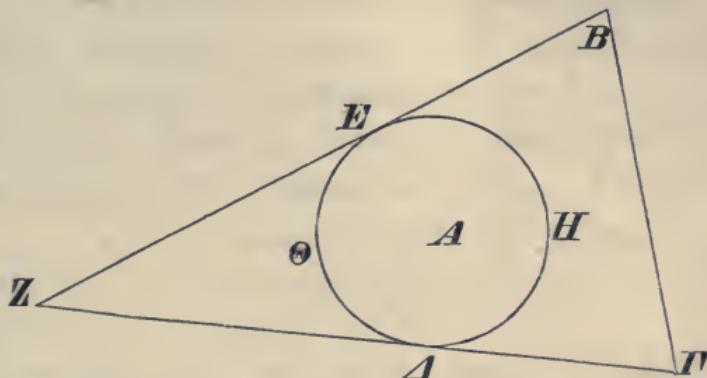
'Εὰν τὸ τῶν διαμάτων διάστημα ἐλαττον ἢ τῆς ἐν
15 τῇ σφαιρᾷ διαμέτρου, ἐλαττον ἡμισφαιρίου διάμετρος σεται.

ἐστω σφαιρα, ἡς κέντρον τὸ A σημεῖον, καὶ περιγεγράφθω περὶ τὸ A σημεῖον κύκλος ὁ $B\Gamma$, καὶ κείσθω
τὸ διάστημα τῶν διαμάτων τὸ $\angle \Delta E$ ἐλάσσον ὃν τῆς ἐν

1. $B\Gamma]$ BN v. 3. προσειβεβλήσθω $VBVat.$ v.m. συμβαλοῦσι $BVat.$ v. 5. συμβαλλέτω B v et $Vat.$, sed corr. 6. τῶν] τοῦ $Vat.$ 8. $\angle \Theta E$] e corr. V , γ̄ ΘE B v, δὲ ΘE $Vat.$, sed corr.; $\angle \Theta$ $Vat.$ 1 m. 10. μεῖζον] om. v, m. 2 $Vat.$ η̄] om. v, m. 2 $Vat.$ ἡμισφαιρίου

diametro, et coniungatur *bg*. dico, quoniam maius hemisperio apparet. accident enim radii *be* et *gd* et educant super *e*, *d* partes. concurrent uero adinuicem propter minorem esse diametrum recta *bg*. con-

cidant autem ad punctum *z*. quoniam igitur ab aliquo 5 punto extra circulum dato uidelicet *z* uidetur ad periferiam accedere *ze* et *zd*, semicirculo ergo minus est *det.* maius ergo semicirculo *eid.* sed sub *b*, *g* oculis idem uidetur. itaque maius dimidio circuli uidebitur sub *b*, *g*. idem ergo et sperae uidebitur. 10

Si oculorum distantia ea quae in spera diametro minor, minus hemisperio uidebitur.

estō spera, cuius centrum *a*, et describatur circa *a* circulus *bg*, iaceatque spatium oculorum *de* minus

1. coniungantur *D*. 5. igitur] *gi* (igitur) *uel* *go* (ergo) *D*,
quae compendia omnino difficuler dignoscuntur, *uelut p. 47, 7.*
8. *det*] corr. *ex dez D.* 9. *idem*] *post ras. 1 litt. D; scr.*
eid. 13. *circa*] *in ras. D.*

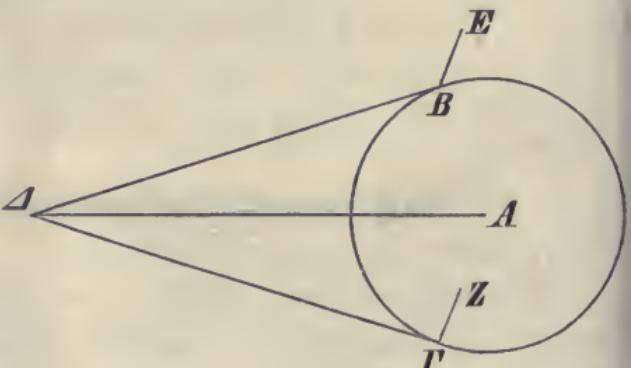
τῇ σφαιρᾳ διαμέτρου, ἀφ' οὗ ἦχθωσαν ἐφαπτόμεναι
αἱ ΔB , $E\Gamma$ αἱ αὐταὶ καὶ ἀκτῖνες. λέγω, ὅτι ἔλασσοι
ἡμισφαιρίου δοφθήσεται. ἐκβεβλήσθωσαν γὰρ αἱ $B\Delta$,
ΓΕ· συμπεσοῦνται δὴ ἐπὶ τὰ Γ , H , B μέρη, ἐπειδή περ
5 ἡ ΔE ἔλασσων ἐστὶ τῆς ἐν τῇ σφαιρᾳ διαμέτρου. συμ-
πιπτέωσαν κατὰ τὸ Z σημεῖον. ἐπεὶ οὖν ἀπό τινος
σημείου τοῦ Z προσπεπτώκασιν εύθεϊαι αἱ $Z\Gamma$, ZB ,
τὸ $BH\Gamma$ ἄρα ἔλαττον ἐστιν ἡμικυκλίου. ἀλλ' ἐν
ἐστι τὸ $BH\Gamma$ τμῆμα, ἐν τούτῳ καὶ τὸ τῆς σφαιρᾶς
10 ἀπολαμβάνουσιν ἄρα ἔλαττον ἡμισφαιρίου.

κη'.

Κυλίνδρου δπωσδηποτοῦν ὑπὸ ἐνὸς ὅμματος δρω-
μένου ἔλαττον ἡμικυκλινδρίου δοφθήσεται.

ἔστω κύλινδρος, οὗ ἔστω κέντρον τῆς βάσεως τὸ A
15 σημεῖον, καὶ περιγεγράφθω περὶ τὸ A κύκλος ὁ $B\Gamma$,
καὶ κείσθω ὅμ-
μα τὸ Δ ἐν τῷ
αὐτῷ ἐπιπέδῳ
κείμενον τῇ βά-
20 σει τοῦ κυλίν-
δρου τῇ $B\Gamma$,
καὶ ἐπεξεύχθω
ἀπὸ τοῦ Δ ἐπὶ
τὸ A ἡ ΔA ,

25 καὶ ἦχθωσαν ἀπὸ τοῦ Δ ἀκτῖνες αἱ ΔB , $\Delta\Gamma$, καὶ
ἐφαπτέσθωσαν τοῦ κύκλου, καὶ ἀνήχθωσαν ἀπὸ τῶν
 B , Γ σημείων πρὸς δρθὰς πλευραὶ τοῦ κυλίνδρου αἱ
 BE , ΓZ , καὶ ἐκβεβλήσθω τό τε διὰ τῶν ΔB , BE

2. ἔλαττον Vat., comp. B. 3. ἐκβεβλήσθω Vat. v., comp. B.
4. Γ , H , B] ΓBH m. μέτρη Vat., corr. m. 2. 5. ἔλασσον v,

existens ea quae in spera diametro, a quo trahantur contingentes *db* et *eg* et cedere et radii. dicam, quoniam minus hemisperio uidetur. educantur enim *bd* et *ge*. concidant autem in *gib* partes, quoniam quidem *de* minor est ea quae in spera diametro. concidant ad punctum *z*. quoniam ergo ab aliquo punto *z* uidelicet accidunt *zg* et *zb*, igitur *big* minor est semi-circulo. sed in quo *big* sectio, in hoc et sperae. continent ergo minus hemisperio. 5

Chilindro qualitercunque sub uno oculo uiso minus 10 hemichilindro uidebitur.

est chilindrus, cuius sit centrum basis punctus *a*, et describatur circa *a* circulus *bg*, iaceatque oculus *d* in eodem iacens plano basi chilindri *bg*, et coniungatur ab *d* super *a* recta *da*, et trahantur ab *d* radii *db*, *dg* 15 et contingent circulum, et trahantur a punctis *b*, *g* ad rectos angulos latera chilindri *be* et *gz*, et educatur quidem per *db* et *be* ebipedum et quidem per *dg*

2. cedere] ced'e *D*; scr. eidem. 5. ea] *e corr. D.* 6.
aliquo] *e corr. D.* 8. continet *D.* 14. chillindri *D*, ut alibi.
15. et — 16. circulum] *mg. m. 1 D.* 18. *be]* *e corr. D.*

ιλάττων Vat., comp. B. 7. *ενθεῖαι*] om. B Vat. v. ZB]
ΓΖΒ v. 8. *ἴλασσον* v, comp. B. 9. *ἴστι*] om. B Vat. v.
BΗΓ] BΓH m. 10. *ἴλασσον* v, comp. B. 11. *κη̄*]
λα' V, *λ'* BVat. v. 13. *ἴλαττον*] comp. B, *ἔλασσονα* v. *ἡμι-*
κυλινδρίον] *ἡμικυλινδρον* Vm, *ἡμικυλινδρίον* BVat. v. 14.
κύλινδρος] Vat.¹m, corr. ex *κῶνος* m. 2 VVat., *κῶνος* Bv.
ἴστω] om. m. *βάσεως*] comp. BVat., *βάσης* v. *σημεῖον*
τὸ A B Vat. v. 25. *η̄χθω* Vat. (corr. m. 2) v, comp. B.
ΔΓ] ΔN v. 26. *ἐφαπτέσθω* Vat. v, comp. B. *ἀνη̄χθω-*
σειν] *ἀνη̄χθω* Vat. v, comp. B. 27. *σημεῖα* Vat., corr. m. 2.

ἐπίπεδον καὶ τὸ διὰ τῶν $\Delta\Gamma$, ΓZ . οὐδέτερον ἄρα
αὐτῶν τέμνει τὸν κύλινδρον· ἐφάπτονται γὰρ καὶ αἱ
 ΔB , $\Delta\Gamma$ καὶ αἱ BE , ΓZ . βλέπεται οὖν ὑπὸ τῶν
 $B\Delta$, $\Delta\Gamma$ ἀκτίνων τὸ $B\Gamma$, ὅπερ ἐστὶν ἔλαττον ἡμι-
5 κυκλίου. τὸν αὐτὸν δὴ τρόπον καὶ ἔλαττον ἡμικυκλιν-
δρίου δραμήσεται.

εἰ δὲ ὑπὸ δύο διμάτων δρῶτο, φανερόν, ὅτι καὶ
ἐπ' αὐτοῦ συμβήσεται τὰ ἐπὶ τῆς σφαιρᾶς εἰρημένα.

"Ἀλλως.

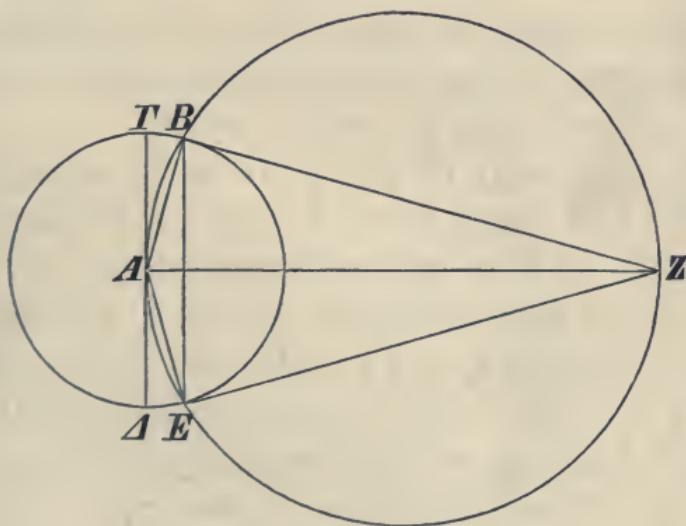
10 "Ἐστω κύκλος, οὗ ἐστω κέντρον τὸ A , σημεῖον δὲ
ἐκτὸς ἐστω τὸ Z , καὶ ἐπεξεύχθω ἀπὸ τοῦ A ἐπὶ τὸ Z
ἡ AZ , καὶ ἀνήχθω ἀπὸ τοῦ A σημείου τῇ AZ πρὸς
δρᾶς ἐφ' ἑκάτερα τὰ μέρη ἡ $\Gamma\Delta$. ἡ $\Gamma\Delta$ ἄρα διά-
μετρός ἐστι τοῦ κύκλου. καὶ περιγεγράφθω περὶ τὴν
15 AZ κύκλος δὲ $ABZE$, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ AB , BZ ,
 ZE , EA . αἱ ZB , ZE ἄρα ἐφάπτονται, ἐπειδήπερ αἱ
πρὸς τοῖς B , E σημείοις εἰσὶν δρῦαι. ἐπεὶ οὖν ἀπό
τινος σημείου τοῦ Z πρὸς τὴν τοῦ κύκλου περιφέρειαν
προσπεπτώκασιν ἀκτῖνες αἱ BZ , ZE , τὸ BE ἄρα μέρος
20 δραμήσεται τοῦ κύκλου. ἐστι δὲ τὸ $\Gamma\Delta BE\Delta$ ἡμικύκλιον.
τὸ BE ἄρα ἔλαττον ἐστιν ἡμικυκλίου.

1. τό] τῶν m. 3. $\Delta\Gamma$] ΔN v. 4. $B\Gamma$] BN v. 5. ἡμι-
κυκλίνδρον Vm. 8. εἰρημένα] om. v, m. 2 Vat., :~:~ B. 9.
ἄλλως] BVat.mv, mg. V, ἄλλως τὸ αὐτό Vat.¹. Mg. λβ' V.
10. κύκλου v, ⊖ B. δὲ ἐκτός] ἐκτὸς δέ BVat., ἐστω δέ v.
11. ἀπὸ τοῦ A] om. Bv, m. 2 Vat. ἐπὶ τὸ Z] om. BVat.v.
12. ἥχθω BVat.v. σημείου] om. BVat.v. 13. τὰ μέρη] om. BVat.v. 15. κύκλου v, ⊖ BVat. ἐπεξεύχθω v, comp.
BVat. 16. ZB] ΞB v, BZ m. 19. BE] ZE v. 20.
ἔστιν v.

et gz . neutrum ergo eorum secat chilindrum. contingunt enim et db et dg et be et gz . uidetur ergo sub bd et dg bg quidem minus semicirculo. ad hunc autem modum et minus hemichilandro appetet.

si duobus oculis chilindrus uideatur, manifestum, 5
quoniam et in eo contingunt, quae in spera.

Esto circulus, cuius sit centrum a , uero sit extra sit z , et coniungatur az , et trahatur a puncto a rectae az ad rectos in utraque gd . ea ergo gd diametrus

est circuli. et describatur circa az circulus $abze$, et 10
coniungantur ab , bz , ze , ea . itaque zb et ze contingunt, quoniam quidem qui ad b , e puncta sunt recti. quoniam ergo ab aliquo puncto uidelicet z ad circuli periferiam accidentunt radii bz , ze , ergo be pars circuli uidebitur. est autem $gbed$ semicirculus. itaque be 15

3. bg] big D. 7. uero sit] scr. punctus uero. 8. coniungantur D . 12. ad] post ras. 1 litt. D. puncta] p ta, supra p ras., D. recti] corr. ex recte D.

τοῦτο δὲ τὸ θεώρημα γέγονε πρὸς τοὺς κώνους τε καὶ τοὺς κυλίνδρους. ἐὰν γὰρ ἀπὸ τῶν *B, E* σημείων ἀχθῶσι πρὸς δρθὰς αἱ πλευραὶ τῶν κυλίνδρων, ἐφάψουνται αὐτῶν, καθ' ὃ μέρος καὶ αἱ ἀκτῖνες προσ-
5 πίπτουσι, καὶ ἀποκλεισθήσεται τὸ *BΔE* μέρος τῆς ὅψεως, θεωρηθήσεται δὲ τὸ *BE* μέρος τοῦ ἡμικυκλίου. τὸ αὐτὸ ἄρα μέρος καὶ τῶν κώνων θεωρηθήσεται τὸ ἔλαττον.

καθ'.

10 Τοῦ ὅμματος τεθέντος ἔγγιον τοῦ κυλίνδρου ἔλαττον μέν ἔστι τὸ περιλαμβανόμενον ὑπὸ τῶν ἀκτίνων τοῦ κυλίνδρου, δόξει δὲ μεῖζον δρᾶσθαι.

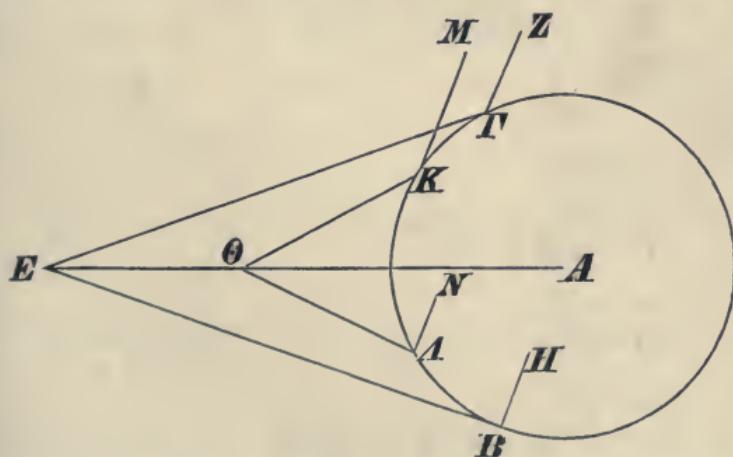
ἔστω κύλινδρος, οὗ βάσις μὲν ὁ *BΓ* κύκλος, κέντρον δὲ τὸ *A*, ὅμμα δὲ τὸ *E*, ἀφ' οὗ ἐπεξεύχθω ἐπὶ 15 τὸ κέντρον ἡ *EA*, καὶ προσπιπτέωσαν ἀκτῖνες αἱ *EB, EG*, καὶ ἀνήχθωσαν ἀπὸ τῶν *B, Γ* σημείων πρὸς δρθὰς τῷ κυλίνδρῳ αἱ *ΓΖ, BH*. διὰ δὴ τὰ πρότερα τὸ *HΒΓΖ* ἔλαττόν ἔστιν ἡμικυκλινδρίου· καὶ βλέπεται ὑπὸ τοῦ *E* ὅμματος. μετακείσθω δὴ τὸ ὅμμα ἔγγιον τὸ *Θ*. 20 λέγω, ὅτι τὸ περιλαμβανόμενον ὑπὸ τοῦ *Θ* ὅμματος δοκεῖ τοῦ *ZΓΒΗ* μεῖζον φαίνεσθαι ἔλαττον αὐτοῦ ὅν.

4. προσπίπτονσι m, προσπιπτ⁸ Bv, ut saepe. 7. καὶ]
postea add. V, om. Bv, m. 2 Vat. τῶν κώνων] VBVat.v,
τῶν κώνων καὶ τῶν κυλίνδρων Vat.¹m, τοῦ κυλίνδρου m. 2 V,
κυλίνδρων supra scr. Vat. m. 2. 8. Post ἔλαττον add.
: ~ ἔξῆς V. 9. καθ'] λγ' V, λα' Vat.v. 10. Post prius
τοῦ ras. 1 litt. V. ἔγγιον] corr. ex ἔγγειον V, item lin. 19.
14. ἐπεξεύχθωσαν v. 16. ἀνήχθω Vat., comp. B. τῶν]
corr. ex τοῦ Vat. σημείου Vat., sed corr. 17. πρότερον m, πρότε-
ρον BVat. 19. τό (alt.)] τοῦ m. 21. ΖΓΒΗ] ΓΖΒΗ v.

minor est semicirculo. hoc autem theorema factum est ad conos et ad chilindros. si enim a punctis *b*, *e* trahantur ad punctos latera chilindrorum, contingunt eorum, per quam partem et radii incidentes, et includetur *bgde* pars uisus, uidebitur autem *be* pars 5 semicirculi. et eadem ergo pars conorum uidebitur minor.

Prope chilindrum oculo posito minus quidem est chilindri, quod sub radiis intercipitur, uidetur autem maius uideri. 10

esto chilindros, cuius basis *bg* circulus, centrum autem *a*, oculus uero sit *e*, a quo coniungatur super

centrum *ea*, et accidentant radii *eb* et *eg*, et protrahantur a punctis *b*, *g* ad rectos chilindro *gz* et *bi*. per ea uero quae prius *ibgz* minus est semichilindro; et 15 uidetur sub *e* oculo. transmoueatur autem oculus *t* proprius. dico, quoniam, quod continetur sub *t* oculo,

2. echilindros *D*. 3. trahatur *D*. punctos] scr. rectos.
14. chilindro] chilind seq. ras. *D*. 15. semichilindo, sed corr., *D*. 16. *e*] *eb* *D*. 17. quod] mg. m. 1 *D*.

προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ ΘΚ, ΘΛ, καὶ ἀνήχθωσαν ἀπὸ τῶν Κ, Λ σημείων [αἱ] πλευραὶ τοῦ κυλίνδρου πρὸς δρθὰς αἱ ΚΜ, ΛΝ. θεωρηθήσεται δὴ ὑπὸ τῶν ΘΚ, ΘΛ ἀκτίνων τὸ ΜΚΛΝ μέρος τοῦ κυλίνδρου.
 5 ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῶν ΕΒ, ΕΓ τὸ ΖΓΒΗ. ἔστι δὲ τὸ ΖΓΒΗ τοῦ ΜΚΛΝ μεῖζον· δοκεῖ δὲ ἐλασσον φαίνεσθαι, ἐπειδήπερ καὶ μεῖζων γωνία ἡ πρὸς τῷ Θ τῆς πρὸς τῷ Ε.

λ'.

10 Κώνου κύκλου ἔχοντος τὴν βάσιν καὶ πρὸς δρθὰς αὐτῇ τὸν ἄξονα ὑπὸ τοῦ ἐνὸς ὅμματος δρωμένου ἐλαττον ἡμικωνίου δρθήσεται.

ἔστω κῶνος, οὗ βάσις μὲν δὲ ΒΓ κύκλος, κορυφὴ δὲ τὸ Α σημεῖον, ὅμμα δὲ ἔστω τὸ Δ, ἀφ' οὗ προσ-

15 πιπτέτωσαν ἀκτῖ-

νες αἱ ΔΒ, ΔΓ.

καὶ ἐπεὶ προ-

πεπτώκασιν ἀκτῖ-

νες αἱ ΔΓ, ΔΒ

20 ἐφαπτόμεναι τοῦ

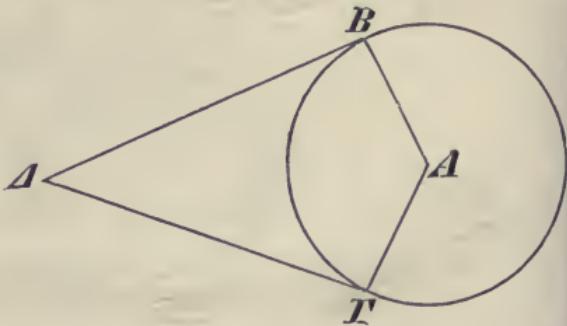
ΒΓ, τὸ ΒΓ ἄρα

ἐλασσόν ἔστιν ἡμι-

κυκλίου διὰ τὰ προαποδεδειγμένα. ἥχθωσαν ἀπὸ τῆς

κορυφῆς τοῦ κώνου τῆς Α ἐπὶ τὰ Β, Γ σημεῖα πλευραὶ

25 τοῦ κώνου αἱ ΑΒ, ΑΓ. τὸ ἄρα ἐμπεριλαμβανόμενον ὑπὸ τῶν ΑΒ, ΑΓ εὐθειῶν καὶ τοῦ ΒΓ τομέως ἐλαττόν ἔστιν. ἡμικωνίου, ἐπειδήπερ καὶ τὸ ΒΓ ἐλασσόν ἔστιν ἡμικυκλίου. ἐλασσον ἄρα ἡμικωνίου δρθήσεται.

1. ἀνήχθωσαν] comp. BVat. 2. σημεῖα Vat. αἱ] om. BVat.v. 3. ΛΝ] ΛΗ Bv, et Vat., sed. corr. 4. ΜΚΛΝ] ὁ ΚΛΝ BVat. (in Vat. corr.), μὲν ΚΛΝ v. 5. ἔστιν v.

uidetur eo, quod est *zgib*, maius apparere minus eo existens. accidentant radii *tk*, *tl*, et protrahantur ab *k* et *l* punctis latera chilindri ad rectos *km* et *ln*. uidebitur sub *tk* et *tl* radiis ea quidem pars chilindri, quae est *kmln*. sed et sub *eb* et *eg* ea, quae est *zgb*i**. 5 est autem *zgb*i** maior. uidetur autem minor apparere, quoniam maior est angulus qui ad *t* angulo qui ad *e*.

Coni circulum habentis basim et ad rectos ei axem sub uno oculo uisi minus hemicono uidebitur.

esto conus, cuius basis quidem circulus *bg*, uertex 10 autem *a* punctus, oculus uero sit *d*, a quo accidentant radii *db*, *dg*. et quoniam accidentunt radii *db*, *dg* contingentes *bg*, ita *bg* minus semicirculo per ea, quae monstrata sunt. trahantur autem a uertice *a* coni super *b*, *g* latera coni *ab*, *ag*. itaque intercepta sub 15 *ab* et *ag* rectis et *bg* pars minor est hemicono, quoniam et *bg* minor est semicirculo. minus hemicono uidebitur.

-
1. eo (pr.)] ea *D.*   12. *db* (alt.)] *b* post ras. 1 litt. *D.*
17. minus] post min- ras. 1 litt. *D.*

---

6. <i>τοῦ ΜΚΛΝ]</i> om. Bv, m. 2 Vat.	<i>Ἐλαττον</i> BVat.v.	7.
<i>μεῖζον</i> v.	9. <i>λ'</i>] <i>λδ'</i> V, <i>λβ'</i> Vat.v.	10. <i>ἔχοντος</i>] <i>ἔχον</i> ^τ B,
<i>ἔχοντα</i> v.	11. <i>αὔξονα</i> B et Vat., sed corr. m. 2.	<i>τοῦ</i> om. BVat.v.
	12. <i>ἡμικωνίου</i>] - <i>ωνί-</i> in ras. V.	13. <i>κῶνον</i> v, <i>ζ/</i> B.
	14. <i>προσπιπτέτω</i> Bv.	16. <i>ΔΓ</i>] <i>ΔΝ</i> v.
- 19. <i>ΔΒ</i>] m. 2 B.	19. <i>ΔΓ, ΔΒ</i>] <i>ΔΒ, ΔΓ</i> BVat.v.	17. <i>καὶ</i> 22.
<i>Ἐλαττον</i> Vat., comp. B.	23. <i>ἡχθω</i> Bv, et Vat., sed corr.	<i>τῆς</i> bis v.
	<i>κόντην</i> m. 2 Vat.	<i>ἐπει</i> Bv, et Vat., sed corr. m. 2.
	<i>B</i>] corr. ex <i>A</i> m. 2 Vat.	<i>σημεῖα</i> comp. post ras. 1 litt. B, m. 2 Vat.
		25. <i>περιλαμβανό-</i>
<i>μενον</i> BVat.v.	26. <i>τομέως</i>] <i>το</i> ^{με/} Vat., <i>τομ</i> ^{ε-} v.	<i>μενον</i> v,
comp. B.	27. <i>καί</i>] om. v.	<i>Ἐλαττον</i> Vat., comp. B.
<i>Ἐλαττον</i> Vat.v, comp. B.	<i>ἄρα</i>] <i>ἔστιν</i> v.	28.

λα'.

Τοῦ δὲ ὄμματος ἔγγιον τεθέντος ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ, ἐν ᾧ ἔστιν ἡ βάσις τοῦ κάνουν, ἔλαττον μὲν ἔσται τὸ ὑπὸ τῶν ὄψεων ἐμπεριλαμβανόμενον μέρος, δόξει 5 δὲ μεῖζον δρᾶσθαι.

ἔστω κῶνος, οὗ βάσις μὲν ὁ AB κύκλος, κορυφὴ δὲ τὸ Γ σημεῖον, ὄμμα δὲ ἔστω τὸ A , καὶ εἰλήφθω τὸ κέντρον τοῦ κύκλου τὸ A' , καὶ ἐπεξεύχθω εὐθεῖα ἡ AA' , καὶ προσ-

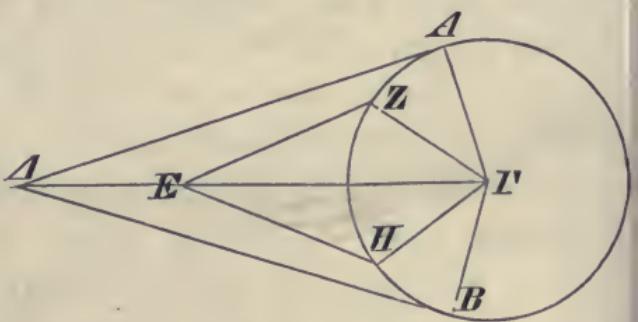
10 πιπτέτωσαν
ἀκτῖνες αἱ AA' ,
 AB , καὶ ἐπε-
ξεύχθωσαν [αἱ]
πλευραὶ τοῦ
15 κώνου αἱ AG ,
 GB . οὐκοῦν

ὑπὸ τοῦ A ὄμματος καὶ τῶν AA' , AB ὄψεων ἐμπερι-
λαμβάνεται τὸ $AB\Gamma$ μέρος τοῦ κώνου, καὶ ἔστιν
ἔλαττον ἡμικωνίου. μετακείσθω δὴ τὸ ὄμμα ἔγγιον
20 καὶ ἔστω τὸ E , καὶ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ EZ , EH ,
καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ πλευραὶ αἱ $Z\Gamma$, GH . πάλιν οὖν
ἐμπεριλαμβάνεται ὑπὸ τοῦ E ὄμματος καὶ τῶν EZ , EH
ὄψεων τὸ $Z\Gamma H$ μέρος τοῦ κώνου. ἔστι δὲ τὸ $Z\Gamma H$
τοῦ $AB\Gamma$ ἔλασσον· δοκεῖ δὲ μεῖζον φαίνεσθαι, ἐπειδὴ
25 μεῖζων ἔστιν ἡ ὑπὸ ZEH γωνία τῆς ὑπὸ $AA'B$ γωνίας.

φανερὸν δέ, ὅτι καὶ ἐπὶ κώνου ὑπὸ τῶν δύο ὄμ-
μάτων δρῶμένον συμβήσεται τὰ ἐπὶ τῆς σφαίρας καὶ
τοῦ κυλίνδρου τῶν δμοίως δρῶμένων συμβαίνοντα.

1. λα'] λε' V, λγ' Vat.v.   2. δέ] om. Bv, m. 2 Vat.
ἔγγιον] corr. ex ἔγγειον V, ut lin. 19.

τεθέντος] τέθειται

Oculo proprius posito in eodem plano, in quo est basis coni, minor quidem erit, quae sub uisibus intercipitur pars, uidetur autem maior uideri.

esto conus, cuius basis quidem circulus *ab*, uertex autem *g* punctus, oculus uero sit *d*, et sumatur *i* 5 centrum circuli, et coniungatur *di*, et accidentant radii *da*, *db*, et copulentur latera coni *ag*, *gb*. itaque sub *d* oculo et *da* et *db* uisibus includetur *abg* pars coni, et est minor hemicono. iaceat autem oculus proprius sitque *e*, et accidentant radii *ez* et *el*. coniungantur 10 latera *zg* et *gl*. rursum ergo includetur sub oculo et sub *ez* et *el* uisibus *gzl* pars coni, quae est quam *abg* minor. uidetur autem maius apparere, quoniam maior est *zel* angulus angulo *adb*.

manifestum et in cono, quoniam sub duobus oculis 15
uiso contingunt in spera et chilindro similiter uisis
contingentia.

6. coniungantur *D.* 16. uisis] uisus *D.*

Vat., corr. m. 2; $\tau\acute{e}\theta\eta\tau\epsilon$ v, $\tau\acute{e}$ ^{Θτ} B. 4. περιλαμβανόμενον
BVat.v. δόξεις m. 8. ενθεῖα] om. BV, m. 2 Vat. 13.
αι] om. BVat.v. 20. προσπιπτέτ^ω B. EH] EN v, et Vat.,
sed corr. m. 2. 21. ἐπεξεύχθω B. ΓΗ] NH BVat.v (in Vat.
supra scr. η). 22. EH] EN m. 23. Post δψεων del.
τὸ .... μεῖζον φαίνεσθαι B. ZΓH (utrumque)] ΓΖH BV,
et Vat., sed corr. m. 2. ξστιν v. δέ] Vat.mv, δή V. 24.
Ἐλαττον Vat.v, comp. B. 25. μείζων] corr. ex μεῖζον m. 2 V,
μεῖζον BV. γωνίας] om. BVat.v. 26. δέ] δή v. τῶν]
om. BVat.v. 28. δρομένων v.

λβ'.

'Εὰν ἀπὸ τοῦ ὅμιατος πρὸς τὴν τοῦ κάρεων βάσιν προσπίπτωσιν ἀκτῖνες, ἀπὸ δὲ τῶν προσπιπτουσῶν ἀκτῖνων καὶ ἐφαπτομένων ἀπὸ τῶν ἀφῶν εὐθεῖαι ἀχθῶσι 5 διὰ τῆς ἐπιφανείας τοῦ κάρεων πρὸς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ, διὰ δὲ τῶν ἀχθεισῶν καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ ὅμιατος πρὸς τὴν βάσιν τοῦ κάρεων προσπιπτουσῶν ἐπίπεδα ἐκβληθῆ, ἐπὶ δὲ τῆς συναφῆς αὐτῶν, τουτέστιν ἐπὶ τῆς κοινῆς τομῆς τῶν ἐπιπέδων, τὸ ὅμια τεθῆ, τὸ δράμενον τοῦ 10 κάρεων διὰ παντὸς ἵσον διφθήσεται τῆς ὄψεως ἐπὶ παραλλήλου ἐπιπέδου τῷ προϋποκειμένῳ ἐπιπέδῳ ὑπαρχούσης.

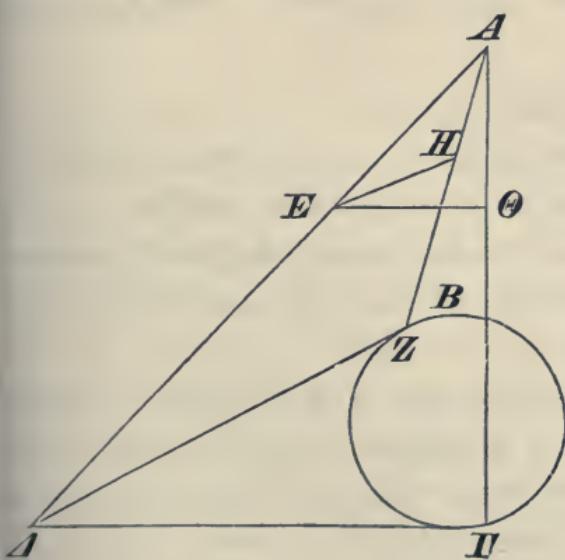
ἔστω κῶνος, οὗ βάσις μὲν δὲ $B\Gamma$ κύκλος, κορυφὴ δὲ τὸ A σημεῖον, ὅμια δὲ ἔστω τὸ Δ , ἀφ' οὗ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ ΔZ , $\Delta \Gamma$, καὶ ἀνήγθωσαν ἀπὸ τῶν συναφῶν τῶν Z , Γ πρὸς τὴν κορυφὴν τοῦ κάρεων τὴν A πλευραὶ τοῦ κάρεων αἱ ZA , GA , καὶ ἐκβεβλήσθω τό τε διὰ τῶν ΔZ , ZA ἐπίπεδον καὶ τὸ διὰ τῶν $\Delta \Gamma$, GA . ποιήσει ἄρα τὴν κοινὴν τομὴν εὐθεῖαν. ἔστω 20 ἡ $AE\Delta$. λέγω, δτι, ἐὰν ἐπὶ τῆς $AE\Delta$ μετατεθῇ τὸ ὅμια, τὸ ἵσον τοῦ κάρεων διφθήσεται, ὃσον καὶ ὑπὸ τῶν $\Delta \Gamma$, ΔZ ἀκτῖνων ἐβλέπετο. κείσθω γὰρ ἐπὶ τῆς $AE\Delta$ τὸ ὅμια τὸ E , ἀφ' οὗ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες πρὸς

1. λβ'] λς' V, λδ' BVat.v. 3. προσπίπτωσιν] προσπιπτῷ B, προσπιπτέτωσαν v, et Vat., corr. m. 2. 4. τῶν] corr. ex τόν v.

ἀφῶν] ἐπαφῶν m. 8. κοινῆς] κοινῶν Bv, κοινῷ Vat. 11. ὑπαρχῇ B, et Vat., corr. m. 2; ὑπάρχουσα v. 13. κῶνος] comp. B, κῶνον v. 14. προσπιπτέτῳ B. 15. ΔZ , $\Delta \Gamma$] $\Delta \Gamma$, ΔZ BVat.v. $\Delta \Gamma$] corr. ex ΔN V. 18. ZA] om. Bv, m. 2 Vat. $\Gamma\Delta$] $\Delta \Gamma$ BVat.v. 19. ποιείσει v. εὐθεῖαν] εὐθῆν/ BVat., εὐθεῖα v. 20. ἐπὶ] corr. ex ἐπεί m. τῆς] τῆς

Si ab oculo ad basim coni accidentant radii, ab accidentibus uero radiis et contingentibus a contactu rectae trahantur per superficiem coni ad uerticem eius, per protractas uero et ab oculo ad basim coni accidentes ebipeda educantur, in contactu autem eorum, hoc est in communi sectione ebipedorum, oculus ponatur, uisum coni per totum aequale uidebitur uisu in parallelo ebipedo praesubiacenti plano existente.

estō conus, cuius basis quidem circulus bg , uertex uero a punctus, oculus uero sit d , a quo accidentant

radii gd et dz , ducaturque a contactibus z , g ad uerticem a coni latera za et ga , et educatur ebipedum per dg et ga et dz et za . faciet ergo communem sectionem

lineam sitque ipsa

aed . dico, quod,

si in ad trans-

ponatur oculus, aequale coni uidebitur, quantum et sub gd et dz radiis uidebatur. iaceat enim sub

aed oculus e , a quo accidentant radii ad conum.

2. contactu] corr. ex contractu D . 7. uisu] uisui D .
16. et — 18. ga] mg. m. 1 D .

supra scr. m. 1 B, τῷ v, τοῦ Vat. μετατεθῆ] πατατεθῆ Vm.

23. προσπιπτέτ^ω v.

τὸν κῶνον. ἐλεύσονται δὴ κατὰ τὰς *AZ*, *AG*, ἐπει-
δήπερ ἐπὶ παραλλήλουν ἐπιπέδου κεῖται τὸ ὅμμα, κατ'
εὐθείας δὲ γραμμὰς φέρονται αἱ ὅψεις. εἰ γὰρ ἐκτὸς
πεσοῦνται τῶν *AG*, *AZ*, κλασθήσονται αἱ ὅψεις· ὅπερ
5 ἄτοπον. ἔστωσαν οὖν αἱ *EΘ*, *EH*. ἐπεὶ οὖν ἐπὶ παρ-
αλλήλου μὲν ἐπιπέδου κατ' εὐθείας γραμμὰς φέρονται
αἱ ὅψεις, τὰ δὲ ὑπὸ ἵσων γωνιῶν δρώμενα ἵσα φαί-
νεται, ὅσαι δ' ἀν ὅψεις ἐπὶ τῆς *AΕΔ* εὐθείας τεθῶσι
παράλληλοι, ἵσας γωνίας περιέχουσι, τὸ ἵσον ἄρα τοῦ
10 κώνου διφθήσεται [εἴπερ ἵσον δρῶσιν· ἔλασσον δὲ τοῦ
κώνου δρῶσιν· ὥστε καὶ τὸ ἔλαττον διφθήσεται τοῦ
κώνου].

λγ'.

Πάλιν δέ γε τοῦ ὅμματος μετατεθέντος ἀπὸ τοῦ
15 ταπεινοῦ μετεώρου μὲν τοῦ ὅμματος τεθέντος μεῖζον
μὲν ἔσται τοῦ κώνου τὸ δρώμενον, δόξει δὲ ἔλασσον
φαίνεσθαι, ταπεινοτέρου δὲ ἔλασσον μὲν ἔσται, δόξει
δὲ μεῖζον φαίνεσθαι.

ἔστω κῶνος, οὗ βάσις μὲν ὁ *BΓ* κύκλος, κορυφὴ
20 δὲ τὸ *A* σημεῖον, καὶ ἔστωσαν αἱ πλευραὶ τοῦ κώνου
αἱ *BA*, *AG*. ἐπεξεύχθω ἡ *BΓ*, καὶ προσεκβεβλήσθω
τῇ *BΓ* ἡ *BH*, καὶ ἥχθω διὰ τοῦ τυχόντος τοῦ *Θ* ση-
μείου τῇ *AB* παράλληλος ἡ *ΘK*. λέγω, ὅτι μεῖζον
μὲν ἔσται, ἔλασσον δὲ διφθήσεται τοῦ κώνου τὸ δρώ-
25 μενον τοῦ ὅμματος τεθέντος ἐπὶ τοῦ *Θ* σημείου ἥπερ

3. φαίρονται v. ἐκτός] ν supra scr. m. 2 V, ἐκτός
B Vat.¹ m. 4. *AG*, *AZ*] corr. ex *AGZ* m. 2 V, mut. in *AGZ*
m. 2 Vat., *AG*, *ZA* Vat.¹. κλαισθήσονται v. 8. Post ἄν

del. αἱ m. τῆς] τοῦ Vat., τήν v. 9. περιέχει Vat., περιέχει v.

10. εἴπερ] mut. in ὅπερ m. 2 Vat., ὅπερ Vm. ἔλαττον
Vat. v. δέ] ἄρα v. 13. λγ'] λξ' V, λε' Vat. v. 14. μετα-

procedunt autem secundum *az* et *ag*, quoniam in parallelo ebipedo positus est oculus, secundum autem rectas lineas finitur uisus. si enim extra cadunt *ag*, *az*, franguntur uisus, quod locum non habet. sint ergo *et*, *ei*. quoniam ergo in parallelo ebipedo secundum rectas lineas feruntur uisus, quae uero sub aequalibus angulis uisa sunt, aequalia apparent, quotcunque autem uisus in *aed* recta ponuntur paralleli, aequales angulos continent, aequale ergo coni uidebitur. et si aequale uident, minus uero coni uident. quare et minus uidebitur coni. 10

Rursum autem oculo transportato ab humili eleuatione oculo posito maius quidem erit de cono uisum, uidetur autem minus apparere, humiliori uero minus quidem erit, uidetur autem maius apparere. 15

esto conus, cuius basis quidem *bg* circulus, uertex autem *a* punctus, sintque latera coni *ba*, *ag*, et coniungatur *bg*, et adiciatur rectae *bg* recta *bi*, et trahatur per punctum contingens *t* rectae *ab* parallela *tk*. dico, quod maius quidem erit, minus uero uidebitur 20 de cono uisum oculo posito super *t* punctum quam

7. quocunque *D*, corr. m. 1. 8. paralell seq. ras. 1 litt. *D*.
21. de] om. *D* in extr. pag.

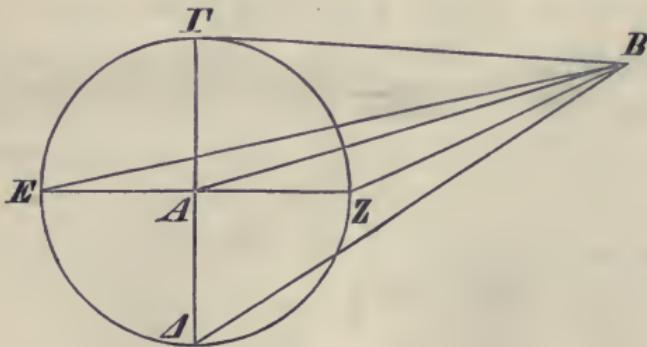
τεθέντος] κατατεθέντος m. 15. *μετεωροτέρον* B Vat. v. 16.
Ἐλαττον Vat. v m, comp. B. 17. *ταπεινόν*^{τσ'} Vat. v (in Vat. corr. m. 2). 21. *ΑΓ]* *A* in ras. m.
ἐπεξεύχθω B v. 22. *ἡ]* ὁ v. *τοῦ* (pr.)] om. B v, m. 2 Vat.
24. *Ἐλαττον* Vat. v, comp. B. 25. *τεθέντος]* *τεθήτη* Vat., corr. m. 2; *τεθηται* v.

ἐπὶ τοῦ K . ἐπεξεύχθωσαν αἱ AK , $A\Theta$, καὶ προσεκβεβλήσθω ἡ $A\Theta$ ἐπὶ τὸ H , ἢ δὲ AK ἐπὶ τὸ A . οὐκοῦν ἐπὶ τοῦ H καὶ τοῦ A τεθέντος τοῦ ὅμματος ἄνισα τὰ δρώμενα τοῦ κώνου ὀφθῆσεται, καὶ μεῖζον 5 μὲν ἔσται τὸ πρὸς τῷ H , ἔλασσον δὲ ὃν μεῖζον ὀφθῆσεται τὸ πρὸς τῷ A . ἵσον δὲ τὸ πρὸς τῷ H τῷ πρὸς τῷ Θ , τὸ δὲ πρὸς τῷ A τῷ πρὸς τῷ K , ὡς ἐν τῷ πρὸ τούτου ἐδείχθη. τοῦ ἀριστεροῦ ὅμματος πρὸς τῷ Θ τεθέντος μεῖζον ἔσται τὸ δρώμενον τοῦ κώνου ἥπερ 10 πρὸς τῷ K , δόξει δὲ ἔλασσον εἶναι.

λδ'.

Ἐὰν κύκλου πρὸς ὀρθὰς ἀπὸ τοῦ κέντρου ἀνασταθῇ τῷ τοῦ κύκλου ἐπιπέδῳ εὐθεῖα, ἐπὶ δὲ ταύτης τὸ ὅμμα τεθῇ, αἱ διάμετροι αἱ ἐν τῷ τοῦ κύκλου ἐπιπέδῳ διαγό- 15 μεναι πᾶσαι ἴσαι φανήσονται.

ἔστω κύκλος, οὗ κέντρον τὸ A σημεῖον, καὶ ἀπὸ ἀυτοῦ ἀνήχθω τις πρὸς ὀρθὰς ἡ AB τῷ τοῦ κύκλου

ἐπιπέδῳ, ἐφ' ᾧς ὅμμα κείσθω τὸ B . λέγω, ὅτι αἱ διάμετροι ἴσαι φανήσονται. ἔστωσαν δύο διάμετροι αἱ

1. τοῦ] τό m. 2. H] e corr. V. τό (alt.)] corr. ex τά m. 2 Vat. 3. τεθέντος] τεθειται Vat., corr. m. 2. 5. ἔσται] om. codd. τό — 6. ἵσον δέ] m. 2 Vat. 5. τῷ] τό Bv.

super k . coniungantur ak , at , et eiciatur at super i
et ak super l . nunc ergo super l et i posito in-

aequalia, quae uisa sunt cono,
uidebuntur, et maius eo quod ad t ,
eo uero quod ad l id quod ad k , sicut in 10
praemissa demonstratum est.

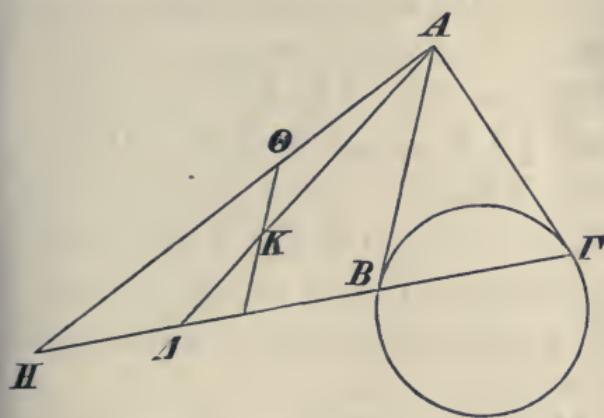
oculo ergo ad t posito maius erit, quod uidetur cono,
quam ad k , uidetur autem minus esse.

Si a centro circuli ad rectos circuli ebipedo erigantur recta, atque in eo oculus ponatur, diametri in circuli ebipedo ductae omnes aequales apparebunt. 15

est circuli centrum a punctus, et ab eo trahatur perpendicularis circuli ebipedo, in qua iaceat oculus b . dico, quod diametri aequales apparebunt. sint duae 20 diametri dg et ez , et coniungantur bg , be , bd , bz .

1. eciatur D . 2. posito] scr. posito oculo. 4. cono]
scr. de cono, ut lin. 13. 18. punctus] -us.e corr. D . 20.
duae] duo D .

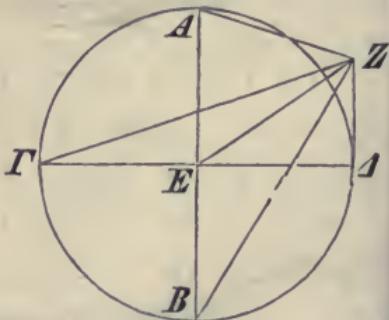
Ἐλασσον — 6. τῷ H] om. Bv. 5. Ἐλαττον Vat. 6. τό (pr.)]
τῷ m. 1 V, τῷ Vat. m. V m. 2. τῷ (tert.)] τό Bv, et Vat.,
sed corr. m. 2. 7. τῷ] τῷ e corr. m. τῷ(tert.)] τό Bv, et Vat.,
sed corr. m. 2. 9. τεθέντος] τεθέντος Bv, τεθέντος v. ηπερ
περ post ras. 1 litt. Vat. 10. Ἐλαττον Vat.v, comp. B. 11.
ιδ'] λη' V, λη' Vat.v. 13. δέ] m. 2 Vat. 14. τῷ] om.
codd. 17. ἀνίχθω v; in hoc uocab. des. B. 18. οὐλον] corr.
ex οὐντον m. 2 Vat. 18. οὐ] οὐ Vm. αἰ] οἰ m.

$\Gamma\Delta$, EZ , καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ $B\Gamma$, BE , $B\Delta$, BZ . ἐπεὶ οὖν ἵση ἔστιν ἡ $Z\Delta$ τῇ $A\Gamma$, κοινὴ δὲ ἡ AB , καὶ δρθαὶ αἱ γωνίαι, βάσις ἄρα ἡ ZB βάσει τῇ $B\Gamma$ ἵση ἔστιν, καὶ αἱ περὶ τὰς βάσεις γωνίαι. ἵση ἄρα ἡ 5 ὑπὸ τῶν ZB , BA τῇ ὑπὸ τῶν AB , $B\Gamma$. διοίωσ καὶ ἡ ὑπὸ EBA τῇ ὑπὸ $AB\Delta$. ἡ ἄρα ὑπὸ τῶν ΓB , $B\Delta$ ἵση ἔστι τῇ ὑπὸ τῶν EB , BZ . τὰ δ' ὑπὸ τῶν ἵσων γωνιῶν δρώμενα ἴσα φαίνεται. ἵση ἄρα ἡ $\Gamma\Delta$ τῇ EZ .

καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ κέντρου ἀχθεῖσα μὴ πρὸς δρθὰς ἥ 10 τῷ ἐπιπέδῳ, ἵση δὲ ἥ τῇ ἐκ τοῦ κέντρου, αἱ διάμετροι πᾶσαι ἴσαι φανήσονται.

ἔστω κύκλος ὁ $AB\Gamma\Delta$, καὶ ἥχθωσαν εἰς αὐτὸν δύο διάμετροι αἱ AB , $\Gamma\Delta$, καὶ ἔστω ἡ ἀπὸ τοῦ E σημείου ἀναγομένη, ἐφ' ᾧ τὸ ὅμιλα 15 κεῖται τὸ Z , μὴ πρὸς δρθάς, ἀλλὰ ἵση ἐκάστῃ τῶν ἐκ τοῦ κέντρου ἡ ZE , καὶ ἐπεξεύχθωσαν ἀκτῖνες αἱ $Z\Delta$, $Z\Gamma$, ZB , ZA . ἐπεὶ οὖν ἵση 20 ἔστιν ἡ BE τῇ EZ , ἀλλὰ καὶ ἡ EA ἵση ἔστι τῇ EZ , αἱ τρεῖς ἄρα αἱ EZ , EA , EB ἴσαι εἰσίν. τὸ ἄρα ἐν τῷ διὰ τῶν AB , EZ ἐπιπέδῳ περὶ τὴν AB διάμετρον ἡμικύκλιον γραφόμενον ἐλεύσεται διὰ τοῦ Z . 25 δρθὴ ἄρα ἡ ὑπὸ τῶν AZ , ZB . διοίωσ καὶ ἡ ὑπὸ

2. τῇ] τῆς Vat.v. $A\Gamma]$ in ras. V. κοινὴ δὲ ἡ $AB]$ supra scr. V; del. est: ἵση ἔσται καὶ ἡ γα τῇ αβ. 3. καὶ γωνίαι δρθαὶ Vat.v. αἱ] om. Vm. $ZB]$ BZ Vat.v. $B\Gamma]$ in ras. V, $A\Gamma$ m. 4. ἔστιν ἵση Vat.vm. 5. τῶν (utrumque)] om. Vat.Vat.¹ vm. $BA]$ A Vat.¹ m, B del. VVat. $AB]$ B del. V. $B\Gamma]$ B del. Vat., Γ Vat.¹ m, Γ in ras. V. 6. $EBA]$ EAB v, et Vat., sed corr. τῇ ὑπό] postea add. V. $AB\Delta]$

quoniam ergo aequalis *za* ei, quae est *ag*, communis uero *ab*, et anguli recti, basis igitur *bz* basi *bg* est aequalis, et qui circa bases anguli aequales. ergo qui sub *zb*, *ba* angulus angulo qui sub *ab*, *bg*. similiter et *eba* angulus angulo *abd*. et qui ergo sub *gb*, *bd* 5 aequalis est angulo qui sub *eb*, *bz*. sed sub aequalibus angulis uisa aequalia apparent. aequalis ergo recta *gd* rectae *ez*.

et si quae a centro ducta non perpendicularis fuerit ebipedo, aequalis uero ei quae a centro, dia- 10 metri omnes aequales apparent.

esto circulus *abgd*, et trahantur in eo duae diametri *ab*, *gd*, et sit recta *ab e* puncto ducta, in qua oculus positus est *z*, non perpendicularis, sed aequalis unicuique earum, quae a centro, uidelicet *ez*, et ducantur radii *za*, *zg*, *zb*, *zd*. quoniam ergo aequalis est *be* rectae *ez*, sed et *ea* rectae *ez* aequalis, hae tres ergo *ae*, *ez* et *eb* aequales sunt. in eo ergo per *ab* et *ez* ebipedo descriptus semicirculus circa *ab* di- 15 metrum ueniet per *z* punctum. rectus ergo qui sub *az* et *zb* angulus. similiter et qui sub *gz*, *zd* rectus

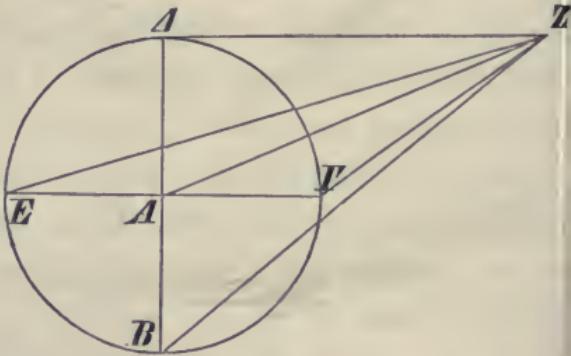
1. communis D.

A postea add., *BΔ* e corr. V. *ἡ]* εὶl v. *τῶν]* om. Vat.¹ m.
ΓΒ] *B* eras. V. *BΔ]* *B* del. Vat., *Δ* Vat.¹ m. 7. *τῶν* (pr.)] om. Vat.¹ m. *EB]* *B* del. V. *BΖ]* *B* del. Vat., *Z* Vat.¹ m.
τῶν (alt.)] om. Vat. Vat.¹ v.m. 9. λθ' V, λξ' m. 2 Vat. *ηᾶν]* λάν m. 13. *ἡ]* om. v. 14. ἀναγόμενον v. 17. *ZE]* *EZ* Vat. v.m. 21. *ἴση ξετί]* om. Vat.v. *EZ]* *EZ* *ἴση* Vat. v.
22. *EZ*, *EA]* *AE*, *EZ* Vat. v. εἰσὶ Vat. v. 23. περὶ —
24. *ἐλεύσεται]* γραφόμενον ἡμιειώλιον (corr. ex -ιω m. 2 Vat.) περὶ τὴν *AB* διάμετρον ἥξει παί Vat. v. 25. *τῶν]* om. Vat.¹ m.
AΖ, *ZB]* *AΖB* Vat.¹ m. *ZB]* *Z* eras. V.

τῶν ΓZ , $Z\Delta$ ἔστιν δρόμη. αἱ δὲ δρόμαι ἵσαι, τὰ δὲ ὑπὸ ἵσων γωνιῶν δρώμενα ἵσα φαίνεται. ἵση ἄρα φανήσεται καὶ ἡ AB τῇ $\Gamma\Delta$.

ἀλλὰ δὴ ἡ AZ μήτε ἵση ἔστω τῇ ἐκ τοῦ κέντρου
5 μήτε πρὸς δρόμας τῷ τοῦ κύκλου ἐπιπέδῳ, ἵσας δὲ
γωνίας ποιείτω τὰς ὑπὸ ΔAZ , $Z\Lambda\Gamma$ καὶ τὰς ὑπὸ¹
 EAZ , ZAB . λέγω, ὅτι καὶ οὕτως αἱ διάμετροι ἵσαι
φανήσονται αἱ ποι-
οῦσαι τὰς ἵσας γω-
10 νίας.

ἐπεὶ γὰρ ἵσαι
εἰσὶν αἱ μὲν ΓA ,
 AZ ταῖς ZA , $A\Delta$,
αἱ δὲ BA , AZ
15 ταῖς ZA , AE , καὶ
αἱ γωνίαι ἵσαι,
βάσις ἄρα ἡ ΔZ βάσει τῇ $Z\Gamma$ ἵση ἔστιν· ὥστε καὶ ἡ ὑπὸ²
 ΔZA ἵση τῇ ὑπὸ $AZ\Gamma$. δμοίως δὴ δεῖξομεν, ὅτι καὶ
ἡ ὑπὸ EZA ἵση ἔστι τῇ ὑπὸ AZB . ὅλη ἄρα ἡ ὑπὸ³
20 ΔZB ἵση ἔστι τῇ ὑπὸ $EZ\Gamma$. ὥστε καὶ αἱ ΔB , EI
διάμετροι ἵσαι φανήσονται.

λε'.

'Εὰν δὲ ἡ ἀπὸ τοῦ ὅμματος πρὸς τὸ κέντρον τοῦ
κύκλου προσπίπτουσα μήτε πρὸς δρόμας ἢ τῷ ἐπιπέδῳ
25 τοῦ κύκλου μήτε τῇ ἐκ τοῦ κέντρου ἵση μήτε ἵσαι
γωνίας περιέχουσα, αἱ διάμετροι ἄνισοι φανήσονται
πρὸς ἃς ποιεῖ ἀνίσους γωνίας.

1. τῶν] om. Vat.¹m. 2. $Z\Delta$] Z del. V. 3. δρόμη ἔστιν
Vat.v. 4. μ' V, λη' m. 2 Vat. 5. ἢ] καὶ ἡ Vat.v. 6. καὶ
τὰς ὑπό] in ras. V, τὰς ὑπό om. v, m. 2 Vat. 7. οὕτως

est. omnes uero recti aequales. sub aequalibus autem angulis uisa aequalia apparent. aequalis ergo appetet *ab* ei quae est *gd*.

sed quod *az* nec aequalis ei sit quae a centro nec perpendicularis circuli ebipedo, aequales autem angulos faciat *daz* et *zag* et *eaz* et *zab*. dico, quod diametri aequales apparebunt facientes aequales angulos. 5

quoniam enim aequalis est angulus quidem *gaz* angulo *zab* angulusque *bdz* angulo *zae*, basis ergo *zb* basi *zg* est aequalis. quare et *bza* aequalis angulo *azg*. 10 similiter autem demonstrabimus, quoniam et *eza* angulus angulo *azd* est aequalis. totus ergo *dzb* toti *ezg* est aequalis. quare *db* et *eg* diametri aequales apparebunt.

Si recta ab oculo centro circuli incidens ne perpendicularis fuerit ebipedo circuli neque ei quae e centro aequalis neque aequales angulos continens, diametri inaequales apparebunt, ad quas facit inaequales angulos. 15

4. ei] *mg. m. 1 D.* 11. demonstrabimus *D.* 15. ne]
ser. neque.

om. v. m. 2 Vat. 8. *αι ποιοῦσαι τάς] οὐλ ποιήσοντιν* codd.

11. *ἴσαι — 16. ἴσαι]* *ἴση ἐστιν ἡ μὲν ΓΑΖ τῇ ΖΑΔ, ἡ δὲ ΒΑΖ τῇ ΖΑΕ γωνίᾳ ἴση* Vat. v; in Vat. m. 2 scripturam nostram restituit (12. *ΓΑ*] *ΔΑ*. 14. *δέ]* om. 15. *ΖΑΕ*. 16. *αἱ]* om.).

12. *εἰσὶν αἱ]* in ras. V. *ΓΑ]* *ΔΑ* Vat.¹m, in ras. V. 13. *ΖΑ]* m. 2, Z m. 1 V. 14. *αἱ δέ]* m. 2, *δέ* m. 1 V. *ΒΑ]* m. 2, B m. 1 V. 15. *ταῖς]* in ras. V. *ΖΑ, ΑΕ]* *ΖΑΕ* V.

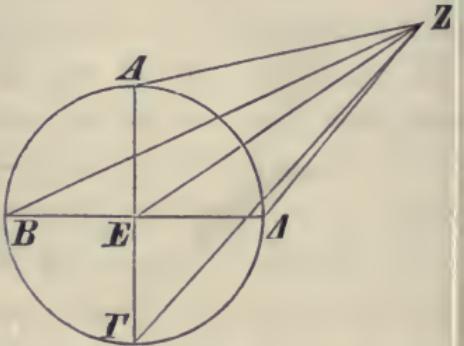
16. *αἱ]* om. VVat.¹m. 17. *ΔΖ]* *ΔΒ* Vat. v. *ἐστιν ἴση* Vat. v. 19. *ΕΖΑ]* Z e corr. Vat. *ἴση ἐστι]* om. Vat. v.

ΑΖΒ ἐστιν ἴση Vat. v. *ἄρα]* om. v. 20. *ἴση ἐστι]* *ὅλη* Vat. v. *ΕΖΓ ἐστιν ἴση* Vat. v. 22. *λε'] μα' V, λε' v, Vat. m. 1, λθ' Vat. m. 2. 23. *δέ]* om. v, m. 2 Vat.*

εστω κύκλος ὁ $ABΓΔ$, καὶ ἥχθωσαν δύο διάμετροι
αἱ $AΓ$, $BΔ$ τέμνουσαι ἀλλήλας πρὸς ὁρθὰς πατὰ τὸ E
σημεῖον, καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ E σημείου ἀναγομένη, ἐφ' ἣς
τὸ ὅμμα κεῖται, ἡ ZE

5 μήτε πρὸς ὁρθὰς ἔστω
τῷ ἐπιπέδῳ μήτε ἵση τῇ
ἐκ τοῦ κέντρου μήτε ἵσας
γωνίας περιέχουσα μετὰ
τῶν $AΓ$, $ΔB$. λέγω,
10 ὅτι ἄνισοι διφθήσονται αἱ
 $AΓ$, $ΔB$ διάμετροι. ἐπε-
ξεύχθωσαν γὰρ αἱ $ZΓ$,

ZA , $ZΔ$, ZB . ἢτοι οὖν μείζων ἔστιν ἡ EZ τῆς ἐκ
τοῦ κέντρου ἢ ἐλάσσων. διὰ ταῦτα δὴ ἢτοι μείζων
15 ἔστιν ἡ ὑπὸ $ΔZ$, ZB τῆς ὑπὸ $ΓZ$, ZA ἢ ἡ ὑπὸ¹
τῶν $ΓZ$, ZA τῆς ὑπὸ $ΔZ$, ZB , ὡς ἕξῆς δεῖξομεν.
ἄνισοι ἄρα αἱ διάμετροι διφθήσονται.

Λῆμμα.

"Εστω κύκλος, οὗ κέντρον ἔστω τὸ A σημεῖον, ὅμμα
20 δὲ τὸ B , ἀφ' οὗ ἐπὶ τὸν κύκλον κάθετος ἀγομένη μὴ
πιπτέτω ἐπὶ τὸ κέντρον τὸ A , ἀλλ' ἐκτός, καὶ ἔστω ἡ
 $BΓ$, καὶ ἐπεξεύχθω ἀπὸ τοῦ A ἐπὶ τὸ $Γ$ ἡ $AΓ$ καὶ
ἀπὸ τοῦ A ἐπὶ τὸ B ἡ AB . λέγω, ὅτι πασῶν τῶν
γωνιῶν τῶν περιεχομένων ὑπὸ τῶν διὰ τοῦ A διαγο-
25 μένων εὐθειῶν καὶ ποιουσῶν πρὸς τῇ AB εὐθείας
γωνίαν ἐλαχίστη ἔστιν ἡ ὑπὸ τῶν $ΓA$, AB . ἥχθω

2. τέμνουσιν Vat., sed corr.
ras. V. 4. $ZE]$ EZ Vat.v. 11. $ΔB]$ $BΔ$ Vat.v. 13.
 $ZΔ$, $ZB]$ ZB , $ZΔ$ Vat.v. μεῖζον v. 14. ἐλάττων v. ταῦτα]
τὰ αὐτὰ Vm. 15. $ΔZ$, $ZB]$ $ΔZB$ Vat.¹m, e. corr. V. $ΓZ$,

3. ἀναγομένη] prius α in

5
esto circulus *abgd* et duae diametri *ag*, *bd* se in-
uicem ad rectos angulos secantes ad punctum *e*, et
ab *e* punto ducta, in qua oculus positus est, *ez* neque
perpendicularis sit ebipedo neque aequalis ei quae a
centro neque aequales angulos continens cum *dg*, *ab*.
dico, quod inaequales apparebunt *ag*, *bd* diametri.
coniungantur enim *zg*, *za*, *zb*, *zd*. aut igitur maior
est *ez* ea quae e centro uel minor. propter haec uero
uel minor angulus qui sub *dz*, *zb* eo qui sub *gz*, *za*
uel qui sub *gz*, *za* eo qui sub *dz*, *zb*, sicut deinceps 10
demonstrabimus. inaequales igitur diametri uidebuntur.

15
Esto circulus, cuius centrum sit *a* punctus, oculus
autem *b*, a quo super circulum cathetus ducta non
cadat super centrum, sed extra, et sit *bg*. et con-
iungatur a punto *a* super *g* recta *ag*, adhuc autem
et ab *a* super *b*. dico, quod omnium contentorum
angulorum sub ductis per *a* punctum et facientium
angulos ad *ab* rectarum angulus minimus est qui sub
ga, *ab*. trahatur enim per *a* punctum *dae*. dico,

5. continens] contingens *D*. 6. *bd*] corr. ex *bg* m. 1 *D*.
9. eo — 10. *zb*] *mg.* m. 1 *D*.

Z*A*] ΓΖΑ Vat.¹m., e corr. V. . $\dot{\eta}$ (alt.)] om. Vat.¹m. 16.
ΓΖ, Z*A*] ΓΖΑ Vat.¹m. όπό] όπο τῶν Vat.v. ΔΖ, Z*B*]
ΔΖΒ Vat.¹m. 18. Λῆμμα] om. Vat.vm, μβ' V (β e corr. m. 1),
μ' m. 2 Vat. 19. έστω (alt.)] om. m. 22. *A*] in ras. V.
Γ] in ras. V, Γ εύθεῖα Vat.v. AΓ] seq. ras. 1 litt. V,
AB v. Dein add. έτι δέ Vat.v. 23. ή AB] om. codd. 24.
γωνιῶν τῶν] om. Vat.v. όπό] γωνιῶν όπο Vat.v. διαγο-
μένων] διακειμένων v. 25. τῇ] τό v. 26. γωνίας m. τῶν]
om. m. Γ*A*, AB] Γ*AB* m.

διὰ τοῦ A εὐθεῖα ἡ $ΔAE$. λέγω, ὅτι ἡ ὑπὸ GA
τῆς ὑπὸ EAB ἐλάσσων ἔστιν. ἦχθω γὰρ ἀπὸ τοῦ G
ἐπὶ τὴν $ΔE$ κάθετος ἐν τῷ ἐπιπέδῳ ἡ $ΓZ$, καὶ ἐπε-
ξεύχθω ἡ BZ . καὶ ἡ

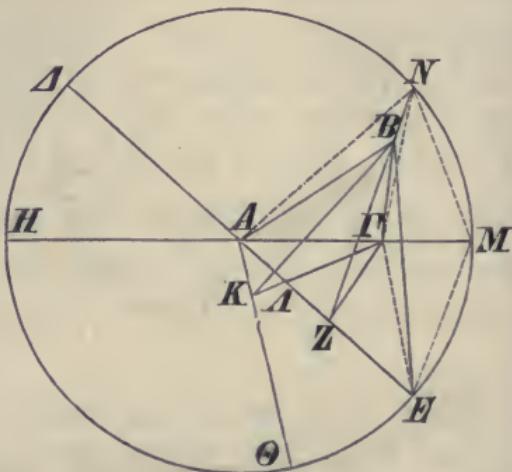
5 BZ ἄρα ἐπὶ τὴν $ΔE$
κάθετός ἔστιν. ἐπεὶ
οὖν δρόμη ἡ ὑπὸ $ΓZA$,
ἡ ὑπὸ $AΓZ$ ἄρα ἐλάσ-
σων δρόμης. τὴν δὲ

10 μείζονα γωνίαν ἡ μεί-
ζων πλευρὰ ὑποτείνει.
μείζων ἄρα ἡ $AΓ$ τῆς
 AZ . ἀλλ' ἡ ὑπὸ τῶν
 $AΓ$, GB καὶ ἡ ὑπὸ

15 τῶν BZ , ZA δρόμαί
εἰσιν· ὥστε εἰσὶν αἱ GB , BZ ἄνισαι. καὶ ἡ ὑπὸ τῶν
 ZA , AB ἄρα τῆς ὑπὸ τῶν $ΓA$, AB ἐστι μείζων. δμοίως
δὴ δειχθήσεται καὶ πασῶν τῶν γωνιῶν τῶν περιεχομένων
ὑπὸ τῶν διὰ τοῦ A διαγομένων εὐθειῶν καὶ ποιουσῶν

20 πρὸς τῇ AB εὐθείᾳ γωνίαν ἐλαχίστη ἡ ὑπὸ τῶν $ΓA$, AB .

καὶ φανερόν, ὅτι, ἐὰν διαχθῇ τις καὶ ἄλλῃ εὐθεῖᾳ
διὰ τοῦ A ὡς ἡ $AΘ$ πορρότερον οὖσα τῆς $AΓ$ ἥπερ
ἢ AZ , μείζων ἔσται ἡ ὑπὸ $BAΘ$ τῆς ὑπὸ BAZ . ἀχθεί-
σης γὰρ πάλιν καθέτου ἐπὶ τὴν $AΘ$ τῆς $ΓK$ ἐπι-
25 ξευχθεῖσα ἡ BK κάθετος ἔσται δμοίως ἐπὶ τὴν $AΘ$.
καὶ ἐπεὶ μείζων ἡ AA τῆς AK (δρόμην γὰρ ὑποτείνει
τὴν ὑπὸ AKA), πολλῷ ἄρα ἡ AZ τῆς AK μείζων

1. διά] in ras. V. τοῦ] corr. ex τό m. 2 V. εὐθεῖα] m. 2 Vat.; σημείον v. Vat. m. 1. 2. ἐλάσσων] ἐλαχίστη Vm., ἐλασσον v. 3. ΔE] AE v (in Vat. Δ et A difficultime dignoscuntur). τῷ] τῷ ὑποκειμένῳ Vat. v. 4. BZ] ZB Vat. v.

quod angulus *gab* angulo *eab* minor est. trahatur enim a puncto *g* super *ae* cathetus in subiacenti ebi-pedo, et coniungatur *zb*. *zb* ergo super *ae* cathetus est. quoniam ergo rectus *gza*, angulus ergo *agz* minor recto. maiori angulo maius latus autem sub-tenditur. maior ergo *ag* quam *az*. uerum anguli qui sub *ag* et *gb* et anguli qui sub *bz* et *za* recti sunt, et *gb*, *bz* inaequales. ergo qui sub *za*, *ab* eo qui sub *ga*, *ab* maior est. similiter autem demonstrabitur et omnium angulorum contentorum sub ductis per *a* 10 rectis et facientibus ad *ab* rectam angulum minimus est *gab*.

et manifestum, quoniam, si demonstretur et alia recta per *a* ut *at* remotior existens ab *ag* quam *az*, maior erit *bat* quam *baz*. tracta enim rursum catheto 15 *gk* super *at* coniungatur *bk* cathetus similiter super *at*. et quoniam maior est *alg* quam *ak*; recto enim sub-tenditur *ag*; multo ergo *az* quam *ak* maior est. et

---

3. coniungatur *D*. ergo] in ras. *D*. 5. autem] mg.
m. 1 *D*. 7. anguli] anguli *D*. 16. coniungantur *D*. 17.
alg] scr. al. 18. *ag*] scr. akl.

---

5. *BZ*] *Z* in ras. V. 12. *E*] *AE* Vat.v. 8. *AΓZ*] corr.
ex *A* V, *AZ* supra scr. *B* Vat.¹, *BAZ* m. ἐλάσσονα v, ἐλάτ-
των Vat. 11. ὑποτείνη v. 13. *AZ*] *BZ* m. ἡ] αἱ
Vat.¹ m. ὑπό — 15. *ZA*] ὑπὸ *AΓB*, *BZA* Vat.¹ m. 14.
ΓB] *Γ* del. VVat. 15. *BZ*] *Z* del. Vat. *ZA*] *Z* del. V.
16. εἰσιν] εἰσι Vat.v. ὅστε εἰσιν] om. VVat.¹ m, ναι Vat.v.
BZ] *BZ* ἄρα Vat.¹ m. τῶν *ZA*, *AB*] *ZAB* m. 17. τῶν
ΓA, *AB*] *ΓAB* m. ἔστιν v. 20. *AB*(pr.)] *A* m. γωνίας m.
τῶν *ΓA*, *AB*] *ΓAB* m. 21. φανερόν] φᾶρον Vat.¹, φασίν m.
διειχθῆ] δεικθῆ Vat. Vat.¹ m v (V?). 22. πορέτερον Vat.v.
23. μεῖζον v. 24. τῆς *ΓK* ἐπὶ τὴν *AΘ* Vat.v. ἐπι-
ζευχθῆσα v. 26. *AA*] corr. ex *AΔ* V. δρόθη v, comp. Vat.

έστιν. καὶ εἰσιν δοθαὶ αἱ ὑπὸ *BZA*, *BKA*. ἐλάσσων μὲν ἄρα ἡ *BZ* τῆς *BK* διὰ τὸ ἵσα εἶναι τά τε ἀπὸ τῶν *BZ*, *ZA* καὶ τὰ ἀπὸ τῶν *BK*, *KA* τῷ ἀπὸ τῆς *BA* καὶ ἀλλήλοις, μείζων δὲ πάλιν ἡ ὑπὸ *BAK* τῆς 5 ὑπὸ *BAZ*. πασῶν δὲ τῶν πρὸς τῇ *BA* γινομένων γωνιῶν ὑπὸ τῶν διὰ τοῦ *A* διαγομένων μεγίστη ἔστιν ἡ ὑπὸ *BAH* ἐκβληθείσης τῆς *GA* ἐπὶ τὸ *H*, ἐπεὶ καὶ πασῶν ἐλάττων ἡ ὑπὸ *BAΓ*. ἵσαι δὲ γίνονται αἱ ἵσου ἀπέχουσαι ἐφ' ἐκάτερα τῆς *MA* τῇ *ME* τὴν ἐλαχίστην 10 γωνίαν περιεχούσης μετὰ τῆς *BA*. κείσθω γὰρ τῇ *EM* ἵση ἡ *MN*, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ *EM*, *MN*, *EΓ*, *ΓN*, *BE*, *BN*, *AN*. ἐπεὶ οὖν ἵση ἔστιν ἡ *MN* τῇ *ME*, κοινὴ δὲ ἡ *MG*, καὶ γωνίας ἵσας περιέχουσιν, ἵση ἄρα καὶ ἡ *EΓ* τῇ *ΓN*. κοινὴ δὲ καὶ πρὸς δοθὰς ἡ *ΓB*. 15 ἵση ἄρα καὶ ἡ *EB* τῇ *BN*. ἀλλὰ καὶ ἡ *EA* τῇ *AN*. καὶ κοινὴ ἡ *AB*. καὶ γωνία ἄρα ἡ ὑπὸ *EAB* τῇ ὑπὸ *NAB* ἵση ἔστιν.

"Ἐστω κύκλος ὁ *ABΓΔ*, οὗ κέντρον τὸ *Z*, ἐν ᾧ εὐθεῖαι ἥχθωσαν διὰ τῶν *A*, *B*, *Γ*, *Δ* τέμνουσαι ἀλλήλας πρὸς δοθὰς, ὅμμα δὲ ἔστω τὸ *E*, ἀφ' οὗ ἡ ἐπὶ τὸ κέντρον ἐπιξευγνυμένη πρὸς δοθὰς τῇ *ΓΔ*, πρὸς δὲ

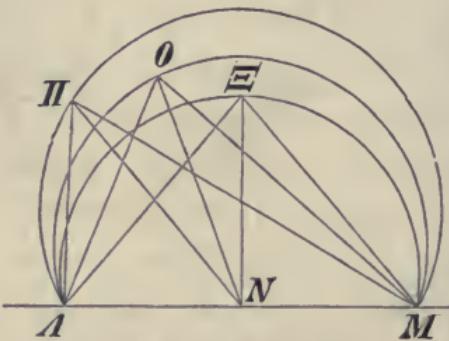
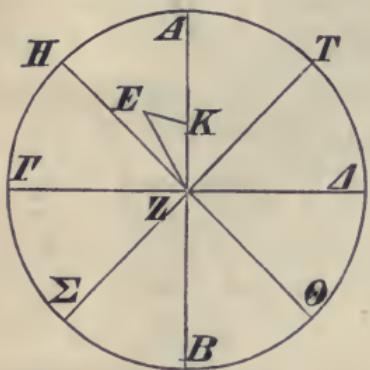
1. ἔστιν] ἔστι Vat.vm. *BZA*] *ZBA* Vat.v. ξιαττον v, ἐλάττων Vat. 3. *BZ*] *ZB* Vat.¹m. τῆς] τῶν Vat. 4. μείζον v. δέ] corr. in ἄρα V, ἄρα Vat.Vat.¹mv. 6. διαγομένων] δια- in ras. V. 7. ἐπεὶ] καὶ ἐπεί Vat.v. 11. *MN*] corr. ex *MG* Vat. *EΓ*] om. m. 13. περιέχουσι v. 15. *BN*] *BH* m. 16. τῇ] τῆς Vat. 17. *NAB*] e corr. V. 18. μγ' V, μα' m. 2 Vat. κέντρον v. 19. ἥχθωσαν] ἥχθω Vat. ἀλλήλαις m. 20. τὸ κέντρον] τοῦ κέντρον m. 21. τῇ] corr. ex ἡ V.

sunt recti *bza* et *bka* [cum *bza* et *bka* anguli ..... triangulis sunt recti, tunc quadratum *zb* et *za* ualent quadratum *ba*. similiter quadrata *kb*, *ka* ualent quadratum *ba* per elementa. et non igitur et inter se sunt aequalia, cum ualeant idem. sed quadratum *za* 5 maius est quadrato *ka*, quia *za* maior, sicut probatum est. ergo quadratum *kb* est maius quadrato *zb*. ergo *kb* maior *zb*]. minor ergo *bz* quam *bk* linea propter aequalia esse quae ab *bz*, *za* et ab *bk*, *ka* ei quae ab *ba* et ad inuicem. maior ergo rursum *bak* quam 10 *baz* angulus [quoniam uero *bag* et *bai* anguli ualent duos rectos, similiter *baz* et *bad* anguli ualent duos rectos. igitur ualent inter se. cum igitur *bag* sit minor *baz*, et *bai* erit maior *bad* et sic de aliis]. omnium uero ad *ba* factorum angulorum sub ductis 15 per *a* maximus est *bai* educta *ga* super *i*, et quoniam etiam omnium minor est *bag*. aequales uero fiunt aequaliter distantes ex utraque parte lineae *ma* minimum *gab* angulum continentis. iaceat enim rectae *em* aequalis *mn*, et coniungantur *em*, *mn*, *eg*, *gn*, *be*, 20 *bn*, *an*, *ae*. quoniam ergo aequalis est *mn* ei quae est *me*, communis uero *mg*, et aequales angulos continent, aequalis ergo *eg* recta rectae *gn*. communis perpendicularis *gb*. aequalis ergo et *eb* ei quae est *bn*. sed et *ea* ei quae est *an*. communis ergo *ab*. et 25 angulus ergo *aeb* angulo *nab* est aequalis.

Esto circulus *agbd*, cuius centrum *z*, in quo rectae trahantur per centrum *ab*, *gd* se ad inuicem perpen-

1. Post anguli litt. quaedam dubiae D. 4. non] nō D.
13. inter se] bis *D*, sed corr.

τὴν AB τυχοῦσαν γωνίαν περιεχέτω· καὶ ἔστω ἡ EZ τῆς ἐκ τοῦ κέντρου μεῖζων. λέγω, δτι ἄνισοι αἱ διάμετροι αἱ AB , $ΓΔ$ φανήσονται, καὶ μεγίστη μὲν ἡ $ΓΔ$, ἐλαχίστη δὲ ἡ AB , ἀεὶ δὲ ἡ ἔγγιον τῆς ἐλαχίστης 5 ἐλάσσων τῆς ἀπότερον, δύο δὲ μόνον διάμετροι ἴσαι

φανήσονται ἴσον ἀπεχουσαὶ ἐφ' ἑκάτερα τῆς ἐλαχίστης. ἐπεὶ γὰρ ἡ $ΓΔ$ ἐκατέρᾳ τῶν AB , EZ ἔστι πρὸς δρθάς, καὶ πάντα ἄρα τὰ διὰ τῆς $ΓΔ$ ἐπίπεδα ἐκβαλλόμενα τῷ διὰ τῶν EZ , AB ἔστι πρὸς δρθάς· ὥστε καὶ τὸ 10 ὑποκείμενον τοῦ κύκλου ἐπίπεδον, ἐφ' οὗ ἔστιν ἡ $ΓΔ$. ἦχθω οὖν ἀπὸ τοῦ E σημείου ἐπὶ τὸ ὑποκείμενον ἐπίπεδον κάθετος. ἐπὶ τὴν κοινὴν ἄρα τομὴν πίπτει τῶν ἐπιπέδων τὴν AB . πιπτέτω οὖν καὶ ἔστω ἡ EK , καὶ διήχθω τῇ διαμέτρῳ τοῦ κύκλου ἵση ἡ AM καὶ τε 15 τμῆσθω δίχα κατὰ τὸ N σημεῖον, καὶ ἀνήχθω ἀπὸ τοῦ N τῇ AM πρὸς δρθάς εὐθεῖα ἡ $NΞ$, καὶ ἔστω ἡ $NΞ$ τῇ EZ ἵση. τὸ ἄρα περὶ τὴν AM γραφόμενον τμῆμα καὶ ἐρχόμενον διὰ τοῦ $Ξ$ μεῖζον ἔστιν ἡμικυκλίον, ἐπειδήπερ ἡ $NΞ$ μεῖζων ἔστὶν ἐκατέρας τῶν 20 AN , NM . ἔστω τὸ $AΞM$, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ $ΞA$,

5. ἐλάττονα v, comp. Vat. ἀπότερον] ἀπότερον V Vat. v.
δέ] postea add. V, om. Vat. v. 7. γάρ] οὖν Vat. Vat.¹ m v

diculariter secantes. oculus uero sit *e*, a quo recta super centrum coniuncta ad rectos lineae *gd*, ad *ab* uero casu angulum contineat, et sit *ez* ea quae a centro maior. dico, quoniam inaequales diametri *ab*, *gd* apparebunt, et maxima quidem *gd*, minima uero *ab*, 5 semperque propior minimae remotiore minor, duae tantum diametri aequales apparebunt aequaliter distantes ex utraque parte minimae. quoniam ergo *gd* utriusque *ab*, *ez* est perpendicularis, et omnia ergo quae per *gd* ebipeda educta ei quod per *ez*, *ab* sunt 10 ad rectos. quare et subiacentis circuli ebipedum, in quo est *gd*. trahatur ergo *ab e* puncto super subiacens ebipedum cathetus; super communem ergo sectionem ebipedorum scilicet *ab* cadet. cadat ergo et sit *ek*, protrahaturque diametro circuli aequalis *lm* 15 et diuidatur in duo aequa ad punctum *n*, et trahatur a puncto *n* rectae *lm* perpendicularis recta *nx*, sitque ea *nx* rectae *ez* aequalis. itaque circa *lm* descripta sectio ueniens per *x* maior est semicirculo, quoniam recta *nx* maior est utraque *nl*, *nm*. esto *lxm*, et 20 coniungantur *lx*, *xm*. qui ergo ad *x* angulus contentus sub *lx*, *xm* rectis aequalis est ei, qui est ad *e* punctum, contento sub *e* et *z*, *g*, *d*. constituatur ad *ln* rectam et ipsum *n* punctum angulus aequalis angulo,

15. diametro] diametru, add. s, D. Mg. m. 1: ebipedum *gd* D. 17. a] ad D. 21. angulus] corr. ex angulos D.

γάρ οὖν, sed γάρ del., V. ἐστιν v. 9. τῷ] τῶν m. ἐστιν v. 14. διῆχθω] ἕχθω v. 19. μεῖζον v. ἐστίν] om. v.

ΞΜ. ἡ ἄρα πρὸς τῷ Ξ γωνίᾳ ἡ περιεχομένη ὑπὸ τῶν ΛΞ, ΞΜ εὐθειῶν ἵση ἐστὶ τῇ πρὸς τῷ Ε σημείῳ τῇ περιεχομένῃ ὑπὸ τοῦ Ε καὶ τῶν Γ, Δ. συνεστάτω πρὸς τῇ ΛΝ εὐθείᾳ καὶ τῷ Ν σημείῳ τῇ ὑπὸ τῶν 5 ΗΖ, ΖΕ ἵση ἡ ὑπὸ τῶν ΛΝ, ΝΟ, καὶ κείσθω ἵση τῇ ΕΖ ἡ ΝΟ, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ ΛΟ, ΟΜ, καὶ περιγεγράφθω περὶ τὸ ΛΟΜ τρίγωνον τμῆμα τὸ ΛΟΜ. ἔσται δὴ καὶ ἡ πρὸς τῷ Ο σημείῳ γωνίᾳ ἵση τῇ πρὸς τῷ Ε τῇ ὑπὸ τῶν ΗΕΘ. ἔτι συνεστάτω πρὸς τῇ ΛΝ 10 εὐθείᾳ καὶ τῷ πρὸς αὐτῇ σημείῳ τῷ Ν τῇ ὑπὸ τῶν ΑΖΕ γωνίᾳ ἵση ἡ ὑπὸ τῶν ΛΝ, ΝΠ, καὶ κείσθω τῇ ΕΖ ἵση ἡ ΝΠ, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ ΛΠ, ΠΜ, καὶ περιγεγράφθω περὶ τὸ ΛΠΜ τρίγωνον τμῆμα κύκλου τὸ ΛΠΜ. ἔσται δὴ καὶ ἡ πρὸς τῷ Π σημείῳ 15 γωνίᾳ ἵση τῇ ὑπὸ ΑΕΒ γωνίᾳ. ἐπεὶ οὖν μείζων ἐστὶν ἡ πρὸς τῷ Ξ τῆς πρὸς τῷ Ο, ἀλλ' ἡ μὲν πρὸς τῷ Ξ σημείῳ ἵση τῇ ὑπὸ ΓΕΔ, ἡ δὲ πρὸς τῷ Ο τῇ ὑπὸ ΗΕΘ, μείζων ἄρα φανήσεται ἡ ΓΔ τῆς ΗΘ. πάλιν ἐπεὶ ἡ μὲν πρὸς τῷ Ο σημείῳ γωνίᾳ τῇ ὑπὸ ΗΕΘ 20 ἔστιν ἵση, ἡ δὲ πρὸς τῷ Π τῇ ὑπὸ ΑΕΒ, μείζων δὲ ἡ πρὸς τῷ Ο τῆς πρὸς τῷ Π, μείζων ἄρα καὶ ἡ ὑπὸ ΗΕΘ τῆς ὑπὸ ΑΕΒ. μείζων ἄρα φανήσεται ἡ ΗΘ τῆς ΑΒ. πασῶν ἄρα τῶν διὰ τοῦ Ζ διαγομένων εὐθειῶν καὶ ποιουσῶν πρὸς τῇ ΕΖ γωνίας μεγίστη 25 μὲν ὀφθήσεται ἡ ΓΔ, ἐλαχίστη δὲ ἡ ΑΒ, διότι καὶ τῶν πρὸς τῷ Ε συνισταμένων γωνιῶν μεγίστη μέν ἔστιν ἡ ὑπὸ ΓΕΔ, ἐλαχίστη δὲ ἡ ὑπὸ ΑΕΒ, τῇ δὲ

3. τοῦ] τό v. 4. ΛΝ] ΛΗ in ras. V. N] πρὸς αὐτῇ m. τῶν] om. m. 5. ΗΖ] Ζ e corr. Vat. ΗΖ, ΖΕ]
EZH e corr. m. τῶν ΛΝ, ΝΟ] ΛΝΟ m. κείσθω — 6.
καὶ (pr.)] om. m. 7. ΛΟΜ (pr.)] ΛΕΜ v. τριγώνῳ v.

qui continetur sub *iz*, *ze*, et contineatur ille angulus
sub *ln*, *no*, et iaceat aequalis ei quae est *ez* recta *no*,
et coniungantur *lo*, *om*, et describatur circa trigonum
lom sectio *lom*. erit autem et ad *o* punctum angulus
aequalis angulo qui ad *e* sub *iet*. amplius constituatur
ad *ln* rectam et ad ipsum punctum *n* angulus *aze*
aequalis angulo *lnp*, iaceatque ei quae est *ez* aequalis
np, et coniungantur *lp*, *pm*, et describatur circa
lpm trigonum sectio circuli *lmp*. esto ergo et qui
ad *p* punctum angulus aequalis ei qui sub *aeb* angulo. 10
quoniam ergo maior est qui ad *x* quam qui ad *o*, et
qui ad *x* punctum aequalis angulo *ged*, qui uero ad *o*
angulo *iet*, maior ergo apparebit *gd* quam *it*. rursum
quoniam qui ad *o* punctum angulus angulo *iet* est
aequalis, qui uero ad *p* angulo *aeb*, maior uero qui 15
ad *o* quam qui ad *p*, maior ergo angulus *iet* quam *aeb*.
maior ergo apparebit *it* quam *ab*. omnium ergo
ductarum per *z* rectarum et facientium ad *ez* angulum
maxima quidem uidebitur *gd*, minima uero *ab*, prop-
terea quod et ad *e* constitutorum angulorum maximus 20

3. circa] contra D. 12. *Mg.* q2 D. angulo] angulus? D.
13. *it*] et D. 16. angulus] postea ins. m. 1 D. 19. *gd*]
bd D.

τμῆμα] v, m. 1 Vat., σχῆμα Vm, Vat. m. 2. 8. τῷ] τό v.
σημεῖον] Vat. 9. τῶν] om. m. τῇ (alt.)] τοῦ Vat.v. τῇ
ΛΝ — 11. γωνίᾳ] in ras. V. 10. τῷ (pr.)] corr. ex τό Vat.
σημεῖον τῷ] corr. ex σημεῖον τό Vat. τῶν] om. m. 11. τῶν]
om. m. ΛΝ, ΝΠ] ΛΝΠ m. 12. ἡ] τῇ v. 13. περιγεγράφθω]
om. m. τὸ ΛΠΜ] τὸ Λ in ras. V. 14. κύκλος Vat., corr.
m. 2. ἔσται] ἔστω Vat.v. τῷ] τό v. 15. ΑΕΒ] ΕΒ v.
ἔστι v. 16. Ξ] Z vm. 17. Ο] in ras. V, Θ m. 18. ἡ]
ὁ v. 21. τῆς] corr. ex τῇ m. 2 V, τῇ Vat. v. 22. τῆς]
τῇ VVat.v, corr. m. 2 V. 24. τῇ] τῆς Vat.v. 26. τῷ] τό v.

ὑπὸ ΗΕΘ ἄλλη μία μόνη ἵση συσταθήσεται ἀφαιρε-
θείσης ἵσης τῇ ΗΑ τῆς ΑΤ καὶ ἐπιζευχθείσης τῆς ΤΖ
καὶ ἐκβληθείσης ἐπὶ τὸ Σ ἡ ὑπὸ ΤΕΣ. τοῦτο δ.
δῆλον ἀπὸ τῶν πρὸς τοῖς Ξ, Ο, Π γωνιῶν. καὶ γὰρ
5 τούτων ἐλαχίστη μὲν ἡ Π, ἐπεὶ καὶ ἡ ὑπὸ ΠΝΛ ἵση
ἐστὶ τῇ ὑπὸ ΕΖΑ ἐλαχίστη γωνία, μεγίστη δὲ ἡ Ξ
διὰ τὸ πρὸς δρθάς εἶναι τὴν ΝΞ μεγίστην γινομένην
τῶν διὰ τοῦ Ν διαγομένων εὐθειῶν ἐν τῷ ΛΞΜ
τμήματι καὶ τὴν ἵσην αὐτῇ τιθεμένην ὑπερπίπτειν τὸ
10 ΛΞΜ τμῆμα καὶ τὸ μὲν Ξ ἐσωτάτῳ πίπτειν τὸ δὲ Π
ἔξωτάτῳ ἄτε μηδεμιᾶς ἐλάττονος γωνίας οὖσης τῆς ὑπὸ¹
ΠΝΛ. τῆς δὲ ὑπὸ ΕΖΤ ἵσης οὖσης τῇ ὑπὸ ΕΖΗ
ώς προδέδεικται, καὶ ἡ ἐφεξῆς ἄρα ἡ ὑπὸ ΕΖΣ ἵση
ἐστὶ τῇ ὑπὸ ΕΖΘ, τουτέστι τῇ ὑπὸ ΟΝΜ. ὅστε ἔκα-
15 τέρα τῶν ὑπὸ ΤΕΣ, ΗΕΘ τῇ πρὸς τῷ Ο ἵσαι εἰσίν
ἡ ἄρα ΗΘ τῇ ΤΣ ἵση φανήσεται.

ἔστω ἐλάττων ἡ ἀπὸ τοῦ ὅμματος ἐπὶ τὸ κέντρον
ἐπιζευγνυμένη τῆς ἐκ τοῦ κέντρου. ἄλλὰ δὴ περὶ τὰς
διαμέτρους τούναντίον· ἡ γὰρ πρότερον μείζων νῦν
20 ἐλάσσων φανήσεται, ἡ δὲ ἐλάσσων μείζων. ἔστω κύκλος
ὁ ΑΒΓΔ, καὶ διήχθωσαν δύο διάμετροι αἱ ΑΒ, ΓΔ
τέμνουσαι ἀλλήλας πρὸς δρθάς, ἐτέρα δέ τις τυχοῦσα
διήχθω ἡ ΕΖ, ὅμμα δὲ ἔστω τὸ Θ, ἀφ' οὗ ἡ ἐπὶ τὸ
κέντρον ἐπιζευχθεῖσα ἔστω ἡ ΗΘ ἐλάσσων οὖσα ἔκα-
25 τέρας τῶν ἐκ τοῦ κέντρου. καὶ κείσθω τῇ τοῦ κύκλου

2. ΑΤ] corr. ex ΑΓ Vat., ΑΓ m. ἐπειζευχθῆσεις v. 5
ὑπό] ἀπό v. 6. Ξ] Z m. 7. ΝΞ] NZ m. 8. ΛΞΜ
ΛΜΖ Vat., sed corr. 9. αὐτῆς Vat. v. ὑπερπίπτει v. et
Vat., sed corr. 10. πίπτει v. Π] in ras. V. 12
ΠΝΛ] Λ in ras. V. ΕΖ τῇ σης v. ΕΖΗ] ^EZH v. 14
ΟΝΜ] OMN m. 15. ΗΕΘ] in ras. V. ἵσαι εἰσίν] ἵση

quidem *ged*, minimus uero *aeb*, angulo uero *iet* alias unus solus aequalis statuetur ablata aequali ei quae *ia* ab *at* et *tz* educta super *s* angulus *tes*. hoc autem manifestum ab eis qui ad *x*, *o*, *p* angulis. etenim eorum minimus quidem *p*, quoniam et angulus *pnl* 5 aequalis est angulo *eza* minimo angulo, maximus uero *x* propter perpendicularē esse *nx* maximam factam ductarum per *n* rectarum in *lxm* sectione, et aequalem *ez* eius positam et *lxm* sectio supercadit, et *x* ualde extra cadito et *p* ualde extra uelut nullo 10 minori angulo existente angulo *pnl*. eo uero qui sub *ezt* aequali existente ei qui sub *ezi*. quare utri-que angulorum *tes* et *iet* ei qui ad *o* aequales sunt. itaque *it* ei qui est *ts* aequalis apparebit.

esto minor ab oculo super centrum coniugata ea 15 quae a centro. at uero circa diametrum e contrario. qui enim primum maior, nunc minor apparebit, minor uero maior est. esto circulus *agbd*, et protrahantur duae diametri *ab*, *gd* secantes se ad inuicem perpendiculariter, altera uero diameter protrahatur *ez*, oculus 20 uero sit *t*, a quo super centrum sit *it* minor existens utraque earum quae e centro. iaceat enim circuli

2. quae] qui D. 7. propter — 8. sectione] mg. m. 1 D.

9. aequalem] aequale D (*quae seq., corrupta*). 10. ualde(alt.)] in ras. D. 12. *ezt*] *eis in ras. D.* utriquel] -ri- in ras. D.

14. *De scholio hic inserto u. prolegom.* it] git D. 16. at] ad D. 17. nunc] nec D. 20. altera] alterai D.

λοτίν Vat.¹m. 17. *μδ'* V, *μβ'* m. 2 Vat. *Ἐλάττων*] in ras. V. 18. Post *ἄλλα* spat. uac. V. 20. *Ἐλάσσων* (utr.)] *Ἐλάττων* Vat.mv. 24. *Ἐλάττων* Vat., *Ἐλάττονα* v. 25. *υαὶ*] om. m.

διαμέτρῳ ἵση ἡ ΚΛ καὶ τετμήσθω δίχα πατὰ τὸ Μ,
καὶ ἀνήχθω ἀπὸ τοῦ Μ σημείου πρὸς ὁρθὰς ἡ ΜΝ,
καὶ ἔστω ἵση ἡ ΜΝ τῇ ΘΗ, καὶ περιγεγράφθω περὶ⁵
τὴν ΚΛ καὶ τὸ Ν σημεῖον τμῆμα κύκλου τὸ ΝΚΛ.
ἔστι δὴ ἔλασσον ἡμικυκλίου, ἐπειδή περὶ ΜΝ ἐλάσσων
ἔστι τῆς ἐκ τοῦ κέντρου. ἔσται δὴ πρὸς τῷ Ν γωνία
περιεχομένη ὑπὸ τῶν ΚΝ, ΛΝ ἵση τῇ πρὸς τῷ Θ,
περιεχομένη δὲ ὑπὸ τῶν ΓΘ, ΘΔ. ἔτι κείσθω τῇ ὑπὸ¹⁰
τῶν ΕΗΘ ἵση ἡ ὑπὸ τῶν ΚΜΞ, καὶ κείσθω τῇ ΗΘ
ἵση ἡ ΜΞ, καὶ περιγεγράφθω περὶ τὴν ΚΛ καὶ τὸ Ξ
σημεῖον τὸ ΚΞΛ τμῆμα. ἔστιν ἄρα πρὸς τῷ Ξ σημείῳ
γωνία ἡ περιεχομένη ὑπὸ τῶν ΚΞΛ ἵση τῇ πρὸς τῷ Θ,
περιεχομένη δὲ ὑπὸ τῶν ΖΘΕ. ἔτι κείσθω τῇ ὑπὸ¹⁵
τῶν ΑΗ, ΗΘ ἵση ἡ ὑπὸ τῶν ΚΜ, ΜΟ, καὶ κείσθω
ἡ ΜΟ τῇ ΗΘ ἵση, καὶ περιγεγράφθω περὶ τὴν ΚΛ
καὶ τὸ Ο τμῆμα. ἔσται δὴ ἡ πρὸς τῷ Ο γωνία περι-
εχομένη ὑπὸ τῶν ΚΟΛ ἵση τῇ πρὸς τῷ Θ γωνίᾳ περι-
εχομένῃ ὑπὸ τῶν ΑΘΒ. ἐπεὶ οὖν μείζων ἡ πρὸς τῷ Ο
τῆς πρὸς τῷ Ξ, ἵση δὲ ἡ μὲν πρὸς τῷ Ο τῇ πρὸς²⁰
τῷ Θ, περιεχομένῃ δὲ ὑπὸ τῶν ΑΘΒ, ἡ δὲ πρὸς τῷ Ξ
τῇ πρὸς τῷ Θ, περιεχομένῃ δὲ ὑπὸ τῶν ΕΘΖ, μείζων

1. διαμέτρον ν, comp. Vat. *M*] ὅμμα ν. 3. ἵση] bis ν.

ΘΗ] ΘΝ μ. 4. κύκλος ν, comp. Vat. τὸ ΝΚΛ] τὸ

δὲ ΝΚΛ Vat., τὸ ΚΛ ν, τὸ ΚΝΛ μ. 5. ἔστι δή] ἔστιν δέ ν,

ἔστι δὲ Vat. ἔλασσον] ἔλαττον Vat. *MN*] ΝΜ μ. ἔλασ-
σων] ἔλαττων ν, ἔλαττον Vat.

6. κέντρον] κύκλον ν, et Vat., corr. m. 2. ἔσται] ν, Vat. m. 1, ἔστω Vm, Vat. m. 2. τῶν]

corr. ex τό V. 7. *KN*] ΚΜ Vat.¹m. *AN*] in ras. V, *MNA* ν, et Vat., sed corr. 9. ἡ] om. ν. τῶν (alt.)] om. m.

KMΞ] *M* in ras. V, *KMZ* Vat.¹m. 11. σημεῖῳ] om. m.

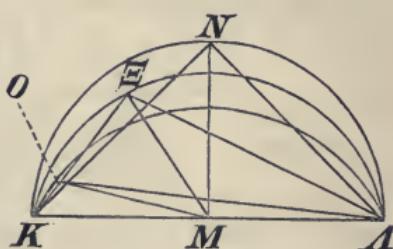
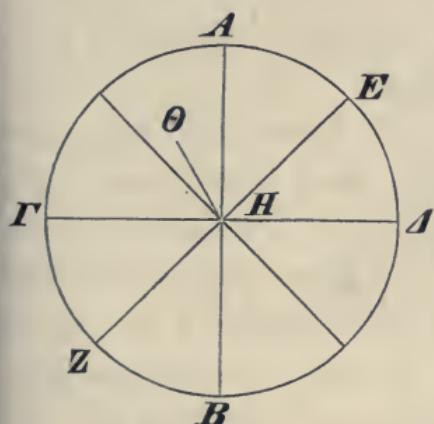
13. *ZΘE*] ΞΘΕ ν, et Vat., corr. m. 2. 14. τῶν (utrum-
que)] om. Vat.¹m. *AH, HΘ*] ΑΗΘ Vat.¹m. *KM, MO*]

KMO Vat.¹m ν, et Vat., corr. m. 2. 16. Ο (pr.)] Ο σημεῖον

Vat.¹m. τμῆμα κύκλου Vat.¹m. τῷ] τό ν. 13. Ο]

e corr. V. 19. τῆς — Ο] bis m.

diametro aequalis kl et diuidatur in duo aequa secundum sectionem. protrahatur a puncto medio perpendicularis mn , et sit aequalis mn recta rectae ti , et describatur circa kl et n sectio circuli knl . est autem minor semicirculo, quoniam mn minor est ea quae e 5

centro. erit autem ad n angulus contentus sub kn, nl aequalis ei qui ad t contento sub gt, td . amplius iaceat ei quae est sub eit aequalis sub kmx , et iaceat ei quae est it aequalis mx , et describatur circa kl et x punctum klx sectio. est ergo ad x punctum 10 angulus contentus sub klx aequalis ei qui ad t contento sub tze . amplius iaceat ei qui sub ait aequalis qui sub kmo , iaceatque mo ei quae est it aequalis, et describatur circa kl et o punctum sectio. erit autem qui ad o angulus contentus sub kol aequalis 15 ei qui ad t contento sub atb , qui uero ad x ei qui ad t , contento uero sub etz , maior ergo apparebit ab

9. quae] qui D . circa] in ras. D . 10. punctum (pr.)] puncto D . 11. klx] scr. kxl . 12. tze] scr. etz . ei] mg. m. 1 D . 13. quae] qui D . 17. ab] mg. m. 1 D .

ἄρα φανήσεται ἡ AB τῆς EZ . πάλιν ἐπεὶ μεῖζων ἡ πρὸς τῷ Θ περιεχομένη ὑπὸ τῶν $E\Theta$, ΘZ τῆς πρὸς τῷ Θ, περιεχομένης δὲ ὑπὸ τῶν $\Gamma\Theta\Delta$, μεῖζων ἄρα διφθήσεται ἡ EZ τῆς $\Gamma\Delta$.

5

λε'.

Τῶν ἀριμάτων οἱ τροχοὶ ποτὲ μὲν κυκλοειδεῖς φαίνουνται, ποτὲ δὲ παρεσπασμένοι.

ἔστω τροχὸς δὲ $AB\Gamma\Delta$, καὶ διήχθωσαν διάμετροι αἱ BA , $\Gamma\Delta$ τέμνουσαι ἀλλήλας πρὸς δρθὰς κατὰ τὸ E σημεῖον, καὶ κείσθω ὅμμα μὴ ἐν τῷ ἐπιπέδῳ τοῦ κύκλου. ἐὰν ἄρα ἡ ἀπὸ τοῦ ὅμματος ἐπὶ τὸ κέντρον ἐπιξευγνυμένη πρὸς δρθὰς ἡ τῷ ἐπιπέδῳ ἡ ἵση τῇ ἐκ τοῦ κέντρου, αἱ διάμετροι πᾶσαι ἴσαι φανήσονται· ὥστε δὲ τροχὸς κυκλοειδῆς φαίνεται. ἐὰν δὲ ἡ ἀπὸ τοῦ 15 ὅμματος ἐπὶ τὸ κέντρον ἐπιξευγνυμένη μήτε πρὸς δρθὰς ἡ τῷ ἐπιπέδῳ μήτε ἵση τῇ ἐκ τοῦ κέντρου, αἱ διάμετροι ἄνισοι φανήσονται, μία μὲν μεγίστη μία δὲ ἐλαχίστη, πάσῃ δὲ ἄλλῃ μεταξὺ τῆς μεγίστης καὶ τῆς 20 ἐλαχίστης διηγμένῃ ἄλλῃ μία μόνον διφθήσεται ἵση ἐπὶ τὰ ἔτερα μέρη διηγμένη· ὥστε δὲ τροχὸς παρεσπασμένος φαίνεται.

λε'.

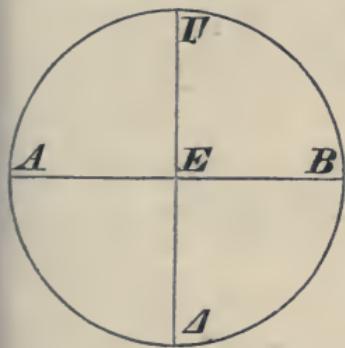
"Ἐστι τόπος, οὗ τοῦ ὅμματος μένοντος, τοῦ δὲ δρωμένου μεθισταμένου, ἴσον ἀεὶ τὸ δρώμενον φαίνεται. 25 ἔστω ὅμμα τὸ A , δρώμενον δὲ μέγεθος τὸ $B\Gamma$, ἀφ' οὗ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ AB , AG , καὶ περιγεγράφθω περὶ τὸ $AB\Gamma$ κύκλος δὲ $AB\Gamma$. λέγω, ὅτι

2. ὑπό] δὲ ὑπό m. $E\Theta$, ΘZ] $E\Theta Z$ m. $\Theta Z]$ corr. ex ΘE Vat. 3. περιεχομένη m. 5. λε'] om. v, με' V, μγ' A,

quam *ez.* rursum quoniam maior qui ad *t* contentus sub *et*, *tz* eo qui ad *t*, contento uero sub *tg*, *td*, maior ergo uidebitur *ez* quam *gd*.

Curruum rotae aliquotiens circulares apparent, aliquotiens parespamini.

estō rota *agbd*, et protrahantur diametri *ba*, *gd* secantes se ad inuicem perpendiculariter ad *e* punctum,

iaceatque oculus quidem in ebi-pedo circuli. si ergo recta ab oculo super centrum coniuncta 10 non perpendicularis fuerit ebi-pedo nec ei quae e centro aequalis, diametri omnes inaequales apparebunt una quidem maxima, altera quidem minima, 15

omnis autem alia inter maximam et minimam ducta alia una tantum uidebitur aequalis super alteras partes ductas. quare rota parespemenoſ.

Est locus, in quo oculo manente eo, quod uidetur, transposito aequale semper, quod uidetur, appetet. 20

estō oculus *a*, conspecta uero quantitas *bg*, a quo accidunt radii *ab*, *ag*, et describatur circa *abg* cir-

---

2. *tg*] corr. ex *g* *D.*   12. *quae*] qui *D.*   22. *circa*]
cir- in ras. *D*, ut saepius.

---

m. 2 Vat.   6. *μέν*] *μη*" Vat.   8. *διήχθω* Vat. v.   9. *τέμνον-*
σιν *A.*   11. *ἔάν*] *ἴστι* *ἄν* m.   12. *πρός*] *μήτε* *πρός* Vat. A.
μὴ πρός v.   *η* *ἴση* — 16. *ἐπιπέδῳ*] om. codd.   16. *μήτε*]
in ras. V.   *ἴση*] om. Vat. A v.   *τῇ*] *τῆς* v.   17. *ἄνισοι*]
πᾶσαι codd.   19. *μία*] *μὲν μία* A; *μέν* Vat., *μία* add. m. 2.
20. *ό*] *καὶ ὁ* Vat. A.   22. *ἴξ*] om. v, *μδ'* A; *μγ'* Vat. m. 2,
corr. in *μδ'*; *μς'* V.

ἔστι τόπος, οὗ μένοντος μὲν τοῦ ὅμματος, τοῦ δὲ δρωμένου μεγέθους μεθισταμένου, ἵσον ἀεὶ τὸ δρώμενον φαίνεται.

μεθιστάσθω γὰρ καὶ ἔστω
 5 τὸ $\Delta\Gamma$, τῇ δὲ AB ἵση ἔστω
 ἡ $A\Delta$. ἐπεὶ οὖν ἵση ἔστιν ἡ
 BA τῇ $A\Delta$, ἡ δὲ $B\Gamma$ τῇ $\Gamma\Delta$,
 ἵση ἄρα καὶ ἡ BAG τῇ $\Delta A\Gamma$.
 καὶ γὰρ ἐπὶ ἵσων περιφερεῖῶν
 10 εἰσιν· ὥστε ἵσαι εἰσίν. ἵσον
 ἄρα φανήσεται τὸ δρώμενον.

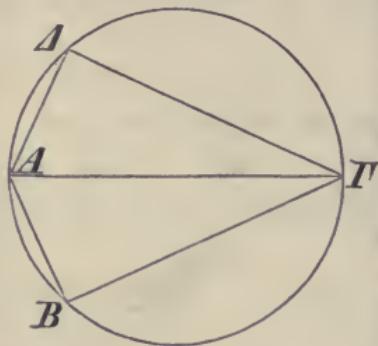
τὸ αὐτὸ δὲ συμβήσεται, καὶ εἰ τὸ ὅμμα ἐπὶ τοῦ
 κέντρου τοῦ κύκλου μένοι, τὸ δὲ δρώμενον ἐπὶ τῆς
 περιφερείας μεταβαίνοι.

15

λη'.

"Ἔστι τις τόπος, οὗ τοῦ ὅμματος μεθισταμένου, τοῦ
 δὲ δρωμένου μένοντος, ἀεὶ ἵσον τὸ δρώμενον φαίνεται.

ἔστω γὰρ δρώμενον μὲν τὸ $B\Gamma$, ὅμμα δὲ τὸ Z , ἀφ' οὗ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ ZB , $Z\Gamma$, καὶ περιγράφθω περὶ τὸ $BZ\Gamma$ τρίγωνον τμῆμά τι κύκλου τὸ $BZ\Gamma$, καὶ μετακείσθω τὸ Z ὅμμα ἐπὶ τὸ Δ , καὶ μεταπιπτέτωσαν αἱ ἀκτῖνες αἱ ΔB , $\Delta\Gamma$. οὐκοῦν ἵση ἡ Δ γωνία τῇ Z · ἐν γὰρ τῷ αὐτῷ τμήματί εἰσιν. τὰ δὲ ὑπὸ ἵσων γωνιῶν δρώμενα ἵσα φαίνεται. ἵσον ἄρα 25 τὸ $B\Gamma$ διὰ παντὸς φανεῖται τοῦ ὅμματος μεθισταμένου ἐπὶ τῇ $B\Delta\Gamma$ περιφερείᾳ.

1. ἔστιν Vat. 4. γάρ] γὰρ τὸ $B\Gamma$ Vat.¹m; τὸ $B\Gamma$ supra scr. m. 2 V. 5. $\Delta\Gamma$] Δ codd. δὲ AB] ΔA . ἔστω]
 ἔστιν VVat.¹m. 7. BA] A e corr. V. $A\Delta$] e corr. V.
 8. $\Delta A\Gamma$] in ras. V, $A\Delta\Gamma$ Vat.Av. 10. ὥστε ἵσαι εἰσίν]

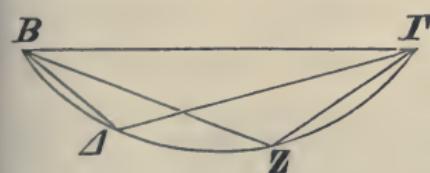
culus *abg*. dico, quoniam est locus, ubi manente oculo conspecta magnitudine transposita aequale semper, quod uidetur, appareat.

transponatur enim et sit *d*, et ei quae est *ab* aequalis esto *ad*. quoniam ergo aequalis est *ba* ei quae est *ad* et *bg* ei quae est *gd*, aequalis ergo et *bag* angulus ei quae est *dag*. etenim super aequales periferias sunt. aequale ergo apparebit, quod uidetur.

idem autem contingit, si oculus super centrum circuli maneat, quod autem uidetur, super circumferentiam uadat.

Est locus, ubi oculo transposito, eo uero quod uidetur manente, semper aequale, quod uidetur, appareat.

esto enim, quod uidetur, *bg*, oculus autem *z*, a quo accidunt radii *zb*, *zg*, et describatur circa *zbg* tri-

gonum sectio circuli *bgz*, et transeat oculus *z* super *d*, et transcident radii *db*, *dg*. igitur aequalis *d* angulus angulo *z*; in eadem enim

sectione sunt. quae autem sub aequalibus angulis uisa aequalia apparent. aequale igitur *bg* per totum apparebit oculo transposito super *dbg* periferiam.

7. super] est super *D*. 20. enim] comp. mg. m. 1 *D*, sed del.

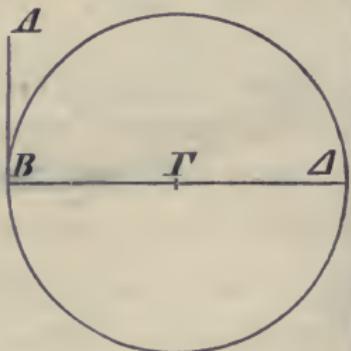
om. m. 12. δέ] δή Vat. A v. 15. λη'] om. v., μζ' V., με' Vat. m. 2. 16. τοῦ (pr.)] τό v.m. 20. ΖΖΓ] ΖΒΓ Vat. v.
 $\tau\iota$] om. m., τοῦ Vat. (corr. m. 2), v. 21. μεταπείσθω] μεταπείσθω m. 22. μεταπιπτέτω v. αὶ (pr.) — ΔΓ] καὶ αὶ ΔΒ, ΔΓ ἀντίνες m. 25. φανῆται v. 26. ΒΔΓ] Γ e corr., supra scr. Z V, ΒΖΔΓ Vat.¹ m., Z supra scr. m. 2 Vat.

λθ'.

'Εὰν μέγεθός τι πρὸς δρθὰς ἢ τῷ ὑποκειμένῳ ἐπιπέδῳ, τεθῇ δὲ τὸ ὄμμα ἐπὶ τι σημεῖον τοῦ ἐπιπέδου καὶ μεθίστηται τὸ δρώμενον ἐπὶ κύκλου περιφερείας 5 κέντρον ἔχοντος τὸ ὄμμα, ἵσον ἀεὶ τὸ δρώμενον δρθῆσεται κατὰ παράλληλον θέσιν τῇ ἐξ ἀρχῆς μεταβαῖνον.

ἔστω δρώμενόν τι μέγεθος τὸ AB πρὸς δρθὰς ὃν τῷ ἐπιπέδῳ, ὄμμα δὲ ἔστω τὸ Γ . καὶ ἐπεξεύχθω ἡ ΓB , 10 καὶ κέντρῳ μὲν τῷ Γ , διαστήματι δὲ τῷ ΓB κύκλος γεγράφθω ὁ $B\Delta$. λέγω, ὅτι, ἐὰν ἐπὶ τῆς τοῦ κύκλου περιφερείας μεθίστηται τὸ AB μέγεθος, 15 ἀπὸ τοῦ Γ ὄμματος ἵσον δρθῆσεται τὸ AB . καὶ γὰρ ἡ AB δρθὴ ἔστι καὶ ποιεῖ πρὸς τὴν $B\Gamma$ γωνίαν δρθήν, πᾶσαι δὲ αἱ ἀπὸ τοῦ Γ κέντρον προσπίπτουσαι πρὸς τὴν τοῦ 20 κύκλου περιφέρειαν εὐθεῖαι ἴσας γωνίας ποιοῦσιν. ἵσον ἄρα τὸ δρώμενον δρθῆσεται μέγεθος.

ἐὰν δὲ ἀπὸ τοῦ Γ κέντρον πρὸς δρθὰς ἀνασταθῇ εὐθεῖα, ἐπὶ δὲ ταύτης τὸ ὄμμα τεθῇ, καὶ μετακινῆται τὸ δρώμενον μέγεθος κατὰ τῆς τοῦ κύκλου περιφερείας 25 παράλληλον ὃν τῇ εὐθείᾳ, ἐφ' ἣς τὸ ὄμμα, ἵσον ἀεὶ τὸ δρώμενον δρθῆσεται.

1. λθ'] om. v., μη' V, με' Vat. m. 2. 4. μεθίσταται Vat., corr. m. 2. 5. ἀεὶ ἵσον Vat. v. 10. κέντρον v. 11. δὲ τῷ] corr. ex δὲ τῷ m. 2 V. ΓΒ] ΒΓ Vat.¹m. 12. δῆ] ἡ Vat. v. 13. τῆς] om. v. τοῦ] om. Vat., corr. in τῆς v.

Si quantitas aliqua perpendicularis fuerit subiacenti plano ebipedo, ponatur autem oculus super aliquod punctum ebipedi, transponaturque, quod uidetur, super circuli periferiam centrum habentis oculum, semper aequalis res conspecta uidetur secundum parallelam positionem ei quae e principio transiens. 5

esto, quae uidetur, aliqua magnitudo *ab* perpendicularis existens ebipedo, oculus uero sit *g*, et coniungatur *gb*, et centro quidem *g* spatio *gb* circulus describatur *bd*. dico, quoniam, si super circuli periferiam transponatur *ab* magnitudo, ab oculo *g* aequalis uidebitur *ab*. etenim *ab* recta est et facit ad *bg* angulum rectum, omnesque a centro accidentes ad circuli periferiam rectae aequales angulos faciunt. aequalis ergo conspecta uidebitur magnitudo. 15

si uero a centro *g* perpendiculariter consurgat recta, et super eam oculus ponatur, et transponatur conspecta magnitudo secundum circuli periferiam parallelos existens rectae, super quam est oculus, aequalis semper res conspecta uidetur. 20

5. aequalis] corr. ex aequales m. 1 D. 8. coniungantur *D*. 10. describitur *D*. 11. *ab*] ἢ *ab D*. 20. conspecta] completa *D*.

14. μεθίσταται m, et Vat., sed corr. 18. ὀρθήν] om. VVat.¹ m.
19. τοῦ (pr.)] om. v, m. 2 Vat. οὐντρού] οὐντρού Vat. 20.
ποιοῦσιν] ποιοῦσιν^{αι} Vat., ποιοῦσαι v. 21. τὸ μέγεθος v. 22.
οὐντρού] corr. ex οὐντρού Vat. 23. μεταπινῆται] μεταπινεῖται
Vm, et Vat.¹, sed corr. 25. παράληλον ὅν] in ras. m.

μ' .

'Εὰν δὲ τὸ δρώμενον μὴ πρὸς δρθὰς ἢ τῷ ὑποκειμένῳ ἐπιπέδῳ, μεθίστηται δὲ ἐπὶ κύκλου περιφερείας ἵσον ὃν τῇ ἐκ τοῦ κέντρου, ποτὲ μὲν ἵσον ἑαυτῷ, ποτὲ δὲ ἄνισον δρθῆσεται κατὰ παράλληλον θέσιν τῇ ἔξι ἀρχῆς μεταβαῖνον.

ἔστω κύκλος δὲ $A\Delta$, καὶ εἰλήφθω ἐπὶ τῆς περιφερείας αὐτοῦ σημεῖον τὸ Δ , καὶ ἐφεστάτω μὴ πρὸς δρθὰς τῷ κύκλῳ εὐθεῖα ἡ ΔZ ἵση οὖσα τῇ ἐκ τοῦ κέντρου, ὅμμα δὲ ἔστω τὸ E . λέγω, ὅτι ἡ ΔZ , ἐὰν ἐπὶ τῆς τοῦ κύκλου περιφερείας μεθίστηται, ποτὲ ἵση φανήσεται, ποτὲ μείζων, ποτὲ ἐλάσσων. ἦχθω δὴ διὰ τοῦ E , ὃ ἔστι κέντρον, τῇ ΔZ παράλληλος ἡ GE , καὶ ἔστω ἵση τῇ ΔZ ἡ $E\Gamma$. καὶ ἦχθω ἀπὸ τοῦ G σημείου 15 ἐπὶ τὸ ὑποκείμενον ἐπίπεδον κάθετος ἡ GH καὶ συμβαλλέτω τῷ ἐπιπέδῳ κατὰ τὸ H σημεῖον. καὶ ἐπιξευχθεῖσα ἡ EH ἐκβεβλήσθω καὶ συμβαλλέτω τῇ περιφερείᾳ κατὰ τὸ A σημεῖον, καὶ ἦχθω διὰ τοῦ A τῇ GE παράλληλος ἡ AB , καὶ ἔστω ἡ AB τῇ ΔZ ἵση. 20 λέγω, ὅτι ἡ AB πασῶν τῶν ἐπὶ τῆς τοῦ κύκλου περιφερείας μεθισταμένων εὐθεῖῶν ἐλάσσων φανήσεται. ἐπεξεύχθωσαν γὰρ εὐθεῖαι αἱ $E\Delta$, ΓZ , ΓB , EB , ZE . ἐπεὶ οὖν ἡ GE τῇ AB παράλληλός ἔστι καὶ ἶση, καὶ ἡ $E\Delta$ ἄρα τῇ ΓB ἵση τε καὶ παράλληλός ἔστιν. παρ-

1. μ'] om. v, $\mu\delta'$ V, $\mu\xi'$ m. 2 Vat. 3. μεθίσταται Vat., corr. m. 2. δέ] δὲ τῇς Vat. 7. $A\Delta$] inter A et Δ ras. 1 litt. m. 11. ποτὲ μέν m. 12. ποτὲ δέ bis m. 13. κέντρῳ v. 14. $E\Gamma$] GE m. 19. ΔZ] ΔE Vat. 21. ἐλάττων Vat., ἐλαττον v. 22. EB] supra scr. V ($E\Delta$ — ZE etiam in mg. m. 1 V, ΓZ supra scr.). 24. τῇ ΓB ἄρα Vat. A v. ἐστιν] ἔστι Vat. A v.

Si, quod uidetur, subiacenti ebipedo perpendicularare non fuerit, transponatur uero super circuli pariferiam aequale existens ei quae e centro, aliquotiens quidem aequale ei, aliquotiens uero inaequale uidebitur secundum parallelam positionem ei quae e principio transiens.

esto circulus *ad*, et sumatur in periferia eius punctus *d*, et inde surgat non perpendicularis circulo

recta *dz* aequalis existens ei quae e centro, oculus uero ¹⁰ sit *e*. dico, quoniam *dz*, si in circuli pariferia transponatur, aliquotiens quidem aequalis apparebit, ¹⁵ aliquotiens maior, aliquotiens minor. trahatur autem per *e*, quod est centrum, rectae *dz* parallela ²⁰ *ge*, trahaturque a

puncto *g* subiacens ebipedum cathetus *gl* et concidat ebipedo ad *i* punctum et coniugata *ei* educatur et coniungatur ad periferiam ad punctum *a*, et trahatur per punctum *a* rectae *ge* parallela *ab*, sitque ²⁵ recta *ab* rectae *dz* aequalis. dico, quoniam *ab* omnium super circuli periferiam transpositorum rectarum minima apparebit. coniungantur enim *ed*, *gz*, *gb*, *eb*, *ze*. quoniam ergo recta *ge* rectae *ab* parallelos existens est et aequalis, et recta ergo *ea* rectae *gb* aequalis ³⁰

22. *gl*] ser. *gi*. 25. paralellam *D*. 29. recta] rectam *D*.

αλληλόγραμμον ἄρα ἔστι τὸ ΑΕΓΒ. διὰ τὰ αὐτὰ δὴ παραλληλόγραμμόν ἔστι καὶ τὸ ΕΔΖΓ. λείπει δὲ δεῖξαι, ὅτι ἐλασσον φαίνεται τὸ αὐτὸ καὶ μεῖζον. φανερὸν δή, ὅτι ἐλάσσων ἔστι γωνία ἡ ὑπὸ ΓΕΑ τῆς 5 ὑπὸ ΓΕΔ, ἐπεὶ δέδεικται, ὅτι πασῶν τῶν διὰ τοῦ κέντρου διαγομένων εὐθεῶν καὶ ποιουσῶν γωνίαν ἐλαχίστη ἔστιν ἡ ὑπὸ ΓΕΑ. ἐλάσσων ἄρα ἔστι καὶ τῆς ὑπὸ ΓΕΔ. καί ἔστι τῆς μὲν ὑπὸ ΓΕΑ ἡμίσεια ἡ ὑπὸ ΒΕΑ· παραλληλόγραμμον γὰρ ἴσόπλευρον τὸ 10 ΒΕ· τῆς δὲ ὑπὸ ΓΕΔ ἡ ὑπὸ ΖΕΔ· παραλληλόγραμμον γὰρ ἴσόπλευρον καὶ τὸ ΖΕ. καὶ ἡ ὑπὸ ΒΕΑ ἄρα ἐλάττων ἔστι τῆς ὑπὸ ΖΕΔ. ὁστε καὶ τὸ ΑΒ μέγεθος τοῦ ΔΖ μεγέθους ἐλαττον διφθήσεται.

καὶ φανερὸν ἐκ τοῦ προδεδειγμένου λῆμματος, ὅτι 15 ἐλάχιστον μὲν διφθήσεται πρὸς τῷ Α, μέγιστον δὲ πρὸς τῷ κατὰ διάμετρον τῷ Α σημείῳ, ἵσον δὲ τὸ ἵσον ἀπέχον ἐφ' ἐκάτερον τοῦ Α σημείου.

μα'.

Ἐὰν δὲ τὸ δρώμενον πρὸς δρθὰς ἡ τῷ ὑποκειμένῳ 20 ἐπιπέδῳ, μεθίστηται δὲ τὸ ὅμιλον ἐπὶ κύκλου περιφερείας κέντρον ἔχοντος τὸ σημεῖον, καθ' ὃ συμβάλλει τὸ μέγεθος τῷ ἐπιπέδῳ, ἵσον ἀεὶ τὸ δρώμενον φανήσεται.

ἔστω δρώμενον μέγεθος τὸ ΑΒ πρὸς δρθὰς τῷ

1. ἔστι] om. m. ΑΕΓΒ] ΑΕΒΓ Vm. 2. παραλληλόγραμμα A, comp. Vat. τὸ ΕΔΖΓ] mg. m. 2 V. 3. ὅτι] mg. m. 2 V. ἐλαττον Vat., comp. v. 4. ἐλασσον v, comp. Vat. 5. ἐπεὶ] seq. ras. 2 litt. V, ἐπεὶ οὖν Vat. Av. 6. γωνίαν] δρθὴν γωνίαν Vm, δρθὴν add. m. 2 Vat. 7. ΓΕΑ] ΓΕΑ γωνία m. ἐλάττων Vat., comp. v. ἄρα ἔστι] ἔστιν ἄρα Vat. Av. 8. ΓΕΔ] A in ras. V, ΓΕΔ A; ΓΕΔ v, et

et parallelos est. parallelogrammum est ergo *aegb*. propter eadem uero et parallelogrammum existit *edzg*. restat autem demonstrare, quoniam minus appareat idem et maius. manifestum est autem, quod minor est angulus *gea* quam *ged*. quoniam ergo demonstratum est, quod omnium per centrum ductarum rectarum et facientium angulum minimum est quae sub *gea*, minor ergo quam *ged*. et est angulus quidem *gei* medietas angulus *bea*; parallelogrammum aequilaterum est enim. et *zed* medietas anguli *ged*; parallelogrammum enim 10 aequilaterum est. et qui sub *bea* ergo minor est eo qui sub *zed*. quare et *ab* magnitudo magnitudine *dz* minor uidebitur.

et manifestum est ex praeostensa ratione, quoniam minimum quidem uidebitur ad *a* punctum, maximum 15 uero ad illud, quod secundum diametrum distat ab *a* punto, aequale uero per aequale distans in utraque ab *a* punto.

Si, quod uidetur, perpendicularare fuerit subiacenti plano, transponatur uero oculus super circuli periferiam centrum habentem punctum, secundum quod coniungitur magnitudo ebipedo, aequale semper, quod uidebitur, apparebit.

est conspecta magnitudo *ab* perpendicularis sub-

---

2. parallelogrammum *D*, ut lin. 9, 10. 8. ergo] in ras. *D*.
angulus] scr. anguli. 10. et — 11. est (pr.)] mg. m. 1 *D*.
11. eo] bis, sed corr., *D*. 17. utroque *D*.

Vat., corr. m. 2. 9. *BEA*] *BΕΓ* Vm. 11. γάρ] om.
Vat. Av. 12. Ελαττον v, sed corr. 17. ἐφ'] ἐφ' v. 18. μα']
om. v, ν' V, μη' m. 2 Vat. 20. ἐπιτ'] ἐπιτοῦ A, τοῦ supra
scr. Vat. 21. ζωντα v. δ] in ras. V.

ὑποκειμένῳ ἐπιπέδῳ, ὅμια δὲ ἔστω τὸ Γ. καὶ κέντρῳ
μὲν τῷ Β, διαστήματι δὲ τῷ ΒΓ κύκλος γεγράφθω
δ ΓΔ. λέγω, ὅτι, ἐὰν μεθί-
στηται τὸ Γ ἐπὶ τῆς τοῦ κύκλου

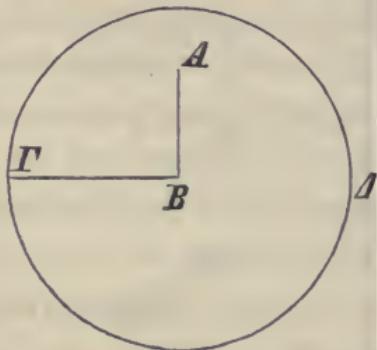
5 περιφερείας, ἵσον ἄει τὸ ΑΒ
φανήσεται. τοῦτο δὲ φανερόν
ἔστιν. πᾶσαι γὰρ αἱ ἀπὸ τοῦ Γ
σημείου πρὸς τὸ ΑΒ προ-
πίπτουσαι ἀκτῖνες πρὸς ἵσας γω-
10 νίας προσπίπτουσιν, ἐπειδήπερ
ἡ πρὸς τῷ Β γωνία δρόμῃ ἔστιν. ἵσον ἄρα τὸ δρώ-
μενον δρόμησεται.

μβ'.

Τοῦ δρωμένου μένοντος, τοῦ δὲ ὅμιατος μεθιστα-
15 μένον πατ' εὐθεῖαν γραμμὴν πλαγίαν πρὸς τὸ δρώ-
μενον μέγεθος οὖσαν ποτὲ μὲν ἵσον, ποτὲ δὲ ἄνισον
τὸ δρώμενον φαίνεται.

ἔστω δρώμενον μὲν τὸ ΑΒ, [ὅμια δὲ τὸ Ε] εὐθεῖα
δὲ πλαγία ἡ ΓΔ, καὶ προσειβεβλήσθω τῇ ΒΑ ἐπ'
20 εὐθείας ἡ ΓΑ καὶ συμβαλλέτω τῇ ΔΓ πατὰ τὸ Γ,
καὶ μεθιστάσθω ἐπ' αὐτῆς τὸ ὅμια. λέγω, ὅτι ποτὲ
μὲν ἵσον, ποτὲ δὲ ἄνισον φαίνεται τὸ ΑΒ. εἰλήφθω
γὰρ τῶν ΒΓ, ΓΑ μέση ἀνάλογον ἡ ΓΕ, καὶ ἔστω
ὅμια τὸ Ε καὶ μετακεινήσθω καὶ ἔστω ἐπὶ τῆς αὐτῆς
25 εὐθείας πατὰ τὸ Δ. λέγω, ὅτι τὸ ὑπὸ τῶν Ε, Δ δρώ-
μενον ἄνισον φαίνεται. ἐπεξεύχθωσαν εὐθεῖαι αἱ ΑΕ,

1. κέντρον, corr. m. 2, Vat.A. 2. Β] Α Vat.A.v. γε-
γράφθω] ὁ γέ γράφθω Vat., sed corr.; ὁ γεγράφθω v. 4. τοῦ]
om. v. 7. ἔστι Vat.m.v. 10. προσπίπτουσαι v. 11. Β]
corr. ex Γ Vat. 13. μβ'] om. v, να' V, μθ' m. 2 Vat. 15.
τό] τῷ v. 17. φαίνεται τὸ δρώμενον m. 18. μέν] om. v.

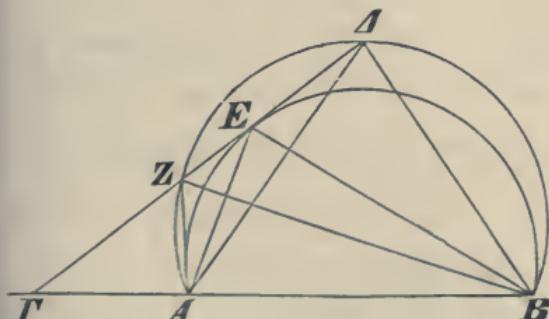

iacenti plano, oculus uero sit g , et centro quidem b , spatio uero bg circulus describatur gd . dico, quoniam, si transponatur g super circuli periferiam, aequalis semper ab apparebit. hoc autem manifestum est. omnes enim a puncto g ad ab accidentes radii ad 5 aequales angulos accidunt, quoniam qui ad b angulus rectus est. aequalis ergo res conspecta uidebitur.

Re conspecta manente, oculo uero transposito secundum rectam lineam obliquam ad conspectam quantitatem existentem aliquotiens quidem aequalis, aliquo- 10 tiens uero inaequalis res conspecta apparebit.

esto, quod uidetur quidem, ab , oculus autem sit e , recta uero obliqua gd , et adiciatur ei quae est ba in-

directo ag et coniungatur rectae dg 15 ad g , et transponatur oculus. dico, quoniam aliquotiens quidem aequalis, aliquotiens uero 20 inaequalis apparent

ab . sumatur enim rectarum bg, gd media proportionalis ge , et sit oculus e et transmoueatur et sit in eadem recta d . dico, quod sub e, d uisum inaequale apparet.

6. qui] g^i D. b] ras. 1 litt. D. 13. oblique D. ba] supra scr. m. 1 D.

$\delta\acute{e}] \delta\acute{e} \xi\sigma\tau\omega$ Vat. v.
comp. Vat., $\alpha\acute{v}\tau\tilde{\rho}$ v.

20. $\Gamma A]$ AB v, $A\Gamma$ Vat. 21. $\alpha\acute{v}\tau\tilde{\eta}\varsigma]$
23. Post $\gamma\acute{a}\varphi$ ras. 2 uel 3 litt. V. $B\Gamma]$
 BN v.

EB, AD, BD, καὶ περιγεγράφθω περὶ τὸ AEB τοῖς γωνοῖς τμῆμα τὸ AEB, καὶ κείσθω τῇ ὑπὸ τῶν ΓΔ, ΔΒ γωνίᾳ ἵση γωνία ἡ ὑπὸ τῶν ΓΑ, AZ, καὶ ἐπεξεύχθω ἡ BZ. ἐν κύκλῳ ἄρα ἔστι τὰ B, A, Z, Δ σημεῖα. 5 ἐπεὶ οὖν μείζων γωνία ἡ ὑπὸ AEB τῆς ὑπὸ AZB, ἡ δὲ ὑπὸ AZB τῇ ὑπὸ τῶν AD, DB ἵση ἔστιν, ἐπειδήπερ ἐν τῷ αὐτῷ τμήματί ἔστιν, καὶ ἡ ὑπὸ AEB ἄρα τῆς ὑπὸ ADB μείζων ἔστιν. ἀλλ’ ὑπὸ μὲν τῆς ὑπὸ ADB τὸ AB βλέπεται τοῦ ὅμματος ἐπὶ τοῦ Δ 10 ὄντος, ὑπὸ δὲ τῆς ὑπὸ AEB τὸ αὐτὸ τὸ AB βλέπεται τοῦ ὅμματος ἐπὶ τοῦ E ὄντος. ἄνισον ἄρα τὸ δρώμενον φαίνεται ἐπὶ τῆς EΔ εὐθείας τοῦ ὅμματος μεθισταμένου. φανερὸν δέ, ὅτι καὶ ἐπὶ τῆς EΓ μεθισταμένου τοῦ ὅμματος ἄνισον τὸ δρώμενον φαίνεται καὶ 15 μέγιστον μὲν κατὰ τὴν πρὸς τῷ E θέσιν, μεῖζον δὲ ἀεὶ κατὰ τὴν ἐγγύτερον αὐτοῦ ἐφ' διποτεραδοῦν τῶν EΔ, EΓ εὐθειῶν, ἵσον δὲ κατὰ τὰ Z καὶ Δ καὶ τὰ δμοίως αὐτοῖς λαμβανόμενα διὰ τὸ ἐν τῷ αὐτῷ τμήματι εἶναι τὰς γωνίας.

"Αλλως.

"Εστω γὰρ δρώμενον τὸ KΔ, εὐθεῖα δὲ ἡ BΓ συμπίπτουσα τῇ KΔ προσεκβαλλομένη. εἰλήφθω τῆς ΓΔ καὶ τῆς ΓΚ μέση ἀνάλογον ἡ ΓΖ, καὶ ἐπεξεύχθω ἡ ΖΚ καὶ ἡ ΖΔ, περὶ δὲ τὴν KΔ τμῆμα γεγράφθω, ὃ

2. *AEB*] corr. ex *AEH* Vat.   *τῶν*] om. m.   *ΓΔ, ΔΒ*
ΓΔΒ m.   3. *τῶν*] om. m.   *ΓΑ, AZ*] *ΓΑΖ* m.   4. *ἡ BΖ*
 in ras., seq. ras. 2 litt. V, post ras. 3 litt. v.   5. *μεῖζον* v.
 6. *τῶν*] om. m.   *ΑΔ, ΔΒ*] *ΑΔΒ* Vat.¹ m.   7. *ἔστιν*] *εἰσι* m,
ἔστι Vat. v.   8. *μεῖζον* v.   *ἔστι* v.   9. *τὸ AB*] om. codd.
βλέπεται τὸ AB m.   *τοῦ (alt.)*] *τό* m.   10. *ὑπὸ δὲ τῆς*
bis V.   *τὸ αὐτὸ τὸ AB βλέπεται*] om. v.   *AB*] *A* v, et Vat.,

coniungatur *ae, eb, ad, bd*, et describatur circa *aeb* trigonum sectio *ae**b*, iaceatque ei qui sub *gd, bd* angulo aequalis angulus qui sub *ga, az*, et coniungatur *bz*. in circulo ergo sunt *b, a, z, d* puncta. quoniam ergo maior angulus *ae**b* angulo *azb*, angulus uero *azb* ei qui sub *ad, db* aequalis, quoniam in eadem sectione sunt, et angulus ergo *ae**b* angulo *adb* maior est. sed sub angulo quidem *adb* uidetur *ab* oculo super *d* ente, sub angulo uero *ae**b* idem *ab* uidetur oculo super *e* existente. inaequale ergo uisum apparet super *ed* rectam oculo transposito. manifestum uero, quoniam et semper super *eg* transposito oculo inaequale, quod uidetur, apparet, et maximum quidem quae ad *t* positionem, maius uero ad ei propinquorem in utralibet ergo *ed, eg* rectarum, aequale autem quae ad ea quae ad *z* et quae ad *d* et ea quae similiter ei sumpta propter in eadem sectione esse angulos.

Esto enim, quod uidetur, *kd*, recta uero *bg* concidens ei quae est *kd* eductae. et sumatur rectae *gd* et rectae *gk* media proportionalis *gz*, et coniungantur *zk* et *zd*, et circa uero *kd* portio describatur circuli,

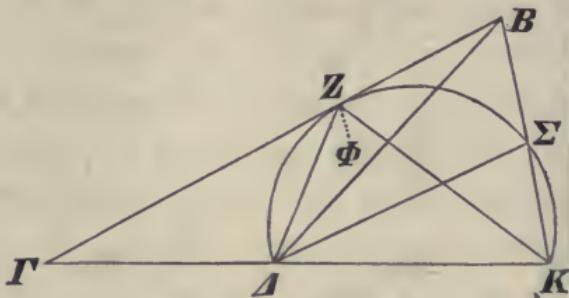
3. coniungantur *D*. 12. inaequale] corr. mg. m. 1 ex aequale *D*. 13. quidam *D*. 16. et (pr.)] ea post ras. 1 litt. *D*. 21. portio] corr. ex proportio *D*.

corr. m. 2.	11. <i>τοῦ</i> (alt.)] <i>τό</i> m.	<i>ἄνισσον</i> v.	12. <i>τῆς</i>]
<i>τοῦ</i> , o eras., v.	14. <i>ἄνισσον</i> v.	<i>τῶ</i>] corr. ex <i>τό</i> v.	
16. <i>όποτερασοῦν</i>] -ασ- in ras. V.	17. <i>Δ</i>] <i>τά</i> <i>Δ</i> Vat. v.	18.	
<i>αὐτοῖς</i>] <i>αύτοῦ</i> v.	20. <i>ἄλλως</i>] om. Vat. ¹ m.	21. <i>νβ'</i> V, <i>ν'</i> m. 2 Vat.	
Vat. (corr. m. 2), v.	23. <i>ΓΚ μέση ἀν-</i>] in ras. v.	24. <i>τίν</i>] <i>τῆς</i> v.	<i>ἐπεξεύχθωσαν</i>

δέχεται τὴν ὑπὸ τῶν $KZ\Delta$. ἐφάψεται δὴ τῆς BG
εὐθείας, ἐπειδήπερ ὡς ἡ $K\Gamma$ πρὸς τὴν ΓZ , οὔτως ἡ
 ΓZ πρὸς τὴν $\Gamma\Delta$.

κείσθω δὴ τὸ ὅμμα

5 ἐπὶ τοῦ B σημείου,
καὶ προσευβεβλή-
σθωσαν αἱ ΔB ,
 BK . ἐπεξεύχθω δὲ
ἡ $\Sigma\Delta$. οὐκοῦν ἵση

10 ἡ Φ γωνία τῇ Σ γωνίᾳ· ἐν γὰρ τῷ αὐτῷ τμήματι
εἰσιν. καὶ ἐστιν ἡ Σ τῆς B γωνίας μείζων· καὶ ἡ
Φ ἄρα γωνία τῆς B μείζων ἐστίν. τοῦ ἄρα ὅμματος
ἐπὶ τοῦ Z ὄντος μείζον φαίνεται τὸ $K\Delta$ ἥπερ ἐπὶ τοῦ B .

μγ'.

15 Τὸ δ' αὐτὸ συμβήσεται, καὶ παράλληλος ἢ ἡ εὐθεῖα
γραμμὴ τῷ δρόμῳ μεγέθει.

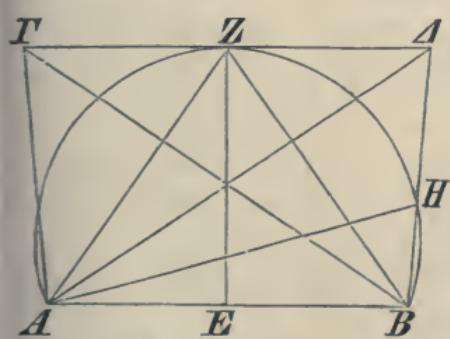
ἔστω δρόμενον μέγεθος τὸ AB καὶ τετμήσθω δίχα
κατὰ τὸ E σημεῖον, καὶ ἀνήχθω ἀπὸ τοῦ E τῇ AB
πρὸς δρόμὰς ἡ EZ , ἐφ' ἣς ὅμμα κείσθω τὸ Z , καὶ ἐπε-
20 ζεύχθωσαν εὐθεῖαι αἱ ZA , ZB , καὶ περιγεγράφθω περὶ
τὸ AZB τρίγωνον τμῆμα τὸ AZB , καὶ ἥχθω διὰ
τοῦ Z τῇ AB παράλληλος ἡ $Z\Delta$, καὶ μετακείσθω τὸ
ὅμμα ἐπὶ τὸ Δ , καὶ προσπιπτέωσαν ἀκτῖνες αἱ $A\Delta$,
 ΔB . λέγω, ὅτι ἀπὸ τῶν Δ , Z ἀνισα φανήσεται. ἐπε-
25 ζεύχθω ἡ AH . ἐπεὶ οὖν ἵση γωνία ἡ ὑπὸ AZB τῇ

1. δέχεται] συνέχεται codd.   τὴν] om. codd.   τῶν] τοῦ
codd.   δῆ] in ras. V.   2. $K\Gamma$] Γ in ras. V.   3. ΓZ]
in ras. V. $\Gamma\Delta$] in ras. V.   6. προσευβεβλήσθω v, et Vat..
corr. m. 2.   10. Σ] corr. ex Γ m. 2 Vat.   11. εἰσι v, et
Vat., corr. m. 2. B] post ras. 1 litt. V.   12. μείζον v
ἐστί Vat.vm.   13. τοῦ (alt.)] τό v.   14. μγ'] om. v, νγ' V,

quae continebitur sub *kzd*. contingetur autem ab *bg* recta, quoniam sicut *kg* ad *gz*, ita *gz* ad *gd*. iaceat uero oculus super *b* punctum, et adiciatur *db* rectae *dk*. coniungatur autem *sd*. igitur aequalis *f* angulus angulo *s*; in eadem enim portione sunt. et est *s* 5 angulus angulo *b* maior. et *f* ergo angulus angulo *b* maior est. oculo ergo super *z* existente maius appetat *kd* quam super *b*.

Idem autem contingit, et si parallelos fuerit recta linea ei quae uidetur magnitudini. 10

est quae uidetur magnitudo *ab* et diuidatur in duo aequalia ad *e* punctum, et protrahatur ab *e* magnitudini *abe* perpendicularis *ez*, in qua oculus *z* iaceat, et coniungantur *za*, *zb*, et 15

describatur circa *azb* triangulum portio *azb*, et trahatur per *z* magnitudini *ab* parallelos *zd*, et transeat oculus super *d*, et accident 20

radii *ad*, *db*. dico, quoniam a punctis *d*, *z* inaequalia apparebunt. coniungatur *ai*. quoniam ergo aequalis

Fig. falsam, quam e V dedi Studien p. 121, corr. Weissenborn Philol. XLV p. 57.

4. coniungantur *D*. 9. fuerit] facit *D*. 12. magnitudine *D*. 14. *ez*] *zez* *D*. 22. coniungantur *D*.

να' m. 2 Vat. 16. *μεγέθη* v. 20. *καὶ περιγ.* — 21. *AZB* (alt.)] mg. m. 1 m. 21. *AZB* (pr.)] *AZ* v. *τμῆμα*] *τμῆμα κύκλου* Vat.¹ m. in mg. add. *κύκλου* m. 2 V. 22. *μετα-*] in ras. v. 23. *δῆμα* v. *τό*] *τοῦ* Vat. v. 25. *AH*] in ras. V.

ὑπὸ AHB , ἀλλ' ἡ ὑπὸ AHB τῆς ὑπὸ ADB μείζων ἔστιν, καὶ ἡ ὑπὸ AZB ἄρα τῆς ὑπὸ ADB μείζων ἔστιν. καὶ ὑπὸ μὲν τῆς ὑπὸ AZB τὸ AB βλέπεται τοῦ ὅμματος ἐπὶ τοῦ Z ὅντος, διοίως δὲ καὶ ὑπὸ τῆς
5 ὑπὸ ADB ἐπὶ τοῦ D ὅντος. ἄνισον ἄρα τὸ δρώμενον φαίνεται ἀπὸ τῶν D, Z .

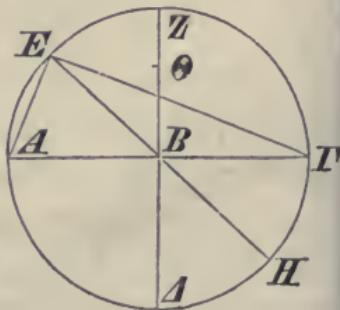
καὶ ἐὰν τεθῇ ἵση τῇ AZ ἡ $Z\Gamma$, ἔλαττον μὲν καὶ ἀπὸ τοῦ Γ φαίνεται ἥπερ ἀπὸ τοῦ Z , ἀπὸ δὲ τῶν Γ, A ἶσον.

10

μδ'.

Εἰσὶ τόποι, ἐφ' οὓς τοῦ ὅμματος μετατιθεμένου τὰ
ἴσα μεγέθη καὶ κοινῶς ἀπολαβόντα τόπους τινὰς ποτὲ
μὲν ἴσα, ποτὲ δὲ ἄνισα φαίνεται.

ἔστω ὅμμα μὲν τὸ Θ , μεγέθη δὲ τὰ AB, BG , καὶ
15 ἥχθω ἀπὸ τοῦ B πρὸς δρῆτας ἡ BZ καὶ προσεκβε-
βλήσθω ἐπὶ τὸ A . φανερὸν
δῆ, ὅτι καθ' δποιονοῦν τῆς
ΖΔ μέρος ἀν τεθῇ τὸ ὅμμα,
τὰ AB, BG ἴσα φανήσεται.
20 μετακείσθω δὴ τὸ ὅμμα καὶ
ἔστω τὸ E . λέγω, ὅτι ἀπὸ τοῦ
 E ἄνισα φαίνεται. προσπιπτέ-
τωσαν ἀκτῖνες αἱ $AE, EB,$
 EG , καὶ περιγεράφθω περὶ τὸ AGE τρίγωνον δ
25 $AE\Delta G$ κύκλος, καὶ προσεκβεβλήσθω τῇ EB ἡ BH .
ἐπεὶ οὖν ἴση ἡ AD περιφέρεια τῇ ΔG περιφερείᾳ,
μείζων δὲ ἡ ADH περιφέρεια τῆς HG περιφερείας,

1. μείζον ν. 2. ἔστι Vat. v.m. μείζον ν. 3. ἔστι
Vat. v.m. ὑπό (alt.)] om. v. 4. καὶ] καὶ ἡ v. 5. ὑπό]
del. m. 2 Vat., om. Vm. 6. ἀπό] ὑπό codd. 7. ἡ] τῇ v.
ἔλαττων m. 8. Γ (pr.)] N v. 10. μδ'] om. v, νδ' V, νβ'

angulus qui sub azb angulo aib , sed aib angulus angulo adb maior, et angulus azb ergo angulo adb maior est. et sub angulo azb magnitudo ab uidetur oculo super z existente, similiter autem et sub angulo adb super d existente. inaequale ergo, quod uidetur, 5 appetet sub punctis d, z .

et si ponatur aequalis ei quae est dz ea quae est gz , minor utique ab sub g appetet quam ab sub z , a punctis uero g, d aequalis.

Sunt loci, in quibus oculo transposito aequales 10 magnitudines et communiter occupantes locos quosdam aliquotiens quidem aequales, aliquotiens inaequales apparent.

est oculus quidem d , magnitudines ab, bg , et protrahatur a punto b perpendicularis dz et iniciatur 15 super z . manifestum autem, quoniam secundum quamcunque eius quod est dz partem si ponatur oculus, ab, bg apparebunt aequalia. transponatur autem oculus et sit e . dico, quoniam ab, bg inaequalia apparent, accidunt radii ea, eb, eg , et describatur circa aeg trigonum $aedg$ circulus, et adiciatur ei quae est eb recta bi . quoniam ergo aequalis ad periferia gd peripheriae, maior uero ai periferia quam ig , maior ergo

---

8. ab (pr.)] τab D.   12. quidam D.   18. ab] ηab D.
aequalia] $mg. m. 1$ D.

---

m. 2 Vat.   14. Θ] in ras. m. 2 V, A v, et Vat., corr. m. 2.
 $\tau\acute{a}$] $\tau\acute{o}$ codd. $AB, B\Gamma$] in ras. V.   15. BZ] B e corr. V,
 ΔZ v, et Vat., sed corr. m. 2.   16. $\epsilon\pi\lambda \tau\acute{o}$] corr. ex $\delta\pi\delta \tau\acute{o}$
m. 2 V. Δ] Z v, et Vat., corr. m. 2.   18. $\delta\nu$] $\epsilon\acute{a}\nu$ codd.
19. $B\Gamma$] e corr. m. 2 Vat., $\Gamma\Delta$ Vmv.   26. $\Delta\Gamma$] $\Gamma\Delta$ v m.
27. $A\Delta H$] $A\Delta$ m.

μεῖζων ἄρα φανήσεται ἡ AB τῆς $BΓ$. καὶ μεταβαίνη
δὲ ἐπὶ τῆς EH , ἄνισα διοίως φανήσεται, καὶ ἐπὶ τῶν
τοῦ κύκλου μερῶν χωρὶς τῆς πρὸς δρθὰς ἐὰν τεθῇ,
ἄνισα φαίνεται, καὶ ἐὰν ἔκτὸς τοῦ κύκλου τεθῇ μὴ
5 ἐπ' εὐθείας ὅν τῇ AZ , ἄνισα φαίνεται.

"Αλλως.

"Εστω γὰρ ἵση ἡ $BΓ$ τῇ $ΓΔ$, καὶ περὶ μὲν τὴν $BΓ$
ἡμικύκλιον γεράφθω τὸ $BΖΓ$, περὶ δὲ τὴν $ΓΔ$ μεῖζον
ἡμικυκλίον τὸ $ΓΖΔ$ καὶ φανερόν, ὅτι τεμεῖ τὸ προ-
10 ειρημένον ἡμικύκλιον. δυνατὸν δέ ἐστιν ἐπὶ τῆς $ΓΔ$
γράψαι τμῆμα μεῖζον ἡμικυκλίον. ἐὰν γὰρ ὑποθώμεθα
δξεῖάν τινα γωνίαν, δυνατὸν ἡμῖν ἐστιν ἐπὶ τῆς $ΓΔ$
γράψαι τμῆμα κύκλου δεχόμενον γωνίαν ἵσην τῇ ὑπο-
κειμένῃ δξείᾳ γωνίᾳ, ὡς ἀπὸ τοῦ λγ' τοῦ τρίτου τῶν
15 ἐπιπέδων, καὶ ἐσται τὸ συνιστάμενον ἐπ' αὐτῆς μεῖζον
ἡμικυκλίον, ὡς ἀπὸ τοῦ λα' τοῦ τρίτου τῶν ἐπιπέδων.
καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ $BΖ$, $ZΓ$, $ZΔ$. οὐκοῦν ἡ ἐν τῷ
ἡμικυκλίῳ γωνία μεῖζων ἐστὶ τῆς ἐν τῷ μεῖζονι τμή-
ματι. τὰ δὲ ὑπὸ μεῖζονος γωνίας δρώμενα μεῖζονα
20 φαίνεται· μεῖζων ἄρα ἡ $BΓ$ τῆς $ΓΔ$ φαίνεται. ἦν δὲ
καὶ ἵση. ἐστιν ἄρα τόπος κοινός, ἐν ᾧ τὸ ὅμιλα ἐὰν
τεθῇ, ἄνισα φαίνεται τὰ ἵσα. ἵσα δὲ φανήσεται, ἐπει-
δὰν ἐπὶ τῶν τὸ εἴς ἀρχῆς σημείων ἢ τῶν ἐπὶ τῶν $BΓ$,
 $ΓΔ$ μεῖζονων ἡμικυκλίων.

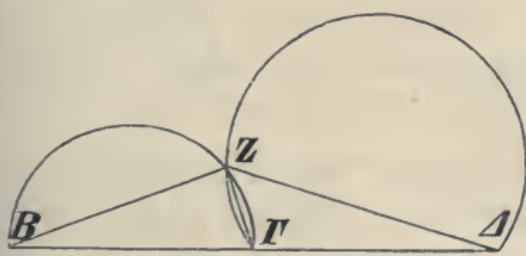
3. χωρίς] χ^ω Vat., χωρίων ν. 6. ἄλλως] Vat. v, om. m,
νε' V, νγ' m. 2 Vat. 8. ἡμικυκλίον ν. τῆν] τῆς ν. με-
ῖζων ν. 9. τεμεῖ] τε μεῖζον m. 10. δέ] τε m. τῆς] τοῦ ν
et comp. supra scr. Vat. ΓΔ] corr. ex ΔΓ m. 1 Vat. 11.
γράψαι — 12. ΓΔ] bis m, corr. m. 2. 12. δυνατόν — 16.
ἐπιπέδων] male del. Weissenborn l. c. p. 58. 14. λγ'] in
ras. V, λ in ras. m; ΔΓ ν, et Vat., corr. m. 2. 16. λα'] λγ'
in ras. V; λγ', λ in ras., m; ΔΓ ν, Vat. m. 1, λγ Vat. m. 2.

apparebit *ab* quam *bg*. et si transeat oculus super *ei*, inaequalia similiter apparebunt, et super circuli partes seorsum perpendicularis si ponatur, inaequalia apparent, et si extra circulum ponatur non in directo existens *ei* quae est *dz*, inaequalia apparent. 5

Aliter.

esto enim aequalis *bg* ei quae est *gd*, et circa quidem *bg* semicirculus describatur *bzg*, at uero circa *gd* maior semicirculo *gzd*. et manifestum qui-

dem, quoniam maior 10
praedicto semicir-
culo. possibile super
gd scribere portio-
nem maiorem quidem
semicirculo. si enim 15
supponamus acutum

aliquem angulum, possibile est nobis super *gd* scribere portionem circuli continentem angulum aequalem subiacenti acuto angulo, ut habetur in III° elementorum. et coniungantur *bz*, *zg*, *zd*. igitur qui in semicirculo 20
angulus maior quam aliis in maiori portione. sub
maiori autem angulo uisa maiora apparent. erat autem
aequalis. est ergo locus communis, in quo oculus si
ponatur, inaequalia apparent aequalia, quoniam quidem,
si super ea quae a principio puncta fuerit, earum quae 25
sunt *bg*, *gd* maior semicirculus.

5. quae] qui *D*. 17. possibile] possi- seq. ras. 1 litt. *D*.

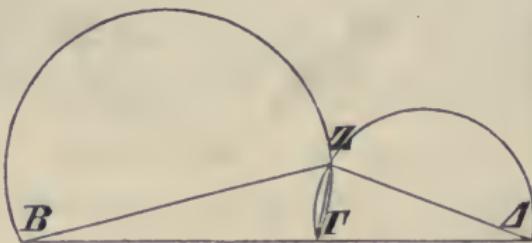
---

17. <i>ZΓ, ZΔ]</i> <i>Γ, Z</i> in ras. V.	18. <i>μείζων</i>] <i>μείζον</i> v.	20.
<i>μείζον</i> v.	<i>μείζων — φαινεται</i>] om. m.	23.
<i>σημεῖον</i> Vat. ¹ , (π) m.	<i>κοινῶς</i> v.	

με'.

"Εστι τις τόπος κοινός, ἀφ' οὗ τὰ ἄνισα μεγέθη ἵσα φαίνεται.

ἔστω γὰρ μείζων ἡ $B\Gamma$ τῆς $\Gamma\Delta$, καὶ περὶ μὲν τὴν
 5 $B\Gamma$ μεῖζον ἡμικυκλίου τμῆμα γεγράφθω, περὶ δὲ τὴν $\Gamma\Delta$ ὅμοιον τῷ περὶ τὴν $B\Gamma$, τουτέστι δεχόμενον γωνίαν ἵσην τῇ ἐν τῷ
 $BZ\Gamma$. τεμοῦσιν ἂρα ἀλληλα τὰ τμήματα.
 10 τεμνέτωσαν κατὰ τὸ Z , καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ ZB , $Z\Gamma$, $Z\Delta$. οὐκοῦν ἔπει λίσαι εἰσὶν αἱ ἐν τοῖς δμοῖοις τμήμασι γωνίαι ἀλλήλαις, ἵσαι
 15 εἰσὶ καὶ αἱ ἐν τοῖς $BZ\Gamma$, $\Gamma Z\Delta$ τμήμασι γωνίαι ἀλλήλαις. τὰ δὲ ὑπὸ λίσων γωνιῶν δρώμενα ἵσα φαίνεται. τοῦ ἂρα ὅμματος τιθεμένου ἐπὶ τοῦ Z σημείου ἵση ἀν φαίνοιτο ἡ $B\Gamma$ τῇ $\Gamma\Delta$. ἔστι δὲ μείζων. ἔστιν ἂρα τόπος κοινός, ἀφ' οὗ τὰ ἄνισα μεγέθη ἵσα φαίνεται.

20

με'.

Εἰσὶ τόποι, ἐφ' οὓς τοῦ ὅμματος μετατιθεμένου τὰ λίσα μεγέθη καὶ πρὸς δρθὰς ὄντα τῷ ὑποκειμένῳ ἐπιπέδῳ ποτὲ μὲν λίσα, ποτὲ δὲ ἄνισα φαίνεται.

ἔστω λίσα μεγέθη τὰ AB , $\Gamma\Delta$ πρὸς δρθὰς ὄντα τῷ ὑποκειμένῳ ἐπιπέδῳ. λέγω, ὅτι ἔστι τις τόπος, οὗ τοῦ ὅμματος τεθέντος τὰ AB , $\Gamma\Delta$ λίσα φαίνεται. ἐπεξεύχθω

1. με'] om. v. νε' V, νδ' m. 2 Vat. 4. τὴν] τῶν v, et Vat., corr. m. 2. 5. μεῖζον] corr. ex μείζων m. 2 V. ἡμικυκλίου Vat., comp. v. 8. $BZ\Gamma$] v, m. 1 Vat.; $B\Gamma Z$ Vm, m. 2 Vat. ἄρα] om. Vat. v. 10. τεμνέτω Vat., corr. m. 2.

Est aliquis locus communis, a quo inaequales magnitudines aequales apparent.

est enim maior *bg* quam *gd*, et circa *bg* maior semicirculo portio describatur et circa *dg* similis ei quae circa *bg*, et hoc est recipiens angulum aequalem ei qui in *bzg*. secantes se ad inuicem portiones diuidantur ad *z*, et coniungantur *zb*, *zg*, *zd*. 5 igitur quoniam aequales sunt qui in similibus portionibus anguli ad inuicem, aequales sunt et qui in *bzg*, *gd* portionibus ad inuicem anguli. sub aequalibus autem 10 angulis uisa aequalia apparent. oculo ergo posito super *z* punctum aequalis apparebit *bg* ei quae est *gd*. est autem maior. est ergo locus communis, a quo inaequales magnitudines aequales apparent.

Sunt loci, in quibus oculo transposito aequales 15 magnitudines et perpendiculares subiacenti plano existentes aliquotiens quidem aequales, aliquotiens uero inaequales apparent.

sint aequales quidem magnitudines *ab*, *gd* ad rectos existentes subiacenti ebipedo. dico, quoniam est locus, 20 ubi oculo posito *ab*, *gd* aequales apparent. coniunga-

2. apparerent *D*. 5. quae] corr. ex qui *D*. circa]
contra *D*. 6. portiones] portiones n̄ *D*. 9. qui] mg. m. 1 *D*.
21. coniungantur *D*.

15. αἱ] supra ser. V, om. Vat.v. B Z Γ] in ras. V,
B Vat.v. 18. φαίνητο v. ἔστι] ἔστιν v. 20. μὗτροι]
om. v, νὗτροι V, νεῖ m. 2 Vat. 21. εἰσὶ] litt. initial. deest in m,
ut saepius. μετιθεμένοι m. 22. ἐπιπέδω] seq. λέγω ὅτι
ἔστι τις τόπος, sed del., V. 24. ἵσα] om. Vm. 26. ἐπι-
ζεύχθω m, ἐπεξεύχθωσαν v.

ἀπὸ τοῦ B ἐπὶ τὸ A ἡ $B\Delta$, καὶ τετυησθω δίχα κατὰ τὸ E σημεῖον, καὶ ἀνήχθω ἀπὸ τοῦ E πρὸς δρθὰς τῇ ΔB ἡ EZ . λέγω, ὅτι, ἐπὶ τῆς EZ τὸ ὅμιλα τεθῆ, τὰ AB , $\Gamma\Delta$ ἵσα

5 φανήσεται. κείσθω γὰρ ἐπὶ τῆς EZ τὸ ὅμιλα καὶ ἔστω τὸ Z , καὶ προσπιπτέτωσαν

10 ἀκτῖνες αἱ AZ , ZB , ZE , $Z\Delta$, $Z\Gamma$. ἵση δὴ εὐθεῖα ἡ ZB τῇ

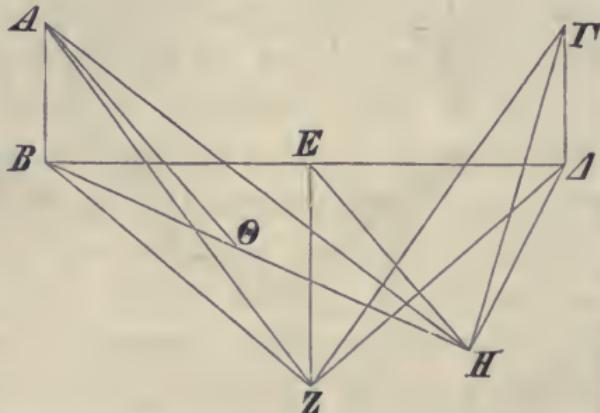
$Z\Delta$. ἀλλὰ καὶ ἡ AB τῇ $\Gamma\Delta$ ὑπόκειται ἵση· δύο 15 ἄρα αἱ AB , BZ δυσὶ ταῖς $\Gamma\Delta$, $Z\Delta$ ἵσαι εἰσί. καὶ περιέχουσιν δρθὰς γωνίας· ἵση ἄρα ἔστιν ἡ ὑπὸ BZA τῇ ὑπὸ $Z\Gamma\Delta$. τὰ AB , $\Gamma\Delta$ ἄρα ἵσα διφθήσεται.

λέγω δὴ, ὅτι καὶ ἀνισα διφθήσεται.

μετακείσθω δὴ τὸ ὅμιλα καὶ ἔστω τὸ H , καὶ ἐπεξεύχθω ἡ HE , καὶ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ HB , HA , $H\Gamma$, $H\Delta$. μείζων ἄρα ἡ HB τῆς $H\Delta$. ἀφηρήσθω ἀπὸ τῆς HB τῇ $H\Delta$ ἵση ἡ $B\Theta$, καὶ ἐπεξεύχθω ἡ $A\Theta$. ἵση ἄρα γωνία ἡ ὑπὸ $B\Theta A$ τῇ ὑπὸ $\Gamma H\Delta$. ἀλλὰ ἡ ὑπὸ $B\Theta A$ τῆς ὑπὸ BHA μείζων ἔστιν, ἡ ἐκτὸς 25 τῆς ἐντός· καὶ ἡ ὑπὸ $\Gamma H\Delta$ ἄρα τῆς ὑπὸ BHA ἔστι μείζων. μείζων ἄρα φανήσεται ἡ $\Gamma\Delta$ τῆς AB .

Fig., quam ex V dedi, quo modo intellegenda sit, exposuit Weissenborn l. c. p. 58.

1. $\Delta]$ corr. ex A, Δ m. 2 Vat. . . 2. E (alt.)] supra scr. m. 2 V. 12. δὴ εὐθεῖα] in ras. V. 15. ἄρα] ἄρα ἵσαι codd. δυσὶ] δασί v. $\Delta Z]$ $Z\Delta$ v. 16. Post γωνίας del. ἵση ἄρα

tur enim ab *b* super *d* recta *bd* et diuidatur in duo aequalia ad punctum *e*, et protrahatur a puncto *e* perpendicularis *ez* rectae *db*. dico, quoniam, si super *ez* ponatur oculus, *ab*, *gd* aequales apparebunt. iaceat enim super *ez* oculus et sit *z*, et accidunt radii *az*, *zb*, 5 *ze*, *zd*, *zg*. aequalis uero recta *zb* rectae *zd*. sed *ab* ei quae est *gd* posita est aequalis. duae ergo aequales *ab*, *bz* duabus *gd*, *dz* aequales sunt, et continentes angulos aequales. aequalis ergo *az* ei quae est *gz*, et ad bases iacentium angulorum, quibus aequalia 10 latera subtensa sunt tota figura. aequalis est ergo qui sub *bza* ei qui sub *d zg*. magnitudines ergo aequales apparent.

dico autem, quoniam et inaequales uidebuntur.

transeat autem oculus et sit *i*, et coniungatur *ie*, 15 et accidunt radii *ib*, *ia*, *ig*, *id*. maior ergo *ib* quam *id*. auferatur autem ab *ib* ei quae est *id* aequalis *bt*, et coniungatur *at*. aequalis ergo angulus *bta* angulo *gid*. sed angulus *bta* quam angulus *bia* maior est, quia extrinsecus scilicet intrinseco. et angulus ergo 20 *gid* angulo *bia* est maior. maior ergo apparebit *gd* quam *ba*.

---

1. super *d*] *punctis del. D.* 4. iaceant *D.* 15. coniungantur *D.* 16. *ib (alt.)] mg. m. 1 D.* 18. coniungantur *D.*

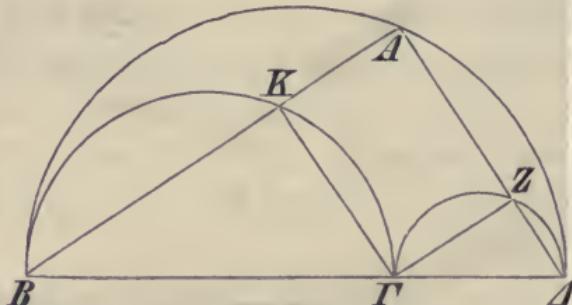

ἐστιν ἡ ὑπὸ ΒΖΑ τῇ ὑπὸ ΔΖΓ ἡ ΑΖ τῇ ΓΖ παὶ τῶν πρὸς ταῖς βάσεσι πειμένων γωνιῶν πλενομένη ὑποτείνουσι πάνταν σχῆμα V,
add. *mg. m. 2:* ὃ φέρεται αἱ ἔσται εἰς τὸ γόνον αἱ πλενομένη ὑποτείνουσιν;
in Vat.v post γωνίας in textu est: ἔσθη ἄρα ἐστιν ἡ ΑΖ τῇ ΓΖ παὶ τῶν πρὸς ταῖς βάσεσι πειμένων γωνιῶν αἱ πλενομένη ὑποτείνουσιν πάνταν σχῆμα. 17. *τὰ] τὰ γάρ Vat.¹, sed γάρ del.* 19. *δῆ] m. δέ Vat.v.* 22. *ἀπό] δή ἀπό Vat.v.* 24. *μεῖζον v.*
25. *ἐστιν v.* μεῖζων *ἐστί m.* 26. *AB] e corr. m. 2 Vat., AΘ v.*

μξ'.

Είσὶ τόποι τινές, ἐν οἷς τοῦ διαματος τεθέντος τὰ
ἄνισα μεγέθη εἰς τὸ αὐτὸ συντεθέντα ἵσα ἑκατέρῳ τῶν
ἀνίσων φανήσεται.

- 5 ἔστω γάρ μείζων ἡ $B\Gamma$ τῆς $\Gamma\Delta$, καὶ περὶ τὰς $B\Gamma$,
 $\Gamma\Delta$ ἡμικύκλια γεγράφθωσαν καὶ περὶ δὲ λην τὴν $B\Delta$.
οὐκοῦν ἵση ἡ ἐν
τῷ $B\Delta\Gamma$ ἡμικυ-
κλίω γωνία τῇ ἐν
10 τῷ $B\Gamma\Gamma\Delta$ ἡμικυ-
κλίω γωνίᾳ τῇ ἐν
φαίνεται ἡ $B\Gamma$
τῇ $B\Delta$. ὡσαύτως
15 δὲ καὶ ἡ $B\Delta$ τῇ $\Gamma\Delta$ τῶν διμάτων ἐπὶ τῶν $B\Delta\Gamma$,
 $\Gamma\Delta\Delta$ ἡμικυκλίων κειμένων. εἰσὶ τινες ἄρα τόποι, ἐν
οἷς τὰ ἄνισα μεγέθη δύο εἰς ταύτῳ συντεθέντα ἵσα
έκατέρῳ τῶν ἀνίσων φαίνεται.

μη'.

- 20 Εὑρεῖν τόπους, ἀφ' ᾧ τὸ ἵσον μέγεθος ἡμισυ φα-
νεῖται ἡ τέταρτον μέρος ἡ καθόλου ἐν τῷ λόγῳ, ἐν ᾧ
καὶ ἡ γωνία τέμνεται.

- ἔστω ἵσον τὸ AZ τῷ $B\Gamma$, καὶ περὶ τὴν AZ γε-
γράφθω ἡμικύκλιον, καὶ γεγράφθω ἐν αὐτῷ δρυῆ
25 γωνία ἡ K . τῇ δὲ AZ ἵσῃ ἔστω ἡ $B\Gamma$, καὶ περὶ τὴν

1. μξ'] om. v, νη' V, νε' m. 2 Vat. 2. τεθέντος] τέθηται v.

3. συντέθηται v. 5. ἡ $B\Gamma$ μείζων Vat.v (μείζον v). τάς]

corr. ex τῆς V. $B\Gamma]$ Γ in ras. v. 6. ἡμικυκλί v. $B\Delta]$

m. $B\Gamma$ VVat.v(?). 9. τῇ] corr. ex τὴν V. 13. φανήσεται v.

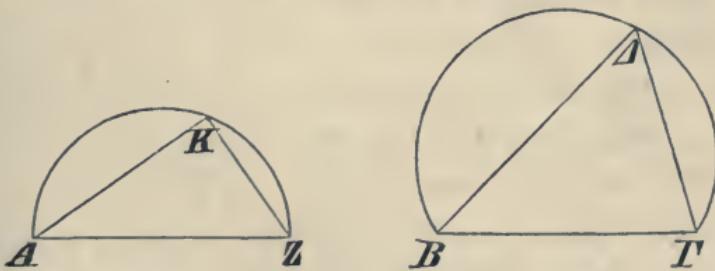
$B\Gamma]$ $B\Gamma$ τῇ $B\Gamma$ v. 14. ὡσαύτως] ὡς δ' αὐτῶς v. 15.

$B\Delta\Delta]$ $B\Delta\Delta$ Vat.v. 17. ταύτον Vat.Av. συντιθέντα Vat.Av.

Sunt loci quidam, in quibus oculo posito inaequales magnitudines in idem compositae aequales utriusque inaequalium apparebunt.

est enim bg maior quam gd , et circa bg et gd semicirculi describantur et circa totam bd . igitur aequalis qui in bad semicirculo angulus ei qui in bkg ; rectus enim uterque. aequalis ergo uidebitur bg ei quae est bd . similiter uero bd ei quae est gd oculis super semicirculos abd , gzb iacentibus. sunt quidam ergo loci, in quibus inaequales magnitudines duae in 10 idem compositae aequales utriusque inaequalium apparent.

Inuenire locos, a quibus aequalis magnitudo medietas appareat uel quarta pars uel uniuersaliter in proportione, in qua et angulus diuidatur.

est aequalis ab ei quae est gb , et circa ab de- 15 scribatur semicirculus, et describatur in eodem rectus angulus k ; ei uero quae est ab aequalis esto bg , et

8. quae (pr.)] corr. ex qui D. 15. et — 16. semicirculus] mg. m. 1 D.

18. ἐνατέρῳ] ἐνατέρων V. 19. μη'] om. v, νθ' V, νξ' m. 2
Vat. 21. παθόλον] παθ' ὅ A, et Vat., sed corr. 23. AZ (pr.)]
AB Vat. Av, BΓ Vat.¹m. τῷ BΓ] supra scr. m. 2, sed ante
τῷ AZ ins., V. BΓ] AZ Vat.¹m. AZ (alt.)] AB Vat. Av.

24. ἡμιεὐκλιον] sequitur: ἐν ὦ ἐγγεγράφθω τμῆμα τυχόν, sed
del., V. ἐν αὐτῷ] ἐν τῷ αὐτῷ in ras. v. 25. AZ] AB Av,
et Vat., corr. m. 2.

ΒΓ περιγεγράφθω τμῆμα, ὃ δέξεται τῆς πρὸς τῷ Κ γωνίας ἡμίσειαν. οὐκοῦν ἡ Κ γωνία διπλασία ἐστὶ τῆς Δ γωνίας. διπλασία ἄρα φαίνεται ἡ AZ τῆς ΒΓ τῶν ὀμμάτων ἐπὶ τῶν AKZ, BΔΓ περιφερειῶν κει-
5 μένων.

μθ'.

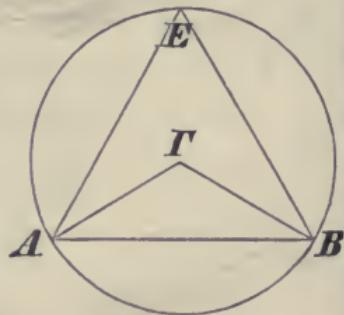
'Εστω δρώμενόν τι μέγεθος τὸ ΑΒ. λέγω, ὅτι τὸ ΑΒ ἔχει τόπους, ἐν οἷς τοῦ ὀμμάτος τεθέντος τὸ αὐτὸ ποτὲ ἥμισυ ποτὲ ὅλου ποτὲ τέταρτον φαίνεται καὶ
10 καθόλου ἐν τῷ δοθέντι λόγῳ.

περιγεγράφθω περὶ τὴν ΑΒ κύκλος ὁ ΑΕΒ ὥστε τὴν ΑΒ μὴ εἶναι διάμετρον, καὶ εἰλήφθω τὸ κέντρον τοῦ κύκλου καὶ ἔστω τὸ Γ, ἐφ' οὗ κείσθω τὸ ὄμμα, καὶ ἐπεξεύχθωσαν εὐθεῖαι αἱ
15 ΑΓ, ΓΒ. ὑπὸ τῆς ΑΓΒ ἄρα τὸ ΑΒ βλέπεται. κείσθω δὴ τὸ ὄμμα ἐπὶ τῆς τοῦ κύκλου περιφερείας καὶ ἔστω τὸ E, καὶ προσπιπτέωσαν ἀκτῖνες αἱ EA,
20 EB. ἐπεὶ οὖν ἡ ὑπὸ ΑΓΒ γωνία τῆς ὑπὸ ΑΕΒ ἐστι διπλῆ, τὸ ΑΒ ἄρα ἀπὸ τοῦ Γ διπλάσιον ὀρᾶται τοῦ ἀπὸ τοῦ E. ὁμοίως καὶ τέταρτον μέρος ὀφθήσεται, ἐὰν ἡ γωνία τῆς γωνίας ἢ τετραπλῆ, καὶ ἐν τῷ δοθέντι λόγῳ.
25

ν'.

Τῶν ἵστω τάχει φερομένων καὶ ἐπὶ μιᾶς πρὸς ὀρθὰς αὐτοῖς οὕσης εὐθείας τὰ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη πέρατα ἔχόντων προσιόντων μὲν πρὸς τὴν ἀγομένην διὰ τοῦ

2. K] seq. ras. 1 litt. V. διπλασίων Vat.¹ m. 3. Δ] in ras. V, om. Vat.Av. AZ] AB Vat.Av. 4. AKZ]

circa *bg* describatur portio circuli, quae recipiat eius qui ad *k* anguli medietatem. ergo *k* angulus duplus est anguli *e*. dupla ergo apparet *ab* eius quae est *bg* oculis super *akb* et *beg* periferias iacentibus.

Esto, quae uidetur magnitudo, *ab*. dico, quoniam 5 *ab* habet locos, in quibus oculo posito eadem aliquotiens totum, aliquotiens quarta apparet et uniuersaliter in data proportione.

describatur circa *ab* circulus *aeb*, cuius circuli *ab* non sit diameter, et sumatur centrum circuli et sit *g*, 10 in quo iaceat oculus, et coniungantur rectae *ag*, *gb*. sub eo igitur qui est *agb ab* uidetur. iaceat autem oculus super circuli periferiam et sit *e*, et accidunt radii *ea*, *eb*. quoniam ergo *agb* angulus angulo *aeb* est duplus, ergo *ab g* punto duplum eius uidetur, 15 quod ab *e*. similiter quarta pars uidebitur, si angulus angulo uel quadruplus uel in data proportione.

Aequali celeritate latorum et super unam ad rectos 20 ipsis existentem rectam in easdem partes terminos habentium accendentiumque ad ductam per oculum

10. diameter] -er in ras. *D.* 13. oculus] *mg. m. 1 D.*
pariferiam *D*, sed corr. 15. eius] *mg. m. 1 D.*

AKB Vat. Av. 6. $\mu\vartheta'$] om. v, ξ' V, $\nu\eta'$ m. 2 Vat. 8. $\tau\varepsilon\delta\acute{\varepsilon}\nu\tau\sigma\varsigma$] $\tau\acute{\varepsilon}\theta\eta\tau\alpha\iota$ Av, et Vat., corr. m. 2. 9. $\varphi\alpha\acute{\iota}\nu\tau\sigma\varsigma$] $\varphi\alpha\acute{\iota}\nu\tau\alpha\iota$ m. 13. $\dot{\epsilon}\varphi'$] $\acute{\alpha}\varphi'$ A. 15. *AΓΒ*] in ras. V; $\bar{\epsilon}$ γαβ Vat., corr. m. 2; *ΓΑΒ* v, *AΓΑΒ* A. 17. $\pi\acute{\nu}\kappa\lambda\varsigma\omega$] corr. ex $\pi\acute{\nu}\kappa\lambda\varsigma\omega$ m. 2 Vat. 19. $\pi\varphi\sigma\pi\pi\tau\acute{\varepsilon}\tau\omega$ v. *ΕΑ*] *AE* v. 21. $\acute{\epsilon}\sigma\tau\iota\nu$ v. 22. $\delta\pi\kappa\lambda\acute{\alpha}\iota\varsigma\omega$ v. 23. $\kappa\acute{\alpha}\iota$] $\delta\acute{\epsilon}$ και A. 25. ν'] om. v, $\xi\alpha'$ V, $\nu\vartheta'$ m. 2 Vat.

ὅμματος παράλληλον τῇ εἰρημένῃ εὐθείᾳ τὸ πορρώτερον τοῦ ὅμματος τοῦ ἐγγύτερον προηγεῖσθαι δόξει, παραλλαξάντων δὲ τὸ μὲν προηγούμενον ἐπακολουθεῖν, τὸ δὲ ἐπακολουθοῦν προηγεῖσθαι.

5 φερέσθω γὰρ ἴσοταχῶς τὰ $B\Gamma$, ΔZ , KA ἐπὶ μιᾶς πρὸς δρθὰς αὐτοῖς οὕσης εὐθείας τῆς GA τὰ ἐπὶ τὰ αὐτὰ μέρη πέρατα ἔχοντα τὰ Γ , Z , A , καὶ ἀπὸ τοῦ M ὅμματος παράλληλος ἥχθω τῇ GA ἡ MA , καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ $M\Gamma$, MZ , MA . οὐκοῦν προηγούμενον 10 μὲν δοκεῖ τὸ $B\Gamma$, ἐπακολουθοῦν δὲ τὸ KA διὰ τὸ καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ ὅμματος προσπιπτουσῶν ἀκτίνων τὴν $M\Gamma$ ἐπὶ τὸ Γ παρῆχθαι δοκεῖν μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀκτίνων. τὸ ἄρα $M\Gamma$ προηγεῖσθαι δόξει προσιόντων, ὡς εἴρηται. παραλλαξάντων δὲ τῶν $B\Gamma$, ΔZ , KA καὶ ὡς τῶν 15 $N\Xi$, PR , ΣT γενομένων προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ MN , $M\Gamma$, $M\Sigma$. οὐκοῦν τὸ $N\Xi$ παρῆχθαι δοκεῖ ἐπὶ τὸ N διὰ τὸ καὶ τὴν MN ἀκτῖνα παρῆχθαι ἐπὶ τὸ N μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀκτίνων· τὸ ἄρα ΣT ἐπὶ τὸ T παρῆκται διὰ τὸ καὶ τὴν $M\Sigma$ παρῆχθαι ὡς ἐπὶ τὸ T 20 μᾶλλον τῶν ἄλλων ἀκτίνων. τὸ μὲν ἄρα $B\Gamma$ προ-

1. πορρώτερον] πρόπορρώτερον A. 3. ἐπακολουθῆ v. 5.

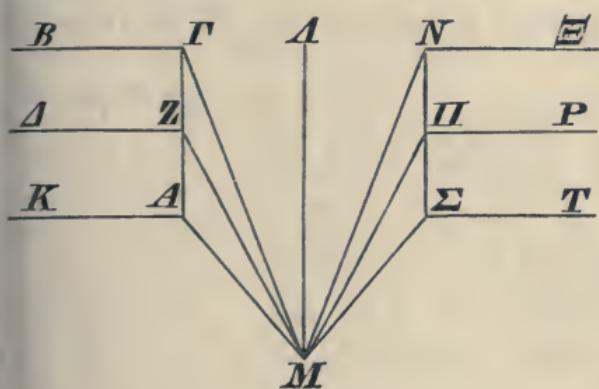
φε-] seq. ras. 1 litt. v. ΔZ] corr. ex $\Delta\Gamma$ m. 2 Vat. KA] supra scr. V. ἐπὶ μιᾶς — 7. Γ , Z , A] mg. m. 2 V, mg. m. 1 Vat.¹, om. m. 6. δρθὰς] δρθῆς Vat. A v. αὐτοῖς] αὐτῆς Vat. A v. τά (pr.)] τούς v. 7. ἔχοντα] ἔχόντων VVat. Vat.¹ A v.

8. παράλληλος — MA] postea add. V. καὶ] in ras. V. ἐπεξεύχθωσαν] ἐπεξεύχθω in ras. V, et Vat., corr. m. 2. 9. αἱ] ἡ VVat. A v. 10. δοκεῖ — 11. ὅμματος] postea ins. litt. minor. V. 11. ὅμματος] seq. τοῦ δὲ ὅμματος ἀκτίνων προσπιπτουσῶν τῶν φερομένων ἡ $M\Gamma$ τὸ ἄρα παραλλαξάντων τῶν $B\Gamma$, ΔZ , KA , sed del., deinde lacuna V. Post ὅμματος del. γενομένων Vat.¹; in V post lac. est γενομένων. προσ-

πιπτουσῶν — 15. γενομένων] mg. V. 12. δοκεῖ v. τῶν ἄλλων] om. v. 13. προκεῖσθαι Vat.¹ m. 14. τῶν (alt.)] corr.

aequidistantem dictae rectae, quod remotius ab oculo id quod proprius praecedere uidetur, mutantibus uero praecedens quidem subsequi, quod uero sequitur, praecedere.

ferantur enim aequali celeritate bg , dz , ka super 5 unam ad rectos ipsis existentem rectam ga in easdem partes fines habentium g , z , a , et ab oculo quidem

parallelos trahatur ml ei quae est ga , et con- 10 iungantur mg , mz , ma . igitur praecedens uide-
tur bg , subsequens uero ka 15 propter et ab

oculo incidentium radiorum mg super g dirimari uideri magis aliis radiis. itaque bg praecedere uidebitur accendentibus, sicut dictum est. mutantibus uero bg , dz , ka et sicut nx , pr , st factis accidentant radii mn , 20 mp , ms . ergo nx deduci uidetur super n propter et mn radius deduci super n magis aliis radiis. igitur st super t deducitur propter et ms deriuari ut super t magis aliis radiis. igitur bg quidem praecedens super

6. existentes D . 7. $z]$ z D . 17. radiorum] corr. ex
mediorum D . dirimari] scr. deriuari; cfr. lin. 23. 20.
 $mn]$ in ras. m. 1 D . 22. $n]$ ·n· D . 24. $bg]$ g e corr. D .

ex τόν V. 15. $\Sigma T]$ $\Sigma \tauῶν$ Vat. v. γινομένων v, sed corr.
Deinde add. ἐπακολούθεῖν Vat.¹ m. προσπιπτέτω v. 16.
παρῆχθαι] παρηγγέλθαι m. 17. N (utrumque)] Ξ Weissenborn
p. 60. 19. $\tauὸ nai]$ $\tauοῦ$ v. $M\Sigma]$ corr. ex M Vat.

ηγούμενον ἐπὶ τοῦ ΝΞ γενόμενον δόξει ἐπακολουθεῖν τὸ δὲ ΑΚ ἐπακολουθοῦν ἐπὶ τοῦ ΣΤ γενόμενον δόξει προηγεῖσθαι.

να'.

5   Ἐάν τινων φερομένων πλειόνων ἀνίσῳ τάχει συμπαραφέρηται ἐπὶ τὰ αὐτὰ καὶ τὸ ὅμιλον, τὰ μὲν τὰ ὅμιλατα ἵστοταχῶς φερόμενα δόξει ἐστάναι, τὰ δὲ βραδύτερον εἰς τούναντίον φέρεσθαι, τὰ δὲ θάττον εἰς τὰ προηγούμενα.

10   φερέσθω γὰρ ἀνίσῳ τάχει τὰ Β, Γ, Δ, καὶ βραδύτατα μὲν φερέσθω τὸ Β, τὸ δὲ Γ ἵστοταχῶς τῷ Κ ὅμιλατι, τὸ δὲ Δ θάττον τοῦ Γ. ἀπὸ δὲ τοῦ Κ ὅμιλος προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ ΚΒ, ΚΓ, 15 ΚΔ. οὐκοῦν τῷ ὅμιλοι παραφερόμενον τὸ Γ ἐστάναι δόξει, τὸ δὲ Β ὑπολειπόμενον εἰς τούναντίον φέρεσθαι, τὸ δὲ Δ, ὃ θάττον ὑπόκειται τούτων, φέρεσθαι δόξει εἰς τοῦμπροσθεν· πλεῖστον ἀπὸ τούτων ἀποστήσεται.

20

νβ'.

Ἐάν τινων φερομένων διαφαίνηται τι μὴ φερόμενον, δόξει τὸ μὴ φερόμενον εἰς τὰ ὅπισθεν φέρεσθαι φερέσθω γὰρ τὰ Β, Δ, μενέτω δὲ τὸ Γ, καὶ ἀποτοῦ ὅμιλος προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ ΖΒ, ΖΓ, ΖΔ. οὐκοῦν τὸ μὲν Β φερόμενον ἔγγιον ἔσται τοῦ Γ, τὸ δὲ Δ ἀποχωροῦν πορρώτερον· εἰς τούναντίον ἄπειρον φέρεσθαι δόξει τὸ Γ.

2. τοῦ] τό Vat. 4. να'] om. v. ξβ' V, ξ' m. 2 Vat.

ἀνίσων v. συμπαραφέρηται] συμπαραφέρεται V. 9. τ

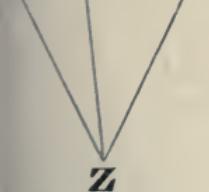
supra scr. m. 1 Vat. 11. βραδύτατα] βραδύτατος Vat. τό (pi)

nx factum uidebitur sequi, at uero *ak* subsequens super *st* factum uidebitur praecedere.

Si aliquibus latis pluribus inaequali celeritate simul transportetur in easdem partes et oculus, quae quidem oculo aequali celeritate feruntur, uidebuntur stare, tardiora uero in contrarium ferri, celeriora uero in praecedentia. 5

ferantur enim inaequali celeritate *b*, *g*, *d*, et tardissime quidem feratur *b*, at uero *g* aequali celeritate oculo *k*, *d* uero celerius quam *g*, ab oculo uero *k* 10 accidunt radii *kb*, *kg*, *kd*. itaque oculo transposito *g* stare uidetur, *b* uero relictum in contrarium ferri, at uero, quod celerius positum est eorum, ferri uidebitur in anteriora; plus enim ab eis distat.

Si aliquibus latis appareat aliiquid, quod non fera- 15 tur, uidebitur illud non latum retrorsum ferri.

ferantur enim *b*, *d*, non feratur autem *g*, et ab oculo accidunt radii *zb*, *zg*, *zd*. igitur *b* quidem latum pro- 20 prius erit quam *g*, at uero *d* progressus longius. in contrarium uero ferri uidebitur *g*.

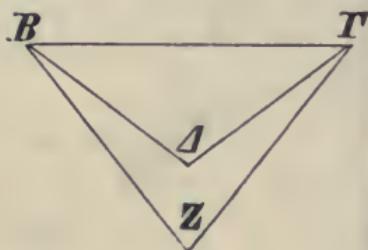
1. at] ad *D*. 20. *zg*] *zdg* *D*.

τῷ ν. τὸ δέ — 12. ὅμματι] τῷ δὲ Κ ὅμματι ἴσοταχῶς τὸ Γ μ.
 14. προσπιπτέτω ν. 15. τῷ] corr. ex τό V. περιφερόμενον μ. 16. ὑπολειπόμενον] ἐπόμενον μ. 18. τοῦτον ν. sed corr. 20. νβ'] om. ν. ξγ' V, ξα' m. 2 Vat. 21. φερόμενον] φαινόμενον μ. 22. εἰς τὰ ὅπισθεν] corr. ex εἰς τοῦμπροσθεν V, εἰς τὰ ἔμπροσθεν ν. 23. Δ] corr. ex Γ m. 2 Vat., Γ ν. 24. προσπιπτέτω ν, comp. Vat. 25. Β] corr. ex Α m. 2 Vat., Α ν. ξγγιον] corr. ex ξγγειον V.

vγ'.

Τοῦ ὅμματος ἔγγιον τοῦ δρωμένου προσιόντος δόξει τὸ δρώμενον ηὔξησθαι.

δράσθω γὰρ τὸ $B\Gamma$ τοῦ ὅμματος ἐπὶ τὸ Z κειμένου
 5 ὑπὸ τῶν ZB , $Z\Gamma$ ἀκτίνων,
 καὶ μετακείσθω τὸ ὅμμα ἔγγιον τοῦ $B\Gamma$ καὶ ἔστω ἐπὶ τοῦ A ,
 καὶ δράσθω τὸ αὐτὸν ὑπὸ τῶν
 AB , AG ἀκτίνων. οὐκοῦν
 10 μείζων ἡ A γωνία τῆς Z γω-
 νίας· τὰ δὲ ὑπὸ μείζονος γω-
 νίας δρώμενα μείζονα φαίνεται. δόξει ἄρα ηὔξησθαι
 τὸ $B\Gamma$ τοῦ ὅμματος ἐπὶ τοῦ A ὅντος ἥπερ ἐπὶ τοῦ Z .

vδ'.

15 Τὰν ἵσω τάχει φερομένων τὰ πόρρω δοκεῖ βρα-
 δύτερον φέρεσθαι.

φερέσθω γὰρ ἵσταχῶς τὰ B , K , καὶ ἀπὸ τοῦ A
 ὅμματος ἀκτῖνες ἥχθωσαν αἱ AG , AD , AZ . οὐκοῦν
 τὸ B μείζονας ἔχει τὰς ἀπὸ τοῦ ὅμματος ἀκτῖνας
 20 ἥγμένας ἥπερ τὸ K . μείζον ἄρα διάστημα διελεύσεται
 καὶ ὕστερον παραλλάσσον τὴν AZ ὅψιν δόξει βραδύ-
 τερον φέρεσθαι.

"Αλλως.

Φερέσθω γὰρ δύο σημεῖα τὰ A , B ἐπὶ παραλλήλων
 25 εὐθειῶν, ὅμμα δὲ ἔστω τὸ Z , ἀφ' οὗ προσπιπτέωσαν
 ἀκτῖνες αἱ ZA , ZB , ZE , ZD . λέγω, δτι τὸ πόρρω
 τὸ A δοκεῖ βραδύτερον φέρεσθαι τοῦ B . ἐπεὶ γὰρ

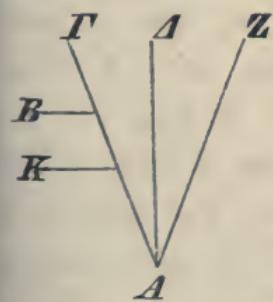
1. *vγ'*] om. v, ἔδ' V, ἔβ' m. 2 Vat. 2. *ἔγγιον*] corr. ex
ἔγγειον V, ut lin. 6. 4. δρᾶσθαι v.

7. *τοῦ* (alt.)] corr. ex

Oculo ei, quod uidetur, proprius accedente uidebitur res uisa augmentari.

uideatur enim bg oculo super z iacente sub zb et zg radiis, et transeat oculus proprius ei quod est bg et sit super d , et uideatur idem sub db , dg radiis. 5 igitur maior d angulus quam z . sub maiori autem angulo uisa maiora apparent. uidebitur ergo augmentatum bg oculo super d existente quam super z .

Eorum, quae aequali celeritate feruntur, remotiora uidentur tardius ferri. 10

ferantur enim aequali celeritate b, k , et ab a oculo radii trahantur ag, az, ad . igitur b maiores habet ab oculo quidem radios quidem ductos quam k . minus ergo spatium 15 pertransibit b quam k , et posterius permutatis az uisum uidebitur tardius ferri.

Aliter.

ferantur enim duo puncta a, b in aequidistantibus rectis, oculus uero sit z , a quo accident radii za, zb, ze, zd . dico, quod a quidem remotius uidetur tardius ferri quam b . quoniam enim az, zd

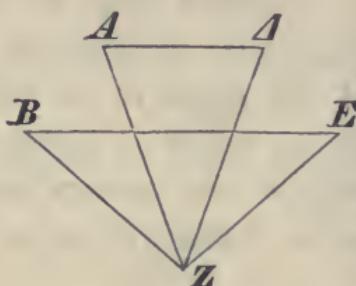
21. accident] scr. accident.

$\tau\delta$ m. 1 Vat. 8. $\delta\varrho\alpha\sigma\vartheta\alpha\iota$ v, corr. m. 1. 10. $\gamma\omega\ni\alpha\varsigma$] om. m.

13. Post Z add. :~ $\xi\bar{\eta}\varsigma$ V. 14. $\nu\delta'$] om. v, $\xi\epsilon'$ V, $\xi\gamma'$ m. 2 Vat. 17. $\iota\sigma\sigma\alpha\chi\eta$ Vat., corr. m. 2. 19. $\mu\epsilon\zeta\sigma\omega\varsigma$] -s add. m. 2 V. 20. $\delta\iota\epsilon\lambda\epsilon\bar{\nu}\sigma\tau\alpha\iota$] $\pi\alpha\varrho\epsilon\lambda\epsilon\bar{\nu}\sigma\tau\alpha\iota$ m. 21. $\pi\alpha\varrho\alpha\lambda\lambda\alpha\sigma\sigma\sigma\varsigma$] $\pi\alpha\varrho\alpha\lambda\lambda\alpha\sigma\sigma\sigma\varsigma$ V. 24. $\xi\varsigma'$ V, $\xi\delta'$ m. 2 Vat. 27. $\tau\delta'$] om. m.

αὶ AZ , $Z\Delta$ τῶν ZB , ZE ἐλάσσονα γωνίαν περιέχουσι, μεῖζον ἄρα τὸ BE τοῦ $A\Delta$ βλέπεται. εἰὰν ἄρα τὴν ZE ἀκτῖνα προσεκβάλωμεν ἐπ'

εὐθείας, ὅτι ἐπὶ τῶν ισοταχῶς
 5 φερομένων τὸ μὲν B ἐπὶ τῆς ZE ἀκτῖνος εἰς τὸν οὐλυμὴν ὑστερεῖ ἄρα τῶν ισοταχῶς φερομένων τὰ πόρρω δοκεῖ βραδύτερον φέρεσθαι.

10

"Αλλως.

Φερέσθω δύο σημεῖα τὰ A , B ἐπὶ παραλλήλων εὐθειῶν τῶν $A\Delta$, BE διαλῶς· τὰς ἵσας ἄρα ἐν ἴσῳ χρόνῳ διελεύσονται. ἔστωσαν οὖν ἵσαι αἱ $A\Delta$, BE , καὶ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες ἀπὸ τοῦ Z ὅμματος αἱ
 15 $Z\Delta$, $Z\Lambda$, ZB , ZE . ἐπεὶ οὖν ἐλάττων ἡ ὑπὸ $AZ\Delta$ τῆς ὑπὸ BZE γωνίας, ἐλαττον ἄρα τὸ $A\Delta$ διάστημα τοῦ BE φανήσεται. ὥστε δόξει τὸ A βραδύτερον φέρεσθαι.

νε'.

20 Τοῦ ὅμματος μένοντος, τῶν δὲ ὄψεων παραφερομένων, τὰ πόρρω τῶν δρωμένων καταλείπεσθαι δόξει. ἔστω δρώμενα τὰ A , Γ ἐπὶ εὐθειῶν ὅντα τῶν AB , $\Gamma\Delta$, ὅμμα δὲ ἔστω τὸ E , ἀφ' οὗ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ $E\Gamma$, $E\Delta$, EA , EB . λέγω, ὅτι τὸ πρὸς τῷ A καταλείπεσθαι δόξει. προσεκβεβλήσθω ἡ $E\Delta$, ἄχρις

1. ZB] BZ m. 2. $A\Delta$] corr. ex $B\Delta$ Vat. βλέπεται]
 λείπεται codd. 6. Post ε lacuna $1/3$ lin. VVat.A; ε om. lacuna rellcta Vat.¹vm. 7. ἄρα] τὰ πόρρω ἄρα m. 11. ξε'
 add. V, ξε' m. 2 Vat. τὰ A , B] om. m. 12. $A\Delta$, BE]

quam *zb*, *ze* minorem angulum continent, maius ergo *be* quam *ad* appareat. si ergo *ze* radium educamus in directo, quoniam celeritate *b* quidem super *ze* radium prohibet posteriorari, aequali ergo celeritate latorum remotiora uidentur tardius ferri.

5

Aliter.

ferantur duo puncta *a*, *b* in aequare distantibus rectis *ad*, *be*. aequales aequaliter in aequali tempore pertransibunt. sint ergo aequales *ad*, *be*, et acci- 10 dant radii ab oculo *z* *za*, *zb*, *zd*, *ze*. quoniam ergo minor angulus *azd* angulo *bze*, minus ergo spatium *ad* quam *be* appareat. quare uidebitur *a* tardius ferri.

15

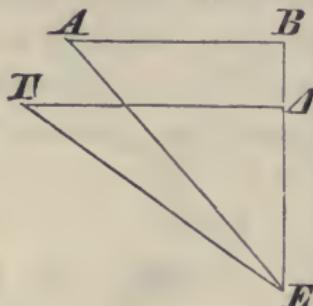
Oculo manente uisibus quoque transportatis remotiora uisorum relinqu uidebuntur.

sint uisa *a*, *g* existentia in rectis *ab*, *gd*, oculus uero sit *e*, a quo accident *eg*, *ed*, *ea*, *eb*. dico, quoniam ad *a* relinqu uidebitur. educatur *ed*, usque ubi con- 20

3. *b*] post ras. 1 litt. D. 6. Aliter] ali. D.

AB, *AE* m. *ἄρα*] om. Vat. Av. 15. *ZB*] om. Vm. *ZE*] *ΖΕ γωνίας*, sed *γωνίας* del., V. *AZΔ*] *ZAD* m. 19. *νε']* om. v. *ξη' V*, *ξι'* m. 2 Vat. 20. *παραφερομένων*] -*ερ-* in ras. V, *περιφερομένων* m. 21. *τά — δρωμένων*] mg. m. 1 A. *καταπαλείπτεσθαι* v. 22. *Γ]* in ras. V. *ενθειῶν*] *παραλλήλων ενθειῶν?* 24. *EA*] mut. in *EΔ* m. 1 v. *EB*] supra scr. V. *τῷ]* *τῷ V*. 25. *καταλείπεσθαι*] *καλείπτεσθαι* v. *ἄχρις — p. 116, 2. τῆς]* in ras. m. 1 v.

οῦ συμβαλεῖ τῇ AB , καὶ ἔστω ἡ EB . ἐπεὶ οὖν μείζων γωνία ἡ ὑπὸ ΓEB τῆς ὑπὸ AEB , μεῖζον ἄρα τὸ ΓA διάστημα τοῦ AB φαίνεται. ὥστε τοῦ ὅμματος ϵ πὶ τῷ E μένοντος αἱ ὁψεις ὡς ἐπὶ τὰ A, Γ μέρη παραφερόμεναι θᾶττον παραλλάξουσι τὸ A ἥπερ τὸ Γ . ὑπολείπεσθαι ἄρα δόξει τὸ AB .

10

 $\nu\varsigma'$.

Τὰ αὐξανόμενα τῶν μεγεθῶν δόξει προσάγεσθαι τῷ ὅμματι.

ἔστω δρώμενον μέγεθος τὸ AB , ὅμμα δὲ ἔστω τὸ Γ , ἀφ' οὗ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ $\Gamma A, \Gamma B$. καὶ ηὑξήσθω τὸ BA καὶ ἔστω τὸ $B\Delta$, καὶ προσπιπτέτω ἀκτὶς ἡ $\Gamma\Delta$. ἐπεὶ οὖν μείζων γωνία ἡ ὑπὸ $B\Gamma\Delta$ τῆς ὑπὸ $B\Gamma A$, μεῖζον ἄρα φαίνεται τὸ $B\Delta$ τοῦ BA . τὰ δὲ μείζονα ἑαυτῶν οἰόμενα ἐπαυξάνεσθαι δοκοῦσι, καὶ τὰ ἔγγιον τοῦ ὅμματος ἐλάττονα φαίνεται. τὰ ἄρα αὐξόμενα τῶν μεγεθῶν δόξει προσάγεσθαι τῷ ὅμματι.

 $\nu\xi'$.

"Οσα ἐπὶ τῷ αὐτῷ διαστήματι κεῖται τῶν ἄκρων μὴ ἐπ' εὐθείας τῷ μέσῳ ὅντων, τὸ δλον σχῆμα δτὲ μὲν κοῖλον, δτὲ δὲ κυρτὸν ποιεῖ.

1. συμβαλεῖ] συμβαλ- una litt. eras. V, συμβαλλεῖ Vat. A v. τῇ] e corr. V, τῷ Vat. Vat.¹ Am v. $AB]$ B e corr. V. 3. μείζων v. 6. ὡς] om. m. παραφερόμεναι] περιφερόμεναι m. 7. παραλλάξουσιν v. 8. τό (pr.)] τοῦ m. ὑπολείπεσθαι] λείπεσθαι m. 10. $\nu\varsigma']$ om. v, ξθ' V, ξξ' m. 2 Vat. 15. $B\Delta]$

currat ei quae est ab et sit eb . quoniam ergo maior est angulus geb quam aeb , maius ergo gd spatium quam ab apparet. quare oculo in e manente uisus uelut in a, g partes transportati celerius permutabunt a quam g . relinqu igitur uidebitur ab .

Augmentatae magnitudines uidebuntur oculo appropinquare.

sit, quae uidebitur magnitudo, ab , oculus quidem sit g , a quo accidentant radii ga, gb . et augmentetur

ba et sit bd , et accidat radius gd . 10
quoniam ergo maior angulus bgd quam bga , maius ergo apparet bd quam ba . maiora uero se ipsis uisa augeri uidentur, et eo quod propinquius oculo maiora apparent. 15

quae ergo magnitudines auctae uidebuntur adduci oculo.

Quaecunque in eodem spatio iacent extremis non in directo medio existentibus, totam figuram aliquotiens quidem concauam, aliquotiens uero conuexam 20 faciunt.

---

4. permutabunt] corr. ex permutabant D . 6. augmente,
supra scr. ta m. 1, D . 9. aumentetur D . 10. accident D .
12. bga] a in ras. D .

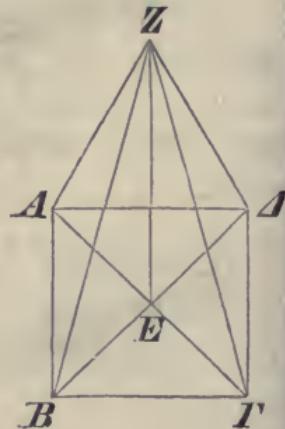
Δ e corr. V, corr. ex $B\Gamma$ m. 1 Vat. v. 17. $\tau\delta]$ $\tau\delta\tilde{v}$ m. $B\Delta]$
corr. ex $\Gamma\Delta$ m. 2 Vat., $\Gamma\Delta$ v. 18. $o\tilde{l}\mu\epsilon\nu\alpha]$ scr. $\varphi\alpha\iota\nu\tilde{o}\mu\nu\alpha$.
 $\delta\omega\kappa\omega\tilde{s}\iota\iota]$ om. Vat. 1 m., $\sigma\iota$ post lacun. V Vat. v. $\tau\delta]$
 $\tau\delta\tilde{v}$ Vat. v. 19. $\xi\gamma\mu\omega\eta\tau]$ ι in ras. V. $\xi\lambda\alpha\tau\tau\omega\alpha]$ scr. $\mu\epsilon\tilde{\zeta}\omega\alpha$; u. prop. V. $\alpha\tilde{\nu}\xi\delta\mu\epsilon\nu\alpha]$ $\alpha\tilde{\nu}\xi\alpha\tilde{n}\mu\epsilon\nu\alpha$ m. 21. $\nu\zeta']$ om. v,
 ν' V, $\xi\eta$ m. 2 Vat. 23. $\delta\tau\epsilon]$ $\delta\tau\alpha\tau$ v.

δράσθω γὰρ τὰ $\Gamma B\Delta$ τοῦ ὄμματος ἐπὶ τὸ K κειμένου, καὶ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ $K\Gamma$, KB , $K\Delta$. οὐκοῦν τὸ ὅλον σχῆμα κοῦλον δόξει εἶναι. μετακινείσθω δὴ πάλιν τὸ ἐν τῷ μέσῳ δρώμενον καὶ ἔγγιον κείσθω 5 τοῦ ὄμματος. οὐκοῦν τὸ $\Delta B\Gamma$ δόξει κυρτὸν εἶναι.

νη'.

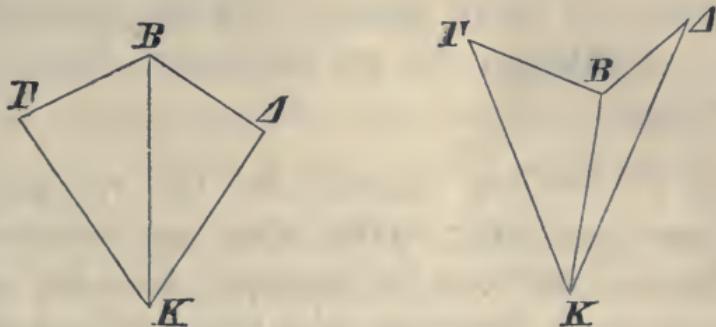
'Εὰν τετραγώνου ἀπὸ τῆς συναφῆς τῶν διαμέτρων πρὸς δρᾶς ἀχθῆ εύθεῖα, ἐπὶ δὲ ταύτης τὸ ὄμμα τεθῆ, αἱ πλευραὶ τοῦ τετραγώνου ἵσαι φανοῦνται, καὶ αἱ 10 διάμετροι δὲ ἵσαι φανήσονται.

ἔστω τετράγωνον τὸ $AB\Gamma\Delta$, καὶ ἥχθωσαν αὐτοῦ διαγώνιοι αἱ ΔB , ΓA , καὶ ἀνήχθω πρὸς δρᾶς ἀπὸ τοῦ E τῷ ἐπιπέδῳ μετέωρος εύθεῖα ἡ EZ , ἐφ' ἣς ὄμμα κείσθω τὸ Z , 15 καὶ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ ZA , ZB , $Z\Delta$, $Z\Gamma$. ἐπεὶ οὖν ἵση ἔστιν ἡ ΔE τῇ $E\Gamma$, κοινὴ δὲ ἡ EZ , καὶ αἱ γωνίαι δρᾶς αἱ, βάσις ἄρα ἡ $Z\Gamma$ βάσει τῇ ΔZ ἵση ἔστιν, καὶ τῶν 20 πρὸς ταῖς βάσεσι γωνιῶν ἐκεῖναι ἵσαι, ὑφ' ἃς αἱ ἵσαι πλευραὶ ὑποτείνουσιν. ἵση ἄρα ἔστιν ἡ ὑπὸ $EZ\Gamma$ τῇ ὑπὸ $EZ\Delta$. ἵση ἄρα φανήσεται ἡ $E\Gamma$ τῇ $E\Delta$. δομοίως καὶ ἡ ὑπὸ AZE τῇ ὑπὸ 25 BZE ἵση ἔστιν. ἵση ἄρα φανήσεται ἡ $A\Gamma$ τῇ $B\Delta$.

1. τοῦ (alt.)] τό m. K] corr. ex οὐέντρον m. 2 Vat., οὐέντρον v. 3. μετακενινήσθω m. 4. τό] τῷ v. ἔγγιον] i in ras. V. ἔγγιον κείσθω] ἔστω ἔγγιον Vat. v. 6. νη'] om. v, οὐ' V, ἔθ' m. 2 Vat. 8. τό] om. m. 10. δέ] om. Vat. v. φανήσονται] hic des. Vat.¹. 11. ἥχθω Vat. v. 12. διαγώνιοι] -ιοι in ras. V. ἀνήχθωσαν v. 15. προσπιπτέτ^ω v, comp. Vat. 18. αἱ] om. codd. 19. ἔστι Vat. m. 21. ὑφ-

uideantur enim *gbd* oculo in *k* iacente, et accidentant radii *kg*, *kb*, *kd*. igitur tota figura concaua esse uide-

bitur. transmoueatur uero sursum in medio uisum et sit propinquius oculo. igitur *gbd* conuexum uidebitur esse.

5

Si tetragoni a contactu diametrorum ad directos trahatur recta, in ipsa uero oculus ponatur, latera tetragoni aequalia apparent, et diametri aequales apparebunt.

est *tetragonus abgd*, et protrahantur in eo dia- 10 goni *db*, *ga*, et protrahatur perpendicularis ab *e* ebi- pedo eleuata recta *ez*, in qua oculus *z* iaceat, et accidentant radii *za*, *zb*, *zd*, *zg*. quoniam ergo aequalis est *de ei* quae est *eg*, communis uero *ez*, et anguli recti, basis *zg* basi *dz* est aequalis, et qui ad bases 15 angulorum illi sunt aequales, quibus aequalia latera subtenduntur. aequalis ergo angulus *ezg* angulo *ezd*. aequalis ergo apparebit *eg* ei quae est *ed*. similiter

2. *kg*] *kdg D*. 3. *sursum*] *scr. rursum*. 6. *tetragoni a]*
tetragona D. 10. *in eo*] *mg. m. 1 D*. 15. *dz*] *dg D?*

ας αι λσαι] m. 2 Vat. *πλενρατ*] π V; *πλαγιαι* Vat., corr. m. 2.
24. *ΕΓ — 25. φανήσεται η*] om. v. 24. *AZE*] des. Vat.
25. *BΔ*] *BΖΔ* v.

πάλιν ἐπεὶ ή μὲν ΓΖ τῇ ΖΒ ἔστιν ἵση, ή δὲ ΑΖ τῇ ΖΔ, ἀλλὰ καὶ ή ΑΒ τῇ ΓΔ, αἱ τρεῖς ἄρα ταῖς τρισὶν ἴσαι εἰσί, καὶ γωνία γωνίᾳ. ἵση ἄρα φανήσεται ή πλευρὰ τῇ πλευρᾷ, ὡς καὶ αἱ λοιπαὶ πλευραὶ ἴσαι
5 φανήσονται.

Τῆς δὲ ἀπὸ τοῦ ὅμματος ἐπὶ τὴν συναφὴν τῶν διαμέτρων μήτε πρὸς δρθάς οὔσης τῷ ἐπιπέδῳ μήτε
ἴσης ἐκατέρᾳ τῶν ἀπὸ τῆς συναφῆς πρὸς τὰς γωνίας
τοῦ τετραγώνου ἀγομένων μήτε ἴσας γωνίας ποιούσης
10 μετ' αὐτῶν αἱ διάμετροι ἀνισοὶ φανήσονται. δομοίως
γὰρ δείξομεν τὰ συμβαίνοντα, καθάπερ καὶ ἐν τοῖς
κύκλοις.

2. ΑΒ] *A* in ras. V. 3. εἰσίν *v.* γωνίᾳ] καὶ γωνίᾳ *v.*

4. πλευρά] *π* V. ἴσαι φανήσονται] seq. spat. uac. 6 litt. v.
om. m. 6. Ante τῆς adpon. *σ* V, et in mg. haec leguntur
initio reciso: .... μήτε πρὸς δρθάς .... πέδ μήτε ἴση τῇ
(punctis del.) ἐκατέρᾳ τῶν ἀπὸ τῆς συναφῆς πρὸς τὰς γωνίας
τοῦ τετραγώνου ἀγομένων μήτε ἴσας γωνίας ποι.. μετ' αὐτῶν,
αἱ διάμετροι ἀνισοὶ φανήσονται. δομοίως γὰρ δείξομεν τὰ συμ-
βαίνοντα, καθάπερ ἐν τοῖς κύκλοις (mg. ἔσφαλται). In m ante
τῆς ins. [έ] ἀν δὲ ή ἐπὶ τὴν συναφὴν τῆς διαμέτρου μήτε πρὸς
δρθάς ή τῷ ἐπιπέδῳ μήτε ἴση τῇ ἐκατέρᾳ τῶν ἀπὸ τῆς συναφῆς
πρὸς τὰς γωνίας τοῦ τετραγώνου ἀγομένων μήτε ἴσας γωνίας
ποιῃ μετ' αὐτῶν κτλ., quae supra e V mg. adtuli. τῆς δὲ
ἀπὸ τοῦ ὅμματος] τῶν διαστημάτων Vm.v. 8. ἴσης] ἴση τῇ

Vm.v. τῶν] *π* V. 10. ἀνισοὶ] corr. ex .... σαι V, ἄρα
ἴσαι *v.* 12. κύκλοις] -οις in ras. V, κυκλικοῖς *v.* In fine:
τέλος τῶν διπτύχων εὐκλείδου *v.*

et angulus *aze* angulo *bze* aequalis est. aequalis apparebit *ag* ei quae est *bd*. rursum quoniam *gz* quidem ei quae est *zb* aequalis, et *az* ei quae est *zd*, sed etiam *ab* ei quae est *gd*, tres ergo tribus aequales sunt, et angulus angulo. aequale ergo apparebit latus 5 lateri, ut et reliqua latera aequalia apparebunt.

Si uero super contactum diametrorum coniugata eleuata recta nec perpendicularis ebipedo spatiorum in contactu diametrorum nec ad rectos esse nec aequalis utrique a contactu ad angulos tetragoni ductarum nec angulos faciens aequales cum ipsis, diametri inaequales apparebunt. similiter enim demonstrabimus contingentia, quemadmodum in circularibus. 10

SCHOLIA
IN
EUCLIDIS OPTICA.

1. Διάστημα p. 2, 3] ἥτοι κατὰ διαστάσεις καὶ τὰς ἀπ' ἀλλήλων ἀποτμήσεις.
2. Ἐν διαστήματι p. 4, 1] τουτέστι κατὰ διάστασιν.
3. Τουτέστιν ἐπεὶ μὴ συνεχεῖς προσπίπτουσιν αἱ ὅψεις, ἀλλὰ κατὰ διάστημα, ἔσονται τινα ἐν τῷ ΑΔ 5 διαστήματι, πρὸς ἃ αἱ ὅψεις οὐ προσπεδοῦνται.
4. Δεῖ γὰρ τὰ δρώμενα ἀπόστασίν τινα ἔχειν πρὸς τὸ ὄμμα· οὕτω γὰρ δραθῆσεται· ὡς εἰ γε μηδεμίαν ἔχει ἀπόστασιν, οὐχ δραθῆσεται.
5. Μείζων ἂν ἦν τῆς ΓΔ p. 4, 20] μάνθανε, διὰ 10 τί μείζων ἡ ΚΛ τῆς ΓΔ καίτοι ἵση οὖσα κατὰ τὴν ὑπόθεσιν, δταν διέλθῃ καὶ ἡ ΕΚ καὶ ἡ ΕΛ διὰ τῆς ΓΔ. ἐπεὶ παράλληλος ἐλήφθη ἡ ΓΔ τῇ ΚΛ, καὶ εἰς αὐτὰς ἐμπέπτωκεν εὐθεῖα ἡ ΚΕ, ἐγένετο ἡ ἐκτὸς γωνία ἵση τῇ ἐντὸς καὶ ἀπεναντίον ἡ ὑπὸ ΔΓΕ τῇ ὑπὸ ΛΚΓ. 15 διὰ τὸν αὐτὸν λόγον καὶ ἡ πρὸς τῷ Δ τῇ πρὸς τῷ Λ. ἐστι δὲ καὶ ιοινὴ γωνία ἡ πρὸς τῷ Ε· καὶ εἰσὶ δύο τρίγωνα τὰ ΓΕΔ, ΚΕΛ τὰς τρεῖς γωνίας ἵσας ἀλλήλαις ἔχοντα — ἡ πρὸς τῷ Γ τῇ πρὸς τῷ Κ, ἡ πρὸς τῷ Δ τῇ πρὸς τῷ Λ, ιοινὴ ἡ πρὸς τῷ Ε —, τῶν δὲ 20

1. V^b.   2. V².   3. V².   4. V².   5. V^b.

12. Per totum schol. E positum est pro B.   ἡ (alt.)]
supra scr.   τῆς ΓΔ] h. e. τῶν Γ, Δ.

ἰσογωνίων τριγώνων ἀνάλογόν εἰσιν αἱ περὶ τὰς ἴσας γωνίας πλευραὶ διὰ τοῦ δ' τοῦ σ' τῶν Στοιχείων. ἔσται οὖν ὡς ἡ ΕΔ πρὸς τὴν ΔΓ, οὕτως ἡ ΕΛ πρὸς τὴν ΛΚ· καὶ ἐναλλάξ, ὡς ἡ ΕΔ πρὸς τὴν ΕΛ, οὕτως ἡ
5 ΓΔ πρὸς τὴν ΚΛ. μείζων δὲ ἡ ΕΛ τῆς ΕΔ· μείζων ἄρα καὶ ἡ ΚΛ τῆς ΓΔ.

6. Ὄποι πλειόνων ὄψεων p. 4, 21] εἰ δὲ ὑπὸ πλειόνων ὄψεων, καὶ ὑπὸ πλειόνων γωνιῶν.

7. Ἐν τῷ μεταξὺ διαστήματι p. 6, 2] τουτέστι
10 τῶν ΒΓ καὶ ΒΔ ἐπὶ τὰ ἐμπροσθεν ὡς πρὸς τὸ Κ
ἐρχομένων.

8. Οὐκοῦν πρὸς τὸ Κ p. 6, 3] τῶν γὰρ διαστάσεων ἡ μᾶλλον ἀποστάσεων προχωρουσῶν ἔσται μεταξὺ διάστημα, οὗ αἱ ἀποστάσεις διὰ τὸ ἀπ' ἀλλήλων ἀπο-
15 σχισθῆναι οὐχ ἄφονται.

9. Μείζων δὲ πλευρὰ ἡ ΒΖ p. 6, 26] μείζων εὐλόγως· δρθῆν γὰρ ὑποτείνει, ἡ δὲ ΖΑ ἐλάττονα δρθῆσ· οὐ γὰρ ἐγχωρεῖ πολλὰς δρθὰς εἶναι ἐν ἐν τριγώνῳ· πᾶν γὰρ τριγώνον τὰς τρεῖς γωνίας δυσὶν δρθαῖς
20 ἴσας ἔχει.

10. Καὶ ἡ ὑπὸ ΖΒΕ p. 6, 28] διὰ τὸ εἰς παραλλήλους τὴν ΕΒ ἐμπεσεῖν καὶ ποιῆσαι τὰς ἐναλλα-
ἴσας.

11. Μείζων ἄρα δρθήσεται p. 8, 1] διὰ τὸ
25 ὅρον, ὅτι τὰ ὑπὸ μείζονων γωνιῶν δρῶμενα.

12. ε' p. 8, 5] ἐτερον τοῦτο τοῦ δευτέρου θεω

6. V¹.   7. V^b.   8. V^b.   9. V^b.   10. V^a.   11. V
12. V².

4. ΛΚ] Κ e corr.

οήματος· ἐκεῖ μὲν γὰρ ἔδείκνυεν, ὡς τὰ ἔγγιον κείμενα ἀκριβέστερον δοκᾶται, ἐνταῦθα δέ, ὡς μεῖζον τὸ ἔγγιον.

13. Μείζων δὲ γωνία ἡ ὑπὸ AEB p. 8, 15] ὡς περιέχουσα· οὐ γὰρ ἀν πέση ἡ $EΓ$ πρὸς τῷ A , ὡς ἐν τῷ β' ἄκρου σας. 5

14. Ἐν μετεώρῳ p. 10, 6] ἐπὶ τοῦ πρὸ τούτου θεωρήματος τὸ μὲν ὅμμα ἦν, ἐφ' ὃ ἐπίπεδον καὶ τὰ παράλληλα διαστήματα, ἐνταῦθα δὲ τὸ ὅμμα μετεωρότερον ἐν μετεώρῳ ὅντων καὶ τῶν διαστημάτων.

15. Ἡ AB p. 10, 8] ἡ AB οὐκ ἔστιν ἀκτίς, ἀλλὰ 10 εὐθεῖα, ὡς ἀπό τινος σημείου τοῦ A ἀγομένη ἐπὶ τὸ διὰ τῶν $ΔΓ, EZ$ ἐπίπεδον κάθετος. δομοίως καὶ ἡ AP οὐκ ἀκτίς ἔστιν, ἀλλὰ κάθετος εὐθεῖα ἐπὶ τὴν $PΞ$, οὐ μὴν καὶ πρὸς τὸ ἐπίπεδον κάθετος· ἡ γὰρ AB κάθετος ἦν πρὸς τὸ ὑποκείμενον ἐπίπεδον. 15

16. Ἡ AP ἄρα ἐπὶ τὴν $PΞ$ p. 10, 20] διὰ τὸ δειχθὲν παρὰ τοῦ Πάππου λημμάτιον ἐν τοῖς εἰς τὰ Ὀπικὰ Εύκλείδου· ἐὰν ἀπὸ μετεώρου σημείου ἐπὶ τὸ ὑποκείμενον ἐπίπεδον κάθετος ἀχθῆ, ἀπὸ δὲ τοῦ σημείου, καθ' ὃ προσβάλλει τῷ ἐπιπέδῳ ἡ κάθετος, ἀχθῆ 20 πάλιν κάθετος πρός τινα εὐθεῖαν ἐν τῷ ἐπιπέδῳ οὖσαν, καὶ ἡ ἀγομένη ἀπὸ τοῦ μετεώρου σημείου ἐπ' αὐτὴν κάθετος ἔσται [cfr. Pappus VI, 81].

17. Μείζων ἄρα γωνία p. 10, 24] ἐπεὶ δρθογώνιά ἔστιν, αἱ δὲ βάσεις ἵσαι, αἱ δὲ πλευραὶ ἄνισοι. 25

18. Δεικτέον, πῶς μείζων ἡ ὑπὸ $ΞAP$ τῆς ὑπὸ PAN . ἐπεὶ δρθογώνιά ἔστι τὰ τριγωνα, ἡ δὲ $P A$ τῆς AP μείζων· τριγώνου γὰρ τοῦ PAP μείζων γωνία

ἡ ὑπὸ ΠΡΑ· ἀμβλεῖα γάρ· ἡ γὰρ ΑΡ πρὸς τὴν ΡΞ
ἔστιν δρυῆ, οὐ μὴν καὶ πρὸς τὴν ΠΒ, ὅτι μηδὲ πρὸς
τὸ ἐπίπεδόν ἔστιν δρυῆ, ἵνα καὶ πρὸς πάσας τὰς ἀπο-
μένας ποιῆ δρῦας γωνίας, ἀλλὰ κέκλιται πρὸς αὐτό,
5 καὶ ἔστιν ἡ κλίσις δξεῖα γωνία ἡ ὑπὸ ΒΡΑ· ἀμβλεῖα
ἄρα ἡ ὑπὸ ΠΡΑ. μείζων ἄρα ἡ ΠΑ τῆς ΑΡ· ὑπὸ¹
γὰρ τὴν μείζονα γωνίαν ἡ μείζων πλευρὰ ὑποτείνει.
μείζων δὲ καὶ ἡ ΑΝ τῆς ΑΞ· ἐπεὶ γὰρ αἱ ὑπὸ ΝΠΑ
καὶ ὑπὸ ΞΡΑ δρῦαι εἰσιν, ἐδείχθη δὲ ἡ ΠΑ τῆς ΑΡ
10 μείζων· ὥστε καὶ τὸ παραλληλόγραμμον τὸ ὑπὸ ΝΠΑ
τοῦ ὑπὸ ΞΡΑ μείζον, καὶ ἡ τοῦ μείζονος διάμετρος
μείζων· διάμετροι δέ εἰσι τῶν παραλληλογράμμων αἱ
ΝΑ, ΞΑ· ἡμίση γὰρ τούτων τὰ τρίγωνα. ὥστε, ἐὰν
ἡ ΡΞ πεσεῖται ἐπὶ τὴν ΠΝ, ἐφαρμόσει· ἵση γὰρ ταύτη·
15 καὶ αἱ ΡΑ, ΑΞ ἐντὸς πεσοῦνται τῶν ΑΠ, ΑΝ· ἐλάτ-
τονες γὰρ αὐτῶν. ὥστε διὰ τὸ κα' τοῦ α' τῶν Στο-
χείων μείζων ἔσται ἡ ὑπὸ ΡΑΞ γωνία τῆς ὑπὸ ΠΑΝ.

ὅτι δὲ ἡ ὑπὸ ΠΡΑ γωνία ἀμβλεῖα ἔστιν, ἐκδηλότερον
οὕτω δειχθήσεται· ἐπεὶ τὸ ΑΒΡ τρίγωνον δρῦογώνιόν
20 ἔστιν· δρῦη γὰρ ἡ πρὸς τῷ Β· ἐκτὸς δὲ αὐτοῦ ἡ ὑπὸ²
ΠΡΑ, μείζων ἔσται τῆς ἐντὸς καὶ ἀπεναντίον· ἀμβλεῖα
ἄρα. ἀλλὰ καὶ τριγώνου τοῦ ΑΞΝ ἡ πρὸς τῷ Ξ
γωνία μείζων τῆς πρὸς τῷ Ν· ὥστε καὶ ἡ ὑποτείνουσα
τὴν μείζονα γωνίαν μείζων. ἡ ἄρα ΑΝ μείζων τῆς ΑΞ.

25 19. Πρὸς δρῦας γωνίας ἔσαι p. 12, 18] εἰ γάρ τις
εἴποι, ως ἡ ΗΓ κάθετός ἔστι πρὸς τὴν ΓΔ, ὥσαύτως
δὲ καὶ ἡ ΖΒ πρὸς τὴν ΒΑ, δῆλον ἔσται τὸ ἄτοπον.

19. V², deletum.

19. Ante ΑΒΡ del. ὑπό.

εἰ γὰρ ἡ ὑπὸ ΗΓΔ γωνία δρθή, καὶ ἡ ὑπὸ Β[ΓΗ] δρθή ἔσται.

20. Κείσθω πρὸς τῷ Δ γωνία δρθὴ [ἢ ΑΔΕ]: διάμετρος ἄρα ἡ ΑΕ. ὥστε ἡ ὑπὸ ΕΓΔ γωνία δξεῖα καὶ ἡ πατὰ κορυφὴν αὐτῆς, ἡ δὲ ὑπὸ ΒΓΕ ἀμβλεῖα 5 καὶ ἡ πατὰ κορυφὴν αὐτῆς ἡ ὑπὸ ΗΓΔ. ὥστε ἡ πρὸς δρθὰς ἀγομένη τῇ ΓΔ ἡ ΚΓ δηλαδὴ ἐντὸς πεσεῖται. πάλιν ἐπεὶ ἡ ὑπὸ ΒΓΕ ἀμβλεῖα, δξεῖα ἡ ὑπὸ ΓΒΕ καὶ ἡ πατὰ κορυφὴν αὐτῆς ἡ ὑπὸ ΖΒΑ. ὥστε ἡ πρὸς δρθὰς ἀγομένη τῇ ΑΒ ἐκτὸς πεσεῖται ἡ ΘΒ δηλονότι. 10 ἐκβεβλήσθωσαν ἡ ΘΒ καὶ ΚΓ ἐπὶ τὴν περιφέρειαν, καὶ ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ κύκλου ἤχθωσαν πρὸς δρθὰς ἐπὶ τὴν ΘΒ καὶ ΚΓ ἐκβεβλημένας ἡ ΑΜ, ΑΝ· τέμνουσιν ἄρα ταύτας δίχα πατὰ τὰ Μ, Ν σημεῖα διὰ τὸ γ' τοῦ γ' τῶν Στοιχείων. ἐπεξεύχθω ἡ ΑΘ, ΑΚ. 15 καὶ ἐπεὶ ἵσαι εἰσὶν αὗται ἐκ κέντρου γὰρ τοῦ Α· καὶ ὑποτείνουσιν δρθὰς γωνίας τὰς πρὸς τῷ Μ καὶ Ν, τὸ ἄρα ἀπὸ τῆς ΑΘ ἵσον ἔσται τοῖς ἀπὸ ΘΜ, ΜΛ, ὁσαύτως δὲ καὶ τὸ ἀπὸ ΚΑ ἵσον τοῖς ἀπὸ ΚΝ, ΝΛ. ἀλλὰ ἡ ΘΜ τῇ ΚΝ ἵση· ὥστε καὶ ἡ ΜΛ τῇ ΑΝ ἵση. 20 ἵσαι ἄρα ἡ ΘΒΞ, ΚΓΠ. ἀν δὴ τοίνυν ἵσας ταύτας ἐτέρας δύο εὐθείας ἀγάγωμεν· δυνατὸν γάρ· τὴν ΑΔ τυχὸν καὶ ΡΣ τεμνούσας πρὸς δρθὰς τὴν ΘΒΖ, ΚΓΠ πατά τε τὰ Β, Γ καὶ Τ, Χ σημεῖα, καὶ ἵσων ἀφαιρεθεισῶν τῶν ΓΒ, Β[Τ]· ἵσαι γὰρ διὰ τὴν ἵσην ἀπὸ 25

---

20. V².

1. ΒΓΗ] ΓΗ legi non possunt. 3. πείσθω] fort. πεῖται.
 ἡ ΑΔΕ] euān. 13. ΘΒ] corr. ex ΘΔ. ἡ] immo αἱ,
 sed cfr. lin. 15, 21, 23. 22. Post εὐθείας del. τεμνούσας ταύτας
 πρὸς δρθάς. 25. Τ] legi non potest; idem de omnibus ualet,
 quae [ ] inclusi.

τοῦ κέντρου ἀπόστασιν· δειχθήσεται ἡ ΘΒ τῇ ΒΑ ἵση
καὶ ἡ ΚΓ τῇ ΓΔ.

21. *Μεῖζον* p. 14, 15] ὡς περιέχον. "Ἐλαττον
p. 14, 16] ὡς περιεχόμενον.

5 22. *Καὶ ὡς ἡ ΑΒ κτλ.* p. 14, 25] ἴσογώνια γὰρ τὰ
ΕΑΒ, ΕΖΔ τρίγωνα, ὅτι ἡ ὑπὸ ΕΔΖ ἵση ἐστὶ τῇ
ὑπὸ ΕΒΑ· ἐμπέπτωκε γὰρ εὐθεῖα ἡ ΕΒ εἰς παραλλή-
λους τὰς ΓΔ, ΑΒ· καὶ πάλιν ἡ ὑπὸ ΕΖΔ τῇ ὑπὸ¹
Ε[Α]Β [ἐστιν] ἵση διὰ τὴν αὐτὴν αἰτίαν, ἡ δὲ πρὸς
10 τῷ Ε κοινὴ καὶ ἀμφοτέροις. τῶν δὲ ἴσογωνίων τρι-
γώνων αἱ περὶ τὰς ἴσας γωνίας πλευραὶ ἀνάλογον διὰ
τὸ δ' τοῦ 5' τῶν Στοιχείων. ὡς ἡ ΑΒ οὖν πρὸς τὴν
ΒΕ, ἡ ΖΔ πρὸς τὴν ΔΕ· καὶ ἐναλλάξ, ὡς ἡ ΑΒ
πρὸς τὴν ΖΔ, ἡ ΒΕ πρὸς τὴν ΔΕ· ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

15 23. *Τῶν ΑΓ, ΑΔ* p. 18, 10] δηλονότι ἀκτίνων.

24. *Κοῖλα φανήσεται* p. 18, 14] τοῦ πορρωτέρου
ἀκρου μετεωροτέρου φαινομένου.

25. Ὡς πόρισμα τοῦτο ἐπάγειν δοκεῖ.

26. *Ταπεινότερον φαίνεται* p. 20, 1] καὶ γὰρ πρό-
20 χειρον, ὅτι τὰ ὑπὸ ταπεινοτέρων ἀκτίνων δρώμενα
ταπεινότερα φαίνεται.

27. *Μεῖζον* p. 24, 13] μεῖζονι ὑπερφέρον.

28. "Ισα ἀλλήλοις φαίνεται" p. 24, 20] διὰ πλάνην
τὴν τῆς ὄψεως.

25 29. *Μέχρι τοῦ Δ ὄμματος* p. 28, 2] ὡς κάτωθεν
τῆς ἀκτίνος.

---

21. V ^b supra ser.	22. V ^b .	23. V ² Vat. ¹ .
25. V ² .	26. V ^b .	27. V ^b .
		28. V ^b .
		29. V ^b .

---

13. ΔΕ] AE. 15. ἀκτίνων δηλονότι Vat.¹.

30. Ὡς ἡ ΔE ιτλ. p. 28, 10] διὰ τὸ δέ τοῦ σ' τῶν Στοιχείων· ἵσογώνια γὰρ τὰ τρίγωνα διὰ τὸ ἐν ταῖς παραλλήλοις ἐμπίπτειν εὐθεῖαν.

31. "Ἄχοις οὖς συμβαλεῖ p. 28, 24] τουτέστι μέχοις ἀν τὸ πέρας τοῦ ὑψους ἢ τὸ ἄκρον δηλαδὴ τὸ A ἐμφανήσεται τῷ κατόπτρῳ μετακινουμένῳ· οὐ γὰρ κατὰ πρώτην τυχὸν προσβολὴν τῆς ὄψεως κατ' ἐμφασιν δραθήσεται παρὰ τῆς ὄψεως ἐν τῷ κατόπτρῳ τὸ ἄκρον τοῦ ὑψους.

32. Ἐν τοῖς Κατοπτρικοῖς p. 30, 3] διὰ τὸν ἐν 10 τοῖς Κατοπτρικοῖς ὅρον [prop. I].

33. "Ιση γωνία ἡ ὑπὸ EZB p. 30, 25] κάθετοι γὰρ αἱ EZ καὶ AD .

34. Ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπὸ ABA p. 30, 26] κατὰ κορυφὴν γάρ.

15

35. Καὶ ἡ τρίτη ἄρα p. 30, 26] δι' ὃν λόγον ἀνωθεν γέγραπται.

36. Βλέπεται p. 34, 1] οὕτως ἡ $K\Delta$ ἐλάττων φανήσεται τῆς KB μὴ τοῦ Δ πρὸς τῇ περιφερείᾳ δοκοῦντος φαίνεσθαι, ἀλλ' ὑποκάτω τοῦ B , καὶ τὸ E 20 ὠσαύτως οὐχὶ πρὸς τῇ περιφερείᾳ, ἀλλ' ὑποκάτω τοῦ Δ καὶ οὕτως ὡς καὶ εὐθείας ἀπὸ τοῦ B πρὸς δρθὰς κατηγμένης διὰ τῶν Δ , E διῆχθαι. ἀλλὰ δὴ καὶ τοῦ Z · καὶ τὸ Z γὰρ ὑποκάτω τοῦ E δρθήσεται καὶ οὐ πρὸς τῇ περιφερείᾳ. τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ ἀπὸ τοῦ Γ , 25 ὡς φαίνεσθαι ἐπὶ μιᾶς εὐθείας τῆς $B\Gamma$ τὰ B , Δ , E , Z , H , Θ , Γ στοιχεῖα.

30. V^b.   31. V².   32. V^b.   33. V^b.   34. V^b.   35. V^b.
36. V².

5. ἥ] supra scr.

37. Διὰ τὸ συμβαίνειν, ὅπερ γίνεται εὐθείας ὑποκειμένης τῆς νῦν οὖσης περιφερείας, νομίζεται καὶ ἡ περιφέρεια εὐθεῖα· ἔστι δὲ τοῦτο τὸ φαίνεσθαι τὰς ἀπὸ τοῦ κέντρου καὶ ταῦτα ἵσας οὖσας τὴν ἐκτὸς μείζω 5 τῆς ἐντός, οἷον τὴν KB τῆς $K\Delta$, ὃ γίνεται, εἰ ἐπ’ εὐθείας κείσεται ἡ BG . ἐπὶ γὰρ εὐθείας συμβαίνει τὴν ἐκκειμένην οἷον τὴν KB 10 μείζονα τῆς $K\Delta$ εἶναι. εἰ γὰρ ἄλλως λέγει τις ταύτας ἵσας εἶναι, συμβαίνει ἄτοπον τι· δρθογωνίου γὰρ κειμένου τοῦ KEB τριγώνου τὸ ἀπὸ τῆς βάσεως τῆς KB ἵσον ἔσται τοῖς ἀπὸ τῶν πλευρῶν τῶν KE, EB . διοίως 15 καὶ τὸ ἀπὸ τῆς $K\Delta$ τοῖς ἀπὸ τῶν $KE, E\Delta$. πᾶς οὖν ἔσται ἵση ἡ $K\Delta$ τῇ KB τῶν ἀπὸ [$\tau\eta\varsigma KE$] ἐν ἰσοις ἰσων ὄντων; φαίνεται οὖν ἡ περιφέρεια εὐθεῖα διὰ τὸ φαίνεσθαι συμβαῖνον ἐπὶ τῆς περιφερείας, ὃ καὶ ἐπὶ τῆς εὐθείας.

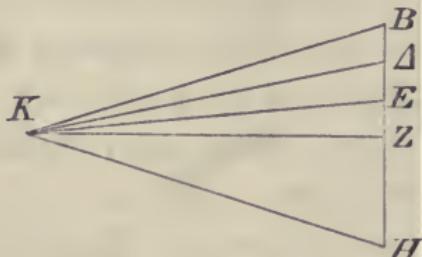
38. Ὁ ὄπισθεν ἔλεγε δυνατὸν δείκνυσθαι καὶ ἐπὶ τῆς κοίλης περιφερείας, τοῦτο νῦν δεικνύει· οἷον ἐὰν ἐπὶ τοῦ κέντρου τῆς περιφερείας τεθῇ τὸ ὄμμα, αἱ δὲ ἐκ τοῦ κέντρου ὑποτεθῶσιν ὡς ἀκτῖνες, μέγιστον μὲν φανήσεται ἡ AB εὐθεῖα, [ἢ] τὸ πρότερον ἀκτὶς ὑπέκειτο, ἀεὶ δὲ ἡ ἔγγιον τῆς AB τῆς ἀπότερον μείζων τῆς προ-25 τέρας προχωρούσης δείξεως.

39. Καθέτου ἐπ’ αὐτὴν οὖσης p. 34, 23] τῆς BG περιφερείας ὡς εὐθείας νοούμενης.

40. Ἐγχάλασμα p. 34, 28] τύχη κοίλωμα.

37. V^b.   38. V¹.   39. V¹.   40. V^b.

7. ἐπί] ἐπεί.   28. τύχη] h. e. τυχὸν?

41. Εύθειαι γίνονται p. 36, 3] περιφερειῶν μὲν οὕσης τῆς σκιᾶς, διὰ δὲ τὰς ἔξερχομένας ἀπὸ τοῦ φωτίζοντος ἀποστάσεις φαίνεσθαι ταύτας, οἵας καὶ ἐν τῇ εὐθείᾳ, καὶ εἶναι τοιαύτας.

42. Ποιήσει οὖν τομὴν κύκλου p. 36, 23] τοῦτο 5
ἐν τοῖς Σφαιρικοῖς τοῦ Θεοδοσίου δείκνυται [I, 1].

43. Αἱ ΓΒ, ΒΔ ἄρα ἐφάπτονται p. 38, 1] ἡ τῇ διαμέτρῳ γὰρ τοῦ κύκλου πρὸς δρθὰς ἀπ' ἄκρας ἀγομένη ἐφάπτεται τοῦ κύκλου, διάμετρος δὲ ἡ ΑΓ τοῦ ΓΗΔΘ κύκλου. 10

44. Ὁρθαὶ ἄρα αἱ πρὸς τῷ Κ p. 38, 3] διὰ τί δρθαὶ αἱ πρὸς τῷ Κ; ἐπεὶ κύκλου τοῦ ΑΓΒΔ ἐφάπτηται τις εὐθεῖα ἡ ΗΘ, ἀπὸ δὲ τοῦ κέντρου ἐπὶ τὴν ἐπαφὴν ἐπεξεύχθη εὐθεῖα ἡ ΒΑ, ἡ ἐπιξευχθεῖσα ἄρα κάθετος ἔσται ἐπὶ τὴν ἐφαπτομένην· δρθὴ ἄρα ἡ 15 ὑπὸ ΒΑΗ. ἐπεὶ δὲ εἰς παραλλήλους τὰς ΗΘ, ΓΔ εὐθεῖα ἐνέπεσεν ἡ ΑΒ, ἡ ἐκτὸς γωνία ἡ ὑπὸ ΒΚΓ ἵση ἔστι τῇ ἐντὸς καὶ ἀπεναντίον τῇ ὑπὸ ΒΑΗ. δρθὴ δὲ ἡ ὑπὸ ΒΑΗ· [δρθὴ ἄρα] καὶ ἡ ὑπὸ ΒΚΓ. δρθαὶ ἄρα αἱ πρὸς τὸ Κ. 20

45. Τπὸ τοῦ Θ ὅμματος βλέπεται p. 40, 10] πῶς ὑπὸ ὅμματος τοῦ Θ βλέπεται τὸ ΚΛ μέρος τῆς σφαιρᾶς; ἐπεὶ περὶ διάμετρον τὴν ΑΘ κύκλος δὲ ΑΛΘΚ γέγραπται τέμνων τὸν [Ε]ΓΔΖ κύκλου κατὰ τὰ Κ, Λ [σημεῖα], ἀπὸ δὲ τοῦ [Α] σημείου [τοῦ πέρατος] τῆς 25 διαμέτρου [τοῦ ΑΛΘ]Κ κύκλου ἐπὶ [τὰ Λ, Κ] σημεῖα ἥχθησαν εὐθεῖαι αἱ ΑΛ, ΑΚ, καὶ ἀπὸ τοῦ [έτερον]

41. V^b. 42. V¹. 43. V¹. 44. V¹ deletum. 45. V¹.

2. διά] corr. ex διτα? 13. ΗΘ] Η e corr. 23. περὶ] Σ. ΑΘ] ΚΘ. 27. καὶ ἀπό] corr. ex ἀπὸ δέ.

πέρατος τοῦ Θ ..... ἀνακυκλούμ.... [αἱ] ΘΛ, ΘΚ,
καὶ δρθὰς γωνίας [ποιοῦσι] τὰς ὑπὸ ΑΛΘ, [ΑΚ]Θ·
ἡμικυκλί[ου γάρ· ἔστι] δὲ διάμετρος ἡ ΑΚ καὶ ἡ ΑΛ
τοῦ ΕΓΔΖ ἐκβαλλόμεναι, ἡ ΘΚ, ΘΛ ἄρα ἐφάπτονται
5 τοῦ κύκλου διὰ τὸ πόρισμα τοῦ ιε' τοῦ γ' τῶν Στοιχείων. ἀχθείσης οὖν τῆς ΚΛ παραλλήλου οὕσης τῇ EZ
γίνονται τὰ ΛΘΜ, [Μ]ΘΚ τρίγωνα δρθογώνια, ὡς
προδέδειται ἐν τῷ πρὸ τούτου θεωρήματι. μενούσης
ἄρα τῆς ΘΜ [περὶ τὴν] δρθὴν γωνίαν εὐθείας περι-
10 στρεφόμενον τὸ τρίγωνον ποιεῖ τὴν κωνικὴν ἐπιφάνειαν
ἡ ΘΛ [ἀπὸ τοῦ] Θ τῆς σφαιρᾶς ἐφαπτομένη, ἡ δὲ [Λ]Μ
τὸν κύκλου, δστις ἔστι βάσις τοῦ κώνου. ὑπὸ τῶν
ΘΚ, ΘΛ ἄρα ἀκτίνων ὅμματος τοῦ Θ βλέπεται τὸ ΑΚ
μέρος τῆς σφαιρᾶς.

15 46. Μείζων γὰρ ἡ ὑπὸ ΚΘΛ p. 40, 14] πᾶς ἡ
πρὸς τῷ Θ γωνία μείζων τῆς πρὸς τῷ B; ἐπεὶ δύο
τρίγωνα τὰ BΓΑ, ΘΛΑ τὰς ὑπὸ BΓΑ, ΘΛΑ ἵσας
ἔχουσιν· ἐν ἡμικυκλίοις γάρ· ἔχει δὲ τὸ ΘΛΑ τρίγωνον
τὴν ὑπὸ ΘΑΛ ἐλάττονα τῆς ὑπὸ BΑΓ· περιέχεται
20 γάρ· λοιπὴν ἄρα τὴν ὑπὸ ΑΘΛ μείζονα ἔχει τῆς ὑπὸ²
ΑΒΓ. δμοίως καὶ τὴν ὑπὸ ΑΘΚ μείζονα ἔχει τῆς
ὑπὸ ΑΒΔ. δλη ἄρα ἡ ὑπὸ ΛΘΚ μείζων τῆς ὑπὸ³
ΓΒΔ.

47. Παραλληλόγραμμόν ἔστι p. 42, 13] ἀλλὰ καὶ
25 ἵσον τῷ ΓΖ παραλληλογράμμῳ· ἵση γὰρ ἡ Γ[Α] τῇ AB.

48. Ἐλεύσεται δὲ καὶ ἐπί p. 42, 16] τοῦ γὰρ ΑΔ
περιστρεφομένου ἐφάψεται ἡ ΔΒ τῆς σφαιρᾶς, δτι καὶ
τοῦ BΓ κύκλου.

46. V¹.   47. V¹.   48. V¹.

1. ἀνα-] supra scr.   4. ἡ] h. e. αἱ.

49. Συμβάλλουσι δὴ ἀλλήλαις p. 44, 3] διότι ἐλάττους εἰσὶ β̄ δρθῶν αἱ B , G γωνίαι διὰ τὸ κατ' ἀνάγκην τῆς ἀφῆς τῆς διαμέτρου τοῦ κύκλου μεῖζονος οὖσης.

50. Εἰ γὰρ οὐ συνέβαλλον, ἢν ἀν παράλληλος ἡ [BZ] τῇ GZ , καὶ τὸ [AE]BZ παραλληλόγραμμον, καὶ ἡ διάμετρος ἵση [τῷ] διαστήματι· [ὅπερ] οὐχ ὑπόκειται. 5

51. Διὰ τί προσπεσοῦνται αἱ BE , GA ; ἐπεὶ τὸ τῶν δημάτων διάστημα μεῖζον ἔστι καὶ παράλληλον τῇ διαμέτρῳ τῆς σφαιρᾶς, ἐφάψονται δὲ αἱ ἀκτῖνες τῆς σφαιρᾶς κατὰ πέρατα διαμέτρου κύκλου τινὸς τῶν ἐν 10 τῇ σφαιρᾷ ἐλάττονος καὶ παραλλήλου οὖσης τῷ διαστήματι τῶν δημάτων, ἐπεὶ καὶ τῆς διαμέτρου τῆς σφαιρᾶς ἐλάσσων αὕτη ἔστι καὶ παράλληλος, καὶ οὐχὶ κατὰ τὰ πέρατα τῆς διαμέτρου τῆς σφαιρᾶς, αἱ ἐπιζευγνῦσαι τὰς παραλλήλους μέν, μὴ ἵσας δέ, οὐκ ἔσονται 15 παράλληλοι. συμπεσοῦνται ἄρα αἱ BE , GA . δτι δὲ οὐκ ἐφάψονται κατὰ τὰ πέρατα τῆς διαμέτρου τῆς σφαιρᾶς, φανερόν· εἰ γὰρ ἐφάψονται κατὰ τὰ πέρατα τῆς διαμέτρου τῆς σφαιρᾶς, διὰ τὸ ιη' τοῦ γ' τῶν Στοιχείων δρθὰς ποιήσει γωνίας ἡ ἐφαπτομένη μετὰ τῆς διαμέτρου τῆς 20 σφαιρᾶς· αἱ δὲ ἀπὸ δύο δρθῶν ἐκβαλλόμεναι οὐ συμπεσοῦνται· παραλληλόγραμμον ἄρα ἔστι τὸ ὑπὸ τῶν ἀκτίνων, τοῦ διαστήματος τῶν δημάτων καὶ τῆς διαμέτρου τῆς σφαιρᾶς περιεχόμενον. τῶν δὲ παραλληλογράμμων αἱ ἀπεναντίον πλευραὶ ἴσαι ἀλλήλαις εἰσὶ· 25 ἴσον ἄρα τὸ τῶν δημάτων διάστημα τὸ BG τῇ διαμέτρῳ τῆς σφαιρᾶς· ὅπερ οὐχ ὑπόκειται. οὐκ ἐφάψονται ἄρα κατὰ τὰ πέρατα τῆς διαμέτρου τῆς σφαιρᾶς.

49. V^b.   50. V^b.   51. V¹.

27 ὅπερ οὐχ ὑπόκειται] supra scr.

52. Ἐλαττόν ἔστιν ἡμικυκλίου p. 44, 8] διὰ τὸ κε'-
νοηθήτω γὰρ ὅμμα τὸ Ζ προσβάλλον τῇ [ΕΘ]ΔΗ
σφαιρᾷ.

53. Ἐπεὶ οὖν ἀπό τινος p. 46, 6] νοηθήτω γὰρ
5 ὅμμα τὸ Ζ· διὰ τὸ κε'.

54. Κύλινδρος p. 46, 14] σημείωσαι τὸν κύλινδρον
δροθὸν ἴσταμενον.

55. Οὐδέτερον ἄρα p. 48, 1] κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν
γὰρ τοῦ κυλίνδρου ἀπτονται αἱ εὐθεῖαι.

10 56. οὐδὲ' p. 50, 9] τὸ παρὸν θεώρημα δείκνυται,
δι᾽ ὧν καὶ τὸ κε' ἐδείχθη.

57. Τὸ ἵσον ἄρα p. 58, 9] ἵσον μὲν ταῖς ὄψεσι
φαίνεται διὰ τὸ ὑπὸ ἵσων γωνιῶν δρᾶσθαι, οὐκ ἔστι
δέ· τὰ γὰρ ἀνωτέρω τοῦ κώνου στενοῦνται.

15 58. Ἰσαι αἱ γωνίαι, ὅτι τὰ ἐπίπεδα τοῖς αὐτοῖς
ἐμπεριέχεται διαστήμα[σιν]· ἐξ ὀρισμένων γὰρ εὐθειῶν
[παρ]έδωκεν .... οπτικον ἔξενεχθῆ[ναι] αὐτάς.

59. Άλι ΓΒ, ΒΖ ἄνισοι p. 68, 16] δύο γὰρ τρί-
γωνά εἰσι τὰ ΒΓΑ, ΒΖΑ δροθὴν ἔχοντα γωνίαν τὸ
20 μὲν τὴν πρὸς τῷ Γ, τὸ δὲ τὴν πρὸς τῷ Ζ, καὶ ἔστι
λοιπὸν τὸ ἀπὸ τῆς ΒΑ ἵσον ἀνὰ μέρος τῷ ἀπὸ τῶν
ΒΓ, ΓΑ καὶ τοῖς ἀπὸ τῶν ΒΖ, ΖΑ. ἀλλ' ἡ ΓΑ μεί-
ζων ἐδείχθη τῇς ΖΑ. ὥστε, ὅπερ ἐλλείπει τὴν ΖΑ,
ἔξει τοῦτο ἡ ΒΖ καὶ ἔσται μείζων τῆς ΒΓ.

25 60. Ἐλάσσων μὲν ἄρα p. 70, 1] ἐπειδὴ γὰρ ἵσα
εἰσὶ τὰ ἀπὸ τῶν ΒΖ, ΖΑ τῷ ἀπὸ τῶν ΒΚ, ΚΑ,

---

52. V ^b .	53. V ^b .	54. V ^b Vat. ¹ cum fig.	55. V ^b .
56. V ¹ .	57. V ^b .	58. V ^b .	59. V ^b .
			60. V ^b .

15. Ἰσαι αἱ γωνίαι] postea add. 19. ταὶ] τό. 20. Γ]
corr. ex Δ. 21 et 26. τῷ] immo τοῖς, sed cfr. p. 137, 4.

ἔστι δέ, ὡς δέδεικται, ἡ $Z\Lambda$ μεῖζων τῆς KA , δῆλον,
ὅτι ἡ BZ ἐλάσσων ἔστι τῆς BK . ὅσῳ γὰρ ὑπερέχει
ἡ $Z\Lambda$ τῆς AK , τοσοῦτον ἐλαττοῦται ἡ BZ τῆς BK
διὰ τό, ὡς εἰρηται, ἵσον εἶναι τὸ ἀπὸ τῶν BZ , $Z\Lambda$
τῷ ἀπὸ τῶν BK , KA .

5

61. Μεῖζων δὲ πάλιν p. 70, 4] [ἔσται] μεῖζων ἡ
ὑπὸ BAK τῆς ὑπὸ BAZ , διότι τὴν ὑπὸ BAK ἡ BK
ὑποτείνει μεῖζων οὖσα, ὡς δέδεικται, τῆς BZ .

62. "Ηχθω οὖν p. 72, 11] ἐπεὶ ἡ EZ ἐτέθη πρὸς
μὲν τὴν $\Gamma\Delta$ πρὸς δρθάς, πρὸς δὲ τὴν AB τυχούσας 10
γωνίας ποιοῦσα, οὐκ ἔστι πρὸς δρθάς τῷ ὑποκειμένῳ
ἐπιπέδῳ.

63. 'Η AM p. 72, 14] ἡ AM ἵση μέν ἔστι τῇ
διαμέτρῳ τοῦ κύκλου, οὐ μὴν καὶ διάμετρος, ἀλλ' ὑπο-
τείνονσα μεῖζον τμῆμα ἡμικυκλίου διὰ τὸ ὑποτεθῆναι 15
τὴν EZ ἵσην ὑποτεθεῖσαν τῇ EN μεῖζονα τῶν ἐκ τοῦ
κέντρου.

64. 'Η $N\Xi$ μεῖζων p. 72, 19] ἡ γὰρ EZ μεῖζων
τῆς ἐκ τοῦ κέντρου, ἡ δὲ $N\Xi$ τῇ [EZ] ἵση. [ἡ $N\Xi$
ἄρα] μεῖζων [ἐκατέρας] τῶν AN , MN .

20

65. 'Η ἄρα πρὸς τῷ Ξ γωνίᾳ p. 74, 1] ἐπεὶ γὰρ
ἡ EZ ἵση ἔστι τῇ EN , ἡ δὲ AM ἵση τῇ διαμέτρῳ
τοῦ κύκλου καὶ τέτμηται δίχα κατὰ τὸ N , ἵση ἄρα
καὶ ἡ GZ τῇ AN καὶ ἡ $Z\Delta$ τῇ NM . δύο δὴ αἱ
 GZ , ZE ἵσαι εἰσὶ τῇ AN , $N\Xi$. καὶ γωνίᾳ ἡ ὑπὸ $AN\Xi$ 25
γωνίᾳ τῇ ὑπὸ GZE ἵση· πρὸς δρθάς γὰρ ὑπόκειται

61. V^b.   62. V².   63. V².   64. V^b.   65. V².

7. τῇν] corr. ex ἡ.   14. Ante οὐ del. ἀλλὰ καὶ.   20.
 AN] AM (?).   25. τῇ] h. e. ταῖς.

καὶ ἡ EZ τῇ ΓΔ· βάσις ἄρα ἡ EG βάσει τῇ ΛΞ ἰση,
καὶ αἱ λοιπαὶ γωνίαι ταῖς λοιπαῖς γωνίαις. ἰση ἄρα ἡ
ὑπὸ ΓΕΖ τῇ ὑπὸ ΛΞΝ. διὰ τὰ αὐτὰ καὶ ἡ ὑπὸ⁵
ΖΕΔ ἰση τῇ ὑπὸ ΝΞΜ. ὅλη ἄρα ἡ ὑπὸ ΓΕΔ ἰση
ἔστι τῇ ὑπὸ ΛΞΜ.

66. "Εσται δὴ καί p. 74, 8] ἐπεὶ ἡ ΗΖ ἰση ἔστι
τῇ ΛΝ, ἡ δὲ ΖΕ ὑπετέθη ἰση τῇ ΝΟ, καὶ ἡ ὑπὸ ΗΖΕ
ἰση τῇ ὑπὸ ΛΝΟ, ἔσται καὶ ἡ ΕΗ βάσις ἰση τῇ ΟΛ
καὶ τὸ τρίγωνον τῷ τριγώνῳ καὶ ἡ ὑπὸ ΗΕΖ ἰση
10 τῇ ὑπὸ ΛΟΝ. ἐπεὶ οὖν εὐθεῖῶν τῶν EZ, ON ἐπ'
εὐθεῖῶν σταθεισῶν γεγόνασιν αἱ ὑπὸ ΗΖΕ, ΛΝΟ
ἰσαι, καὶ αἱ λοιπαὶ αἱ ὑπὸ EZΘ, ONM ἰσαι ἔσονται.
καὶ ἐπεὶ ἡ EZ, ΖΘ ἰση ἔστι τῇ ΟΝ, ΝΜ, καὶ γωνία
ἡ ὑπὸ EZΘ ἰση τῇ ὑπὸ ONM, βάσις ἡ ΕΘ βάσει
15 τῇ ΟΜ ἰση καὶ τὸ τρίγωνον τῷ τριγώνῳ καὶ ἡ ὑπὸ¹⁰
ΖΕΘ ἰση τῇ ὑπὸ NOM. ὅλη ἄρα ἡ ὑπὸ ΗΕΘ ἰση
τῇ ὑπὸ ΛΟΜ.

67. Ἐπεὶ οὖν μείζων ἔστιν ἡ πρός p. 74, 15] διὰ
τὸ οὗτοῦ γ' τῶν Στοιχείων. ἐπὶ τῆς αὐτῆς γὰρ
20 εὐθείας δύο ὅμοια τμήματα κύκλων οὐ συσταθήσονται,
ὅμοια δὲ τμήματα κύκλων κατὰ τὸν ὅρον τοῦ αὐτοῦ
βιβλίου τὰ δεχόμενα γωνίας ἰσας. ὅτι δὲ ἡ πρός τῷ Ξ
μείζων τῆς πρός τῷ Ο καὶ πάλιν αὕτη τῆς πρός τῷ Π,
δειχθήσεται διὰ τῆς δεξερᾶς τοῦ οὗτοῦ γ' τῶν Στοι-
25 χείων.

68. Μεγίστη δὲ ἡ Ξ p. 76, 6] διὰ τὸ λῆμμα τὸ

66. V^a.   67. V^a.   68. V^b.

3. διά] bis.   ἡ] om.   4. ΓΕΔ] ΓΖΔ.   7. ἡ (alt.)]
om.   13. ΖΘ] ΖΔ.   τῇ] e corr.   16. ἰση (pr.)] bis.

πρὸ τούτου· αἱ γὰρ ἵσον ἀπέχουσαι τῆς διαμέτρου γωνίαι ἴσαι εἰσίν.

69. Ὄπερι πίπτειν p. 76, 9] εἰ γὰρ ἵση, τὸ δὲ ἡμικυκλοειδὲς σχῆμα στενοῦται, ὑπερπέσῃ ἀνὴρ ἡ ἵση αὐτῇ. στενοῦνται δὲ διὰ τὸ ἐφάπτεσθαι [τῶν] ἀπὸ 5 τοῦ κέντρου μειζόνων οὐσῶν τῆς Ν.Ξ.

70. Περιγεγράφθω p. 78, 3] δέδεικται ἐν τῷ δὲ βιβλίῳ Γεωμετρίας περὶ τὸ δοθὲν τρίγωνον κύκλου περιγράψαι. ὅστε δυνατόν ἔστι τῷ βουλομένῳ περὶ τὸ ΚΞΛ τρίγωνον καὶ ἔτι περὶ τὸ ΚΟΛ τμῆματα 10 κύκλων γράψαι. περιγραφέντων δὲ τῶν γὰρ τμημάτων φανερόν, ὅτι μεῖζον τῶν βέραντα τὸ ΚΝΛ τμῆμα, τὸ δὲ ΚΞΛ ἔλαττον [μὲν] αὐτοῦ, μεῖζον δὲ τοῦ ΚΟΛ. διὰ ταῦτα δὴ μεῖζων ἡ ἐν τῷ Κ[Ο]Λ τμῆματι γωνία· ἡ γὰρ ἐν ἔλαττον τμῆματι γωνία .. μεῖζων· ἡ δὲ πρὸς 15 τῷ Ξ μεῖζων τῆς πρὸς τῷ Ν.

71. Καὶ κείσθω τῇ ΗΘ p. 78, 9] ἐπεὶ γὰρ τμῆμα κύκλου ἔστι τὸ ΚΝΛ, ἀπὸ τοῦ Μ σημείου πρὸς τὴν περιφέρειαν ἄλλη τις ἵση τῇ MN οὐκ ἐκβληθήσεται, ἄλλ' εἰ ἵση τῇ ΗΘ ἐκβληθῆναι ἐπιταχθήσεται, ἕξω ἐκ- 20 βληθήσεται.

72. Ἐπεὶ οὖν μεῖζων p. 78, 18] διὰ τὸ λαχανὸν γ' τῶν Στοιχείων καὶ διὰ τὸ πρὸ τούτων λῆμμα· ὡς γὰρ οἶον λῆμμα ἐλήφθη τὸ ....

---

69. V^b.   70. V^a.   71. V².   72. V^b (διὰ — Στοιχείων etiam A).

---

8. γεωμετρ', h. e. fort. (τῷ) γεωμέτρῃ. 9. περιγράψαι] περιγράψῃ. 20. ἄλλ' εἰ] ἄλλ' ἄλλη corr. ex ἄλλα πᾶσαι αἱ διὰ τούτων γ. Post ΗΘ del. ἕξω. ἐκβληθῆναι] ἐκβεβληθῆναι, sed corr.

73. Παρεσπασμένοι p. 80, 7] ἥτοι εἰς ἐν μέρος καθ' δλην μίαν διάμετρον ἐπιμήκεις.

74. Ἐν γὰρ τῷ αὐτῷ τιματί εἰσιν p. 82, 23] ὑπὸ γὰρ τῶν αὐτῶν ἀκτίνων περιέχεται.

5 75. Πρὸς δρθάς p. 84, 2] σημείωσαι, ὅτι, εἰ πρὸς δρθάς ἔστηκεν ἐξ ἀρχῆς, πρὸς δρθάς φερέσθω.

76. Ἐὰν δὲ ἀπό p. 84, 22] ὅτι ἵσα τὰ τρίγωνα πάντα γίνονται τά τε ὑπὸ τῆς ἀκτῖνος καὶ τῶν εὐθειῶν περιεχόμενα καὶ τοῦτο ..... τοῦ παρόντος βιβλίου.

10 77. Τὸ αὐτό p. 88, 3] ἥτοι ἡ AB , $E\Gamma$, ΔZ · αἱ αὐταὶ γὰρ ἵσαι ἐλήφθησαν.

78. Ἡμίσεια ἡ ὑπὸ BEA p. 88, 8] διὰ τὸ λδ' τοῦ α' τῶν Στοιχείων· δίχα γὰρ τέτμηται τὸ παραλληλόγραμμον ὑπὸ τῆς EB εὐθείας.

15 79. Μέγιστον δέ p. 88, 15] φανήσεται γὰρ εὐρυχωροτέρα ἡ πρὸς τῷ E γωνία, εἰ ἐκ τοῦ A διάμετρος ἀχθείη πρὸς τὸ μέρος τοῦ B .

80. Πᾶσαι γὰρ αἱ p. 90, 7] [ἵσαι] γὰρ τὰ τρίγωνα [τὰ ὑπὸ τῆς ἀκτῖνος [τοῦ ὅ]μματος καὶ τῶν [ἀ]πὸ 20 τοῦ κέντρου [καὶ τῆς AB] περιεχόμενα.

81. Μέση ἀνάλογον p. 92, 23] ὥστε τὸ ὑπὸ τῶν ἀκρων ἵσον τῷ ἀπὸ τοῦ μέσου.

82. Ἡ Σ τῆς B γωνίας μείζων p. 94, 11] ἡ πρὸς τῷ Σ γωνία μείζων τῆς πρὸς τῷ B , ἐπειδὴ παντὸς 25 τριγώνου ἡ ἐκτὸς γωνία ἵση ἔστι δυσὶ ταῖς ἐντὸς καὶ ἀπεναντίον, τριγώνου δὲ τοῦ $AB\Sigma$ ἐκτός ἔστιν ἡ πρὸς τῷ Σ γωνία.

73. V^b. 74. V^b. 75. V^b. 76. V^b. 77. V^b. 78. V^b
(διά — Στοιχείων etiam A). 79. V^b. 80. V^b. 81. V². 82. V².

83. Ἰσα φανήσεται p. 96, 19] καθ' ὅποιονοῦν γὰρ μέρος τῆς ΖΔ τιθεμένου τοῦ ὄμματος ἔσαι γωνίαι γίνονται αἱ πρὸς τῷ ὄμματι· ἵσα γὰρ τρίγωνα καὶ ὅμοια γίνεται τὰ ΑΒΘ, ΘΒΓ, καὶ αἱ βάσεις αἱ ΑΘ, ΘΓ ἔσαι καὶ αἱ γωνίαι ἔσαι. 5

84. Μεῖζων ἄρα p. 98, 1] διότι ὑπὸ μεῖζονος γωνίας δρᾶται τῆς ὑπὸ ΑΕΒ τῆς ὑποτεινομένης ὑπὸ τῆς ΑΔΗ περιφερείας.

85. Ἐπὶ τῆς ΕΗ p. 98, 2] καν καθ' ὅτιοῦν, φησίν, μέρος τῆς ΕΗ τίθηται τὸ ὄμμα, [ἄν]ισα φα- 10 νήσεται.

86. Τῆς πρὸς δραστικήν p. 98, 3] τοῦ Ζ δηλονότι καὶ Δ.

87. Ἰσα δὲ φανήσεται p. 98, 22] δυνατὸν γὰρ ἐπὶ τῶν ΒΓ, ΓΔ καὶ ἀμφοτέρων γράψαι μεῖζονα τμῆματα 15 ἡμικυκλίων, ἅτινα οὐ τεμοῦσιν ἄλληλα, ἀλλ' ἐφάψουνται κατὰ τὸ Γ σημεῖον.

88. Προηγούμενον p. 108, 9] ἀντὶ τοῦ ἐγγύτερον εἶναι δοκεῖ τῷ Ν σημείῳ ἥτοι πορρώτερον τοῦ Σ σημείου. 20

89. Μεῖζων ἡ Δ γωνία p. 112, 10] διὰ τὸ καὶ τοῦ α' τῶν Στοιχείων.

83. V².   84. V^b.   85. V².   86. V².   87. V².   88. V^b.
89. A.

2. Post ΖΔ del. μετα.   4. ΑΒΘ, ΘΒΓ] Θ, Θ e corr.
15. Ante ΒΓ del. Α.   16. οὐ] eras.   ἄλλοι] eras.

OPTICORUM RECENSIO
THEONIS.

Αποδεικνὺς τὰ κατὰ τὴν ὄψιν παραμυθίας ἐκόμιζε
τινας προσεπιλογιζόμενος, διότι κατ' εὐθείας γραμμὰς
πᾶν φῶς φέρεται. σημεῖον δὲ τούτου μέγιστον τάς τε
ἀπὸ τῶν σωμάτων ἀπορριπτούμενας σκιὰς καὶ τὰς ἀπὸ
5 τῶν θυρίδων τε καὶ δπῶν φερομένας αὐγὰς κομίζει.
ἐκαστον δὲ τούτων οὐκ ἀν ἐγίγνετο, καθάπερ νῦν
θεωρεῖται γιγνόμενον, εἴπερ μὴ αἱ ἀπὸ τοῦ ἡλίου
φερόμεναι ἀκτῖνες κατά τινας εὐθείας ἐφέροντο. ἐπί¹⁰
τε τῶν παρ' ἡμῖν πυρῶν τὰς ἀποστελλομένας ἔφασκεν
αὐγὰς αἰτίας εἶναι τοῦ τε φωτίζεσθαι τινα τῶν παρα-
κειμένων σωμάτων καὶ ἀπορρίπτειν σκιὰς τὰς μὲν ἵσας
τοῖς ὑποκειμένοις σώμασι, τὰς δὲ μείζονας, τὰς δὲ
ἔλάσσονας τῶν ὑποκειμένων σωμάτων. καὶ ἵσας μὲν
ἀπορρίπτειν σκιάς, ὅσα τοῖς {φωτίζοντι πυροῖς} ἴσα εἰστί,
15 τάς τε ἐσχάτας ἀκτῖνας ἐπὶ τούτων συμβαίνειν παρ-
αλλήλους γίγνεσθαι καὶ μήτε συναπτούσας αὐτὰς μειοῦν
τὴν σκιὰν μήτε μὴν ἔξαπλουμένας αὔξειν, ἀλλ' οἷόν
εἰστι τὸ ἐπιπροσθοῦν, τοιαύτην καὶ τῆς σκιᾶς συμ-
μετρίαν φυλάσσειν· ἔλάσσονες δὲ τῶν σωμάτων αἱ σκιαὶ²⁰
εἰσιν, ὅταν τὰ {φωτίζοντα πυρὰ} μείζονα ἥ· τὰς γὰρ
ἐσχάτας ἀκτῖνας συμπίπτειν ἐαυταῖς· διὸ δὴ καὶ μειοῦν

Tὰ πρὸ τῶν Εὐκλείδον ὁπτικῶν V p. 1. Post ὄψιν add.
δὲ Εὐκλείδης m. rec. V. ἐκόμιζε] mut. in κομίζει m. rec. V.
2. διότι] δι- del. m. rec. V. 4. ἀπορριπτούμενας] γρ. γινο-
μένας m. rec. V, ἀπορριπτούμενας p. 10. τε] γε V v. 14. Post

Cum ea, quae ad uisum adtinent, demonstraret, considerationes quasdam adferebat amplius confirmare studens, omnem lucem secundum rectas lineas ferri. huius enim rei maximum documentum et umbras a corporibus iactas et radios, qui per fenestras rimasque feruntur, adfert. nam haec omnia ita non fierent, ut nunc fieri cernuntur, nisi radii, qui e sole proficiscuntur, secundum rectas quasdam ferrentur. et in ignibus, qui apud nos sunt, radios proficiscentes causas esse dictitabat, cur quaedam corporum obiectorum illustrarentur et umbras iacerent partim corporibus propositis aequales, partim maiores, partim minores corporibus propositis. et aequales umbras ea iacere, quae ignibus illustrantibus aequalia essent, et in iis accidere, ut radii extremi paralleli fierent et neque ipsi concorrentes umbram diminuerent neque uero se diffundentes augerent; sed quale esset id, quod luci officeret, talem etiam eos umbrae mensuram seruare. minores uero corporibus umbrae sunt, ubi ignes illustrantes maiores sunt; nam radios extremos inter se concur-

---

De hac praefatione, Theonis sine dubio a discipulo perscripta, u. Studien über Euklid p. 138—145, ubi textum Graecum et uersionem Germanam edidi, sed ope codicum destitutus.

εστι add. *ως συμβαίνειν* m. rec. V. 15. *συμβαίνειν*] del. m. rec. V. 16. *γίνεσθαι* p. 18. Post *ναὶ* add. *τὴν* m. rec. V.

τὰς σκιάς. μεῖζους δὲ τῶν σωμάτων αἱ σκιαὶ εἰσιν,
ὅταν τὰ φωτίζοντα πυρὰ ἐλάσσονα ἥ· τὰς γὰρ ἐσχάτας
ἀκτῖνας ἐπὶ τούτων ἔξαπλοῦσθαι συμβαίνει καὶ μεῖζον
τὸ σκιαζόμενον μέρος ἀποτελεῖν· οὐδέποτε δ' ἀν τοῦτο
5 συνέβαινεν, εἰ μὴ αἱ ἀπὸ τοῦ πυρὸς φερόμεναι ἀκτῖνες
ἐπ' εὐθείας ἐφέροντο. ἐκφανέστατα δὲ τούτων πάντων
τοῦτο ἐπὶ τῶν κατασκευαστῶν γινομένων θεωρεῖσθαι
συμβαίνει. λύχνου γὰρ δπωσδηποτοῦν κειμένου εἰ
προστεθείη τούτῳ πτυχίον ἔχον ἐπιτομὴν λεπτοῦ πριο-
10 νίου, ὥστε καὶ τὴν ἐπιτομὴν κατὰ μέσον τοῦ λύχνου
πίπτειν, τῷ δὲ πτυχίῳ τούτῳ κατὰ τὰ ἔτερα μέρη παρα-
τεθείη πτυχίον ἔγγιον, φῶ προσπεσεῖται ἡ αὔγη ἡ διὰ
τῆς ἐντομῆς φερομένη, πάντως τὴν προσπίπτουσαν
αὔγην τῷ πτυχίῳ εὐθείας γραμμαῖς περιεχομένην
15 εὑρησομεν καὶ τὴν ἐπιζευγγύνουσαν τὸ τε μέσον τοῦ
λύχνου καὶ τὴν ἐντομὴν τοῦ πτυχίου κατὰ τὴν αὐτὴν
εὐθεῖαν οὖσαν.

ἐναργοῦς οὖν ὅντος τοῦ, ὅτι πᾶν φῶς κατ' εὐθεῖαν
γραμμὴν φέρεται, καὶ πᾶσι προδήλον μεταβαίνειν ἐπὶ
20 τὴν ὄψιν ἡξίου καὶ τὰς ἀπ' αὐτῆς ἐκχεομένας ἀκτῖνας
καὶ διολογεῖν κατ' εὐθείας φέρεσθαι γραμμὰς καὶ ταύ-
τας ἐν διαστήμασι, καὶ διὰ τοῦτο μηδὲ τὰ δρώμενα
ἄμα ὅλα δρᾶσθαι, ὑπόμνησιν φέρων τοιαύτην· πολλάκις
γὰρ βελόνης ἡ τινος τοιούτου ἐτέρου σωματίου ἐκ-
25 φιφέντος εἰς τὸ ἔδαφος φιλοτιμότερόν τινες προσεκά-
θισαν τῇ ξητήσει καὶ τὸν αὐτὸν τόπον πολλάκις ἐμά-
τευσαν οὐδενὸς ἐπιπροσθοῦντος τῷ ξητουμένῳ σωματίῳ·

2. φωτίζωντα V, sed corr. 5. συμβαίνειν p. μῆ] corr.
ex μἱ v. 9. ἔχων v, sed corr. 11. πίπτειν] v in ras. v,
add. m. rec. V. 12. πτυχίον] supra scr. πυκτίον m. rec. V.
ἔγγειον V, corr. m. rec. 13. πάντος v, corr. m. 2. 16. κατά-

rere; quare eos etiam umbras diminuere. maiores autem corporibus umbrae sunt, ubi ignes illustrantes minores sunt; in iis enim accidit, ut radii extremi se diffundant et partem adumbratam maiorem efficiant. hoc autem nunquam accideret, nisi radii ab igne profecti secundum rectas ferrentur. manifestissime autem omnium hoc in iis cerni potest, quae proprie ad eam rem comparantur. nam si ad lucernam quoquo modo collocatam adponitur tabella rimam habens tenui serula factam, ita ut rima mediae lucernae opponatur, et in altera parte huic tabellae satis propinqua alia tabella collocatur, in quam cadet radius, qui per rimam fertur, semper radium in tabellam cadentem rectis lineis comprehensum inueniemus et lineam, quae mediam lucernam et rimam tabellae coniungit, in eadem recta positam.¹⁾

iam cum manifestum esset et omnibus constaret, omnem lucem secundum rectam lineam ferri, ad uisum radiosque ab eo effusas transiri uolebat atque concedi, eos secundum lineas rectas ferri et illas quidem inter se distantes, et ea de causa ne quae cernuntur quidem, tota simul cerni, haec admonens. saepe enim acu alioue eiusmodi corpusculo humi coniecto homines satis studiose quaerendo operam dederunt et saepe eundem locum perscrutati sunt, cum nihil corpusculo

---

1) Debuit sic dici: lineam, quae mediam lucernam rimamque prioris tabellae et punctum illustratum alterius tabellae coniungat, semper rectam esse.

corr. ex <i>καὶ</i> m. rec. V.	18. <i>οὖν</i>] comp. V, supra scr. <i>οὖν</i> m. rec.	20. <i>ἡξίον</i>] <i>ἄξιοι</i> m. rec. V.
19. <i>μεταβαίνων</i> p.	21. <i>καὶ</i> (pr.)] del. m. rec. V.	22. <i>διαστήμασιν</i> Vv. 25. <i>προσενάθησαν</i> v.
26. <i>τρόπον</i> p.		<i>ξμάστευσαν</i> V.

εἶτα μέντοι γε ὕστερον ἐπιβάλλοντες τὴν ὄψιν τῷ τόπῳ,
 ἐν ὃπερ ἦν τὸ σωμάτιον, εἶδον τὴν βελόνην. δῆλον
 οὖν, ὡς, ὅτε οὐχ ἐωρᾶτο τὸ ἔξεργον τοῦ οὐδὲ δότος,
 ἐν ὃ ἦν, ἐωρᾶτο· ὥστε τοῦ ὑπὸ τὴν ὄψιν τοῦ
 5 ξητοῦντος κειμένου τόπου μὴ ἀπαντα τὰ μέρη θεω-
 ρεῖσθαι. εἰ γὰρ ἐθεωρεῖτο, καὶ τὸ ξητούμενον ἂν ἐω-
 ρᾶτο· οὐχ ἐωρᾶτο δέ. ἐπὶ τε τῶν ἀτενιζόντων τοῖς
 βιβλίοις συνιστάμενος ἔφασκε μηδὲ τούτους ἂν δύ-
 νασθαι πάντα τὰ ἐν τῇ σελίδι γράμματα δρᾶν. πολλὰ
 10 γοῦν ἀναγκαῖον εἶναι τῶν σπανίως γραφομένων
 γράμμάτων μὴ δύνασθαι δεῖξαι διὰ τὸ μὴ πρὸς πάντα
 τὰ γράμματα τὰς ὄψεις φέρεσθαι, ἀλλ' ἐκ διαστημάτων
 ταύτας ὑπάρχειν καὶ πολλὰ τῶν κατατεταγμένων μὴ
 θεωρεῖν. ὥστε ἐκ τούτου φανερόν ἐστι, διότι οὐδὲ δό-
 15 τόπος τῆς σελίδος δῆλος δραμήσεται. καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων
 θεαμάτων τὸ αὐτὸν συμβαίνει. ὥστε οὐχ δραμήσεται
 ἄμα ὅλα τὰ δρώμενα· δοκεῖ δὲ δρᾶσθαι διὰ τὸ κινεῖσθαι
 τὰς ὄψεις ὑπερβολῇ τάχους μηδὲν ἀπολειπούσας, τουτ-
 ἐστι κατὰ συνέχειαν παραφερομένας καὶ μὴ ἄλλομένας.
 20 πρὸς δὲ τὸ τῇ ὄψει μὴ προσπίπτειν τι εἰδώλον
 ἀπὸ τοῦ δρωμένου εἰς τὸ κινῆσαι αὐτὴν πρὸς τὸ κατα-
 λαβεῖν τὸ δρώμενον ἔφερεν αἰτίας τοιαύτας· καὶ γὰρ
 ἐπὶ τοῦ ξητούμενον σώματος καὶ τοῦ τῷ βιβλίῳ ἀτενί-
 ζοντος ἀπορίαν κομίζων ἔλεγεν· εἰ ἦν κατ' εἰδώλων
 25 ἔμπτωσιν τὸ δρατικὸν πάθος, καὶ ἀπὸ παντὸς σώματος
 διηνεκῶς εἰδώλα ἀπέρρεεν, ἢ κινεῖ ἡμῶν τὴν αἰσθησιν,

3. οὖν] om. v. p. m. rec. V. ὠρᾶτο V, corr. m. 1. ἔξ-
 εργομένον V. p. 5. θεωρεῖσθαι] -ει- in ras. m. 1 V. 7. ἀτενι-
 ζόντων v, sed corr. 8. ἔφασκεν V. v. συνιστάμενος ἔφασκε]
 del., supra scr. δομοίως φησί m. rec. V. 9. πολλάκις V, corr.
 m. rec. 14. ἐστι, διότι] mut. in ἐστιν ὅτι m. rec. V. 15. ἄλλων
 αὐτῶν V, corr. m. rec. 17. ἄμα] supra scr. m. rec. V. 18
 Post ὑπερβολῇ ras. 1 litt. v. τάχους] corr. ex τάχος m. 2 v

quaesito officeret. postea uero uisu in eum locum conuerso, ubi corpusculum erat, acum conspexerunt. manifestum igitur est, cum res humi coniecta non cerneretur, tum ne locum quidem, in quo esset, cerni. quare non omnes partes loci sub oculis quaerentis positi cernuntur. si enim cernerentur, etiam res quaesita cerneretur; uerum non cernebatur. et in iis hominibus, qui libros perlustrant, dictitabat disputatio eo conuersa, ne eos quidem omnes litteras in pagina scriptas cernere posse. saltim cum quasdam litterarum rariorum monstrare cogerentur, multas eos monstrare non posse, quia uisus non ad omnes litteras ferrentur, sed inter se distarent et multa eorum, quae subiicerentur, non cernerent. quare hinc manifestum est, ne paginae quidem locum totum cerni. et in ceteris uisis idem accidit. itaque quae cernuntur, tota simul non cernentur. uidentur autem cerni, quia uisus mira celeritate mouentur nihil omittentes, hoc est continue transcurrentes nec desultantes.¹⁾

ad demonstrandum autem, ab eo, quod cernitur, ad uisum imaginem quandam non peruenire, quae eum commoueat ad recipiendum id, quod cernitur, has rationes adferebat. nam et de corpusculo quaesito et de homine librum perlustrante dubitationem adferens dicebat: si affectus uidendi imaginibus adfluentibus efficeretur et ab omnibus corporibus perpetuo imagines

---

1) Hucusque def. 1 explicatur.

τοντέστιν Vv. 20. Post *τό* add. *μή* m. rec. V. ὅψη v. *μῆ*] addidi, om. Vpv. 21. *πινεῖσθαι* p. *τό* (alt.)] corr. ex *τοῦτο* m. rec. V. 22. *αἰτίαν τοιαύτην* p. . 26. *ηδωλα* v, sed corr. *ἀπέρρει* p.

τίς ή αἰτία γίγνεται, δι' ἣν οὐχ ὁ τε ξητῶν τὴν
 βελόνην καὶ ὁ τῷ βιβλίῳ ἀτενίζων πάντα τὰ γράμματα;
 πότερον ποτε διὰ τὸ μετεωρίζεσθαι τῇ διανοίᾳ; ἀλλ’
 οὐδὲν ἦττον ἐπιλογιζόμενοι ξητοῦσι καὶ δλοσχερῶς οὐχ
 5 εὑρίσκουσι, πολλάκις δὲ διαιλοῦντες ἑτέροις καὶ περι-
 σπώμενοι τῇ διανοίᾳ εὑρίσκουσι θάττον. ἀλλ’ οὐ πάντα
 τὰ εἶδωλα εἰσκρίνεται εἰς τὴν ὅρασιν; καὶ τίς αἰτία
 τοῦ ἀποκληρούσθαι τὰ εἰσκρινόμενα; καὶ μὴν τὴν
 φύσιν ἔφασκε κατὰ τὰ ζῶα τὰ μὲν τῶν αἰσθητηρίων
 10 πρὸς ὑποδοχὴν εὗθετα κατεσκευακέναι, τὰ δὲ μή. ἀκοὴν
 μὲν γὰρ καὶ γεῦσιν καὶ ὅσφρησιν κοῖλα κατεσκεύακεν
 ἐντὸς ὡς ἔξωθεν αὐταῖς προσπίπτειν σώματα κινήσοντα
 τὰς αἰσθήσεις ταύτας. ἀκοῇ μὲν γὰρ φωνὴ προσ-
 πίπτουσα τόπον ἐπιτήδειον ὥφειλεν εὑρίσκειν πρὸς τὸ
 15 ἀναμεῖναι καὶ μὴ κατὰ τὴν πρόσπτωσιν εὐθέως ἀπο-
 παλθεῖσαν τὴν τε αἴσθησιν ἀκίνητον διαφυλάττειν καὶ
 τὴν ἐπιφερομένην συγχέαι φωνήν. διοίως δὲ καὶ
 ὅσφρησιν· ἐπὶ μὲν γὰρ γεύσεως τί δεῖ καὶ λέγειν;
 διὸ καὶ μάλιστά πως αὐταὶ αἱ αἰσθήσεις κοῖλαι τε καὶ
 20 ἀντροειδεῖς κατεσκευάσθησαν πρὸς τὸ ἐμμένειν τὰ προσ-
 πίπτοντα σώματα πλείονας χρόνους. καὶ ἐπὶ τῆς ὅρά-
 σεως οὖν, εἴπερ ἔξωθεν αὐτῇ προσέπιπτε τὰ κινήσοντα
 αὐτὴν σώματα, καὶ μὴ αὐτῇ ἔξαπέστελλέ τι ἀφ' ἐαυτῆς,
 ἔδει τὴν κατασκευὴν αὐτῆς κοῖλην τε καὶ εὔθετον πρὸς
 25 ὑποδοχὴν τῶν προσπιπτόντων σωμάτων εῖναι· νυνὶ δὲ
 θεωρεῖται τοῦτο οὐχ οὕτως ἔχον, ἀλλὰ μᾶλλον σφαι-
 ροειδῆς οὖσα θεωρεῖται ἡ ὅρασις.

---

1. γίνεται p. 5. εὑρήσκουσιν, sed corr. 6. εὑρήσκουσιν, sed corr. 9. ἔφασκεν Vp. τά (pr.)] τό V. 10. κατα-
 σκευακέναιν v, et V, sed corr. m. rec. 11. μέν] om. v. 12.
 ἔξοθεν v, corr. m. 2. 14. ἐπιτήδειον V. 15. ἀναμηῆναι v,

effluerent, quae sensum nostrum adficerent, quaenam causa est, cur is, qui acum quaerit librumque perlustrat, acum omnesque litteras non conspiciat? num quod cogitatione districtus sit? at etiam adtentati quaerunt et nihilo minus prorsus non inueniunt, saepe uero cum aliis colloquentes et cogitatione diducti celerius inueniunt. an non omnes imagines in uisum penetrant? at quaenam causa est, cur eae, quae penetrant, seligantur? praeterea dictabat, naturam in animalibus alia instrumentorum, quibus sentiant, ad recipiendum apta comparasse, alia non apta. nam instrumenta audiendi, sapiendi, odorandi introrsus caua comparauit, ut extrinsecus ad ea corpuscula adcidant ad sensus illos mouendos. nam uox ad aurem adcidens locum aptum inuenire debebat, ut maneret neue in adcidendo statim repulsa sensum immotum relinqueret uocemque adlatam confunderet. et de sensu odorandi similiter. nam de sapiendo quid opus est uel uerbum facere? quare etiam haec maxime instrumenta sentiendi caua et cauernis similia comparata sunt, ut corpora adcientia diutius manerent. itaque uisum quoque, si corpora, quae eum mouerent, extrinsecus adciderent nec ipse ex se aliquid emitteret, cauum comparatum esse necesse erat et ad corpora adcientia recipienda aptum. nunc uero hoc non ita esse adparet, sed potius sphaerae similis oculus esse cernitur.

---

sed corr. 19. *ai]* ins. m. rec. V. 21. πλείονα χρόνον m.
rec. V. 22. ἡπερ v, sed corr. προσέπιπτεν V. 23. ἐξ-
απέστελλεν V. v. Post ἑαντῆς add. πρὸς ἀντίληψιν τῶν ὀρατῶν
m. rec. V. 26. ζων v, sed corr. σφαιροειδεῖς v, sed. corr.

πρὸς οὖν τὸ πιστὸν εἶναι κατὰ τὸ παρὸν τὸ ἀκτῖνας εἶναι τὰς ἐκχεομένας καὶ κινούσας τὸ δρατικὸν πάθος ἀρκούντως ἐδόκει εἰρηῆσθαι, πρὸς δὲ τὸ τὰς ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ ταῖς ὄψεσι κειμένας περιφερείας 5 εὐθείας φαίνεσθαι ἔλεγε τάδε· διότι ἡ ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ κειμένη ὄψις φτινιοῦν θεωρητῷ τοιαύτῃ ἐστὶν ὥστε μήτε ὑψηλοτέρα εἶναι τοῦ θεωρουμένου μήτε ταπεινοτέρα· τὸ γὰρ ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ κεῖσθαι τοῦτ' ἐστιν. εἰ οὖν οὕτε ταπεινοτέρα οὕτε ὑψηλοτέρα ἐστὶν 10 ἡ ὄψις τῆς ἐν τῷ ἐπιπέδῳ γεγραμμένης περιφερείας, οὐχὶ τοῖσδε μὲν τοῖς μέρεσιν ὑψηλοτέρας προσβάλλει ἀκτῖνας τοῖσδε δὲ ταπεινοτέρας, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς μέρεσι τῆς περιφερείας ἵσας τὰς διὰ τοῦ ἐπιπέδου φερομένας ἀκτῖνας προσβάλλει ὥστε τὴν αὐτὴν γίγγεσθαι αἵτιαν 15 τοῦ τε τὸ ἐπίπεδον εὐθείας φαντασίαν ἀπολιπεῖν καὶ τὴν ἐν τῷ ἐπιπέδῳ γεγραμμένην περιφερείαν. καὶ γὰρ τὸ ἐπίπεδον τὸ ἐπ' εὐθείας κείμενον τῇ ὄψει αὐτὸ μὲν ἀθεώρητόν ἐστι διὰ τὸ μὴ προσπίπτειν αὐτῷ μηδεμίαν τῶν ἀπὸ τῆς ὄψεως ἐκχεομένων ἀκτίνων, τὸ δὲ πέρας 20 αὐτοῦ θεωρεῖται, ὅπερ ἐστὶν ἡ περιφέρεια. λέγει δὲ [διὰ] τὴν πρὸς τῇ ὄψει κειμένην γραμμήν, ἣτις τοῖς λοιποῖς τοῦ ἐπιπέδου μέρεσιν ἐπιπροσθοῦσα ἀθεώρητον ποιεῖ τὸ ἐπίπεδον. ἡ δὲ αὐτὴ αἵτια ἡ περὶ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ ἐπ' εὐθείας κείμενου τῷ ὅμματι ποιεῖ εὐθείας 25 ἀποδιδόναι φαντασίαν καὶ τῶν περιφερειῶν τῶν ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ κειμένων τῷ ὅμματι. φαίνεσθαι δὲ τὸ μὲν μεῖζον, ὅταν πλείονες ὄψεις ἐπιβάλλωσιν, τὸ δὲ ἵσον,

1. τό (pr.)] τοῦτο V, corr. m. rec. εἶναι] in ras. m. rec. V.

4. ταῖς] corr. ex τάς m. rec. V. 5. ἔλεγεν V, ν eras. v. ἡ] om. p.v. αὐτῷ] bis p. et v, sed corr. 8. ταπεινοτέρα V, et v, sed corr. 9. ὑψηλοτέρα v, sed corr. ἐστίν] -ίν in ras. m. 1 V. 14. γίνεσθαι p. 17. ὄψη v. 20. περιφέρεια]

ad confirmandum igitur in praesenti, radios effundi et adfectum cernendi mouere, satis dictum esse uidebatur, ad demonstrandum autem, arcus in eodem plano positos, in quo oculos, rectas adparere¹⁾), haec dicebat: oculum in eodem plano positum cum quolibet uiso eius modi esse, qui neque altior uiso neque demissior esset; hoc ipsum enim esse in eodem plano positum esse. iam si oculus neque altior neque demissior arcu in plano descripto est, non his partibus altiores, illis autem demissiores radios adiicit, sed omnibus partibus arcus aequales radios, qui per planum feruntur, adiicit, ita ut eadem sit causa, cur planum rectae imaginem relinquat, et cur arcus in plano descriptus idem efficiat. etenim planum ad oculum in directo positum ipsum quidem non cernitur, quia nullus radiorum ex oculo effusorum ad id adcidit, uerum terminus eius cernitur, hoc est ambitus (lineam dicit ad oculum positam, quae reliquis partibus plani officiens prohibet, ne planum cernatur).²⁾ eadem autem causa, quae de plano ad oculum in directo posito ualet, etiam efficit, ut ex arcubus in eodem plano positis, in quo oculus est, imago rectae proueniat. aliud autem maius adparere, ubi plures radii³⁾ adcidant, aliud aequale, ubi aequales,

1) Prop. 22 explicatur et confirmatur.

2) Haec uerba discipulus de suo addidit ad explicandum uocabulum περιφέρεια.

3) Debuit dici μείζονες γωνίαι. ceterum quae sequuntur a uocabulo φαίνεσθαι lin. 26, male cum praecedentibus cohaerent nec hic locum habere uidentur. nisi lacuna maior est, discipulus uerba Theonis parum intellexit.

εὐθεῖα γραμμή v. 21. διά] deleo. ὅψη v. πειμένη v. 23.
 ἡ(alt.)] in ras. V. 25. ἀποδιδόναι] ἀποδοθῆναι? Post οὐλ add.
 περὶ m. rec. V. 27. πλείονος V, corr. m. rec. ἐπιβάλλωσι p.

ὅταν ἔσαι, τὸ δὲ ἔλασσον, ὅταν ἐλάσσονες γίγνωνται τῶν ὄψεων οἷον γωνίαι τινὲς πρὸς τῷ ὅμματι.

"Οροι.

α'. Τποκείσθω τὰς ἀπὸ τοῦ ὅμματος [ὄψεις πατ']
5 εὐθείας γραμμὰς φέρεσθαι διάστημά [τι ποιούσας ἀπ'
ἀλλήλων.]

β'. καὶ τὸ μὲν ὑπὸ τῶν ὄψεων περιεχόμενον σχῆμα
εἶναι κῶνον τὴν κορυφὴν μὲν ἔχοντα [πρὸς] τῷ ὅμματι,
τὴν δὲ βάσιν πρὸς τοῖς πέρασι τῶν δρωμένων.

10 γ'. καὶ δρᾶσθαι μὲν ταῦτα, πρὸς ἢ ἀν αἱ ὄψεις
προσπίπτωσιν, μὴ δρᾶσθαι δέ, πρὸς ἢ ἀν μὴ προσ-
πίπτωσιν αἱ ὄψεις.

δ'. καὶ τὰ μὲν ὑπὸ μείζονος γωνίας δρώμενα μεί-
ζονα φαίνεσθαι, τὰ δὲ ὑπὸ ἐλάσσονος ἐλάσσονα, ἔσαι δὲ
15 τὰ ὑπὸ ἔσων γωνιῶν δρώμενα.

ε'. καὶ τὰ μὲν ὑπὸ μετεωροτέρων ἀκτίνων δρώμενα
μετεωρότερα φαίνεσθαι, τὰ δὲ ὑπὸ ταπεινοτέρων τα-
πεινότερα.

ϛ'. καὶ διοίως τὰ μὲν ὑπὸ δεξιωτέρων ἀκτίνων
20 δρώμενα δεξιώτερα φαίνεσθαι, τὰ δὲ ὑπὸ ἀριστερωτέ-
ρων ἀριστερώτερα.

ζ'. τὰ δὲ ὑπὸ πλειόνων γωνιῶν δρώμενα ἀκριβέστε-
ρον φαίνεσθαι.

2. οἶων v, sed corr. 3. ὅροι] mg. m. 1 V; ὅροι δπτικοὶ
ins.. m. 2 p; ἐντεῦθεν οἱ ὅροι τῶν Εὐκλείδου δπτικῶν mg. m.
rec. v. numeros om. Vp.v. 8. τῷ] corr. ex τό m. 2 v. 9.
πέρασιν Vv. 10. αἱ ὄψεις] ras. 3 litt. v. 11. προσπίπτω-
σιν (pr.)] -πτω- supra scr. m. 1 v; praeterea supra add. β;

aliud minus, ubi minores quasi anguli quidam radiorum ad oculum existunt.

Definitiones.

1. Supponamus, radios ex oculo secundum rectas lineas ferri inter se distantes.

2. et figuram radiis comprehensam conum esse, qui uerticem ad oculum, basim autem ad terminos uisorum habeat.

3. et ea cerni, ad quae radii adcidant, non cerni autem, ad quae radii non adcidant.

4. et ea, quae a maiore angulo cernantur, maiora adparere, minora autem, quae a minore, aequalia autem, quae ab aequalibus angulis cernantur.

5. et ea, quae sublimioribus radiis cernantur, sublimiora adparere, quae autem a demissioribus, demissiora.

6. et similiter ea, quae a dexteroribus radiis cernantur, dexteriora adparere, quae autem a sinistrioribus, sinistriora.

7. ea autem, quae a pluribus angulis¹⁾) cernantur, clarius adparere.

1) Exspectaueris ὄψεων.

seq. αἱ ὄψεις^α; προσπίπτωσι p. προσπίπτωσιν (alt.)] προσ-
πίσιν v. corr. m. 2. 14. δέ (pr.)] δέ p. 19. δεξιοτέρων V.
20. ἀριστερότέρων V. 22. δέ] δέ p; ναὶ ἔτι τὰ ὑπό m.
rec. V.

α' .

Οὐδὲν τῶν δρωμένων ἄμα ὅλον δρᾶται.

ἔστω γὰρ δρώμενόν τι τὸ ΑΔ, ὅμια δὲ ἔστω τὸ Β, ἀφ' οὗ προσπιπτέτωσαν ὅψεις αἱ ΒΑ, ΒΓ, ΒΚ, ΒΔ.
 5 οὐκοῦν ἐπεὶ ἐν διαστήματι φέρονται αἱ προσπίπτουσαι
 ὅψεις, οὐκ ἀν προσπίπτοιεν συνεχεῖς πρὸς τὸ ΑΔ.
 ὥστε γένοιτο ἀν καὶ κατὰ τὸ ΑΔ διαστήματα, πρὸς
 ἀ αἱ ὅψεις οὐ προσπεσοῦνται. οὐκ ἄρα δρᾶται ἄμα
 ὅλον τὸ ΑΔ. δοκεῖ δὲ δρᾶσθαι ἄμα τῶν ὅψεων ταχὺ¹⁰
 παραφερομένων.

 β' .

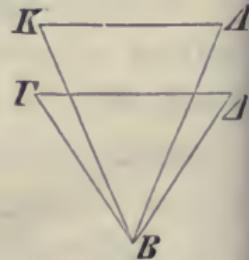
Τῶν ἵσων μεγεθῶν ἐν διαστήματι κειμένων τὰ
 ἔγγιον κείμενα ἀκριβέστερον δρᾶται.

ἔστω ὅμια μὲν τὸ Β, δρώμενον δὲ τὸ ΓΔ καὶ τὸ
 15 ΚΛ· χρὴ δὲ νοεῖν αὐτὰ ἵσα καὶ παράλληλα, ἔγγιον δὲ
 ἔστω τὸ ΓΔ· καὶ προσπιπτέτωσαν ὅψεις
 ὡς αἱ ΒΓ, ΒΔ, ΒΚ, ΒΛ. οὐ γὰρ ἀν
 εἴποιμεν, ὡς αἱ ἀπὸ τοῦ Β ὅμιατος
 πρὸς τὸ ΚΛ προσπίπτουσαι ὅψεις [ώς]
 20 διὰ τῶν Γ, Δ σημείων ἐλεύσονται.
 ἢ γὰρ ἀν τριγώνου τοῦ ΒΔΛΚΓΒ ἢ
 ΚΛ μείζων ἀν ἦν τῆς ΓΔ· ὑπό-
 κειται δὲ καὶ ἵση. οὐκοῦν τὸ ΓΔ ὑπὸ πλειόνων ὅψεων
 δρᾶται ἥπερ τὸ ΚΛ. ἀκριβέστερον ἄρα φανήσεται τὸ
 25 ΓΔ τοῦ ΚΛ.

 γ' .

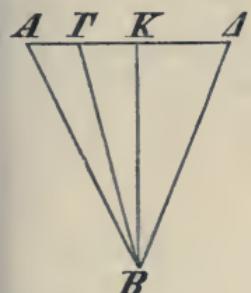
"Ἐκαστον τῶν δρωμένων ἔχει τι μῆκος ἀποστήματος,
 οὗ γενόμενον οὐκέτι δρᾶται.

6. προσπίπτειν v. 7. καὶ] del. m. rec. V. 12. δια-
 στήμασι m. rec. V. Post κειμένων add. ἀνίσοις m. rec. V.
 13. ἔγγειον V, corr. m. rec. 14. δρώμεναν m. rec. V. 15.
 ἔγγειον V, corr. m. rec. 18. αἱ] om. p. 19. τό] corr. ex

1. (A could be a corruption for Α)

Nihil eorum, quae cernuntur, simul totum cernitur. cernatur enim $\Delta A\Delta$, oculum autem sit B , a quo radii adcidant BA , $B\Gamma$, BK , $B\Lambda$. itaque quoniam

radii adcidentes in distantia feruntur, continui non adcident ad ΔA [def. 1]. quare in ΔA quoque interualla orientur, ad quae radii non adcident. ergo ΔA simul totum non cernetur. uidetur autem simul cerni, quia radii celeriter transcurrunt.

2.

Aequalium magnitudinum in distantia positarum eae, quae proprius positae sunt, clarius cernuntur.

oculus sit B , cernantur autem $\Gamma\Delta$, $K\Delta$. oportet autem ea aequalia et parallela fingere, et proprius sit $\Gamma\Delta$. et radii adcidant ut $B\Gamma$, $B\Delta$, BK , $B\Lambda$. neque enim contendere possumus, radios a B oculo ad $K\Delta$ adcidentes per puncta Γ , Δ ituros esse. ita enim in triangulo $B\Delta\Lambda K\Gamma B$ recta $K\Delta$ maior esset recta $\Gamma\Delta$. at supposuimus, eas aequales esse. itaque $\Gamma\Delta$ a pluribus radiis cernitur quam $K\Delta$. ergo [def. 7] $\Gamma\Delta$ clarius adparet quam $K\Delta$.

3.

Omnia, quae cernuntur, longitudinem quandam distantiae habent, ubi cum posita sunt, non iam cernuntur.

$\tau\eta\nu$ m. rec. V, $\tau\acute{\alpha}$ v. $\dot{\omega}s$] del. m. rec. V. 21. $B\Delta\Lambda K\Gamma$ p, et v, sed post Γ ras. 1 litt. 22. $\ddot{\alpha}v$] del. m. rec. V. 27. $\tau\iota$] τ seq. ras. 1 litt. v. 28. $o\bar{v}$] $\dot{\epsilon}\nu \dot{\omega}$ m. rec. V. $\gamma\varepsilon\nu\mu\nu\nu$ p et corr. m. rec. in $\gamma\varepsilon\nu\mu\nu\nu$ Vv.

εῖστω γὰρ ὅμιλα μὲν τὸ *B*, δρώμένον δὲ τὸ *ΓΔ*. φημὶ δὴ, δτι τὸ *ΓΔ* ἐν τινι ἀποστήματι γενόμενον οὐκέτι δραμήσεται. γεγενήσθω γὰρ τὸ *ΓΔ* ἐν τῷ μεταξὺ διαστήματι τῶν 5 ὄψεων, ἐφ' οὗ τὸ *K*. οὐκοῦν πρὸς τὸ *K* οὐδεμίᾳ τῶν ἀπὸ τοῦ *B* ὄψεων προσπεσεῖται [πρὸς ὃ δέ γε αἱ ὄψεις οὐ προσπίπτουσιν, ἔκεινο οὐχ δρᾶται]. ἔκαστον ἄρα τῶν δρωμένων ἔχει τι μῆ-
10 κος ἀποστήματος, οὗ γενόμενον οὐκέτι δρᾶται.

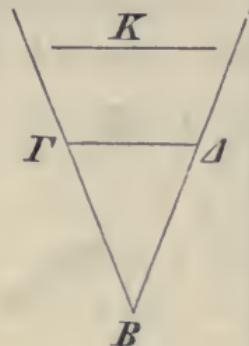
δ'.

Τῶν ἵσων διαστημάτων ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας
15 ὄντων τὰ ἐκ πλείονος ἀποστήματος δρώμενα ἐλάττω φαίνεται.

εἶστω γὰρ ἵσα τὰ *BΓ*, *ΓΔ*, *ΔΖ*, ὅμιλα δὲ τὸ *K*, ἀφ' οὗ προσπιπτέτωσαν ὄψεις αἱ *ΚΒ*, *ΚΓ*, *ΚΔ*, *ΚΖ*. ἡ δὲ *ΚΒ* πρὸς δρυπὰς εῖστω τῇ *BΖ*. ἐπεὶ οὖν ἐν δρυ-
γωνίῳ τριγώνῳ τῷ *ΚΒΖ* ἵσαι εἰσὶν αἱ *BΓ*, *ΓΔ*, *ΔΖ*,
20 μείζων ἐστὶν ἡ μὲν *E* γωνία τῆς *H* γωνίας, ἡ δὲ *H* γωνία τῆς *Θ* γωνίας. μεῖζον ἄρα φαίνεται τὸ μὲν *BΓ* τοῦ *ΓΔ*, τὸ δὲ *ΓΔ* τοῦ *ΔΖ*.

ε'.

Τὰ ἵσα μεγέθη ἄνισον διεστηκότα ἄνισα φαίνεται,
25 καὶ μεῖζον αἰεὶ τὸ ἔγγιον τοῦ ὅμιλος κείμενον.

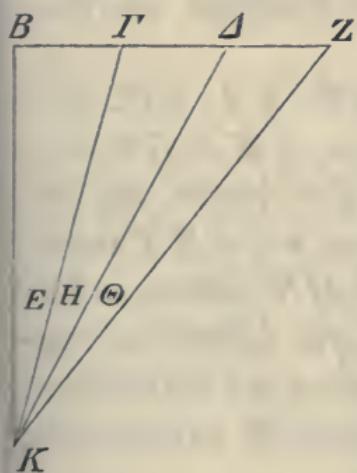
1. *ΓΔ* — 2. *τό]* add. m. 2 v. 2. φημὶ δῆ] λέγω v. 7. πρός — 8. δρᾶται] om. p. 8. ἔκεινω v, sed corr. 10. γενό-
μένον v, et V, sed corr. m. rec. 13. διαστημάτων] μεγεθῶν
m. rec. V. 16. Post ἵσα add. μεγέθη m. rec. V. 22. Post

sit enim oculus B , cernatur autem $\Gamma\Delta$. dico igitur, $\Gamma\Delta$ in quadam distantia positum non iam cerni. ponatur enim $\Gamma\Delta$ in distantia [def. 1] radiorum uelut K . itaque ad K nullus radius a B adcidet. uerum ad quod radii non adcidunt, id non cernitur [def. 3]. ergo omnia, quae cernuntur, longitudinem quandam distantiae habent, ubi cum posita sunt, non iam cernuntur.

4.

Longitudinum aequalium in eadem recta positarum, quae e distantia maiore cernuntur, minores adparent.

sint enim aequales $B\Gamma$, $\Gamma\Delta$,

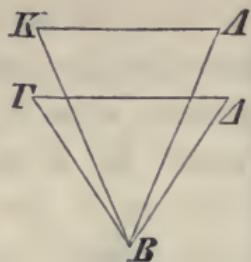
ΔZ , oculus autem sit K , a quo adcidant radii KB , $K\Gamma$, $K\Delta$, KZ ; KB autem ad BZ perpendicularis sit. iam quoniam in triangulo rectangulo KBZ aequales sunt $B\Gamma$, $\Gamma\Delta$, ΔZ , erit $\angle E > H$, $\angle H > \Theta$. ergo $B\Gamma$ maius adparent quam $\Gamma\Delta$, $\Gamma\Delta$ autem maius quam ΔZ .

5.

Magnitudines aequales inaequaliter distantes inaequales adparent, et semper maior, quae oculo propior est.

ΔZ add. τῶν ἄρα μεγεθῶν ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας ὅντων τὰ ἐπιλείονος ἀποστήματος ὁρόμενα ἐλάττω φαίνεται m. rec. V. 25. ἔγγειον V.

ἔστω γὰρ ἵσον τὸ ΓΔ τῷ ΚΛ, ὅμια δὲ ἔστω τὸ Β, ἀφ' οὗ προσπιπτέτωσαν ὄψεις αἱ ΒΔ, ΒΛ, ΒΚ, ΒΓ. οὐκοῦν τὸ ΓΔ ὑπὸ μεῖζονος γωνίας δρᾶται ἥπερ τὸ ΚΛ· μεῖζον ἄρα φαίνεται τὸ ΓΔ τοῦ ΚΛ.

ς'.

Τὰ παράλληλα τῶν διαστημάτων ἐξ ἀποστήματος δρώμενα ἀνισοπλατῆ φαίνεται.

10 ἔστω γὰρ τὸ ΒΓ τῷ ΔΖ παράλληλον διάστημα, ὅμια δὲ ἔστω τὸ Κ. λέγω, ὅτι τὰ ΒΓ, ΔΖ ἀνισοπλατῆ φαίνεται, καὶ μεῖζον ἀεὶ τὸ ἔγγιον διάστημα τοῦ προρώτερον.

15 προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ ΚΞ, ΚΛ, ΚΠ, ΚΝ, ΚΒ, ΚΔ, καὶ ἐπεξεύχθωσαν εὐθεῖαι αἱ ΞΔ, ΠΝ, ΒΔ. ἐπεὶ οὖν μεῖζων ἔστιν ἡ ὑπὸ ΞΚΛ γωνία τῆς ὑπὸ ΠΚΝ γωνίας, μεῖζων ἄρα φαίνεται καὶ ἡ ΞΔ εὐθεῖα τῆς ΠΝ. διὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ ἡ ΠΝ εὐθεῖα μεῖζων φαίνεται τῆς ΒΔ εὐθείας. οὐκέτι οὖν διφθήσεται παρ-
20 ἀλληλα τὰ διαστήματα, ἀλλ' εἰς ἔλαττον καὶ ἀνισοπλατῆ. τὰ ἄρα παράλληλα τῶν διαστημάτων ἐξ ἀποστήματος δρώμενα ἀνισοπλατῆ φαίνεται.

25 οὕτω μέν, εἰ ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ τὸ ὅμια τῷ δρωμένῳ κέοιτο, εἰ δὲ μετεωρότερον εἴη τὸ ὅμια, οὕτως. ἔστω γὰρ τὸ Κ, καὶ ἥχθω ἀπὸ τοῦ Κ ἐπὶ τὸ ὑποκείμενον ἐπίπεδον κάθετος ἡ ΚΔ, ἀπὸ δὲ τοῦ Α ἐπὶ τὴν ΖΔ ἡ ΑΜ καὶ ἐκβεβλήσθω ἐπὶ τὸ Ο, καὶ προσ-

10. ΔΖ] Z corr. in E m. rec. V. 11. Ante ὅμια add.
τὰ δὲ παράλληλα τὰ ΞΔ, ΠΝ, ΒΔ V. 12. ἔγγιον V. 14.
ΚΞ] Ξ corr. in Z m. rec. V; item lin. 15, 16, 17. 16. μεῖ-
ζον v. ΞΚΛ] ΞΔ v. γωνία] in ras. v. ὑπό (alt.)]

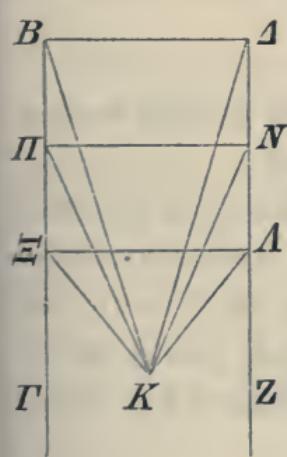
sit enim $\Gamma A = KA$, oculus autem sit B , a quo radii adcidant $B\Delta, BA, BK, BG$. itaque ΓA ab angulo maiore cernitur quam KA . ergo ΓA maior adparat quam KA [def. 4].

6. ($\tau\mu\alpha\lambda\alpha\delta$, Ξ , & σ)

Longitudines parallelae, quae e distantia cernuntur, latitudinem inaequalem habere uidentur.

sint enim longitudines parallelae $BG, \Delta Z$, oculus autem sit K . dico, $BG, \Delta Z$ latitudinem inaequalem habere uideri, et latitudinem propiorem semper maiorem adparere longinquoire.

adcidant radii $K\Xi, KA, K\pi, KN, KB, K\Delta$, et ducantur rectae $\Xi A, \pi N, B\Delta$. iam quoniam est

$\angle \Xi KA > \angle KPN$,
etiam recta ΞA maior adparat quam πN . eadem de causa etiam recta πN maior adparat recta $B\Delta$. itaque longitudines non iam parallelae uidebuntur, sed latitudinem diminuentes inaequalemque habentes. ergo longitudines parallelae, quae e distantia cernuntur, latitudinem inaequalem habere uidentur.

ita igitur, si oculus in eodem plano positus est, quo id quod cernitur; sin oculus eleuatiōr est, hoc modo.

sit enim K , et a K ad planum subiacens perpendicularis ducatur KA , ab A autem ad $Z\Delta$ recta AM et producatur ad O , radii autem adcidant KB, KH ,

om. v. 17. μετζον v. 18. μετζον v. 22. φαίνονται v.
27. Post $Z\Delta$ add. κάθετος m. 2 v.

πιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ KB, KH, KZ, KA, KN, KL,
καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ KM, KE, KO. ἐπεὶ οὖν ἀπὸ
μετεωροτέρου τοῦ K ἐπὶ τὸ M ἐπέξενται ἡ KM, κά-
θετος ἄρα ἐστὶν ἐπὶ τὴν MA. δμοίως δὴ καὶ ἡ KE
5 ἐπὶ τὴν HN, ἡ δὲ KO ἐπὶ τὴν BL. δρθογώνια ἄρα
ἐστὶ τὰ KMA, KEN, KOA τρίγωνα. καὶ ἐστιν ἡ
μὲν EN τῇ MA ἵση· παραλληλόγραμμον γὰρ τὸ MN·
ἐκατέρᾳ δὲ τῶν EK, KN μείζων ἐστὶν ἐκατέρας τῶν
MK, KA. μείζων ἄρα καὶ γωνία ἡ ὑπὸ MKA τῆς
10 ὑπὸ EKN. μείζον ἄρα δρθήσεται καὶ τὸ MA τοῦ
EN· δμοίως καὶ τὸ ZM τοῦ HE. ὕστε καὶ ὅλη ἡ
ZA ὅλης τῆς HN μείζων φαίνεται. διὰ τὰ αὐτὰ δὴ
καὶ ἡ HN τῆς BL. ἀνισοπλατῆ ἄρα καὶ οὕτω φαί-
νεται τὰ μεγέθη.

15

ξ'.

Τὰ ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας ὅντα ἵσα μεγέθη πορρω-
τέρω ἀλλήλων τεθέντα ἄνισα φαίνεται.

ἔστω γὰρ ἵσα μεγέθη τὰ BG, AZ, ὅμμα δὲ ἔστω
τὸ K, καὶ ἀπὸ τοῦ ὅμματος τοῦ K προσπιπτέτωσαν
20 ὄψεις αἱ KB, KG, KA, KZ· δρθὴ δὲ ἔστω ἡ ὑπὸ¹
KZB γωνία. οὐκοῦν μείζων ἐστὶν ἡ Σ γωνία τῆς Φ.
ὕστε καὶ ἡ AZ μείζων φανήσεται τῆς GB. ἄνισα
ἄρα φαίνεται τὰ BG, AZ μεγέθη.

2. KE] corr. ex KZ m. rec. V. 3. Ante κάθετος add.
ἡ KM m. rec. V, idem post ἐστίν (lin. 4) m. 2 v. 4. MA]
supra scr. Z m. 2 v. 6. ἐστί] ἐστίν Vv. 8. μείζον v. 9.
μείζον v, corr. m. 2. 10. μείζον — 11. HE] om. Vv. 11.
ZM] EM p. HE] PE p. 13. καὶ οὕτω] om. Vv. 14. τὰ
μεγέθη] om. V; καὶ οὕτω τὰ μεγέθη add. m. rec. 17. Supra
ἀλλήλων add. μὴ ἐφεξῆς ἀλλήλοις m. 2 v. Post τεθέντα add.
καὶ ἄνισον διεστηκότα τοῦ ὅμματος m. 2 v. 21. μείζον v.

22. μείζον v. 23. Post μεγέθη add. τὰ ἄρα ἵσα μεγέθη τὰ
ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας ὅντα πορρώτερον ἀλλήλων τεθέντα ἄνισα
φαίνεται m. rec. V.

KZ, KA, KN, KA, et ducantur *KM, KE, KO*. iam quoniam a puncto *K* eleuatiore ad *M* ducta est *KM*,

ad *MA* perpendicularis est. eodem modo etiam *KE* ad *HN*, *KO* autem ad *BΔ* perpendicularis est. itaque trianguli *KMA*, *KEN*, *KOA* rectanguli sunt. est autem $\Xi N = MA$ (nam *MN* parallelogrammum est). et $\Xi K > MK$, $KN > KA$. itaque

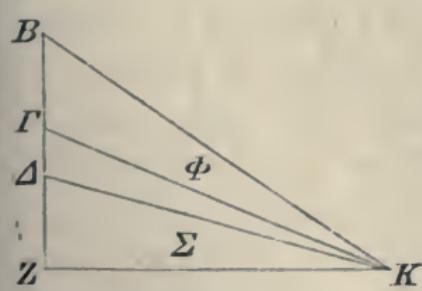
$$\angle MKA > \Xi KN.$$

quare etiam *MA* maior adparebit quam *EN* [def. 4].

similiter etiam *ZM* maior quam *HE*. quare tota *ZA* maior adparet tota *HN*. eadem de causa etiam *HN* maior quam *BΔ*. ergo sic quoque magnitudines latitudinem inaequalem habere uidentur.

7.

Aequales magnitudines in eadem recta positae, si inaequaliter distant, inaequaes adparent.

sint enim magnitudines aequales *BΓ*, *AZ*, oculus autem sit *K*, et ab oculo *K* adcidant radii *KB*, *KΓ*, *KA*, *KZ*; angulus autem *KZB* rectus sit. itaque erit

$$\angle \Sigma > \Phi.$$

quare etiam *AZ* maior adparebit quam *ΓB*. ergo magnitudines *BΓ*, *AZ* inaequaes adparent.

η'.

Τὰ ἵσα μεγέθη ἄνισον διεστηκότα οὐκ ἀναλόγως τοῖς ἀποστήμασιν δρᾶται.

ἔστω γὰρ τὸ $B\Gamma$ τῷ ΔZ ἵσον καὶ κείσθω αὐτῷ 5 παράλληλον, ὅμιλα δὲ ἔστω τὸ K , καὶ ἀπ' αὐτοῦ προσπιπτέτωσαν ὄψεις αἱ $KZ\Gamma$, KB , $K\Delta$, ὡν ἡ $K\Gamma$ πρὸς δρυθὰς τῇ ΓB ἔστω. φημὶ δή, ὅτι οὐκ ἀναλόγως φανήσεται τὰ $B\Gamma$, ΔZ μεγέθη τοῖς ΓK , KZ διαστήμασιν.

ἐπεὶ γὰρ δρυθή ἔστιν ἡ ὑπὸ ΔZK , δξεῖα ἄρα ἔστιν 10 ἡ ὑπὸ $Z\Theta K$. ὥστε καὶ ἡ ΘK τῆς KZ ἔστι μείζων. διὰ τοῦτο τῷ K , διαστήματι δὲ τῷ ΘK κύκλος γραφόμενος ὑπερπεσεῖται τὴν KZ . γεγράφθω καὶ ἔστω δὲ $E\Theta H$. καὶ ἐπεὶ τὸ $\Theta\Delta K$ τρίγωνον μείζονα λόγου 15 ἔχει πρὸς τὸν $\Theta E K$ τομέα ἥπερ τὸ $Z\Theta K$ τρίγωνον πρὸς τὸν $H\Theta K$ τομέα, ἐναλλάξ ἄρα τὸ $\Theta\Delta K$ τρίγωνον πρὸς τὸ $Z\Theta K$ τρίγωνον μείζονα λόγου ἔχει ἥπερ δὲ $E\Theta K$ τομεὺς πρὸς τὸν $H\Theta K$ τομέα. συνθέντι ἄρα τὸ $Z\Delta K$ τρίγωνον πρὸς τὸ $Z\Theta K$ τρίγωνον μείζονα λόγου ἔχει ἥπερ δὲ EHK τομεὺς πρὸς τὸν $H\Theta K$ τομέα. 20 ἀλλ' ὡς τὸ $Z\Delta K$ τρίγωνον πρὸς τὸ $Z\Theta K$ τρίγωνον, οὕτως ἡ ΔZ πρὸς $Z\Theta$, ὡς δὲ δὲ $H E K$ τομεὺς πρὸς τὸν $H\Theta K$ τομέα, οὕτως ἡ ὑπὸ ΔKZ γωνία πρὸς τὴν ὑπὸ ΘKZ . ἐν μείζονι λόγῳ ἄρα ἔστι καὶ ἡ ΔZ πρὸς τὴν $Z\Theta$ ἥπερ ἡ Σ , P γωνία πρὸς τὴν P γωνίαν. ὡς 25 δὲ ἡ ΔZ πρὸς τὴν $Z\Theta$, οὕτως ἡ ΓK πρὸς τὴν KZ . καὶ ἡ $K\Gamma$ ἄρα πρὸς τὴν KZ ἐν μείζονι λόγῳ ἔστιν ἥπερ ἡ Σ , P γωνία πρὸς τὴν P γωνίαν. καὶ ἐκ μὲν τῆς Σ , P γωνίας τὸ ΔZ δρᾶται, ἐκ δὲ τῆς P γωνίας

2. ἄνισον] καὶ ἄνισον ν; supra add. καὶ παράλληλα m. rec. V, παράλληλα m. 2 v. Supra οὐκ add. ἀπὸ τῶν ὁμάδων m. 2 v. 3. ἀποστήμασιν] corr. in διαστήμασιν m. rec. V.

8.

Magnitudines aequales inaequaliter distantes secundum proportionem distantiarum non cernuntur.

sit enim $B\Gamma = \Delta Z$, et ponantur parallelae, oculus autem sit K , et ab eo radii adcidant $KZ\Gamma$, KB , $K\Delta$, quorum $K\Gamma$ ad ΓB perpendicularis sit. dico igitur, magnitudines $B\Gamma$, ΔZ secundum proportionem distantiarum ΓK , KZ non cerni.

nam quoniam $\angle \Delta ZK$ rectus est, $\angle Z\Theta K$ acutus est. quare etiam $\Theta K > KZ$. itaque circulus

centro K , radio autem ΘK descriptus rectam KZ excedet. describatur et sit $E\Theta H$. et quoniam est $\Theta\Delta K : \Theta EK > Z\Theta K : H\Theta K$, permutando erit $\Theta\Delta K : Z\Theta K > E\Theta K : H\Theta K$. componendo igitur $Z\Delta K : Z\Theta K > EHK : H\Theta K$.

est autem $Z\Delta K : Z\Theta K = \Delta Z : Z\Theta$, et

$HEK : H\Theta K = \angle \Delta KZ : \angle \Theta KZ$.

itaque erit $\Delta Z : Z\Theta > \Sigma + P : P$. uerum

$\Delta Z : Z\Theta = \Gamma K : KZ$. itaque etiam

$\Gamma\Gamma : KZ > \Sigma + P : P$.

et ex angulo $\Sigma + P$ cernitur ΔZ , ex P autem angulo

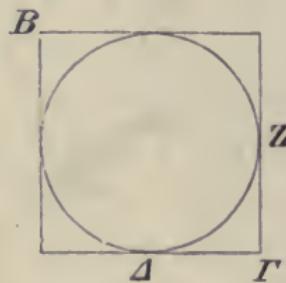
-
6. $KZ\Gamma$]	corr. ex KZ m. rec. V.	8. διαστήμασιν]	om. v.
10. $Z\Theta K$]	e corr. v. ἔστιν p.	μεῖξον v.	11. δ]
ins. V.	τῷ (pr.)]	m. rec. V.	postea
14. τόν]	corr. ex τῆν m. rec. Vv.	13. ἐπει]	v.
πρός (pr.)]	om. V,	ἐναλάξ	21.
ΔKZ]	ΔKH V.	22. ὑπό]	m. rec. V.
litt. v.	23. ἔστιν Vv.	28. P (alt.)]	post ras. 1

τὸ ΒΓ. οὐκ ἀνάλογον ἄρα τοῖς ἀποστήμασι τὰ ἵσα μεγέθη δοῦται.

θ'.

Τὰ δρυθογώνια μεγέθη ἐξ ἀποστήματος δρώμενα
5 περιφερῆ φαίνεται.

ἔστω γὰρ δρυθογώνιον τὸ ΒΓ
[ἔστως μετέωρον] ἐξ ἀποστήματος
δρώμενον. οὐκοῦν ἐπεὶ ἔκαστον
τῶν δρωμένων ἔχει τι μῆκος ἀπο-
10 στήματος, οὗ γενόμενον οὐκέτι
δοῦται, ἡ μὲν Γ ἄρα γωνία οὐχ
δοῦται, τὰ δὲ Δ, Ζ σημεῖα μόνον φαίνεται. διοίως
καὶ ἐφ' ἔκάστης τῶν λοιπῶν γωνιῶν τοῦτο συμβήσεται.
ῶστε ὅλον περιφερὲς φανήσεται.

15

ι'.

Τῶν κάτω τοῦ ὅμματος ἐπιπέδων κειμένων τὰ πόρρω
μετεωρότερα φανεῖται.

ἔστω γὰρ ὅμμα τὸ Β ἀνω τοῦ ΓΚ ἐπιπέδου κεί-
μενον, ἀφ' οὗ ὅμματος προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ
20 ΒΓ, ΒΔ, ΒΖ, ΒΚ, ὃν ἡ BK κάθετος ἔστω ἐπὶ τὸ
ὑποκείμενον ἐπίπεδον. λέγω, ὅτι τὸ ΓΔ τοῦ ΔΖ
μετεωρότερον φαίνεται, τὸ δὲ ΔΖ τοῦ ΖΚ εἰλήφθω
[γὰρ] ἐπὶ τῆς ΖΚ τυχὸν σημεῖον τὸ Ε, καὶ ἥχθω πρὸς
δρυθὰς ἡ ΕΗ. καὶ ἐπεὶ αἱ ὄψεις πρότερον πρὸς τὴν
25 ΗΕ προσπίπτουσιν ἥπερ πρὸς τὴν ΕΓ, προσπιπτέτω
τῇ ΗΕ ἡ μὲν ΒΓ κατὰ τὸ Η σημεῖον, ἡ δὲ ΒΔ κατὰ

7. ἔστως μετέωρον] m. rec. V. 10. γενομένου Vp. 15.

ι'] V, ια' mut. in ιβ' m. rec. 16. ἐπιπέδον^α κειμένων^β V
(α, β, ω m. rec.), κειμένων ἐπιπέδων vrp. 17. φανεῖται]
φαίνεται vrp, m. rec. V. 20. ΒΔ] Δ in ras. m. 2 v. BK(pr.)

BΓ. ergo magnitudines aequales secundum proportionem distantiarum non cernuntur.

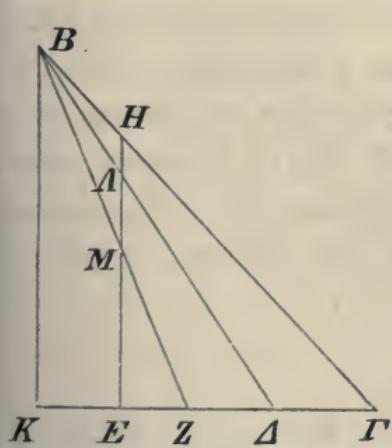
9.

Magnitudines rectangulae, quae e distantia cernuntur, rotundae adparent.

sit enim **BΓ** rectangulum et e distantia cernatur. itaque cum omnia, quae cernuntur, longitudinem quandam distantiae habeant, ubi cum posita sint, non iam cernantur, angulus Γ non cernitur, puncta autem A , Z sola adparent. et eodem modo etiam in ceteris angulis hoc euueniet. ergo tota magnitudo rotunda adparebit.

10. (check figure - Knorr)

Planorum infra oculum positorum partes longinquieriores sublimiores adparebunt.

sit enim **B** oculus supra planum ΓK positus, a quo radii adcidant $B\Gamma$, $B\Delta$, BZ , BK , quorum BK ad planum subiacens perpendicularis sit. dico, $\Gamma\Delta$ sublimius adparere quam ΔZ et ΔZ quam ZK . sumatur in ZK punctum aliquod E , et perpendicularis ducatur EH . et quoniam radii ad HE prius adcidunt quam ad $E\Gamma$, ad HE adcidat $B\Gamma$ in punto H , $B\Delta$ in Δ , BZ in M . iam

— p. 168, 8. φαίνεται] in ras. m. rec. V (fuit ... ἡ οὐκοῦν τῶν ἀπὸ τοῦ . ὅμιλος πρὸς τὸ .. ἐπίπεδον προσπιπτονσῶν .....).
 ὥν — p. 168, 6. KZ] om. v. 22. ZK] KZ in lac. m. 2 p. 23. γάρ] om. p. 24. ἦ] $\tau\bar{η}$ ZK ἦ V.

τὸ Λ, ἡ δὲ ΒΖ κατὰ τὸ Μ. ἐπεὶ οὖν τὸ Η τοῦ Α μετεωρότερον, τὸ δὲ Λ τοῦ Μ, ἀλλ' ἐν φῶ εστι τὸ Η, ἐν τούτῳ τὸ Γ, ἐν φῶ δὲ τὸ Λ, ἐν τούτῳ τὸ Δ, ἐν φῶ δὲ τὸ Μ, ἐν τούτῳ τὸ Ζ, διὰ δὲ τῶν ΒΓ, ΒΔ ἡ ΔΓ
5 φαίνεται, διὰ δὲ τῶν ΒΔ, ΒΖ ἡ ΖΔ, διὰ δὲ τῶν ΒΖ,
ΒΚ ἡ ΚΖ, οὐκοῦν ἡ μὲν ΓΔ τῆς ΖΔ μετεωροτέρα φαίνεται, ἡ δὲ ΖΔ τῆς ΖΚ· τὰ γὰρ ὑπὸ μετεωροτέρων ἀκτίνων δρώμενα μετεωρότερα φαίνεται.

ια'.

10 Τῶν ἄνω τοῦ ὅμματος ἐπιπέδων κειμένων τὰ πόρρω ταπεινότερα φανεῖται.

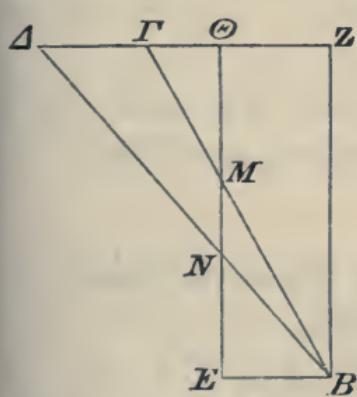
ἔστω γὰρ ὅμμα τὸ Β κάτω τοῦ ΔΖ ἐπιπέδου κείμενον, ἀφ' οὗ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ ΒΔ, ΒΓ,
ΒΖ, ὡν ἡ ΒΖ κάθετος ἔστω ἐπὶ τὸ ὑποκείμενον ἐπί-
15 πεδον. λέγω, ὅτι τὸ ΓΔ τοῦ ΓΖ ταπεινότερον φαίνεται. διὰ δὴ τὸ προεκτεθὲν θεώρημα ταπεινοτάτη τῶν ἀπὸ τοῦ Β ὅμματος πρὸς τὸ ΔΖ ἐπίπεδον προσπιπτουσῶν ἀκτίνων ἔστιν ἡ ΒΔ, ἡ δὲ ΒΓ τῆς ΒΖ ταπεινοτέρα. ἀλλὰ διὰ μὲν τῶν ΒΔ, ΒΓ ἀκτίνων τὸ ΔΓ φαίνεται,
20 διὰ δὲ τῶν ΒΓ, ΒΖ τὸ ΓΖ. τὸ ΔΓ ἄρα ταπεινότερον τοῦ ΓΖ δρᾶται.

1. ἐπεὶ οὖν] bis p. 2. τό (pr.)] ἔστι τό V. 4. ἡ ΔΓ]
m. 2 p. 6. ΖΔ] ΔΖ V. 7. ΖΚ] K in ras. m. 2 v. 8.
Post φαίνεται add. τῶν ἄρα κάτω τοῦ (corr. ex τῶν) ὅμματος κειμένων καὶ τὰ ἔξης V. Mg. m. 1 V: ΓΤ. ἐν δὴ τούτον φανερόν ἔστι (ὅτι add. m. rec.) τὰ ἐπίπεδα ἐν τοῦ μέσον θεωρούμενα κοῖλα φαίνεται. τεθείσης γὰρ τῆς ὄψεως κατὰ μέσον τοῦ ἐπίπεδον ἐν τῷ μετεώρῳ φανερὸν τὸ λεγόμενον προσεκβληθέντος τοῦ ΓΚ ἐπιπέδου ἐπὶ τὰ ἀριστερά, ὥστε καὶ εἰς τὰ δεξιὰ τὰ πόρρω προσέχειν καὶ εἰς τὰ ἀριστερά. εἰ γὰρ μετεωρότερα τὰ ἄκρα, δῆλον, ὅτι τὸ μέσον κοῖλον. 9. ια'] mut. in ιβ' m.

quoniam H sublimius est quam A , A autem quam M , ubi autem H est, ibi est Γ , ubi A , ibi Δ , ubi M , ibi Z , per $B\Gamma$, $B\Delta$ autem $\Delta\Gamma$ adparat, per $B\Delta$, BZ uero $Z\Delta$, et KZ per BZ , BK , sublimius adparat $\Gamma\Delta$ quam $Z\Delta$, $Z\Delta$ quam ZK ; nam quae a radiis sublimioribus cernuntur, sublimiora adparent [def. 5].

11. (check figure - Knott)

Planorum supra oculum positorum partes longinquiiores demissiores adparebunt.

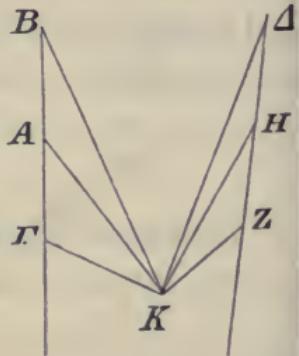
oculus enim sit B infra planum ΔZ positus, a quo adcidant radii $B\Delta$, $B\Gamma$, BZ , quorum BZ ad planum suppositum perpendicularis sit. dico, $\Gamma\Delta$ demissius adparere quam ΓZ . propter theorema supra expositum $B\Delta$ e radiis a B oculo ad planum ΔZ adincidentibus maxime demissus est, $B\Gamma$ autem demissior quam BZ . uerum per radios $B\Delta$, $B\Gamma$ adparat $\Delta\Gamma$, ΓZ autem per $B\Gamma$, BZ . ergo $\Delta\Gamma$ demissius quam ΓZ cernitur.

rec. V. 10. ἐπίπεδον (corr. m. rec.) κειμένων V, add. β—α m. rec.; κειμένων ἐπιπέδων vp. 11. φαίνεται] φαίνεται p et m. rec. V. 13. $B\Delta$, $B\Gamma$] $B\Gamma$, $B\Delta$ V. 14. ὅν — 16. θεώρημα] m. 2 p, om. v. ὅν — 21. ὁρᾶται] in ras. m. rec. V; a m. 1 fuit: ούκον ταπεινοτάτη τῶν ἀπὸ τοῦ B ὅμματος πρὸς τὸ ΔZ ἐπίπεδον προσπιπτονσῶν ἀκτίνων ἐστὶν ἡ $B\Delta$, οὐλ ἀπότελεσμον φαίνεται τὸ Δ . τὸ Δ ἄρα ταπεινότερον φαίνεται τοῦ Γ , τὸ δὲ Γ τοῦ Z . 15. $\Gamma\Delta$] $\Delta\Gamma$ V. 20. τὸ ΓZ] om. v. $\Delta\Gamma$] Γ m. 2 p. 21. Post ὁρᾶται add. τῶν ἄρα ἀνω τοῦ ὅμματος κειμένων οὐλ τὰ ἔξης V, τὸ Δ ἄρα ταπεινότερον φαίνεται τοῦ Γ , τὸ δὲ Γ τοῦ Z mg. m. 2 p.

ιβ'.

Τῶν εἰς τοῦμπροσθεν μῆκος ἔχόντων τὰ μὲν ἐν τοῖς δεξιοῖς εἰς τὰ ἀριστερὰ δοκεῖ παρηγχθαι, τὰ δὲ ἐν τοῖς ἀριστεροῖς εἰς τὰ δεξιά.

5   ἔστω γὰρ δορώμενα τὰ $B\Gamma$, ΔZ ,
      ὅμια δὲ τὸ K , ἀφ' οὗ προσπιπτέ-
      τωσαν ὅψεις αἱ $K\Gamma$, KA , KB , KZ ,
       KH , $K\Delta$. οὐκοῦν τὸ Δ παρηγχθαι
      δοκεῖ εἰς τὰ ἀριστερὰ ἥπερ τὸ H .
10   δυοίως δὲ καὶ τὸ B εἰς τὰ δεξιά
      δοκεῖ παρηγχθαι ἥπερ τὸ A . ὥστε
      τῶν εἰς τοῦμπροσθεν μῆκος ἔχόν-
      των τὰ μὲν ἐν τοῖς δεξιοῖς εἰς τὰ ἀριστερὰ δοκεῖ
      παρηγχθαὶ, τὰ δὲ ἐν τοῖς ἀριστεροῖς εἰς τὰ δεξιά.

15

ιγ'.

Τῶν ἵσων μεγεθῶν ὑπὸ τὸ ὅμια κειμένων τὰ πόρρω κείμενα μετεωρότερα φαίνεται.

ἔστω γὰρ ἵσα μεγέθη τὰ $B\Gamma$, ΔZ , $K\Lambda$ ὑπὸ τὸ ὅμια τὸ N κείμενα, καὶ ἀπὸ τοῦ N ὅμιατος προσ-
20 πιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ BN , $N\Delta$, NK . οὐκοῦν μετεωρο-
τάτη ἔστιν ἡ NB τῶν λοιπῶν ἀκτίνων ὥστε καὶ τὸ B
σημεῖον. τὸ ἄρα $B\Gamma$ τοῦ ΔZ μετεωρότερον φαίνεται,
τὸ δὲ ΔZ τοῦ $K\Lambda$. τῶν ἄρα ἵσων μεγεθῶν ὑπὸ τὸ
ὅμια κειμένων τὰ πόρρω κείμενα μετεωρότερα φαίνεται.

25

ιδ'.

Τῶν ἵσων μεγεθῶν ἄνω τοῦ ὅμιατος κειμένων τὰ πόρρω κείμενα ταπεινότερα φαίνεται.

3. δέ] δ' p.   7. αἱ] λέγω ὅτι αἱ v.   8. KH] KN V.
9. H] N V.   12. τοῦμπροσθεν V.   ἔχόντων v, sed corr.
13. δεξιοῖς — 14. τοῖς] om. v.   18. $K\Lambda$] om. v.

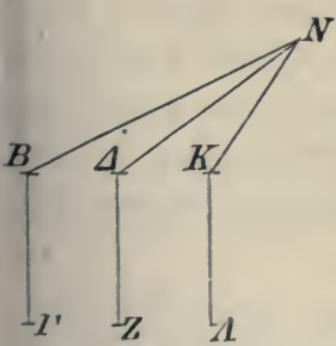
12.

Magnitudinum, quae ad partes anteriores uersus longitudinem habent, ea, quae ad dextram posita sunt, ad partem sinistram cedere uidetur, quae autem ad sinistram posita sunt, ad partem dextram.

Cernantur enim $B\Gamma$, ΔZ , oculus autem sit K , a quo radii adcidant $K\Gamma$, KA , KB , KZ , KH , $K\Delta$. itaque punctum Δ ad partes sinistras cessisse uidetur magis quam H . similiter autem etiam B ad partes dextras cessisse uidetur magis quam A . ergo magnitudinum, quae ad partes anteriores uersus longitudinem habent, ea, quae ad dextram posita sunt, ad partem sinistram cedere uidetur, quae autem ad sinistram posita sunt, ad partem dextram.

13.

Magnitudinum aequalium sub oculo positarum longinquiores sublimiores adparent.

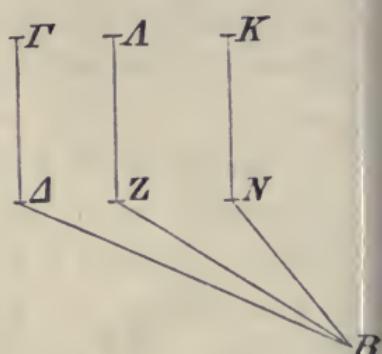

Sint enim $B\Gamma$, ΔZ , KA magnitudines aequales sub oculo N positae, et ab N oculo radii adcidant BN , $N\Delta$, NK . itaque NB reliquis radiis sublimior est; quare etiam punctum B . itaque $B\Gamma$ sublimior adparet quam ΔZ , ΔZ autem quam KA . ergo magnitudinum aequalium sub oculo positarum longinquiores sublimiores adparent.

14.

Magnitudinum aequalium supra oculum positarum longinquiores demissiores adparent.

ἔστω ἵσα μεγέθη τὰ KN , AZ , $ΓΔ$ ἀνω τοῦ ὅμματος κείμενα τοῦ B , καὶ ἀπὸ τοῦ B ὅμματος προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ BN ,
5 BZ , $BΔ$. οὐκοῦν ταπεινοτάτη ἔστιν ἡ $BΔ$. ὥστε καὶ τὸ $Δ$. ὥστε καὶ τὸ μὲν $ΓΔ$ ταπεινότερον φαίνεται τοῦ AZ , τὸ δὲ AZ τοῦ KN .

10

ιε'.

὾σα ἀλλήλων ὑπερέχει τῶν ὑπὸ τὸ ὅμμα κειμένων, προσιόντος μὲν τοῦ ὅμματος μεῖζον τὸ ὑπερφαινόμενον φαίνεται μεῖζον, ἀπιόντος δὲ ἐλάττονι μεῖζον.

ἔστω γὰρ μεῖζον τὸ $BΓ$ τοῦ $ΘΖ$, καὶ ὅμμα κείσθω τὸ K ἀνω τῶν $BΓ$, $ΘΖ$, καὶ προσπιπτέτω ἀκτὶς διὰ τοῦ $Θ$ ἡ $KΔ$. οὐκοῦν τὸ $BΓ$ τοῦ $ΘΖ$ μεῖζον φαίνεται τῷ $BΔ$. ἵσον γὰρ ἐφαίνετο τὸ $ΘΖ$ τῷ $ΔΓ$, ἐπειδὴ ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ ὅμματος καὶ τῆς $KΔ$ ἀκτῖνος ἐωρᾶτο. πάλιν δὴ μετακείσθω τὸ ὅμμα ἐπὶ τὸ A , καὶ διὰ τοῦ $Θ$ προσπιπτέτω ἀκτὶς ἡ AN . οὐκοῦν πάλιν τὸ $BΓ$ τοῦ $ΘΖ$ μεῖζον φαίνεται τῷ BN . ἐλάττονι ἄρα φαίνεται ὑπερέχον τὸ $BΓ$ τοῦ $ΘΖ$ ἀπιόντος τοῦ ὅμματος ἥπερ προσιόντος.

ιε'.

25 Ἄσα ἀλλήλων ὑπερέχει κάτω τοῦ ὅμματος κειμένου, προσιόντος μὲν τοῦ ὅμματος ἐλάττονι μεῖζον τὸ ὑπερφαινόμενον φαίνεται, ἀπιόντος δὲ μεῖζονι μεῖζον.

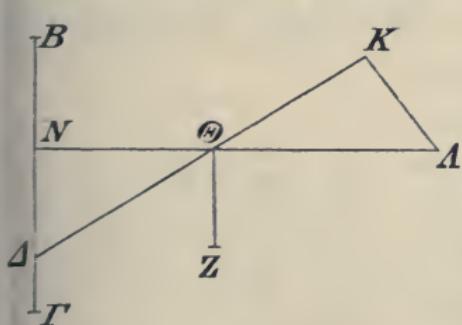
3. B] m. rec. V. 7. $Δ$ — τό] om. p.v. ὥστε καὶ] m. 1 V, καὶ διὰ τοῦτο m. rec. 9. Post KN add. τῶν ἄραι ἵσων μεγεθῶν καὶ τὰ ἔξης m. rec. V. 13. ἀπιόντος] -ον- in ras. V. 17. τῷ (pr.)] τό v. ἵσον] m. rec. V, comp. m. 1.

sint KN , AZ , GA magnitudines aequales supra oculum B positae, et a B oculo radii adcidant BN , BZ , BA . itaque BA maxime est demissus; quare etiam A . ergo etiam GA demissior adparet quam AZ , AZ autem quam KN .

15. (Figure corrupta)

Magnitudinum sub oculo positarum, quae inter se excedunt, excedens oculo adpropinquante magis excedere uidetur, recedente uero minus.

sit enim $BG > \Theta Z$, et oculus K supra BG , ΘZ ponatur, radius autem KA per Θ adcidat. itaque BG

magnitudinem ΘZ magnitudine BA excedere uidetur; adparebat enim $\Theta Z = AG$, quoniam ab eodem oculo radioque KA cernebatur. rursus igitur oculus ad A transferatur, et per Θ adcidat

radius AN . itaque rursus BG magnitudinem ΘZ magnitudine BN excedere uidetur. ergo BG oculo recedente minus excedere uidetur magnitudinem ΘZ quam oculo adpropinquante.¹⁾

16.

Magnitudinum, quae oculo infra posito inter se excedunt, excedens oculo adpropinquante minus excedere uidetur, recedente uero magis.

1) Praeter nostram figuram, in qua m. rec. adscripsit τοῦτο δοθόν, aliam quoque dissimilem habet V.

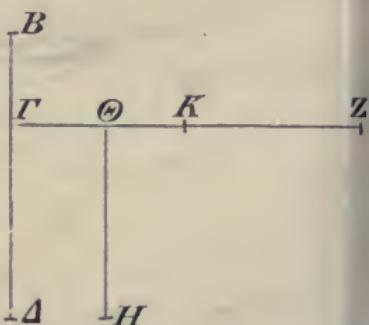
Ante ΘΖ ras. 1 litt. v. 19. τό (pr.)] τὸ Κ v. 21. Ante ΘΖ ras. 1 litt. v. Ελάττωνι v. et V, sed corr. m. rec.

ἔστω μεῖζον τὸ BZ τοῦ ΘK , καὶ τοῦ A ὅμματος κάτω κειμένου προσπιπτέτω ἀκτὶς ἡ AG διὰ τοῦ Θ οὐκοῦν τὸ BZ τοῦ ΘK μεῖζον φαίνεται τῷ BG . μετακείσθω δὴ τὸ A ὅμμα ἐπὶ τὸ N , καὶ προσπιπτέτω 5 ἀκτὶς ἡ NA διὰ τοῦ Θ . οὐκοῦν πάλιν τὸ BZ τοῦ ΘK μεῖζον φαίνεται τῷ BD . προσιόντος μὲν ἄρα τοῦ ὅμματος ἐλάττονι μεῖζον φαίνεται ὑπερέχον τὸ BZ τοῦ ΘK , ἀπιόντος δὲ μεῖζονι.

ιξ'.

10 "Οσα ἀλλήλων ὑπερέχει τοῦ ὅμματος ἐπ' εὐθείᾳ τῷ ἐλάσσονι μεγέθει ὄντος, προσιόντος τε καὶ ἀφισταμένου τοῦ ὅμματος τῷ ἵσῳ αἱεὶ δόξει τὸ ὑπερφαινόμενον τοῦ ἐλάσσονος ὑπερέχειν.

ὑπερεχέτω γάρ τὸ BD τοῦ

15 ΘH τῷ BG , καὶ ἐπιξευχθεῖσα ἡ $G\Theta$ ἐκβεβλήσθω, καὶ ἔστω τὸ ὅμμα ἐπὶ τοῦ Z . οὐκοῦν ἡ ἀπὸ τοῦ Z ἀκτὶς προσπίπτουσα κατὰ τὴν ZG ἐνεχθήσεται.

20 πάλιν δὴ μετακείσθω τὸ ὅμμα ἐπὶ τοῦ K . οὐκοῦν διὰ τὰ αὐτὰ ἡ ἀπὸ τοῦ K ὅμματος ἀκτὶς προσπίπτουσα κατὰ τὴν KG ἐνεχθήσεται. τῷ αὐτῷ ἄρα ὑπερέξει τὸ BD τοῦ ΘH καὶ προσιόντος τοῦ ὅμματος καὶ ἀφισταμένου.

25 ιη'.

Τὸ δοθὲν ὕψος γνῶναι, πόσον ἔστιν.

ἔστω γάρ, ὃ δεῖ ἐπιγνῶναι ὕψος, πόσον ἔστι, τὸ BG , καὶ προσπιπτέτω ἀκτὶς ἥλιον διὰ τοῦ B ἡ BD

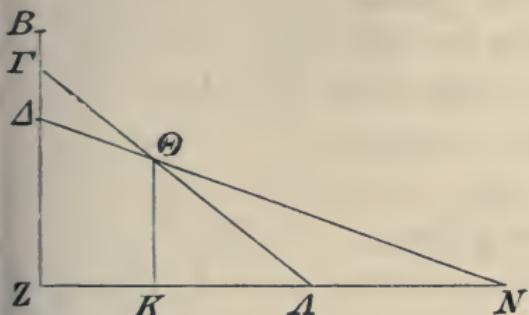
4. δῆ] δέ v. προσπιπτέτω] -σπ- in ras. V. 7. Ἐλαττον v.

11. μεγέθη] ὄντως v, sed corr. 15. $\Theta H]$ ΘH Vv. ΘN p. 16. $G\Theta]$ G in ras. m. 1 V. 23. $\Theta H]$ ΘH Vv.

sit $BZ > \Theta K$, et oculo Λ infra posito radius $\Lambda\Gamma$ per Θ adcidat. itaque BZ magnitudinem ΘK magnitudine $B\Gamma$ excedere uidetur. iam oculus Λ ad N transferatur,

et per Θ adcidat radius $N\Delta$. rursus igitur BZ magnitudinem ΘK magnitudine $B\Delta$ excedere uidetur. ergo oculo adpropinquante magnitudo excedens BZ minus excedere uidetur magnitudinem ΘK ,

recedente uero magis.

17.

Magnitudinum, quae oculo in eadem recta posito, in qua est magnitudo minor, inter se excedunt, excedens, siue adpropinquat siue recedit oculus, semper eodem spatio minorem excedere uidebitur.

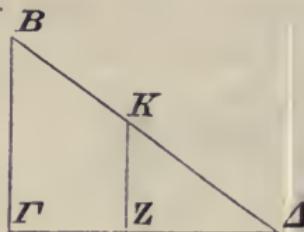
excedat enim $B\Delta$ magnitudinem ΘH magnitudine $B\Gamma$, et ducta $\Gamma\Theta$ producatur, oculus autem in Z positus sit. itaque radius a Z adcidens per $Z\Gamma$ feretur. iam rursus oculus ad K transferatur. itaque eadem de causa radius a K oculo adcidens per $K\Gamma$ feretur. ergo $B\Delta$ eodem spatio magnitudinem ΘH excedet, siue adpropinquat siue recedit oculus.

18.

Datam altitudinem cognoscere, quanta sit.

sit enim $B\Gamma$ altitudo, quae quanta sit, cognoscere oporteat, et per B adcidat radius solis $B\Delta$. $\Gamma\Delta$ igit-

ούκοῦν σκιὰ ἔσται ἡ ΓΔ. ἔλαβον δή τι γνώριμον μέγεθος τὸ ΚΖ καὶ ἐνήρμοσα ὑπὸ τὴν Δ γωνίαν παράλληλον τῇ ΒΓ. οὐκοῦν ἔστιν, ὡς τὸ ΔΓ πρὸς τὸ ΓΒ, 5 οὕτως τὸ ΔΖ πρὸς τὸ ΖΚ. καὶ γνώριμος δὲ λόγος δὲ τῆς ΔΖ πρὸς ΖΚ· γνώριμος ἄρα καὶ δὲ τῆς ΔΓ πρὸς ΓΒ. καὶ ἔστι γνώριμος ἡ ΔΓ σκιά· γνώριμον ἄρα καὶ τὸ ΓΒ ὕψος

10

ιθ'.

Μὴ ὅντος ἡλίου τὸ δοθὲν ὕψος γνῶναι, ἡλίκον ἔστιν.

ἔστω γάρ, ὃ δεῖ ἐπιγνῶναι ὕψος, πηλίκον ἔστιν τὸ ΒΓ, καὶ κείσθω κάτοπτρον τὸ ΚΑ, ὅμμα δὲ ἔσται 15 τὸ Δ, καὶ ἀπ' αὐτοῦ προσπιπτέτω ἀπτὶς ἡ ΔΘ καὶ ἀνακεκλάσθω ὡς ἡ ΘΒ ἐπὶ τὸ Β πέρας, καὶ ἀπὸ τοῦ Δ ὅμματος κάθετος ἡ ΔΖ. οὐκοῦν ἵσαι εἰσὶν αἱ πρὸς τῷ Θ γωνίαι ἀλλήλαις· τοῦτο γὰρ δείκνυται ἐν τοῖς Κατοπτρικοῖς. ἀλλὰ καὶ ἡ πρὸς τῷ Γ τῇ πρὸς τῷ Ζ 20 ἵση ἔστιν· δοθὴ γάρ ἔστιν ἐκατέρᾳ αὐτῶν. λοιπὴ ἄρα ἡ πρὸς τῷ Β λοιπῇ τῇ πρὸς τῷ Δ ἵση ἔστιν. ὥστε ὅμοιον ἀν εἶη τὸ ΒΓΘ τρίγωνον τῷ ΔΖΘ τριγώνῳ ἔστιν ἄρα, ὡς ἡ ΘΓ πρὸς ΓΒ, οὕτως ἡ ΘΖ πρὸς ΖΔ τῆς δὲ ΘΖ πρὸς ΖΔ λόγος δοθεὶς ἔστιν· καὶ τῆς ΘΙ 25 ἄρα πρὸς ΓΒ γνώριμος δὲ λόγος ἔστιν. γνώριμος δὲ ΗΘΓ· γνώριμον ἄρα καὶ τὸ ΓΒ ὕψος.

2. ἐνήρμοσται ν. Ante Δ add. πρὸς τῷ m. rec. V. 4
ΓΒ] ΒΓ p. 8. ἔστιν Vv. 9. σκιά· γνώριμον] in ras. m. 1 V
Post ὕψος add. τὸ ἄρα δοθὲν ὕψος ἔγνωσται πόσον ἔστι
m. rec. V. 13. ἔστι p. 15. Supra ΔΘ add. τῷ κατόπτρῳ

tur umbra erit. sumpsi igitur magnitudinem aliquam notam KZ et eam in angulum $\angle A$ magnitudini $B\Gamma$ parallelam aptau. itaque est $\angle \Gamma : \Gamma B = \angle Z : ZK$. et ratio $\angle Z : ZK$ nota est; quare etiam ratio $\angle \Gamma : \Gamma B$ nota. et umbra $\angle \Gamma$ nota est. ergo etiam altitudo ΓB nota.

19.

Sine solis usu datam altitudinem cognoscere, quanta sit.

sit enim $B\Gamma$ altitudo, quae quanta sit, cognoscere oporteat, et speculum collocetur KA , oculus autem

sit $\angle A$, et ab eo radius adcidat $\angle \Theta$ et inflectatur ad terminum B ut ΘB , et ab oculo $\angle A$ perpendicularis sit $\angle Z$. itaque anguli ad Θ positi inter se aequales sunt; hoc enim in Catoptricis demonstratur. uerum etiam

$$\angle \Gamma = Z;$$

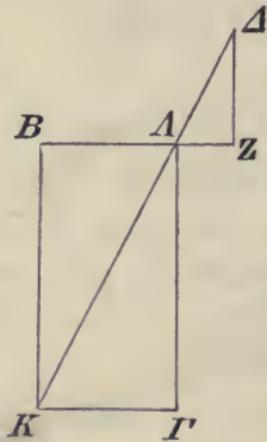
nam uterque rectus est. itaque qui relinquitur angulus ad B positus angulo ad $\angle A$ posito aequalis est. quare $B\Gamma\Theta \sim \angle Z\Theta$. itaque $\Theta\Gamma : \Gamma B = \Theta Z : Z\angle A$. uerum ratio $\Theta Z : Z\angle A$ data est; quare etiam ratio $\Theta\Gamma : \Gamma B$ nota est. et $\Theta\Gamma$ nota est. ergo etiam altitudo ΓB nota est.

m. rec. V. 16. ὡς — πέρας] del. m. rec. V, supra scr. ἔχοις οὐ συμβαλεῖ τῷ πέρατι τοῦ $B\Gamma$ μεγέθους τῷ B m. rec. 18. τῷ] τό v. 24. Ante λόγος add. δ m. rec. V. ἐστι p. 25. ἐστί p.

κα'.

Τὸ δοθὲν βάθος ἐπιγνῶναι, πηλίκον ἔστιν.

ἔστω γὰρ τὸ βάθος, ὃ δεῖ ἐπιγνῶναι, πηλίκον ἔστιν,
τὸ KB , καὶ κείσθω ὅμμα τὸ A , καὶ προσπιπτέτω ἀκτὶς
5 ἡ $ΔAK$ εἰς τὸ βάθος, καὶ ἥχθω
ἀπὸ τοῦ A παρὰ τὴν BK ἡ $ΔZ$.
ἐπεὶ παράλληλός ἔστιν ἡ BK τῇ $ΔZ$,
καὶ ἐμπέπτωκεν ἡ $ΔK$, τὰς ἐναλλὰξ
γωνίας τὰς ὑπὸ BKA , $AΔZ$ ἴσας
10 ἀλλήλαις ποιεῖ. εἰσὶ δὲ καὶ αἱ κατὰ
κορυφὴν αἱ πρὸς τῷ A ἴσαι ἀλλή-
λαις· καὶ ἡ λοιπὴ ἄρα γωνία τῇ
λοιπῇ ἴση ἔστιν. ἴσογώνιον ἄρα ἔστι
τὸ BKA τρίγωνον τῷ $AΔZ$ τρι-
15 γώνῳ. ἔστιν ἄρα, ὡς ἡ AZ πρὸς
 $ZΔ$, ἡ AB πρὸς BK . δοθεὶς δὲ ὁ τῆς AZ πρὸς $ZΔ$
λόγος· δοθεὶς ἄρα καὶ ὁ τῆς AB πρὸς BK λόγος. καὶ
ἔστι δοθεῖσα ἡ AB . δοθεῖσα ἄρα καὶ ἡ BK .

κα'.

20 Τὸ δοθὲν μῆκος ἐπιγνῶναι, πηλίκον ἔστιν.

ἔστω γάρ, ὃ δεῖ μῆκος ἐπιγνῶναι, πηλίκον ἔστιν,
τὸ $BΓ$. κείσθω δὴ ὅμμα τὸ A , ἀφ' οὗ προσπιπτέω-
σαν ἀκτῖνες αἱ $ΔB$, $ΔΓ$, καὶ ἀπὸ τοῦ Z ἥχθω παρὰ
τὴν $BΓ$ ἡ ZK . οὐκοῦν ἔστιν, ὡς ἡ ZK πρὸς $KΔ$,
25 ἡ $BΓ$ πρὸς $ΓΔ$. γνώριμος δὲ ὁ τῆς ZK πρὸς $KΔ$
λόγος· γνώριμος ἄρα καὶ ὁ τῆς $BΓ$ πρὸς $ΓΔ$ λόγος.
καὶ γνώριμος ἡ $ΓΔ$. γνώριμος ἄρα καὶ ἡ $ΓB$.

3. ἔστιν] ἔστι Vp. 4. KB] corr. ex $KΓ$ v. προσ-
πιπτέο v. 5. τὸ βάθος] mut. in τὸ πέρας τοῦ βάθους m.
rec. V. 6. Supra παρά add. ἦτοι παράλληλος m. rec. V.

20.

Datam profunditatem cognoscere, quanta sit.

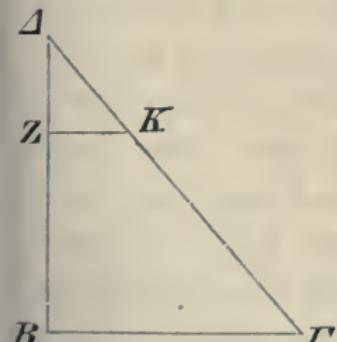
sit enim KB profunditas, quae quanta sit, cognoscere oporteat, et oculus ponatur Δ , radius autem ΔK ad profunditatem adcidat, et a Δ rectae BK parallela ducatur ΔZ . iam quoniam BK rectae ΔZ parallela est, et ΔK in eas incidit, angulos alternos BKA , ΔAZ inter se aequales efficit. uerum etiam anguli ad Δ uerticem positi inter se aequales sunt; quare etiam reliquus angulus reliquo aequalis est. itaque trianguli BKA , ΔAZ aequianguli sunt. quare est $\Delta Z : Z\Delta = AB : BK$. uerum ratio $\Delta Z : Z\Delta$ data est; quare etiam ratio $AB : BK$ data. et AB data est. ergo etiam BK data est.

21.

Datam longitudinem cognoscere, quanta sit.

sit enim $B\Gamma$ longitudo, quae quanta sit, cognoscere oporteat. iam Δ oculus ponatur, a quo radii adcidant ΔB , $\Delta \Gamma$, et a Z . ducatur ZK rectae $B\Gamma$ parallela. est igitur

$$ZK : K\Delta = B\Gamma : \Gamma\Delta.$$

uerum ratio $ZK : K\Delta$ nota est; itaque etiam ratio $B\Gamma : \Gamma\Delta$ nota est. et $\Gamma\Delta$ nota est. ergo etiam ΓB nota est.

7. Post ἐπει add. οὖν m. rec. V. 9. BKA] B e corr. m. 1 V.

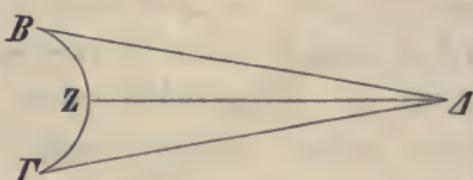
10. δέ] corr. in δή p. δή Vp. 13. ἐστί] ἐστίν v. 14. τό] τῷ ν. BKA] corr. ex BKA m. rec. V. 21. μῆκος] in ras. m. 1 V.

ἐστίν] comp. V, ἐστί p. 22. Δ] e corr. m. 1 V. 23. Supra παρά add. παράλληλος m. rec. V. 24. ZK (alt.)] K in ras. V.

κβ'.

'Εὰν ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ, ἐν ᾧ τὸ ὅμιλον περιφέρεια τεθῆ, εὐθεῖα γραμμὴ ἡ τοῦ κύκλου περιφέρεια φανεῖται.

5 ἔστω γὰρ περιφέρεια ἡ $B\Gamma$, ὅμιλος δὲ τὸ Δ ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ ὃν τῇ $B\Gamma$ περιφερείᾳ, ἀφ' οὗ προσπιπτέτωσαν ὄψεις αἱ ΔB , $Z\Delta$, $\Delta\Gamma$. οὐκοῦν, ἐπεὶ τῶν δρωμέ-
10 νων οὐδὲν ἄμα δρᾶται, οὐκ ἀν φαίνοιτο ἡ ZB περιφέρεια, τὰ δὲ Z , B πέρατα. δόξει ἄρα ἡ ZB περιφέρεια εὐθεῖα εἶναι. δυοίως δὲ καὶ ἡ $Z\Gamma$. ὅλη
ἄρα ἡ $B\Gamma$ περιφέρεια εὐθεῖα δόξει εἶναι.

15

κγ'.

Σφαιραὶ δρωμοῦν δρωμένης ὑπὸ τοῦ ἐνὸς ὅμιλοτος ἔλαττον αἰεὶ ἡμισφαιρίου δρυθήσεται, αὐτὸ δὲ τὸ δρώμενον τῆς σφαιρᾶς ὑπὸ κύκλου περιεχόμενον φαίνεται.

ἔστω γὰρ σφαιρα, ἣς κέντρον ἔστω τὸ K , ὅμιλος δὲ
20 ἔστω τὸ B , καὶ ἐπεξεύχθω ἡ BK , καὶ πρὸς δρῦνας αὐτῇ ἥκθω διὰ τοῦ K ἡ $\Gamma K\Delta$, καὶ ἐκβεβλήσθω τὸ διὰ τῶν BK , $\Gamma K\Delta$ ἐπίπεδον· ποιήσει δὴ ἐν τῇ σφαιρᾷ κύκλον. ποιείτω δὴ τὸν $\Gamma\Delta\Lambda N$, περὶ δὲ τὴν KB [διάμετρον] κύκλος γεγράφθω, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ KZ ,
25 ZB , $B\Lambda$, ΛK , ΛZ . οὐκοῦν ἐπεὶ δρᾶται εἰσιν αἱ ὑπὸ

4. φανεῖται] corr. ex φαίνεται m. 1 V. 5. τῷ] τῷ v. 6. ὕν] in ras. m. 1 V. 9. ἐπεὶ] ἐπὶ v, et V, sed corr. 12. τὰ δέ] mut. in ἀλλὰ μόνα τὰ m. rec. V. 17. ἀεὶ p. 19. ἔστω (alt.)] del. m. rec. V. 21. τῷ] in ras. V. 22. $\Gamma K\Delta$] corr. ex Δ m. rec. V. 23. ποιείτο v. τόν] τό v. $\Gamma\Delta\Lambda N$] N mut. in Z m. rec. V, Z add. m. 2 p. διάμετρον] m. rec. V. 25. $B\Lambda$] corr. ex $B\Delta$ V.

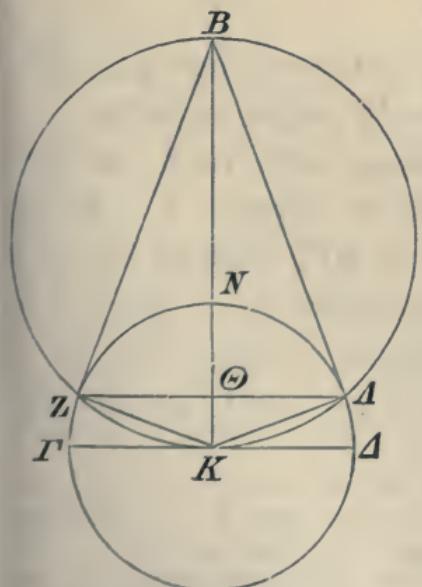
22.

Si in eodem plano, in quo est oculus, arcus circuli positus erit, arcus circuli recta linea esse adparebit.

sit enim $B\Gamma$ arcus, oculus autem Δ in eodem plano positus, in quo est arcus $B\Gamma$, et ab eo radii adcidant ΔB , $Z\Delta$, $\Delta\Gamma$. quoniam igitur eorum, quae cernuntur, nihil simul totum cernitur [prop. I], arcus ZB non adparet, termini autem Z , B adparent. itaque arcus ZB recta esse uidebitur. et similiter arcus $Z\Gamma$. ergo totus arcus $B\Gamma$ recta esse uidebitur.

23.

Quomodo cunque sphaera ab uno oculo cernitur, semper minus hemisphaerio cernetur, ipsaque pars sphaerae, quae cernitur, circulo comprehensa adparet.

$\angle KZB$, $B\Lambda K$ recti sunt, quia in semicirculis sunt, et KZ , $K\Lambda$ radii sunt, $B\Lambda$, BZ in uno puncto sphaeram

sit enim sphaera, cuius centrum sit K , oculus autem sit B , et ducatur BK , et ad eam perpendicularis per K ducatur $\Gamma K\Delta$, et planum per BK , $\Gamma K\Delta$ producatur; circulum igitur in sphaera efficiet. efficiat igitur $\Gamma\Delta\Lambda N$, et circum KB circulus describatur, et ducantur KZ , ZB , $B\Lambda$, ΛK , ΛZ . itaque quoniam

*KZB, BΛΚ διὰ τὸ ἐν ἡμικυκλίοις εἶναι καὶ ἐκ κέντρου τὰς *KZ, KA*, καθ' ἐν σημεῖον ἐφάψονται αἱ *BΛ, BZ* τῆς σφαιρᾶς· αἱ ἄρα ἀπὸ τοῦ *B* ὅμματος προσπίπτουσαι ἀκτῖνες κατὰ τὰς *BZ, BΛ* πεσοῦνται.*

5 *καὶ ἐπεὶ ἔκαστη τῶν πρὸς τῷ Θ γωνιῶν δρόσῃ ἐστι διὰ τὸ παράλληλον εἶναι τὴν *ΓΔ* τῇ *ZΛ*, καὶ ἵση ἡ *ZΘ* τῇ *ΘΛ*, ἐὰν δὴ μενούσης τῆς *ΘB* τὸ *ΘZB* τριγωνον περιενεχθὲν εἰς τὸ αὐτὸ πάλιν ἀποκατασταθῇ, δῆτεν ἥρξατο φέρεσθαι, ἢ τε *BZ* περιφερομένη καθ' ἐν 10 ἐφάψεται τῆς σφαιρικῆς ἐπιφανείας κατὰ τὸ *Z*, καὶ κύκλος ἐσται γεγραμμένος διὰ τῶν *Z, A* σημείων. ὥστε ὑπὸ κύκλου ἀν περιέχοιτο τὸ δρώμενον τῆς σφαιρᾶς, δι γε ἐλαττόν ἐστιν ἡμισφαιρίου· τὸ γὰρ *ZΛ* ἐλαττόν ἐστιν ἡμικυκλίου. ὥστε καὶ τὸ ὑπὸ τῆς ὁψεως περιεχόμενον ἐλαττόν ἐστιν ἡμισφαιρίου.*

15

καδ'.

Toῦ ὅμματος προσιόντος ἔγγιον τῆς σφαιρᾶς ἐλαττον ἐσται τὸ δρώμενον, δόξει δὲ μεῖζον δρᾶσθαι.

6 *ἔστω γὰρ σφαιρα, ἡς κέντρον ἐστω τὸ *K*, καὶ ἀπὸ τοῦ *A* ὅμματος ἐπεξεύχθω ἐπὶ τὸ κέντρον ἡ *AK*, καὶ διὰ τοῦ *K* πρὸς δρόσας ἥχθω ἡ *BΓ*, περὶ δὲ τὴν *AK* κύκλος γεγράφθω, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ *AN, NK, AL, AK*. οὐκοῦν δρθαὶ ἐσονται αἱ πρὸς τοῖς *A, N* γωνίαι διὰ τὸ ἐν ἡμικυκλίῳ εἶναι· καθ' ἐν ἄρα ἐφ-*

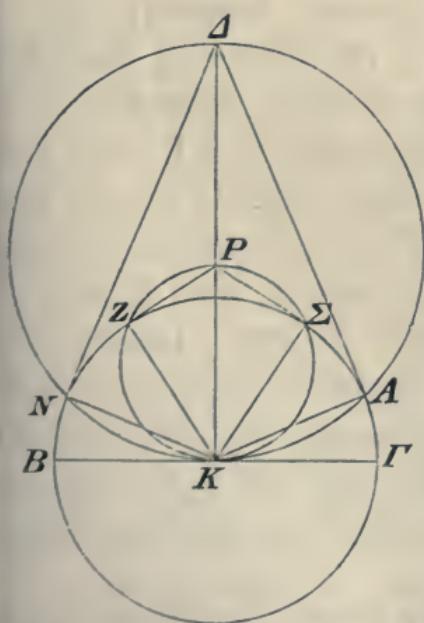
5. Θ] e corr. m. 1 v. 8. εἰς τό] εἰς v. 9. φέ-] in ras. V. Post ἐν add. σημεῖον p et m. rec. V. 13. ὁ γε] mut. in καὶ m. rec. V. 15. ἐστιν] mut. in ἐσται m. rec. V. τὸ — 15. ἡμισφαιρίου] mut. in ἡ γὰρ *ZΛ* διάμετρος οὖσα τοῦ κύκλου τοῦ διαιροῦντος τὸ δρώμενον τῆς σφαιρᾶς ἐλάττων ἐστὶ τῆς *ΔΓ* διαμέτρου οὖσης τῆς σφαιρᾶς m. rec. V. 13. *ZΛ*] *ZN* V, *N* supra scr. m. 2 p. 14. ἐστι p. περιεχόμενον] δρώμενον v et supra add. m. 1 p. 17. ἔγγιον V. 22. *ΔN*]

contingent. quare radii a B oculo ad incidentes per BZ, BA cadent. et quoniam singuli anguli ad Θ positi recti sunt, quia ΓA rectae ZA parallelia est, et $Z\Theta = \Theta A$, si manente ΘB triangulus ΘZB circumvolutus ad idem punctum rursus restituitur, unde ferri coepitus est, BZ circumvoluta uno loco superficiem sphaerae continget, scilicet in Z , et circulus per puncta Z, A descriptus erit. itaque quae cernitur pars sphaerae, circulo comprehensa erit; et minor est hemisphaerio; ZA enim minor est semicirculo. ergo etiam quod uisu comprehenditur, minus est hemisphaerio.

24.

Oculo ad sphaeram adpropinquante, quod cernitur, minus erit, uidebitur autem plus cerni.

sit enim sphaera, cuius centrum sit K , et a A oculo ad centrum ducatur AK , et per K perpendicularis ducatur $B\Gamma$, et circum AK circulus describatur, ducanturque AN, NK, AA, AK . itaque anguli ad A, N positi recti erunt, quia in semicirculo sunt. in uno igitur puncto AA, AN sphaeram contingunt. itaque radii a A oculo adincidentes per $AA,$

άπτονται αἱ ΔΔ, ΔΝ τῆς σφαιρας. αἱ ἄρα ἀπὸ τοῦ Δ
ὅμματος προσπίπτουσαι ἀκτῖνες κατὰ τὰς ΔΔ, ΔΝ
πεσοῦνται. πάλιν δὴ μετακινείσθω τὸ Δ ὅμμα ἐπὶ⁵
τὸ P, καὶ περὶ τὴν PK κύκλος γεγράφθω, καὶ ἐπε-
ζεύχθωσαν αἱ PZ, ZK, PS, SK. οὐκοῦν αἱ PZ, PS
καθ' ἐν ἐφάπτονται τῆς σφαιρας. καὶ αἱ γε ἀπὸ τοῦ P
ὅμματος ἀκτῖνες προσπίπτουσαι κατὰ τὰς PZ, PS πε-
σοῦνται. ὥστε δρᾶται ὑπὸ μὲν τῆς P γωνίας τὸ ZΣ,
ὑπὸ δὲ τῆς Δ τὸ NZΛ· μεῖζον δὲ τὸ NZΛ τοῦ ZΣ
10 ἔστιν. φαίνεται δὲ ἐλαττον· μεῖζων γάρ ἔστιν ἡ P
γωνία τῆς Δ γωνίας, τὰ δὲ ὑπὸ μεῖζονος γωνίας δρώ-
μενα μεῖζονα φαίνεται. μεῖζον ἄρα φαίνεται τὸ ZΣ
τοῦ NZΛ, ἔστι δὲ ἐλαττον.

κε'.

15 Σφαιρας διὰ τῶν δύο δμμάτων δρωμένης, ἐὰν ἡ
διάμετρος τῆς σφαιρας ἵση ἦτορ εὐθείᾳ τῇ διεστώσῃ
ἀπὸ τῶν δμμάτων, ἡμισφαιριον αὐτῆς δρυγήσεται.

ἔστω γὰρ σφαιρα, ἡς διάμετρος ἡ BΓ, καὶ ἀπὸ²⁰
τῶν B, Γ ἥχθωσαν πρὸς δρυγάς αἱ BZ, ΓΛ, καὶ ἀπὸ²⁵
τοῦ Z ἥχθω παρὰ τὴν BΓ ἡ ZΛ, καὶ κείσθω ἐν ὅμμα
ἐπὶ τοῦ Z, τὸ δὲ ἔτερον ἐπὶ τοῦ Δ, ἀπὸ δὲ τοῦ Δ
κέντρου ἥχθω παρὰ τὴν BZ ἡ ΔΚ. οὐκοῦν ἐὰν
μενούσης τῆς ΔΚ τὸ BK παραλληλόγραμμον περι-
ενεχθὲν εἰς τὸ αὐτὸ πάλιν ἀποκατασταθῆ, ὅθεν ἥρξατο
25 φέρεσθαι, τὸ περιγραφὲν ὑπὸ τῆς BΔ σχῆμα κύκλος
ἔσται, διὸ γε διὰ τοῦ κέντρου ἔστι τῆς σφαιρας. ὥστε

---

4. PK] P p, KP v. 8. δρ-] in ras. m. 1 V. 9. τὸ NZΛ (pr.)] τὸν ZΛ v; τὸ NZ, add. ΣΛ m. 2, p. τὸ NZΛ (alt.)] τὸν ZΛ v; τὸ NZΛ, supra add. Σ m. 2, p. 10. ἔστιν (pr.)] ἔστι p. μεῖζον v. P] e corr. p. 13. NZΛ]

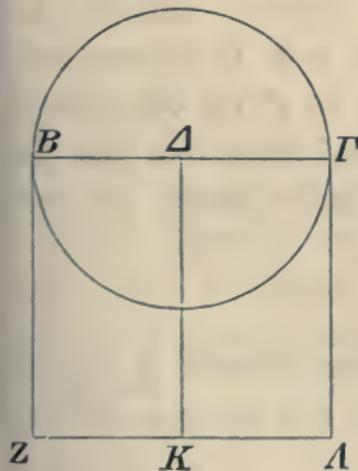
ΔN cadent. rursus igitur Δ oculus ad P transponatur, et circum PK circulus describatur, ducanturque PZ , ZK , $P\Sigma$, ΣK . itaque PZ , $P\Sigma$ in uno puncto sphaeram contingunt, et qui ab P oculo addidunt radii, per PZ , $P\Sigma$ cadent. quare ab angulo P cernitur $Z\Sigma$, a Δ autem $NZ\Lambda$; est autem $NZ\Lambda > Z\Sigma$. uidetur autem minus esse; nam $\angle P > \Delta$, et quae ab angulo maiore cernuntur, maiora adparent [def. 4]. ergo $Z\Sigma$ maius uidetur esse quam $NZ\Lambda$, est uero minus.

25.

Ubi sphaera ambobus oculis cernitur, si diametru sphaerae rectae, quam oculi inter se distant, aequalis est, hemisphaerium cernetur.

sit enim sphaera, cuius diametru sit $B\Gamma$, et a B , Γ perpendiculares ducantur BZ , $\Gamma\Lambda$, et a Z rectae $B\Gamma$ parallela ducatur $Z\Lambda$, et alter oculus in Z , alter in Λ collocetur, a centro autem Δ rectae BZ parallela ducatur ΔK . itaque si manente ΔK parallelogrammum BK circumvolutum rursus ad eundem locum restituitur, unde ferri coeptum est, figura a $B\Delta$ descripta circulus erit, qui per centrum sphaerae pro-

NZ, add. $\Sigma\Lambda$ m. 2, p. ६८τιν V. 20. Supra παρά scr. ἦτοι παράλληλος m. rec. V. $B\Gamma]$ post B ras. V. $Z\Lambda]$ corr. ex $Z\Delta$ m. rec. V. 21. Δ κέντρον] κέντρον Δ p. 22. Supra παρά scr. παράλληλος m. rec. V. ६८τιν] in ras. m. 1 V. 26. ος γε] s et γ in ras. m. 1 V. ६८τε] ω̄ in ras. m. 1 V.

Z K A

τὸ ἡμισφαιρίου τῆς σφαιρᾶς μόνον διαθήσεται ὑπὸ τῶν Ζ, Λ διμάτων.

κείται.

Ἐὰν τὸ τῶν διμάτων διάστημα μεῖζον ἢ τῆς δια-
5 μέτρου τῆς σφαιρᾶς, ἡμισφαιρίου μεῖζον τὸ δρώμενον
τῆς σφαιρᾶς διαθήσεται.

ἔστω γὰρ σφαιρα, ἵστηται δὲ διμάτων διάστημα τὸ Κ, τῶν δὲ διμάτων διάστημα τὸ ΒΓ μεῖζον δὲ τῆς διαμέτρου τῆς σφαιρᾶς, καὶ διὰ τοῦ Κ καὶ τῆς ΒΓ ἐκβεβλήσθω ἐπί-
10 πεδον καὶ ποιείτω ἐν τῇ σφαιρᾷ κύκλον τὸν ΔΖΝ,
καὶ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες καθ' ἐν ἀπτόμεναι αἱ ΒΔ,
ΓΖ. οὐκοῦν ἐκβαλλόμεναι συμπεσοῦνται ἀλλήλαις,
ἐπειδὴ ἡ ΒΓ τῆς ἐν τῇ σφαιρᾷ διαμέτρου μεῖζων ἔστι.
συμπιπτέτωσαν δὴ κατὰ τὸ Θ σημεῖον. οὐκοῦν ἐπεὶ
15 ἀπὸ τοῦ Θ σημείου αἱ ΘΖ, ΘΔ καθ' ἐν ἐφαπτόμεναι
προσπεπτώκασιν, ἐλασσον ἀν εἴη τὸ ΖΝΔ ἡμικυκλίου.
αἱ γὰρ ΘΖΚ, ΘΔΚ γωνίαι δραί εἰσιν. τὸ ἄρα λοι-
πὸν τῆς σφαιρᾶς μεῖζον ἡμισφαιρίου δρᾶται ὑπὸ τῶν
ΒΔ, ΓΖ.

20

κείται.

Ἐὰν τὸ τῶν διμάτων διάστημα ἐλασσον ἢ τῆς δια-
μέτρου τῆς σφαιρᾶς, τὸ δρώμενον τῆς σφαιρᾶς ἐλασσον
ἡμισφαιρίου διαθήσεται.

ἔστω γὰρ σφαιρα, ἵστηται δὲ διμάτων διάστημα τὸ Κ, τῶν δὲ διμάτων διάστημα τὸ ΒΓ ἐλαστον δὲ τῆς διαμέτρου τῆς σφαιρᾶς, καὶ διὰ τοῦ Κ καὶ τῆς ΒΓ ἐκβεβλήσθω ἐπί-
25 πεδον καὶ ποιείτω ἐν τῇ σφαιρᾷ κύκλον τὸν ΖΗΝ.

5. ἡμισφαιρίου ν, et p, sed corr. 10. ποιείτο ν. 11.
ἀκτῖνος ν, sed corr. [ἐν] δὲ σημεῖον ν, σημεῖον add. m. rec. V.

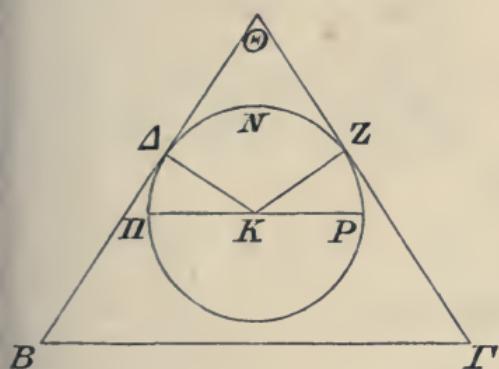
ductus erit. ergo hemisphaerium tantum sphaerae ab oculis Z , Λ cernetur.

26.

Si distantia oculorum diametro sphaerae maior est, quae cernitur pars sphaerae, maior erit hemisphaerio.

sit enim sphaera, cuius centrum sit K , oculorum autem distantia sit $B\Gamma$ maior diametro sphaerae, et

per K et $B\Gamma$ planum producatur et in sphaera circulum ΔZN efficiat, radiique adcidant $B\Delta$, ΓZ in uno puncto tangentes. productae igitur inter se concident, quoniam $B\Gamma$ diametro sphaerae

maior est. concidant igitur in puncto Θ . itaque quoniam a puncto Θ rectae ΘZ , $\Theta \Delta$ in uno puncto contingentes adcidunt, $ZN\Delta$ semicirculo minor est; nam anguli ΘZK , $\Theta \Delta K$ recti sunt. ergo pars reliqua sphaerae, quae a $B\Delta$, ΓZ cernitur, hemisphaerio maior est.

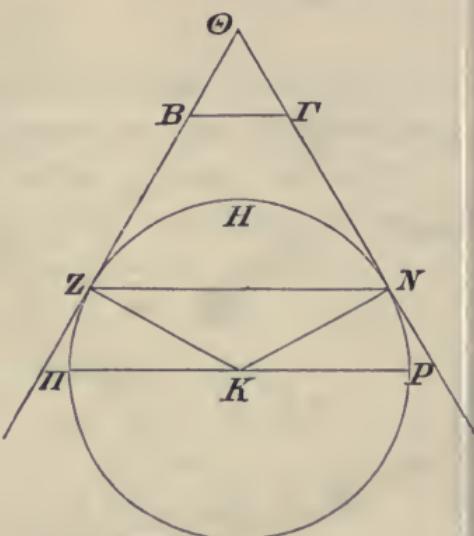
27.

Si distantia oculorum diametro sphaerae minor est, quae cernitur pars sphaerae, minor est hemisphaerio.

sit enim sphaera, cuius centrum sit K , distantia autem oculorum sit $B\Gamma$ minor diametro sphaerae, et per K et $B\Gamma$ planum producatur et in sphaera cir-

17. Post γάρ add. ὑπό m. rec. V. εἰσι p. 25. ἔλαττον]
-ττ- in ras. m. 1 V. 27. ποιεῖτο v. τόν] corr. ex τό V.

ηχθωσαν δὲ ἀπὸ τῶν B , G διμάτων καθ' ἐν ἐφαπτόμεναι αἱ BZ , GN καὶ συμπιπτέτωσαν ἀλλήλαις κατὰ τὸ Θ· συμπεδοῦνται γάρ,
ἔπειδήπερ ἄνισοί εἰσιν
5 ἡ τε GB καὶ ἡ τῆς σφαιρᾶς διάμετρος. οὐκοῦν αἱ ἀπὸ τοῦ Θ σημείου προσπίπτουσαι πρὸς τὴν σφαιρᾶν ἔλατ-
10 τον ἡμισφαιρίου περιλήψουνται· τὸ ἄρα ZHN ἔλασσον ἡμισφαιρίου ἐστίν. ὥστε τὸ ὑπὸ τῶν B , G διμάτων δρώμε-
15 νον ἔλασσον ἀν εἴη ἡμισφαιρίου.

κη'.

Κυλίνδρου δπωσοῦν δρωμένου ὑπὸ τοῦ ἐνὸς διματος ἔλασσον ἡμικυλίνδρου δφθήσεται.

ἔστω γὰρ κυλίνδρου τοῦ περὶ τὴν βάσιν κύκλου 20 κέντρον τὸ K , καὶ ἀπὸ τοῦ N διματος ἡχθω ἐπὶ τὸ K ἡ NK , καὶ διὰ τοῦ K πρὸς δρᾶς αὐτῇ ἡχθω ἡ BG , περὶ δὲ τὴν KN κύκλος γεγράφθω, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ NZ , ZK , NA , AK . οὐκοῦν δρᾶαι αἱ πρὸς τοῖς Z , A · καθ' ἐν ἄρα ἐφάπτουνται αἱ ZN , NA , καὶ αἱ γε 25 ἀπὸ τοῦ N διματος φερόμεναι ἀκτῖνες κατὰ τὰς NZ , NA πεσοῦνται· ὥστε τὸ ZAA μόνον δφθήσεται. ἀλλὰ τὸ ZAA ἔλαττόν ἐστι τοῦ GBA ἡμικυκλίου· τὸ ἄρα ZAA ἔλασσον ἡμικυκλίου δφθήσεται, τοντέστιν δ κύλιν-

4. ἔπειδήπερ — 6. διάμετρος] mut. m. rec. in ἔπειδὴ ἔλασσον ἔστιν ἡ BG τῆς διαμέτρου τῆς σφαιρᾶς V. 19. τοῦ] corr.

culum ZHN efficiat. ducantur autem ab oculis B, Γ rectae $BZ, \Gamma N$ in uno puncto contingentes et inter se concidunt in Θ ; coincident enim, quoniam ΓB et diametrum sphaerae inaequales sunt. itaque rectae a puncto Θ ad sphaeram accidentes minus hemisphaerio comprehendent. quare ZHN minus hemisphaerio est. ergo quae a B, Γ oculis cernitur pars, minor est hemisphaerio.

28.

Quomodounque cylindrus ab uno oculo cernitur, minus semicylindro cernetur.

sit enim K centrum circuli basim cylindri comprehendentis, et ab oculo N ad K ducatur NK , et per K ad eam perpendicularis ducatur $B\Gamma$, circum KN autem circulus describatur, ducanturque NZ, ZK, NA, AK . recti igitur sunt anguli ad Z, A positi. quare ZN, NA in uno puncto contingunt, et radii, qui ab N oculo feruntur, per NZ, NA cadent.

quare ZAA arcus solus cernetur. uerum ZAA minor est semicirculo ΓAB . itaque ZAA minor semicirculo cernetur, hoc est cylindrus ipse; nam per totam super-

ex τό m. 2 V, om. p. περὶ] παρά comp. p. 22. περὶ]
παρά comp. p. 27. ἐστιν v. 28. ἡμικυλίον] ἡμικυλίνδρον
V, fortasse recte.

δρος· διοιώσ γὰρ τῇ βάσει κατὰ πᾶσαν ἐπιφάνειαν τοῦ κυλίνδρου δεῖξομεν. ὥστε ὅλου τοῦ κυλίνδρου τοῦ ἡμίσεος ἔλαττον φαίνεται.

καθ'.

5 Τοῦ δὲ ὄμματος ἔγγιον τεθέντος τοῦ κυλίνδρου ἔλασσον μὲν ἔσται τὸ περιλαμβανόμενον ὑπὸ τῶν ὄψεων τοῦ κυλίνδρου, δόξει δὲ μεῖζον δρᾶσθαι.

ἔστω γὰρ κυλίνδρον τοῦ περὶ τὴν βάσιν κύκλου κέντρον τὸ *K*, καὶ ἀπὸ τοῦ *B* ὄμματος ἐπὶ τὸ *K* κέντρον ἐπεξεύχθω ἡ *BK*, διὰ δὲ τοῦ *K* πρὸς δρᾶσθαι ἡ *ΓΔ*, καὶ περὶ τὴν *KB* κύκλος γεγράφθω, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ *BN*, *NK*, *BL*, *AK*. διὰ δὴ τὰ πρότερον τὸ *AZN* ἔλαττόν ἔστιν ἡμικυκλίον, καὶ διοιώσ τῇ βάσει ὅλου τοῦ κυλίνδρου ἔλαττον ἢ τὸ ἡμισυ δρᾶσθαι. 15 προσήχθω δὴ τὸ ὄμμα καὶ ἔστω τὸ *Φ*, καὶ περὶ τὴν *ΦK* κύκλος γεγράφθω, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ *ΦP*, *PK*, *KΣ*, *ΣΦ*. οὐκοῦν αἱ ἀπὸ τοῦ *Φ* ἀκτῖνες προσπίπτουσαι κατὰ τὰς *ΦP*, *ΦΣ* πεσοῦνται, αἱ δέ γε ἀπὸ τοῦ *B* κατὰ τὰς *BL*, *BN*. μεῖζον ἦρα τὸ *NZL* τοῦ *PZΣ*. 20 δοκεῖ δὲ μεῖζον φαίνεσθαι τὸ *PZΣ* τοῦ *NZL*. μεῖζων γὰρ ἡ *Φ* γωνία τῆς *B* γωνίας. ὥστε καὶ τοῦ κυλίνδρου ἔλαττον μέρος δρᾶσθαι, δοκεῖ δὲ μεῖζον δρᾶσθαι.

1. ἐπιφάνιαν ν. 2. Ante δεῖξομεν ins. τὸ αὐτὸ συμβαῖτον m. rec. V. 3. ἡμίσεως V, sed corr. 5. δέ] del. m. rec. V. ἔγγειον V. 9. *K* (alt.)] e corr. m. 1 V. 12. διά — 14. δρᾶσθαι] mg. m. 2 V, om. v. 14. ἢ] om. p. 20. Post *NZL* ras. 1 litt. V. μεῖζον ν. 21. Ante *Φ* ins. πρὸς τῷ m. rec. V. Ante *B* ins. πρὸς τῷ m. rec. V.

ficiem cylindri eandem rationem exstare demonstrabimus, quae in basi. ergo e toto cylindro minus dimidio adparat.

29.

Oculo autem cylindro adpropinquante pars cylindri, quae radiis comprehenditur, minor erit, maior autem pars cerni uidebitur.

sit enim K centrum circuli basim cylindri comprehendentis, et ab oculo B ad centrum K ducatur

BK , per K autem perpendicularis ducaatur $\Gamma\Lambda$, et circum KB circulus describatur, ducanturque BN , NK , BA , ΛK . itaque propter ea, quae antea dicta sunt, ΛZN minor est semicirculo, et eadem ratione, qua ex basi, etiam e toto cylindro minus dimidio cerneatur. iam oculus adpropinquet et sit Φ , circum ΦK autem

circulus describatur, ducanturque ΦP , PK , $K\Sigma$, $\Sigma\Phi$. itaque radii a Φ ad incidentes per ΦP , $\Phi\Sigma$ cadent, qui utem a B adcidunt, per BA , BN . quare $NZ\Lambda > PZ\Sigma$. idetur autem $PZ\Sigma$ maius adparere quam $NZ\Lambda$; nam $\angle \Phi > B$. ergo pars minor cylindri cernetur, idetur autem cerni maior.

λ'.

Κώνου κύκλον ἔχοντος τὴν βάσιν ὑπὸ τοῦ ἐνὸς
ὅμματος δρωμένου ἔλασσον ἡμικωνίου δφθήσεται.

ἔστω γὰρ κώνου βάσις κύκλος, οὗ κέντρον τὸ *K*,
5 καὶ ἀπὸ τοῦ *B* ὅμματος ἥχθω ἐπὶ τὸ κέντρον ἡ *BK*,
καὶ διὰ τοῦ *K* πρὸς δρᾶς τῇ *KB* ἡ *NA*, περὶ δὲ
τὴν *KB* κύκλος γεγράφθω, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ *BZ*,
ZK, *BA*, *AK*. οὐκοῦν δρᾶι εἰσιν αἱ πρὸς τοὺς *Z*, *A*
γωνίαι· καθ' ἐν ᾧρᾳ ἐφάπτονται αἱ *BA*, *BZ*, καὶ αἱ
10 γε ἀπὸ τοῦ ὅμματος ἀκτῖνες προσπίπτουσαι κατὰ τὰς
BA, *BZ* πεσοῦνται. ἔσται δὴ δρῶμενον τὸ *ZPA*
ἔλασσον ὃν τοῦ *NPA*. ἀλλὰ τὸ *NPA* ἡμικύκλιον ἔστιν·
τὸ ἦρα *ZPA* ἔλασσόν ἔστιν ἡμικυκλίον. ὥστε καὶ τὸ
δρῶμενον τοῦ κώνου ἔλασσόν ἔστιν ἡμικωνίου· δμοίως
15 γὰρ καὶ ἐπὶ τῶν λοιπῶν κύκλων τῶν ἐν τῇ τοῦ κώνου
ἐπιφανείᾳ δεῖξομεν.

λα'.

. Τοῦ δὲ ὅμματος ἔγγιον μετατεθέντος ἐν τῷ αὐτῷ
ἐπιπέδῳ ἔλασσον μὲν ἔσται τὸ ὑπὸ τῶν ὄψεων περι-
20 λαμβανόμενον μέρος, δόξει δὲ μεῖζον δρᾶσθαι.

ἔστω γὰρ κώνου βάσις κύκλος, οὗ κέντρον ἔστω
τὸ *K*, ὅμμα δὲ ἔστω τὸ *A*, καὶ ἀπὸ τοῦ *A* ἐπὶ τὸ *K*
ἐπεξεύχθω ἡ *AK*, καὶ πρὸς δρᾶς αὐτῇ ἥχθω διὰ τοῦ *K*
ἡ *GKB*, γεγράφθω δὲ περὶ τὴν *AK* κύκλος, καὶ ἐπε-
25 ξεύχθωσαν αἱ *AZ*, *ZK*, *AD*, *AK*. μετακείσθω δὴ

8. *A]* Δ ὡς ἡμικύκλον ν.

9. *BZ]* corr. ex *ΔZ* m. 1 V.

10. Post τοῦ ins. *B* m. rec. V.

11. *ZPA]* *ZΔ* v. 12.

NPA (alt.)] *N* postea ins. V.

13. ἡμικυκλίον

pr. κ in ras. V.

14. δέ] del

m. rec. V.

15. ἐν τῇ] in ras. m. 1 V.

ἴγγειον V, sed corr. m. rec.

16. δέ] in ras.

m. 1 V.

22. ἐπί] in ras.

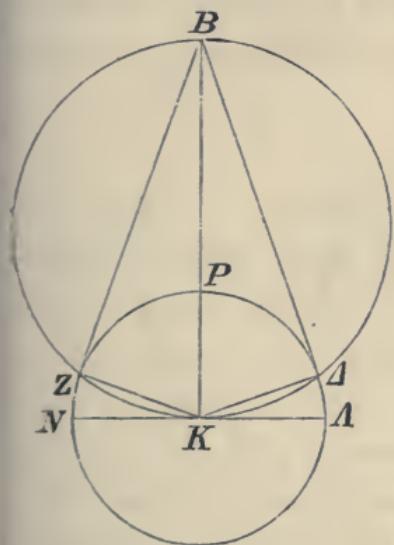
23. ἐπιξεύχθω V, sed corr.

24. *GKB]* *KGB* V

30.

Ubi conus circulum basim habens ab uno oculo cernitur, minus hemiconio cernetur.

sit enim circulus, cuius centrum K , basis coni, et a B oculo ad centrum ducatur BK , et per K ad KB perpendicularis NA , circum KB autem circulus describatur, ducanturque BZ , ZK , BA , AK . anguli igitur ad Z , A positi recti sunt; quare $B\Delta$, BZ in uno puncto contingunt, et radii ab oculo ad incidentes per $B\Delta$, BZ cadent. cernetur igitur ZPA , quod minus est quam NPA . uerum NPA semicirculus est. itaque ZPA semicirculo minus est. ergo etiam ea pars coni, quae cernitur, hemiconio minor est; idem enim etiam de ceteris circulis superficie coni demonstrabimus.

31.

Oculo autem in eodem plano in locum propiorem transposito pars a radiis comprehensa minor erit, uidebitur autem maior pars cerni.

sit enim circulus, cuius centrum sit K , basis coni, oculus autem sit A , et ab A ad K ducatur AK , et ad eam perpendicularis per K ducatur ΓKB , circum AK autem circulus describatur, ducanturque AZ , ZK , AA , AK . iam oculus A ad N transponatur,

τὸ Α ὅμμα ἐπὶ τὸ Ν, καὶ περὶ τὴν ΚΝ κύκλος γεγράφθω, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ ΝΡ, ΡΚ, ΝΣ, ΣΚ. οὐκοῦν αἱ ἀπὸ τοῦ Α ὅμματος ἀκτῖνες προσπίπτουσαι κατὰ τὰς ΑΔ, ΑΖ πεσοῦνται· ὥστε φανεῖται τὸ ΖΦΔ.
 5 διὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ αἱ ἀπὸ τοῦ Ν ὅμματος ἀκτῖνες προσπίπτουσαι κατὰ τὰς ΝΡ, ΝΣ πεσοῦνται· διφθήσεται ἄρα τὸ ΡΦΣ. μεῖζον δὲ τὸ ΖΦΔ τοῦ ΡΦΣ. φαίνεται δὲ ἔλασσον· μείζων γὰρ ἡ πρὸς τῷ Ν γωνία τῆς πρὸς τῷ Α γωνίας.

10

λβ'.

Κώνου κύκλον ἔχοντος τὴν βάσιν, ἐὰν ἀπὸ τῶν συναφῶν τῶν ἀπὸ τοῦ ὅμματος πρὸς τὴν τοῦ κώνου βάσιν προσπιπτουσῶν ἀκτίνων εὔθεῖαι διαχθῶσι διὰ τῆς ἐπιφανείας τῆς τοῦ κώνου πρὸς τὴν κορυφὴν αὐτοῦ,
 15 διὰ δὲ τῶν ἀχθεισῶν καὶ τῶν ἀπὸ τοῦ ὅμματος πρὸς τὴν βάσιν τοῦ κώνου προσπιπτουσῶν ἐπίπεδα ἐκβληθῆ, ἐπὶ δὲ τῆς κοινῆς τομῆς τῶν ἐπιπέδων τὸ ὅμμα τεθῆ, τὸ δρώμενον τοῦ κώνου ἵσον διὰ παντὸς διφθήσεται τῆς ὄψεως ἐπὶ παραλλήλουν ἐπιπέδου τῷ προϋποκειμένῳ
 20 ἐπιπέδῳ ὑπαρχούσης.

ἔστω γὰρ κῶνος, οὗ βάσις μὲν ὁ ΓΔ κύκλος, κορυφὴ δὲ τὸ Β σημεῖον, ὅμμα δὲ τὸ Κ, ἀφ' οὗ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ ΚΔ, ΚΓ ἀπόρμεναι κατὰ τὰ Γ, Δ, καὶ ἐπεξεύχθωσαν ἀπὸ τῶν Δ, Γ σημείων ἐπὶ τὴν κορυφὴν τοῦ κώνου αἱ ΔΒ, ΓΒ, καὶ διὰ μὲν τῶν

5. καὶ αἱ] corr. ex καὶ m. 2 V. 7. ΖΦΔ] ΖΦΔ p. v. et e corr. V. 8. μεῖζον v. 9. τῷ] τὸ p. v. 11. κόνου V, sed corr. 14. ἐπιφανίας v. 15. ἀχθεισῶν] -ει- e corr. V.

16. Ante ἐπίπεδα ras. 2 litt. V. 19. παραλλήλουν] comp. V p. v., omnibus litteris scriptum add. m. rec. V. 24. Δ, Γ] Γ, Δ p. 25. αἱ] in ras. V.

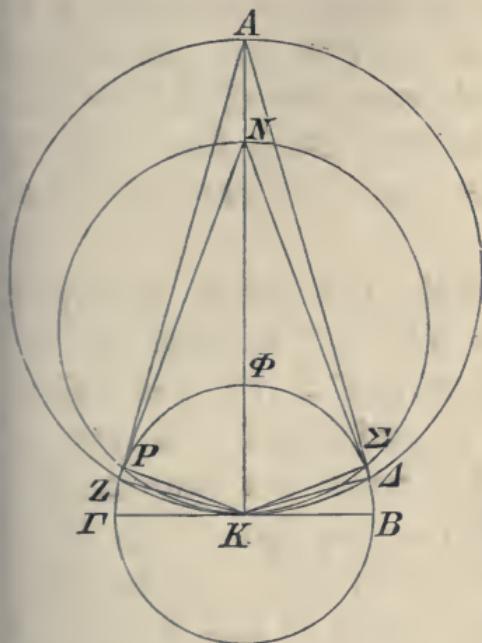
et circum KN circulus describatur, ducanturque

NP , PK , $N\Sigma$, ΣK . itaque radii ab A oculo ad incidentes per $A\Delta$, AZ cadent; cernetur igitur $Z\Phi\Delta$. eadem de causa etiam radii ab N oculo ad incidentes per NP , $N\Sigma$ cadent; cernetur igitur $P\Phi\Sigma$. uerum

$Z\Phi\Delta > P\Phi\Sigma$.

uidetur autem minus esse; nam

$\angle N > A$.

32.

Si in cono circulum basim habenti a punctis contactus radiorum ab oculo ad basim coni adincidentium per superficiem coni ad uerticem rectae ducuntur, et per rectas ita ductas radiosque ab oculo ad basim coni adincidentes plana ducuntur, oculusque in communi planorum sectione collocatur, pars coni, quae cernitur, semper eadem manebit, si uisus per planum plano ab initio supposito parallelum egreditur.

sit enim conus, cuius basis sit circulus $\Gamma\Delta$, uertex autem B punctum, oculus uero sit K , a quo adcidant radii $K\Delta$, $K\Gamma$ in punctis Γ , Δ tangentes, et a punctis Δ , Γ ad uerticem coni ducantur ΔB , ΓB , per ΓB , ΓK autem planum ducatur, et per ΔB , ΔK similiter aliud

ΓΒ, ΓΚ ἐπίπεδον ἐκβεβλήσθω, διὰ δὲ τῶν *ΔΒ, ΔΚ* δμοίως ἔτερον ἐπίπεδον ἐκβεβλήσθω. οὐκοῦν συμπεσεῖται [*τὰ ἐπίπεδα*]· αἱ τε γὰρ *ΓΒ, ΔΒ* συμπίπτουσι καὶ αἱ *ΓΚ, ΚΔ*. συμπιπτέτωσαν οὖν τὰ ἐπίπεδα, καὶ 5 ἔστω αὐτῶν κοινὴ τομὴ ἡ *BΚ*. λέγω, δτι, ὅπου ἀν ἐπὶ τῆς *BΚ* τεθῇ τὸ ὄμμα, ἵσον τοῦ κώνου τὸ δρώμενον φαίνεται.

κείσθω γὰρ ἐπὶ τῆς *BΚ* τὸ *Z* ὄμμα, καὶ ἥχθω διὰ τοῦ *Z* παρὰ μὲν τὴν *ΚΔ* ἡ *ZN*, παρὰ δὲ τὴν 10 *ΓΚ* ἡ *ZΣ*. οὐκοῦν αἱ *ZN, ZΣ* τῆς τοῦ κώνου ἐπιφανείας κατὰ τὰ *N, Σ* ἐφάπτονται· τὰ γὰρ ἐν τῇ *BΓΔ* τοῦ κώνου ἐπιφανείᾳ τῶν παραλλήλων κύκλων τμήματα δμοιά ἔστιν. τὰ ἄρα ἐν τῇ *BΔΓ* τοῦ κώνου ἐπιφανείᾳ διαστήματα δρώμενα ἵσα φαίνεται. 15 ἐπεὶ γὰρ ἵση ἔστιν, ἦν περιέχουσιν αἱ *ZΣ, ZN*, γωνία τῇ περιεχομένῃ ὑπὸ τῶν *ΚΔ, ΚΓ*, ἵσον ἀν φαίνοιτο τὸ *ΣΝ* διάστημα τοῦ κώνου τῷ *ΔΓ* διαστήματι. ὥσθ' ὅπου ἀν τὸ ὄμμα τεθῇ ἐπὶ τῆς *ΚΒ* εὐθείας, ἵσον ἀεὶ φανεῖται τὸ δρώμενον.

20

λγ'.

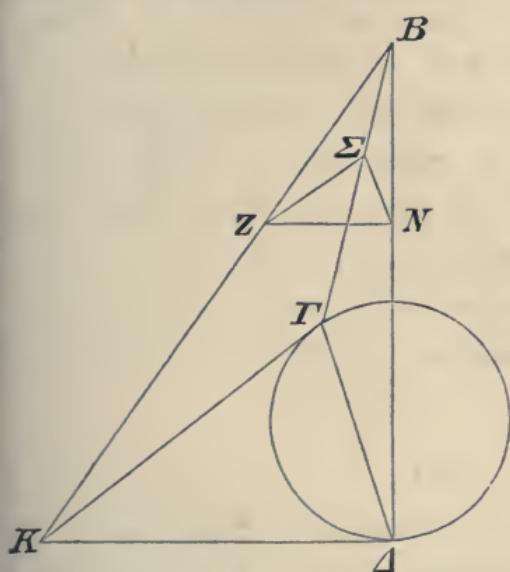
"Ἴσον δὲ ἀεὶ τοῦ ἔμματος ἀπὸ τοῦ κώνου ἀπέχοντος μετεώρου μὲν τοῦ ὄμματος τεθέντος ἔλασσον φαίνεται τοῦ κώνου τὸ δρώμενον, ταπεινοτέρου δὲ μεῖζον.

ἔστω γὰρ κώνου κορυφὴ μὲν πρὸς τῷ *Δ* σημείῳ, 25 βάσις δὲ ὁ *BΓ* κύκλος, καὶ ἥχθω ἡ *ΚΘ* παρὰ τὴν *BΔ*,

---

1. ἐκβεβλήσθω, supra scr. *β*, V. 3. *τὰ ἐπίπεδα*] supra scr. V, renou. m. rec. 5. ἀν] δ' ἀν Vvp. 8. *Z*] postea ins. m. 1 V. 9. Supra παρά (pr.) add. ἥτοι παράλληλος m. rec. V. Supra παρά (alt.) add. παράλληλος m. rec. V. 10. *ΓΚ*] in ras. V. 13. ἔστι p. 16. *ΚΓ*] *KN* p. 17. *τῷ*] corr. ex τῷ m. 1 V. 18. ἀν] corr. ex ἀ m. 2 V. 25. ὁ] ὁ περὶ τὴν V.

planum. concident igitur; nam et ΓB , ΔB et ΓK , $K\Delta$ concidunt. concidant igitur plana, et communis eorum sectio sit BK . dico, ubicumque oculus in BK ponatur, partem coni, quae cernatur, aequalem adparere.

ponatur enim in BK oculus Z , et per Z rectae $K\Delta$ parallela ducatur ZN , rectae autem ΓK parallela $Z\Sigma$. ZN , $Z\Sigma$ igitur superficiem coni in N , Σ contingunt; segmenta enim circulorum parallelorum in $B\Gamma\Delta$ superficie coni posita similia sunt. itaque

distantiae, quae in $B\Delta\Gamma$ superficie coni cernuntur, aequales adparent. nam quoniam angulus rectis $Z\Sigma$, ZN comprehensus angulo rectis $K\Delta$, $K\Gamma$ comprehenso aequalis est, distantia ΣN in cono distantiae $\Delta\Gamma$ aequalis adpareat. ergo ubicumque oculus in recta KB ponitur, pars, quae cernitur, semper aequalis adparebit.

33.

Oculo uero semper idem spatium a cono distante, si sublimis oculus ponitur, pars coni, quae cernitur, minor adpareat, si demissior, maior.

sit enim coni uertex ad punctum Δ , basis autem circulus $B\Gamma$, ducaturque $K\Theta$ rectae $B\Delta$ parallela, et

καὶ πείσθω τὸ ὄμμα ἐπὶ τοῦ Θ. φημὶ δὴ ἔλασσον
διφθήσεσθαι τοῦ κάνουν τὸ δρώμενον τεθέντος τοῦ ὄμ-
ματος ἐπὶ τοῦ Θ σημείου ἥπερ ἐπὶ τοῦ Σ. ἐπεξεύχθω-
σαν γὰρ ἀπὸ τοῦ Δ σημείου ἐπὶ τὰ Θ, Σ σημεῖα αἱ
5 ΔΘ, ΔΣ καὶ ἐκβεβλήσθωσαν ἐπὶ τὰ N, Λ. οὐκοῦν
ἐπὶ τε τοῦ N καὶ ἐπὶ τοῦ Λ σημείου τεθέντος τοῦ
ὄμματος ἄνισα φαίνεται τὰ δρώμενα τοῦ κάνουν, καὶ
ἔλασσον μὲν φαίνεται τὸ πρὸς τῷ N, μεῖζον δὲ τὸ
πρὸς τῷ Λ. ἵσον δὲ τὸ μὲν πρὸς τῷ N τῷ πρὸς τῷ Θ,
10 τὸ δὲ πρὸς τῷ Λ τῷ πρὸς τῷ Σ, ὡς ἐν τῷ πρὸ αὐτοῦ
ἔδειχθη. τοῦ ἀρα ὄμματος πρὸς τῷ Θ σημείῳ ὅντος
ἔλασσον φαίνεται τὸ δρώμενον τοῦ κάνουν ἥπερ πρὸς
τῷ Σ.

λδ'.

15 'Εν κύκλῳ ἐὰν ἀπὸ τοῦ κέντρου πρὸς δρθάς τις
ἀχθῇ τῷ τοῦ κύκλου ἐπιπέδῳ, ἐπὶ δὲ ταύτης τεθῇ τὸ
ὄμμα, ἵσαι αἱ διάμετροι τοῦ κύκλου φαίνονται.

ἔστω γὰρ κύκλος, οὗ κέντρον τὸ K, καὶ ἀπὸ τοῦ K
πρὸς δρθάς ἀνήχθω τῷ ἐπιπέδῳ τοῦ κύκλου ἡ KB,
20 τὸ δὲ ὄμμα πείσθω ἐπὶ τοῦ B, καὶ διάμετροι ἥχθωσαν
αἱ ΓΑ, ΔΖ. φημὶ δὴ τὴν ΑΓ τῇ ΔΖ ἵσην φαίνεσθαι.
ἐπεξεύχθωσαν γὰρ αἱ BA, BZ, BG, BD. οὐκοῦν δύο
αἱ BK, KZ δυσὶ ταῖς BK, KG ἵσαι εἰσὶν ἐκατέραι-

2. διφθήσεται p, ὠφθήσεται v. ὠρώμενον v, sed corr.

3. Σ] om. v. 5. Λ] corr. ex Δ m. 2 V. 9. τῷ (sec.)]

τό v. τῷ (tert.)] τό pv, et V, corr. m. rec. 10. τῷ Λ

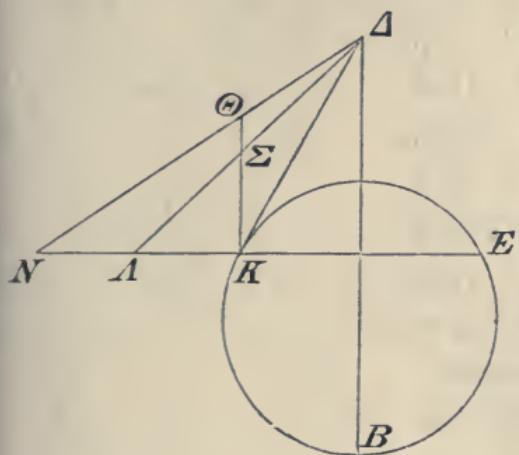
τῷ] τὸ Λ τό v. τῷ (tert.)] τό pv. 11. τῷ] τό v. ση-

μείου v, et V, sed corr. ὅντως v. 12. ἔλασσων V, sed

corr. 15. ἀπὸ τοῦ κέντρου] in ras. m. 1 V. 19. τῷ] τό v.

20. τοῦ] om. p. 23. Ante BK (alt.) eras. Γ V. ΚΓ]
corr. ex ΚΔ m. rec. V.

oculus in Θ ponatur. dico igitur, partem minorem coni cerni oculo in Θ posito quam in Σ . ducantur enim a A puncto ad Θ , Σ puncta $\Delta\Theta$, $\Delta\Sigma$ et ad

N , A producantur. itaque partes coni, quae cernuntur, oculo in N posito et in A puncto inaequales adparent, et quae ab N cernit, minor adparet, maior autem, quae ab A cernit [prop. 31]. uerum quae ab N cernit,

aequalis est ei, quae a Θ cernit, quae autem ab A cernit, ei, quae ab Σ , ut in propositione precedenti demonstratum est [prop. 32]. ergo pars coni, quae cernit, minor adparet oculo ad Θ punctum posito quam ad Σ .

34.

Si in circulo a centro ad planum circuli perpendicularis recta erigitur, in eaque oculus ponitur, diametri circuli aequales adparent.

sit enim circulus, cuius centrum sit K , et a K ad planum circuli perpendicularis erigatur KB , oculus autem in B ponatur, ducanturque diametri ΓA , ΔZ . dico igitur, adparere $\Delta\Gamma = \Delta Z$. ducantur enim BA , BZ , $B\Gamma$, $B\Delta$. itaque duae rectae BK , KZ duabus BK , $K\Gamma$ aequales sunt singulæ singulis. uerum etiam

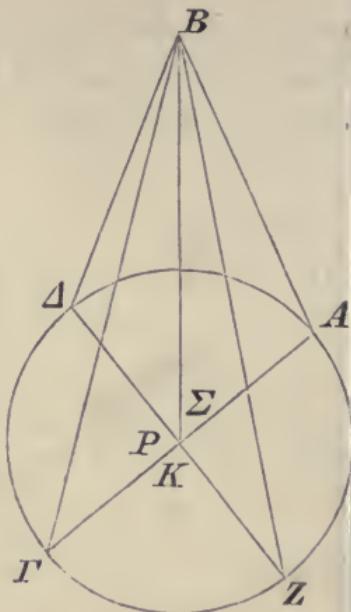
έκατερα. ἔστι δὲ καὶ ἡ P
γωνία τῇ Σ ἵση· ἵση ἄρα
καὶ ἡ BZ βάσις τῇ $B\Gamma$
βάσει. διὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ
5 ἡ $B\Delta$ τῇ BA ἔστιν ἵση.
δύο δὴ αἱ ΔB , BZ δυσὶ¹
ταῖς ΓB , BA ἵσαι εἰσίν.
ἔστι δὲ καὶ ἡ ΔZ τῇ ΓA
ἵση· γωνία ἄρα ἡ ὑπὸ ΔBZ
10 γωνίᾳ τῇ ὑπὸ ΓBA ἵση
ἔστιν. τὰ δὲ ὑπὸ ἵσων γω-
νιῶν δρώμενα ἴσα φαίνεται.
ἴση ἄρα ἡ ΓA τῇ ΔZ φαί-
νεται.

15

λε'.

Καὶ ἐὰν ἡ ὑπὸ τοῦ κέντρου ἀναχθεῖσα μὴ πρὸς
δρθὰς ἢ τῷ ἐπιπέδῳ, ἵση δὲ τῇ ἐκ τοῦ κέντρου, ἵσαι
αἱ διάμετροι φανήσονται.

ἔστω κύκλος, οὗ κέντρον τὸ K , καὶ ἀπὸ τοῦ K μὴ
20 πρὸς δρθὰς ἀνήχθω τῷ ἐπιπέδῳ ἡ KB , ἵση δὲ ἔστω
τῇ ἐκ τοῦ κέντρου τοῦ κύκλου, καὶ ἐπεξεύχθωσαν ἀπὸ
τοῦ B σημείου αἱ αὐταὶ ταῖς πρότερον. οὐκοῦν ἐπεὶ²
ἵσαι ἀλλήλαις εἰσὶν αἱ ΔK , KB , KZ , δρθὴ ἀν εἴη ἡ
περιεχομένη γωνία ὑπὸ τῶν $ZB\Delta$. διὰ τὰ αὐτὰ δὴ
25 καὶ ἡ ὑπὸ $AB\Gamma$ δρθὴ ἀν εἴη· ἵσαι ἄρα ἔσονται ἀλλή-
λαις. τὰ δέ γε ὑπὸ ἵσων γωνιῶν δρώμενα ἴσα φαί-
νεται. ἵση ἄρα ἡ ΔZ τῇ $A\Gamma$ φαίνεται.

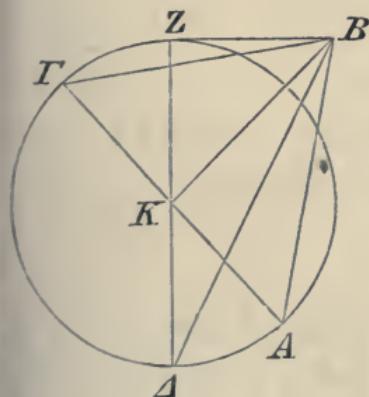

2. Σ] Σ γωνίᾳ p. 3. $B\Gamma$] corr. ex $B\Delta$ m. rec. V. 5.
 $B\Delta$] corr. ex $B\Gamma$ m. rec. V. 10. ΓBA] ΓAB p. 11.
 ἔστι p. 17. Post ἐπιπέδῳ add. τοῦ κύκλου m. rec. V.
 18. Ante αἱ add. καὶ οὗτος m. rec. V. 19. Post ἔστω

$\angle P = \Sigma$;¹⁾ itaque etiam $B\Gamma = BZ$. eadem de causa etiam $B\Delta = BA$. itaque duae $\angle B, BZ$ duabus $\Gamma B, BA$ aequales sunt. uerum etiam $\angle Z = \Gamma A$; quare $\angle ABZ = \Gamma BA$. quae autem ab angulis aequalibus cernuntur, aequalia adparent [def. 4]. ergo ΓA rectae $\angle Z$ aequalis adparet.

35.

Etiamsi recta e centro erecta ad planum perpendicularis non est, diametri aequales adparebunt, si modo radio aequalis est.

sit circulus, cuius centrum sit K , et e K erigatur KB ad planum non perpendicularis, radio autem circuli aequalis sit, et a B punto eaedem rectae ducantur, quae antea. itaque quoniam

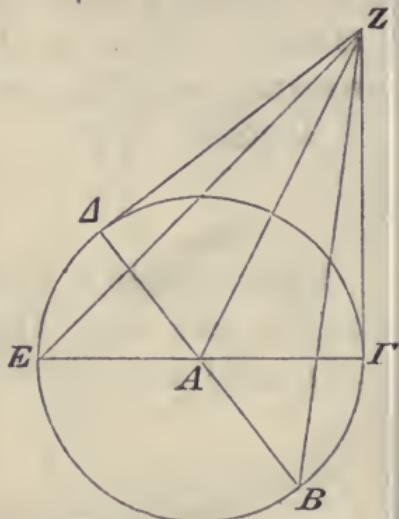
$$\angle AK = KB = KZ,$$

rectus erit $\angle ZBA$. eadem de causa $\angle ABG$ rectus erit; itaque $\angle ZBA = ABG$. quae autem ab angulis aequalibus cernuntur, aequalia adparent [def. 4]. ergo $\angle Z$ rectae AG aequalis adparet.

1) Litteris P et Σ mire significantur anguli BKG , BKZ . in figura etiam in angulo BKZ littera T posita est in p v (om. V).

add. γέροντες p et m. rec. V. 20. Post ἐπιπέδῳ add. τοῦ κύκλου
m. rec. V. 24. Supra ZBA add. B m. rec V. τάχ] -α
supra scr. V. 25. καὶ] om. v. 26. γε] om. p.

'Αλλὰ δὴ ἡ AZ μήτε ἵση ἔστω τῇ ἐκ τοῦ κέντρου
μήτε πρὸς δρθὰς τῷ τοῦ κύκλου ἐπιπέδῳ, ἵσας δὲ γω-
νίας ποιείτω τὰς ὑπὸ ΔAZ ,
 ZAG καὶ EAZ , ZAB . λέγω,
5 δτι καὶ οὕτως αἱ διάμετροι
ἵσαι φανήσονται. ἐπεὶ γὰρ
ἵση ἔστιν ἡ ΔA τῇ AG ,
κοινὴ δὲ ἡ AZ , καὶ γωνίας
ἵσας περιέχουσιν, βάσις ἄρα
10 ἡ AZ βάσει τῇ ZG ἵση
ἔστιν καὶ γωνία ἡ ὑπὸ ΔZA
τῇ ὑπὸ AZG . διοίως δὴ
δεῖξομεν, δτι καὶ ἡ ὑπὸ EZA τῇ ὑπὸ AZB ἔστιν
15 ἵση. δλη ἄρα ἡ ὑπὸ AZB δλη τῇ ὑπὸ EZG ἔστιν
ἵση. ὥστε αἱ διάμετροι ἴσαι φανήσονται.

λ5'.

'Εὰν δὲ ἡ ἀπὸ τοῦ ὅμματος πρὸς τὸ κέντρον προσ-
πίπτουσα τοῦ κύκλου μήτε πρὸς δρθὰς ἡ τῷ τοῦ κύκλου
20 ἐπιπέδῳ μήτε ἵση ἡ τῇ ἐκ τοῦ κέντρου μήτε ἵσας γωνίας
περιέχουσα μετὰ τῶν ἐκ τοῦ κέντρου, μείζων δὲ ἡ ἐλάσ-
σων τῆς ἐκ τοῦ κέντρου, ἄνισοι αἱ διάμετροι φανοῦνται.

ἔστω γὰρ κύκλος, οὗ κέντρον τὸ A , καὶ ἀπὸ τοῦ B
ὅμματος ἐπὶ τὸ κέντρον τοῦ κύκλου εὐθεῖα ἥχθω ἡ BA
25 καὶ ἔστω μήτε πρὸς δρθὰς τῷ ἐπιπέδῳ μήτε ἵση τῇ
ἐκ τοῦ κέντρου τοῦ κύκλου μήτε ἵσας γωνίας περι-
έχουσα μετὰ τῶν ἐκ τοῦ κέντρου. λέγω, δτι αἱ διά-
μετροι τοῦ κύκλου ἄνισοι φανήσονται.

7. ἵση] εἰσὶν. EZA] Z e corr. V.

11. ἔστιν p. ὑπό] ἀπό v.

 $\Delta ZA]$ EZA p. 15. $\Delta ZB]$ ΔBZ V, corr.

14.

Iam uero AZ ne sit radio aequalis neue ad planum circuli perpendicularis, sed efficiat $\angle AAZ = ZAG$, $EAZ = ZAB$. dico, sic quoque diametros aequales adparere. nam quoniam $\angle A = AG$, et AZ communis, aequalesque angulos comprehendunt, erit $\angle AZ = ZG$ et $\angle AZA = AZG$. similiter demonstrabimus, esse etiam $\angle EZA = AZB$. itaque totus $\angle AZB = EZG$. ergo diametri aequales adparebunt.¹⁾

36.

Sin recta ab oculo ad centrum circuli adcidens neque ad planum circuli perpendicularis est neque

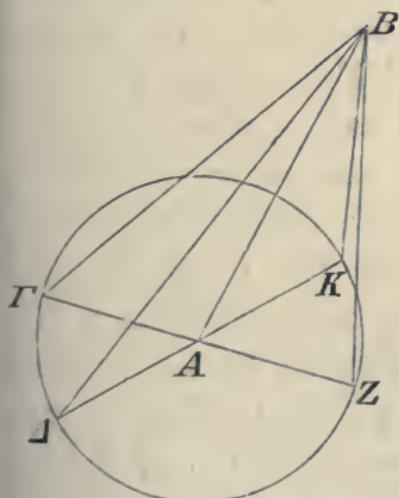
radio aequalis neque cum radiis angulos aequales comprehendens, sed radio uel maior uel minor, diametri inaequales adparebunt.

sit enim circulus, cuius centrum sit A , et ab oculo B ad centrum circuli recta ducatur BA et sit neque ad planum perpendicularis neque radio circuli aequalis neque cum radiis aequales dico, diametros circuli in-

angulos comprehendens. aequales adparere.

1) Litteras figurae dedi ex Vv, in p nostris ita respondent, ut pro A , B , Γ , Δ , E , Z sint K , Z , A , Δ , Γ , B .

m. rec. 18. έὰν δὲ ἡ] in ras. V. 21. μῆζων V, sed corr.; μεῖζον v.

ηχθω γὰρ ἡ μὲν ΓΖ διάμετρος πρὸς δρυθὰς οὖσα τῇ ΑΒ, ἡ δὲ ΔΚ ἀνίσους ποιοῦσα γωνίας πρὸς τῇ ΑΒ, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ ΒΓ, ΒΔ, ΒΖ, ΒΚ, ἔστω δὲ πρότερον ἡ ΒΑ τῆς ΑΚ μείζων. οὐκοῦν μείζων 5 ἔστιν ἡ περιεχομένη γωνία ὑπὸ τῶν ΓΒΖ τῆς περιεχομένης ὑπὸ τῶν ΚΒΔ, ὡς ἐν τοῖς θεωρήμασιν ἀποδείκνυται. τὰ δέ γε ὑπὸ μείζονος γωνίας δρώμενα μείζονα φαίνεται· μείζων ἄρα ἡ ΓΖ τῆς ΔΚ φαίνεται. ἐὰν δὲ ἡ ΒΑ τῆς ΑΚ ἐλάσσων ἦ, μείζων φαίνεται ἡ ΔΚ 10 τῆς ΓΖ.

"Ἐστω κύκλος, οὗ κέντρον τὸ Α, ὅμιλα δὲ τὸ Β, ἀφ' οὗ ἡ ἐπὶ τὸν κύκλον κάθετος ἀγομένη μὴ πιπτέτω ἐπὶ τὸ κέντρον τὸ Α, ἀλλ' ἐκτός, καὶ ἔστω ἡ ΒΓ, καὶ ἐπεξεύχθω ἀπὸ τοῦ Γ ἐπὶ τὸ Α ἡ ΓΑ, ἕτι δὲ ἀπὸ τοῦ Α 15 ἐπὶ τὸ Β ἡ ΒΑ. λέγω, ὅτι πασῶν τῶν διὰ τοῦ Α διαγομένων εὐθειῶν καὶ ποιουσῶν πρὸς τῇ ΒΑ γωνίας ἐλαχίστη ἔστιν ἡ ὑπὸ τῶν ΓΑΒ. διηγθω γὰρ εὐθεῖα ἡ ΔΑΕ, καὶ ἡχθω ἀπὸ τοῦ Γ ἐπὶ τὴν ΔΕ κάθετος ἐν τῷ ἐπιπέδῳ ἡ ΓΖ, καὶ ἐπεξεύχθω ἡ ΒΖ· 20 καὶ ἡ ΒΖ ἄρα ἐπὶ τὴν ΔΕ κάθετός ἔστιν. ἐπεὶ οὖν δρυθὴ ἡ ὑπὸ ΓΖΑ, ἡ ὑπὸ ΑΓΖ ἄρα ἐλάσσων ἔστιν δρυθῆς· μείζων ἄρα ἡ ΑΓ πλευρὰ τῆς ΑΖ. ἡ ΒΑ ἄρα πρὸς τὴν ΑΖ μείζονα λόγον ἔχει ἢπερ πρὸς τὴν ΑΓ. ἀλλ' ἡ ὑπὸ τῶν ΑΓΒ γωνία καὶ ἡ ὑπὸ τῶν ΒΖΑ 25 εἰσιν δρυθαί, καὶ εἰσιν αἱ ΓΑ, ΑΖ ἄνισοι· καὶ λοιπὴ

4. μείζων (pr.)] μείζον v. μείζων (alt.)] μείζον v, μεί- in ras. V. 6. Post τοῖς add. προτέροις m. rec. V. ἀποδείκνυται] mut. in ἀποδέδειται m. rec. V. 7. μείζωνος v, sed corr. 11. λξ' Vp v. κέντρον] m. rec. V, comp. m. 1.

12. ἀγωμένη V, sed corr. 16. ποιουσῶν] -σῶν e corr. m. rec. V. Post τῇ ras. 1 litt. V. 17. τῶν] del. m. rec. V, seq. ras. 2 litt. v. 18. τὴν] τό v. 22. μείζον v. ΑΓ]

ducatur enim diametruſ ΓZ ad AB perpendicu-
laris, $\angle K$ autem cum AB angulos inaequales efficiens,
ducanturque $B\Gamma$, $B\Delta$, BZ , BK ; sit autem prius
 $BA > AK$. itaque $\angle \Gamma BZ > KB\Delta$, ut in propositio-
nibus¹⁾ demonstrabitur. quae autem ab angulo maiore
cernuntur, maiora adparent. itaque ΓZ maior ad-
paret quam $\angle K$. si est $BA < AK$, $\angle K$ maior ad-
paret quam ΓZ .

Sit circulus, cuius centrum sit A , oculus autem
sit B , a quo quae ad circulum perpendicularis ducitur,
in A centrum ne cadat, sed extra, sitque $B\Gamma$, et

ducatur a Γ ad A recta
 ΓA , praeterea que ab A
ad B recta BA . dico,
omnium rectarum, quae
per A ducantur et cum
 BA angulos efficiant,
minimum angulum ef-
ficere ΓA , scilicet
 $\angle \Gamma AB$. ducatur enim
recta ΔAE , et a Γ ad
 ΔE perpendicularis in

plano ducatur ΓZ , et ducatur BZ ; itaque etiam BZ ad
 ΔE perpendicularis est. iam quoniam $\angle \Gamma Z A$ rectus
est, $\angle A\Gamma Z$ minor est recto; quare $A\Gamma > AZ$. itaque
 $BA : AZ > BA : A\Gamma$. anguli autem $A\Gamma B$ et BZA

1) Significantur lemmata, quae sequuntur.

ἄρα ἡ ὑπὸ τῶν ZAB τῆς ὑπὸ τῶν GAB ἔστι μεῖζων.
δμοίως δὴ δειχθήσεται, ὅτι καὶ πασῶν τῶν διὰ τοῦ A
διαγομένων εὐθειῶν καὶ ποιουσῶν πρὸς τῇ AB εὐθεία
γωνίαν ἐλαχίστη ἔστιν ἡ ὑπὸ τῶν GAB .

5   Ὅτι ἡ ZB τῇ AE ἔστι πρὸς δρυθάς, δεῖξομεν οὕτως.
ἔπει ἡ BG τῷ τοῦ κύκλου ἐπιπέδῳ ἔστι πρὸς δρυθάς,
καὶ πάντα ἄρα τὰ διὰ τῆς BG ἐπίπεδα ἐκβαλλόμενα
τῷ τοῦ κύκλου ἐπιπέδῳ ἔστι πρὸς δρυθάς. ἐν δὲ τῶν
διὰ τῆς BG ἐκβαλλομένων ἐπιπέδων ἔστι τὸ BGZ
10 τρίγωνον· καὶ τὸ BGZ ἄρα τρίγωνον τῷ τοῦ κύκλου
ἐπιπέδῳ ἔστι πρὸς δρυθάς. ἔπει οὖν δύο ἐπίπεδα τό τε
τοῦ $EΔ$ κύκλου καὶ τὸ τοῦ BGZ τριγώνου τέμνουσιν
ἄλληλα, καὶ τῇ κοινῇ αὐτῶν τομῇ τῇ GZ πρὸς δρυθάς
ἔστιν ἡ $ZΔ$ ἐν τῷ τοῦ κύκλου ἐπιπέδῳ· κάθετος γὰρ
15 ἦται ἡ GZ ἐπὶ τὴν $EΔ$ · καὶ ἡ $ZΔ$ ἄρα τῷ τοῦ BGZ
τριγώνου ἐπιπέδῳ ἔστι πρὸς δρυθάς. ὕστε καὶ πρὸς
πάσας τὰς ἀπτομένας αὐτῆς εὐθείας καὶ οὕσας ἐν τῷ
τοῦ GZB τριγώνου ἐπιπέδῳ ἔστι πρὸς δρυθάς· ἡ $ΔZ$
ἄρα τῇ ZB ἔστι πρὸς δρυθάς. ἀνάπταλιν ἄρα ἡ BZ
20 τῇ $EZΔ$ διαμέτρῳ ἔστι πρὸς δρυθάς.

"Ἐστω δύο τρίγωνα τὰ BGA , BZA δρυθάς ἔχοντα
τὰς πρὸς τοὺς G , Z γωνίας, καὶ ἡ BA πρὸς ZA μεί-
ζονα λόγον ἔχέτω ἥπερ πρὸς τὴν GA . λέγω, ὅτι μεί-
ζων ἔστιν ἡ ὑπὸ ZAB γωνία τῆς ὑπὸ GAB γωνίας.
25 ἔπει γὰρ ἡ BA πρὸς τὴν ZA μείζονα λόγον ἔχει ἥπερ
πρὸς τὴν GA , καὶ ἀνάπταλιν ἄρα ἡ ZA πρὸς τὴν AB

1. $\tauῶν$ (utrumque)] del. m. rec. V.   3. Post
 $\tauῇ$ ras. 1 litt. V.   4. $\tauῶν$] del. m. rec. V.   5. $\lambdaη'$ Vpν,
del. in v.   Post ὅτι ins. δέ m. rec. V.   6. $\epsilon\sigma\tau\iota\nu$ Vν.
ἔστιν Vν.   8. $\tauῶν$] corr. ex τῷ m. 2 V.   9. ἐκβαλλόμενον

recti sunt, et ΓA , AZ inaequales. itaque etiam $\angle ZAB > \Gamma AB$: similiter demonstrabimus, omnium rectarum, quae per A ducantur et cum recta AB angulos efficiant, minimum angulum efficere ΓA , scilicet $\angle \Gamma AB$.

ZB ad ΔE perpendiculararem esse, sic demonstrabimus:

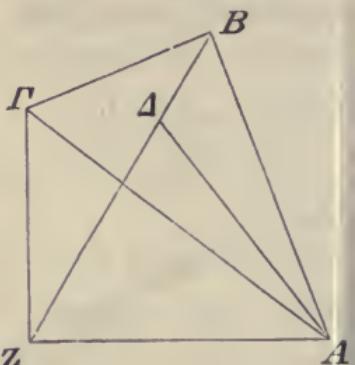
quoniam $B\Gamma$ ad planum circuli perpendicularis est, etiam omnia plana, quae per $B\Gamma$ ducuntur, ad planum circuli perpendicularia sunt. inter plana autem per $B\Gamma$ ducta etiam triangulus $B\Gamma Z$ est; quare etiam triangulus $B\Gamma Z$ ad planum circuli perpendicularis est. iam quoniam duo plana, et circuli $E\Delta$ et trianguli $B\Gamma Z$, inter se secant, et ad ΓZ communem eorum sectionem perpendicularis est $Z\Delta$ in plano circuli (ΓZ enim ad $E\Delta$ perpendicularis ducta est), $Z\Delta$ etiam ad planum trianguli $B\Gamma Z$ perpendicularis est. quare etiam ad omnes rectas eam tangentes et in plano trianguli ΓZB positas perpendicularis est. itaque ΔZ ad ZB perpendicularis est. ergo uicissim BZ ad $EZ\Delta$ diametrum perpendicularis est.

Sint duo trianguli $B\Gamma A$, BZA angulos ad Γ , Z positos rectos habentes, et sit $BA : ZA > BA : \Gamma A$. dico, esse $\angle ZAB > \Gamma AB$. nam quoniam est

$$BA : ZA > BA : \Gamma A,$$

^{πίπεδον} V, corr. m. rec.   ^{ἐστίν} Vv.   11. ^{ἐστίν} Vv.   14.
^{φ τοῦ]} -φ τ- in ras. V.   15. ^{τῷ]} τό v.   16. ^{ἐστίν} Vv.
 18. ^{τριγώνῳ} v., -ov in ras. V.   ^{ἐστίν} V. $\Delta Z]$ ΔE p.
 19. ^{ἐστίν} Vv.   20. ^{ἐστίν} Vv.   21. ^{λθ'} Vpv, in v del.
 22. Ante $Z\Delta$ ins. ^{τήν} m. rec. V.   23. ^{μείζων]} μείζον v.   25.
^{άρ]} om. v.   26. $\Gamma A]$ A e corr. V. $AB]$ A e corr. V.

έλάσσονα λόγον ἔχει, οὗ ἔχει ἡ ΓΑ πρὸς AB . ὥστε
ἡ ΓΑ πρὸς AB μείζονα λόγον ἔχει ἥπερ ἡ ΖΑ πρὸς
 AB . πεποιήσθω οὖν, ώς ἡ ΓΑ
πρὸς AB , οὕτως ἡ ΖΑ πρὸς
5 έλάσσονα τῆς AB τὴν $AΔ$.
ἴσογώνια ἄρα ἐστὶ τὰ τρίγωνα
τὰ $BΓA$, $ΔZA$. ὥστε ἵση
ἐστὶν ἡ ὑπὸ $ΓAB$ γωνία τῇ
ὑπὸ ZAD . μείζων ἄρα ἡ ὑπὸ¹⁰
ΖΑΒ γωνία τῇς ὑπὸ $ΓAB$.

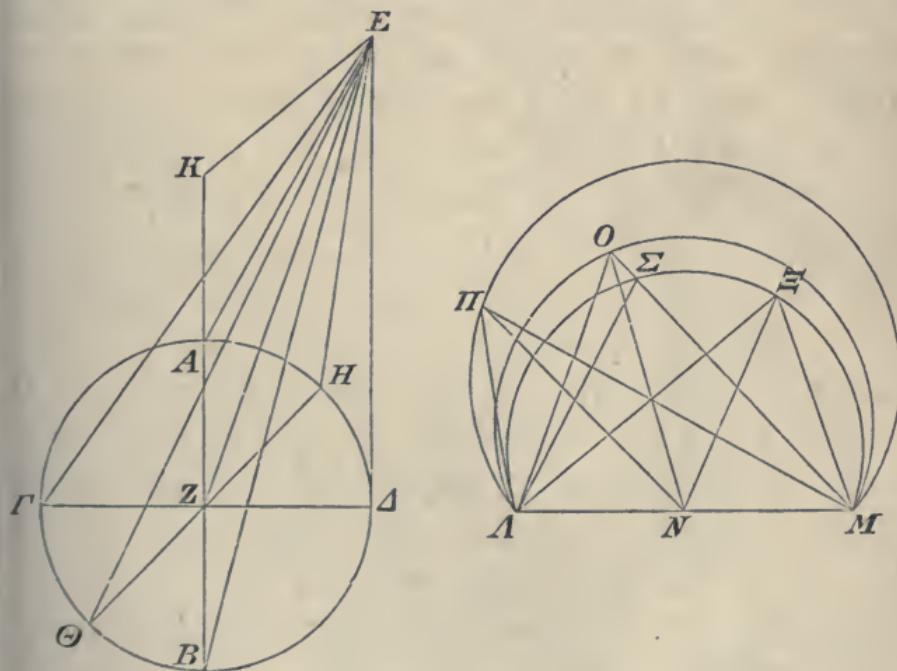

"Ἔστω κύκλος δὲ $AGBΔ$, καὶ διήχθωσαν δύο διάμετροι αἱ AB , $ΓΔ$ τέμνουσαι ἀλλήλας πρὸς δρθάς,
ὅμμα δὲ ἔστω τὸ E , ἀφ' οὗ ἡ ἐπὶ τὸ κέντρον ἐπι-
ξευγνυμένη ἡ EZ πρὸς δρθάς μὲν ἔστω τῇ $ΓΔ$, πρὸς
15 δὲ τὴν AB τυχοῦσαν γωνίαν περιεχέτω, καὶ ἔστω ἡ
 EZ ἐκατέρας τῶν ἐκ τοῦ κέντρου μείζων. ἐπεὶ οὖν
ἡ $ΓΔ$ ἐκατέρᾳ τῶν AB , EZ ἔστι πρὸς δρθάς, καὶ
πάντα ἄρα τὰ διὰ τῆς $ΓΔ$ ἐπίπεδα ἐκβαλλόμενα τῷ
διὰ τῶν EZ , AB ἐπιπέδῳ πρὸς δρθάς ἔστιν. Ἡχθω
20 οὖν ἀπὸ τοῦ E σημείου ἐπὶ τὸ ὑποκείμενον ἐπίπεδον
κάθετος ἐπὶ τὴν κοινὴν ἄρα τομὴν πίπτει τῶν ἐπι-
πέδων τὴν AB . πιπτέτω οὖν καὶ ἔστω ἡ EK , καὶ
διήχθω διάμετρος ἡ $HΘ$, καὶ κείσθω τῇ διαμέτρῳ τοῖς
κύκλου ἵση ἡ AM καὶ τετμήσθω δίχα κατὰ τὸ N .

3. πεποιείσθω ν. 5. $AΔ$] corr. ex AB m. 1 V. 6.
ἔστὶν Vv. 7. $BΓA$] A corr. ex $Δ$ m. rec. V. 9. μείζον ν
10. ΖΑΒ] B e corr. m. rec. V. 11. μ' Vpν, del. v. Ante
δύο eras. αἱ V. 17. ἔστιν Vv. 20. Post σημείον add. in
media linea — Vv. 23. $HΘ$] corr. ex $EΘ$ V. 24. Pos
 AM del. πρὸς δρθάς p.

etiam e contrario est $Z\Delta : AB < \Gamma\Delta : AB$. quare $\Gamma\Delta : AB > Z\Delta : AB$. fiat igitur $\Gamma\Delta : AB = Z\Delta : AD$, quae minor est quam AB . itaque trianguli $B\Gamma\Delta$, $Z\Delta A$ aequianguli sunt; quare $\angle \Gamma\Delta B = Z\Delta A$. ergo $\angle Z\Delta B > \Gamma\Delta B$.

Sit circulus $A\Gamma\Delta B$, et ducantur duae diametri AB , $\Gamma\Delta$ inter se ad angulos rectos secantes, oculus autem sit E , a quo quae ad centrum ducitur EZ , ad $\Gamma\Delta$ perpendicularis sit, cum AB autem quemuis

angulum contineat, et EZ utroque radio maior sit. iam quoniam $\Gamma\Delta$ ad utramque AB , EZ perpendicularis est, etiam omnia plana, quae per $\Gamma\Delta$ ducuntur, ad planum per EZ , AB ductum perpendicularia sunt. iam ab E punto ad planum subiacens perpendicularis ducatur; cadit igitur in AB communem planorum

καὶ ἀνήχθω ἀπὸ τοῦ Ν τῇ ΛΜ πρὸς δορθὰς μετέωρος
εὐθεῖα ἡ ΝΞ, καὶ ἔστω ἡ ΝΞ τῇ EZ ἴση· τὸ ἄραι
περὶ τὴν ΛΜ γραφόμενον τμῆμα καὶ ἐρχόμενον διὰ
τοῦ Ξ μεῖζον ἔστιν ἡμικυκλίου, ἐπειδήπερ ἡ ΝΞ μεῖζων
ἔστιν ἐκατέρας τῶν ΛΝ, ΝΜ. ἔστω τὸ ΛΣΞΜ, καὶ
ἐπεξεύχθωσαν αἱ ΞΛ, ΞΜ. ἡ ἄραι πρὸς τῷ Ξ γωνία
ἡ περιεχομένη ὑπὸ τῶν ΛΞΜ ἴση ἔστι τῇ πρὸς τῷ Ε
σημείῳ τῇ περιεχομένῃ ὑπὸ τῶν ἐπιζευγνυουσῶν τὸ Ε
καὶ τὰ Γ, Δ σημεῖα. ἐκκείσθω τῇ ὑπὸ τῶν EZ, ZΗ
10 ἴση ἡ ὑπὸ τῶν ΛΝ, ΝΟ, καὶ ἀφηρήσθω ἴση τῇ EZ
ἡ ΝΟ, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ ΛΟ, ΜΟ, καὶ περι-
γεγράφθω περὶ τὸ ΛΟΜ τρίγωνον τμῆμα κύκλου τὸ
ΛΟΜ. ἔσται δὴ καὶ ἡ πρὸς τῷ Ο σημείῳ γωνία ἴση
τῇ ὑπὸ τῶν ΗΕΘ. ἔτι πείσθω τῇ ὑπὸ τῶν EZΚ ἴση
15 ἡ ὑπὸ τῶν ΛΝΠ, καὶ ἐκκείσθω τῇ EZ ἴση ἡ ΝΠ,
καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ ΛΠ, ΠΜ, καὶ περιγεγράφθω
περὶ τὸ ΛΠΜ τρίγωνον τμῆμα κύκλου. ἔσται δὴ
καὶ ἡ πρὸς τῷ Π σημείῳ ἴση τῇ ὑπὸ ΑΕΒ γωνίᾳ.
ἐπεὶ οὖν μεῖζων ἔστιν ἡ πρὸς τῷ Ξ τῆς πρὸς τῷ Ο
20 γωνίας· ἡ μὲν γὰρ πρὸς τῷ Ξ ἴση ἔστι τῇ πρὸς τῷ Σ
γωνίᾳ, ἡ δὲ πρὸς τῷ Σ μεῖζων ἔστι τῆς πρὸς τῷ Ο
γωνίας· τριγώνου γὰρ τοῦ ΛΣΟ ἐκτὸς ἔστιν· καὶ ἡ
πρὸς τῷ Ξ ἄραι μεῖζων ἔστι τῆς πρὸς τῷ Ο· καί ἔστιν
ἡ μὲν πρὸς τῷ Ξ ἴση τῇ ὑπὸ ΓΕΔ, ἡ δὲ πρὸς τῷ Ο
25 τῇ ὑπὸ ΗΕΘ, μεῖζων ἄραι φανήσεται καὶ ἡ ΓΔ τῆς
ΗΘ. πάλιν ἡ μὲν πρὸς τῷ Ο γωνία τῇ ὑπὸ ΗΕΘ

3. ἀρχόμενον V, corr. m. rec. 4. μεῖζων] μεῖζον v. 6.
ΞΛ] ΖΛ p. τῷ] in ras. V, τό v. 7. ἔστιν Vv. 9. ἐκ-
κείσθω] ἔτι πείσθω e corr. p. ZΗ] H e corr. v. 11. ΛΟ] O e corr. v. MO] corr. ex MΘ v. περιγράφθω V, sed
corr. 12. Post τό(pr.) 1 litt. eras. v. 13. ΛΟΜ] O e corr. v.

sectionem. cadat igitur et sit EK , ducaturque diametrum $H\Theta$, et diametro circuli aequalis ponatur AM seceturque in N in duas partes aequales, et ab N ad AM perpendicularis sublimis erigatur recta NE , sitque $NE = EZ$. segmentum igitur circum AM descriptum et per E ueniens maius est semicirculo, quoniam NE utraque AN, NM maior est. sit $\Lambda\Sigma\Xi M$, ducanturque $\Xi A, \Xi M$. itaque angulus ad Ξ positus, qui rectis $\Lambda\Xi, \Xi M$ comprehenditur, angulo ad E punctum posito, qui rectis ab E ad Γ, Δ puncta ductis comprehenditur, aequalis est. ponatur

$$\angle ANO = EZH,$$

sumaturque $NO = EZ$, et ducantur AO, MO , et circum triangulum AOM describatur segmentum circuli AOM . erit igitur etiam angulus ad O punctum positus angulo $HE\Theta$ aequalis. praeterea ponatur $\angle AN\pi = EZK$ et $N\pi = EZ$, ducanturque $A\pi, \pi M$, et circum triangulum $A\pi M$ describatur segmentum circuli. erit igitur etiam angulus ad π punctum positus angulo AEB aequalis. iam quoniam $\angle \Xi > O$ (nam $\angle \Xi = \Sigma$, sed $\angle \Sigma > O$, quia angulus externus est trianguli $\Lambda\Sigma O$; itaque etiam $\angle \Xi > O$), uerum $\angle \Xi = \Gamma E\Delta$, $\angle O = HE\Theta$, maior adparebit $\Gamma\Delta$ quam $H\Theta$ [def. 4]. rursus $\angle O = HE\Theta$,

$\tau\phi]$ τό v, et V, corr. m. rec. 18. $\tau\phi]$ τό v. $AEB]$
corr. ex ΛEB m. rec. V. 19. $\muείζον$ v. $\tau\phi$ (pr.)] τό v.
 $\tau\eta\varsigma$ e corr. V. 20. $\xiστίν$ Vv. Καὶ γὰρ ἀμφότεραι ἐν
 $\tau\phi$ αὐτῷ τημένατι εἰσι mg. m. 2 p. 21. $\muείζον$ v. 22. $\xiστί$ p.
23. $\muείζον$ v. $\xiστίν$ Vv. $\tau\eta\varsigma]$ corr. ex $\tau\eta\varsigma$ m. rec. V.
 $\tau\phi$ (alt.)] τό v. 24. $\tau\phi$ (utrumque)] τό v. 25. $\muείζον$ v.
26. $H\Theta]$ H e corr. p. $\tau\phi]$ τό v.

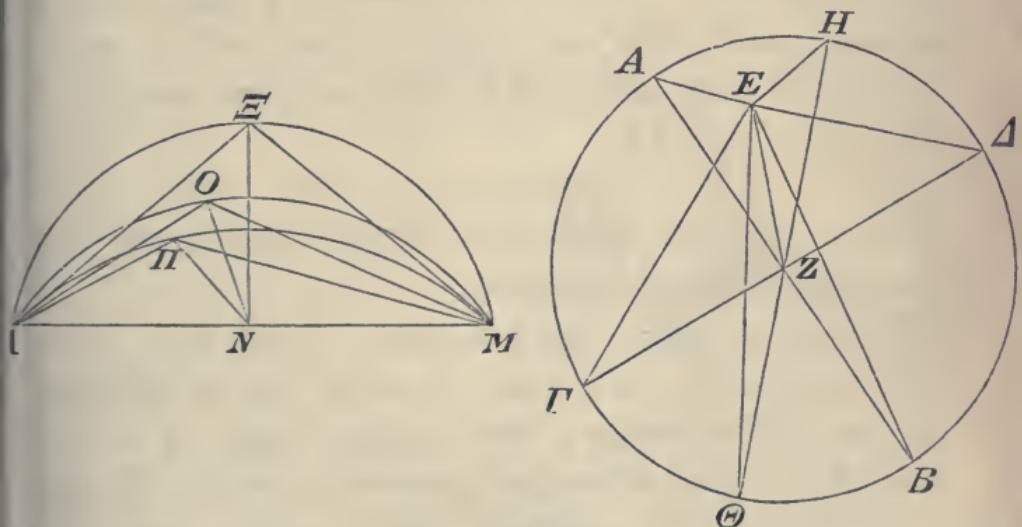
ἐστιν ἵση, ἡ δὲ πρὸς τῷ Π τῇ ὑπὸ ΑΕΒ· μεῖζων δὲ
ἡ Ο τῆς Π. μεῖζων ἄρα φανήσεται ἡ ΗΘ τῆς ΑΒ
εὐθείας.

Μὴ ἔστω δὴ μεῖζων ἡ ἀπὸ τοῦ ὅμματος ἐπὶ τὸ
5 κέντρον ἐπιξευγνυμένη τῆς ἐκ τοῦ κέντρου, ἀλλὰ ἐλάσ-
σων· ἔσται δὴ περὶ τὰς διαμέτρους τούναντίον· ἡ γὰρ
τότε μεῖζων τῶν διαμέτρων νῦν ἐλάσσων φανήσεται,
ἡ δὲ ἐλάσσων μεῖζων. ἔστω κύκλος δὲ ΑΒΓΔ, καὶ δι-
ήχθωσαν δύο διάμετροι τέμνουσαι ἀλλήλας πρὸς δρθὰς
10 αἱ ΑΒ, ΓΔ, ἐτέρα δὲ τις διήχθω ἡ ΗΘ, ὅμμα δὲ τὸ Ε,
ἀφ' οὗ ἡ ἐπὶ τὸ Ζ κέντρον ἐπιξευχθεῖσα ἔστω ἡ EZ
ἐλάσσων οὖσα ἐκατέρας τῶν ἐκ τοῦ κέντρου, πρὸς
δρθὰς δὲ τῇ ΓΔ ἔστω ἡ EZ, καὶ κείσθω τῇ τοῦ κύ-
κλου διαμέτρῳ ἵση ἡ ΑΜ καὶ τετμήσθω δίχα κατὰ
15 τὸ N, καὶ ἀνήχθω ἀπὸ τοῦ N πρὸς δρθὰς ἡ ΝΞ ἵση
τῇ EZ, καὶ περιγεγράφθω περὶ τὴν ΑΜ καὶ τὸ Ξ
σημεῖον τμῆμα κύκλου τὸ ΛΞΜ· ἔσται δὴ ἐλασσον ἡμι-
κυκλίου, ἐπειδήπερ ἡ ΝΞ ἐλάσσων ἔστι τῆς ἐκ τοῦ
κέντρου. ἔσται δὴ ἡ πρὸς τῷ Ξ σημείῳ γωνία ἡ περι-
20 εχομένη ὑπὸ τῶν ΛΞΜ ἵση τῇ πρὸς τῷ Ε, περι-
εχομένῃ δὲ ὑπὸ τῶν ΓΕΔ. ἔτι κείσθω τῇ ὑπὸ τῶν
ΕΖΗ ἵση ἡ ὑπὸ τῶν ΛΝΟ, καὶ ἀφηρησθω τῇ EZ
ἵση ἡ ΝΟ, καὶ περιγεγράφθω περὶ τὴν ΑΜ καὶ τὸ O
σημεῖον τὸ ΛΟΜ τμῆμα. ἡ δὴ πρὸς τῷ Ο σημείῳ γω-
25 νία ἡ περιεχομένη ὑπὸ τῶν ΛΟΜ ἵση ἔστι τῇ πρὸς
τῷ E τῇ περιεχομένῃ ὑπὸ τῶν ΘΕΗ. ἔτι κείσθω τῇ
ὑπὸ τῶν AZ, ZE ἵση ἡ ὑπὸ τῶν AN, NN, καὶ

1. μεῖζον ν. 2. μεῖζον ν. 3. εὐθείας] γωνίας V, εὐθείας
γωνίας pν. 4. μ' Vν, μα' p. 7. μεῖζον ν. 11. ἐπι-
ξευχθῆσα ν. 18. ἔστιν Vν. 19. τῷ ν. 22. ἥ] om. ν.
24. τμῆμα] τμῆμα κύκλου p. 25. ἥ] supra scr. m. rec. V.
ἔστιν Vν.

$\angle \Pi = AEB$, et $\angle O > \Pi$. ergo etiam $H\Theta$ maior adparebit recta AB [def. 4].

Iam recta ab oculo ad centrum ducta radio maior ne sit, sed minor. tum de diametris contrarium eueniet; nam quae diametrus antea maior erat, nunc minor adparebit, minor autem maior. sit circulus $AB\Gamma\Delta$, ducanturque duae diametri AB , $\Gamma\Delta$ inter se ad angulos rectos secantes, alia autem quaevis sit $H\Theta$, oculus-

que sit E , a quo quae ad Z centrum ducitur, sit EZ utroque radio minor, perpendicularis autem sit EZ ad $\Gamma\Delta$, et ponatur AM diametro circuli aequalis seceturque in duas partes aequales in N , et ab N perpendicularis erigatur $N\Xi$ rectae EZ aequalis, circumque AM et punctum Ξ segmentum circuli describatur $A\Xi M$; erit igitur semicirculo minus, quoniam $N\Xi$ radio minor est. itaque angulus ad Ξ punctum positus, qui rectis $A\Xi$, ΞM comprehenditur, angulo ad E posito, qui rectis ΓE , $E\Delta$ comprehenditur, aequalis erit. ponatur praeterea $\angle ANO = EZH$,

ἀφηρήσθω ἡ ΝΠ ἵση τῇ EZ, καὶ περιγεγράφθω περὶ τὴν ΑΜ καὶ τὸ Π τμῆμα κύκλου τὸ ΛΠΜ· ἔσται δὴ ἡ πρὸς τῷ Π γωνία ἡ περιεχομένη ὑπὸ τῶν ΛΠΜ
 5 ἵση τῇ πρὸς τῷ E γωνίᾳ, περιεχομένη δὲ ὑπὸ τῶν AE¹. ἐπεὶ οὖν ἐλάσσων ἡ πρὸς τῷ Σ τῆς πρὸς τῷ O,
 ἵση δὲ ἡ μὲν πρὸς τῷ O τῇ πρὸς τῷ E, περιεχομένη
 δὲ ὑπὸ τῶν ΘΕ, EH, ἡ δὲ πρὸς τῷ Σ τῇ πρὸς τῷ E,
 περιεχομένη δὲ ὑπὸ τῶν ΓΕΔ, ἐλάσσων ἄρα φανήσεται
 ἡ ΓΔ τῆς ΗΘ. πάλιν ἐπεὶ ἐλάσσων ἡ πρὸς τῷ E,
 10 περιεχομένη δὲ ὑπὸ τῶν ΘΕΗ τῆς πρὸς τῷ E, περι-
 εχομένης δὲ ὑπὸ τῶν AE¹, ἐλάσσων ἄρα φανήσεται
 καὶ ἡ ΗΘ τῆς AB.

λξ'.

Τῶν ἀριθμῶν οἱ τροχοὶ δτὲ μὲν κυκλοειδεῖς, δτὲ
 15 δὲ παρεσπασμένοι φανοῦνται.

ἔστω γὰρ τροχός, οὗ διάμετροι αἱ ΔΖ, ΒΓ. οὐκ-
 οῦν ὅταν μὲν ἡ ἀπὸ τοῦ ὅμματος εἰς τὸ κέντρον
 νεύουσα πρὸς δρθὰς ἥ τῷ ἐπιπέδῳ ἡ ἵση τῇ ἐκ τοῦ
 κέντρου, ἵσαι αἱ διάμετροι φανοῦνται, ὡς ἐν τῷ πρὸ²⁰
 αὐτοῦ θεωρήματι ἀπεδείχθη· ὥστε δ τροχὸς δ τοῦ ἄρ-
 ματος κυκλοειδὴς φαίνεται τούτων ὑπαρχόντων. παρα-
 φερομένου δὲ τοῦ ἄρματος καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ ὅμματος
 νευούσης εἰς τὸ κέντρον ἀκτῖνος μήτε πρὸς δρθὰς οὕσης
 τῷ τοῦ τροχοῦ ἐπιπέδῳ μήτε ἵσης τῇ ἐκ τοῦ κέντρου
 25 αὐτοῦ ἄνισοι αἱ διάμετροι φανοῦνται δμοίως διὰ τὸ
 πρὸ αὐτοῦ δειχθέν· ὥστε παρεσπασμένος ἀν φαίνοιτο
 δ τροχός.

3. ἡ (pr.)] supra scr. m. 2 V.   ἡ (alt.)] addidi; om. V p v.

8. φανήσεται] -νήσεται in ras. m. 1 V.   11. AE¹] ΛΕΒ
 p v (A deformatum est in V).   13. λξ'] μα' V v, μβ' p.   15.
 παρεσπασμένοι V.   16. διάμε-] in ras. m. 1 V.   18. ἥ] corr.
 ex εἰ m. 1 v.   τῇ] corr. ex τοῦ V.

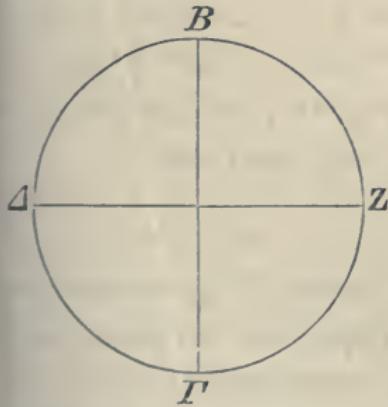
et sumatur $NO = EZ$, circumque AM et O punctum describatur segmentum AOM . itaque $\angle AOM = \Theta EH$. praeterea ponatur $\angle AN\pi = AZE$, et sumatur $N\pi = EZ$, circumque AM et π describatur segmentum circuli $A\pi M$. erit igitur $\angle A\pi M = AEB$. iam quoniam $\angle E < O$ et $\angle O = \Theta EH$, $\angle E = \Gamma EA$, minor adparebit ΓA quam $H\Theta$. rursus quoniam $\angle \Theta EH < AEB$, minor adparebit $H\Theta$ quam AB .

37.

Rotae curruum modo circulares modo oblongae adparebunt.

sit enim rota, cuius diametri sint AZ, BG . itaque ubi recta ab oculo ad centrum ducta ad planum perpendicularis est uel radio aequalis, diametri aequales adparebunt, ut in propositione praecedenti¹⁾ demonstratum est. quare cum haec ita sunt, rota currus circularis uidetur. sed curru praeteruecto ubi radius ab oculo ad centrum cadens neque iam ad planum rotae perpendicularis est neque radio eius aequalis, diametri inaequales adparebunt rursus propter propositionem ante demonstratam [prop. 36]. ergo rota oblonga adparebit.

1) H. e. per propp. 34—35. itaque fortasse propp. 34, 35, 36 in unam coniungendae erant.

λη'.

'Εὰν μέγεθός τι πρὸς δρθὰς ἢ τῷ ὑποκειμένῳ ἐπιπέδῳ μετέωρον, τεθῇ δὲ τὸ ὅμμα ἐπὶ τι σημεῖον τοῦ ἐπιπέδου, καὶ μεθιστῆται τὸ δρώμενον ἐπὶ κύκλου περιφερείας, ἵσον ἀεὶ τὸ δρώμενον δρθήσεται.

ἔστω δρώμενόν τι μέγεθος τὸ *AB* μετεωρότερον τοῦ ἐπιπέδου, ὅμμα δὲ ἔστω τὸ *Γ*, καὶ ἐπεξεύχθω ἡ *ΓΒ*, καὶ κέντρῳ τῷ *Γ*, διαστήματι δὲ τῷ *GB* κύκλος γεγράφθω δ *BΔ*. λέγω, δτι, ἐὰν ἐπὶ τῆς τοῦ κύκλου περιφερείας μεθιστῆται τὸ *AB*, ἀπὸ τοῦ *Γ* ὅμματος ἵσον ἀεὶ δρθήσεται. ἐπεὶ γὰρ ἡ *AB* ἔστιν δρθὴ καὶ ποιεῖ πρὸς τὴν *BΓ* δρθὴν γωνίαν, πᾶσαι ἄρα αἱ ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ *Γ* πρὸς τὸ *AB* μέγεθος προσπίπτουσαι ἀλλήλαις ἴσας γωνίας ποιοῦσιν. ἵσον ἄρα τὸ δρώμενον 15 δρθήσεται. δμοίως δὲ κἄν ἀπὸ τοῦ *Γ* κέντρου μετέωρος ἀχθῇ εὐθεῖα, καὶ ἐπ' αὐτῆς τὸ ὅμμα τεθῇ ἐπὶ παραλλήλου δν τῷ δρωμένῳ μεγέθει, καὶ μετακινηταὶ τὸ μέγεθος, ἵσον ἀεὶ τὸ δρώμενον φαίνεται.

λθ'.

20   'Εὰν δὲ τὸ δρώμενον πρὸς δρθὰς ἢ τῷ ὑποκειμένῳ ἐπιπέδῳ, μεθιστῆται δὲ τὸ ὅμμα ἐπὶ κύκλου περιφερείας, ἵσον ἀεὶ τὸ δρώμενον φανήσεται.

ἔστω δρώμενον μὲν τὸ *AB* μετέωρον δν καὶ πρὸς

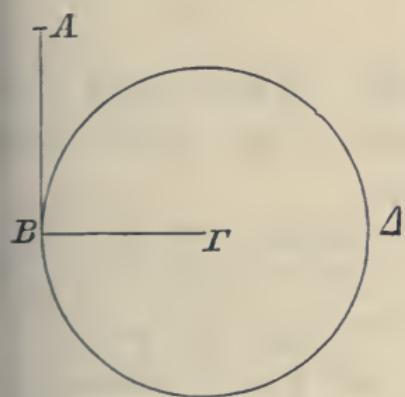
1. λη'] μβ' Vv, μγ' p.   3. τό] τῷ v.   τοῦ — 4. περι-]
dimid. eras. V.   4. Post περιφερείας add. κέντρον ἔχοντος τὸ
ὅμμα p.   6. μετεωρότερον V, μετέωρον p; μετεωρότερον v, sed
corr.   8. κέντρῳ] comp. Vv.   10. περιφερείας] comp. Vv.

12. τήν] om. v.   13. κέντρον] in ras. m. rec. V.   16. Ante
ἀχθῇ ras. 2 litt. V.   ἐπί] supra scr. m. 1 p.   17. μεγέθη v,
sed corr.   μετακινηταὶ V, sed corr.; μετακινεῖται v, et p,
sed corr.   19. λθ'] μγ' Vv, μδ' p.   21. ἐπιπέδῳ] om. v.

38.

Si magnitudo ad planum subiacens perpendicularis sublimis erecta est, et oculus in aliquo punto plani ponitur, magnitudo autem, quae cernitur, secundum ambitum circuli mouetur, magnitudo, quae cernitur, semper aequalis cernetur.

cernatur magnitudo aliqua AB piano sublimior, oculus autem sit Γ , ducaturque ΓB , et centro Γ ,

radio autem ΓB circulus describatur $B\Delta$. dico, si AB per ambitum circuli moueat, semper eam aequalem a Γ oculo cerni. nam quoniam AB perpendicularis est et ad $B\Gamma$ angulum rectum efficit, omnes rectae, quae a Γ centro ad magnitudinem AB adcidunt, angulos inter se aequales efficiunt.

ergo quod cernitur, aequale cernetur. similiter etiam si a Γ centro recta sublimis erigitur, et in ea oculus ponitur ad magnitudinem, quae cernitur, positione parallela collocatus, et magnitudo mouetur, quod uidetur, semper aequale adpareat.

39.

Sin quod cernitur, ad planum subiacens perpendicularare est, oculusque per ambitum circuli mouetur, quod cernitur, semper aequale adparebit.

cernatur AB sublime positum et ad planum sub-

21. Post περιφερείας add. οὐντον ἔχοντος τὸ σημεῖον, καθ' ὃ συμβάλλει τὸ μέγεθος τῷ ἐπιπέδῳ p.

δρθάς πρὸς τὸ ὑποκείμενον ἐπίπεδον, ὅμμα δὲ ἔστω
τὸ Γ, καὶ κέντρῳ μὲν τῷ Β, διαστήματι δὲ τῷ ΒΓ
κύκλος γεγράφθω δ ΓΔ. λέγω, δτι, ἐὰν τὸ Γ μεθ-
ιστῆται ἐπὶ κύκλου περιφερείας, ἵσον ἀεὶ τὸ ΑΒ
5 φανήσεται. τοῦτο δὲ φανερόν ἔστιν· πᾶσαι γὰρ αἱ
ἀπὸ τοῦ Γ σημείου πρὸς τὸ ΑΒ προσπίπτουσαι ἀκτῖνες
· πρὸς ἵσας γωνίας προσπίπτουσιν, ἐπειδήπερ ἡ πρὸς
τῷ Β δρθή ἔστιν. ἵσον ἄρα τὸ δρώμενον φανήσεται.

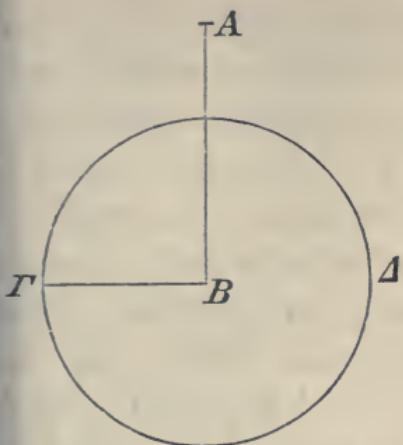
μ'.

10 Ἐὰν δὲ τὸ δρώμενον μέγεθος μὴ πρὸς δρθάς ἡ τῷ
ὑποκειμένῳ ἐπιπέδῳ, μεθιστῆται δὲ ἐπὶ κύκλου περι-
φερείας, ἄνισον ἀεὶ δρθήσεται.

ἔστω κύκλος δ ΑΘ, καὶ εἰλίγθω ἐπὶ τῆς περι-
φερείας αὐτοῦ σημεῖον τὸ Δ, καὶ ἀνεστάτω μὴ πρὸς
15 δρθάς τῷ κύκλῳ εὐθεῖα ἡ ΔΖ, ὅμμα δὲ ἔστω τὸ Ε.
λέγω, δτι ἡ ΔΖ, ἐὰν ἐπὶ τῆς τοῦ κύκλου περιφερείας
μεθιστῆται, ποτὲ μείζων φανήσεται, ποτὲ ἐλάσσων.

ἵτοι δὴ ἡ ΔΖ μείζων ἔστι τῇς ἐκ τοῦ κέντρου ἡ
ἵση ἡ ἐλάσσων. ᔾστω πρότερον μείζων, καὶ ἥχθω διὰ
20 τοῦ Ε κέντρου τῇ ΔΖ παράλληλος ἡ ΕΓ, καὶ ἔστω
ἵση τῇ ΔΖ ἡ ΕΓ, καὶ ἥχθω ἀπὸ τοῦ Γ σημείου ἐπὶ
τὸ ὑποκείμενον ἐπίπεδον κάθετος ἡ ΓΗ καὶ συμ-
βαλλέτω τῷ ἐπιπέδῳ κατὰ τὸ Η σημεῖον, καὶ ἐπι-
ζευχθεῖσα ἡ ΕΗ ἐκβεβληθῶ καὶ συμβαλλέτω τῇ
25 περιφερείᾳ κατὰ τὸ Α, καὶ ἥχθω διὰ τοῦ Α τῇ

5. τούτῳ ν. ἔστι p. 6. τό] corr. ex τῷ m. rec. V. 9.
μ'] με' p. μδ' Vv. 11. δέ] δὲ τὸ (τῷ ν) δρώμενον νp. 12.
Post δρθήσεται add. κατὰ παράλληλον θέσιν τῇ ἐξ ἀρχῆς μετα-
βαῖνον mg. m. 2 v. 14. σημείον ν. 17. Post ποτέ (pr.)
del. μέν p. μεῖζον ν. 18. ἵτοι δή] ἡ δέ e corr. ν, ἵτοι

quoniam $\angle B$ rectus est.

iacens perpendicularare, oculus autem sit Γ , et centro B , radio autem $B\Gamma$ circulus describatur $\Gamma\Delta$. dico, si Γ per ambitum circuli moueatur, AB semper aequale adparere. et hoc manifestum est; omnes enim radii a Γ puncto ad AB adcentes angulos aequales efficiunt,

ergo quod cernitur, aequale adparebit.

40.

Sin magnitudo, quae cernitur, ad planum subiacens perpendicularis non est, per circuli autem ambitum mouetur, semper inaequalis cernetur.

sit circulus $A\Theta$, et in ambitu eius sumatur punctum Δ , et ad circulum non perpendicularis erigatur recta ΔZ , oculus autem sit E . dico, ΔZ , si per ambitum circuli moueatur, modo maiorem modo minorem adparere.

aut igitur ΔZ radio maior est aut aequalis aut minor. primum sit maior, et per E centrum rectae ΔZ parallela ducatur EG , et sit $EG = \Delta Z$, ducaturque a puncto Γ ad planum subiacens perpendicularis GH , quae cum plano in H concurrat, et ducta EH producatur concurratque cum ambitu in A , per A

$\delta\varepsilon$ Vp. $\dot{\eta}]$ del. punctis v. $\mu\varepsilon\zeta\sigma\nu$ v, sed corr. $\varepsilon\sigma\tau$ Vp.
 $\dot{\eta}]$ add. m. 2 V. 19. $\mu\varepsilon\zeta\sigma\nu$ v, sed corr. 20. $\Delta Z]$ m. 2 v.
 21. $\tau\dot{\eta}]$ m. 2 v. 22. $\varepsilon\pi\pi\delta\sigma\nu$ V, corr. m. 1. 23. $\varepsilon\pi\pi\zeta\sigma\chi\vartheta\dot{\eta}\sigma\alpha$ v, sed corr.

ΕΓ παράλληλος ἡ ΑΒ, καὶ ἔστω ἡ ΑΒ τῇ ΔΖ ἴση.
λέγω, ὅτι ἡ ΑΒ πασῶν τῶν ἐπὶ τῆς τοῦ κύκλου περιφερείας μεθισταμένων εὐθειῶν ἐλάσσων φανήσεται.
ἔπειζεύχθωσαν γὰρ αἱ ΓΖ, ΕΖ, ΒΓ, ΕΒ. ἔχομεν δὲ
5 ἐν τῷ παρακειμένῳ τῷ λιγότερον τῶν παραλληλών τῶν ποιουσῶν
διὰ τοῦ Ε σημείου ἀγομένων εὐθειῶν καὶ ποιουσῶν
πρὸς τῇ ΕΓ γωνίαν ἐλαχίστη ἔστιν ἡ ὑπὸ ΓΕΑ.
ἐπεὶ οὖν ἡ ΓΕ τῇ ΑΒ παράλληλός ἔστιν, ἀλλὰ καὶ
ἴση, καὶ ἡ ΕΑ ἄρα τῇ ΓΒ ἴση τε καὶ παράλληλός ἔστιν.
10 παραλληλόγραμμον ἄρα ἔστι τὸ ΒΕ. διὰ τὰ αὐτὰ δὴ
καὶ τὸ ΖΕ παραλληλόγραμμόν ἔστιν. καὶ ἐπεὶ δεῖ
δεῖξαι, ὅτι ἐλασσον φαίνεται τὸ ΑΒ τοῦ ΔΖ, δῆλον,
ὅτι πρότερον δεῖ δεῖξαι, ὅτι ἡ ὑπὸ ΒΕΑ γωνία ἐλάσ-
σων ἔστι τῆς ὑπὸ ΖΕΔ γωνίας. ἐπεὶ οὖν δέδεικται,
15 ὅτι πασῶν τῶν διὰ τοῦ Ε σημείου διαγομένων εὐθειῶν
καὶ ποιουσῶν πρὸς τῇ ΓΕ γωνίας ἐλαχίστη ἔστιν ἡ
ὑπὸ ΓΕΑ, ἐλάσσων ἄρα ἔστι καὶ τῆς ὑπὸ ΓΕΔ ἡ
ὑπὸ ΓΕΑ. ἐκκείσθω τῷ τοῦ κύκλου ἡμικυκλίῳ ἴσον
τὸ ΚΑΛ, καὶ εἰλήφθω αὐτοῦ τὸ κέντρον τὸ Ν, καὶ
20 κείσθω τῇ ὑπὸ ΓΕΑ ἴση γωνία ἡ ὑπὸ ΚΝΜ, τῇ δὲ
ὑπὸ ΓΕΔ ἴση ἡ ὑπὸ ΚΝΟ, καὶ κείσθω τῇ ΔΖ ἐκα-
τέρᾳ τῶν ΟΝ, ΜΝ ἴση, καὶ διὰ μὲν τοῦ Μ τῇ ΚΝ
ἴση καὶ παράλληλος ἥχθω ἡ ΜΠ, καὶ ἐπειζεύχθω ἡ
ΠΚ· παραλληλόγραμμον ἄρα ἔστι τὸ ΝΠ καὶ ἴσον

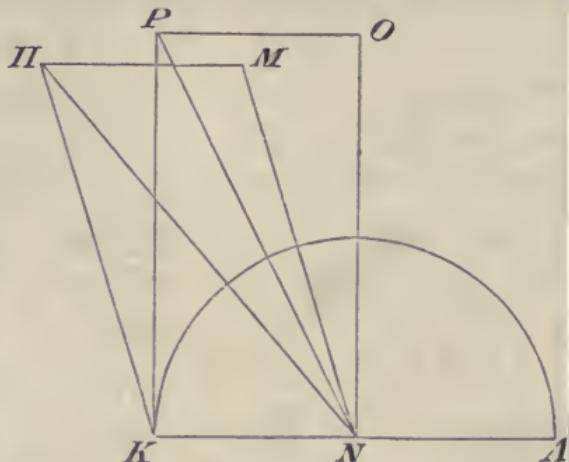
3. -ς με-] in ras. V.   4. δέ] δή v.   7. πρός] supra
scr. p.   γωνίας p.   8. ἀλλά — 9. ἔστιν] om. v.   9. ἔστι p.
10. ἔστιν Vv.   11. ἔστι p.   δεῖ] in ras. V, corr. ex δή
m. 2 v.   12. διτι] om. v, ὡς comp. m. 2.   ἐλάσσων V, corr.
m. rec.   13. δεῖ] corr. ex δή m. 2 v.   ἐλασσον v.   14.
ἔστιν Vv.   17. ἐλασσον v.   ἔστιν Vv.   18. τῷ] corr. ex τῷ
m. 2 v.   19. τό (pr.)] corr. ex τῷ m. 2 v.   τό (tert.)] τῷ v.
22. μέν] del. m. 2 v.   24. ἔστιν Vv.

autem rectae $E\Gamma$ parallela ducatur AB , sitque $AB = \Delta Z$. dico, AB omnibus rectis, quae per ambitum circuli moueantur, minorem adparere. ducantur enim ΓZ ,

EZ , $B\Gamma$, EB . cognouimus autem in propositione theoremati XXXVI mo adnexa [p. 204, 11 sq.], omnium rectarum per E ductarum et cum $E\Gamma$ angulum efficiunt minimum angulum efficere AE , sc. $\angle \Gamma EA$. iam quoniam ΓE rectae AB parallela

est, uerum etiam aequalis, etiam EA rectae ΓB et aequalis est et parallela; BE igitur parallelogrammum est. eadem de causa igitur etiam ZE parallelogrammum est. et quoniam demonstrandum est, AB minus adparere quam ΔZ , manifestum est prius demonstrandum, esse $\angle BEA < ZE\Delta$. iam quoniam demonstrauimus, omnium rectarum, quae per E punctum ducantur et cum ΓE angulos efficiant, minimum angulum efficere EA , sc. $\angle \Gamma EA$, est $\angle \Gamma EA < \Gamma E\Delta$. ponatur KAA semicirculo circuli aequale, et sumatur centrum eius N , ponaturque $\angle KNM = \Gamma EA$, $KNO = \Gamma E\Delta$, et ponatur $ON = MN = \Delta Z$, per M autem rectae KN aequalis et parallela ducatur $M\Pi$, et ducatur ΠK ; $\Pi\Delta$ igitur parallelogrammum est et parallelogrammo

καὶ ὅμοιον τῷ BE . πάλιν διὰ τοῦ O τῇ KN ἵση καὶ παράλληλος ἥχθω ἡ OP , καὶ ἐπεξέυχθω ἡ PK . τὸ PN ἄρα παραλληλόγραμμον ἴσον τε
 5 καὶ ὅμοιόν ἔστι τῷ ZE . καὶ ἐπεξέυχθωσαν αἱ διαγώνιοι αἱ PN , PP . ὥστε καὶ ἡ
 10 ὑπὸ KNP γωνία τῆς ὑπὸ KNP γωνίας ἐλάσσων ἔστιν. καὶ ἔστιν
 ἡ μὲν ὑπὸ KNP ἵση τῇ ὑπὸ AEB , ἡ δὲ ὑπὸ KNP
 15 ἵση τῇ ὑπὸ AEZ . ἐλάσσων ἄρα ἡ ὑπὸ AEB τῆς ὑπὸ AEZ . ὥστε καὶ τὸ AB μέγεθος τοῦ AZ μεγέθους ἐλασσονὸς διφθήσεται.

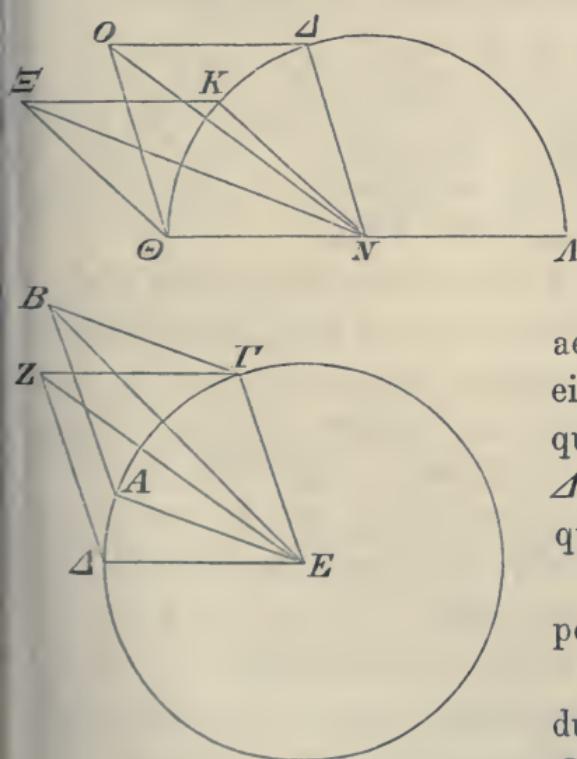
δομοίως δὴ δεῖξομεν, ὅτι ἡ BA τῆς ZA ἐλάσσων ἔστι τῆς ZA ἵσης τε καὶ ἐλασσονὸς τῆς ἐκ τοῦ κέντρου ὑπαρχούσης.
 20

ἄλλὰ δὴ ἔστω ἡ AZ τῇ ἐκ τοῦ κέντρου ἵση, καὶ πατεσκευάσθω πάντα τὰ αὐτὰ τοὺς πρότερον, καὶ κείσθω τῷ τοῦ κύκλου ἡμικυκλίῳ ἴσον ἡμικύκλιον τὸ ΘKA , καὶ εἰλήφθω αὐτοῦ τὸ κέντρον τὸ N . καὶ ἐπεὶ ἡ AZ
 25 ἵση ὑπόκειται τῇ ἐκ τοῦ κέντρου τοῦ κύκλου, ἵση ἄρα ἔστιν ἡ AZ τῇ ΘN . καὶ κείσθω τῇ μὲν ὑπὸ GEA γωνίᾳ ἵση ἡ ὑπὸ ΘNK , καὶ ἥχθω τῇ ΘN παράλληλος

5. ἔστιν V. v. 7. διαγώνιαι p. 11. KNP] corr. ex KN m. 2 v. 13. ἔστιν] ἔστι p. 14. ἡ δέ — 15. AEB] mg. m. 2 v (κείμενον). 15. ἵση] om. v. ἐλάσσων ἄρα] ὥστε καὶ v. AEB] AEB ἐλάσσων ἔστι v. 17. ἐλάσσων V, sed

BE aequale et simile. rursus per *O* rectae *KN* aequalis et parallela ducatur *OP*, ducaturque *PK*; *PN* igitur parallelogrammum est parallelogrammo *ZE* aequale et simile. et ducantur diagonales *PN*, *NN*. itaque $\angle KN\pi < KNP$. est autem $\angle KN\pi = AEB$, $KNP = \angle EZ$. quare $\angle AEB < \angle EZ$. ergo etiam magnitudo *AB* cernetur minor magnitudine $\angle Z$ [def. 4].

iam similiter demonstrabimus, esse $BA < Z\Delta$, ubi $Z\Delta$ radio uel aequalis est uel etiam minor.

iam uero $\angle Z$ radio aequalis sit, eademque omnia comparentur, quae antea, et ponatur semicirculus ΘKA semicirculo circuli aequalis, centrumque eius sumatur *N*. et quoniam supposuimus, $\angle Z$ radio circuli aequalis esse, erit

$$\angle Z = \angle ON.$$

ponatur igitur

$\angle ONK = \angle GEA$, ducaturque *KE* rectae $\angle ON$ parallela, sumaturque $KE = \angle ON$, et ducatur *EΘ*, ponatur autem

corr. 18. ξλασσον v, sed corr. 19. ἐστίν Vv, mg. δρθή-
τεται m. 2 v. 21. με' Vv. 23. τό] τῶ v. 25. τῆ] corr.
της V. 26. ὑπό] ὑπὸ τό Vvp. ΓΕΑ] e corr. V. 27.
ση] l- in ras. V.

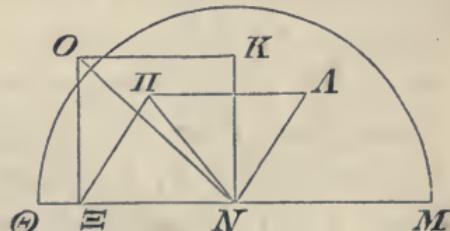
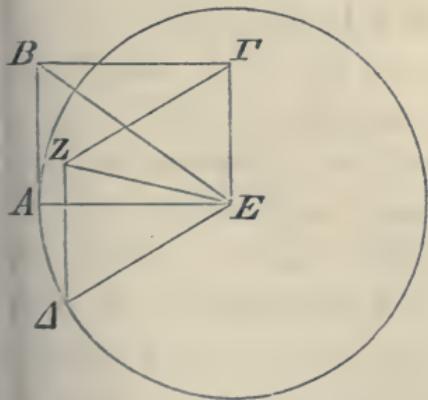
ἡ ΚΞ, καὶ τῇ ΘΝ ἀφηρήσθω ἵση ἡ ΚΞ, καὶ ἐπεξεύχθω
 ἡ ΞΘ, τῇ δὲ ὑπὸ τῶν ΓΕΔ ἵση κείσθω ἡ ὑπὸ τῶν
 ΘΝΔ, καὶ τῇ ΘΝ παράλληλος ἥχθω ἡ ΔΟ, καὶ ἵση
 τῇ ΘΝ ἀφηρήσθω ἡ ΔΟ, καὶ ἐπεξεύχθω ἡ ΟΘ· παρ-
 5 αλληλόγραμμον ἄρα ἔστιν ἐκάτερον τῶν ΘΔ, ΘΚ, καὶ
 ἔστιν ἵσα τε καὶ δημοια τοῖς EZ, EB. ὕστε καὶ ἡ μὲν
 ὑπὸ ΘΝΔ γωνία ἵση ἔστι τῇ ὑπὸ ΓΕΔ, ἡ δὲ ὑπὸ⁶
 ΘΝΚ ἵση ἔστι τῇ ὑπὸ ΓΕΑ. ἐλάσσων δὲ ἡ ὑπὸ ΓΕΑ
 τῆς ὑπὸ ΓΕΔ· ἐλάσσων ἄρα καὶ ἡ ὑπὸ ΘΝΚ τῆς
 10 ὑπὸ ΘΝΔ. [καὶ] ἐπεξεύχθωσαν αἱ διαγώνιοι αἱ ΞΝ,
 ΟΝ· ἐλάσσων ἄρα καὶ ἡ ὑπὸ ΘΝΞ τῆς ὑπὸ ΘΝΟ.
 ἵση δὲ ἡ μὲν ὑπὸ ΘΝΞ τῇ ὑπὸ ΑΕΒ, ἡ δὲ ὑπὸ ΘΝΟ
 τῇ ὑπὸ ΔΕΖ· ἐλάσσων ἄρα καὶ ἡ ὑπὸ ΑΕΒ τῆς
 ὑπὸ ΔΕΖ. ἐλασσον ἄρα διφθήσεται τὸ ΑΒ μέγεθος
 15 τοῦ ΔΖ μεγέθους· δύπερ ἔδει δεῖξαι.

ἀλλὰ δὴ ἔστω ἡ ΔΖ ἐλάσσων τῆς ἐκ τοῦ κέντρου
 τοῦ κύκλου, καὶ πατεσκευάσθω τὰ αὐτὰ τοῖς πρότερον,
 καὶ κείσθω. τῷ τοῦ κύκλου ἡμικυκλίω ἵσον τὸ ΘΜ,
 καὶ εἰλήφθω τὸ κέντρον τοῦ κύκλου τὸ Ν, καὶ ἀφηρή-
 20 σθω ἀπὸ τῆς ΘΝ τῇ ΔΖ ἵση ἡ ΝΞ, καὶ κείσθω τῇ
 μὲν ὑπὸ ΓΕΑ γωνίᾳ ἵση ἡ ὑπὸ ΘΝΚ, τῇ δὲ ὑπὸ⁷
 ΓΕΔ ἵση ἡ ὑπὸ ΘΝΔ, καὶ ἔστω ἵση ἐκάτερα τῶν
 ΝΚ, ΝΔ τῇ ΔΖ, καὶ ἥχθω διὰ μὲν τοῦ Κ τῇ ΝΞ
 ἵση καὶ παράλληλος ἡ ΚΟ, καὶ ἐπεξεύχθω ἡ ΟΞ, διὰ
 25 δὲ τοῦ Λ τῇ ΞΝ παράλληλος ἡ ΛΠ, καὶ ἐπεξεύχθω
 ἡ ΠΞ· παραλληλόγραμμον ἄρα ἔστιν ἐκάτερον τῶν
 ΚΞ, ΞΔ, καὶ ἔστι τὸ μὲν ΚΞ τῷ ΕΒ ἵσον τε καὶ

3. ΘΝΔ] mut. in ΘΝΔ m. rec. V, ΘΝ p et add. Δ m. 2 v.
 ΘΝ] corr. ex Θ m. rec. V. ΔΟ] ΔΟ V. 4. ΔΟ]
 ΔΟ V. 5. ΘΔ] ΔΘ p, ΘΔ V. 6. τοῖς] τῇ p. ἡ μέν]
 om. v. 7. ΘΝΔ] ΘΝΔ V. ἔστιν Vv. 8. ἔστιν Vv.
 10. ΘΝΔ] ΘΝΔ V. καὶ] om. Vv. 14. ἐλάσσων p.

$\angle \Theta NA = \Gamma EA$, ducaturque ΔO rectae ΘN parallela, sumaturque $\Delta O = \Theta N$, et ducatur $O\Theta$; itaque utrumque ΘA , ΘK parallelogrammum est et parallelogrammis EZ , EB aequalia et similia. quare etiam $\angle \Theta NA = \Gamma EA$, $\Theta NK = \Gamma EA$. uerum $\angle \Gamma EA < \Gamma EA$. itaque etiam $\angle \Theta NK < \Theta NA$. ducantur diagonales ΞN , ON . itaque etiam $\angle \Theta N \Xi < \Theta NO$. uerum $\angle \Theta N \Xi = AEB$, $\Theta NO = \Delta EZ$. itaque etiam $\angle AEB < \Delta EZ$. ergo magnitudo AB minor magnitudine AZ cernetur; quod erat demonstrandum.

iam uero AZ radio circuli minor sit, eademque comparentur, quae antea, et semicirculo circuli aequale ponatur ΘM , sumaturque centrum circuli N , et a ΘN auferatur $N\Xi$ rectae AZ aequalis, ponaturque

$\angle \Theta NK = \Gamma EA$, $\angle \Theta NA = \Gamma EA$, et sit $NK = NA = AZ$, ducaturque per K rectae $N\Xi$ aequalis et parallela KO , et ducatur $O\Xi$, per A autem rectae ΞN parallela $A\Pi$, et ducatur $\Pi\Xi$; utrumque $K\Xi$, ΞA igitur parallelo-

16. με' Vv, μξ' p. της] corr. ex τηι m. 2 V. 18. τό]
τω v. 25. τη] corr. ex της V, της p.v. 26. Post η ras.
1 litt. v. 27. εστιν Vv.

διμοιον, τὸ δὲ ΞΑ τῷ ΕΖ· ὥστε καὶ γωνία ἡ ὑπὸ ΘΝΚ ἵση τῇ ὑπὸ ΓΕΑ, ἡ δὲ ὑπὸ ΘΝΛ τῇ ὑπὸ ΓΕΔ. μείζων δὲ ἡ ὑπὸ ΓΕΔ τῆς ὑπὸ ΓΕΑ· μείζων ἄρα καὶ ἡ ὑπὸ ΘΝΛ τῆς ὑπὸ ΘΝΚ. ἐπεξεύχθωσαν αἱ
5 ΝΟ, ΝΠ· καὶ ἡ ὑπὸ ΞΝΟ ἄρα τῆς ὑπὸ ΞΝΠ ἐλάσσων ἔστιν. ἵση δὲ ἡ μὲν ὑπὸ ΞΝΟ τῇ ὑπὸ ΑΕΒ, ἡ δὲ ὑπὸ ΞΝΠ τῇ ὑπὸ ΔΕΖ· ἐλάσσων ἄρα καὶ ἡ ὑπὸ ΑΕΒ τῆς ὑπὸ ΔΕΖ. καὶ βλέπεται ὑπὸ μὲν τῆς ΑΕΒ τὸ ΑΒ μέγεθος, ὑπὸ δὲ τῆς ὑπὸ ΔΕΖ τὸ ΔΖ.
10 ἐλασσον ἄρα διφθήσεται τὸ ΑΒ μέγεθος τοῦ ΔΖ μεγέθους· ὅπερ ἔδει δεῖξαι.

μα'.

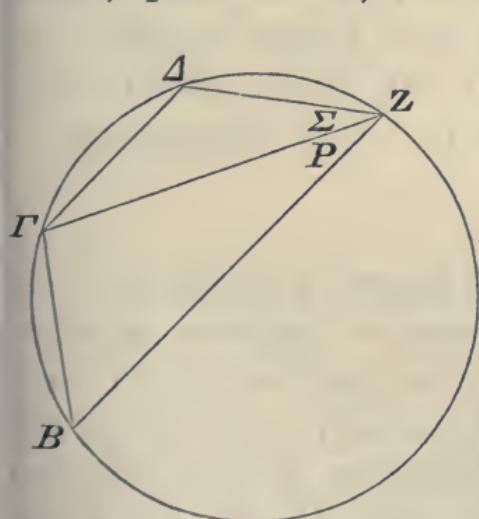
"Ἔστι τις τόπος, οὗ τοῦ διματος μένοντος, τοῦ δὲ δρώμενου μεθισταμένου, ἵσον ἀεὶ τὸ δρώμενον φαίνεται.
15 ἔστω γὰρ δρώμενον μὲν τὸ ΒΓ, διμα δὲ τὸ Ζ, ἀφ' οὗ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ ΖΓ, ΖΒ, καὶ περιειλήφθω τὸ ΖΒΓ τρίγωνον κύκλῳ τῷ ΔΒΖ. λέγω, δτι τὸ ΒΓ μεθιστάμενον ἐπὶ τῆς τοῦ γραφέντος κύκλου περιφερείας ἵσον ἀεὶ δραθήσεται. μετακείσθω γὰρ τὸ
20 ΒΓ ἐπὶ τοῦ ΓΔ, καὶ ἐπεξεύχθω ἡ ΔΖ. οὐκοῦν ἵση ἔστιν ἡ ΒΓ περιφέρεια τῇ ΓΔ περιφερείᾳ. ἵση ἄρα καὶ ἡ Ρ γωνία τῇ Σ γωνίᾳ. τὰ δὲ ὑπὸ ἵσων γωνιῶν δρώμενα ἵσα φαίνεται. ἵσον ἄρα φαίνεται τὸ ΒΓ τῷ ΓΔ.

2. ὑπό (sec.)] ὑ- in ras. m. 1 V. 3. μείζων (utrumque)]
μεῖζον v. ΓΕΑ] τὴν ΓΑ v (inter Γ et Α ras. 1 litt.). 9.
ὑπὸ ΔΕΖ] ΔΕΖ p. 12. μα'] μη' p; μξ' V et v m. 1; με'
v m. 2. 13. μένωντος v, sed corr. 15. Post Z eras. Δ V.
17. ΖΒΓ] ΒΖΓ p. 18. ἐπί] ἐ- in extr. lin. v. 21. τῇ]
τῆς V. περιφερείᾳ] -σ add. m. rec. V. 22. Post ἡ eras.
ἡ V. τῇ] τῆς p. γωνίᾳ] γωνίας p. ἵσον ἄρα φαίνεται
τὰ δὲ ὑπὸ ἵσων γωνιῶν δρώμενα ἵσα φαίνεται v, corr. m. 2 litteris αβγ adpositis. ὑπό] ὑπὸ τῶν p. 23. τό] τῷ v. ΓΔ]
Γ supra scr. m. 1 V.

grammum est, et $K\Sigma$ parallelogrammo EB et aequale est et simile, ΣA autem parallelogrammo EZ ; quare etiam $\angle \Theta NK = \Gamma EA$, $\angle \Theta NA = \Gamma EZ$. uerum $\angle \Gamma EZ > \Gamma EA$. itaque etiam $\angle \Theta NA > \Theta NK$. ducantur NO , NN . itaque etiam $\angle \Sigma NO < \Sigma NP$. uerum $\angle \Sigma NO = AEB$, $\angle \Sigma NP = \angle EZ$; quare etiam $\angle AEB < \angle EZ$. et ab angulo AEB magnitudo AB cernitur, a $\angle EZ$ autem $\angle Z$. ergo magnitudo AB minor adparet magnitudine $\angle Z$; quod erat demonstrandum.

41.

Locus est, unde oculo manente, mota autem magnitudine, quae cernitur, haec semper aequalis adparet.¹⁾

cernatur enim $B\Gamma$, oculus autem sit Z , a quo radii adcidant $Z\Gamma$, ZB , triangulusque ZBG circulo $\angle BZ$ comprehendatur. dico, si $B\Gamma$ per ambitum circuli descripti moueatur, semper eam aequalem cerni. transponatur enim $B\Gamma$ ad $\Gamma\Delta$, et ducatur $\angle Z$. itaque arcus $B\Gamma$ arcui $\Gamma\Delta$ aequalis est.

quare etiam $\angle P = \Sigma$. quae autem ab angulis aequalibus cernuntur, aequalia adparent [def. 4]. ergo $B\Gamma$ magnitudini $\Gamma\Delta$ aequalis adparet.

1) In figura litteras P , Σ permutouit v, pro Σ in Vp est O .

μβ'.

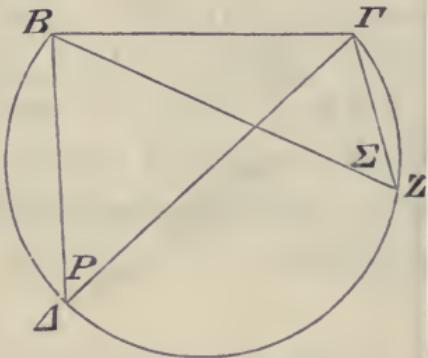
"Εστι τις τόπος, οὗ τοῦ ὅμματος μεθισταμένου, τοῦ δὲ δρωμένου μένοντος, ἀεὶ ἵσον τὸ δρώμενον φαίνεται.

ἔστω γὰρ δρώμενον μὲν

5 τὸ $B\Gamma$, ὅμμα δὲ τὸ Z , ἀφ' οὗ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ $ZB, Z\Gamma$, καὶ περιειλήφθω τὸ $BZ\Gamma$ τρίγωνον τυμήματι κύκλου τῷ $BZ\Gamma$, καὶ

10 μετακείσθω τὸ Z ὅμμα ἐπὶ τοῦ Δ , καὶ μεταπιπτέτωσαν αἱ ἀκτῖνες αἱ ΔB ,

$\Delta\Gamma$. οὐκοῦν ἵση ἡ P γωνία τῇ Σ . ἐν γὰρ τῷ αὐτῷ τυμήματι εἰσι. τὰ δὲ ὑπὸ ἵσων γωνιῶν δρώμενα ἵσα 15 φαίνεται. ἵσον ἄρα τὸ $B\Gamma$ διὰ παντὸς φαίνεται τοῦ ὅμματος μεθισταμένου ἐπὶ τῆς $B\Gamma\Delta$ περιφερείας.

μγ'.

"Εστι τις τόπος, οὗ τοῦ ὅμματος μεθισταμένου, τοῦ δὲ δρωμένου μένοντος, ἄνισον τὸ δρώμενον φανεῖται.

20 ᔾστω γὰρ δρώμενον τὸ $K\Delta$, εὐθεῖα δὲ ἡ $B\Gamma$ συμπίπτουσα τῇ $K\Delta$ προσεκβαλλομένῃ, καὶ εἰλήφθω τῆς $\Delta\Gamma$ καὶ τῆς ΓK μέση ἀνάλογον ἡ ΓZ , καὶ ἐπεξεύχθω ἡ ZK καὶ ἡ $Z\Delta$, περὶ δὲ τὴν $K\Delta$ τυμῆμα γεγράφθω δξεῖαν ἔχον τὴν Φ γωνίαν. ἐφάψεται δὴ 25 τῆς $B\Gamma$ εὐθείας, ἐπείπερ ἔστιν, ὡς ἡ $\Delta\Gamma$ πρὸς τὴν ΓZ , οὕτως ἡ $Z\Gamma$ πρὸς τὴν ΓK . κείσθω οὖν τὸ ὅμμα ἐπὶ τοῦ B σημείου, καὶ προσβεβλήσθωσαν αἱ $\Delta B, BK$,

1. μβ'] μθ' Vp, v m. 1; μζ' v m. 2. 2. -θιστα-] in ras. V. 11. τοῦ] mut. in τό m. rec. V. μεταπιπτέτωσαι V,

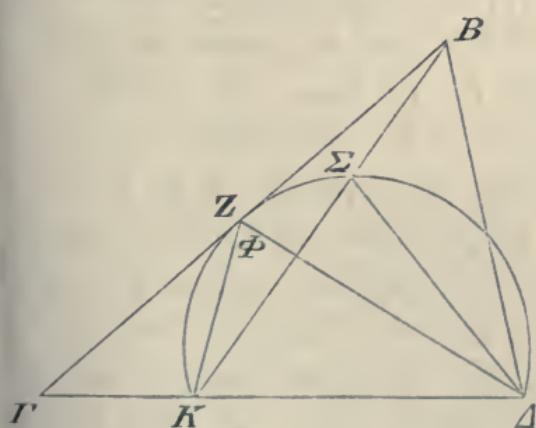
42.

Locus est, unde oculo moto, magnitudine autem, quae cernitur, manente haec semper aequalis adpareat.

cernatur enim $B\Gamma$, oculus autem sit Z , a quo radii adcidant ZB , $Z\Gamma$, triangulusque $BZ\Gamma$ segmento circuli $BZ\Gamma$ comprehendatur, et oculus Z ad Δ transponatur, radiique rursus adcidant ΔB , $\Delta \Gamma$. est igitur $\angle P = \Sigma$; nam in eodem segmento sunt. quae autem ab angulis aequalibus cernuntur, aequalia adparent [def. 4]. ergo $B\Gamma$ semper aequalis adpareat, si oculus in arcu $B\Gamma\Delta$ mouetur.

43.

Locus est, unde oculo moto, magnitudo autem, quae cernitur, manente haec inaequalis adparebit.

cernatur enim $K\Delta$, recta autem sit $B\Gamma$ cum $K\Delta$ producta concurrens, et media inter $\Delta\Gamma$, ΓK proportionalis sumatur ΓZ , ducanturque ZK , $Z\Delta$, et circum $K\Delta$ segmentum describatur angulum

acutum Φ comprehendens; continget igitur rectam $B\Gamma$, quoniam est $\Delta\Gamma : \Gamma Z = Z\Gamma : \Gamma K$. iam oculus in B

corr. m. rec. 12. αι (pr.)] om. p. 13. P] post ras. 1 litt. V.

14. εἰσι] supra -σι ras. V. 17. μγ'] ν' Vp, v m. 1; μξ' v m. 2. 20. τό] τῷ v. 24. ὀξεῖαν] in ras. V. ἔχων v, -ον in ras. V. 27. προσενθεβλήσθωσαν p.

ἐπεξεύχθω δὲ ἡ ΣΔ. οὐκοῦν ἵση ἡ Φ γωνία τῇ Σ γωνίᾳ· ἐν γὰρ τῷ αὐτῷ τμήματι εἰσιν. καὶ ἔστιν ἡ Σ τῆς Β γωνίας μείζων· καὶ ἡ Φ ἄρα γωνία τῆς Β μείζων ἔστιν. τοῦ ἄρα ὅμματος ἐπὶ τοῦ Ζ ὅντος μεῖζον 5 φανεῖται τὸ ΚΔ ἥπερ ἐπὶ τοῦ Β.

μδ'.

Τὸ δ' αὐτὸ συμβήσεται, κἄν παράλληλος ἡ ἡ γραμμὴ τῷ δρωμένῳ μεγέθει, ἐφ' ἵσ τὸ ὅμμα μεθίσταται.

ἔστω γὰρ παράλληλος ἡ ΒΓ τῷ δρωμένῳ τῷ ΔΖ, 10 καὶ δίχα τετμήσθω ἡ ΔΖ κατὰ τὸ Κ, πρὸς δρθὰς δὲ ἀνήχθω ἡ ΚΝ. κείσθω οὖν τὸ ὅμμα ἐπὶ τοῦ Ν, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ ΝΔ, ΝΖ, περὶ δὲ τὴν ΔΖ τμῆμα γεγράφθω, ὃ δεξεῖται τὴν Φ, Α γωνίαν. ἐπεὶ οὖν διάμετρός ἔστιν ἡ ΚΝ, καὶ πρὸς δρθὰς ἀπ' ἄκρας 15 ἥκται ἡ ΚΝ τῇ ΒΓ, ἡ ΒΓ ἄρα ἐφάπτεται τοῦ ΔΝΖ τμήματος. μετακείσθω δὴ τὸ ὅμμα ἐπὶ τοῦ Γ, καὶ προσβεβλήσθωσαν αἱ ΓΖ, ΓΔ, ἐπεξεύχθω δὲ ἡ ΡΖ. οὐκοῦν ἵση ἡ Φ, Α γωνία τῇ Ρ γωνίᾳ. ἡ δὲ Ρ τῆς Σ γωνίας μείζων ἔστιν· μείζων ἄρα καὶ ἡ Φ, Α τῆς Σ. 20 τὰ δὲ ὑπὸ μεῖζονος γωνίας δρώμενα μείζονα φαίνεται· μεῖζον ἄρα φανεῖται τὸ ΔΖ τοῦ ὅμματος ἐπὶ τοῦ Ν κειμένου ἥπερ ἐπὶ τοῦ Γ. τοῦ ἄρα ὅμματος ἐπὶ τῆς ΒΓ μεθισταμένου παραλλήλου οὕσης τῇ ΔΖ ἀνισον φαίνεται τὸ δρώμενον.

2. εἰσι p.

3. Ante Β ras. 1 litt. V.

ἄρα] in ras. V.

4. ἔστι p. 5. ἐπί] supra scr. m. 1 V. B] e corr. V. 6. μδ'] να' Vp, v m. 1; μη' v m. 2. 7. ἥ] supra scr. V. 10. δὲ ἀνήχθω] διανοίχθω v. 13. Α] postea ins. V. 15. ΚΝ] K e corr. m. rec. V. 16. τοῦ] mut. in τό m. rec. V.

puncto collocetur, et adcidant $\angle B, BK$, ducatur autem $\Sigma\Delta$. itaque $\angle \Phi = \Sigma$; nam in eodem segmento sunt. et $\angle \Sigma > B$; quare etiam $\angle \Phi > B$. ergo $K\Delta$ maius adparebit oculo in Z posito quam in B .

44.

Idem autem eueniet etiam, ubi recta, per quam oculus mouetur, magnitudini, quae cernitur, parallela est.

sit enim $B\Gamma$ magnitudini, quae cernitur, ΔZ parallela, et in K recta ΔZ in duas partes aequales secetur, perpendicularis autem erigatur KN . oculus

igitur in N collocetur, ducanturque NA, NZ , circum ΔZ autem segmentum describatur, quod angulum $\Phi + A$ capiat. iam quoniam KN diametrum est, et ad KN perpendicularis in ter-

mino erecta est $B\Gamma$, segmentum ΔNZ contingit $B\Gamma$. iam oculus ad Γ transponatur, et adcidant $\Gamma Z, \Gamma\Delta$, ducanturque PZ . itaque $\angle \Phi + A = P$. uerum $\angle P > \Sigma$; quare etiam $\angle \Phi + A > \Sigma$. quae autem ab angulo maiore cernuntur, maiora adparent [def. 4]; quare ΔZ maius adparebit oculo in N posito quam in Γ . ergo si oculus per $B\Gamma$ magnitudini ΔZ parallelam mouetur, quod cernitur, inaequale adparet.

17. προβεβλήσθωσαν Vpν.
μείζωνα v.

19. ἐστι' p.

20. μείζονα]

με'.

"Εστι τις τόπος κοινός, ἐν ᾧ τὰ ἵσα μεγέθη ἄνισα φαίνεται.

ἔστω γὰρ ἵση ἡ ΒΓ τῇ ΓΔ, καὶ περὶ μὲν τὴν ΒΓ 5 ἡμικύκλιον γεγράφθω τὸ ΒΖΓ, περὶ δὲ τὴν ΓΔ τμῆμα μεῖζον ἡμικυκλίου, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ ΖΒ, ΖΓ, ΖΔ. οὐκοῦν ἡ ἐν τῷ ἡμικυκλίῳ γωνία μείζων ἔστι τῆς ἐν τῷ μείζονι τμήματι. τὰ δὲ ὑπὸ μείζονος γωνίας δρῶμενα μείζονα φαίνεται· μείζων ἄρα ἡ ΒΓ τῆς ΓΔ 10 φαίνεται· ἦν δὲ καὶ ἵση. ἔστιν ἄρα τόπος κοινός, ἐν ᾧ τὰ ἵσα μεγέθη ἄνισα φαίνεται.

με'.

"Εστι τις τόπος κοινός, ἀφ' οὗ τὰ ἄνισα μεγέθη ἵσα φαίνεται.

15   ἔστω γὰρ μείζων ἡ ΒΓ τῆς ΓΔ, καὶ περὶ μὲν τὴν ΒΓ μεῖζον ἡμικυκλίον τμῆμα γεγράφθω, περὶ δὲ τὴν ΓΔ ὅμοιον τῷ περὶ τὴν ΒΓ, τουτέστι δεχόμενον γωνίαν ἵσην τῇ ἐν τῷ ΒΖΓ, ἐπεξεύχθωσαν δὲ αἱ ΖΒ, ΖΓ, ΖΔ. οὐκοῦν ἐπεὶ ἵσαι εἰσὶν αἱ ἐν τοῖς δμοίοις τμήμασι γωνίαι ἀλλήλαις, ἵσαι 20 εἰσὶν καὶ αἱ ἐν τοῖς ΒΖΓ, ΓΖΔ τμήμασι γωνίαι ἀλλήλαις. τὰ δὲ ὑπὸ ἵσων γωνιῶν δρῶμενα ἵσα φαίνεται.

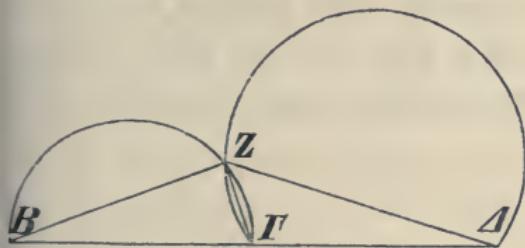
1. με'] νβ' V, v m. 1; μθ' v m. 2; νγ' p.   6. μείζων v.

7. ἔστιν v.   8. μείζονι] μείζωνι v, sed corr.   9. μείζων] μεῖζον v.   12. με'] νδ' p; νγ' V et v m. 1; ν' v m. 2.   13. ἕσα] supra ser. m. rec. V.   15. μείζον v.

45.

Locus est communis, ubi magnitudines aequales inaequales adparent.

sit enim $B\Gamma = \Gamma\Delta$, et circum $B\Gamma$ semicirculus describatur $BZ\Gamma$, circum $\Gamma\Delta$ autem segmentum semicirculo maius, ducanturque ZB , $Z\Gamma$, $Z\Delta$. itaque angulus in semicirculo positus angulo in segmento maiore posito maior est. quae autem ab angulo maiore cernuntur, maiora adparent [def. 4]. itaque $B\Gamma$ maior adpareat quam $\Gamma\Delta$; eadem autem aequalis erat. ergo locus est communis, ubi magnitudines aequales inaequales adparent.

46.

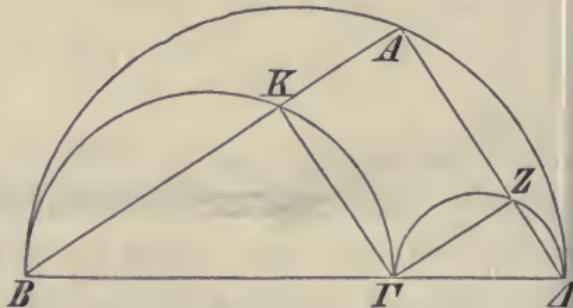
Locus est communis, unde magnitudines inaequales aequales adparent.

sit enim $B\Gamma > \Gamma\Delta$, et circum $B\Gamma$ segmentum describatur semicirculo maius, circum $\Gamma\Delta$ autem segmentum illi simile, h. e. quod angulum angulo in $BZ\Gamma$ posito aequalem capiat, ducanturque ZB , $Z\Gamma$, $Z\Delta$. quoniam igitur anguli in segmentis similibus positi inter se aequales sunt, etiam anguli in segmentis $BZ\Gamma$, $\Gamma Z\Delta$ positi inter se aequales sunt. quae autem ab angulis aequalibus cernuntur, aequalia adparent [def. 4]. oculo igitur in Z puncto posito $B\Gamma$ magnitudini $\Gamma\Delta$ aequalis adparebit; eadem autem maior est. ergo

τοῦ ἄρα ὅμιλος τιθεμένου ἐπὶ τοῦ Ζ σημείου ἵση ἀν-
φαίνοιτο ἡ ΒΓ τῇ ΓΔ· ἔστι δὲ μεῖζων. ἔστι τις ἄρα
τόπος κοινός, ἀφ' οὗ τὰ ἄνισα μεγέθη ἵσα φαίνεται.

μξ'.

- 5   Εἰσί τινες τόποι, ἐν οἷς τὰ ἄνισα μεγέθη δύο εἰς
ταύτῳ συντεθέντα ἵσα ἑκατέρῳ τῶν ἀνίσων φαίνεται.
    ἔστω γὰρ μεῖζων ἡ ΒΓ τῆς ΓΔ, καὶ περὶ τὰς ΒΓ,
ΓΔ ἡμικύκλια γεγράφθωσαν καὶ περὶ ὅλην τὴν ΒΔ.
οὐκοῦν ἵση ἡ ἐν
10 τῷ ΒΑΔ ἡμικυ-
κλίῳ γωνία τῇ ἐν
τῷ ΒΚΓ· ὁρθὴ
γάρ ἔστιν ἑκατέρᾳ
αὐτῶν. ἵση ἄρα
15 φαίνεται ἡ ΒΓ
τῇ ΒΔ· ὥσαύτως
δὲ καὶ ἡ ΒΔ τῇ ΓΔ τῶν ὅμιλων ἐπὶ τῶν ΒΑΔ, ΒΚΓ,
ΓΖΔ ἡμικυκλίων κειμένων. εἰσί τινες ἄρα τόποι, ἐν
οἷς τὰ ἄνισα μεγέθη δύο εἰς ταύτῳ συντεθέντα ἵσα
20 ἑκατέρῳ τῶν ἀνίσων φαίνεται.

μη'.

Ἐνδεῖν τόπους, ἀφ' ὃν τὸ ἵσον μέγεθος ἡμισυ φα-
νεῖται ἡ τέταρτον μέρος καὶ καθόλου ἐν τῷ δοθέντι
λόγῳ, ἐν ᾧ καὶ ἡ γωνία τέμνεται.

- 25   ἔστω γὰρ εὐθεῖα ἡ ΑΖ, καὶ περὶ τὴν ΑΖ γε-
γράφθω τμῆμα τυχόν, καὶ ἐγγεγράφθω εἰς αὐτὸν γωνία

2. φαίνετο ν, corr. m. 1. τις] in ras. m. 1 V. . 4. μξ'
νε' p; νδ' V, m. 1 ν; να' m. 2 ν. 6. συντιθέντα p. 7. μεῖζον ν

locus est communis, unde magnitudines inaequales aequales adparent.

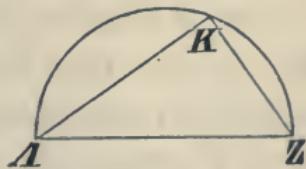
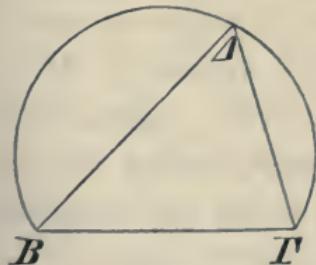
47.

Loca sunt, ubi magnitudines inaequales duae coniunctae utrius magnitudinum inaequalium aequales adparent.

sit enim $B\Gamma > \Gamma\Delta$, et circum $B\Gamma, \Gamma\Delta$ semicirculi describantur, item circum totam $B\Delta$. itaque angulus in semicirculo $B\Delta\Delta$ positus angulo in semicirculo $BK\Gamma$ posito aequalis est; nam uterque rectus est. itaque $B\Gamma$ magnitudini $B\Delta$ et rursus $B\Delta$ magnitudini $\Gamma\Delta$ aequalis adparent oculis in semicirculis $B\Delta\Delta, BK\Gamma, \Gamma Z\Delta$ positis. ergo loca sunt, ubi magnitudines inaequales duae coniunctae utrius magnitudinum inaequalium aequales adparent.

48.

Loca inuenire, unde magnitudines aequales dimidiae adpareant uel quarta pars uel omnino secundum datam rationem, secundum quam angulus secatur.

recta enim sit AZ , et circum AZ segmentum quoduis describatur, in eoque angulus K inscribatur,

8. γεγράφθω p. 11. τὴν] τὴν v. 12. $BK\Gamma]$ post B ras. 1 litt. v. 15. $B\Gamma]$ Γ e corr. V. 21. μῆν] νῆν' p; νε' V, m. 1 v; νβ' m. 2 v. 22. ὄν] οὐ v.

ἡ Κ, τῇ δὲ ΑΖ ἵση ἔστω ἡ ΒΓ, καὶ περὶ τὴν ΒΓ περιγεγράφθω τμῆμα, ὃ δέξεται τὴν τῆς Κ γωνίας ἡμίσειαν. οὐκοῦν ἡ Κ γωνία διπλασία ἔστι τῆς Δ γωνίας. διπλασία ἄρα φαίνεται ἡ ΑΖ τῆς ΒΓ τῶν 5 δύματων ἐπὶ τῶν ΑΚΖ, ΒΔΓ περιφερεῖῶν κειμένων.

μθ'.

Τῶν ἵσω τάχει φερομένων καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας ὅντων προσιόντων μὲν πρὸς τὸ δῦμα τὸ τελευταῖον προηγεῖσθαι δόξει, παραλλαξάντων δὲ τὸ μὲν προ-10 ηγούμενον ἐπακολουθεῖν, τὸ δὲ ἐπακολουθοῦν προ-ηγεῖσθαι δόξει.

φερέσθω γὰρ ἴσοταχῶς τὰ ΒΓ, ΔΖ, ΚΛ, καὶ ἀπὸ τοῦ Μ δύματος προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ ΜΓ, ΜΖ, ΜΛ. οὐκοῦν μετεωροτάτη ἔστι καὶ δεξιωτέρα τῶν ἀπὸ 15 τοῦ δύματος ἀκτίνων προσπιπτουσῶν ἡ ΜΓ· τὸ ἄρα ΒΓ δόξει προηγεῖσθαι. παραλλαξάντων δὲ τῶν ΒΓ, ΔΖ, ΚΛ καὶ ἐπὶ τῶν ΝΞ, ΠΡ, ΣΤ γενομένων προσ-πιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ ΜΝ, ΜΠ, ΜΣ. οὐκοῦν πασῶν τῶν ἀπὸ τοῦ δύματος ἀκτίνων προσπιπτουσῶν δεξιω-20 τέρα ἔστιν ἡ ΜΣ, ἀριστερὰ δὲ μᾶλλον ἡ ΜΝ· ὥστε καὶ τὸ μὲν ΣΤ προηγεῖσθαι δόξει, ἐπακολουθεῖν δὲ τὸ ΝΞ. τὸ μὲν ἄρα ΒΓ προηγούμενον ἐπὶ τοῦ ΝΞ γενόμενον δόξει ἐπακολουθεῖν, τὸ δὲ ΑΚ ἐπακολουθοῦν ἐπὶ τοῦ ΣΤ γενόμενον δόξει προηγεῖσθαι.

3. ἔστιν ν. 6. μθ'] νξ' p; νς' V, m. 1 ν; νγ' m. rec. ν.

8. τελευτέον V. 13. M] supra ser. m. 1 V. 14. μετεο-ρωτάτη V, corr. m. rec.; μετεοροτάτη ν. 23. δόξει] mg. m. 1 V.

sit autem $B\Gamma = \Delta Z$, et circum $B\Gamma$ segmentum describatur, quod partem dimidiam anguli K capiat. itaque $\angle K = 2\Delta$. ergo ΔZ duplo maior adparebit quam $B\Gamma$ oculis in arcubus ΔKZ , $B\Delta\Gamma$ positis.

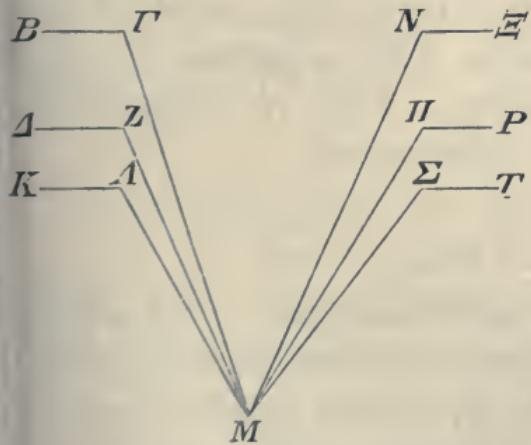
49.

Magnitudinibus aequali celeritate motis et in eadem recta positis ad oculum adcedentibus ultima praecedere uidebitur, praetergressis autem praecedens sequi, sequens praecedere uidebitur.

aequali enim celeritate moueantur $B\Gamma$, ΔZ , $K\Lambda$, et ab M oculo adcidant radii $M\Gamma$, MZ , $M\Lambda$. $M\Gamma$

igitur e radiis ab oculo adcedentibus maxime sublimis est et ad partes dextras positus; quare $B\Gamma$ praecedere uidebitur. praetergressis autem $B\Gamma$, ΔZ , $K\Lambda$ ad $N\Xi$, ΠP , ΣT radii MN , $M\Pi$, $M\Sigma$ adcidant. ex omnibus igitur radiis, qui ab oculo adcidunt, maxime ad partes dextras positus est $M\Sigma$, ad sinistas autem MN ; quare ΣT praecedere uidebitur, $N\Xi$ autem sequi.

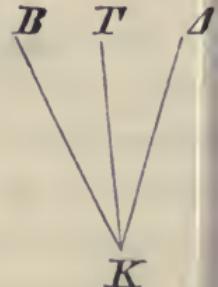
ergo $B\Gamma$ magnitudo praecedens, cum ad $N\Xi$ peruererit, sequi uidebitur, ΔK uero sequens, cum ad ΣT peruererit, praecedere uidebitur.

v'.

'Εάν τινων φερομένων πλειόνων ἀνίσῳ τάχει συμπαραφέρηται ἐπὶ τὰ αὐτὰ καὶ τὸ ὅμιλον, τὰ μὲν τῷ ὅμιλον ισοταχῶς φερόμενα δόξει ἔσταναι, τὰ δὲ βραχίδυτερον εἰς τούναντίον φέρεσθαι, τὰ δὲ θᾶττον εἰς τὰ προηγούμενα.

φερέσθω γὰρ ἀνίσῳ τάχει τὰ *B, Γ, Δ*, καὶ βραχίδυτα μὲν φερέσθω τὸ *B*, τὸ δὲ *Γ* ισοταχῶς τῷ *K* ὅμιλον, τὸ δὲ *Δ* θᾶττον τοῦ *Γ*, ἀπὸ δὲ τοῦ *K* ὅμιλος προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ *KB, KG, KD*. οὐκοῦν τοῦ ὅμιλος συμπαραφερομένου τοῖς *B, Γ, Δ* τὸ μὲν *Γ* κατὰ τὴν *ΓK* ἀεὶ φερόμενον ἔσταναι δόξει, τὸ δὲ *B* ὑπολειπόμενον εἰς τούναντίον δόξει φέρεσθαι, τὸ δὲ *Δ*, ἐπεὶ θᾶττον τοῦ *Γ* φέρεται, δόξει εἰς τοῦμπροσθεν πλεῖον γὰρ ἀπὸ τοῦ *Γ* ἀποστήσεται.

vα'.

'Εάν τινων φερομένων διαφαίνηται τι μὴ φερόμενον, δόξει τὸ μὴ φερόμενον εἰς τούναντίον φέρεσθαι.

φερέσθω γὰρ τὰ *B, Δ*, μενέτω δὲ τὸ *Γ*, καὶ ἀπὸ τοῦ *Z* ὅμιλος προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ *ZB, ZΓ, ZΔ*. οὐκοῦν τὸ μὲν *B* φερόμενον ἔγγιον ἔσται τοῦ *Γ*, τὸ δὲ *Δ* ἀποχωροῦν προρώτερον. ὥστε δόξει τὸ *Γ* εἰς τούναντίον φέρεσθαι.

---

1. <i>v'</i>] <i>vη'</i> p; <i>vξ'</i> V, m. 1 v; <i>vδ'</i> m. 2 v. φέρειται v, corr. m. 1. 3. <i>τό]</i> corr. ex τῷ V. 4. φερόμενοι V, sed corr. 5. φαίρεσθαι v. V, sed corr. m. 1. 11. <i>KB]</i> <i>BK</i> seq. lac. 1 litt. v.	2. συμπαραφερόντων τό v 9. ισωταχῶς
---	--

50.

Si compluribus magnitudinibus inaequali celeritate motis in partes easdem etiam oculus mouetur, quae eadem celeritate mouentur, qua oculus, stare uidebuntur, quae minore, in partes contrarias moueri, quae maiore, praecedere.

moueantur enim inaequali celeritate B , Γ , Δ , et B minima celeritate moueatur, Γ eadem, qua oculus K , Δ maiore quam Γ , ab oculo autem K radii adcidant KB , $K\Gamma$, $K\Delta$. itaque si oculus in partes easdem mouetur, in quas B , Γ , Δ , magnitudo Γ , quae ad ΓK semper mouetur, stare uidebitur, B autem, quae remanet, in partes contrarias moueri uidebitur, Δ uero, quoniam celerius mouetur quam Γ , praecedere; magis enim a Γ remouebitur.

51.

Si motis magnitudinibus aliquot interlucet aliquid non motum, hoc in partes contrarias moueri uidebitur.

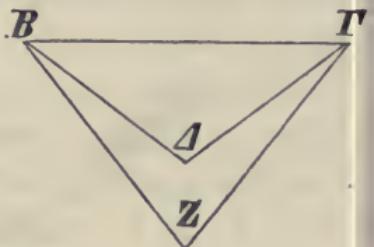
moueantur enim B , Δ , maneat autem Γ , et a Z oculo radii adcidant ZB , $Z\Gamma$, $Z\Delta$. itaque B magnitudo cum mouetur, magnitudini Γ adpropinquabit, Δ autem, quae recedit, longius distabit. ergo Γ in partes contrarias moueri uidebitur.

Γ seq. lac. 1 litt. v. 16. ἐπει] ἐπι v. θᾶττον v. 18. να'] νθ' p; νη' V, m. 1 v; νε' m. 2 v. 19. μῆ] in ras. m. 1 V, om. p. 23. ἔγγειον V. 24. ἀποχωροῦν] ἀποχωρεῖτω V. 25. εἰς] om. p.

vβ'.

Τοῦ ὄμματος ἔγγιον τοῦ δρωμένου προσιόντος δόξει τὸ δρώμενον ηὐξῆσθαι.

δράσθω γὰρ τὸ $B\Gamma$ τοῦ ὄμματος ἐπὶ τοῦ Z κειμένου
 5 ὑπὸ τῶν ZB , $Z\Gamma$ ἀκτίνων,
 καὶ μετακείσθω τὸ ὄμμα ἔγγιον
 τοῦ $B\Gamma$ καὶ ἔστω ἐπὶ τοῦ A ,
 καὶ δράσθω τὸ αὐτὸ ὑπὸ τῶν
 AB , AG ἀκτίνων. οὐκοῦν
 10 μεῖζων ἡ A γωνία τῆς Z γω-
 νίας. τὰ δὲ ὑπὸ μειζόνων γω-
 νιῶν δρώμενα μεῖζονα φαίνεται· δόξει ἄρα ηὐξῆσθαι
 τὸ $B\Gamma$ τοῦ ὄμματος ἐπὶ τοῦ A ὅντος ἥπερ ἐπὶ τοῦ Z .

vγ'.

15 Τῶν ἵσω τάχει φερομένων τὰ πόρρω δοκεῖ βρα-
 δύτερον φέρεσθαι.

φερέσθω γὰρ ἵσοταχῶς τὰ B , K ὡς ἐπὶ τὰ Z μέρη,
 καὶ ἀπὸ τοῦ A ὄμματος ἀκτῖνες ἥχθωσαν αἱ AG , AD ,
 AZ . οὐκοῦν τὸ K ἐλάσσονας ἔχει τὰς ἀπὸ τοῦ A
 20 ὄμματος ἀκτῖνας ἥγμένας ἥπερ τὸ B ἔλαττον ἄρα
 διάστημα διελεύσεται καὶ πρότερον παραλλάσσον τὴν
 AZ ὄψιν δόξει ταχύτερον φέρεσθαι.

vδ'.

Τοῦ ὄμματος παραφερομένου τὰ πόρρω τῶν δρω-
 25 μένων καταλείπεσθαι δόξει.

1. *vβ']* ξ' p; *vθ'* V, m. 1 v; *vς'* m. 2 v.

2. *ἴγγειον* V.
 3. *ηὐξεῖσθαι* V, sed corr. 6. *ἴγγειον* V. 9. Ante *ΔΙ*
 ras. 2 litt. v. 10. *μεῖζον* v. 11. *μειζόνων* V, sed corr.

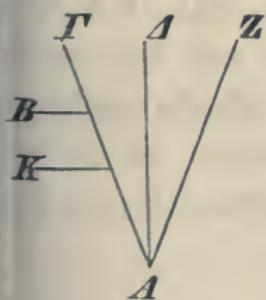
52.

Magnitudo, quae cernitur, oculo ei adpropinquante aucta esse uidebitur.

oculo enim in Z posito cernatur $B\Gamma$ a radiis ZB , $Z\Gamma$, et oculus magnitudinem $B\Gamma$ proprius transponatur sitque in Δ , et eadem magnitudo a radiis ΔB , $\Delta\Gamma$ cernatur. itaque $\angle \Delta > Z$. quae autem ab angulis maioribus cernuntur, maiora adparent. ergo $B\Gamma$ oculo in Δ posito maior esse uidebitur quam in Z .

53.

Magnitudinum aequali celeritate motarum remotiores tardius moueri uidentur.

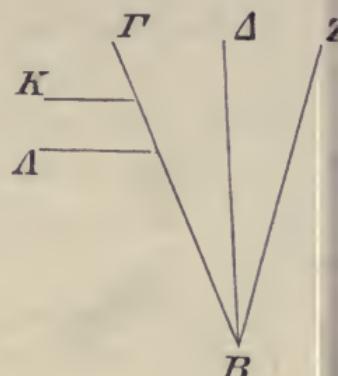
moueantur enim aequali celeritate B, K ad partes Z , et ab A oculo radii ducantur $A\Gamma$, $A\Delta$, AZ . itaque K radios ab A oculo ductos minores habebit quam B . ergo distantiam minorem permeabit et, cum uisum AZ prius transgredietur, celerius moueri uidebitur.

54.

Ubi oculus praetermouetur, res, quae remotiores cernuntur, remanere uidebuntur.

13. ὅντος] corr. ex ὅμιλτος V. 14. νγ'] ξα' p; ξ' V, m. 1 v;
νξ' m. 2 v. 18. ΑΓ] seq. ras. 1 litt. V, corr. ex ΑΒΓ v.
21. οι — 22. φέρεσθαι] om. V. 21. παραλλάσσων v.p.
23. νδ'] ξβ' p, ξα' V, νη' in ras. m. 2 v.

ἔστω γὰρ ὅμιλα τὸ B , ἀφ' οὗ ἡχθωσαν ἀκτῖνες αἱ
 $B\Gamma$, $B\Delta$, BZ , δρῶμεναι δὲ τὰ
 K , Λ . οὐκοῦν τοῦ ὅμιλος
παραφερομένου πρὸς τοῖς Γ
5 μέρεσι θᾶττον παρελεύσονται αἱ
ὅψεις τὸ K ἥπερ τὸ Λ . δόξει
ἄρα τὸ K ὑπολείπεσθαι, τὸ δὲ
 Λ εἰς τοὺναντίον φέρεσθαι,
τουτέστιν ὡς ἐπὶ τὰ πρὸς τῷ
10 Z μέρη.

νε'.

Τὰ αὐξανόμενα τῶν μεγεθῶν ἔγγιον δοκεῖ τῷ ὅμιλῳ προσάγεσθαι.

ἔστω γὰρ δρῶμενον τὸ ΓB ὑπὸ τῶν KB , K
15 ἀκτίνων, καὶ ηὐξήσθω τὸ $B\Gamma$ τῷ $B\Delta$, καὶ ἀπὸ τοῦ B
ὅμιλος προσπιπτέτω ἀκτὶς ἡ $K\Delta$. οὐκοῦν μείζων
ὑπὸ $\Delta K\Gamma$ γωνία τῆς ὑπὸ $BK\Gamma$ γωνίας. τὰ δὲ ὑπὸ¹⁵
μείζονος γωνίας δρῶμενα ἔγγιον φαίνεται. ἔγγιον ἄρα
δόξει εἶναι τὸ $\Gamma\Delta$ ἥπερ τὸ $B\Gamma$.

20

νε'.

"Οσα μὴ ἐν τῷ αὐτῷ ἀποστήματι κεῖται μὴ παρα-
άλληλα κείμενα τῶν ἄκρων μὴ κατάλληλα κειμένων τῶν
μέσων μηδὲ ἐπ' εὐθείας ὅντων, τὸ δὲ σχῆμα δτ
μὲν κοῖλον, δτὲ δὲ κυρτὸν ποιεῖ.

25 δράσθω γὰρ τὰ B , Γ , Δ τοῦ ὅμιλος ἐπὶ τοῦ I

5. μέρεσιν V.v. 7. τὸ δέ] corr. ex τοῦ δέ V. 11. νε
 ἔγ' p, ἔβ' V, νθ' in ras. m. 2 v. 12. ἔγγειον V. 14. ΓΕ
 $B\Gamma$ p. 15. ηὐξείσθω v, sed corr. 16. μείζον v. 19.
 ἔγγιον (pr.)] ἔγγειον V, μείζονα p, om. v. φαίνεται] om.

oculus enim sit *B*, a quo ducantur radii *BΓ*, *BΔ*, *BZ*, cernantur autem *K*, *Λ*. itaque ubi oculus ad partes *Γ* praetermouetur, uisus magnitudinem *K* prius transgredientur quam *Λ*. ergo *K* remanere uidebitur, *Λ* autem in partes contrarias moueri, h. e. ad partes ad *Z* positas.

55.

Magnitudines auctae oculo adpropinquare uidentur.

ΓB enim a radiis *KB*, *KΓ* cernatur, et *BΓ* magnitudine *BΔ* augeatur, et ab oculo *K* adcidat radius *KΔ*. itaque $\angle \Delta K\Gamma > B K\Gamma$. quae autem ab angulo maiore cernuntur, propiora uidentur. ergo *ΓΔ* proprius esse uidebitur quam *BΓ*.

56.

Quae nec parallela sunt nec in eadem distantia posita extremis nec mediis respondentibus nec in eadem recta positis, totam figuram tum concauam tum conuexam efficiunt.¹⁾

cernantur enim *B*, *Γ*, *Δ* oculo in *K* posito, radii-

1) Cum Graeca sensu careant, Latina in hoc quoque uestigia eorum sequi coguntur.

Ἐγγιον (alt.)] Ἐγγειον V. Ante Ἐγγιον (alt.) add. τὰ δὲ μελέτων ἐαυτῶν οἱόμενα τοῦ ὅμματος ἐπανξάνεσθαι δοκοῦσι· καὶ τὰ αὐξανόμενα ἔρα τῶν μεγεθῶν δόξει προσάγεσθαι τῷ ὅμματι p. 20. νε'] ξδ' p, ξγ' Vv (γ del. m. 2 ν). 23. μηδέ] μηδέ p.

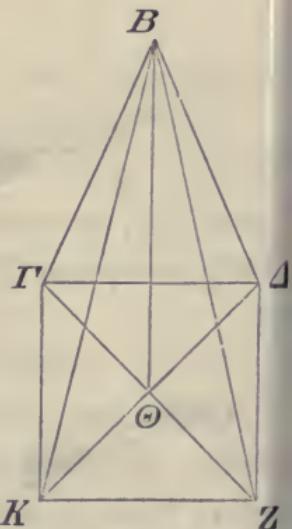
κειμένου, καὶ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ KB, KG,
KD. οὐκοῦν τὸ δὲ σχῆμα κοῖλον ἢν δόξειεν εἶναι.
μετακινείσθω δὴ πάλιν τὸ δρώμενον καὶ ἔγγιον κείσθω
τοῦ ὅμματος. οὐκοῦν τὸ ΔΒΓ δόξει κυρτὸν εἶναι.

5

 $\nu\xi'$.

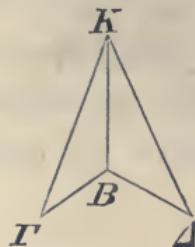
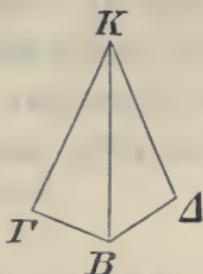
Τετραγώνου ὑπάρχοντος ἐὰν ἀπὸ τῆς συναφῆς τῶν
διαμέτρων πρὸς δρᾶς τις ἀναχθῇ τῷ τοῦ τετραγώνου
ἐπιπέδῳ, ἐπὶ δὲ ταύτης τεθῆ τὸ ὅμμα, αἱ τε πλευραὶ
τοῦ τετραγώνου καὶ αἱ διάμετροι ἔσαι φανοῦνται.

10 ἔστω γὰρ τετράγωνον τὸ ΓΖ,
καὶ διάμετροι ἥχθωσαν αἱ ΓΖ,
ΚΔ, καὶ ἀπὸ τοῦ Θ πρὸς δρᾶς
ἥχθω τῷ ἐπιπέδῳ ἡ ΘΒ, τὸ δὲ
ὅμμα κείσθω ἐπὶ τοῦ Β, καὶ προσ-
15 πιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ KB, ΒΔ,
ΒΓ, ΒΖ. οὐκοῦν δύο αἱ ΖΘ, ΘΒ
δύο ταῖς ΓΘ, ΘΒ ἔσαι εἰσίν. εἰσὶ
δὲ καὶ αἱ γωνίαι αἱ περιεχόμεναι
ὑπ' αὐτῶν ἔσαι, τοντέστιν αἱ πρὸς
20 τῷ Θ· ἔση ἄρα καὶ ἡ ΖΒ βάσις
τῇ ΒΓ βάσει. διὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ
ἡ KB τῇ ΒΔ ἔση ἐστίν. δύο δὴ αἱ ΖΒ, ΒΓ δυσὶ²
ταῖς KB, ΔΒ ἔσαι εἰσὶν ἐκατέρα ἐκατέρα· καὶ εἰσὶ³
αἱ διάμετροι ἔσαι· ὕστε καὶ αἱ πρὸς τῷ Β γωνίαι ἔσαι
25 ἔσονται. τὰ δὲ ὑπὸ ἔσων γωνιῶν δρώμενα ἔσα φαίνεται
ἴσαι ἄρα φανοῦνται αἱ τε διάμετροι καὶ αἱ πλευραὶ τοι
τετραγώνου.

2. $\xi\nu$] scripsi; om. Vvp. 3. $\xi\gamma\gamma\epsilon\iota\omega$ V. 5. $\nu\xi'$] $\xi\epsilon'$ p.
 $\xi\delta'$ V, m. 1 v; $\xi\alpha'$ m. 2 v. 8. $\xi\pi\iota\delta\acute{\epsilon}$] $\xi\pi\iota\delta\acute{\epsilon}$ δή v. ταύτης
 αὐ seq. lac. 3 litt. v. 9. $\xi\sigma\iota$ p. 15. $B\Delta$] B e corr.

que adcidant KB , $K\Gamma$, $K\Delta$. itaque tota figura concava uidebitur. iam rursus magnitudo, quae cernitur,

transponatur oculoque adpropinquet. ergo $\angle B\Gamma$ conuexa uidebitur esse.

57.

Dato quadrato si in puncto sectionis diametrorum recta ad planum quadrati perpendicularis erigitur, in eaque oculus collocatur, et latera quadrati et diametri aequales adparebunt.

sit enim ΓZ quadratum, ducanturque diametri ΓZ , $K\Delta$, et in Θ ad planum perpendicularis erigatur ΘB , oculus autem in B ponatur, adcidantque radii KB , $B\Delta$, $B\Gamma$, BZ . itaque duae $Z\Theta$, ΘB duabus $\Gamma\Theta$, ΘB aequales sunt. uerum etiam anguli ab iis comprehensi, h. e. qui ad Θ positi sunt, aequales sunt. ergo etiam $ZB = B\Gamma$. eadem de causa etiam $KB = B\Delta$. quare duae ZB , $B\Gamma$ duabus KB , ΔB singulae singulis aequales sunt; et diametri sunt aequales; quare etiam anguli ad B positi aequales erunt. quae autem ab angulis aequalibus cernuntur, aequalia adparent. ergo et diametri et latera quadrati aequalia adparebunt.

16. ΘB — 17. $\Gamma\Theta$] om. v. 17. ΘB] corr. ex $\Theta\Gamma$ v.

22. KB] e corr. m. 1 v. 23. ΔB] v et m. rec.
corr. ex $\Delta\Gamma$ V, $\Delta\Theta$ p. 26. $\tau\varepsilon$] $\tau\alpha\iota$ v.

Tῆς δὲ ἀπὸ τῶν ὁμοάτων ἐπὶ τὴν συναφὴν τῶν
διαμέτρων μήτε πρὸς δρθὰς οὖσης τῷ ἐπιπέδῳ μήτε
ἴσης ἑκατέρᾳ τῶν ἀπὸ τῆς συναφῆς πρὸς τὰς γωνίας
τοῦ τετραγώνου ἀγομένων μήτε ἵσας γωνίας περιεχούσης
5 μετ' αὐτῶν αἱ διάμετροι ἄνισοι φανοῦνται. διοίωσ
γὰρ δεῖξομεν τὰ συμβαίνοντα, καθάπερ καὶ ἐν τοῖς
κύκλοις.

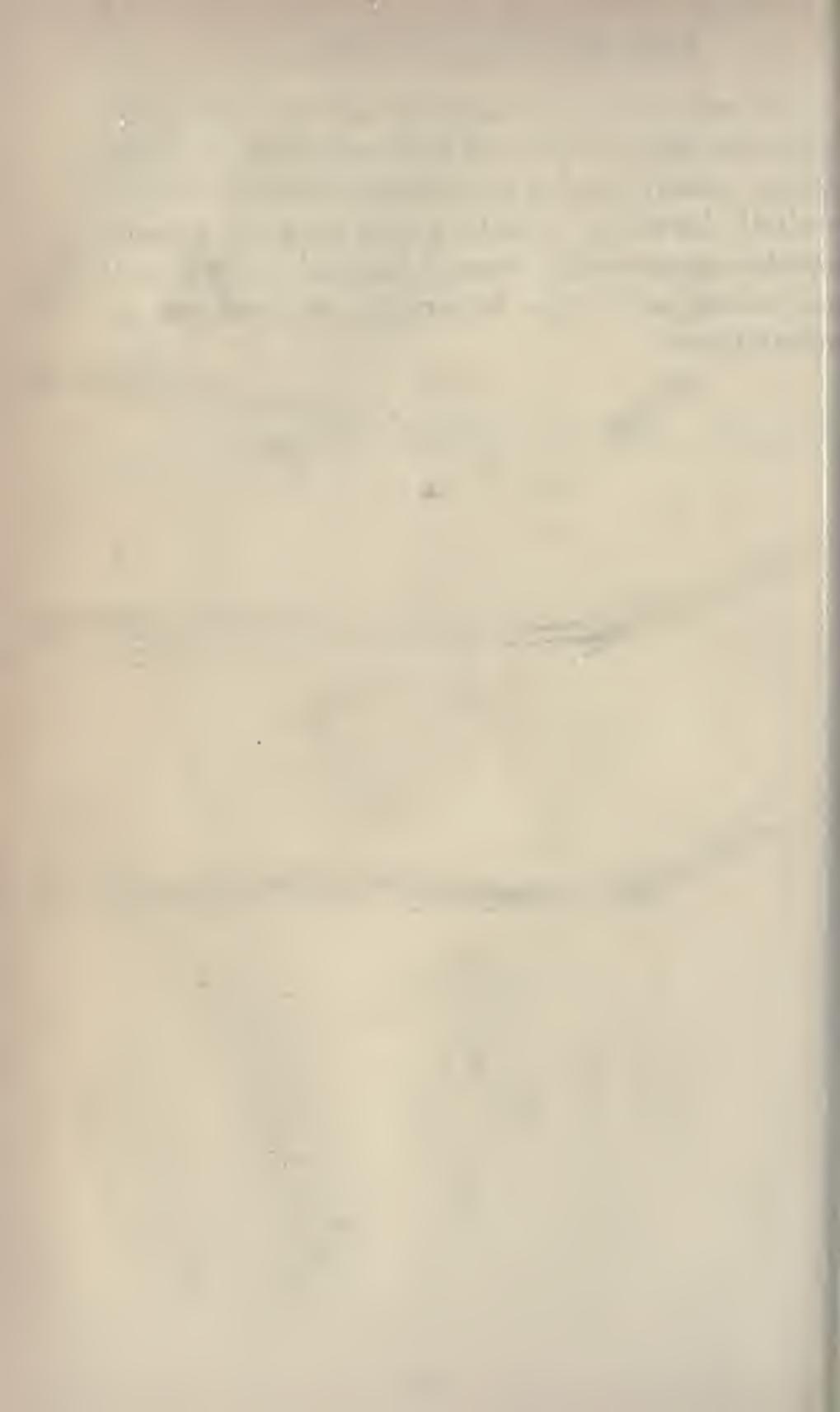
---

2. μήτε (pr.)] μή p. 4. ἵσας] corr. ex ίσης m. rec. V. In
fine: τὰ πρὸς διπτικῶν Εύκλείδον φίλε τέλος εἰληφε εὐδοκοῦντος,
ῳ δόξα p.

Sin recta ab oculo ad punctum sectionis diametrorum ducta neque ad planum perpendicularis est neque utriusque rectae, quae a punto sectionis ad angulos quadrati ducuntur, aequalis neque cum iis angulos aequales comprehendit, diametri inaequales adparebunt. nam eodem modo, quo in circulis, rei rationem demonstrabimus.

SCHOLIA
IN
OPTICORUM RECENSIONEM
THEONIS.

Ad praeationem.

1. Τουτέστι κατὰ συνέχειαν p. 148, 18—19] οὐ τοῦτο
ἔοικε λέγειν τὸ κατὰ συνέχειαν ἥγουν συνεχῶς καὶ
ἔχομένως ἀεί· εἰη γὰρ ἀν ἐναντίον τῷ ἐν διαστήματι
φέρεσθαι καὶ ἐκ διαστημάτων ταύτας ὑπάρχειν· λέγει 5
δὲ κατὰ συνέχειαν τὸ ἐφεξῆς μεταπίπτειν καὶ μὴ πε-
πλανημένως, ἀλλὰ κατὰ μετάβασιν προϊούσας καὶ μεθ-
ισταμένας.

2. "Εφερεν αἰτίας p. 148, 22] ἥγουν αἰτιάματα ὡς
μὴ κατὰ λόγον λεγόμενον αἰτιώμενος αὐτό. 10

3. Οἶον γωνίαι p. 154, 2] κάντεῦθεν ὅρα τὸ ἐν
διαστήμασι τὰς ὄψεις φέρεσθαι, νόει δὲ ταῦτα τὰ
διαστήματα βραχύτατα ὅσον οἶόν τέ ἔστι μάλιστα, ὅσον
ταῖς πρὸς τῷ ὅμματι γωνίαις ἐγγίζει ..... πορρώτερον
τοῦ ὅμματος ἀεὶ μεῖζω γίνεται .... κέντρον γὰρ τοῦ 15
ὅμματος νοούμενον ἀνάγκη τὰς ὄψεις κωνοειδῶς φέρε-
σθαι καὶ προϊούσας μᾶλλον ἀλλήλων σχίζεσθαι, ὃ καὶ
δῆλον αἰτίου γίνεσθαι τοῦ πᾶν μέγεθος ἔχειν τι διά-
στημα, ἀφ' οὗ οὐχ δρᾶται. μέχρι μὲν γὰρ ἐγγιον ὃν
μεῖζον ἦ τοῦ τῶν ὄψεων διαστήματος, δρᾶται, ἐπειδὴν 20

1. v¹.   2. v¹.   3. v¹.

14. Ante πορρώτερον septem litterae, quas extricare ne-
quero. 15. ὅμματος v¹. Ante κέντρον comp. incertum (ξ
ἄναγκης?). 16. ἀνάγκη] comp. v¹.

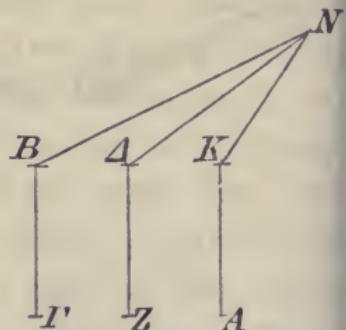
δὲ πορρώτερον γενόμενον μεῖζονι ἑαυτοῦ διαστήματι τῶν ὅψεων ἐντύχῃ, ἥδη μηδαμῶς αὐτοῦ τῶν ὅψεων ἐφαπτομένων διὰ τὸ παρεμπεπτωκέναι τῷ διαστήματι αὐτῶν οὐχ δρᾶται.

5

Ad definitiones.

4. Τὰ ὑπὸ μεῖζονος γωνίας δρῶμενα μεῖζονα φαίνεται οὐχ ἑαυτῶν, ἀλλὰ μεῖζονα δηλονότι, ἢ εἰ ἐωρᾶτο ὑπὸ δξείας γωνίας· οἷον ὡς ἐν ὑποδείγματι ἔστωσαν δύο τρίγωνα ἵσα τὰ $B\Gamma\Delta$, $B\kappa\Lambda$, μεῖζων δὲ ἔστω ἡ 10 τοῦ $B\Gamma\Delta$ τριγώνου πρὸς τῷ B γωνίᾳ, παρ' ὃ ἡ τοῦ $B\kappa\Lambda$ πρὸς τῷ αὐτῷ σημείῳ. λέγω, ὅτι τὸ $B\Gamma\Delta$ τρίγωνον ὑπὸ μεῖζονος γωνίας δρῶμενον, παρ' ὃ τὸ $K\kappa\Lambda$, μεῖζον φαίνεται τοῦ $K\kappa\Lambda$ διὰ τὸ τὴν ὑπὸ $\Gamma\kappa\Delta$ γωνίαν εἶναι μεῖζονα τῆς ὑπὸ $K\kappa\Lambda$. ἡ τὸ μεῖζονα ἐν-15 ταῦθα τὸ συγκριτικὸν ἀντὶ ἀπλοῦ κεῖται ὡς εἶναι τὸ μεῖζονα φαίνεσθαι ἀντὶ τοῦ μεγάλα φαίνεσθαι, ὥσπερ τὸ ἐναντίον τὰ ὑπὸ ἐλάσσονος γωνίας θεωρούμενα μικρὰ φαίνεται καὶ τὰ ὑπὸ ἵσης ἵσα.

5. Μετεώρους μὲν ἀπλῶς 20 ἀκτῖνας τὰς μακρὰς δνομάζει καὶ ὑψηλάς, μετεωροτέρας δὲ τούτων αὐτῶν πάλιν τὰς μακροτέρας τε καὶ ὑψηλοτέρας· οἷον ὡς ἐν ὑποδείγματι ἔστωσαν τρία μεγέθη 25 ἀλλήλων ἀπέχοντα ἴκανὸν διάστημα τὰ $B\Gamma$, ΔZ , $K\Lambda$, καὶ προσπιπτέτωσαν ἐπ'

4. V² (ad def. 4).   5. V² (ad def. 5).

1. Post γενόμενον del. . . τῶν διαστήματος γενόμενον v¹.
6. σχόλιον V².   7. δηλονότι] supra scr. m. 1 V².   15.
συγγριτικόν V².

αὐτὰ ὅψεις αἱ *BN*, *ΔN*, *KN*. λέγω, ὅτι ἵσων μεγεθῶν τούτων ὑποκειμένων καὶ ἀπὸ τοῦ *N* σημείου, καθ' ὃ ἐστι τὸ ὄμμα, τῶν ἀκτίνων προσπιπτούσῶν μετεωροτέρα ἐστὶν ἡ μὲν *BN* ἀκτὶς τῆς *ΔN*, ἡ δὲ *ΔN* τῆς *KN*, καὶ δομοίως ἀν τοῦτο ὑπῆρχεν, εἰ καὶ ἔτεραι 5 πλείουσιν αὐτῶν ἥσαν.

6. Τουτέστιν ὅταν τὸ αὐτὸ διὰ πλειόνων γωνιῶν δρᾶται· τότε γὰρ ἐκ τῶν ὅψεων ἀκτίνες αὐταῖς ἐρειδόμεναι διὰ πλειόνων ἀν λέγοιντο δρᾶν τὸ δρώμενον.

Ad prop. I.

10

7. Δεῖ γὰρ τὸ δρώμενον ἀπόστασίν τινα ἔχειν πρὸς τὸ ὄμμα· οὗτο γὰρ καὶ δραμήσεται, ὡς, εἰ γε μηδεμίαν ἀπόστασιν ἔχει, οὐχ δραμήσεται.

Ad prop. II.

8. Οὐ γὰρ ἀν εἶποιμεν p. 156, 17] εἰ γὰρ ἐλεύ- 15 σονται διὰ τῶν *Γ*, *Δ*, γίνεται τρίγωνον ἔχον δύο ὑποτεινούσας, ὃν ἡ ἐκτὸς ὑποτείνουσα μείζων γίνεται τῆς ἐντός, ὑπετέθη δὲ ἵση.

9. Μὴ θορυβείτω γὰρ ἡμᾶς τοῦτο, ὅπως τὸ μὲν *BΓΔ* τρίγωνον ἐπὶ πλέον ἡνέῳκται κατὰ πλάτος, τὸ 20 δὲ *BΚΔ* στενώτερόν ἐστι. πρῶτον μὲν γὰρ τοῦ στοιχειωτοῦ ξητοῦντος ἵσα καὶ παράλληλα νοεῖν τὰ φαινόμενα, εἶπερ τὸ *BΚΔ* τρίγωνον κατὰ πάντα ἐφήρμοξε τῷ *BΓΔ* τριγώνῳ, οὐκ ἀν ἥσαν δύο, ἀλλ' ὡς ἐν ἐφαίνοντο, ἀλλ' οὐδὲ παράλληλα· νῦν δ' οὕτως, ὡς 25

6. V² (ad def. 7). 7. M¹Rqru(Ft). 8. V²q. 9. V².

12. γὰρ καί] καὶ γάρ *Ru*, γάρ *r*. 17. ἐντός] e corr. V².

ἔχει, τεθέντων συμβαίνει τὴν ἔκθεσιν ἐφαρμόζειν αὐτοῖς· καὶ γὰρ παράλληλά τέ εἰσι τὰ τρίγωνα, καὶ τὸ ΒΚΔ τρίγωνον πλεονεκτεῖ τῷ μήκει τῶν BK, BL γραμμῶν, καὶ ἔστι διὰ ταῦτα ἵσον τὸ ἔτερο.....

5   10. Ἐπειδὴ, ὅσαι ἀν ἀκτῖνες ἐπὶ τὸ ΓΔ προσ-
πέσωσιν, ἔξωτεραι ἔσονται τοῦ ΚΛ μὴ προσπίπτουσαι
αὐτῷ· ὥστε ὑπὸ πλειόνων δρᾶται τὸ ΓΔ.

11. Ἀλλὰ δηλούντι μέχρι τῶν K, L περάτων ἐλ-
θοῦσαι στήσονται καὶ ἐφ' ἑαυτὰς ἀνακλασθήσονται ....
10 στηρίζουσιν, ἀλλ' ὡς θ...τι ἐπεὶ ἔγγύτερόν ἔστι τὸ
ΒΓΔ τρίγωνον, καὶ πλείονες ὄψεις τούτῳ προσπεσοῦνται,
καὶ ἀκολούθως ἀκριβέστερον δραδήσεται, τουτέστι μᾶλ-
λον ἢ τὸ ἔτερον δραδήσεται.

12. Πλειόνων ὄψεων p. 156, 23] εἰ δὲ ὑπὸ πλει-
15 όνων ὄψεων, καὶ ὑπὸ πλειόνων γωνιῶν.

Ad prop. III.

13. "Ισως εἴποι τις ἄν, ὡς, ἐπειδὴ οὐ μόναι αἱ
ΒΓ, BL προσπίπτουσιν ἀκτῖνες πρὸς τὸ ΓΔ μέγεθος,
ἀλλὰ καὶ ἄλλαι πλεῖσται μεταξὺ τῶν Γ, Δ, ὅτε ἀφιστα-
20 μένου τοῦ ΓΔ μεγέθους οὐ πίπτουσιν αἱ ΒΓ, BL
ἀκτῖνες, προσπεσοῦνται αἱ μεταξὺ τοῦ μέσου προσπεσοῦ-
σαι ἀκτῖνες. λέγομεν οὖν πρὸς τὸν οὕτω ἀπορήσαντα,
ὅτι, εἰ καὶ πρὸς μικρὸν ἀφεστηκότος τοῦ ΓΔ μεγέθους οὐ
προσβαλοῦσιν αἱ ΒΓ, BL ἀκτῖνες, ἀλλ' αἱ μεταξὺ τοῦ
25 μέσου, καὶ ἐπὶ πλεῖστον ἀφεστηκότος τοῦ τοιούτου μεγέ-
θους οὐδὲν αἱ μεταξὺ τοῦ μέσου προσπεσοῦνται διὰ τὸ
πλατύνεσθαι τὸ μεταξὺ τῶν τοιούτων ὄψεων διάστημα

10. VM¹FRqst (ad p. 156, 23).
13. R(MAFqrstu, Vat. m. 2).

11. V².

12. R¹.

8—10 non intellego.   17. εἴποι] Mqr, εἴπῃ RFrt.

ἀφισταμένου τοῦ μεγέθους ὅντος ὡρισμένου παντὸς μεγέθους.

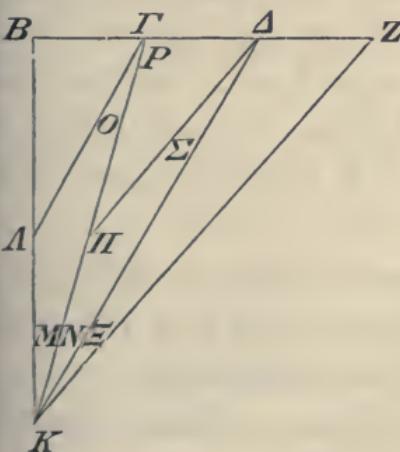
14. Τῶν γὰρ διαστημάτων ἢ μᾶλλον ἀποστάσεων προχωρουσῶν ἔσται μεταξὺ διάστημα, οὗ αἱ ἀποστάσεις διὰ τὸ ἀπ' ἄλληλων ἀποσχισθῆναι οὐχ ἄψονται. 5

Ad prop. IV.

15. "Εστω τρίγωνον δροθογώνιον τὸ KBZ δροθήν
ἔχον τὴν πρὸς τῷ B , ἵσαι δὲ ἔστωσαν αἱ $BΓ, ΓΔ, ΔΖ$,
καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ $ΓΚ, ΔΚ$. φημὶ δῆ, ὅτι ἡ M

$\tauῆς N$ μείζων ἔστιν, ἡ δὲ N 10
 $\tauῆς Ξ$. ἥχθω γὰρ ἀπὸ τοῦ $Γ$
τῇ $ΔΚ$ παράλληλος ἡ $ΓΛ$.
ἔστιν ἄρα, ὡς ἡ $ΔΓ$ πρὸς
 $ΓΒ$, οὕτως ἡ $ΚΛ$ πρὸς
τὴν $ΛΒ$. ἵση δὲ ἡ $ΔΓ$ τῇ 15
 $ΓΒ$. ἵση ἄρα καὶ ἡ $ΚΛ$
τῇ $ΛΒ$. καὶ ἐπεὶ δροθή ἔστιν
ἡ πρὸς τῷ B , μείζων ἡ $ΓΛ$
 $\tauῆς ΛΒ$, τουτέστι $\tauῆς ΔΚ$.
ῶστε καὶ γωνία ἡ M μείζων 20

ἔστι $\tauῆς O$. ἀλλὰ ἡ O ἵση ἔστι $\tauῇ N$. ἐναλλάξ γάρ εἰσιν·
καὶ ἡ N ἄρα $\tauῆς M$ ἐλάσσων ἔστιν. πάλιν ἀπὸ τοῦ $Δ$
τῇ ZK παράλληλος ἥχθω ἡ $ΔΠ$. φανερὸν δῆ, ὅτι ἡ P
μείζων ἔστιν δροθῆς. ὕστε πάλιν δομοίως δεῖξομεν, ὅτι
ἡ $ΠΔ$ μείζων ἔστι $\tauῆς ΠΚ$. ὕστε καὶ γωνία ἡ N 25

14. R¹. 15. V(Vat.qr); ad p. 158, 20.

1. ὁρισμένου R. 7. δροθογώνιον] $\perp$ V. δροθήν] $\perp$ V.

19. $\tauῆς$ (pr.)] τῇ V? 21. Ante $\tauῆς$ ras. 4 litt. V. ἐναλάξ V.

22. M] e corr. m. rec. V. ἐλάσσων] comp. corr. ex μείζων
m. rec. V. 23. Ante P eras. η V.

τῆς Σ. ἀλλ' ἡ Σ τῇ Ξ ἔστιν ἵση· καὶ ἡ Ν ἄρα τῆς Ξ
μείζων ἔστιν.

16. "Εστω ἵσα διαστήματα ἐπὶ μᾶς εὐθείας τὰ *AB*,
BΓ, *ΓΔ*, καὶ ἀνήχθω τῇ *AΔ* πρὸς ὁρθὰς ἡ *AE*, ἐφ'
5 ἥς κείσθω ὅμμα τὸ *E*. λέγω, ὅτι μεῖζον φανήσεται
τὸ μὲν *AB* τοῦ *BΓ*, τὸ δὲ *BΓ* τοῦ *ΓΔ*. προσπιπτέ-
τωσαν γὰρ ἀκτῖνες αἱ *EB*, *EG*, *ED*, καὶ ἥχθω διὰ
τοῦ *B* σημείου τῇ *ΓΕ* εὐθείᾳ παράλληλος ἡ *BΖ* διὰ
τὸ δεύτερον τοῦ ἕκτου. λοιπὸν ἔσται ἵση ἡ *AΖ* τῇ
10 *ΖΕ*. μείζων δὲ ἡ *BΖ* τῆς *ΖΑ* διὰ τὸ μεῖζονα γωνίαν
ὑποτείνειν. μείζων ἄρα καὶ τῆς *ΖΕ*. μείζων ἄρα καὶ
ἡ Θ γωνία τῆς *K*. ἀλλὰ τῇ *K* ἵση ἡ *Λ* διὰ τὸ εἶναι
ἐναλλάξ. μείζων ἄρα ἡ Θ καὶ τῆς *Λ*. μεῖζον ἄρα
διφθήσεται τὸ *AB* τοῦ *BΓ*. δμοίως διὰ τοῦ *Γ* ἀχθεί-
15 σης παραλλήλου τῇ *ΔΕ* τῆς *ΓΗ* δειχθήσεται τὸ *BΓ*,
ὅτι μεῖζον φανήσεται τοῦ *ΓΔ*.

17. Διὰ τὸ τὴν *ΛΓ* ὑποτείνειν καὶ τὴν *M* μεῖζονα
οὖσαν καὶ τῆς *ΛΚ* τῆς ὑποτεινούσης τὴν *O*, ἡ δὲ
μείζων πλευρὰ τὴν μεῖζονα γωνίαν ὑποτείνει.
20 ἡ δὲ εἰς τὰς παραλλήλους εὐθείας ἐμπίπτουσα τὰς
ἐναλλάξ γωνίας ἵσας ἀλλήλαις ποιεῖ.

Ad prop. VI.

18. *Κάθετος* ἄρα ἔστιν p. 162, 3—4] πῶς ἡ *KM*
πάθετός ἔστιν ἐπὶ τὴν *ML*, δεῖξομεν οὕτως· ἐπεὶ ἀπὸ

---

16. v¹ in mg. sup. (ad ipsam prop. 4 add. ἐτέρα τούτου
ἄνω ἀπόδειξις); est opt. uet. prop. IV. 17. q (ad schol. nr. 15
p. 255, 20 et 21). 18. R, q fol. 109 (add. ζήτει ἐν τῷ ζ' θεω-
ρήματι) (*M¹Arsu*, Vat. m. 2).

---

24. Post ἐπεὶ add. οὐ (οὖν) R.

τοῦ Κ ἐπὶ τὸ ὑποκείμενον ἐπίπεδον κάθετος ἦκται ἡ
ΚΑ, καὶ πρὸς πάσας ἄρα τὰς ἀποτομένας αὐτῆς εὐθείας
καὶ οὖσας ἐν τῷ ὑποκειμένῳ ἐπιπέδῳ ἡ ΚΑ δρθὰς
ποιήσει γωνίας. ἐπεὶ οὖν ἐπὶ τὴν ΖΛ κάθετος ἦκται
ἡ ΑΜ, καὶ πρὸς τὴν ΑΜ ἡ ΚΑ δρθὴν ποιήσει γω-
νίαν. ἐπεξεύχθω ἀπὸ τοῦ Α καὶ ἐπὶ τὸ Λ ἡ ΑΛ· καὶ
πρὸς ἄρα τὴν ΑΛ ἡ ΑΚ δρθὴν ποιήσει γωνίαν. ἐπεὶ
οὖν τρίγωνόν ἔστιν δρθογώνιον τὸ ΚΑΛ δρθὴν ἔχον
τὴν ὑπὸ ΚΑΛ γωνίαν, τὸ ἄρα ἀπὸ τῆς ΚΛ ὑπο-
τεινούσης τὴν δρθὴν γωνίαν ἵσον ἔστι τοῖς ἀπὸ τῶν 10
ΚΑ, ΑΛ. πάλιν ἐπεὶ τρίγωνόν ἔστιν δρθογώνιον τὸ
ΑΜΛ δρθὴν ἔχον τὴν ὑπὸ ΑΜΛ γωνίαν, τὸ ἄρα ἀπὸ
τῆς ΑΛ ἵσον ἔστι τοῖς ἀπὸ τῶν ΑΜ, ΜΛ. τὸ ἄρα
ἀπὸ τῆς ΚΛ ἵσον ἔστι τοῖς ἀπὸ τῶν ΚΑ, ΑΜ, ΜΛ.
ἄλλὰ τοῖς ἀπὸ τῶν ΚΑ, ΑΜ ἵσον ἔστι τὸ ἀπὸ τῆς 15
ΚΜ· τρίγωνον γάρ ἔστιν δρθογώνιον τὸ ΚΑΜ δρθὴν
ἔχον τὴν ὑπὸ ΚΑΜ γωνίαν. τὸ ἄρα ἀπὸ τῆς ΚΛ
ἵσον ἔστι τοῖς ἀπὸ τῶν ΚΜ, ΜΛ, καὶ διὰ τὸ μη' τοῦ
πρώτου τῶν Στοιχείων ἡ ὑπὸ ΚΜΛ γωνία δρθή ἔστιν·
ὅπερ ἔδει δεῖξαι. 20

19. Μείζων ἄρα καὶ γωνία ἡ ὑπὸ ΜΚΛ κτλ.
p. 162, 9] ὅτι δὲ ἡ ὑπὸ ΜΚΛ τῆς ὑπὸ ΞΚΝ μείζων
ἔστιν, δεῖξομεν τοῦτον τὸν τρόπον· ἐπεὶ δρθογώνιόν
ἔστι τρίγωνον τὸ ΚΑΜ δρθὴν ἔχον τὴν ὑπὸ ΚΑΜ
γωνίαν, δξεῖά ἔστιν ἡ ὑπὸ ΚΜΑ· ὥστε ἀμβλεῖα ἡ ὑπὸ 25
ΚΜΞ. ἀμβλυγωνίου οὖν τριγώνου τοῦ ΚΞΜ ἡ ΚΞ

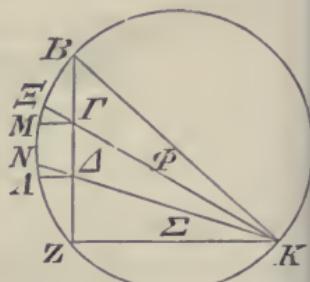
19. Rq (M¹AFrsu, Vat. m. 2).

9. ὑπό] corr. ex ἀπό R. τῆς] τοῦ R. ΚΛ] Κ e corr. R.
12. ΑΜΛ (alt.)] q, ΜΑΛ RM. 14. τῆς] q, τοῦ R. 17.
τῆς] τοῦ R. 18. ΚΜ] ΚΑ R. 23. τοῦτον τὸν τρόπον] Rr;
οὗτος q. 24. τρίγωνόν ἔστι q. 26. ΚΞΜ] ΚΜΞ q.

ὑποτείνει τὴν πρὸς τῷ M ἀμβλεῖαν γωνίαν· μεῖζων
 ἄρα ἡ $K\Xi$ τῆς KM . ἐπεὶ οὖν τρίγωνά εἰσιν δρθο-
 γώνια τὰ $K\Xi N$, KML δρθὰς ἔχοντα τὰς πρὸς τοὺς
 Ξ , M γωνίας, τὸ ἄρα ἀπὸ τῆς KN ἵσον ἐστὶ τοῖς ἀπὸ
 5 τῶν $K\Xi$, ΞN , δμοίως καὶ τὸ ἀπὸ τῆς KL ἵσον τοῖς
 ἀπὸ τῶν KM , ML . καὶ ἐστι τὰ ἀπὸ τῶν $K\Xi$, ΞN
 μεῖζονα τῶν ἀπὸ τῶν KM , ML . ἡ γὰρ ΞN τῇ ML
 ἵση ἐστὶν ὡς παραλληλογράμμου τοῦ MN οὖσα ἀπ-
 εναντίον, ἡ δὲ $K\Xi$ τῆς KM μεῖζων. καὶ τὸ ἄρα ἀπὸ
 10 τῆς KN τοῦ ἀπὸ τῆς KL μεῖζον· ὥστε καὶ ἡ KN
 τῆς KL μεῖζων. ἐδείχθη δὲ καὶ ἡ $K\Xi$ τῆς KM μεί-
 ζων· ἵση δὲ ἡ ΞN τῇ ML . ἐὰν ἄρα τὴν ML ἐπὶ τὴν
 ΞN ἐφαρμόσωμεν, ἐντὸς πεσεῖται τὸ KML τρίγωνον
 τοῦ $K\Xi N$ τριγώνου, καὶ διὰ τὸ κα' τοῦ α' τῶν Στοι-
 15 χείων μεῖζων ἐσται ἡ ὑπὸ MKL τῆς ὑπὸ ΞKN · ὅπερ
 ἔδει δεῖξαι.

Ad prop. VII.

20. Γεγράφθω γὰρ περὶ τὸ τρίγωνον κύκλος, καὶ
 ἐκβεβλήσθωσαν αἱ KL , $K\Gamma$ ἐπ'
 20 εὐθείας ἐπὶ τὰ N , Ξ . καὶ ἐπεὶ
 ἀμβλεῖα δείκνυται ἡ ὑπὸ $Z\Delta N$
 ὡς ἐκτὸς οὖσα, ἡ ἄρα ἀπὸ τοῦ Δ
 τῇ $Z\Delta$ πρὸς δρθὰς ἀγομένη
 ἐσται ὡς ἡ $\Delta\Lambda$. πάλιν ἐπεὶ ἀμ-
 25 βλεῖα δείκνυται ἡ Γ ὡς ἐκτὸς

20. V (Vat. q, p in textu post prop. VII); alia demonstratio
 est prop. VII; cfr. opt. uet.

5. ἵσον ἐστὶ τοῖς q. 6. καὶ — 7. KM , ML] om. q. 7.
 $\Xi N]$ ΞM q. 10. μεῖζων q. 13. ἐντὸς πεσεῖται] ἐμ-
 πεσεῖται q. 18. γάρ] om. p. πύλος] κύκλο V, corr. m. rec.
 23. δρθὰς] comp. m. rec. V, ut p. 259, 1.

οῦσα, ἡ ἄρα ἀπὸ τοῦ Γ πρὸς δρθὰς ἀγομένη ἔσται ὡς
ἡ ΓΜ. τούτων δὲ οὗτως ἔχόντων δειχθήσεται ἡ ΖΔΝ
περιφέρεια μείζων τῆς ΞΒ περιφερείας ἐκ τοῦ παρα-
κειμένου λήματος τοῦ ἐν τῷ δ' θεωρήματι τοῦ γ'
βιβλίου τῶν Σφαιρικῶν· ἵσας γὰρ περιφερείας ἀφαιροῦ-
σιν αἱ κάθετοι. ὥστε καὶ γωνία ἡ Σ μείζων ἔστι
τῆς Φ. ὥστε καὶ ἡ ΖΔ μείζων φανήσεται τῆς ΓΒ.

21. Τὸ αὐτὸ θεώρημα ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων
εὑρηται οὕτως· τὰ ἵσα μεγέθη ἐπὶ τῆς αὐτῆς εὐθείας
ὄντα καὶ μὴ ἐφεξῆς ἀλλήλοις κείμενα ἄνισον διεστη-
κότα τοῦ ὅμματος ἄνισα φαίνεται.

ἔστωσαν δύο μεγέθη τὰ ΑΒ, ΓΔ ἐπὶ τῆς αὐτῆς
εὐθείας τῆς ΑΔ μὴ ἐφεξῆς ἀλλήλοις ὄντα καὶ ἄνισον
διεστηκότα ἀπὸ τοῦ ὅμματος τοῦ Ε, καὶ προσπιπτέω-
σαν ἀκτῖνες αἱ ΕΑ, ΕΔ, καὶ ἔστω μείζων ἡ ΕΑ τῆς 15
ΕΔ, καὶ δρθὴ ἡ ὑπὸ ΕΔΑ. λέγω, δτι ἡ ΓΔ τῆς ΑΒ
μείζων φανήσεται. προσπιπτέωσαν ἀκτῖνες αἱ ΕΒ, ΕΓ,
καὶ περιγράφω περὶ τὸ ΑΕΔ κύκλος ὁ ΑΕΔ, καὶ
προσεκβεβλήσθωσαν αἱ ΕΒ, ΕΓ εὐθεῖαι ἐπὶ τὰ Ζ, Η,
καὶ ἀνεστάτωσαν ἀπὸ τῶν Β, Γ σημείων ταῖς ΑΒ, ΓΔ 20
πρὸς δρθὰς γωνίας αἱ ΒΘ, ΓΚ. ἐπεὶ οὖν αἱ ΑΒ, ΓΔ
ἵσαι εἰσίν, ἀλλὰ καὶ αἱ ΒΘ, ΓΚ, ὡς δεῖξομεν, καὶ
γωνία ἡ ὑπὸ ΑΒΘ γωνίᾳ τῇ ὑπὸ ΔΓΚ ἔστιν ἵση,

21. q, similiter M¹R¹Fu (τὸ η' ἄλλως M¹); est opt. uet. prop. VII.

4. λήματος V, corr. m. rec. Pro 8—11 M¹R¹u: ἐν τισι τῶν ἀντιγράφων (μετὰ τὴν πρότασιν add. Ru) ἔχει ἡ τοῦ θεωρήματος ἐκθεσις καὶ δεῖξις οὗτως (οὗτω Ru); iid. codd. ad πορρωτέρω . . . τεθέντα add. γρ. καὶ (om. Ru) μὴ ἐφεξῆς ἀλλήλοις τεθέντα καὶ ἄνισον διεστηκότα τοῦ ὅμματος ἄνισα φαίνεται.

12. ἔστω δύο ἵσα MRFu. 19. αἱ — Η] ταῖς ΕΒ, ΕΓ εὐθείαις εὐθεῖαι αἱ ΒΖ, ΓΗ MRFu. 22. εἰσὶ q. 23. ἡ] τῇ MRFu. ΔΓΚ] ΑΓΗ Fu. ἔστιν] om. MRFu.

καὶ βάσις ἄρα ἡ ἀπὸ τοῦ Α ἐπὶ τὸ Θ τῇ ἀπὸ τοῦ Δ
 ἐπὶ τὸ Κ ἵση ἐστίν· ὥστε καὶ περιφέρεια ἡ ΑΖΘ
 περιφερείᾳ τῇ ΚΔ ἐστιν ἵση. ἡ ΚΔ ἄρα περιφέρεια
 τῆς ΑΖ μείζων ἐστίν. πολλῷ ἄρα μείζων τῆς ΑΖ
 5 ἡ ΗΚΔ. ἀλλ' ἐπὶ μὲν τῆς ΑΖ βέβηκεν ἡ ὑπὸ ΑΕΖ
 γωνία, ἐπὶ δὲ τῆς ΗΚΔ περιφερείας βέβηκεν ἡ ὑπὸ¹
 ΗΕΔ γωνία· γωνία ἄρα ἡ ὑπὸ ΗΕΔ τῆς ὑπὸ ΑΕΖ
 μείζων ἐστίν. ἀλλ' ὑπὸ μὲν τῆς ὑπὸ ΑΕΖ ἡ ΑΒ
 εὐθεῖα δρᾶται, ὑπὸ δὲ τῆς ὑπὸ ΗΕΔ ἡ ΓΔ· μείζων
 10 ἄρα δρᾶται ἡ ΓΔ τῆς ΑΒ.

ὅτι δὲ ἡ ΒΘ ἵση ἐστὶ τῇ ΓΚ, δεῖξομεν οὕτως·
 ἐπεὶ ἡ ΑΒ τῇ ΓΔ ἵση ἐστί, καὶ κάθετοι ἐπὶ τὴν ΑΔ
 αἱ ΘΒ, ΓΚ, παράλληλοι εἰσιν αἱ ΒΘ, ΓΚ εὐθεῖαι·
 προσεκβληθεῖσαι παράλληλοι ἔσονται. προσεκβεβλήσθω-
 15 σαν καὶ ἔστωσαν αἱ ΘΟ, ΚΠ, καὶ εἰλήφθω τὸ κέντρον
 τοῦ κύκλου καὶ ἔστω τὸ Ρ, καὶ ἀπὸ τοῦ Ρ ἐπὶ μὲν
 τὰς ΘΟ, ΚΠ κάθετοι ἦχθωσαν αἱ ΡΝ, ΡΞ, ἐπὶ δὲ
 τὴν ΑΔ πρὸς δρᾶς ἡ ΡΣ. ἡ ΡΣ ἄρα δίχα τὴν ΑΔ
 κατὰ τὸ Σ τεμεῖ. ἀλλὰ καὶ ἡ ΑΒ τῇ ΓΔ ὑπόκειται
 20 ἵση· καὶ λοιπὴ ἄρα ἡ ΒΣ τῇ ΣΓ ἵση ἐστίν. ἀλλὰ
 καὶ ἡ ΒΣ τῇ ΝΡ ἵση ἐστίν, καὶ ἡ ΣΓ τῇ ΡΞ ἵση

1. ἀπό (pr.)] corr. ex ὑπό R.   3. ἵση ἐστίν MRFu.   5.]
 τῇ Fu.   4. τῆς (pr.)] hinc fol. eodem verso F, add. τοῦ Θ.
 ἐστί Fu.   7. ΗΕΔ (alt.)] ΗΒΔ Fu.   8. ὑπό (alt.)] om.
 MRFu.   9. ὑπό (pr.)] ἐπὶ Ru.   10. δρᾶται] om. MRFu.   11. ἐστί] om. MRFu.   12. ἐστί] om. MRFu.
 ΓΔ εὐθεῖα MRFu.   13. ΓΚ (pr.)] ΚΓ M, et corr. ex ΓΔ u.   14. προσεκβληθεῖσαι — 18. δίχα] διήχθω πάλι
 διὰ τοῦ κέντρου τοῦ Ρ πρὸς δρᾶς τῇ ΑΔ ἡ ΡΣ, καὶ δίχα ἄρει
 MRFu.   19. ἀπόκειται u.   21. καί (pr.)] om. u.   22. η] ἐστίν
 om. MRFu.   23. η] ἐστίν (alt.)] παραλληλόγραμμα γὰρ τὰ ΒΡ, ΡΤ
 καὶ ἡ ΝΡ ἄρα τῇ ΝΞ ἵση MRFu.

έστιν. καὶ εἰσι πρὸς δρθὰς ταῖς ΘΟ, ΚΠ· αἱ ΘΟ, ΚΠ
ἄρα ἵσον ἀπέχουσιν ἀπὸ τοῦ Ρ, καὶ διὰ τοῦτο καὶ
εἰσιν ἵσαι. ὥστε καὶ αἱ ἡμίσειαι αὐτῶν αἱ ΘΝ, ΚΞ
ἵσαι εἰσίν, ὡν αἱ BN, ΓΞ ἵσαι· καὶ λοιπαὶ ἄρα αἱ
ΘΒ, ΚΓ ἵσαι εἰσίν.

5

Ad prop. VIII.

22. Ἐν τῷ οὐρανῷ μεταξύ τοῦ γ' βιβλίου τῶν Σφαιρικῶν εὑρήσεις ἔξωθεν σχόλιον, ὃ συμβαλεῖται σοι εἰς τὴν παροῦσαν δεῖξιν.

23. Ἰση δὲ ἡ ΔΖ τῇ ΒΓ· ὡς ἄρα ἡ ΒΓ πρὸς 10
ΘΖ, οὕτως ἡ ὑπὸ ΔΚΖ γωνία πρὸς τὴν ὑπὸ ΒΚΓ
γωνίαν. ὡς δὲ ἡ ΒΓ πρὸς τὴν ΘΖ, οὕτως ἡ ΚΓ
πρὸς ΚΖ διὰ τὸ τριγώνου τοῦ ΚΒΓ παρὰ μίαν τῶν
πλευρῶν ἥχθαι τὴν ΘΖ καὶ ἵσογάνια εἶναι τὰ τρίγωνα.

24. Τπεροπεσεῖται τὴν KZ p. 164, 12] ὡς ἀπὸ 15
μείζονος διαστήματος γραφόμενος, δπερ ἔστιν ἡ ΘΚ·
μείζων γὰρ αὗτη τῆς KZ· ὥστε ὑπεροπεσεῖται τὴν KZ
ὡς ἐλάσσονα τῆς ΚΘ.

25. Οὕτως ἡ ΓΚ p. 164, 25] διὰ τὸ ἵσογάνιον
εἶναι τὸ ΒΓΚ τῷ ΘΖΚ καὶ ἔχειν ἀνάλογον τὰς πλευ- 20
ράς, ὡς τὴν ΒΓ πρὸς τὴν ΓΚ, τὴν ΘΖ πρὸς τὴν ZK.

22. V¹q (ad Sphaericorum Theodosii III, 11 in iisdem codd.
in mg. exteriore legitur lemma hoc: ἔστω τρίγωνον δρθογάνιον
τὸ ΑΒΓ, καὶ ἥχθω τις ἡ ΑΔ. δεῖξαι, δτι ἡ ΒΓ πρὸς τὴν ΒΔ
μείζονα λόγον ἔχει ἥπερ ἡ ὑπὸ ΑΔΒ γωνία πρὸς τὴν ΑΓΒ).

23. VVat.F(pquR). 24. q. 25. v¹.

1. αἱ — 2. ἵσον] ὡς δέδειται. ἵσον ἄρα MRFu. 2. διά] περὶ MRFu. 3. ἵσαι εἰσίν MRFu. 4. BN] e corr. Ru.

11. ΘΖ] τὴν ΘΖ p. ΔΚΖ] e corr. q, KΔΖ Vp; KΔ, ΖΔ
RFu et eras. pr. Δ Vat. 12. γωνίαν] om. p. 13. KΖ]
τὴν KΖ p. 14. εἶναι] ἔστι p.

ῶστε καὶ ἐναλλάξ, ὡς τὴν ΒΓ πρὸς τὴν ΘΖ, τὴν ΓΚ
πρὸς τὴν ΖΚ. ἀλλ' ὡς ἡ ΒΓ πρὸς τὴν ΘΖ, καὶ ἡ
ΔΖ πρὸς τὴν ΘΖ· ἵση γὰρ ἡ ΔΖ τῇ ΒΓ. ὡς ἄρα
ἡ ΔΖ πρὸς τὴν ΘΖ, οὕτως ἡ ΓΚ πρὸς τὴν ΚΖ.

5   26. Ως γὰρ αἱ γωνίαι, δι' ᾧν δρῶνται τὰ δρώμενα,
ἔχουσι πρὸς ἄλλήλας, οὕτως καὶ τὰ δρώμενα διὰ τῶν
γωνιῶν πρὸς ἄλληλα ἔχειν φαίνονται. ὡς ἄρα λοιπὸν
ἡ ΣΡ γωνία ἔχει πρὸς τὴν Ρ γωνίαν, οὕτως ἔχειν
φαίνεται καὶ τὸ ΔΖ πρὸς τὸ ΒΓ. ἡ δὲ γωνία ἡ ΣΡ
10 πρὸς τὴν Ρ γωνίαν ἐλάττονα λόγον ἔχει ἥπερ τὸ ἀπό-
στημα τὸ ΚΓ πρὸς τὸ ΚΖ. καὶ τὸ ΔΖ ἄρα πρὸς τὸ
ΒΓ μικρότερον φαίνεται παρὰ τὸ ΚΓ πρὸς τὸ ΚΖ.

Ad prop. X.

27. "Ηχθω γὰρ διὰ τοῦ Η σημείου τῇ ΒΚ παρ-
15 ἄλληλος ἡ ΗΕ. ἐπεὶ οὖν αἱ ὄψεις πρότερον πρὸς τὴν
ΗΕ προσπίπτουσιν κατὰ τὰ Η, Λ, Μ σημεῖα ἥπερ
πρὸς τὴν ΚΓ, καὶ ἐστι μετεωρότερον τὸ Η τοῦ Λ, τὸ
δὲ Λ τοῦ Μ, καὶ διὰ μὲν τοῦ Η σημείου ἡ ΒΗΓ
φέρεται ἀκτίς, διὰ δὲ τοῦ Λ ἡ ΒΛΖ, διὰ δὲ τοῦ Μ
20 ἡ ΒΜΔ, μετεωροτέρα ἡ μὲν ΒΓ τῆς ΒΖ, ἡ δὲ ΒΖ
τῆς ΒΔ.

28. Τὸ ι' ἐν ἄλλῳ οὕτως· ἔστω γὰρ ὅμιλα τὸ Β
ἄνω τοῦ ΓΚ ἐπιπέδου κείμενον, ἀφ' οὗ ὅμιλατος προσ-
πιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ ΒΓ, ΒΔ, ΒΖ, ΒΚ, ὧν ἡ ΒΚ
25 καθόδετος ἔστω ἐπὶ τὸ ὑποκείμενον ἐπίπεδον. λέγω, ὅτι
τὸ ΓΔ τοῦ ΔΖ μετεωρότερον φαίνεται, τὸ δὲ ΔΖ

26. MVat.¹ Ru(F).

27. VVat.(q).

28. q.

7. λοιπόν] λόγον Vat.¹.   9. ἡ (pr.)] εἰ Vat.¹.   10. P]
Ο u.   ἥπερ] εἴπερ Vat.¹.   12. ΚΖ] ΔΖ u.   15. τῆν] γ. V.

τοῦ ZK. εἰλήφθω γὰρ ἐπὶ τῆς ZK τυχὸν σημεῖον τὸ E, καὶ ἥχθω πρὸς δρθὰς τῇ ZK ἡ EH. καὶ ἐπεὶ αἱ ὄψεις πρότερον πρὸς τὴν HE προσπίπτουσιν ἥπερ πρὸς τὴν EG, προσπιπτέτω τῇ HE ἡ μὲν BG κατὰ τὸ H σημεῖον, ἡ δὲ BA κατὰ τὸ A, ἡ δὲ BZ κατὰ 5 τὸ M. ἐπεὶ οὖν τὸ H τοῦ A μετεωρότερον ἔστι, τὸ δὲ A τοῦ M, ἀλλ' ἐν φῶ ἔστι τὸ H, ἐν τούτῳ τὸ Γ, ἐν φῷ δὲ τὸ A, ἐν τούτῳ τὸ A, ἐν φῷ δὲ τὸ M, ἐν τούτῳ τὸ Z, διὰ δὲ τῶν BG, BA ἡ ΔΓ φαίνεται, διὰ δὲ τῶν BA, BZ ἡ ZA, διὰ δὲ τῶν BZ, BK ἡ KZ, 10 οὐκοῦν ἡ μὲν ΓΔ τῆς ΔΖ μετεωροτέρα φαίνεται, ἡ δὲ ΔΖ τῆς ZK· τὰ γὰρ ὑπὸ μετεωροτέρων ἀκτίνων δρώμενα μετεωρότερα φαίνεται. τῶν ἦρα κάτω τοῦ ὄμματος κειμένων καὶ τὰ ἔξης.

Ad prop. XI.

15

29. Πάλιν ἐὰν ἀγάγῃς παράλληλον εὐθεῖαν διὰ τοῦ Γ, φανερὸν ἔσται ἀπὸ τῶν σημείων.

Ad prop. XII.

30. Τοῦτο ὡς ἀπὸ τοῦ σ' φανερώτερον γίνεται.

Ad prop. XIV.

20

31. Ἀντίστροφον· ἐκεῖ μὲν γὰρ ὑπὸ τοῦ ὄμματος ἐτέθη τὰ μεγέθη, νῦν δὲ ἄνω τοῦ ὄμματος.

Ad prop. XVI.

32. Ἀντίστροφον, ὡς εἰ νοηθείη τὸ σχῆμα μετατιθέμενον ἄνω κάτω.

25

29. VVat.q. 30. VVat.q. 31. V¹. 32. V¹.

4. BG] B e corr. q. 21. ὑπό] ὑπότερον? V¹.

Ad prop. XIX.

33. Ἐπὶ τὸ Β πέρας p. 176, 16] μετακινούμενου δηλούντι ἢ τοῦ ἐνόπτρου ἢ τοῦ δρῶντος· οὐ γὰρ κατὰ πρώτην τυχὸν ἐπιβολὴν τῆς ὄψεως κατ' ἔμφασιν δρᾶστεται παρὰ τῆς ὄψεως ἐν τῷ κατόπτρῳ τὸ ἄκρον τοῦ ὑψους.

34. Οὕτως γὰρ ἐνορῶμεν τῷ ἐσόπτρῳ, ἕως οὗ τὸ ἄκρον ἐν αὐτῷ τοῦ δοθέντος μεγέθους ἵδωμεν.

35. Ἐν τοῖς Κατοπτρικοῖς p. 176, 18] φησὶ γὰρ 10 ἐκεῖσε δὲ Εὐκλείδης οὕτως· ἀπὸ τῶν ἐπιπέδων ἐνόπτρων καὶ κυρτῶν καὶ κοίλων αἱ ὄψεις ἐν ἵσαις γωνίαις ἀνακλῶνται.

ἀριθμέτει δὲ αὐτῷ καὶ τὸ ἐν τοῖς δροῖς τῶν Κατοπτρικῶν εἰρημένον· ἐνόπτρου τεθέντος ἐν ἐπιπέδῳ 15 καὶ τὰ ἔξης.

Ad prop. XXI.

36. Ἐναριθμῷ γὰρ ἐν τῷ μέσῳ διαστήματι τῶν ἀκτίνων μέγεθος ἀεὶ ἐναριθμών, ἕως οὗ διὰ τῶν ἄκρων αὐτοῦ ἵδω τὰ ἄκρα τοῦ δοθέντος μεγέθους.

20

Ad prop. XXII.

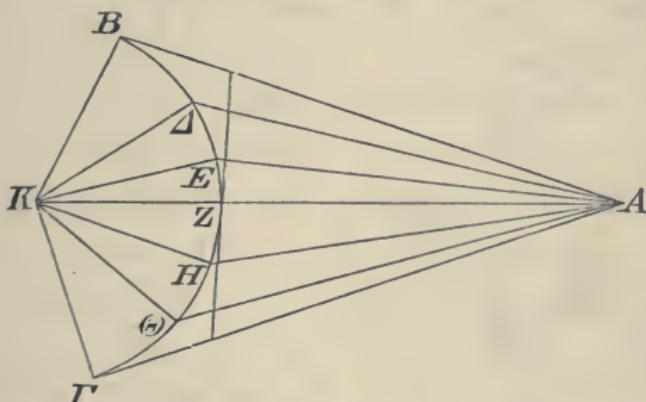
37. Οὐδὲ γὰρ ἄμα βλέπει ὅλον, ἵνα συναίσθηται ὡς περιφεροῦς τοῦ δρωμένου.

33. Vat. m. 2, rs.   34. VVat.RFp (qrstu).   35. V².
36. VVat.pr(q).   37. RF, Vat. m. 2, u(t).

5. παρά] περί r.   τὸ ἄκρον] r, om. Vat.s.   6. ὑψους] ὄψεως r.   7. σχόλιον add. p.   οὕτως] οὕτω ptr.   8. ἐν] corr. ex ἐ m. 2 V.   εἰδῶμεν V.   18. ἀεὶ] om. Vat.r.   ἐναριθμῶν] om. r, lac. relicta.   19. εἰδω V.
21. ὅλον] ως F, om. Vat.   22. περιφεροῦς] περιφερείας Vat.

38. Ἐὰν ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ, ἐν τῷ καὶ τὸ ὅμιλον περιφέρεια τεθῇ, ἡ τοῦ κύκλου περιφέρεια εὐθεῖα γραμμὴ φαίνεται.

ἴστω κύκλου περιφέρεια ἡ GB ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ κειμένη, ἐν τῷ καὶ τὸ ὅμιλον περιφέρεια τὸ A , ἀφ' οὗ ὅμιλος προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ $AB, AD, AE, AZ, AH, A\Theta, AG$. λέγω, ὅτι ἡ BG κύκλου περιφέρεια εὐθεῖα φαίνεται. κείσθω τῆς περιφερείας τὸ κέντρον καὶ 5 ξεῖντω

τὸ K , καὶ ἐπεξεύχθωσαν εὐθεῖαι αἱ $KB, KA, KE, KZ, KH, K\Theta, KG$. ἐπεὶ οὖν ἡ KB εὐθεῖα ὑπὸ τῆς 10 ὑπὸ $KA\Lambda$ γωνίας δρᾶται, ἡ δὲ KA ὑπὸ τῆς ὑπὸ $KA\Delta$, ἡ δὲ KE ὑπὸ τῆς ὑπὸ $KA\mathcal{E}$, μείζων ἄρα φανήσεται ἡ μὲν KB τῆς $KA\Delta$, ἡ δὲ KA τῆς KE . διοίωσ καὶ ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους ἡ μὲν KG μείζων φανήσεται τῆς $K\Theta$, ἡ δὲ $K\Theta$ τῆς KH . ἐπεὶ οὖν τὸ αὐτὸ συμ- 15 βαίνει, ὅπερ ἂν καί, εἰ εὐθεῖα ὑπέκειτο ἡ περιφέρεια ἡ BG , συνέβαινε, τὸ τὰς ἵσας δηλαδὴ ἀνίσους φαί-

38. MR(F, Vat. m. 2, Aqu).

1. ἄλλως τοῦ ιγ' ἡ δεξῖς M , ἄλλως τὸ ιβ' q.   [ἴαν] ἐὰν γάρ Vat. 1—3. om. Aqu.   2. ἡ — 4. κύκλον] m. rec. M.
8. κείσθω] εἰλήφθω q.   16. εἰ] q, om. MR.   ἡ BG περιφέρεια q.   περιφέρεια] γωνία MFR .

νεσθαι καὶ μείζονα τὴν πορρωτέρω εὐθεῖαν παρὰ τὴν
ἔφεξης, εὐθεῖα διὰ τοῦτο ἡ ΒΖΓ φαντάζεται περι-
φέρεια.

δυνατὸν δὲ τοῦτο δείκνυσθαι καὶ ἐπὶ τῆς κοίλης
5 περιφερείας. εἰ γὰρ τὸ Κ ὑποτεθείη τὸ ὄμμα καὶ
σημεῖον τυχὸν τὸ Α ἐκτὸς τῆς τοῦ κύκλου περιφερείας,
εἴτα ἀπὸ τοῦ Α πρὸς τὴν κυρτὴν περιφέρειαν τοῦ
κύκλου εὐθεῖαι αἱ ΑΒ, ΑΔ, ΑΕ, ΑΖ, ΑΗ, ΑΘ, ΑΓ
καὶ ἀκτῖνες ἀπὸ τοῦ Κ ὄμματος ἐπὶ τὰ Β, Δ, Ε, Ζ,
10 Η, Θ, Γ σημεῖα, τῶν πρὸς τὴν κυρτὴν οὖν περι-
φέρειαν προσπιπτουσῶν εὐθειῶν ἐλαχίστη καὶ κατὰ
φαντασίαν ὡς καὶ κατὰ ἀλήθειαν ἡ μεταξὺ τοῦ τε
σημείου καὶ τῆς διαμέτρου δραμήσεται, τῶν δὲ ἄλλων
ἀεὶ ἡ ἔγγιον τῆς ἐλαχίστης τῆς ἀπώτερον ἐλάττων
15 δρᾶται, ὃ δὴ συμβαῖνον δρᾶται, καὶ εἰπερ ἡ ΒΖΓ
περιφέρεια εὐθεῖα ὑποτεθείη καὶ κάθετος ἐπ' αὐτὴν
ἡ ΑΖ· ὅθεν διὰ τοῦτο καὶ φαντασίαν εὐθείας ἀπο-
στελεῖ ἡ περιφέρεια, καὶ μάλιστα εἰ ἀπὸ πλείονος φαί-
νοιτο διαστήματος, ὥστε μὴ συναισθάνεσθαι ἡμᾶς τῆς
20 κυρτότητος.

διὰ τοῦτο καὶ οἱ μὴ πάντας ἀποτεταμένοι κάλοι
ἐκ πλαγίου μὲν δρώμενοι ἀσχάλασμα ἔχειν δοκοῦσιν,
ὑποκάτωθεν δὲ εὐθεῖς εἶναι, καὶ αἱ σκιαὶ δὲ τῶν κρί-
κων ἐν τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ κειμένων, ἐν ᾧ καὶ τὸ ὄμμα,
25 εὐθεῖαι φαίνονται.

1. *καὶ — πορρωτέρω]* om. lac. rel. Vat.   *τὴν* (alt.) — 2.
διά] q, τῆς ἐφ' ἦς τὸ (dein. ras. M, spat. 2 litt. R) ἔστι MFRu.

6. *τῆς περιφερείας τοῦ κύκλου* MR.   9. *τά]* supra ser. R.
B] corr. ex K R.   10. *τῶν*] hinc etiam r.   *οὖν]* q, om.
MR.   11. *καὶ]* om. r.   15. *ὅ — δρᾶται]* postea ins. q.   16.
περιφέρεια] γωνία R, om. M, γωνία τοῦ κύκλου r.   21—25.
om. A.   22. Scr. ἔγχάλασμα.

Ad prop. XXIII.

39. Ποιήσει δή p. 180, 22] διὰ τὸ πρῶτον τῶν Σφαιρικῶν.

40. Ἐφάψονται αἱ ΒΑ, ΒΖ p. 182, 2] ἔσχαται οὖσαι αἱ ἀκτῖνες τῶν δρώντων τὴν σφαίραν. 5

41. Καὶ ἐπεὶ ἐκάστη κτλ. p. 182, 5] ἐκάστην τῶν πρὸς τῷ Θ γωνιῶν δρθῆν συνάξουσιν εἶναι ἄλλοι μὲν ἵσως ἄλλως, ἐγὼ δὲ τοῦτον τὸν τρόπον. ἐπεὶ ἐκαστον τῶν ΚΖΒ, ΚΛΒ ἡμικύκλιον ἔστιν, ἡ ΚΖΒ περιφέρεια ἵση ἔστι τῇ ΚΛΒ περιφερείᾳ, ὡν ἡ ΚΖ ἵση τῇ ΚΛ· 10 ἵσαι γὰρ εὐθεῖαι αἱ ΚΖ, ΚΛ ἐκ τοῦ κέντρου οὖσαι τοῦ ΖΓΔ κύκλου ὑποτείνουσιν αὐτάς λοιπὴ ἄρα ἡ ΖΒ περιφέρεια τῇ ΛΒ περιφερείᾳ ἵση ἔστιν. ὥστε καὶ εὐθεῖα ἡ ΖΒ τῇ ΒΛ ἵση ἔστιν. ἐπεὶ οὖν δύο τρίγωνά ἔστι τὰ ΚΖΒ, ΚΛΒ τὰς δύο πλευρὰς τὰς 15 ΖΚ, ΚΒ ταῖς δύο πλευραῖς ταῖς ΛΚ, ΚΒ ἵσας ἔχοντα καὶ τὴν βάσιν τὴν ΖΒ τῇ βάσει τῇ ΛΒ ἵσην, καὶ τὴν γωνίαν τὴν ὑπὸ ΖΚΒ τῇ γωνίᾳ τῇ ὑπὸ ΛΚΒ ἵσην ἔξει. πάλιν ἐπεὶ δύο τρίγωνα τὰ ΖΚΘ, ΛΚΘ τὰς δύο πλευρὰς τὰς ΖΚ, ΚΘ ταῖς δύο πλευραῖς ταῖς 20 ΛΚ, ΚΘ ἵσας ἔχοντα καὶ τὴν γωνίαν τῇ γωνίᾳ, καὶ τὴν βάσιν τὴν ΖΘ βάσει τῇ ΘΛ ἵσην ἔξει. καὶ ἐπεὶ εὐθεῖά τις διὰ τοῦ κέντρου ἡ ΚΒ εὐθεῖάν τινα μὴ διὰ τοῦ κέντρου τὴν ΖΛ δίχα τέμνει, καὶ πρὸς δρθὰς αὐτὴν τεμεῖ. 25

39. VVat.u.   40. VVat.RF.   41. MR(Vat. m. 2, Frs).

5. αἱ ἀκτῖνες] om. R.   8. τόν] RF, om. MVat.   9. ΚΛΒ]
ΚΖΛ MR.   10. ἵση — περιφερείᾳ] R, om. V.   17. οὐαί(pr.)]
μέν M.   23. κέντρου] K RF.   24. κέντρου] ί s.   ΖΛ]
Ζ s.   25. τέμνῃ r.

42. Διὰ τὸ παράλληλον p. 182, 6] παράλληλος διὰ τοῦ κη' τοῦ α' τῶν Στοιχείων.

43. Ἀπερ ἐξ ἀνάγκης φυσικῆς ἐπὶ τῶν δρωμένων γίνεται, ταῦτα καὶ δι' ἀποδεῖξεων πιστώσασθαι βουλόμενος διὰ τῶν θεωρημάτων παραμυθίας ἀπὸ τῶν γραμμῶν κομίζει κύκλους ἀναγράφων ἐν ταῖς ἀπὸ τῶν διμάτων ἀποπεμπομέναις ἀκτῖσιν καὶ ἐπίπεδα διὰ τῶν ὄψεων ἐκβάλλων καὶ ἔτερα τοιαῦτα ποιῶν, οὐχ διτι, ταῦτα μὲν ἐὰν γένηται, ἔσται ἀληθῆς ἢ τοιάδε 10 αὐτοῦ πρότασις, καὶ καθ' ὃν αὐτός φησι τρόπον θεωρήσοντι τὸ τοιόνδε σχῆμα αἱ ὄψεις, ἐὰν δὲ μὴ γένηται, φευδῆς ἢ γὰρ ἄν, εἰ τοῦτο οὕτως εἶχεν, ἐν τῇ πιθανότητι τῶν ἀποδεῖξεων ἔκειτο ἀν ἡ τούτων εὔρεσις μόνον, ἀλλ' οὐκ ἐν τῇ φύσει τῶν δρωμένων, καὶ γραφομένων μὲν τῶν κύκλων ἢ τῶν ἐπιπέδων ἐκβαλλομένων ἑωρᾶτο ἀν τὸ δρώμενον, ὡς διὰ τοῦτο Εὔκλείδης φησίν, μὴ γινομένων δὲ τούτων οὐκ ἀν ἐθεωρεῖτο τοιοῦτον, ὡς εἶναι μᾶλλον αὐτὸ διὰ τὴν ἀπόδειξιν οὕτως ἔχον ἢ διὰ τὴν φύσιν. τὸ δὲ οὐχ οὕτως ἔχει, ἀλλὰ ὅπερ 20 ἐξ ἀνάγκης φυσικῆς συμβαίνει πάσχειν ταῖς ὄψεσι προσβαλλούσαις τῷ τοιῷδε σχήματι οἷον κυλινδροειδεῖ ἢ κωνοειδεῖ ἢ σφαιροειδεῖ ἐπὶ πλέον ἀφισταμέναις ἢ προσεγγιζούσαις αὐτῷ, τοῦτο δὴ βουλόμενος ἀποδεικνύειν διὰ τῶν θεωρημάτων παραμυθεῖται τὴν ἀπόδειξιν διὰ

42. F Vat. 43. V² ad prop. 24, p in textu inter propp. 23 et 24.

---

1. παράλληλος]	om. F.	2. κη' — Στοιχείων]	κα' τῶν			
Εὐκλείδου	F.	4. γίνωνται	p. βουλόμενος]	βούλεται	p.	5.
τῶν θεωρημάτων]	supra scr. V.	6. κομίζων	p.	7. ἀκτῖσι	p.	
13. τούτων]	τῶν τοιούτων	p.	20. προσβαλούσαις	p.		

ἐπιπέδων τε καὶ κύκλων καὶ τοιούτων τινῶν, ἵνα κατὰ πάντα σύμφωνον αὐτὴν ποιήσῃ τοῖς ἐν τῇ γεωμετρίᾳ στοιχείοις καὶ παρασκευάσῃ τὸν ἀκροατὴν μετὰ πολλῆς ὅτι μάλιστα ἡδονῆς ἐγγύπτειν τοῖς θεωρήμασιν, ὥσπερ ἀμέλει καὶ ἐπὶ τῆς ἀριθμητικῆς ἔστιν ἰδεῖν αὐτὸν ποιοῦντα καὶ γεωμετρίας καὶ τῶν ἄλλων μαθημάτων. ὅτι μὲν γὰρ δύο τετραγώνων ἀριθμῶν εἰς μέσον ἀνάλογόν ἔστιν ἀριθμός, τοῦτο ἀληθές ἔστιν, ἀλλ' οὐ δεῖ τοῦτο μόνον ἀπ' αὐτῆς εἰδέναι τῆς αἰσθήσεως, ἵν' οὕτως εἶπο, ἀλλὰ καὶ δι' ἀποδείξεως ἀσφαλεστέραν ἔχειν τὴν περὶ αὐτοῦ γνῶσιν. δομοίως δὲ καὶ τοῦτο ἀληθές ἔστιν, ὅτι, ἐὰν δύο εὐθεῖαι τέμνωσιν ἀλλήλας, τὰς κατὰ κορυφὴν γωνίας ἵσας ἀλλήλαις ποιήσουσιν, καὶ φανερὸν ἀπὸ τῆς αἰσθήσεως, ἀλλ' οὐκ ἀπόχρονη πρὸς ἐπιστήμην τὸ οὕτως εἰδέναι μόνον, ἀλλ' ἔχειν τοῦτο δομολογούμενον ἔκ τινων προτέρων καὶ γνωριμωτέρων· τοῦτο δέ ἔστιν ἡ ἀπόδειξις. ὁ αὐτὸς τοίνυν λόγος ἔστιν καὶ ἐπὶ τούτων, ὅτι φυσικῶς ἔχει ἡ δρασις οὕτως δρᾶν τὰ δρῶμενα, ώς δὲ Εὐκλείδης φησίν, ἵνα δὲ καὶ ἐπιστήμην αὐτῶν ἔχωμεν, πρὸς κατάληψιν ἀκριβεστέραν παραλαμβάνονται ἐν ταῖς ἀποδείξεσιν αὐτῶν κύκλοι καὶ ἐπίπεδα καὶ ἄλλα τοιαῦτα.

χρὴ δὲ εἰδέναι, ώς τοὺς κύκλους καὶ τὰ ἐπίπεδα, ὅταν μὲν δρῶμεν αὐτὰ τὰ σώματα οἷον σφαιραν ἢ κύλινδρον, νοητῶς δεῖ ἀναγράφειν ἢ ἐκβάλλειν, ὅταν δὲ ἐν ἐπιπέδῳ, αἰσθητῶς ώς ἐνταῦθα.

4. ἐγγύπτειν V. 6. μαθηματικῶν p. 7. μέσον] sic
Vp. 10. δι'] διά p. 13. ποιήσουσι p. 15. ἀλλ'] ἀλλά p.
24. οἷον — 25. κύλινδρον] ins. ead. man. V.

Ad prop. XXIV.

44. *Αἱ ΡΖ, ΡΣ καθ' ἐν ἐφάπτονται* p. 184, 5] *ἐφάπτονται* ἂρα διὰ τὸ ἐν τῷ ισ' τοῦ γ' τῶν Στοιχείων πόρισμα.

5 Ad prop. XXVI.

45. *'Ομμάτων διάστημα τὸ ΒΓ* p. 186, 7] *χοὴ* δὲ νοεῖν, δτι ἡ διάστασις τῶν ὄμμάτων παράλληλος ἔστι τῇ διαμέτρῳ τοῦ κύκλου.

46. *Τουτέστιν ἐπιζευχθεισῶν ἀπὸ τοῦ Κ ἐπὶ τὰ 10 Β, Γ σημεῖα εὐθεῖῶν.*

47. *"Ελασσον ἀν εἴη* p. 186, 16] *εἰ γὰρ τεθείη τὸ ὄμμα ἐπὶ τοῦ Θ, διὰ τὸ κγ' τῶν Ὀπτικῶν ἔλαστρον ἡμισφαιρίου ὀφθήσεται ὑπὸ τοῦ ἐνδὸς ὄμματος.*

48. *Τὸ ΖΝΔ* p. 186, 16] *τουτέστιν τὸ ὑπὸ τοῦ 15 κύκλου διοριζόμενον τοῦ περὶ τὴν ΔΝΖ.*

Ad prop. XXVIII.

49. *"Ον τρόπον ἐπὶ τοῦ κγ' καὶ υδ' ἕδειξεν, οὗτως καὶ ἐπὶ τῶν δύο τούτων τοῦ κη' καὶ υδ', πλὴν ἐκεῖ μὲν ἐπὶ σφαιρας, ὅδε δὲ ἐπὶ κυλίνδρου.*

20

Ad prop. XXX.

50. *Κύκλου ἔχοντος τὴν βάσιν* p. 192, 2] *οὐχί, διότι ἔστι τις κῶνος μὴ ἔχων κύκλου τὴν βάσιν, τοῦτο φησιν, ἀλλὰ τὴν φύσιν τοῦ κώνου παραστῆσαι βουλόμενος.*

---

44. Vat.RFu. 45. Vq. 46. VVat.q; quid sibi uelit, nescio. 47. Vat.RF. 48. VVat.q. 49. V¹q. 50. R (Vat.AFq).

3. *ἐν τῷ]* supra ser. R. 14. *τό]* supra ser. m. rec. V. 15. *περὶ]* comp. V, παρά q. ΔΝΖ] ANZ VVat.q. 17. οὗτο q.

51. Καὶ ἐπὶ τούτου καὶ τοῦ μετὰ τοῦτο δμοίᾳ ἡ δεῖξις πλὴν ἐπὶ κώνου.

Ad prop. XXXII.

52. Τῷ προϋποκειμένῳ ἐπιπέδῳ p. 194, 19] τουτέστι τῇ βάσει τοῦ κώνου. 5

53. Οὐκοῦν συμπεσεῖται p. 196, 2] ἐπειδὴ κατὰ τὸ αὐτὸ ἄκρον ἀνω μὲν κατὰ τὸ B, κάτω δὲ κατὰ τὸ K συνάπτονται.

Ad prop. XXXIII.

54. "Ελασσον φαίνεται p. 196, 22] γρ. μεῖζον μὲν 10 ἔσται τοῦ κώνου τὸ δρώμενον, ἔλαττον δὲ φαίνεται, ταπεινοτέρον δὲ ἐλασσον μὲν ἔσται, δόξει δὲ μεῖζον φαίνεσθαι.

55. Τουτέστιν ἵνα ἐπί τινος εὐθείας τὸ ὅμμα ἦ, ἥτις παράλληλός ἔστι τῇ ἀπὸ τῆς κορυφῆς τοῦ κώνου 15 πρὸς τὴν περιφέρειαν αὐτοῦ ἀγομένη εὐθείᾳ.

56. "Ισον δὲ τὸ μὲν πρὸς τῷ N κτλ. p. 198, 9] ἐὰν γάρ, καθὼς εἴρηται ἐν τῷ λα' θεωρήματι, ἀπὸ τοῦ N ὅμματος προσπέσωσιν ἀκτῖνες πρὸς τὴν τοῦ κώνου περιφέρειαν ὡς αἱ NT, NΦ, καὶ ἀπὸ τῶν T, Φ 20 ἐπὶ τὴν κορυφὴν τὴν Δ ἐπιξευχῶσιν εὐθεῖαι ὡς αἱ TΔ, ΦΔ, τὸ διὰ τῶν NT, TΔ ἐπίπεδον καὶ τὸ διὰ τῶν NΦ, ΦΔ κοινὴν τομὴν ἔχει τὴν ΔN, ἐφ' ἣς ἐὰν τεθῇ τὸ ὅμμα ὡς κατὰ τὸ N καὶ τὸ Θ, ἵσον ἀεὶ τοῦ

51. V¹. 52. VR Vat. u. 53. VR Vat. M¹ q tu. 54. Vat. RM¹ st. 55. VR (Vat. qrstu). 56. VR (Vat. MA qrstu).

12. ταπεινώτερον Vat. s. 13. δέ (pr.)] om. Vat. 14. ᾧ] om. V. 15. παράλληλός] = R, δρθή s. 16. εὐθεία] om. Rt. 18. γάρ] om. Mt. 19. λα'] V, λγ' m. rec. 20. τῶν] τοῦ R.

κάνοντος τὸ δρώμενον δρθῆσεται διὰ τὸ λα' θεώρημα·
δμοίως καὶ ἐπὶ τῆς ΛΣ.

Ad prop. XXXV.

57. Ὁρθὴ ἀν εἰη p. 200, 23] ἐπεὶ γὰρ ἵση ἐστὶν
5 ἡ ΚΔΒ γωνία τῇ ΚΒΔ, ἡ δὲ ΚΖΒ τῇ ΖΒΚ, δύο
ἄρα αἱ ΒΔΚ, ΔΖΒ δύο ταῖς ΖΒΚ, ΚΒΔ ἴσαι εἰσίν.
ῶστε αἱ τέσσαρες αἱ ΒΖΚ, ΖΔΒ, ΔΒΚ, ΚΒΖ δύο
τῶν ΔΒΚ, ΚΒΖ, τουτέστι τῆς ΔΒΖ, διπλασίονές
εἰσιν. ἀλλὰ αἱ τέσσαρες δύο δρθαῖς ἴσαι εἰσίν· ἐν τῷ
10 τριγώνῳ γάρ εἰσι τῷ ΔΖΒ. ὕστε ἡ ΔΒΖ γωνία
δρθή ἐστιν.

58. Ἐπεὶ γὰρ αἱ τρεῖς ἴσαι εἰσὶν αἱ ΔΚ, ΚΖ, ΚΒ,
δ ἄρα κέντρῳ τῷ Κ, διαστήματι δὲ τῷ ΚΔ κύκλος
γραφόμενος ἥξει καὶ διὰ τῶν Β, Ζ. ὕστε δρθή ἡ ὑπὸ¹⁵
15 ΔΒΖ· ἐν ἡμικυκλίῳ γάρ.

59. . δ γάρ εἰσιν ὡς τῆς ὑπὸ ΔΒΖ διαιρουμένης
ἐπεὶ ὡς ἐν τριγώνῳ τρεῖς εἰσιν. διὰ τοῦτο καὶ δύο
δρθαῖς ἴσαι· ὕστε ἡ ὑπὸ ΔΒΖ δρθή ἐστι, διότι δ
ἔφανησαν ἐν τῷ τριγώνῳ, καὶ αὕτη ὡς δὶς λαμβανο-
20 μένη δρθή ἐστιν.

60. Αἱ διάμετροι ἴσαι p. 202, 5] δῆλον δέ, ὅτι
οὐ πᾶσαι πάσαις αἱ διάμετροι ἴσαι φανήσονται, ἀλλὰ

57. VR (Vat. MFA q r s t u). eodem pertinet, quo nr. 57.

60. V (Vat. p q r).

58. VR (Vat. MF q r t u);

59. V¹ (ad τέσσαρες lin. 7).

1. διά — θεώρημα] om. A. λα'] mut. in λβ' m. rec. V.
 2. δμοίως — ΛΣ] om. s. 5. ΚΒΔ] ΚΒΓ V, ΚΔΒ R. 6.
 ΔΖΒ] Δ supra scr. V. ΚΒΔ — 11. ἐστιν] om. A. 12.
 γάρ] om. t. Post ἴσαι ras. 2 litt. V. 14. τῶν] τοῦ R.
 15. ΔΒΖ] Δ Z dirempt. spat. 1 litt. R. 22. πάσαις αἱ]
 in ras. V.

μία μιᾶς, οἷον τῇ $E\Gamma$ ἢ AB · αὕτη γὰρ μόνη δύναται
ἴσας γωνίας περιέχειν μετὰ τῆς AZ ταῖς περιεχομέναις
ὑπὸ τῆς AZ καὶ $E\Gamma$ · τοῦτο δὲ διὰ τὸ μὴ εἶναι πρὸς
δρθὰς τῷ ὑποκειμένῳ ἐπιπέδῳ τὴν ZA .

Ad prop. XXXVI.

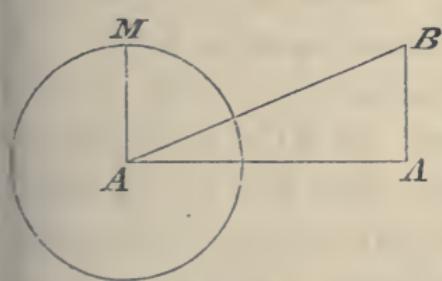
5

61. Διήχθω γάρ p. 204, 17] μὴ πρὸς δρθὰς οὖσα
δηλονότι τῇ GA .

62. Ἡ GZ p. 204, 19] οὖσα δηλονότι τοῦ κύκλου.

63. Λῆμμα.

πῶς δὲ χρὴ πρὸς δρθὰς ἀγαγεῖν τῇ κεκλιμένῃ 10
εὐθείᾳ πρὸς τὸ ἐπίπεδον μίαν εὐθεῖαν ἐν τῷ τοῦ κύ-
κλου ἐπιπέδῳ; οὐ γὰρ καὶ ἔτεραν δυνατόν· ὑποκείσθω

γὰρ τὸ σχῆμα, καὶ ἀπὸ τοῦ B ἐπὶ τὸ ἐπίπεδον κάθετος ἡχθω ἡ BL , καὶ 15
ἐπεξεύχθω ἡ AL . φα-
νεόρν, ὅτι ἡ AL ἐν τῷ τοῦ κύκλου ἐπιπέδῳ
ἔστιν. ἡχθω οὖν ἀπὸ

τοῦ A τῇ AL πρὸς δρθὰς ἡ AM · ἥξει δὴ ἐν τῷ αὐτῷ 20
ἐπιπέδῳ, ἐν ᾧ καὶ ἡ AL , τουτέστιν ἐν τῷ κύκλῳ.
ἔπει οὖν ἡ BL δρθή ἔστι πρὸς τὸ τοῦ κύκλου ἐπί-
πεδον, καὶ πάντα ἄρα τὰ διὰ τῆς BL ἐπίπεδα δρθά

61. RFM¹. 62. Rt. 63. VR(Vat.MF qrstu); ad
p. 204, 1: ἡχθω γὰρ ἡ μὲν GZ κτλ.

2. τῆς] p, et corr. m. rec. ex τήν V. 9. λῆμμα] Vq,
om. cett. 10. δέ] om. Mt. κεκλιμένῃ V, sed corr. 20.
δή] e corr. V. 22. BL] B e corr. V. δρθή] ἵση R. 23.
δρθά ἔστι] compp. V, ἵσαι εἰσί R.

έστι πρὸς τὸν κύκλον. ἐν δὲ τῶν διὰ τῆς ΒΑ ἐπιπέδων ἔστι τὸ ΒΑΛ τρίγωνον· καὶ τὸ ΒΛΑ ἄρα τρίγωνον δρυθόν ἔστι πρὸς τὸ τοῦ κύκλου ἐπίπεδον. καὶ τῇ κοινῇ τῶν ἐπιπέδων πρὸς δρυθάς ἔχει τὴν ΑΜ ἐν 5 τῷ τοῦ κύκλου ἐπιπέδῳ· ἡ ΑΜ ἄρα πρὸς τὸ ΒΑΛ ἐπίπεδον δρυθή ἔστιν. καὶ πρὸς πάσας ἄρα τὰς ἀπομένας αὐτῆς, οὕσας δὲ ἐν τῷ ΒΑΛ ἐπιπέδῳ, δρυθή ἔστιν ἡ ΜΑ. ὥστε καὶ πρὸς τὴν ΑΒ δρυθή ἔστιν.

64. Καὶ αὗτη μὲν ἡ ἀπόδειξις, εἰ μήτε πρὸς δρυθάς 10 ἡ ΕΔ τῇ ΓΑ διαχθῆ· τότε γὰρ ἀπὸ τοῦ Γ ἐπὶ τὴν ΔΕ εὑθεῖαν δυνάμεθα κάθετον ἀγαγεῖν τὴν ΓΖ, καὶ οὕτως ἡ ἀπόδειξις προχωρεῖ. εἰ δὲ ἡ ΕΔ κάθετος ἐπὶ τὴν ΓΑ διαχθῆ, δειχθήσεται πάλιν ἡ ὑπὸ ΒΑΓ γωνία τῆς ὑπὸ ΒΑΕ ἐλάττων τοῦτον τὸν τρόπον· ἐπεὶ 15 ἡ ΒΓ δρυθή ἔστι πρὸς τὸ ὑποκείμενον ἐπίπεδον, καὶ πάντα ἄρα τὰ δι' αὐτῆς ἐπίπεδα τῷ αὐτῷ ἐπιπέδῳ πρὸς δρυθάς ἔσται. ὥστε καὶ τὸ ΒΓΑ τρίγωνον τῷ ΕΔ κύκλῳ πρὸς δρυθάς ἔσται. ἐπεὶ οὖν τὸ ΓΑΒ τρίγωνον τῷ κύκλῳ πρὸς δρυθάς ἔστι καὶ τῇ κοινῇ αὐτῶν 20 τομῇ ἡ ΕΑ ἐν ἐνὶ τῶν ἐπιπέδων, ἡ ΕΑ ἄρα καὶ τῷ ΑΒΓ τριγώνῳ πρὸς δρυθάς ἔσται· καὶ πρὸς πάσας ἄρα τὰς ἀπομένας αὐτῆς εὐθείας καὶ οὕσας ἐν τῷ ὑποκείμενῷ ἐπιπέδῳ τῷ ΑΒΓ δρυθάς ποιήσει γωνίας. ἀπ- 25 τεται δὲ αὐτῆς καὶ ἡ ΒΑ· καὶ πρὸς ἄρα τὴν ΒΑ δρυθήν ποιήσει γωνίαν. δρυθή ἄρα ἡ ὑπὸ ΒΑΕ· δξεῖα

64. R (Mtū); ad p. 204, 11: ἔστω κύκλος, οὗ περιττον τὸ Α πτλ.

1. τῶν] corr. ex τῷ m. rec. V. ἐπιπέδῳ V, corr. m. rec.
3. δρυθόν] ἵσον R. 4. δρυθάς] ἵσας R. 7. δέ] om. R. δρυθῆ] ἵση R. 8. ἔστι R. 12. εἰ] ἡ Ru. ἡ (alt.)] om. u.
13. διδαχθῆ] u. 19. τῷ] τῷ ΕΔ u. 23. τῷ ΑΒΓ] supra scr. R.

δὲ ἡ ὑπὸ ΒΑΓ. ἐλάττων ἄρα ἡ ὑπὸ ΒΑΓ τῆς ὑπὸ ΒΑΕ.

65. Ἀνάπαλιν ἄρα p. 206, 26] ἐπειδὴ εἶπεν· ἀνάπαλιν ἄρα ἡ ΖΑ πρὸς τὴν ΑΒ ἐλάσσονα λόγον ἔχει, οὐ ἔχει ἡ ΓΑ πρὸς ΑΒ, ἵστεον τοῦτο, ὅτι ἐπὶ μὲν 5 τῆς ταυτότητος τῶν λόγων πάντα σώζεται καὶ τὸ ἐναλλάξ καὶ τὸ συνθέντι καὶ τὸ διελόντι καὶ τὸ ἀναστρέψαντι καὶ τὸ ἀνάπαλιν, οἷον ὡς τόδε πρὸς τόδε, οὕτως τόδε πρὸς τόδε· ἐναλλάξ ὡς τόδε πρὸς τόδε, οὕτως 10 τόδε πρὸς τόδε· συνθέντι ὡς τόδε πρὸς τόδε, οὕτως τόδε πρὸς τόδε· δμοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων. ἐπὶ δὲ τῆς ἐτερότητος τῶν λόγων πάντα μὲν τὰ ἄλλα σώζεται, τὸ δὲ ἀναστρέψαντι καὶ τὸ ἀνάπαλιν οὐκέτι, οἷον ἐπεὶ . τόδε πρὸς τόδε μεῖζονα λόγον ἔχει ἥπερ τόδε πρὸς 15 τόδε, ἐναλλάξ τόδε ἄρα πρὸς τόδε μεῖζονα λόγον ἔχει ἥπερ τόδε πρὸς τόδε· δμοίως καὶ ἐπὶ τοῦ συνθέντι καὶ διελόντι. ἐπὶ δὲ τοῦ ἀντιστρέψαντι καὶ τοῦ ἀνάπαλιν οὐκέτι, ἀλλὰ τὸ ἐναντίον γίνεται οὕτως· τόδε πρὸς τόδε μεῖζονα λόγον ἔχει ἥπερ τόδε πρὸς τόδε· ἀνά- 20 παλιν τόδε ἄρα πρὸς τόδε ἐλάττονα λόγον ἔχει ἥπερ τόδε πρὸς τόδε, ὡς ὡδε εἶπεν· ταῦτα δὲ ὁ Ἡρων διαρθροῖ.

66. Τὸ γὰρ αὐτὸν ἡ ΖΑ πρὸς τὸ ἐλασσον μεῖζονα λόγον ἔχει ἥπερ πρὸς τὸ μεῖζον τὸ ΑΒ.

65. VR (Vat. MA qu).

66. VR (F qu Vat.¹⁾).

6. πάντων R. 7. τό (pr.)] mut. in τῷ R, τῷ V. τό (sec.)] τῷ R, et V, sed corr. τό (tert.)] τῷ V et corr. ex τό R. 9. ἐναλλάξ — 11. τόδε (sec.)] om. R. 13. τῆς] τῆς τῶν V.

14. τό (pr.)] corr. ex τῷ V. οὐκέτι] -έτι in ras. V. 22. ὡς — διαρθροῖ] om. A. ὡς] V, om. RMu et lac. rel. Vat.

“Ἡρων] VVat., om. Mu et lac. rel. R. 23. Supra scr. διὰ τὸ (τοῦ m. rec.) ζ' τοῦ σ' Εὐκλείδου V.

67. Πρὸς δὲ τὴν *AB* τυχοῦσαν p. 208, 14] καὶ πρὸς αὐτὴν γὰρ δρός ποιεῖν οὐ δύναται, ἐπειδή, ἐὰν εὐθεῖα δύο εὐθείαις τεμνούσαις ἀλλήλας πρὸς δρός εἰπει τῆς κοινῆς τομῆς ἐπισταθῆ, καὶ τῷ δι' αὐτῶν ἐπιπέδῳ πέδῳ πρὸς δρός εἶστιν· ύπόκειται δὲ αὐτῷ μὴ οὖσα πρὸς δρός εὖ τῷ λεί.

68. Καὶ πάντα ἄρα κτλ. p. 208, 17] διὰ τὸ δ' καὶ τὸ ιη' τῶν Στερεῶν τοῦ α' βιβλίου.

69. Ἐπὶ τὴν κοινὴν ἄρα p. 208, 21] ἔχομεν γὰρ 10 ἐν τοῖς Στερεοῖς θεώρημα· ἐὰν ἐπίπεδον πρὸς ἐπίπεδον δρόν ἦ, καὶ ἀπό τινος σημείου αὐτῶν ἐν ἐνὶ τῶν ἐπιπέδων ἐπὶ τὸ ἑτερον ἐπίπεδον κάθετος ἀγθῆ, ἐπὶ τῆς κοινῆς τομῆς πεσεῖται τῶν ἐπιπέδων.

70. Ἡ *NΞ* μείζων p. 210, 4] διότι ἵση ύπετέθη 15 τῇ *EZ* τῇ ύποτεθείσῃ μείζονι τῶν ἐκ τοῦ κέντρου, καὶ ἐὰν ἡ *EZ* μείζων, καὶ αὐτῇ ὡς ἵση ταύτῃ.

71. Ἡ *NO* p. 210, 11] ἡ *NO* γὰρ ἐκτὸς πεσεῖται τοῦ *ΛΣΜ* τμήματος· ἡ γὰρ *NΞ* τῆς *NP* μείζων εἶστιν· ἐπὶ γὰρ τῆς *NΞ* εῖστι τὸ κέντρον τοῦ κύκλου τοῦ *ΛΣΜ* μείζων γάρ εῖστι τῆς *AN*. ἐπεὶ γὰρ ἐν κύκλῳ τῷ *ΛΞΜ* εὐθεῖά τις ἡ *NΞ* εὐθεῖάν τινα τὴν *AM* δίχα καὶ πρὸς δρός τέμνει, ἐπὶ τῆς *NΞ* ἄρα εῖστι τὸ κέντρον τοῦ *ΛΞΜ* κύκλου. ύπόκειται δὲ ἡ *NΞ* μείζων τῆς ἐκ τοῦ κέντρου, ἐπειδὴ καὶ ἡ *EZ*, καὶ ἀεὶ ἡ ἔγγιον 25 τοῦ κέντρου τῆς ἀπότερον μείζων.

67. VR(MF Vat.A q ru).
(Vat.MAF q u).

68. VR Vat.q.
70. V¹.

69. VR

71. VR(MF Vat.q ru).

6. ἐν] ὡς ἐν *A*. 8. ιη'] η' *R*. 10. *Στερεοῖς*] om. lac.
rel. *Vat.* θεωρήμασιν *Fu*. 11. αὐτῶν — τῶν] in ras. *V*.

13. τῶν ἐπιπέδων πεσεῖται *A*. 19. ἐπί] ἐπεί *r*, et *V*, sed
corr. *NΞ*] *Z* in ras. *V*. 24. *EZ*] *Z* in ras. *V*.

72. "Ετι κείσθω τῇ ὑπὸ τῶν EZK p. 210, 14] ἡ γὰρ ὑπὸ τῶν EZK ἐδείχθη ἐλάττων πασῶν τῶν διὰ τοῦ Ζ διαγομένων καὶ ποιουσῶν πρὸς τῇ AB γωνίας.

73. Μείζων δὲ ἡ O p. 212, 1] τριγώνου γὰρ τοῦ ΛΡΠ ἐκτός ἔστι, καὶ ἡ πρὸς τῷ O ἄρα μείζων ἔστι 5 τῆς πρὸς τῷ Π. καὶ ἔστι ἡ μὲν πρὸς τῷ O ἵση τῇ ὑπὸ HEΘ, ἡ δὲ πρὸς τῷ Π ἵση τῇ ὑπὸ AEB.

Ad prop. XXXVIII.

74. Τοῦ ὅμματος ἐπὶ τοῦ κέντρου τοῦ κύκλου κειμένου.

10

75. Ὁμοίως δέ, κανὸν ἀπὸ τοῦ Γ κέντρου πρὸς δρθὰς ἀνασταθῆ εὐθεῖα, ἐπὶ δὲ ταύτης τὸ ὅμμα τεθῆ, καὶ μετακινῆται τὸ δρώμενον μέγεθος κατὰ τῆς τοῦ κύκλου περιφερείας παράλληλον δὲν τῇ εὐθείᾳ, ἐφ' ἣς τὸ ὅμμα, ἵσον ἀεὶ τὸ δρώμενον δρθήσεται.

15

Ad prop. XL.

76. Λέγω, ὅτι ἡ AB κτλ. p. 220, 2] τουτέστιν· ὅταν ἡ ΔΖ τὴν θέσιν ἐν τῷ κύκλῳ ταύτην σχοίη, ἐλάττων δρθήσεται ἥπερ, ὅτε ~~τῇ~~ ἦν ἀναστᾶσα μὴ πρὸς δρθάς.

20

72. VVat. 73. x m. 2, O m. 1 in textu inter ἐπι- et -ζευγγνυμένη p. 212, 5 (del. m. 2 et in mg. coll.). 74. RVat.; efr. p. 216, 4 not. crit. 75. Rur(M¹Ft). 76. V(RVat.M¹ AFqut).

3. διαγομένων] corr. ex διαγωνίων V. 5. ἡ πρός] O, ἐπεί x. 6. ἔστι] δέ? x. 7. HEΘ] τῶν EΘ H x. 9. τοῦ κέντρου τοῦ κύκλου] τοῦ ⊙ κέντρου R. 11. Γ] R, om. ru. 12. τεθῆ] μετατεθῆ u. 13. μετακινεῖται Ru. τοῦ] om. u. 19. ὀρθήσεται V, sed corr.

77. *Δῆλον*, ὅτι πρότερον δεῖ δεῖξαι p. 220, 12] εἰ
γὰρ τοῦτο δειχθῇ, ὅτι ἐλάσσων ἡ ὑπὸ ΒΕΑ γωνία
τῆς ὑπὸ ΖΕΔ γωνίας, γνώριμον τὸ ξητούμενον ὡς
διὰ τῶν ὁρῶν.

5 78. Ἀλλὰ δὴ ἔστω p. 222, 21] ἐπεὶ εἶπεν, ὅτι· ἦτοι
δὲ ἡ ΔΖ μείζων τῆς ἐκ τοῦ κέντρου ἢ ἶση ἢ ἐλάσσων,
ὑπέθετο δὲ αὐτὴν μείζονα καὶ ἔδειξε τὸ ΑΒ μέγεθος
τοῦ ΔΖ ἐλασσον, νῦν ὑποτίθεται τὴν ΔΖ ἶσην τῇ ἐκ
τοῦ κέντρου καὶ δείκνυσι πάλιν τὸ ΑΒ μέγεθος ἐλασσον
10 τοῦ ΔΖ μεγέθους, ἐν δὲ τῷ ἐφεξῆς ὑποτίθεται τὴν
ΔΖ ἐλάσσονα τῆς ἐκ τοῦ κέντρου καὶ πάλιν δείκνυσι
τὸ ΑΒ μέγεθος ἐλασσον τοῦ ΔΖ μεγέθους.

79. Ἀπὸ τῆς ΘΝ p. 224, 20] ἐπεὶ γὰρ ἐλάσσων
ὑπετέθη τῆς ἐκ τοῦ κέντρου, ἡ δὲ ΘΝ ἐκ τοῦ κέντρου,
15 μείζων θέλει εἶναι τῆς ΖΔ τῆς ἐλάσσονος.

Ad prop. XLI.

80. Ως ἐπὶ τῶν ἀστρῶν.

81. Τὸ αὐτὸ δὲ σύμβήσεται, καὶ εἰ τὸ ὄμμα ἐπὶ¹
τοῦ κέντρου τοῦ κύκλου μένει, τὸ δὲ δρώμενον ἐπὶ¹
20 τῆς περιφερείας μεταβαίνει.

82. "Εστι τις τόπος, οὗ τοῦ ὄμματος μεθισταμένου,
τῶν δὲ δρωμένων ἵσων μενόντων καὶ πρὸς δρθὰς τῷ

77. V¹.   78. V¹.   79. V¹q.   80. VR Vat.FM¹ ptu.

81. RVat.M¹u.   82. V mg., signo * post prop. 41 (in cod. μξ'; prop. 42 in cod. μθ' est) insertum; in fine est: ξήτει τὸ θεώρημα εἰς τὸ κατεναντίον; est enim in pag. pr. folii sequentis. idem theor. habet q in textu post prop. 43, quae in q est ν' (μθ' m. 2), numero μη' signatum (ν' m. 2); ad prop. 41 (μξ' q) add. ξήτει μη'; prop. 42 est μθ', μη' m. 2. — De re cfr. opt. uet. prop. 46, ubi u. fig.

ὑποκειμένῳ ἐπιπέδῳ, ποτὲ μὲν ἵσα, ποτὲ δὲ ἄνισα φαίνεται.

ἔστω ἵσα μεγέθη τὰ AB , $ΓΔ$ πρὸς δρθὰς ὅντα τῷ ὑποκειμένῳ ἐπιπέδῳ. λέγω, ὅτι ἔστι τις τόπος, οὗ τοῦ ὅμιλος μεθισταμένου, τοῦ δὲ δρωμένου μένοντος, τὰ AB , $ΓΔ$ ποτὲ μὲν ἵσα, ποτὲ δὲ ἄνισα φαίνεται. ἐπεξεύχθω ἡ $BΔ$ καὶ τετμήσθω δίχα πατὰ τὸ E , καὶ ἥχθω πρὸς δρθὰς αὐτῇ ἡ EZ . λέγω, ὅτι, ἐὰν ἐπὶ τῆς EZ τὸ ὅμιλον τεθῇ, τὰ AB , $ΓΔ$ ἵσα φαίνεται. κείσθω γάρ ἐπὶ τοῦ Z , καὶ προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ BZ , ZA , 10 $ZΓ$, $ZΔ$. ἵση ἄρα ἡ BZ τῇ $ZΔ$. ἀλλὰ καὶ ἡ AB τῇ $ΓΔ$ ὑπόκειται ἵση· δύο δὴ αἱ AB , BZ δυσὶ ταῖς $ΓΔ$, $ΔZ$ ἴσαι εἰσίν· καὶ γωνίας δρθὰς περιέχουσιν· βάσις ἄρα ἡ AZ βάσει τῇ $ZΓ$ ἵση ἐστίν. ὥστε καὶ γωνία ἡ ὑπὸ $BZΔ$ τῇ ὑπὸ $ΔZΓ$ ἵση. ὥστε τὰ AB , 15 $ΓΔ$ ἵσα δρθήσεται. μετακείσθω δὴ τὸ ὅμιλον καὶ ἔστω τὸ H . λέγω, ὅτι ἄνισα δρθήσεται. προσπιπτέτωσαν ἀκτῖνες αἱ HB , HA , $HΓ$, $HΔ$. μείζων ἄρα ἡ BH τῆς $HΔ$. ἀφηρήσθω οὖν ἀπὸ τῆς HB τῇ $HΔ$ ἵση ἡ $BΘ$, καὶ ἐπεξεύχθω ἡ $AΘ$. ἵση ἄρα γωνία ἡ ὑπὸ 20 $BΘA$ τῇ ὑπὸ $ΓHΔ$. ἀλλ' ἡ ὑπὸ $BΘA$ τῆς ὑπὸ $AHΘ$ μείζων· ἐκτὸς γάρ· καὶ ἡ ὑπὸ $ΓHΔ$ ἄρα τῆς ὑπὸ BHA μείζων. ὥστε καὶ ἡ $ΓΔ$ μείζων τῆς AB φανήσεται.

Ad prop. XLIII.

25

83. Ἐφάψεται δή p. 228, 24] ἐὰν γάρ τρεῖς εὐθεῖαι ἀνάλογον ὥσιν, τὸ ὑπὸ τῶν ἄκρων ἵσον τῷ ἀπὸ τῆς μέσης, καὶ διὰ τοῦτο διὰ τὸ λδ' τοῦ γ' τῆς Ἐπιπέδου ἐφάπτεται.

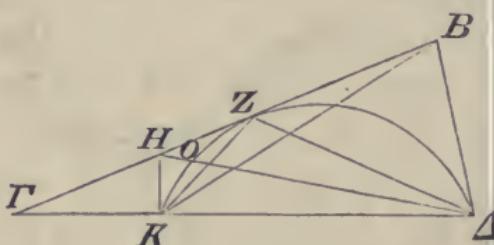
84. "Αλλως τὸ ν'.

ἔστω δρώμενον μέγεθος τὸ $K\Delta$, εὐθεῖα δὲ πλαγία
ἔστω ἡ $B\Gamma$, καὶ προσεκβεβλήσθω ἐπ' εὐθείας τῇ ΔK
ἢ $K\Gamma$ καὶ συμβαλλέτω τῇ $B\Gamma$ κατὰ τὸ Γ , καὶ εἰλήφθω
5 τῶν $\Delta\Gamma$, ΓK μέση ἀνάλογον ἡ ΓZ , καὶ ἔστω τὸ ὅμιλον
τὸ Z , καὶ μετακεινήσθω τὸ ὅμιλον Z καὶ ἔστω ἐπὶ
τῆς αὐτῆς εὐθείας τὸ B .

λέγω, ὅτι τὸ ὑπὸ τῶν
Ζ, Β δρώμενον ἄνισον
10 φανήσεται. ἐπεξεύχθω-
σαν εὐθεῖαι αἱ KZ ,
 $Z\Delta$, KB , $B\Delta$, καὶ γε-
γράφθω περὶ τὸ $KZ\Delta$

τρίγωνον τμῆμα κύκλου τὸ $KZ\Delta$, καὶ κείσθω τῇ ὑπὸ¹¹
15 τῶν $\Gamma B\Delta$ γωνίᾳ ἵση ἡ ὑπὸ τῶν ΓKH , καὶ ἐπεξεύχθω
ἢ $H\Delta$. ἐν κύκλῳ ἄρα ἔστι τὸ ΔKHB . ἐπεὶ οὖν
μείζων ἡ ὑπὸ $KZ\Delta$ τῆς ὑπὸ $KH\Delta$ ἐπιζευχθείσης γὰρ
τῆς OK φανερὸν τοῦτο· ἵση δὲ ἡ ὑπὸ $KH\Delta$ τῇ ὑπὸ¹²
20 $KB\Delta$, ἐπειδὴ περὶ ἐν τῷ αὐτῷ τμήματί ἔστιν, καὶ ἡ
ὑπὸ $KZ\Delta$ ἄρα τῆς ὑπὸ $KB\Delta$ μείζων ἔστιν.

ἔχομεν γάρ τῶν ἐν τοῖς κύκλοις τετραπλεύρων αἱ
ἀπεναντίον γωνίαι δυσὶν δρθαῖς ἴσαι εἰσίν· ὥστε καὶ
τὸ ἀντίστροφον· ἐὰν τετραπλεύρουν αἱ ἀπεναντίον δυσὶν
δρθαῖς ἴσαι ὥσιν, ἐν κύκλῳ ἔστι τὸ τετράπλευρον, ὡς
25 δεῖξομεν. ἐπεὶ οὖν ἡ ὑπὸ ΓKH ἵση τῇ ὑπὸ $\Gamma B\Delta$,

84. V mg., q (prop. 43 in V est ν'); cfr. opt. uet. prop. 42
ἄλλως. Lin. 21 sq. pertinet ad ΔKHB lin. 16, quo signo V
refertur in Vq.

11. αἱ] q, m. rec. V. 15. $\Gamma B\Delta$] e corr. m. rec. V,
 $\Gamma\Delta B$ q. 16. τό] q et corr. ex τῷ m. rec. V. 20. τῆς] q
et corr. ex τῇ V.

κοινὴ προσκείσθω ἡ ὑπὸ ΗΚΔ· αἱ ὑπὸ ΓΚΗ ἄρα ΗΚΔ ταῖς ὑπὸ ΗΚΔ, ΗΒΔ ἔσαι. ἀλλ' αἱ ὑπὸ ΓΚΗ, ΗΚΔ δυσὶν δρθαῖς ἔσαι· καὶ αἱ ὑπὸ ΗΚΔ, ΗΒΔ ἄρα δυσὶν δρθαῖς ἔσαι εἰσίν. ὥστε καὶ αἱ λοιπαὶ. ὅτι δέ, ἐὰν τετραπλεύρουν αἱ ἀπεναντίον δυσὶν δρθαῖς ἔσαι ἔσιν, ἐν κύκλῳ ἐστὶ τὸ τετράπλευρον, δέ-
δεικται ἐν τῷ ὑπομνήματι. 5

Ad prop. XLV.

85. Τὸ αὐτὸ τῷ νβ'.

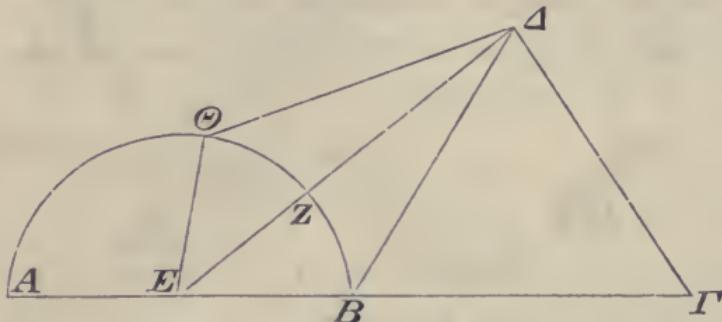
ἔστι τις τόπος κοινός, ἐν ᾧ τοῦ ὅμματος τεθέντος 10 τὰ ἔσα μεγέθη ἄνισα φαίνεται.

ἔστω ἔσα μεγέθη τὰ ΑΒ, ΒΓ, καὶ ἥχθω ἀπὸ τοῦ Β πρὸς δρθὰς ἡ ΒΔ καὶ ἐκβεβλήσθω. λέγω, ὅτι καθ' δποιονοῦν τῆς ΒΔ μέρος τεθῇ τὸ ὅμμα, τὰ ΑΒ, ΒΓ ἔσα φαίνεται. καὶ ἔστι αὐτόθεν δῆλον. μετακείσθω 15 δὴ τὸ ὅμμα καὶ ἔστω τὸ Ε. λέγω, ὅτι ἀπὸ τοῦ Ε ἄνισα φαίνεται. προσπιπτέτωσαν γὰρ ἀκτῖνες αἱ ΑΕ, ΕΒ, ΕΓ, καὶ γεγράφθω περὶ τὸ ΑΓΕ τρίγωνον κύκλος, καὶ ἐκβεβλήσθω ἡ ΕΒ ἐπὶ τὸ Η. ἐπεὶ οὖν ἔση ἡ ΑΒ τῇ ΒΓ, μείζων δὲ ἡ ΓΕ τῆς ΑΕ, μείζων ἄρα καὶ 20 γωνία ἡ ὑπὸ τῶν ΑΕ, ΕΒ τῆς ὑπὸ τῶν ΒΕ, ΕΓ. μείζων ἄρα φανήσεται ἡ ΑΒ τῆς ΒΓ. ὠσαύτως δέ, καν μὲν ἐπὶ τῆς ΒΖ τεθῇ, ἔσα φαίνεται, ἐὰν δὲ ἐπὶ τῆς ΒΗ, ἄνισα. δμοίως δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἀλλων τοῦ κύκλου μερῶν χωρὶς τῆς πρὸς δρθὰς ἐὰν τεθῇ τὸ ὅμμα, 25 ἄνισα φαίνεται.

85. Vq (post 45, νβ' V) (V. in mg. inf.).

2. αἱ] comp. V, seq. ras. 3. αἱ] in ras. V. 9. τό] e corr. m. rec. V. 17. αἱ] q, om. V. ΑΕ] q et corr. ex ΑΒ m. rec. V. 26. ξήτει τὸ θεώρημα ὅπιθεν V.

86. Ὄτι δὲ δυνατὸν τέμνεσθαι τὸ ἡμικύκλιον ὑπὸ τοῦ μείζονος τμήματος καὶ ποῦ, οὕτως ἔσται δῆλον· ἔστωσαν ἵσαι αἱ AB , $BΓ$, καὶ περιγεγράφθω ἡμικύκλιον περὶ τὸ AB τὸ $AΘB$, καὶ συνεστάτω πρὸς τῇ $BΓ$

5 καὶ τῷ B σημείῳ γωνίᾳ δξεῖαι ἡ ὑπὸ $GBΔ$, πρὸς δὲ τῷ G ἵση τῇ B ἡ $Γ$, καὶ συμπιπτέτω κατὰ τὸ $Δ$, καὶ ἀπὸ τοῦ $Δ$ ἐπὶ τὸ κέντρον τοῦ $AΘB$, ὃ ἔστι τὸ E , ἐπεξεύχθω ἡ $ΔE$, καὶ κείσθω τῇ BZ περιφερείᾳ ἵση ἡ $ZΘ$, καὶ ἐπεξεύχθωσαν αἱ $ΔΘ$, $ΘE$. ἐπεὶ οὖν ἡ $ΘE$
10 τῇ EB ἵση, κοινὴ δὲ ἡ $EΔ$, καὶ γωνίας ἴσας περιέχουσιν, ἐπεὶ καὶ ἡ $ΘZ$ περιφέρεια τῇ ZB ἔστιν ἵση, ἵση ἄρα ἡ $ΘΔ$ τῇ $ΔB$. ἡ δὲ $ΔB$ τῇ $ΔΓ$ ὥστε διέντρω τῷ $Δ$, διαστήματι δὲ τῷ $ΔΘ$ γραφόμενος κύκλος τεμεῖ τὸ ἡμικύκλιον καὶ διὰ τοῦ B ἐλεύσεται.

15

Ad prop. XLIX.

87. Ἐκ τοῦ θεωρήματος φανερώτερον γίνεται τῷ συμπίπτειν αὐτά.

86. VR(Vat. Aqru, in textu t).   87. VR(FVat. q.t).

1. δυνατόν] VVat., δύναται R.   3. αἱ] om. VR.   5. ἡ] eras. V.   12. ὥστε] στε post lac. Vat.
om. R.   4. τό (pr.)] τά R Vat., et V, sed corr.   13. αἱ] om. R.   12. ὥστε] στε post lac. Vat.

13. Δ] supra scr. Vat.   τῷ ΔΘ] R, τῷ ωδθ] Vat., τῷ γδθ] e corr. m. rec. V.

88. Φερομένων ὡς ἵππων τυχὸν ἀπὸ τῶν ἀριστερῶν ἐπὶ τὰ δεξιά.

Ad prop. L.

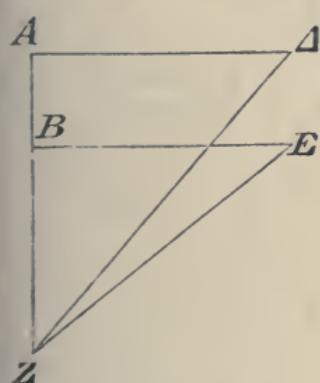
89. Οἵου πλοίων.

Ad prop. LI.

90. Ὡς ἐπὶ τοίχων.

Ad prop. LIII.

91. Τῶν ἵσω τάχει φερομένων τὰ πόρρω δοκεῖ βραδύτερον φέρεσθαι.

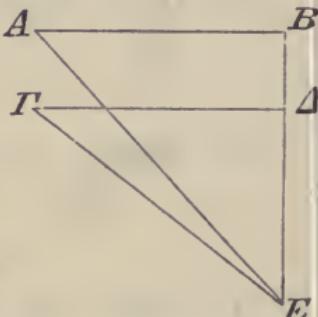
φερέσθω γὰρ δύο σημεῖα τὰ A, B 10
ἐπὶ παραλλήλων εὐθεῶν τῶν AD ,
 BE δμαλῶς τὰς ἵσας ἄρα ἐν ἵσῳ
χρόνῳ διελεύσεται. ἔστωσαν οὖν
ἵσαι αἱ AD , BE , καὶ προσ-
πιπτέτωσαν ἀκτῖνες ἀπὸ τοῦ Z 15
ὅμματος αἱ ZA , ZD , ZE . ἐπεὶ
οὖν ἐλάττων ἔστιν ἡ ὑπὸ AZD
γωνία τῆς ὑπὸ BZE , ἐλαττον
ἄρα τὸ AZ διάστημα τοῦ BE φανήσεται. ὅστε δόξει
τὸ A βραδύτερον φέρεσθαι τοῦ B . 20

88. V Vat.(q). 89. VR Fp. 90. VR F. 91. VR
(Vat. Mqru, in textu post prop. 53 F et add. numero νξ' t).

1. ἵππων] ἵπω Vat. 6. τοίχων] τυχῶν V, corr. m. rec.
8. πρείττων αὗτη ἡ ἀπόδειξις FR. 12. ἵσω] ἵσο V, sed corr.
τάχι V. 17. AZD] V, ZA M et
postea add. D R. 19. ἄρα — 20. B] om. M.

Ad prop. LIV.

92. Ἐστω δρώμενα τὰ A , Γ ἐπὶ παραλλήλων ὄντα
 τῶν AB , $ΓΔ$ εὐθεῖῶν. λέγω, ὅτι τὸ πόρος τὸ A
 παταλείπεσθαι δόξει. ἔστω γὰρ
 5 δῆμα τὸ E , ἀφ' οὗ προσπιπτέτω-
 σαν ἀκτῖνες αἱ EG , EA , $EΔ$,
 EB . ἐπεὶ οὖν μεῖζων ἔστιν ἡ
 ὑπὸ $GEΔ$ τῆς ὑπὸ AEB , μεῖζον
 ἄρα καὶ τοῦ AB τὸ $ΓΔ$ φανή-
 10 σεται. ὑπολείπεται ἄρα τὸ A .
 δοκεῖ γὰρ βραδύτερον φέρεσθαι.

92. VR (Vat. qrtu).

2. ἐπὶ παραλλήλων] ἐπ' εὐθείας V.
 εὐθεῖῶν Vat. 9. τοῦ] ἡ τό, ἡ eras., V.

3. εὐθεῖῶν] ἵσων
 τό] τοῦ V. 10.

Post A eras. Δ V.

CATOPTRICA.

186
'Οψιν εἶναι εὐθεῖαν, ἵστη μέσα πάντα τοῖς ἄκροις
ἐπιπροσθεῖ.

Τὰ δρώμενα ἄπαντα καθ' εὐθείας δρᾶσθαι.

'Ενόπτρου τεθέντος ἐν ἐπιπέδῳ καὶ θεωρουμένου
5 τινὸς ὑψους, ὃ πρὸς δρθάς ἐστι τῷ ἐπιπέδῳ, γίγνονται
ἀνάλογον, ὡς ἡ μεταξὺ τοῦ ἐνόπτρου καὶ τοῦ θεω-
ροῦντος εὐθεῖα πρὸς τὴν μεταξὺ τοῦ ἐνόπτρου καὶ τοῦ
πρὸς δρθὰς ὑψους, οὕτω τὸ τοῦ θεωροῦντος ὑψος
πρὸς τὸ πρὸς δρθὰς τῷ ἐπιπέδῳ ὑψος.

10 'Ἐν τοῖς ἐπιπέδοις ἐνόπτροις τοῦ τόπου καταληφ-
θέντος, ἐφ' ὃν ἡ κάθετος πίπτει ἀπὸ τοῦ δρωμένου,
οὐκέτι δρᾶται τὸ δρώμενον.

Καὶ ἐν τοῖς κυρτοῖς ἐνόπτροις καταληφθέντος τοῦ
τόπου, δι' οὗ ἀπὸ τοῦ δρωμένου εἰς τὸ κέντρον ἀγεται
15 τῆς σφαίρας, οὐκέτι δρᾶται τὸ δρώμενον. τὸ δ' αὐτὸ^ν
καὶ ἐν τοῖς κοίλοις συμβαίνει.

'Εὰν εἰς ἀγγεῖον ἐμβληθῇ τι καὶ λάβῃ ἀπόστημα ὡς
μηκέτι δρᾶσθαι, τοῦ αὐτοῦ ἀποστήματος ὅντος ἐὰν
ὑδωρ ἐγχυθῇ, δρᾶσθαι τὸ ἐμβληθέν.

20

α'.

'Απὸ τῶν ἐπιπέδων ἐνόπτρων καὶ κυρτῶν καὶ κοί-
λων αἱ ὄψεις ἐν ἵσαις γωνίαις ἀνακλῶνται.

"Οροι μ., δροι κατοπτρικῶν μ. rec. v. 1. Supra εὐθεῖαν
ἵστη scr. ὑποκείσθω μ. 2 V, mg. μ. 1: κατὰ κοινοῦ τὸ ὑπο-
κείσθω. [ἵστη] corr. ex εἰς v. 5. ἐστιν Vv. γίγνονται M.

L3

Uisum rectam esse, cuius partes mediae omnes
extremis officiant.

Omnia, quae cernantur, secundum rectas cerni.

Ubi speculo in plano posito altitudo aliqua ad
planum perpendicularis spectatur, proportionem habet,
ut recta inter speculum et spectantem ducta ad rectam
inter speculum et altitudinem perpendicularem ductam,
ita altitudo spectantis ad altitudinem ad planum per-
pendiculararem.

In speculis planis eo loco occupato, in quem recta
ab eo, quod cernitur, perpendicularis cadit, illud non
iam cernitur.

Etiam in speculis conuexis eo loco occupato, per
quem recta ab eo, quod cernitur, ad centrum sphaerae
ducitur, illud non iam cernitur. idem autem etiam in
speculis concavis euenit.

Si res aliqua in uas coniecta et tam longe remota
erit, ut non iam cernatur, si eadem distantia manente
aqua infusa erit, res in uas coniecta cernetur.

1.

A speculis uel planis uel conuexis uel concavis
radii sub angulis aequalibus refringuntur.

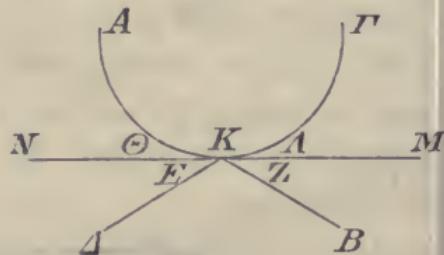
---

6. *τοῦ* (alt.)] m. rec. V. 8. *οὗτω]* *οὗτω καὶ* M. *ὕψος*
corr. ex *ὕψους* m. 2 v. 13. *τοῦ*] e corr. m. 15. *δρᾶται*
δρᾶτε v. sed corr. 19. *ἐγχυθῆ]* *ἐνχεθῆ* Mv, et V, corr. m.
rec.; *ἐγχεθῆ τῷ ἀγγείῳ* m. 20. *α'*] om. M.

ἔστω ὅμιλα τὸ B , ἐνοπτρον ἐπίπεδον τὸ AK , ὡψις δ' ἀπὸ τοῦ ὅμιλος φερέσθω ἡ BK καὶ ἀνακεκλάσθω ἐπὶ τὸ A . φημὶ δὴ τὴν E γωνίαν ἵσην εἶναι τῇ Z . ἥχθωσαν κάθετοι ἐπὶ τὸ ἐνοπτρον αἱ BG , ZA . οὐκέτι 5 οὗν ἔστιν, ὡς ἡ BG πρὸς GK , ἡ ZA πρὸς AK . τοῦτο γὰρ ἐν τοῖς ὅροις ὑπέκειτο ὅμοιον ἄρα τὸ BGK τρίγωνον τῷ AKZ τριγώνῳ. ἵση ἄρα ἡ E γωνία τῇ Z γωνίᾳ· τὰ γὰρ ὅμοια τρίγωνα ἴσογώνιά ἔστιν.

ἔστω δὴ κυρτὸν ἐν-

10 οπτρον τὸ AKG , ὡψις δὲ ἡ BK ἀνακλωμένη ἐπὶ τὸ A . λέγω, ὅτι ἵση ἔστιν ἡ E , Θ γωνία τῇ Z , A . παρέθηκα ἐπίπεδον ἐν-

15 οπτρον τὸ NM . ἵση ἄρα ἔστιν ἡ E γωνία τῇ Z . ἀλλὰ καὶ ἡ Θ τῇ A . ἐφάπτεται γὰρ ἡ MN . ὅλη ἄρα ἡ E , Θ ὅλῃ τῇ A , Z ἔστιν ἵση.

ἔστω δὴ πάλιν κοῖλον ἐνοπτρον τὸ AKG , ὡψις δὲ ἡ BK ἀνακλωμένη ἐπὶ τὸ A . λέγω, ὅτι ἡ E γωνία ἵση ἔστι τῇ Z . παρατεθέντος γὰρ ἐπιπέδου ἐνόπτρον ἵση γίγνεται ἡ Θ , E γωνία τῇ Z , A . ἵση δὲ καὶ ἡ Θ τῇ A . λοιπὴ ἄρα ἡ E τῇ Z ἵση ἔσται.

1. Post B add. καὶ m. rec. V. 2. $BK]$ $BE M$. 5. Ante GK add. τὴν M , m. rec. V. $AK]$ τὴν AK , AK e corr., M; τὴν add. m. rec. V. 6. ὑπέκειτο] mut. in ὑπόκειται m. rec. V.

7. Post ἄρα add. ἔστιν m. rec. V. 8. τρίγωνα] om. M. 9. β' V. 10. $AKG]$ corr. ex AK m. rec. V. 15. τὸ NM — 18. ἵση] eras. V, m. rec.: τὸ NM . καὶ ἐπεὶ ἵση ἔστιν ἡ ὑπὸ MKB γωνία τῇ ὑπὸ NKD , ἀλλὰ καὶ ἡ ὑπὸ GMK τῇ ὑπὸ AKN . ἐφάπτεται γὰρ ἡ MN . ὅλη ἄρα ἡ ὑπὸ BKG τῇ ὑπὸ AKA ἵση

sit oculus B , speculum planum $A\Gamma$, radius autem ab oculo feratur BK et ad $\angle A$ refringatur. dico, esse $\angle E = Z$. ducantur ad speculum perpendiculares $B\Gamma, AA$. erit igitur $B\Gamma : \Gamma K = AA : AK$; hoc enim in definitionibus suppositum erat. itaque trianguli $B\Gamma K, \triangle AA$ similes sunt. quare erit $\angle E = Z$; similes enim trianguli aequianguli sunt.

iam conuexum sit speculum $AK\Gamma$, radius autem BK ad $\angle A$ refractus. dico, esse $\angle E + \Theta = Z + A$. adposui speculum planum NM . itaque $\angle E = Z$. uerum etiam $\angle \Theta = A$; MN enim contingit. ergo $\angle E + \Theta = A + Z$.

iam rursus concavum speculum sit $AK\Gamma$, radius autem BK ad $\angle A$ refractus. dico, esse $\angle E = Z$. adposito enim speculo plano fit $\angle \Theta + E = Z + A$. uerum etiam $\angle \Theta = A$. ergo, qui relinquitur, $\angle E = Z$.

-
- εστίν.* 17. $E, \Theta]$ Θ , E in ras. M. 19. γ' Vv. 20. $BK]$ BE M. $E \gammaωνία]$ mut. in $\dot{\nu}\pi\delta$ BKG $\gammaωνία$ m. rec. V.
 21. *εστίν* V. $Z]$ mut. in $\dot{\nu}\pi\delta$ $\triangle KA$ m. rec. V. 22. $\Theta, E]$ mut. in $\dot{\nu}\pi\delta$ BKM m. rec. V. $Z, A]$ $\dot{\nu}\pi\delta$ $\triangle KN$ m. m. rec. V.
 $\kappa\alpha\iota \dot{\eta} \Theta \tau\bar{\eta} A]$ $\dot{\eta}$ $\dot{\nu}\pi\delta$ ΓKM $\tau\bar{\eta}$ $\dot{\nu}\pi\delta$ AKN $\kappa\alpha\iota$ m., m. rec. V.
 23. $\dot{\eta} E - \kappa\sigma\tau\alpha\iota]$ $\dot{\eta}$ $\dot{\nu}\pi\delta$ BKG $\tau\bar{\eta}$ $\dot{\nu}\pi\delta$ $\triangle KA$ $\kappa\sigma\eta$ *εστίν* m., m. rec. V.

β' .

Πρὸς δοκίον ἀν τῶν ἐνόπτρων προσπέσῃ ὄψις ἵσας ποιοῦσα γωνίας, αὐτὴ δι' ἑαυτῆς ἀνακλασθήσεται.

ἔστω ἐνοπτρον ἐπίπεδον τὸ ΑΓ, ὅμιλα δὲ τὸ Β,
5 ὄψις δὲ ἡ BK προσπεπτωκέτω ἵσας ποιοῦσα γωνίας τὴν E, Z τῇ Θ. λέγω, ὅτι ἀνακλωμένη ἡ BK ἐφ' ἑαυτῆς ἥξει, τουτέστιν ἐπὶ τὸ B. μὴ γάρ, ἀλλ' εἰ δυνατόν, ἡκέτῳ ἐπὶ τὸ A. καὶ ἐπειδὴ αἱ ὄψεις ἐν ἵσαις ἀνακλῶνται γωνίας, ἵση ἔστιν ἡ E γωνία τῇ Θ.
10 ἐδείχθη δὲ καὶ ἡ E, Z γωνία τῇ Θ ἵση. καὶ ἡ E, Z ἄρα γωνία τῇ E γωνίᾳ ἔσται ἵση, ἡ μείζων τῇ ἐλάσσονι· ὅπερ ἔστιν ἀδύνατον. ἡ ἄρα BK δι' αὐτῆς ἀνακλασθήσεται. ἡ δ' αὐτὴ ἀπόδειξις ἀριθμόσειεν ἀν ἐπὶ τῶν κυρτῶν καὶ τῶν κοίλων ἐνόπτρων.

 γ' .

Πρὸς δοκίον ἀν τῶν ἐνόπτρων προσπίπτουσα ὄψις ἀνίσους ποιῇ γωνίας, οὔτε δι' ἑαυτῆς ἀνακλασθήσεται οὔτε ἐπὶ τῆς ἐλάσσονος γωνίας.

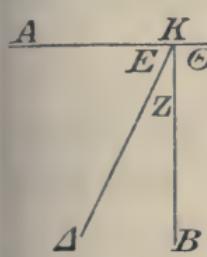
ἔστω ἐπίπεδον ἐνοπτρον τὸ AKΓ, ὄψις δὲ ἡ BK
20 προσπιπτέτω μείζονα ποιοῦσα γωνίαν τὴν Z τῆς Θ, A. λέγω, ὅτι ἡ BK ἀνακλωμένη οὔτε αὐτὴ δι' ἑαυτῆς ἀνακλασθήσεται οὔτε ἐπὶ τὴν Θ, A γωνίαν. εἰ μὲν

1. β'] δ' Vv.	2. προσπέσοι M.	Dein add. ἡ m, m.
rec. V.	6. τὴν — Θ] τὰς ὑπὸ AKB, ΓΚΒ m, m. rec. V.	
BK] BE M.	8. ἡκέτῳ] ἱέτω M.	ὄψις v, corr. m. 2.
9. E] ὑπὸ AKΔ m, m. rec. V.	Θ] ὑπὸ ΓΚΒ m, m. rec. V.	
10. E, Z (pr.) — Θ] ὑπὸ AKB τῇ ὑπὸ ΓΚΒ m, m. rec. V.	11. E] ὑπὸ AKΔ m,	
E, Z (alt.)] ὑπὸ AKB m, m. rec. V.	m. rec. V.	μετατρονι M.
γωνίᾳ ἔσται] ἔστιν m, m. rec. V.		ἐλάττονι M.
12. ἔστιν] om. M.	BK] BE M.	δι' αὐτῆς] ὄψις ἐφ'
έαυτῆς m, m. rec. V.	αὐτῆς] mut. in ἔαυτῆς m. 2 v.	13.
ἀριθμόσειεν] ἀριθμόσειε καὶ m, m. rec. V.	ἄν] M, om. Vm v.	

2.

Ad qualemque speculum radius adcidet aequales efficiens angulos, secundum se ipsum refringetur.

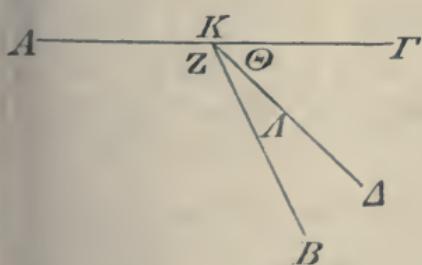
sit $A\Gamma$ speculum planum, oculus autem B , radius uero BK adcidat aequales angulos efficiens $E + Z = \Theta$. dico, BK refractum per se ipsum uenturum esse, h. e.

A K I' ad B . ne ueniat enim, sed, si fieri potest, ad Δ ueniat. et quoniam radii sub angulis aequalibus refringuntur [prop.1], erit $\angle E = \Theta$. uerum etiam $\angle E + Z = \Theta$. quare etiam $\angle E + Z = E$, maior minori; quod fieri non potest. ergo BK secundum se ipsum refringetur. eadem autem demonstratio in speculis conuexis concavisque conueniet.

3.

Ad qualemque speculum radius adcidens inaequales angulos effecerit, neque secundum se ipsum refringetur neque ad minorem angulum uersus.

sit planum speculum $AK\Gamma$, radius autem BK adcidat efficiens

$$\angle Z > \Theta + \Alpha.$$

dico, BK refractum neque secundum se ipsum neque ad angulum $\Theta + \Alpha$ uersus

15. γ'] ε' Vv. 17. ποιῆ] ποιεῖ M, et m, sed corr. 19.
 $BK]$ BE M. 20. Z] ὑπὸ AKB m, m. rec. V. Θ, Λ] ὑπὸ²
 ΓKB m, m. rec. V. 21. $BK]$ BE M. 22. τὴν Θ, Λ γωνίαν]
 $\tauῆς$ ὑπὸ BKG γωνίας m, m. rec. V.

γὰρ ἥξει ἐπὶ τὸ Β, ἔσται ἡ Ζ γωνία τῇ Θ, Λ ἵση· ὅπερ ἄτοπον· ὑπόκειται γὰρ μείζων. εἰ δὲ διὰ τοῦ Δ, ἵση ἔσται ἡ Ζ γωνία τῇ Θ· ἔστι δὲ μείζων. ἡ ἄρα ΒΚ ἀνακλασθήσεται ἐπὶ τὴν μείζονα γωνίαν τὴν Ζ· 5 δυνατὸν γὰρ ἀπὸ τῆς μείζονος τῇ ἐλάσσονι ἵσην ἀφαιρεθῆναι. ἔστι δὲ ἡ αὐτὴ ἀπόδειξις ἐπὶ τῶν κυρτῶν καὶ κοίλων.

δ'.

Αἱ ὄψεις ἐπὶ τῶν ἐπιπέδων ἐνόπτρων καὶ κυρτῶν 10 ἀνακλώμεναι οὕτε συμπεσοῦνται ἀλλήλαις οὕτε παρ- ἀλληλοι ἔσονται.

ἔστω ἐπίπεδον ἐνοπτρὸν τὸ ΑΓ, ὅμμα δὲ τὸ Β, ὄψεις δὲ ἀνακλώμεναι αἱ ΒΓΔ, ΒΑΕ. λέγω, ὅτι αἱ ΓΔ, ΑΕ οὕτε παράλληλοι εἰσιν οὕτε συμπεσοῦνται ἐπὶ 15 τὰ Δ, Ε. ἐπεὶ γὰρ ἵση ἔστιν ἡ Ζ γωνία τῇ Θ, ἡ δὲ Κ τῇ Μ, μείζων δὲ ἡ Ζ τῆς Κ διὰ τὸ ἐκτὸς εἶναι ἐν τῷ ΒΑΓ τριγώνῳ, μείζων δὲν εἴη καὶ ἡ Θ τῆς Μ. οὐκ ἄρα παράλληλος ἡ ΓΔ τῇ ΑΕ ἔστιν, οὐδὲ συμπίπτου- σιν ἐπὶ τὰ Ε, Δ.

20 ἔστω πάλιν κυρτὸν ἐνοπτρὸν τὸ ΑΖΓ, ὅμμα δὲ τὸ Β, ὄψεις δὲ ἀνακλώμεναι αἱ ΒΖΔ, ΒΗΕ. λέγω, ὅτι αἱ ΖΔ, ΕΗ οὕτε παράλληλοι εἰσιν οὕτε συμ-

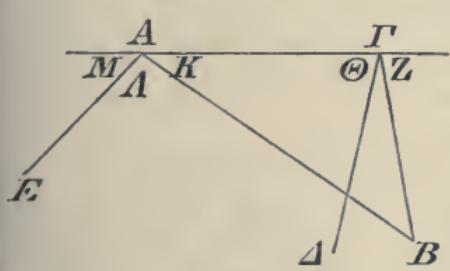
1. Β, ἔσται] *B* δ V m. 1, *β̄* ἔσται m, m. rec. V; BE e corr. M, BK v. Z] ὑπὸ *AKB* m, m. rec. V. Θ, Δ] ὑπὸ *ΓΚΒ* m, m. rec. V. 2. εἰ δέ — 3. μείζων] om. M. 3. ἔστι] ἔστιν Vv. 4. BK] BE M. τὴν μείζονα — Z] τῆς μείζονος γωνίας τῆς ὑπὸ *AKB* m, m. rec. V. 5. ἵσην] ἵσον v, et V, corr. m. rec. 6. ἔστιν Vv. 8. δ'] s' v et in ras. V.

15. Z] μὲν ὑπὸ *BΓΖ* m, m. rec. V. Θ] ὑπὸ *ΔΓΑ* m, m. rec. V. K] ὑπὸ *ΒΑΓ* m, m. rec. V. 16. M] ὑπὸ *ΕΑΗ* m, m. rec. V. μείζων] e corr. v. Z] ὑπὸ *BΓΖ* m, m. rec. V. K] ὑπὸ *ΒΑΓ* m, m. rec. V. ἐν τῷ] τοῦ m,

refractum iri. nam si ad B uenerit, erit $\angle Z = \Theta + \Delta$; quod fieri non potest; supposuimus enim $Z > \Theta + \Delta$. sin per Δ uenerit, erit $\angle Z = \Theta$; est autem $Z > \Theta$. ergo BK ad angulum maiorem Z uersus refringetur; fieri enim potest, ut a maiore angulus minori aequalis auferatur. eadem autem demonstratio in conuexis concavisque ualet.

4.

Radii in speculis planis conuexisque refracti neque inter se concurrent neque paralleli erunt.

sit planum speculum $A\Gamma$, oculus autem B , radii autem refracti $B\Gamma\Delta$, BAE . dico, $\Gamma\Delta$, AE neque parallelos esse neque concurrere ad Δ , E uersus. nam quoniam

$\angle Z = \Theta$, $\angle K = M$, uerum $\angle Z > K$, quia in triangulo BAG extrinsecus positus est, erit etiam $\angle \Theta > M$. ergo $\Gamma\Delta$ neque rectae AE parallela est, nec concurrent ad E , Δ uersus.

rursus conuexum sit speculum $AZ\Gamma$, oculus autem B , radii autem refracti $BZ\Delta$, BHE . dico, $Z\Delta$, EH neque parallelos esse neque ad E , Δ uersus

m. rec. V. 17. BAG] m. rec. V., BKG v, m. 1 V. $\tau\eta\iota-$
 $\gamma\nu\nu\sigma\sigma$ m, m. rec. V. $\ddot{\alpha}\nu]$ $\ddot{\alpha}\varrho\alpha$ M. $\ddot{\alpha}\nu \varepsilon\eta]$ $\ddot{\alpha}\varrho\alpha \xi\sigma\iota$ m,
m. rec. V. $\Theta]$ $\dot{\nu}\pi\delta \Delta\Gamma\Delta$ m, $\dot{\nu}\pi\delta \Delta\Gamma\Delta$ m. rec. V. $M]$
 $\dot{\nu}\pi\delta EAH$ m, $\dot{\nu}\pi\delta \Xi AH$ m. rec. V. 19. Post Δ add. o: V.
 $\dot{\alpha}\lambda\lambda\eta\lambda\alpha\sigma$ m, m. rec. V. 20. ξ' Vv. Post $\xi\sigma\omega$ add. $\delta\eta$ m,
m. rec. V. $AZ\Gamma$] M, $A\Xi\Gamma$ v, m. 1 V; $AH\Gamma$ m, m. rec. V.

21. $BZ\Delta$] Z add. m. rec. v; $B\Delta Z$ M. $BHE]$ H add.
m. 2 v.

πεσοῦνται ἐπὶ τὰ E, Δ. ἐπεξεύχθω γὰρ ἡ HZ εὐθεῖα καὶ ἐκβεβλήσθω ἐφ' ἐκάτερα. ἐπεὶ ἵση ἐστὶν ἡ K, Θ τῇ Δ διὰ τὸ ἐν ἵσαις ἀνακλᾶσθαι γωνίας, εἴη ἀν μείζων ἡ Δ, M τῆς K. ἡ δὲ K τῆς N, Ξ ἐστι μείζων,
5 ἡ δὲ N, Ξ τῆς O, Π μείζων· αὐτὴ γὰρ ἡ Ξ ἵση ἐστὶ τῇ O, Π· μείζων ἄρα ἡ Δ, M τῆς O, Π. πολλῷ ἄρα ἡ Δ, M τῆς O μείζων ἐστίν. οὐκ ἄρα συμπεσοῦνται αἱ ZΔ, HE εὐθεῖαι οὐδὲ παράλληλοί εἰσιν.

ε'.

10 Ἐν τοῖς κοῖλοις ἐνόπτροις ἐὰν ἢ ἐπὶ τὸ κέντρον ἢ ἐπὶ τῆς περιφερείας ἢ ἐκτὸς τῆς περιφερείας θῆσ τὸ ὅμμα, τουτέστι μεταξὺ τοῦ κέντρου καὶ τῆς περιφερείας, αἱ ὅψεις ἀνακλώμεναι συμπεσοῦνται.

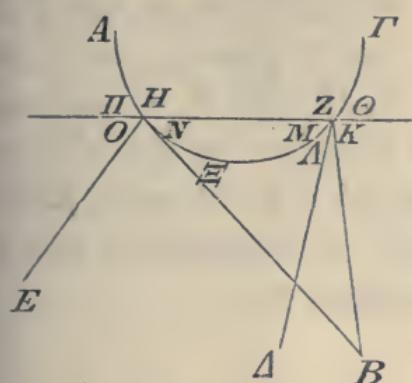
Ἐστω κοῖλον ἐνόπτρον τὸ ΑΓΔ, κέντρον δὲ τῆς σφαιρας τὸ B, καὶ κείσθω τὸ ὅμμα ἐπὶ τοῦ B, καὶ προσπιπτέτωσαν ἀπὸ τοῦ B ὅψεις πρὸς τὴν περιφέρειαν αἱ BA, BG, BD. Ἱσαι ἄρα εἰσὶν αἱ πρὸς τοῖς σημείοις τοῖς A, Δ, Γ γωνίαι· ἡμικυκλίου γάρ εἰσιν. αἱ ὅψεις ἀνακλώμεναι δι' ἔαντῶν ἀνακλασθήσονται
20 αἱ BA, BG, BD· τοῦτο γὰρ δέδεικται. Ὡστε συμπεσοῦνται κατὰ τὸ B.

Ἐστω πάλιν κοῖλον ἐνόπτρον τὸ ΑΓΒ, ὅμμα δὲ τὸ B,

1. HZ] Z M. 2. Post ἐκάτερα add. κατὰ τὰ Θ, K σημεῖα καὶ m, m. rec. V. Post ἵση ras. 1 litt. V. K — 3. Δ] μὲν ὑπὸ BΖΘ γωνία (om. V) τῇ ὑπὸ ΔΖK, ἡ δὲ ὑπὸ BΗΘ τῇ ὑπὸ EHK m, m. rec. V. 3. εἶη — 7. ἐστίν] μείζων δὲ ἡ ὑπὸ BΖΘ γωνία τῆς ὑπὸ (BΖΘ — ὑπό postea add. m) BΗΘ, εἶη ἀν καὶ ἡ ὑπὸ ΔΖK μείζων τῆς ὑπὸ EHK m, m. rec. V.

4. ἐστιν v. 5. μείζον v, corr. m. 2. ἐστίν Vv. 6. μείζονα v, corr. m. 2. 8. ZΔ] ΔΖ m. 9. ε'] η' Vv. 10. τὸ κέντρον] τοῦ κέντρου m, m. rec. V. 11. θῆσ] θεῖς V,

concurrere. ducatur enim recta HZ et in utramque partem producatur. quoniam $\angle K + \Theta = A$, quia

radius sub angulis aequalibus refringitur, erit

$$\angle A + M > K.$$

est autem

$$\angle K > N + \Xi,$$

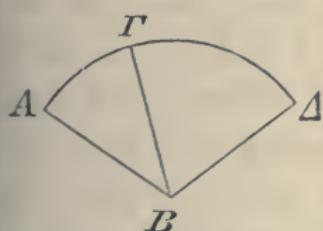
$$N + \Xi > O + \Pi;$$

nam $\Xi = O + \Pi$. itaque $A + M > O + \Pi$. multo igitur magis $A + M > O$.

ergo rectae ZA , HE neque concurrent neque parallelae sunt.

5.

In speculis concavis si oculum in centro uel in ambitu uel extra ambitum, h. e. inter centrum et ambitum, collocaueris, radii refracti concurrent.

sit speculum concavum $AG\Delta$, centrum autem sphaerae B , et in B oculus ponatur, adcidantque a B ad ambitum radii BA , $B\Gamma$, $B\Delta$. anguli igitur ad

A , Δ , Γ puncta positi aequales

sunt; semicirculi enim sunt. itaque radii refracti secundum se ipsos refringentur BA , $B\Gamma$, $B\Delta$; hoc enim demonstratum est [prop. 2]. ergo in B concurrent.

rursus speculum concavum sit AGB , oculus autem

corr. m. rec. 12. τοντέστιν Vv. 14. $A\Gamma\Delta$] $AB\Gamma$ m., m. rec. V. τῆς σφαίρας] om. m., del. m. rec. V. 17. αἱ (pr.) — $B\Delta$] om. M. 22. δ' Vv. Post ξετω add. δή m. 2 m. $A\Gamma B$] $AB\Gamma$ M.

κείσθω δὲ ἐπὶ τῆς περιφερείας αὐτοῦ, καὶ ἀπὸ τοῦ Β προσπιπτέτωσαν ὄψεις αἱ ΒΓ, ΒΑ ἀνακλώμεναι ἐπὶ τὰ Δ, Ε σημεῖα. ἐπεὶ μεῖζον τὸ ΑΓΒ τμῆμα τοῦ ΒΓ τμήματος, μεῖζων ἡ Ζ γωνία τῆς Θ γωνίας. καὶ ἡ Η 5 ἄρα τῆς Κ μεῖζων. αἱ ἄρα Ζ, Η τῶν Θ, Κ μεῖζους εἰσίν. λοιπὴ ἄρα ἡ Δ τῆς Μ ἐλάσσων· πολλῷ μᾶλλον ἄρα τῆς Ν. συμπεσοῦνται ἄρα αἱ ΓΔ, ΑΕ κατὰ τὸ Ξ. δμοίως δειχθήσεται, καν ἐκτὸς τῆς περιφερείας πίπτῃ τὸ ὅμμα, ὡς ἐπὶ τοῦ ἔξης θεωρήματος.

10

ς'.

Ἐν τοῖς κοίλοις ἐνόπτροις ἐὰν ἀνὰ μέσον τοῦ κέντρου καὶ τῆς περιφερείας θῆσις τὸ ὅμμα, δτὲ μὲν συμπεσοῦνται αἱ ὄψεις ἀνακλώμεναι, δτὲ δὲ οὐ συμπεσοῦνται.

ἔστω ἐνοπτρον κοίλον τὸ ΑΓ, κέντρον δὲ αὐτοῦ 15 τὸ Δ, ὅμμα δὲ κείσθω τὸ Β μεταξὺ τοῦ κέντρου καὶ τῆς περιφερείας, ὄψεις δὲ αἱ ΒΑ, ΒΓ ἀνακλώμεναι ἐπὶ τὰ Η, Ζ, καὶ ἐκβεβλήσθωσαν αἱ ὄψεις ἔως τοῦ ἐνόπτρου αἱ ΑΘ, ΓΚ. ἡ ΑΘ δὴ τῆς ΓΚ ἡ μεῖζων ἔστιν ἡ ἵση ἡ ἐλάσσων. εἰ μὲν οὖν ἵση ἔστιν ἡ ΑΘ ὄψις 20 τῆς ΓΚ ὄψει, ἵση ἔστι καὶ ἡ ΑΓΘ περιφέρεια τῆς ΓΘΚ περιφερείᾳ. ὥστε καὶ ἡ Μ γωνία τῆς Ξ· αἱ γὰρ τῶν ἵσων περιφερειῶν γωνίαι ἵσαι εἰσὶν ἀλλήλαις. καὶ αἱ Μ, Δ γωνίαι ἄρα ταῖς Ν, Ξ εἰσὶν ἵσαι διὰ τὴν ἀνά-

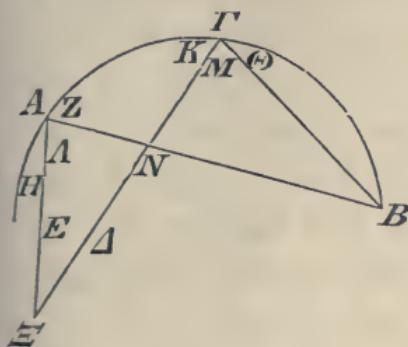
1. δέ] ομ. Μ. 3. Post ἐπεί add. οὖν m, m. rec. V.

μεῖζων v. Deinde add. ἔστιν m, m. rec. V. ΒΓ τμήματος] αύκλονυματος M. 4. Post μεῖζων add. ἔστιν m. 2 m. καὶ — 5. μεῖζων] διὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ ἡ ΚΗ (corr. in K τῆς Η) μεῖζων ἔστιν m. 4. H] mut. in K m. rec. supra scr. διὰ τὸ πρῶτον V; H διὰ τῆς αἱ Mv. 5. ἄρα (pr.)] del. m. rec. V.

K (pr.)] mut. in H m. rec. V. Post μεῖζων add. ἔστι m. rec. V. Z, H] ZE M, et V, corr. m. 1; ZK m, m. rec. V.

τῶν] τῆς M. Θ, K] mut. in Θ, H m. rec. V. 6. εἰσὶ M.

B, ponatur autem in ambitu eius, et a *B* radii adcidant *BΓ*, *BA* ad puncta *A*, *E* refracti. quoniam

segmentum *AGB* segmento *BΓ* maius est, erit $\angle Z > \Theta$. quare etiam $H > K$ [prop. 1]. itaque $Z + H > \Theta + K$. quare, qui relinquitur, $\angle \Lambda < M$. multo igitur magis $\Lambda < N$. ergo $\Gamma\Delta$, AE in Ξ concurrent. similiter demonstrabitur etiam,

si extra ambitum ceciderit oculus, ut in propositione sequenti.

6.

In speculis concavis si inter centrum et ambitum oculum collocaueris, radii refracti tum concurrent, tum non concurrent.

sit speculum concauum *ΑΓ*, centrum autem eius *A*, et oculus *B* inter centrum et ambitum collocetur, radii autem sint *BA*, *BΓ* ad *H*, *Z* refracti, et radii ad speculum producantur *AΘ*, *ΓK*. itaque *AΘ* aut maior est quam *ΓK* aut aequalis aut minor. iam si *AΘ = ΓK*, erit etiam arc. *ΑΓΘ = ΓΘK*. quare etiam $\angle M = \Xi$; anguli enim arcuum aequalium inter se aequales sunt. quare etiam $\angle M + \Lambda = N + \Xi$ propter refractionem

Post ἐλάσσων add. ἔστι m, m. rec. V. 7. τῆς *N*] ἡ *A* τῆς *N* ἐλάσσων ἔστιν m, m. rec. V. 8. Post δμοίως add. δέ m, m. rec. V. πίπτει VM, et vī, sed corr. 10. ε'] i' Vv.

11. μέσον] μέσον M. 17. *H*, *Z*] *N*, *Z* v; *Z*, *H* M. εως] supra scr. M. 18. δή] om. M. 19. ἐλάττων M. 20. ἔστιν Vv. *ΑΓΘ*] *ΑΛΘ* M. *ΓΘK*] e corr. v. 22. περιφερεῖῶν — 23. ἵσαι] γωνιῶν περιφέρειαι ταῖς *H*, *Ξ* ἵσαι εἰσὶν M.

23. *N*] e corr. v.

υλασιν. καὶ λοιπὴ ἄρα ἡ Ο τῇ Π ἵση ἐστίν. μεῖζων
ἄρα ἡ Ρ τῆς Ο. ἐπεὶ γὰρ ἡ Ρ γωνία τῆς Π μεῖζων
ἐστὶ διὰ τὸ ἔκτὸς εἶναι, ἡ δὲ Π τῇ Ο ἵση, καὶ ἡ Ρ
ἄρα τῆς Ο μεῖζων ἐστίν. κοινὴ προσκείσθω ἡ ὑπὸ⁵
ΟΡΖ. συμπεσοῦνται ἄρα αἱ ΓΖ, ΑΗ ὡς ἐπὶ τὰ Η, Ζ.
τὸ δ' αὐτὸ ἐσται, καν μεῖζων ἡ ΑΘ ὅψις τῆς ΓΚ·
μείζονες γὰρ ἐσονται αἱ Λ, Μ γωνίαι τῶν Ν, Ξ, ἡ
δὲ Π τῆς Ο μεῖζων ἐσται καὶ ἡ Ρ τῆς Ο. εἰὰν δὲ ἡ
ΑΘ εὐθεῖα ἐλάσσων ἢ τῆς ΓΚ, διὰ τὰ αὐτὰ μεῖζων
10 ἐσται ἡ Ο γωνία τῆς Π. ἐστι δὲ καὶ ἡ Ρ τῆς Π
μεῖζων. οὐδὲν ἄρα κωλύει ἵσην εἶναι τὴν Ρ τῇ Ο ἢ
ἐλάσσονα τῆς Ο, καὶ μὴ συμπίπτειν τὴν ΑΗ τῇ ΓΖ.
φανερὸν δέ, ὅτι, καν τε μεῖζων ἢ ἡ ΑΘ περιφέρεια
τῆς ΓΚ, εάν τε ἵση, ἡ σύμπτωσις τῶν ἀνακλάσεων
15 οὕτε ἐπὶ τῆς περιφερείας τοῦ κύκλου οὕτε ἔκτὸς οὐ
μὴ γίνηται, ἀλλ' ἐντὸς μόνον.

ξ'.

Τὰ ὕψη καὶ τὰ βάθη ἀπὸ τῶν ἐπιπέδων ἐνόπτων
ἀνεστραμμένα φαίνεται.

20 ἐστω ὕψος μὲν τὸ ΑΕ, ἔνοπτρον δὲ ἐπίπεδον τὸ
ΑΛ, ὅμια δὲ τὸ Β, ὅψεις δὲ αἱ ΒΓ, ΒΔ ἀνακλώμεναι
ἐπὶ τὰ Ε, Κ. οὐκοῦν φαίνεται ἐκβληθεισῶν τῶν ὅψεων
ἐπ' εὐθείας τὸ μὲν Ε τὸ ἄνω ἐπὶ τοῦ Θ κάτω ὅντος,
τὸ δὲ Κ κάτω δὲν ἐπὶ τοῦ Ζ τοῦ ἄνω ὅντος. ὥστε
25 ἀνεστραμμένα ἐστὶ τῇ φαντασίᾳ.

1. ἐστί Mm. 3. ἐστίν Vv. 4. ἐστί Mm, comp. v. 5.

ΟΡΖ] POZ M. Deinde add. ὁμοίως τῷ πρὸ τούτον θεωρήματι
ἀποδείνυνται Vm. αἱ] αἱ ἄρα M. 6. ἐσται] ἐστι M. 8.
ἐσται] ἐστι M. 9. ΓΚ] ΓΔ M. 10. ἐσται] ἐστίν M. ἐστι]
ἐστιν Vv. 12. ἐλάττονα M. ΑΗ] ΑΚ M. 17. ξ'] ια' Vv.

22. φαίνεται] om. m. 23. τό (pr.)] φαίνεται τό m. 24.
δὲν] δὲν τοῦ Ο m, m. rec. V. τοῦ (alt.)] del. m. rec. V, om. m.
ὅντος] ὅντος τοῦ Θ m, m. rec. V. 25. ἐστίν Vv, εἰσί m.

[prop. 1]. itaque etiam, qui relinquitur, $\angle O = \Pi$. quare $\angle P > O$ (nam quoniam $\angle P > \Pi$, quippe qui extrinsecus positus sit, et $\angle \Pi = O$, erit etiam $\angle P > O$). communis adiiciatur $\angle OPZ$. ergo ΓZ , AH ad H , Z uersus concurrent. idem autem fiet, etiam si

$$A\Theta > \Gamma K;$$

nam $\angle A + M > N + \Xi$ et $\angle \Pi > O$, $P > O$. sin

$$A\Theta < \Gamma K,$$

eadem de causa erit $\angle O > \Pi$. uerum $\angle P > \Pi$. itaque nihil

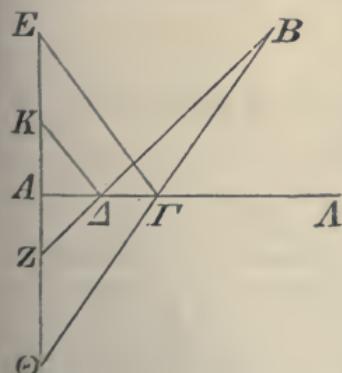
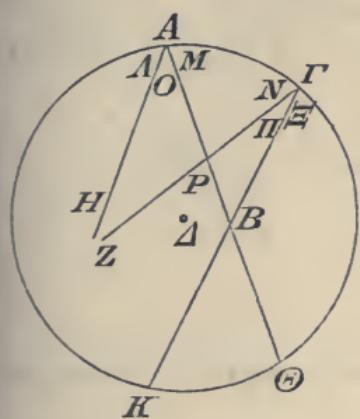
obstat, quo minus sit $\angle P = O$ uel $P < O$, ita ut AH , ΓZ non concurrent. manifestum est autem, siue arcus $A\Theta$ arcu ΓK maior sit siue aequalis, punctum, ubi radii refracti concurrent, neque in ambitu circuli neque extra eum fore, sed intra tantum.

7.

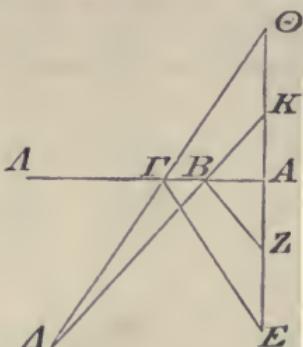
Altitudines et profunditates in speculis planis sursum deorsum uersae adparent.

sit altitudo AE , speculum autem planum AA , oculus autem B , et radii $B\Gamma$, $B\Delta$ ad E , K refracti. itaque radiis in directum productis E punctum superius in Θ adparet inferiore, K autem inferius in Z superiore.

quare sursum deorsum uersae uidentur.

ἔστω πάλιν βάθος μὲν τὸ EA , ἔνοπτρον δὲ ἐπί-
πεδον τὸ AG , ὅμια δὲ τὸ A ,
ὅψεις δὲ αἱ AG , AB ἀνακλώ-
μεναι ἐπὶ τὰ E , Z . ὁμοίως τῶν
5 ὅψεων ἐκβληθεισῶν ἐπὶ τὰ Θ , K
φανεῖται τὸ μὲν E κάτω δὲν ἐπὶ
τοῦ Θ ἄνω ὅντος, τὸ δὲ Z ἄνω
δὲν ἐπὶ τοῦ K κάτω ὅντος.

η'.

10 Τὰ ὕψη καὶ τὰ βάθη ἀπὸ τῶν κυρτῶν ἐνόπτρων
ἀνεστραμμένα φαίνεται.

ἔστω ὕψος τὸ AE , ἔνοπτρον δὲ κυρτὸν τὸ ADG ,
ὅψεις δὲ αἱ $B\Delta$, $B\Gamma$ ἀνακλώμεναι ἐπὶ τὰ E , Θ . δέ-
δεικται, ὅτι οὐ συμπεσοῦνται. τὰ δὲ λοιπὰ ὁμοίως
15 τοῖς ἐν τοῖς ἐπιπέδοις.

ἔστω πάλιν βάθος τὸ AE , ἔνοπτρον δὲ κυρτὸν τὸ AG ,
ὅμια δὲ τὸ B , ὅψεις δὲ ἀνακλώμεναι ἐπὶ τὰ E , Θ
αἱ $B\Gamma E$, $B\Delta\Theta$. τὰ δὲ λοιπὰ καθάπερ ἐν τοῖς ἐπι-
πέδοις.

20

ϑ'.

Τὰ πλάγια μήκη ἀπὸ τῶν ἐπιπέδων ἐνόπτρων, ὡς
τῇ ἀληθείᾳ ἔχει, οὕτω καὶ φαίνεται.

1. ιβ' Vv. $EA]$ AE m. 2. δὲ τὸ $\Delta]$ om. m. 4.
Ante ὁμοίως add. οὐκοῦν m. rec. V. ὁμοίως — 5. ἐκβληθει-
σῶν] οὐκοῦν ἐκβληθεισῶν ὁμοίως τῶν ὅψεων ἐπ' εὐθείας m.
5. Ante ἐπί add. ἐπ' εὐθείας m. rec. V. 6. ὅν] corr. ex
ῶν m. 2 v. 7. ἄνω] ἄνα? M. 8. ὅν] δὲν τοῦ E m. m.
rec. V. Post ὅντος add. τοῦ Θ . τὰ ἄρα ὕψη καὶ τὰ βάθη
ἀπὸ τῶν ἐπιπέδων ἐνόπτρων ἀνεστραμμένα φαίνεται m. 9.
η'] ιγ' Vv. 12. $AE]$ $A\Theta$ Mm. 13. $B\Delta]$ in ras. V, $B\Gamma$ m.

rursus profunditas sit EA , speculum autem planum $A\Gamma$, oculus autem Δ , et radii $A\Gamma$, $A\Delta$ ad E , Z refracti. similiter radiis ad Θ , K productis E punctum inferius in Θ superiore adparebit, Z autem superius in K inferiore.

8.

Altitudines et profunditates in speculis conuexis sursum deorsum uersae adparent.

sit altitudo AE , speculum autem conuexum $A\Delta\Gamma$, radii autem $B\Delta$, $B\Gamma$ ad E , Θ refracti. demonstratum est, eos non concurrere [prop. 4]. reliqua autem ut in planis.

rursus profunditas sit AE , speculum autem conuexum $A\Gamma$, oculus autem B , et radii ad E , Θ refracti $B\Gamma E$, $B\Delta\Theta$. reliqua autem ut in planis.

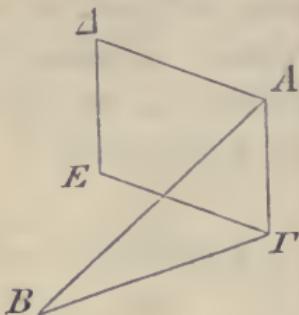
9.

Longitudines obliquae in speculis planis, sicut reuera se habent, ita adparent.

$B\Gamma]$ $B\Delta$ m. 14. ὅτι] δὴ ὅτι m, m. rec. V. 15. τοῖς (pr.)] om. Mv. Post ἐπιπέδοις add. ἀποδεδειγμένοις m, ἐνόπτοις ἀποδεδειγμένοις m. rec. V. 16. ιδ' Vv. $AE]$ A M, $A\Theta$ m.

18. $B\Delta\Theta]$ B corr. ex Δ v. τά — ἐπιπέδοις] καὶ ἡ ἀπόδεξις προβῆσεται ὁμοίως τοῖς ἐν τοῖς ἐπιπέδοις ἀποδεδειγμένοις m. Post ἐπιπέδοις add. ἐνόπτοις m. rec. V. 20. θ'] εἰ' Vv. 22. τῇ] ἡ M.

ἔστω ὅμιλα τὸ B , μῆκος δὲ πλάγιον τὸ AE , ἐνοπτρον δὲ τὸ AG . οὐκοῦν ἀνακλασθεισῶν τῶν ὅψεων φαίνεται τὸ μὲν A ἐπὶ τὸ A , τὸ δὲ E 5 ἐπὶ τὸ Γ , καὶ ἔστιν οὕτω τῇ φαντασίᾳ, καθάπερ καὶ τῇ ἀληθείᾳ ἔχει, τὸ ἔγγιον ἔγγιον, τὸ ἀπότερον ἀπότερον.

 i' .

10 Τὰ πλάγια μήκη ἀπὸ τῶν κυρτῶν ἐνόπτρων, καθάπερ ἔστιν ἀληθῶς, καὶ φαίνεται.

ἔστω μῆκος τὸ EA , ὅμιλα δὲ τὸ B , ἐνοπτρον δὲ κυρτὸν τὸ AG , ὅψεις δὲ ἀνακλώμεναι ἐπὶ τὰ E , A . τὰ δὲ ἄλλα τὰ αὐτά.

15 $i\alpha'$.

Τὰ ὑψη καὶ τὰ βάθη ἀπὸ τῶν κοῖλων ἐνόπτρων, ὅσα μέν ἔστιν ἐντὸς τῆς συμπτώσεως τῶν ὅψεων, ἀνεστραμμένα φαίνεται καθάπερ ἐν τοῖς ἐπιπέδοις καὶ κυρτοῖς ἐνόπτροις, ὅσα δέ ἔστιν ἐκτὸς τῆς συμπτώσεως, 20 καθάπερ ἔστιν, καὶ φαίνεται.

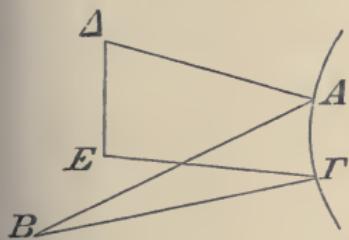
ἔστω κοῖλον ἐνοπτρον τὸ AG , ὅμιλα δὲ τὸ B , ὅψεις δὲ ἀνακλώμεναι αἱ BA , BG , σύμπτωσις δὲ αὐτῶν ἐπὶ τὸ Z , ὑψη δὲ τό τε AE καὶ τὸ KN , καὶ τὸ μὲν KN ἐντὸς τῆς τοῦ Z συμπτώσεως, τὸ δὲ AE ἐκτὸς τῆς 25 συμπτώσεως. οὐκοῦν ἐκβληθεισῶν τῶν ὅψεων καθάπερ ἐν τοῖς ἐπιπέδοις καὶ κυρτοῖς ἐνόπτροις φαίνεται τὸ

2. δὲ τό] δὲ ἐπίπεδον τό m. 9. i'] 15' Vv. 12. ἔστω] ἔστω πλάγιον m. 7.
τό (alt.)] τὸ δέ m. 9. i'] 15' Vv. 12. ἔστω] ἔστω πλάγιον m.

sit oculus B , longitudo autem obliqua ΔE , speculum autem $A\Gamma$. itaque radiis refractis Δ in A , E in Γ adparet, et sicut re uera se habet, etiam uidetur esse, proprius proprius, longinquiū autem longinquiū.

10.

Longitudines obliquae in speculis conuexis, sicut re uera sunt, ita adparent.

longitudo sit $E\Delta$, oculus autem B , speculum autem conuexum $A\Gamma$, et radii ad E , Δ refracti. reliqua uero eadem sunt.

11.

Altitudines et profunditates in speculis concavis, quae intra concursum radiorum sunt, sursum deorsum uersae adparent, sicut in speculis planis conuexisque, quae autem extra concursum sunt, sicut sunt, ita etiam adparent.

speculum concavum sit $A\Gamma$, oculus autem B , radii autem refracti BA , $B\Gamma$ et concursus eorum in Z , altitudines autem ΔE et KN , KN intra concursum in Z , ΔE autem extra concursum. itaque radiis productis,

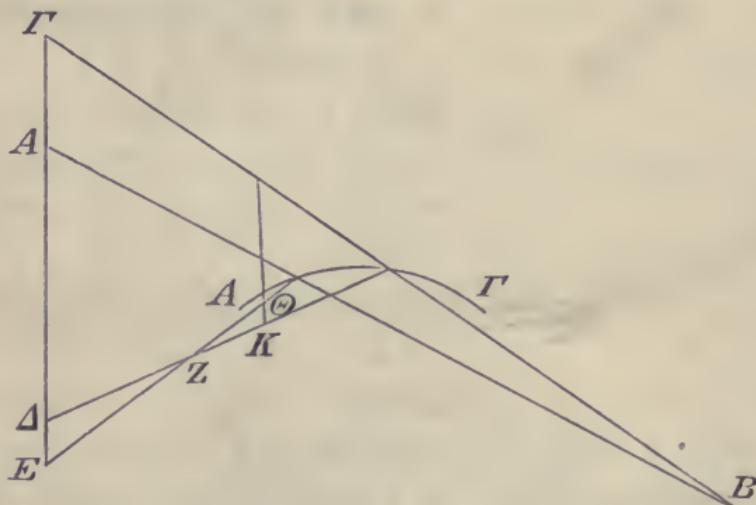
14. τὰ δέ — αὐτά] καὶ ἡ ἀπόδειξις φανερά· ὅμοία γάρ ἔστι τῇ ἐν τοῖς ἐπιπέδοις ἐνόπτροις m. 15. ια'] ιξ' V.v.

17. μέν] μή M. ἐντός] ἐντός M. συμπτώσεως] πτώσεως, supra scr. συμ, m. 20. ἔστιν] ἔστι M. 22. σύμπτωσις] συμπτώσεις V.v. 23. τό (pr.)] τοῦ m. 24. τοῦ] om. m.

Z] ins. m. 1 V. 25. τῶν ὄψεων] om. M.m. 26. ἐνόπτροις] ἐνόπτροις τῶν ὄψεων m, ἐνόπτροις ἐφαίνετο M.

μὲν K ἐπὶ τὸ M , τὸ δὲ N ἐπὶ τὸ A . ὥστε ἀνεστραμμένα φαίνεται. πάλιν ἐπὶ τὸ ἔκτὸς τῆς συμπτώσεως ὑψούς φαίνεται τὸ μὲν A ἐπὶ τὸ H , τὸ δὲ E ἐπὶ τὸ Θ , ὡς ἔχει, οὕτως φαίνεται.

5 πάλιν βάθος μὲν τὸ AE καὶ $K\Theta$, ἐνοπτρον δὲ κοῦλον τὸ AG , ὅμια δὲ τὸ B , ὅψεις δὲ ἀνακλώμεναι καὶ συμπίπτουσαι κατὰ τὸ Z . οὐκοῦν ἐκβληθεισῶν

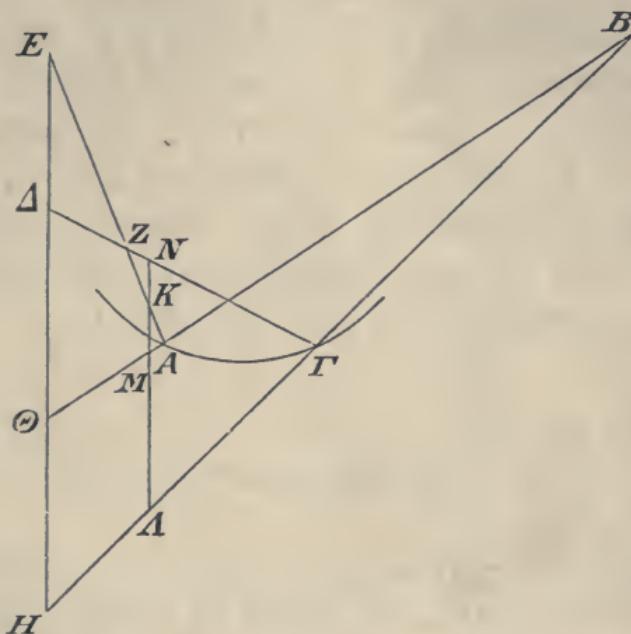
τῶν ὅψεων διοίωσ τὰ μὲν K , Θ φαίνεται ἀνεστραμμένα,
τὸ μὲν K κατὰ τὸ Γ , τὸ δὲ Θ κατὰ τὸ A , καθάπερ
10 ἐν τοῖς ἐπιπέδοις καὶ κυρτοῖς ἐνόπτροις, τὰ δὲ A , E ,
καθάπερ καὶ ἔστιν, τὸ μὲν E κάτω κατὰ τὸ A , τὸ δὲ A
ἄνω κατὰ τὸ Γ .

ιβ'.

Τὰ πλάγια μήκη ἀπὸ τῶν κοίλων ἐνόπτρων, ὅσα
15 μὲν ἐντὸς τῆς συμπτώσεως κεῖται τῶν ὅψεων, καθ-

1. τοῦ (utrumque)] τό M .	ἀντεστραμμένα M .	3. τοῦ
τό M .	4. τοῦ] τό M .	ώσ] ὥστε ὡς m , ὡς οὖν M .
	ώσ]	οὕτως]
οὗτως m ,	οὗτως καὶ M .	5. ιη' Vv.
οὗτως		πάλιν — 12. Γ] καὶ
ἐπὶ τῶν βαθῶν διοίωσ ἡ αὐτὴ ἔστιν ἀπόδειξις m .		6. AG]
$A \Delta M$.	9. Γ] ΔM .	11. ἔστι M .
		A] $H M$.
ιθ' Vv.	15. κεῖται]	13. ιβ']
	θεωρεῖται M .	τῶν ὅψεων κεῖται m .

sicut in speculis planis conuexisque, K in M adparet, N autem in A . quare sursum deorsum uersae ad-

parent. rursus in altitudine extra concursum posita Δ in H adparet, E autem in Θ ; quare, sicut est, ita adparet.

rursus profunditas sit ΔE et $K\Theta$, speculum autem concavum AG , oculus autem B , et radii refracti et in Z concurrentes. itaque radiis productis similiter puncta K , Θ sursum deorsum uersa adparent, K in Γ , Θ autem in A , sicut in speculis planis conuexisque, Δ , E uero, sicut sunt, E inferius in A , Δ autem superius in Γ .

12.

Longitudines obliquae in speculis concavis, quae intra concursum radiorum positae sunt, sicut sunt, ita

ἀπερ ἔστιν, οὗτο καὶ φαίνεται, ὅσα δ' ἐκτός, ἀντεστροφαμμένα.

ἔστω γὰρ μήκη μὲν πλάγια τὰ ΕΔ, ΘΚ, κοῦλον δὲ ἐνοπτρον τὸ ΑΓ, ὅμια δὲ τὸ Β, ὅψεις δὲ ἀνακλώμεναι 5 καὶ συμπίπτουσαι κατὰ τὸ Η αἱ ΒΑΔ, ΒΓΕ, καὶ τὸ μὲν ΘΚ πλάγιον μῆκος ἔστω ἐντὸς τῆς συμπτώσεως τῆς Η, τὸ δὲ ΔΕ ἐκτός. οὐκοῦν τὰ μὲν Θ, Κ κατὰ φύσιν φαίνεται, καθάπερ ἐν τοῖς ἐπιπέδοις καὶ κυρτοῖς ἐνόπτροις, τὰ δὲ Ε, Δ ἀντεστροφαμμένα· τὸ μὲν γὰρ Δ 10 ἐπὶ τοῦ Α φαίνεται, τὸ δὲ Ε ἐπὶ τοῦ Γ.

ιγ'.

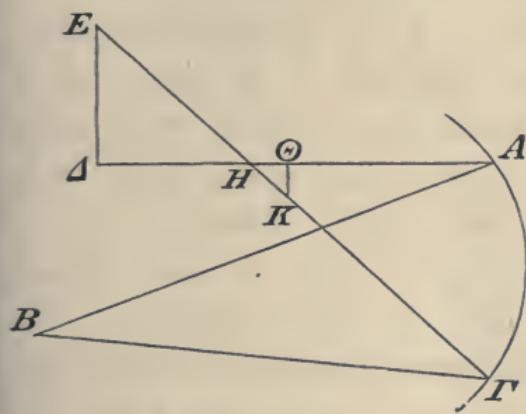
Δυνατόν ἔστι διὰ πλειόνων ἐνόπτρων ἐπιπέδων ἰδεῖν τὸ αὐτό.

ἔστω, ὃ δεῖ δοθῆναι, τὸ Α, ὅμια δὲ τὸ Β, ἐνοπτρα 15 δὲ τρία τὰ ΓΔ, ΔΕ, EZ. ἥχθω δὴ κάθετος ἀπὸ τοῦ Β ἐπὶ τὸ ΓΔ ἐνοπτρον ἡ ΒΓ, ἵση δὲ ἡ ΒΓ τῇ ΓΣ, καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ Α ἐπὶ τὸ EZ κάθετος ἡ AZ, καὶ τῇ AZ ἵση ἡ ΖΘ, καὶ ἀπὸ τοῦ Θ ἐπὶ τὸ ΔΕ ἐνοπτρον κάθετος ἥχθω ἡ ΘΚ, καὶ ἔστω τῇ ΘΚ ἵση ἡ ΚΛ, 20 καὶ ἀπὸ τοῦ Λ ἐπὶ τὸ Σ ἐπεξεύχθω ἡ ΛΜΞΣ, ἀπὸ δὲ τοῦ Μ ἐπὶ τὸ Θ ἡ ΜΡΘ, ἐπεξεύχθωσαν δὲ καὶ αἱ ΑΡ, ΒΞ. ἐπεὶ οὖν ἵση ἔστιν ἡ ΒΓ τῇ ΓΣ, καὶ δρθαὶ αἱ πρὸς τῷ Γ γωνίαι, δύο δὴ αἱ ΒΓ, ΓΦ δυσὶ

5. Η] N v. ΒΑΔ] AB, ΑΔ M. 7. τά] τό m. 9. τά] φαίνεται γὰρ τὸ μὲν Θ κατὰ τὸ Α, τὸ δὲ Κ κατὰ τὸ Γ, τό m. ἀντεστροφαμμένον m. 11. ιγ'] οὐ' ΒV. 12. ἔστιν v. 16. ἵση — τῇ] καὶ τῇ ΒΓ ἵση ἔστω ἡ m. 17. ἀπό] ἐπί v. τοῦ] corr. ex τό v. Α] postea ins. m. τό] τήν M. ΖΕ] ἐνοπτρον m. κάθετος ἥχθω m. 18. ἵση ἔστω m. ΔΕ] in ras. m. 19. ἔστω] om. m. ἡ (alt.)] ἔστω ἡ m, τῇ v. 20. ἐπεξεύχθω M. ΛΜΞΣ] ΛΜΣΞ M. 21. τό] τόν Mv,

etiam adparent, quae autem extra sunt, sursum deorsum uersae.

sint enim longitudines obliquae $E\Delta$, ΘK , speculum autem concavum $A\Gamma$, oculus autem B , et radii refracti et in H concurrentes $BA\Delta$, $B\Gamma E$,

et longitudo obliqua ΘK intra H concursum sit, ΔE autem extra. itaque Θ, K secundum ueritatem adparent, ut in speculis planis conuexisque, E, Δ uero

sursum deorsum uersa; Δ enim in A adparent, E autem in Γ .

13.

Fieri potest, ut idem compluribus speculis planis cernatur.

sit A id, quod cerni oportet, oculus autem sit B , et tria specula $\Gamma\Delta$, ΔE , EZ . iam a B ad $\Gamma\Delta$ speculum perpendicularis ducatur $B\Gamma$, sitque $B\Gamma = \Gamma\Sigma$, et rursus ab A ad EZ perpendicularis AZ , et $Z\Theta = AZ$, et a Θ ad ΔE speculum perpendicularis ducatur ΘK , et sit $K\Lambda = \Theta K$, et ab Λ ad Σ ducatur $\Lambda M\Xi\Sigma$, ab M autem ad Θ recta $MP\Theta$, et ducantur etiam AP , $B\Xi$. iam quoniam $B\Gamma = \Gamma\Sigma$, et anguli ad Γ positi recti, duae $B\Gamma$, $\Gamma\Phi$ duabus $\Sigma\Gamma$, $\Gamma\Phi$ aequales

et V, sed corr. 23. τῷ] τό m.v. ΓΦ] ΓΞ m. δνσίν Vv,
om. Μm.

ταῖς ΣΓ, ΓΦ ἵσαι εἰσὶν ἐκατέρα ἐκατέρα, καὶ γωνία
 ἡ ὑπὸ ΒΓΦ δρθή οὖσα γωνίᾳ τῇ ὑπὸ ΣΓΦ δρθῇ
 οὖσῃ ἵση ἐστίν, καὶ αἱ λοιπαὶ γωνίαι ταῖς λοιπαῖς
 γωνίαις ἵσαι ἔσονται, ὥφ' ἀς αἱ ἵσαι πλευραὶ ὑπό-
 5 τείνουσιν, ἡ μὲν πρὸς τῷ Β γωνία τῇ πρὸς τῷ Σ, ἡ
 δὲ Ξ γωνία τῇ Τ. ἀλλ' ἡ Τ τῇ Ν ἐστιν ἵση· κατὰ
 κορυφὴν γάρ· ὅπετε ἵση ἐστὶ καὶ ἡ Ν γωνία τῇ Ξ.
 ἡ ἄρα ΒΞ ὄψις ἀνακλασθήσεται ἐπὶ τὸ Μ. πάλιν
 ἐπεὶ ἵση ἐστὶν ἡ ΘΚ τῇ ΚΛ, καὶ δρθαὶ δὲ αἱ πρὸς
 10 τῷ Κ, ἵση ἐστὶν ἡ Ο γωνία τῇ Π. ἀνακλᾶται ἄρα ἡ
 αὐτὴ ὄψις ἡ ΒΞΜ ἐπὶ τὸ Ρ. διὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ
 ἐπὶ τὸ Α διὰ τὸ ἵσην εἶναι τὴν ὑπὸ ΖΡΑ γωνίαν τῇ
 ὑπὸ ΕΡΜ δμοίως ταῖς λοιπαῖς ἀποδειξεσιν. δρᾶ ἄρα
 ἡ ἀπὸ τοῦ Β ὄμματος ὄψις τὸ Α διὰ τῶν τριῶν ἐν-
 15 ὄπτον ὅντων ἐπιπέδων τῶν ΓΔ, ΔΕ, EZ.

ιδ'.

"Ἐστι δὲ καί, δι' ὅσων ἂν τις ἐπιτάξῃ ἐνόπτον
 ἐπιπέδων, ἴδειν τὸ αὐτό· δεῖ δὲ κατὰ τὸν ἀριθμὸν τῶν
 ἐνόπτον πολύγωνον ἴσόπλευρον τε καὶ ἴσογώνιον
 20 συνίστασθαι δυσὶ πλείους ἔχον πλευρὰς τῶν ἐνόπτον.

ἴστω γάρ, ὃ μὲν δρθῆναι δεῖ, τὸ Α, ὄμμα δὲ τὸ Β,
 καὶ ἐπεξεύχθω ἡ ΑΒ, καὶ ἀπὸ τῆς ΑΒ ἀναγεγράφθω
 πολύγωνον ἴσόπλευρον τε καὶ ἴσογώνιον δύο πλευρὰς

1. ΣΓ, ΓΦ] ΓΣ, ΣΦ Μ.

ΓΦ] ΓΞ m.

2. ΒΓΦ]

ΒΓΞ m.

δρθή et δρθῇ] ante θ ras. 1 litt. V.

ΣΓΦ]

ΣΓΞ m.

3. ἐστί M m.

4. ὑπο-

τίνονσιν V.

5. τῷ (pr.)] corr. ex τό m, τό v.

τῷ (alt.)] τό v.

6. Ξ] Φ m.

T (alt.) — ἵση] T γωνία τῇ N ἵση ἐστί m.

7. ἐστίν V v.

Ξ] Φ m.

9. δέ] om. m.

K] K γωνίαι m.

11. ΒΞΜ] ΒΞ M.

14. B] e corr. m.

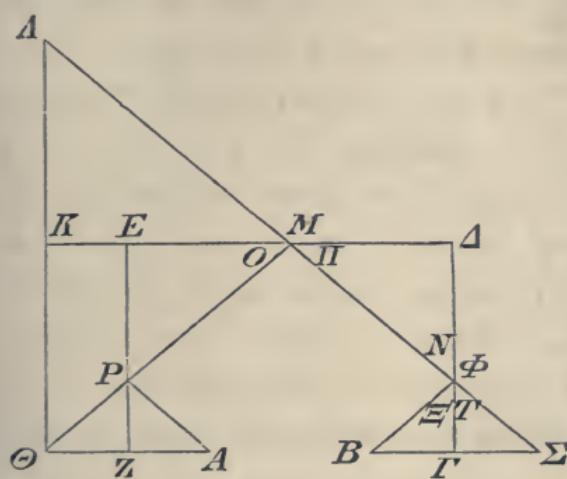
τριῶν] γ M.

16. ιδ'] να' V v.

17. ἐστιν V.

18. ἐπιτάξῃ]

sunt singulae singulis, et $\angle B\Gamma\Phi$ rectus angulo $\Sigma\Gamma\Phi$ recto aequalis est, et reliqui anguli reliquis angulis aequales erunt, sub quibus latera aequalia subtendunt,

$\angle B = \Sigma$, $\Xi = T$.
uerum $\angle T = N$;
nam ad uerticem
positi sunt; quare
etiam $\angle N = \Xi$.
itaque radius $B\Xi$
ad M refringetur.
rursus quoniam
 $\Theta K = KA$,
et anguli ad K po-
siti recti sunt, erit

$\angle O = \Pi$. itaque idem radius $B\Xi M$ ad P refringitur.
eadem de causa etiam ad A , quia, ut in reliquis demon-
strationibus, demonstrari potest, esse $\angle ZPA = EPM$.
ergo radius oculi B tribus speculis planis $\Gamma\Delta$, ΔE , EZ
cernit A .

14.

Licet autem etiam, quotcunque speculis planis iubemur, idem cernere; oportet autem secundum numerum speculorum polygonum aequilaterum et aequiangulum construere latera habens duobus plura speculis.

sit enim A id, quod cerni oportet, oculus autem B ,
et ducatur AB , et in AB polygonum aequilaterum
et aequiangulum construatur latera habens duobus

ἐπιτάξειεν Μμ.

ἀριθμῶν μν.

18. αὐτό· δεῖ]

δέ Μ.

δέ] δή Μμ.

22.

τε] supra scr. m.

20. ἔχων v.

23. τε] supra scr. m.

πλείους ἔχον τῶν ἐνόπτων καὶ ἔστω τὸ *ΑΒΔ* πολυγώνιον, καὶ εἰλήφθω τὸ κέντρον τοῦ κύκλου τοῦ γραφομένου περὶ τὸ πολύγωνον τὸ Θ, καὶ ἀπ' αὐτοῦ ἐπεξεύχθωσαν αἱ *ΘΓ, ΘΕ, ΘΔ, ΘΒ, ΘΑ* ἐπὶ τὰς γω-
5 νίας, καὶ προσκείσθωσαν ἐνοπτρα ἐπίπεδα πρὸς δρόμας ταῖς ἐπεξευγμέναις. ἐπεὶ οὖν ἵση ἔστιν ἡ *ΖΛ* γωνία τῇ *NK*· δρόμη γάρ ἔστιν ἐκατέρα· ὅν ἡ *N* τῇ *L* ἵση ἔστιν, λοιπὴ ἄρα ἡ *Z* τῇ *K* ἵση ἔστιν. ὥστε ἡ ἀνάκλασις τῆς *BΓ* ὅψεως ἐπὶ τὸ *Δ* ἔσται· διὰ γὰρ ἵσων
10 γωνιῶν αἱ ἀνακλάσεις γίνονται. δμοίως δὲ δειχθήσονται καὶ αἱ πρὸς τοῖς *Δ, E* σημείοις γωνίαι ἵσαι αἱ πρὸς τοῖς ἐνόπτοις. ἡ ἄρα ἀπὸ τοῦ *B* ὅμματος ὅψις ἀνακλωμένη καὶ προσπεσοῦσα πρὸς πάντα τὰ ἐνοπτρα ἥξει
ἐπὶ τὸ *A*.

15 *ιε'*.

"Ἐστι δὲ καὶ διὰ κυρτῶν ἐνόπτων καὶ διὰ κοίλων ἰδεῖν τὸ αὐτό.

ἔστω γάρ, ὃ δεῖ ἰδεῖν, τὸ *A*, ὅμμα δὲ τὸ *B*, καὶ δμοίως ἀναγεγράφθω πολύγωνον ἰσόπλευρόν τε καὶ
20 ἰσογώνιον τὸ *ΑΒΓΔΕ*, καὶ πρὸς τοῖς *Γ, Δ, E* σημείοις ἔστω ἐνοπτρα ἐπίπεδα, ἀφ' ὃν δρᾶται τὸ *A*, καθάπερ δέδειται, καὶ προσκείσθω τούτοις κοῖλα ἡ κυρτὰ ἐν-

1. ἔχων v, sed corr. τῶν] τῶν ἐπιταχθέντων m. καὶ — πολυγώνιον] τὸ *ΑΒΓΔΕ* m. 2. γραφομένον] om. m. 3. περὶ] ἐπὶ Mv. πολύγωνον — αὐτοῦ] *ΑΒΓΔΕ* πολύγωνον περιγραφόμενον καὶ ἔστω τὸ *Θ* καὶ ἀπὸ τοῦ *Θ* κέντρον πρὸς τὰς τοῦ *ΑΒΓΔΕ* πολυγώνου γωνίας m. πολύγωνον] πολυγώνιον M, et V, sed corr. 4. αἱ] εὐθεῖαι αἱ M. ΘΑ, ΘΒ, ΘΓ, ΘΔ, ΘΕ m. ἐπὶ τὰς γωνίας] om. m. 6. ἐπιξευγμέναις Vv; ΘΓ, ΘΔ, ΘΕ m. 7. *NK*] *K* M, *KN* m. 9. Δ ἔσται] δκ M. 12. ὅμματος] V, om. Mm v. 13. προσπεσοῦσα] προσπίπτουσα m. 15. *ιε'*] ιβ' Vv. 16. ἐνόπτων — κοίλων]

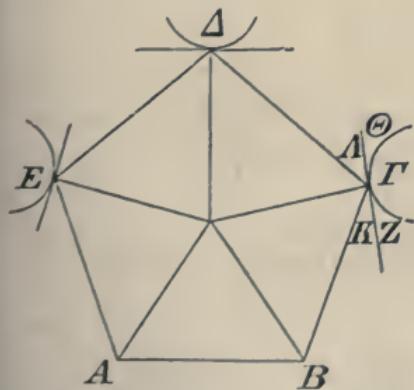
plura speculis, sitque $AB\Delta$ polygonum, sumatur autem Θ centrum circuli circum polygonum descripti, et ab eo ducantur $\Theta\Gamma$, ΘE , $\Theta\Delta$, ΘB , ΘA ad angulos, et

speculaque plana ad rectas ductas perpendicularia adponantur. iam quoniam est $\angle Z + \angle A = N + K$ (nam uterque rectus est), quorum $\angle N = \angle A$, erit etiam $\angle Z = K$. quare refractio radii $B\Gamma$ ad Δ fiet; sub aequalibus enim angulis refractiones fiunt. et

similiter demonstrabimus, etiam angulos ad Δ , E puncta positos ad specula aequales esse. ergo radius oculi B refractus et ad omnia specula adcidens ad A ueniet.

15.

Licet autem etiam speculis conuexis concavisue idem cernere.

sit enim A id, quod cerni oportet, oculus autem B , et eodem modo polygonum aequilaterum et aequiangulum construatur $AB\Gamma\Delta E$, ad puncta autem Γ , Δ , E specula sint plana, unde cernitur A , sicut demonstratum est [prop. 14],

ἡ οὐίλων ἐνόπτεων μ. 19. ἀναγεγράφθω δύοις μ. 20.
 $AB\Gamma\Delta E$] corr. ex $AB\Delta E$ m. 1 V. 21. ἀφ'] ἐφ' M, δι' m.
 22. οὐαὶ] om. M.

οπτρα κατὰ τὰς ἀφάσ τῶν ὄψεων. οὐκοῦν ἵση ἐστὶν
 ἡ μὲν Ζ τῇ Θ, ἡ δὲ Κ τῇ Λ· ὅλη ἄρα ἡ ΚΖ ἵση ἐστὶν
 τῇ ΘΛ. ἀνακλασθήσεται ἄρα ἡ ὄψις ἀπὸ τοῦ κυρτοῦ
 ἐνόπτρου τοῦ Γ ἐπὶ τὸ Δ καὶ ἀπὸ τοῦ Δ ἐπὶ τὸ E
 5 καὶ ἀπὸ τοῦ E ἐπὶ τὸ A. φανερὸν οὖν, ὅτι καὶ κυρ-
 τῶν ἡ κοίλων ὄντων ἀπάντων καὶ ἀναμεμιγμένων ἐστιν
 ἴδεῖν τὸ αὐτό.

ις'.

'Ἐν τοῖς ἐπιπέδοις ἐνόπτροις ἔκαστον τῶν δρωμένων
 10 κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ δρωμένου κάθετον δρᾶται.

ἐστω ἐνοπτρον ἐπίπεδον τὸ ΓΔ, ὅμα δὲ τὸ B,
 δρώμενον δὲ τὸ A, καὶ ἐστω κάθετος ἡ ἀπὸ τοῦ δρω-
 μένου ἐπὶ τὸ ἐνοπτρον ἡ ΑΓ. οὐκοῦν ἐπεὶ ὑπέκειτο
 ἐν τοῖς φαινομένοις, ὅτι καταληφθέντος τοῦ τόπου
 15 τοῦ Γ οὐχ δρᾶται τὸ A, τὸ A ἄρα δρᾶται ἐπ’
 εὐθείας τῇ ΑΓ. ἀλλὰ δὴ καὶ ἐπ’ εὐθείας τῇ BΔ ὄψει·
 κατὰ τὸ E ἄρα· ὑπέκειτο γὰρ ἡμῖν τὸ εὐθύ, οὗ τὸ
 μέσον τοῖς ἄκροις ἐπιπροσθεῖ· ὥστε εὐθεῖα ἐσται ἡ AE
 καὶ ἡ BE.

20

ιξ'.

'Ἐν τοῖς κυρτοῖς ἐνόπτροις ἔκαστον τῶν δρωμένων
 κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ δρωμένου εἰς τὸ κέντρον τῆς σφαι-
 ρας ἀγομένην εὐθεῖαν δρᾶται.

ἐστω κυρτὸν ἐνοπτρον τὸ ΓΔ, ὅμα δὲ τὸ B, ὄψις

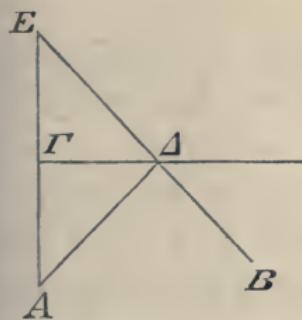
2. ἡ (pr.)] eras. v.   3. ΘΛ] ὅλη τῇ ΛΘ ἵση ἐστὶν m.

2. ἐστὶν Vv.   5. καὶ (alt.)] om. MvM.   6. καί] ἡ m.   ἀνα-
 μεμιγμένον m, sed corr.; ἀναμεμηγμένων v, sed corr.   8. ις']
 ηγ' Vv.   10. τοῦ] τῶν M.   13. ὑπέκειτο] ὑπόκειται m.   14.
 φαινομένοις] ὅροις m.   16. ΑΓ] ΔΓ Mm.   BΔ] BA Mm.
 17. κατά] μετά M.   ἄρα] om. m.   ὑπέκειτο] ὑπόκειται m.

iiisque adponantur in punctis contactus radiorum specula concaua conuexaque. itaque $\angle Z = \Theta$, $K = A$. itaque $\angle K + Z = \Theta + A$. quare radius ab speculo conuexo Γ ad Δ refringetur, a Δ autem ad E , ab E autem ad A . ergo manifestum est, etiam speculis conuexis concavisue omnibus et mixtis fieri posse ut idem cernatur.

16.

In speculis planis omnia, quae cernuntur, secundum rectam ab eo, quod cernitur, perpendicularem cernuntur.

sit $\Gamma\Delta$ speculum planum, oculus autem B , cernatur autem A , et ab eo, quod cernitur, ad speculum perpendicularis sit AG . itaque quoniam in phaenomenis suppositum est, loco Γ occupato non cerni A , A in recta AG producta cernetur. uerum etiam in radio BA producto cernitur. ergo in E cernitur; supposuimus enim, rectum esse, cuius partes mediae extremis officerent; quare AE , BE rectae erunt.

17.

In speculis conuexis omnia, quae cernuntur, secundum rectam ab eo, quod cernitur, ad centrum sphaerae ductam cernuntur.

sit $\Gamma\Delta$ speculum conuexum, oculus autem B , radius

$\tau\delta\ \varepsilon\nu\vartheta\nu]$ ενθν m. $ov]$ ειναι ον m.   18. $\xi\sigma\tauai]$ ξστιν M.
 $AE]$ BE m.   19. $BE]$ ΔE m.   20. $i\xi']$ ιδ' Vv.   24.
 $\delta\psi\epsilon\iota\varsigma$ v, sed corr.

δὲ ἡ $B\Delta$ ἀνακλωμένη ἐπὶ τὸ A , καὶ δράσθω τὸ A ,
κέντρον δὲ τῆς σφαίρας ἔστω τὸ Z , καὶ ἐπεξεύχθω ἡ
 AZ , καὶ ἐκβεβλήσθω ἡ $B\Delta$ ὄψις ἐπὶ τὸ E . οὐκοῦν
ἐπεὶ ὑπέκειτο ἐν τοῖς φαινομένοις, ὅτι καταληφθέντος
τοῦ Γ τὸ A οὐχ ὁρᾶται, δρθήσεται ἄρα ἐπ' εὐθείας
τῇ AG κατὰ τὴν σύμβασιν τῆς $B\Delta$ ὄψεως καὶ [ἀπὸ]
τῆς AG ἐπὶ τοῦ E , καθάπερ ἐπὶ τοῖς ἐπιπέδοις.

ιη'.

'Ἐν τοῖς κοῖλοις ἐνόπτροις ἔκαστον τῶν δρωμένων
κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ δρωμένου εἰς τὸ κέντρον τῆς σφαίρας
ἀγομένην εὐθεῖαν ὁρᾶται.

Ἐστω κοῖλον ἐνοπτρον τὸ $\Gamma\Delta$, ὄψις δὲ ἀνακλωμένη
ἡ $B\Gamma$ ἐπὶ τὸ A δρώμενον, τῆς δὲ σφαίρας κέντρον
ἔστω τὸ E , καὶ ἀπὸ τοῦ A ἐπὶ τὸ E ἐπεξεύχθω εὐθεῖα
καὶ ἐκβεβλήσθω. οὐκοῦν ἐπεὶ ὑπέκειτο ἐν τοῖς φαινο-
μένοις, ὅτι καταληφθέντος τοῦ τόπου τοῦ Δ τὸ A οὐχ
ὁρᾶται, ὥστε φαίνεται ἐπ' εὐθείας τῇ AE , δρθήσεται
ἄρα κατὰ τὴν συμβολὴν τῆς $A\Delta$ εὐθείας καὶ τῆς $B\Gamma$
ὄψεως κατὰ τὸ Z .

20

ιθ'.

'Ἐν τοῖς ἐπιπέδοις ἐνόπτροις τὰ δεξιὰ ἀριστερὰ
φαίνεται καὶ τὰ ἀριστερὰ δεξιὰ καὶ τὸ εἶδωλον ἵσον
τῷ δρωμένῳ, καὶ τὸ ἀπόστημα τὸ ἀπὸ τοῦ ἐνόπτρου
ἵσον ἐστίν.

1. A (alt.)] AE m., ΔE M. 4. ὑπέκειτο] ὑπόκειται m.

φαινομένοις] ὅροις m. 5. οὐχ ὁρᾶται τὸ A m. 6. τῇ] τῆς Vv. τήν] om. M. ἀπό] om. m. 7. ἐπί (alt.)] ἐν Mm.

8. ιη'] κε' Vv. 12. $\Gamma\Delta$] AG M., $\Gamma\Delta$ ὄμμα δὲ τὸ B m. 14.

εὐθεῖα] εὐθεῖα ἡ AE m. 15. ὑπόκειται ἐν τοῖς ὅροις m. 17.

φαίνεσθαι M et e corr. m. 2 V. τῇ] τῆς VMVm. 19. κατά] ἥτοι κατά m. 20. ιθ'] οὐς' Vv. 22. ἴδωλον V. 23. τό (pr.)]

autem $B\Delta$ ad A refractus, et cernatur A , centrum autem sphaerae sit Z , et ducatur AZ , producaturque

radius $B\Delta$ ad E . itaque quoniam in phaenomenis suppositum est, Γ loco occupato non cerni A , in recta $A\Gamma$ producta cernetur, ubi $B\Delta$, $A\Gamma$ concurrunt, scilicet in E , sicut in planis.

18.

In speculis concavis omnia, quae cernuntur, secundum rectam ab eo, quod cernitur, ad centrum sphaerae ductam cernuntur.

sit $\Gamma\Delta$ speculum concavum, radius autem $B\Gamma$ ad A , quod cernitur, refractus, sphaerae autem centrum sit E , et ab A ad E recta ducatur et producatur. itaque quoniam in phaenomenis suppositum est, loco

Δ occupato non cerni A , ita ut necessario in AE producta adpareat, in puncto concursus rectae $A\Delta$ radiique $B\Gamma$ cernetur, h. e. in Z .

19.

In speculis planis partes dextrae sinistre adparent, sinistre autem dextrae, imagoque ei, quod cernitur, aequalis, et distantia a speculo aequalis est.

supra scr. m. τό (alt.)] ὁ ἀπέχει τὸ εἴδωλον m. 24. ἐστίν] ἐστὶ τῷ ἀποστήματι, ὁ ἀπέχει τὸ δρώμενον m.

εστω ἐπίπεδον ἐνοπτρον τὸ ΑΓ, ὅμια δὲ τὸ Β,
ὅψεις δὲ αἱ ΒΑ, ΒΓ ἀνακλώμεναι ἐπὶ τὰ Ε, Δ, δρώ-
μενον δὲ ἐστω τὸ ΕΔ, καὶ ἀπὸ τῶν Ε, Δ ἐπὶ τὸ ἐν-
οπτρον κάθετοι ἥχθωσαν αἱ EZ, ΔΘ καὶ ἐκβεβλήσθω-
σαν, ἐκβεβλήσθωσαν δὲ καὶ αἱ ΒΓ, ΒΑ ὅψεις καὶ συμ-
πιπτέτωσαν ταῖς καθέτοις κατὰ τὰ Κ, Λ, καὶ ἐπεξεύχθω-
ἡ ΛΚ. οὐκοῦν φαίνεται τὸ μὲν Ε ἐπὶ τοῦ Κ, τὸ δὲ Δ
ἐπὶ τοῦ Λ· τοῦτο γὰρ προεδείχθη. τὰ ἄρα ἀριστερὰ
δεξιὰ φαίνεται καὶ τὰ δεξιὰ ἀριστερά. καὶ ἐπεὶ ἵση
10 ἐστὶν ἡ ὑπὸ τῶν ΚΓΖ γωνία τῇ ὑπὸ τῶν ΖΓΕ, καί
εἰσιν δρῦαι αἱ πρὸς τῷ Ζ, ἵση ἀν εἴη καὶ ἡ ΖΚ τῇ
ΖΕ. διὰ τὰ αὐτὰ καὶ ἡ ΔΘ τῇ ΘΛ. ἵσον ἄρα τὸ
ἀπόστημα, ὃ ἀπέχει ἀπὸ τοῦ ἐνόπτρου τὸ ΕΔ, τῷ, ὃ
ἀπέχει τὸ εἰδώλον τὸ ΚΛ. καὶ ἵσον τὸ δρώμενον τὸ
15 ΕΔ τῷ εἰδώλῳ τῷ ΚΛ διὰ τὸ ἵσην εἶναι τὴν μὲν EZ
τῇ ΖΚ, τὴν δὲ ΔΘ τῇ ΘΛ, κοινὴν δὲ καὶ πρὸς δρῦας
τὴν ΘΖ.

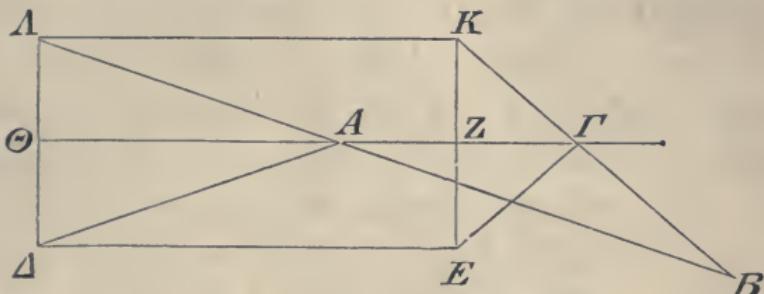
κ'.

'Ἐν τοῖς κυρτοῖς ἐνόπτροις τὰ ἀριστερὰ δεξιὰ φαί-
20 νεται καὶ τὰ δεξιὰ ἀριστερά, καὶ τὸ ἀπόστημα ἀπὸ τοῦ
ἐνόπτρου τὸ εἰδώλον ἔλασσον ἔχει.

ἔστω ἐνοπτρον κυρτὸν τὸ ΑΓ, κέντρον δὲ τῆς
σφαιρᾶς τὸ Θ, ὅμια δὲ τὸ Β, ὅψεις δὲ αἱ ΒΑ, ΒΓ

2. δρῶμενον — 3. ΕΔ]	om. m.	4. κάθετος V, corr.
m. 2. 5. ΒΓ, ΒΑ]	EZ, ΒΓ, ΒΑ M.	6. ταῖς] τοῖς M, ταῖς
ΔΛ, ΕΚ m.	10. τῶν ΚΓΖ]	ΓΚΖ m. τῶν (alt.)] om. m.
ZΓΕ] corr. ex ΞΓΕ v; ΒΑΕ, supra scr. ΓΖ, M.		11. τῷ]
τό v.	ἵση] ἵση ἄρα Mvm.	ἀν εἴη] ἔσται m.
δὴ καί m.	ΘΛ] corr. ex ΘΑ m. 2 V, corr. ex ΔΛ M.	12. καὶ]
δὴ καί m.	οἱ (alt.)] ω̄ v̄ et supra scr. m. rec. V.	13. τῷ M,
et V, sed corr.	14. τό (quart.)] τῷ M,	
15. εἰδώλῳ]	δρῶμένω M.	16. ΔΘ] ΘΔ m.
18. κ'] κξ' Vv.	20. ἀπό — 21. ἔχει] δ ἀπέχει τὸ εἰδώλοι	
ἀπὸ τοῦ ἐνόπτρου, ἔλασσόν ἔστι τοῦ ἀποστήματος, οὐ	ἄπέχει τὸ	

sit $A\Gamma$ speculum planum, oculus autem B , radii autem BA, BG ad E, Δ refracti, cernatur autem $E\Delta$, et ab E, Δ ad speculum perpendiculares ducantur $EZ, \Delta\Theta$ et producantur, producantur autem etiam

radii BG, BA et perpendicularibus concurrant in K, Λ , et ducatur ΛK . E igitur in K, Δ autem in Λ adparet; hoc enim antea demonstratum est [prop. 16]. ergo partes sinistrae dextrae adparent, dextrae autem sinistrae. et quoniam $\angle K\Gamma Z = \angle \Gamma E$, et anguli ad Z positi recti sunt, erit etiam $ZK = ZE$. eadem de causa etiam $\angle \Theta = \angle \Lambda$. ergo distantia, qua $E\Delta$ a speculo abest, aequalis est distantiae, qua imago $K\Lambda$ abest. et quod cernitur $E\Delta$, aequale est imagini $K\Lambda$, quia $EZ = ZK$, $\angle \Theta = \angle \Lambda$, et ΘZ communis et perpendicularis.

20.

In speculis conuexis partes sinistrae dextrae adparent, dextrae autem sinistrae, et imago minorem habet distantiam a speculo.

sit $A\Gamma$ speculum conuexum, centrum autem sphaerae Θ , oculus autem B , et radii BA, BG ad Δ, E

ορόμενον, οὐαὶ τὸ εἶδωλον ἔλασσόν ἐστι τοῦ ὀρούμενον m. 23.
B] B , ορόμενον δὲ τὸ ΔE , m. $BA, BG]$ BG, BA m.

ἀνακλώμεναι ἐπὶ τὰ Δ, Ε, ὁράμενον δὲ τὸ ΔΕ, καὶ ἀπὸ τοῦ Θ κέντρου ἥχθωσαν ἐπὶ τὰ Δ, Ε αἱ ΘΔ, ΘΕ, καὶ ἐκβεβλήσθωσαν αἱ ὄψεις ἐπὶ τὰ Ζ, Η, καὶ ἐπεξεύχθω τὸ ΖΗ εἰδωλον. οὐκοῦν τὸ μὲν Δ φαίνεται ἐπὶ τοῦ Η, 5 τὸ δὲ Ε ἐπὶ τοῦ Ζ. τὰ ἄρα δεξιὰ ἀριστερὰ φαίνεται καὶ τὰ ἀριστερὰ δεξιά. λέγω, ὅτι μείζων ἔστιν ἡ ΕΔ τῆς ΑΖ. ἥχθω γὰρ διὰ τοῦ Α ἐφαπτομένη τῆς περιφερείας ἡ ΡΑΚ. ἐπεὶ οὖν αἱ ΒΑ, ΑΕ πρὸς τὴν περιφέρειαν ἵσας ποιοῦσι γωνίας διὰ τὴν ἀνάκλασιν, ἐφ-
10 ἀπτεται δὲ ἡ ΚΑΡ, δίχα ἂν εἴη τετμημένη ἡ ὑπὸ τῶν ΕΑΖ γωνία. καὶ ἀμβλεῖά ἔστιν ἡ Κ γωνία· μείζων ἄρα ἡ ΕΚ τῆς ΚΖ· πολλῷ μᾶλλον ἡ ΕΔ τῆς ΑΖ. ἔλασσον ἄρα ἀπέχει τὸ εἰδωλον τὸ ΖΗ ἀπὸ τοῦ ἐνόπτρου, μεῖζον δὲ τὸ δοράμενον τὸ ΕΔ.

15

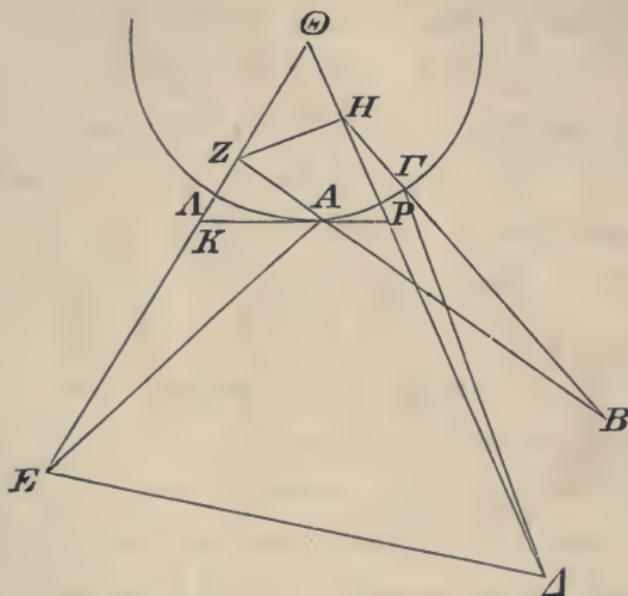
κα'.

Ἐν τοῖς κυρτοῖς ἐνόπτροις τὸ εἰδωλον ἔλασσόν ἔστι τῶν δοραμένων.

ἔστω γὰρ κυρτὸν ἐνοπτρον τὸ ΑΟΓ, ὅμμα δὲ τὸ Β, ὄψεις δὲ ἀνακλώμεναι αἱ ΒΑ, ΒΓ ἐπὶ τὰ Δ, Ε. οὐκ-

1. τά] m, τό VMv. ὁράμενον — ΔΕ] om. m. 2. ΘΔ]
 Θ e corr. Mm. 3. αἱ] αἱ ΒΓ, ΒΑ m. Ζ, Η] H, Z m. 4.
 τοῦ] τό M. 5. τοῦ] τό V? 6. ὅτι] δὴ ὅτι m. μεῖζον v.
 7. Α] corr. ex H m. ἐφαπτομένον M. περιφερείας]
 σφαίρας m. 8. ΑΕ] E V. τὴν περιφέρειαν] τῇ περιφερείᾳ m.
 9. ποιοῦσιν Vv. γωνίας ποιοῦσι m. 10. τεταγμένη v.
 τῶν] om. m. 11. ΕΑΖ] ΑΕΖ M. καί] ὑπὸ τῆς ΚΑ
 εὐθείας m. ἔστιν — γωνία] δὲ ἡ ὑπὸ ΕΚΑ, δέξεῖται δὲ ἡ ὑπὸ¹
 ΑΚΖ m. μεῖζον v. 12. μᾶλλον] ἄρα μείζων m. ΕΔ]
 corr. ex ΕΔ V. 13. Ξαττον M. ΖΗ] ΖΝ v. 14. μεῖζον
 — ΕΔ] ἥπερ τὸ ΕΔ δοράμενον m. Post ΕΔ add. ὡς ἔξῆς
 τοῦτο δείκνυται Mv. 15. κα'] κη' Vv. 16. ἐν — 17. δορ-
 μένων] καὶ ὁμοίως δειχθῆσται, ὅτι καὶ τὸ ΔΕ δοράμενον μεῖζόν
 ἔστι τοῦ ΗΖ εἰδώλου m. 16. ἔστιν Vv. 19. ΒΑ, ΒΓ]
 ΒΓ, ΒΑ m.

refracti, cernatur autem $\angle E$, et a Θ centro ad $\angle A$, E ducantur $\Theta\angle$, ΘE , et radii producantur ad Z , H , et ducatur imago ZH . itaque $\angle A$ in H , E autem in Z adparet. ergo partes dextrae sinistrae, sinistrae autem

dextrae adparent. dico, esse $EA > AZ$. ducatur enim per A arcum contingens PAK . iam quoniam BA , AE ad ambitum aequales angulos efficiunt propter refractionem, KAP autem contingit, $\angle EAZ$ in duas partes aequales diuisus erit. et $\angle K$ obtusus est. quare $EK > KZ$. itaque multo magis $EA > AZ$. ergo imago ZH minus a speculo distat; sed quod cernitur $E\angle$, maius est.

21.

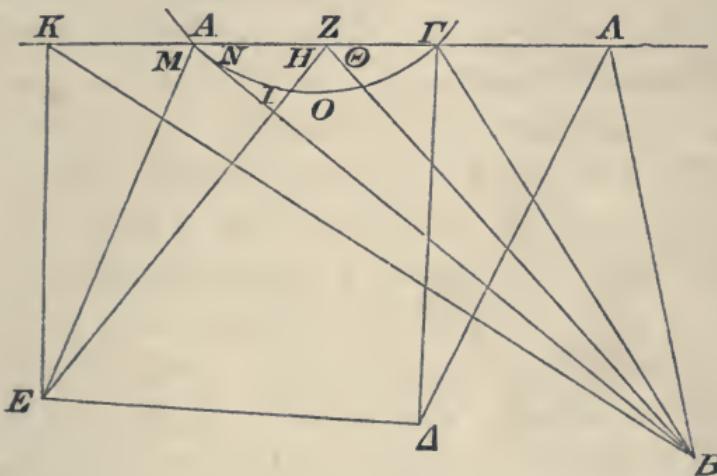
In speculis conuexis imago minor est eo, quod cernitur.

sit enim $AO\Gamma$ speculum conuexum, oculus autem B , et radii BA , $B\Gamma$ ad $\angle A$, E refracti. itaque $E\angle$ a

οῦν ἀπὸ τοῦ κυρτοῦ ἐνόπτρου θεωρεῖται τὸ ΕΔ ἐν γωνίᾳ τῇ ὑπὸ ΑΒΓ. παρακείσθω δὴ ἐνοπτρον ἐπίπεδον τὸ ΑΓ ἀπτόμενον τῶν ὅψεων κατὰ τὰ Α, Γ. οὐκοῦν ἡ ὅψις ἡ μέλλουσα ἴδεῖν τὸ Ε ἀπὸ τοῦ ἐπιπέδου ἐνόπτρου οὐκ ἔστιν ἡ ΒΑΕ· οὐ γὰρ ποιεῖ γωνίας ἵσας πρὸς τῷ ἐπιπέδῳ ἐνόπτρῳ. οὐδὲ μὴν κλασθῆσεται μεταξὺ τῶν Α, Γ. κεκλάσθω γάρ, εἰ δυνατόν, καὶ ἔστω ἡ ΒΖΕ ὅψις. ἵση ἄρα ἡ Η γωνία τῇ Θ διὰ τὴν ἀνάκλασιν. ἡ δὲ Θ μείζων τῆς NI, ἡ δὲ M τῆς H· ὥστε καὶ ἡ M τῆς NI μείζων ἔστιν· ὅπερ ἀδύνατον. αὐτὴ γὰρ ἡ I μείζων τῆς M ἔστιν· ἵση γάρ ἔστιν ὅλῃ τῇ πρὸς τῇ περιφερείᾳ. ἐκτὸς ἄρα ἀνακλασθῆσεται τοῦ A. κεκλάσθω καὶ ἔστω ἡ ΒΚΕ. δμοίως δὲ καὶ ἡ ΒΛΔ πεσεῖται ἐκτός. τὸ ἄρα ΕΔ ὑπὸ μείζονος γωνίας θεωρεῖται ἀπὸ τοῦ ἐπιπέδου ἐνόπτρου τῆς περιεχομένης ὑπὸ ΚΒΛ ἥπερ ἀπὸ τοῦ κυρτοῦ. ἵσον δὲ ἐδείχθη φαινόμενον ἐν τῷ ἐπιπέδῳ ἐνόπτρῳ. φανερὸν οὖν, διὰ ἀπὸ τοῦ κυρτοῦ ἐνόπτρου τὸ εἴδωλον ἔλασσον φαίνεται τοῦ δραμένου.

1. ἐνόπτρου] ἐνόπτρου τοῦ ΑΟΓ m. 2. ΑΒΓ] A in ras. V. 3. τάξ] τό M. 4. ἡ (alt.)] om. VMv m. μέλλουσα] lacun. M. E] mut. in ΕΔ m. 2 V. 5. ἔστιν ἡ] ἔσται ἡ αὐτὴ τῇ m. 7. κεκλίσθω Mm. 8. ἄρα] ἄρα ἔστιν m. H] ὑπὸ ΒΖΓ m. Θ] ὑπὸ ΒΖΑ γωνία m. 9. Θ] ὑπὸ ΒΖΓ, postea add. γωνία, m. μείζον v, μείζων ἔστι m. NI] Vv, ὑπὸ ΒΑΖ m, N M. ἡ δέ — 12. περιφερείᾳ] καὶ ἡ ὑπὸ ΒΖΑ ἄρα (supra ser. m. 1) γωνία μείζων ἔστι τῆς ὑπὸ ΒΑΖ· ὅπερ ἔστιν ἀδύνατον m. 10. H] N Mv. NI] N V? M. μείζον v. 11. I] N M. μείζον v. τῆς] τοῦ M. 12. ἐκτός] ἐντός M. 14. δμοίως] μού V. δέ] om. M. ἐκτός πεσεῖται τοῦ Γ m. 16. τῆς — ΚΒΛ] om. m. 17. ἵσον — 18. ἐνόπτρῳ] μείζων γὰρ ἡ ὑπὸ ΚΒΛ τῆς ὑπὸ ΑΒΓ καί m.

speculo conuexo sub angulo $A\bar{B}\Gamma$ spectatur. adponatur igitur speculum planum $A\bar{\Gamma}$ radios tangens in $A, \bar{\Gamma}$. itaque radius, qui E a speculo plano cernat, non est BAE ; neque enim angulos aequales ad speculum planum efficit. neque uero radius ille inter $A, \bar{\Gamma}$ refringetur. refringatur enim, si fieri potest, et sit

radius BZE . itaque propter refractionem erit $\angle H = \theta$. est autem $\angle \theta > N + I$, $M > H$. quare etiam $M > N + I$; quod fieri non potest; nam $\angle I > M$; est enim toti angulo ad ambitum posito aequalis. ergo radius ille extra A refringetur. refringatur et sit BKE . similiter autem etiam BAA' extra cadet. itaque EAA' a speculo plano sub maiore angulo, scilicet $\angle KBA'$, quam a speculo conuexo spectatur. demonstrauimus autem, id in speculo plano aequale adparere [prop. 19]. ergo manifestum est, in speculo conuexo imaginem minorem adparere eo, quod cernitur.

18. φανερόν] φαμέν M. οὐν] om. m. 19. ἔλαττον M, comp. m.

καβ'.

'Εν τοῖς κυρτοῖς ἐνόπτροις ἀπὸ τῶν ἐλασσόνων
ἐνόπτρων ἐλάσσονα φαίνεται τὰ εἶδωλα.

ἔστω σφαιρα μείζων μὲν ἡ ΑΓ, ἐλάσσων δὲ ἡ ΕΔ
5 περὶ τὸ αὐτὸν κέντρον τὸ Θ, ὅμμα δὲ τὸ Β, καὶ ἐπε-
ξεύχθω ἡ ΒΑΘ, καὶ ἀπὸ τῆς σφαιρας ἀνακεκλάσθω
ὄψις ἡ ΒΓΔ. λέγω, δτι ἡ ἀνακλασθησμένη ὄψις ἀπὸ
τῆς ἐλάσσονος σφαιρας ἐπὶ τὸ Δ οὕτε διὰ τοῦ Γ πε-
σεῖται οὕτε ἐκτὸς τοῦ Γ. πιπτέτω γὰρ πρότερον, εἰ
10 δυνατόν, διὰ τοῦ Γ, καὶ ἀνακεκλάσθω ἀπὸ τῆς ἐλάσ-
σονος σφαιρας ἐπὶ τὸ Δ καὶ ἔστω ἡ ΒΕΔ, καὶ ἐπε-
ξεύχθω ἀπὸ τοῦ Θ ἐπὶ τὸ Γ καὶ ἐκβεβλήσθω ἐπὶ τὸ Κ.
δίχα δὴ τεμεῖ ἡ ΘΓΚ τὴν ὑπὸ τῶν ΒΓΔ γωνίαν διὰ
τὸ τὴν ΒΓΔ ἵσας ποιεῖν γωνίας πρὸς τῇ περιφερείᾳ
15 διὰ τὴν ἀνάκλασιν. διὰ τὰ αὐτὰ δὲ καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ Θ
ἐπὶ τὸ Ε ἐπιξευγνυμένη καὶ ἐκβληθεῖσα δίχα τεμεῖ τὴν
ὑπὸ ΒΕΔ. τεμνέτω καὶ ἔστω ἡ ΘΕΖ. ἐπεὶ μείζων
ἔστιν ἡ περιεχομένη ὑπὸ τῶν ΒΓΔ τῆς ὑπὸ ΒΕΔ,
καὶ ἡ ἡμίσεια τῆς ἡμίσειας μείζων ἔστιν ἡ ὑπὸ ΒΓΚ
20 τῆς ὑπὸ ΒΕΖ. ἔστι δὲ καὶ ἐλάσσων· ὅπερ ἀδύνατον.
οὐκ ἄρα ἥξει διὰ τοῦ Γ ἡ ἀνακλωμένη ὄψις ἀπὸ
τῆς ἐλάσσονος σφαιρας.

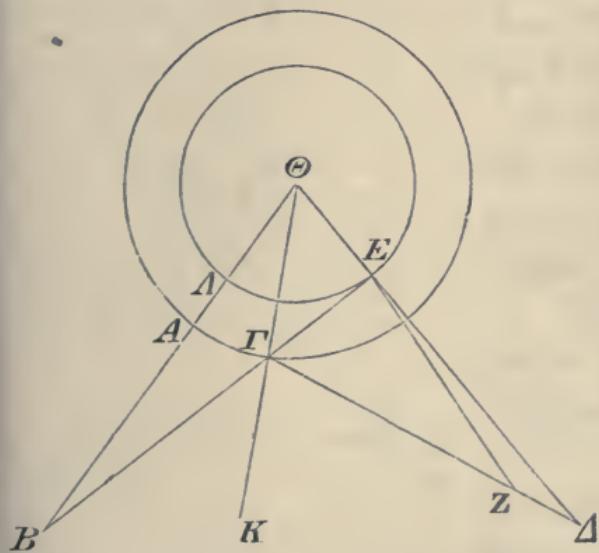
1. καβ'] καβ' Βν. 4. μείζων v. 6. ΒΑΘ] Β e corr. m,
ΒΘΑ M. τῆς] τῆς ΑΓ m. 8. τῆς] om. M. ἐλάσσονος M,
λεί m. 9. γάρ] supra scr. m. 10. ἐλάσσονος] ελ m. 11.
ἐπεξεύχθω — 12. Γ] ἐπιξευχθεῖσα (-α e corr.) ἡ ΒΓ m. 12.
καὶ] om. m. 13. τῶν] om. Mm. 14. τό] supra scr. m.
ΒΓΔ ὄψιν m. 15. δέ] δὴ M. 16. καὶ] εὐθεῖα καὶ m.
ἐκβληθεῖσα] ἐκβαλλομέμη m. 17. ἐπεὶ] καὶ ἐπεὶ m. με-
ξον v. 18. περιεχομένη] om. m. τῶν] om. m. ΒΓΔ
γωνία m. 19. ἡ ὑπὸ ΒΓΚ τῆς ἡμίσειας τῆς ὑπὸ ΒΕΖ m.
ἡ (alt.) — 20. ΒΕΖ] om. m. 20. ἔστιν Βν. ἐλάσσων M.

22.

In speculis conuexis a minoribus speculis minores adparent imagines.

sit sphaera maior $A\Gamma$, minor autem $E\Delta$ circum idem centrum Θ positae, oculus autem sit B , et ducatur $B\Lambda\Theta$, et a sphaera refringatur radius $B\Gamma\Delta$.

dico, radium, qui a minore sphaera ad Δ refringatur, neque per Γ cadere neque extra Γ . prius enim, si fieri potest, per Γ cadat et a sphaera minore ad Δ refringatur et sit $BE\Delta$, et a Θ ad Γ ducatur recta et

ad K producatur. $\Theta\Gamma K$ igitur angulum $B\Gamma\Delta$ in duas partes aequales secabit, quia $B\Gamma\Delta$ propter refractionem aequales angulos ad ambitum efficit. eadem autem de causa etiam recta a Θ ad E ducta producta angulum $BE\Delta$ in duas partes aequales secabit. secet et sit ΘEZ . quoniam $\angle B\Gamma\Delta > BE\Delta$, erit etiam dimidius dimidio maior, h.e. $\angle B\Gamma K > BEZ$. uerum etiam minor est; quod fieri non potest. ergo radius a minore sphaera refractus per Γ non ueniet.

21. ἡ ὄψις ἀναπλωμένη m. ἡ] om. VMv. 22. ἐλάττονος M, εἰ m.

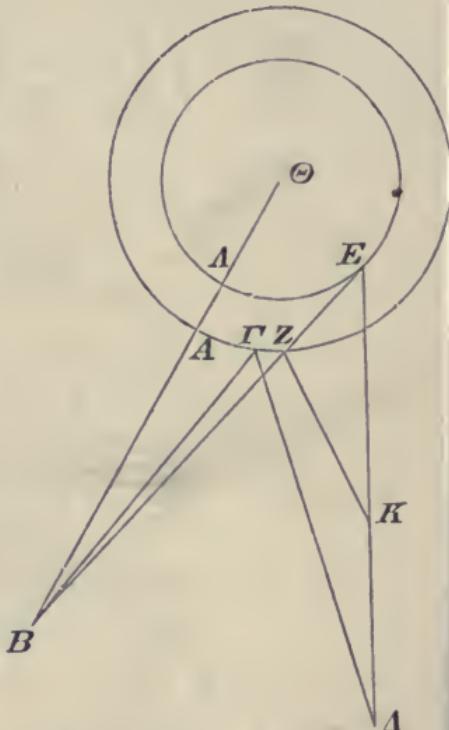
ὑποκείσθω δὲ πάλιν τὰ αὐτά, καὶ ἡ ἀπὸ τῆς ἐλάσσονος σφαιρᾶς ἀνακλωμένη ὄψις ἡ *BED* ἔκτὸς πιπτέτω τοῦ *G*, καὶ τεμνέτω ἡ *BE* τὴν μείζονα σφαιρᾶν κατὰ τὸ *Z*. ἡ δὴ ἀπὸ τοῦ *Z*

5 ἀνακλωμένη ὄψις ἡ *BZK*
οὐ συμπεσεῖται τῇ *GA*.
τοῦτο γὰρ δέδεικται. τῇ
ἄρα *EΔ* συμπιπτέτω κατὰ
τὸ *K*. ἡ ἄρα *BZK* ὄψις

10 ἀνακλωμένη ἀπὸ τοῦ μείζονος ἐνόπτρου δρᾷ τὸ *K*,
καὶ ἡ αὐτὴ ἡ *BEK* ἀνακλωμένη ἀπὸ τοῦ ἐλάσσονος
ἐνόπτρου δρᾷ τὸ

15 αὐτὸν *K*. τοῦτο δὲ ἐπάνω
ἔδειχθη ἀδύνατον. μεταξὺ
ἄρα πεσεῖται τῶν *G*, *A* ἡ
ἀνακλωμένη ὄψις ἀπὸ τοῦ
ἐλάσσονος ἐνόπτρου ἐπὶ τὸ

20 *A*. δομοίως δὲ δειχθήσεται
καὶ ἡ ἀπὸ τοῦ ἑτέρου μέρους τὸ αὐτὸν ποιοῦσα. ὑπὸ
ἐλάσσονος ἄρα γωνίας θεωρεῖται τῆς πρὸς τῷ *B* γιγνομένης ἀπὸ τοῦ ἐλάσσονος ἐνόπτρου ἥπερ ἀπὸ τοῦ
μείζονος. ἐλασσον ἄρα φαίνεται τὸ εἶδωλον ἀπὸ τοῦ
25 ἐλάσσονος ἐνόπτρου.

ηγ'.

'Ἐν τοῖς κυρτοῖς ἐνόπτροις τὰ εἶδωλα κυρτὰ φαίνεται.

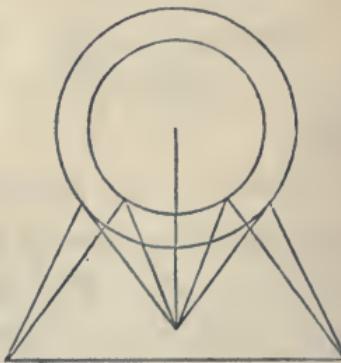
1. δέ] δὴ m. ἐλάττονος *M*, ἐλ. m. 3. μείζονα] *A G* m.
4. *Z* (utrumque)] *N* m. 5. *BZK*] *BZE M, BNΞ* m. 8.
EΔ] corr. ex *EΔ* m. 2 *V*, *EΔ* συμπεσεῖται ἡ *NΞ* m. 9. *K*]

rursus eadem supponantur, et radius a minore sphaera refractus $B\Gamma A$ extra Γ cadat, BE autem maiorem sphaeram in Z secet. itaque radius a Z refractus BZK rectae ΓA non concurret; hoc enim demonstratum est [prop. 4]. rectae igitur $E\Gamma A$ concurrat in K . radius igitur BZK a maiore speculo refractus K cernit, et idem radius BEK a minore speculo refractus idem K cernit; hoc autem fieri non posse supra [p. 322] demonstratum est. ergo radius a minore speculo ad A refractus inter Γ, A cadet. et similiter demonstrabimus, etiam radium ab altera parte refractum idem facere. sub minore igitur angulo ad B effecto a minore speculo cernitur quam a maiore. ergo imago a speculo minore minor adparet.¹⁾

23.

In speculis conuexis imagines conuexae adparent.

1) In V praeterea est haec figura
add. αὐτῇ ἐστὶν ἡ ὑποκειμένη κατη...

Π. m. $BZK]$ BZE M, $BN\Xi$ m. 11. $K]$ Ξ m. 12. αὐτῇ]
om. m. ἡ (alt.)] om. Mm. $BEK]$ $BE\Xi$ m. 13. ἐλάττονος
M, comp. m. 15. $K]$ Ξ m. ἐπάνω] ἀνωτέρω m. 19. ἐλάτ-
τονος M, comp. m. 20. ὁμοίως] ὁ V. δέ] om. m. 22.
ἐλάττονος M, comp. m. τῷ] corr. ex τό m, τό v. γινομένης
Mm. 23. ἐλάττονος M. 25. ἐλάττονος M. 26. οὐ'] λ' Vv.

ἔστω κυρτὸν ἐνοπτρον τὸ ΑΓ, ὅμμα δὲ τὸ Ε, ὄψεις δὲ ἀνακλωμεναι αἱ ΕΑ, ΕΓ ἐπὶ τὰ Δ, Β, ἡ δὲ ΖΕ ἀνακλωμένη δι' ἔαυτῆς ἐπὶ τὸ Ε. οὐκοῦν τῶν ὄψεων μέγισται μέν εἰσι τῷ μήκει αἱ πορρωτάτω, ἐλάχισται 5 δὲ αἱ κατὰ μέσον, ὥσπερ ἡ ΕΖ. φαίνεται ἄρα τοῦ ἐνόπτρου ἔγγιον μᾶλλον τὸ Ε, πορρωτάτω δὲ τὸ Β καὶ τὸ Δ. ὥστε δλον κυρτὸν φαίνεται.

κδ'.

Ἐν τοῖς κοίλοις ἐνόπτροις ἐὰν ἐπὶ τοῦ κέντρου τὸ 10 ὅμμα τεθῇ, αὐτὸ μόνον φαίνεται τὸ ὅμμα.

ἔστω κοίλον ἐνοπτρον τὸ ΑΓΔ, κέντρον δὲ αὐτοῦ τὸ Β, ὄψεις δὲ αἱ ΒΑ, ΒΓ, ΒΔ. οὐκοῦν ἵση ἡ Ε γωνία τῇ Ζ. ἥξει ἄρα ἀνακλωμένη ἡ ΒΓ ὄψις ἐπὶ τὸ Β. δομοίως δὲ καὶ αἱ λοιπαί. αὐτὸ μόνον ἄρα 15 δρᾶται τὸ Β.

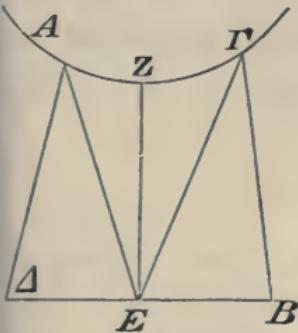
κε'.

Ἐν τοῖς κοίλοις ἐνόπτροις ἐὰν ἐπὶ τῆς περιφερείας 20 θῆς τὸ ὅμμα ἡ ἔξω τῆς περιφερείας, οὐ φαίνεται τὸ ὅμμα.

ἔστω κοίλον ἐνοπτρον τὸ ΑΓΒ, καὶ τὸ ὅμμα κείσθω ἐπὶ τῆς περιφερείας αὐτοῦ τὸ Β, ὄψεις δὲ προσπιπτέτωσαν αἱ ΒΑ, ΒΓ καὶ ἀνακεκλάσθωσαν. οὐκοῦν μείζων ἔστιν ἡ μὲν ΜΘ γωνία τῆς Κ, ἡ δὲ ΕΛ τῆς Ζ.

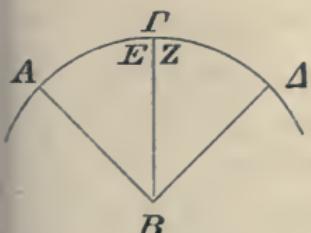
2. ΕΑ] ΕΛ Μ. 3. ἔαυτῆς] αὐτῆς Μ. 4. εἰσιν Βν. αἱ] corr. ex ε ν. πορρωτάτω τοῦ μέσον m. 5. κατά] κατὰ τό m. ἡ ΕΖ] corr. ex ἡ ΕΞ ν, ἐνταῦθα μέγισται μέν εἰσιν αἱ ΔΑ, ΒΓ, ἐλαχίστη δὲ ἡ ΕΖ m. 8. κδ'] λα' Βν. 9. τοῦ κέντρον] τὸ κέντρον Μ. 12. ἵση] ἵση ἔστιν m. 14. λοιπαί] ΒΑ καὶ ΒΔ ὄψεις ἐπὶ τὸ Β ἥξουσιν m. 16. κε'] λβ' Βν. 18. θῆς]

sit $A\Gamma$ speculum conuexum, oculus autem E , et radii EA, EG ad Δ, B refracti, ZE autem secundum se ipsum ad E refringatur. radiorum igitur maximi longitudo sunt, qui maxime remoti sunt, minimi autem medii, ut EZ . quare E speculo propius adparet, remotissima autem B et Δ . ergo totum conuexum adparet.

24.

In speculis concavis si in centro oculus ponitur, ipse oculus solus adparet.

sit $A\Gamma\Delta$ speculum concavum, centrum autem eius B , et radii BA, BG, BD . itaque $\angle E = Z$. radius igitur BG refractus ad B ueniet [prop. 2]. et similiter etiam reliqui. ergo ipsum B solum cernitur.

25.

In speculis concavis si in ambitu uel extra ambitum oculus ponitur, oculus non adparet.

sit $A\Gamma B$ speculum concavum, et oculus B in ambitu eius ponatur, radii autem adcidant BA, BG refringanturque. itaque $\angle M + \Theta > K$, $\angle E + \Lambda > Z$. quare radii BA, BG ad oculum B non refringentur;

$\tau\epsilon\theta\bar{\eta}$ M. $\tau\delta$ ὄμμα (alt.)] τόμμα V. 20. $A\Gamma B$] $AB\Gamma$ Mm.
21. $\tau\delta$] καὶ ἔστω $\tau\delta$ m. 22. μετίγον v. 23. $E\Delta$] ΔE m.

ώστε οὐκ ἀνακλασθήσονται αἱ ΒΑ, ΒΓ ὄψεις ἐπὶ τὸ Β
ὅμμα. εἰς τὸ ὅμμα δὲ εἰ ἀνεκλῶντο, ἵσαι ἂν αἱ γωνίαι
πρὸς τοῖς Α, Γ ἐγίγνοντο. δειχθήσεται δέ, καὶ ἐκτὸς
τῆς περιφερείας γένηται τὸ ὅμμα, τὰ αὐτὰ συμβαίνοντα,
5 τουτέστι τὸ μὴ δρᾶσθαι τὸ ὅμμα διὰ τὸ τὰς ἀνακλάσεις
μὴ γενέσθαι ἐπ' αὐτό.

κε⁵'.

Ἐν τοῖς κοῖλοις ἐνόπτροις ἐὰν ἐκβαλὼν διάμετρον
τῆς σφαιρᾶς ἐκ τοῦ κέντρου πρὸς δρᾶς ἀναγάγῃς καὶ
10 εἰς τὸ ἔτερον μέρος θῆς τὸ ὅμμα, οὐδὲν τῶν ἐν τῷ
αὐτῷ μέρει, ἐν ᾧ τὸ ὅμμα ἐστίν, δρᾶσθαι, τουτέστιν
οὕτε τῶν ἐπὶ τῆς διαμέτρου οὕτε τῶν ἐκτὸς τῆς δια-
μέτρου.

Ἶστω κοῖλον ἐνόπτρον τὸ ΑΓΔ, διάμετρος δὲ ἔστω
15 τῆς σφαιρᾶς ἡ ΑΔ, καὶ τῇ ΑΔ πρὸς δρᾶς ἀνεστάτω
ἀπὸ τοῦ κέντρου τοῦ Ζ ἡ ΖΓ, ὅμμα δὲ ἔστω τὸ Β,
ὄψις δὲ ἡ ΒΕ. οὐκοῦν ἡ ΒΕ ἀνακλωμένη οὐχ ἥξει
οὕτε ἐπὶ τὸ Β οὕτε ἐπὶ τὸ Ζ· ἐν γὰρ ἵσαις γωνίαις
ἀνακλᾶται. ἥξει ἄρα ὡς ἡ ΕΘ. δμοίως δὲ καὶ ἐὰν
20 ἐντὸς ἐμπέσῃ τὸ ὅμμα, ὅπου τὸ Θ, ἢ ἐπὶ τῆς διαμέτρου,
ὅπου τὸ Μ, ἀνακλωμέναι αἱ ὄψεις αἱ ΘΚ, ΜΝ ἥξου-
σιν ὡς αἱ ΚΛ, ΝΞ. οὐκ ἄρα δρᾶται οὐδὲν τῶν ἐν

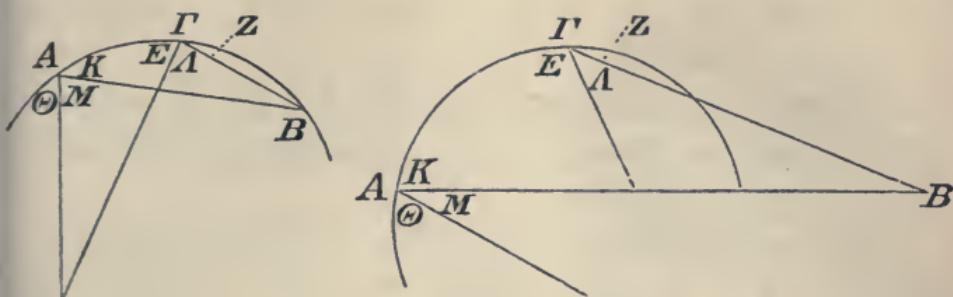
1. ὄψεις] om. m. 2. εἰς — εἰ] εἰ γὰρ εἰς τὸ ὅμμα m.

δέ] scrl. γάρ. ἀν] om. VMv. αἱ] om. M. αἱ — 3.

ἐγίγνοντο] ἐγίγνοντο αἱ πρὸς τοῖς Α, Γ σημείοις γωνίαι· οὐκ εἰσὶ δὲ ἵσαι. οὐδὲ ἄρα αἱ ΒΑ, ΒΓ ὄψεις ἐπὶ τὸ Β ὅμμα ἀνακλῶνται m. 4. γένηται] τεθῆ m. 5. τουτέστιν Vv. διά — 6. αὐτό] ὑπὸ πασῶν τῶν ἀνακλωμένων ὄψεων εἰ μὴ ὑπὸ μόνης τῆς διὰ τοῦ κέντρου ἡγμένης m. 6. γίνεσθαι M. 7. κε⁵] λγ' Vv. 10. εἰς] mut. in ἐπί M. 12. οὕτε (pr.)] οὕτε τι m.

διαμέτρου] οὐδὲ M, ut saepe. 15. καὶ] κέντρον δὲ τὸ Ζ, καὶ ἀπὸ τοῦ Ζ m. 16. ἀπό — Ζ] om. m. 17. ὄψεις v, et V, sed corr. m. 2. 20. ἐμπέσει v, τεθῆ m.

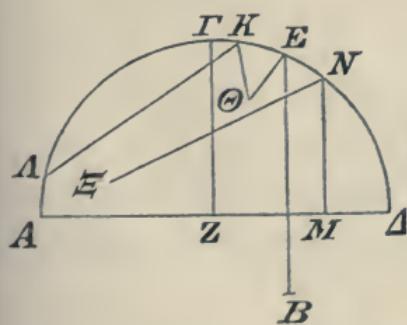
si enim ad oculum refringantur, anguli ad A, Γ positi aequales fiant [prop. 2]. demonstrabimus autem, etiam

si oculus extra ambitum sit, eadem adcidere, h. e. ut oculus non cernatur, quia refractiones ad eum non fiunt.

26.

In speculis concavis si ducta diametro sphaerae e centro recta perpendicularis erigitur, et in altera parte oculus collocatur, nihil eorum, quae in eadem parte sunt, in qua oculus, cernetur, h. e. neque eorum, quae in diametro, neque quae extra eam sunt.

sit $A\Gamma\Delta$ speculum concavum, diametrus autem sphaerae sit AA' , et e centro Z ad AA' perpendicularis erigatur $Z\Gamma$, oculus autem sit B , et BE radius. BE igitur refractus neque ad B neque ad Z ueniet; sub aequalibus enim angulis refringitur. itaque cadet ut $E\Theta$. similiter etiam si oculus intra ceciderit in Θ uel in diametro in M , radii $\Theta K, MN$ refracti cadent ut $K\Lambda, NE$. ergo nihil eorum, quae in eadem parte

τῷ αὐτῷ μέρει, ὅπου ἐστὶ τὸ ὅμμα, οὕτε τῶν ἐπὶ τῆς διαμέτρου οὕτε τῶν ἐκτὸς τῆς διαμέτρου.

κξ'.

Ἐν τοῖς κοίλοις ἐνόπτροις ἐὰν ἐπὶ τῆς διαμέτρου 5 τεθῇ τὰ ὅμματα ἵσον ἀπέχοντα τοῦ κέντρου, οὐδέτερον τῶν ὅμμάτων διφθήσεται.

Ἐστω κοῖλον ἔνοπτρον τὸ ΑΓΔ, διάμετρος δὲ ἡ ΑΔ, κέντρον δὲ τὸ Ζ, πρὸς δρυᾶς δὲ ἡ ΖΓ, ὅμματα δὲ τὰ Β, Ε ἵσον ἀπέχοντα τοῦ κέντρου, ὅψις δὲ ἡ ΒΓ. 10 οὐκοῦν ἀνακλωμένη ἥξει ἐπὶ τὸ Ε· ἐν ἵσαις γὰρ γωνίαις ἀνακλᾶται. ἄλλη δὲ οὐδεμία ἥξει ἀνακλωμένη ἀπὸ τοῦ Β ἐπὶ τὸ Ε. εἰ γὰρ ἥξει ώς ἡ ΒΘ, ἐπεξύχθωσαν αἱ ΘΕ, ΘΖ· δίχα ἂρα τμηθήσεται ἡ ὑπὸ ΒΘΕ ὑπὸ τῆς ΖΘ, καὶ ἀνάλογον ἔσται ώς ἡ ΒΘ 15 πρὸς ΘΕ, ἡ ΒΖ πρὸς ΖΕ· ὅπερ ἀδύνατον· ἡ μὲν γὰρ ΒΘ μείζων ἔστι τῆς ΘΕ, ἡ δὲ ΒΖ ἵση τῇ ΖΕ. οὐδεμία ἂρα ἥξει ἀνακλωμένη ἀπὸ τοῦ Β ἐπὶ τὸ Ε. μία ἂρα ὅψις μόνον ἀνακλασθήσεται ἐφ' ἐκατέρους τῶν Β, Ε ὅμμάτων, καὶ οὐκ διφθήσεται τὸ Ε· οὐ γὰρ συμπεσεῖται 20 ἡ ΒΓ ἐκβαλλομένη τῇ ΒΔ ἐπὶ τὰ Γ, Δ μέρη, ἐφαίνετο δὲ ἐκαστον κατὰ τὴν συμβολὴν μόνον τῶν δρωμένων· οὐδὲ ἡ ΕΓ οὐ μὴ συμπέσῃ τῇ ΕΑ ἐπὶ τὰ Γ, Α μέρη· ἐν γὰρ τοῖς κοίλοις ἐνόπτροις ἐκαστον τῶν δρωμένων κατὰ τὴν ἀπὸ τοῦ δρωμένου εἰς τὸ κέντρον τῆς σφαίρας 25 ἀγομένην εὐθεῖαν δρᾶται.

1. ἔστιν Vv. οὕτε] οὕτε τι m. 3. κξ'] λδ' Vv. 5. τὰ ὅμματα] τὸ ὅμμα M. 9. τὰ B] e corr. M. τοῦ] τοῦ Z m.

11. ἀνακλωμένη — 12. ἥξει] om. Mv m. 12. ἡ] postea add. m. 14. ΒΘΕ] ΒΘΕ γωνία m. ΖΘ] ΖΘ εὐθεῖας m.

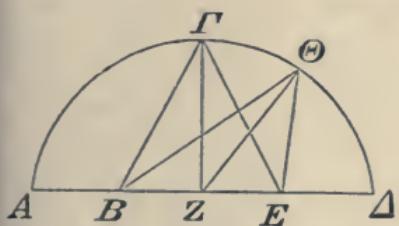
ἔσται] ἔστιν M. 15. ΘΕ] τὴν ΘΕ Mm. ΖΕ] τὴν ΖΕ Mm. 16. ἔστιν Vv. ΖΕ] EZ M. 18. μόνον] om. Mm.

sunt, in qua oculus, cernetur neque eorum, quae in diametro, neque quae extra eam sunt.

27.

In speculis concavis si in diametro ponuntur oculi aequaliter a centro distantes, neuter oculorum cernetur.

sit $A\Gamma\Delta$ speculum concavum, diametrum autem $A\Delta$, centrum autem Z , et $Z\Gamma$ perpendicularis, oculi autem B, E a centro aequaliter distantes, radius autem

$B\Gamma$. refractus igitur ad E ueniet; sub aequalibus enim angulis refringitur. sed nullus alias refractus a B ad E ueniet. nam si ueniat ut $B\Theta$, ducantur $\Theta E, \Theta Z$.

itaque $\angle B\Theta E$ a $Z\Theta$ in duas partes aequales secabitur, et erit $B\Theta : \Theta E = BZ : ZE$; quod fieri non potest; nam $B\Theta > \Theta E$ et $BZ = ZE$. itaque nullus radius refractus a B ad E ueniet. unus igitur solus radius ad utrumque oculum B, E refringetur, nec cernetur E . neque enim $B\Gamma$ producta rectae $B\Delta$ ad partes Γ, Δ uersus concurret, omnia autem, quae cernuntur, in concursu tantum adparebant [prop. 18]. nec $E\Gamma$ rectae $E\Delta$ ad partes Γ, Δ uersus concurret; in speculis enim concavis omnia, quae cernuntur, secundum rectam ab eo, quod cernitur, ad centrum sphaerae ductam cernuntur.

ἐκατέρου] scr. ἐκάτερον. 20. μέρη] -η e corr. m. 21.
ἐκαστον] ἐκάτερον m. 22. $E\Gamma$] $E\Gamma$ ἐκβαλλομένη m. συμ-
πέσει τ., συμπεσεῖται M.

κη'.

'Εν τοῖς κοίλοις ἐνόπτροις ἐὰν τὴν ἐκ τοῦ κέντρου δίχα τεμάνων καὶ πρὸς δρόμας ἀγαγῶν θῆσ τὰ ὅμματα ἵσον ἀπέχοντα τῆς ἐκ τοῦ κέντρου, θῆσ δὲ ἡ ἀνὰ μέσον 5 τῆς διαμέτρου καὶ τῆς πρὸς δρόμας ἡ ἐπ' αὐτῆς τῆς πρὸς δρόμας, οὐδέτερον τῶν ὅμμάτων φαίνεται.

ἔστω κοῖλον ἐνοπτρον τὸ ΑΓΔ, διάμετρος δὲ ἡ ΑΔ, κέντρον δὲ τὸ Κ, καὶ ἡ πρὸς δρόμας ἡ ΚΓ δίχα τετμήσθω κατὰ τὸ Π, πρὸς δρόμας δὲ αὐτῇ ἔστω ἡ ΕΠΖ, 10 καὶ ὅμματα τὰ Β, Θ μεταξὺ κείμενα τῆς τε διαμέτρου τῆς ΑΔ καὶ τῆς ΕΖ ἐν παραλλήλοις ταῖς ΕΖ, ΒΘ ἵσον ἀπέχοντα τῆς ΚΓ, ὥφις δὲ ἔστω ἡ ΒΓ ἀνακλωμένη ἐπὶ τὸ Θ· ἵσας γὰρ ποιεῖ γωνίας πρὸς τῇ περιφερείᾳ διὰ τὸ παράλληλον εἶναι τὴν ΖΕ τῇ ΒΘ καὶ 15 ἵσην τὴν BN τῇ ΝΘ. καὶ ἐπιξευχθεῖσαι αἱ ΚΒ, ΚΘ ἐκβεβλήσθωσαν, ἐκβεβλήσθω δὲ καὶ ἡ ΓΒ ἐπὶ τὸ Φ. καὶ ἐπεὶ μείζων ἔστιν ἡ ΒΓ τῆς ΒΚ, μείζων ἔστιν ἡ Ρ γωνία τῆς Ι. ὥστε καὶ ἡ ὑπὸ ΓΒΘ μείζων τῆς ὑπὸ ΘΒΚ, τουτέστι τῆς ὑπὸ ΒΘΚ. οὐκ ἄρα 20 συμπεσεῖται ἡ ΒΓ τῇ ΚΘ. οὐκ ἄρα δραμήσεται τὸ Θ· κατὰ γὰρ τὴν συμβολὴν φαίνεται τῶν ΒΓ, ΚΘ.

ἔστω πάλιν τὰ αὐτὰ τῇ ἐπάνω, τὰ δὲ Β, Θ ὅμματα ἔστωσαν ἐπὶ τῆς δίχα καὶ πρὸς δρόμας τεμνούσης τὴν

1. *κη'*] λε' Βν. 3. δίχα] πρὸς δρόμας οὖσαν τῇ διαμέτρῳ δίχα m. ἀγαγῶν] ἀγαγῶν εὐθεῖαν m. τά] corr. ex τό m. 1 M. 4. *ἵσον*] μεταξὺ τῆς τε διαχθείσης καὶ τοῦ κέντρου ἵσον m. θῆσ — 5. δρόμας] om. m. 6. πρὸς δρόμας] διαχθείσης m. φαίνεται] φανεῖται m. 8. ἡ (pr.)] om. m. ἡ ΚΓ δίχα] τῇ ΑΔ ἡ ΚΓ καί m. 9. κατά] ἡ ΚΓ δίχα κατά m. πρὸς — ἔστω] καὶ διὰ τοῦ Π διήχθω τῇ ΚΓ πρὸς δρόμας m. αὐτῇ] αὐτῇς ΒΜν. 10. κείμενα] κείσθω m. ἡγμένα M. διάμετρον — 11. ΕΖ (pr.)] ΕΖ καὶ τοῦ Κ κέντρου m. 13. *ἵσας*] corr. ex ἵσις m. 2 V. 14. εἶναι] om. M. 15. BN] BH m.

28.

In speculis concavis si radio sphaerae in duas partes aequales secto et recta perpendiculari ducta oculi a radio sphaerae aequaliter distantes collocantur, siue inter diametrum et perpendiculararem siue in ipsa perpendiculari collocantur, neuter oculorum adparet.

sit $A\Gamma\Delta$ speculum concavum, diametrus autem $A\Delta$, centrum autem K , et perpendicularis $K\Gamma$ in Π in duas partes aequales secetur, et ad eam perpendicularis sit $E\Gamma Z$, oculi autem B, Θ inter diametrum $A\Delta$ et EZ in parallelis $EZ, B\Theta$ positi aequaliter a $K\Gamma$ distantes, radius autem

sit $B\Gamma$ ad Θ refractus; aequales enim angulos ad ambitum efficit, quia ZE rectae $B\Theta$ parallela est, et $BN = N\Theta$. et ductae $KB, K\Theta$ producantur, producatur autem etiam ΓB ad Φ . et quoniam $B\Gamma > BK$, erit $\angle P > I$. quare etiam $\angle \Gamma B \Theta > \Theta B K$, h. e. $\angle \Gamma B \Theta > B \Theta K$. itaque

$B\Gamma, K\Theta$ non concurrent. ergo Θ non cernetur; adparet enim in eo puncto, ubi $B\Gamma, K\Theta$ concurrunt [prop. 18].

rursus eadem sint, quae supra, et oculi B, Θ in ea recta sint, quae radium in duas partes aequales et

- τῆς] τῆν V. $N\Theta]$ Θ M, $H\Theta$ m.   16. ἐνβεβλήσθω] ἐν-
βεβλείσθω v.   καὶ] om. M. $\Gamma B]$ $B\Gamma$ Mm.   17. μεῖξων (utr.)]
μεῖξον v.   18. $P - I]$ ὑπὸ $\Gamma B \Theta$ τῆς ὑπὸ $KB \Theta$ m. $\Gamma B \Theta]$
 $B\Theta$ M, $B\Theta \Gamma$ m.   μεῖξον v, om. m.   19. $\Theta B K]$ BK M,
 $KB \Theta$ m.   τοντέστιν V, comp. v. $B\Theta K]$ $K\Theta B$ μεῖξον
ξετίν m.   22. λεῖ Vv.   ξετω] ξετω δῆ m.   τῆς] τοῖς m.
23. ξετωσαν] om. M.   τεμνούσης τῆν] τεμούσης τῆς M.

ἐκ τοῦ κέντρου ἐπὶ τῆς ΑΔ. ἐπεὶ οὖν ἵση ἡ μὲν ΒΓ τῇ ΒΖ, ἡ δὲ ΓΘ τῇ ΖΘ, παράλληλος ἀν εἰη ἡ ΒΓ τῇ ΖΘ. οὐκ ἄρα συμπεσεῖται ἡ ΒΓ ὄψις τῇ ἐκ τοῦ κέντρου ἐπὶ τὸ δρώμενον, τουτέστι τῇ ΖΘ, ἐπὶ τὰ Θ, Γ 5 μέρη. ὥστε οὐ φαίνεται τὸ Θ ὅμμα· κατὰ γὰρ τὴν συμβολὴν ἔφαίνετο τῶν ΒΓ, ΖΘ.

ἔστω πάλιν τὰ αὐτά, τῆς δὲ διχοτομίας ἀνωτέρῳ πείσθω τὰ ὅμματα τὰ Β, Γ ἵσον ἀπέχοντα τῆς ἐκ τοῦ κέντρου τῆς ΖΑ. φημὶ δὴ φαίνεσθαι τὰ Β, Γ καὶ τὰ 10 δεξιὰ ἀριστερὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ δεξιὰ καὶ τὸ εἴδωλον μεῖζον τοῦ προσώπου καὶ τὸ ἀπόστημα ἀπὸ τοῦ ἐνόπτρου ἔχον μεῖζον τὸ εἴδωλον. ἔστω γὰρ ἡ ΒΑ ὄψις ἀνακλωμένη, καὶ ἐπεξεύχθωσαν ἀπὸ τοῦ Ζ κέντρου ἐπὶ τὰ Β, Γ αἱ ΖΒ, ΖΓ, καὶ ἐκβεβλήσθω ἡ ΒΑ. ἐπεὶ οὖν 15 διχοτομία ἔστι τὸ Ν, μείζων ἔστιν ἡ ΒΖ τῆς ΒΑ καὶ ἡ Κ γωνία τῆς Ε. ἵση δὲ ἡ Κ τῇ Δ· μείζων ἄρα καὶ ἡ Δ τῆς Ε. συμπεσοῦνται ἄρα αἱ ΖΒ, ΓΑ ἐκβληθεῖσαι. συμπιπτέτωσαν κατὰ τὸ Π. διὰ τὰ αὐτὰ δὴ καὶ αἱ ΒΑ, ΖΓ συμπεσοῦνται κατὰ τὸ Θ. ὁφθῆσεται 20 ἄρα τὸ μὲν Γ ἐπὶ τοῦ Θ, τὸ δὲ Β ἐπὶ τοῦ Π, καὶ φαίνεται τὰ μὲν δεξιὰ ἀριστερά, τὰ δὲ ἀριστερὰ δεξιά. ἀλλὰ μὴν καὶ μείζων ἡ ΘΠ τῆς ΒΓ· παράλληλοι γάρ

1. ἐπὶ] om. m. τῆς] τά M. ἵση] ἵση ἔστιν m. 2. τῇ (utr.)] τῆς M. Post. δέ del. τό v. ΖΘ] ΓΖ m. 4. τουτέστιν V, comp. v. ΖΘ] ΖΘ E M. 6. τῶν] corr. ex τω m. 1 V. 7. ωθ' m, λξ' Vv. 11. ἀπό] ὃ ἀπέχει τὸ εἴδωλον m. 12. ἔχον] corr. ex ἔχων v, om. m. τὸ εἴδωλον] τοῦ ἀποστήματος, οὗ ἀπέχει τὸ πρόσωπον m. 15. ἔστι] ἔστιν Vv. N] H Mv m. μείζον v. ΒΖ] ΖΒ Mm. 16. Κ(pr.)] ὑπὸ ΒΑΖ m. E] ὑπὸ ΒΖΑ m. ἡ K (alt.) — 17. E] τῇ μὲν ὑπὸ ΒΑΖ ἡ ὑπὸ ΓΖΑ, τῇ δὲ ὑπὸ ΒΖΑ ἡ ὑπὸ ΓΖΑ, δηλη ἄραι ἡ ὑπὸ ΒΑΓ δηλη τῆς ὑπὸ ΒΖΓ μείζων ἔστι m. 16. τῇ] corr.

perpendiculariter secat, h. e. in $A\Delta$. iam quoniam $B\Gamma = BZ$, $\Gamma\Theta = Z\Theta$, $B\Gamma$ et $Z\Theta$ parallelae erunt.

itaque radius $B\Gamma$ non concurret rectae e centro ad id, quod cernitur, ductae, h. e. $Z\Theta$, ad partes Θ , Γ uersus. ergo oculus Θ non adparet; adparebat enim in eo puncto,

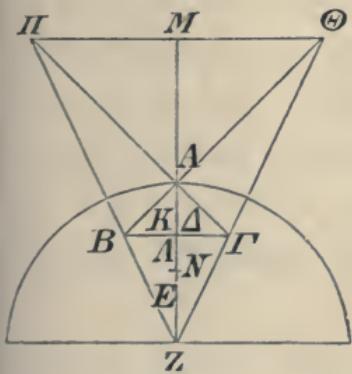
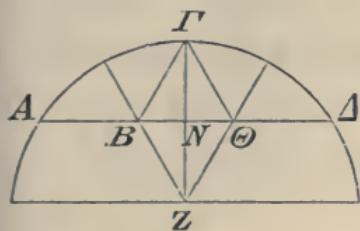
ubi $B\Gamma$, $Z\Theta$ concurrent.

rursus eadem sint, oculi autem B , Γ supra punctum, ubi radius in duas partes aequales secatur, positi sint aequaliter a radio ZA distantes. dico, B et Γ ad-

parere, et partes dextras sinistras, sinistras autem dextras, et imaginem facie maiorem maioremque a speculo distantiam habentem. sit enim BA radius refractus, et a centro Z ad B , Γ ducantur ZB , $Z\Gamma$, et producatur BA . iam quoniam in N in duas partes

aequales secta est AZ , erit $BZ > BA$ et $\angle K > E$. uerum $\angle K = \angle A$; quare etiam $\angle A > E$. itaque ZB , GA productae concurrent. concurrent in Π . eadem de causa etiam BA , $Z\Gamma$ in Θ concurrent. ergo Γ in Θ cernetur, B autem in Π , et partes dextrae sinistre adparent, sinistre autem dextrae. iam uero etiam $\Theta\Pi > B\Gamma$; sunt enim parallelae. ergo imago

ex δή M. μειζον v. 20. τοῦ (pr.)] corr. ex τό M. 22. μῆν] om. M. ΘΠ] ΠΘ m.

εἰσιν. τὸ ἄρα εἴδωλον φαίνεται μεῖζον καὶ μεῖζον ἀπέχον τοῦ ἐνόπτρου· μεῖζων γὰρ ἡ ΜΑ τῆς ΑΛ.

ἔὰν δὲ ἔξω τῆς διαμέτρου τεθῆ τὰ ὄμματα, τὰ δεξιὰ φαίνεται δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ ἀριστερὰ καὶ τὸ εἴδωλον ἐλασσον τοῦ προσώπου καὶ ἐν τῷ ἀνὰ μέσον τοῦ προσώπου καὶ τοῦ ἐνόπτρου.

ἔστω γὰρ ὄμματα τὰ Β, Γ, κέντρον δὲ τὸ Ζ τοῦ ἐνόπτρου, καὶ τῇ διαμέτρῳ πρὸς δρθὰς ἔστω ἡ ΑΖΔ, καὶ ταύτῃ πρὸς δρθὰς ἡ ΒΓ, καὶ ἵση τῇ ΒΑ ἔστω 10 ἡ ΑΓ, καὶ ὅψις ἡ ΒΔ ἀνακλωμένη ἐπὶ τὸ Γ καὶ διὰ τοῦ κέντρου αἱ ΒΖΚ, ΓΖΕ, καὶ ἀπὸ τῶν Ε, Κ ἡ ΚΕ ἐπεξεύχθω. οὐκοῦν τὸ μὲν Β ἐπὶ τοῦ Κ φαίνεται, τὸ δὲ Γ ἐπὶ τοῦ Ε. τὰ ἄρα δεξιὰ δεξιὰ καὶ τὰ ἀριστερὰ ἀριστερὰ φαίνεται καὶ τὸ ΕΚ εἴδωλον ἐλασσον τοῦ ΒΓ 15 προσώπου· παράλληλος γάρ ἔστιν ἡ ΕΚ τῇ ΒΓ· καὶ ἀνὰ μέσον τοῦ ἐνόπτρου καὶ τοῦ προσώπου φαίνεται τὸ εἴδωλον.

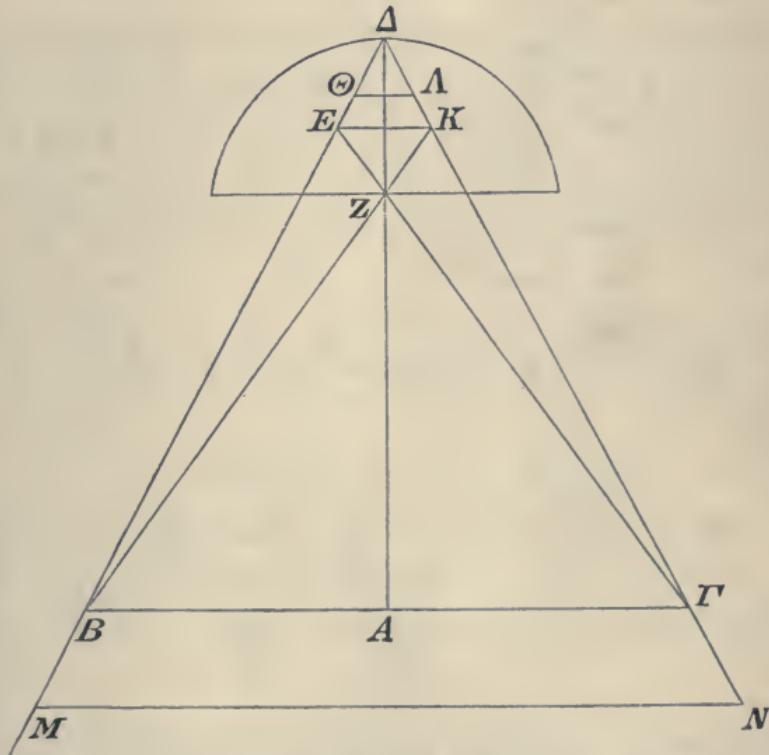
ἀναγομένου δὲ τοῦ προσώπου ἔτι ἐλασσον φαίνεται τὸ εἴδωλον. ἔστω γὰρ τὸ ΜΝ πρόσωπον τὸ αὐτὸ τῷ 20 ΒΓ ἀφεστηκὸς ἀπὸ τοῦ ΒΓ κείμενον δμοίως. οὐκοῦν

1. εἰσι Μμ.	2. μεῖζον ν.	3. λ' μ., λη' Βν.	4.
δεξιὰ φαίνεται μ.	5. ἐλαστον Μ.	μέσον] μέσω Βν.	
7. τοῦ ἐνόπτρου τὸ Ζ μ.	8. ΑΖΔ] ΑΔ V, sed corr.		
m. 1.	9. τῇ ΒΑ ἵση μ.	11. ΒΖΚ] ΒΖΕ Μ.	ἀπό
— ΚΕ] om. m.	ἐπεξεύχθω ἡ ΕΚ μ.	12. Β] Γ m.	
τοῦ] corr. ex τό Μ.	Κ] Ε Μ.	13. Γ] Β m.	καὶ]
φαίνεται καὶ m.	14. φαίνεται] om. m.	18. ἐλα-	
τον Μ.	20. ΒΓ (alt.)] ΒΓ καὶ m.	οῦκοῦν] δκοῦν V, corr.	
m. 1.			

maior adparet, et eadem magis distans a speculo; nam $MA > AA$.

sin extra diametrum ponuntur oculi, partes dextrae dextrae adparent, sinistrae autem sinistrae, et imago facie minor interque faciem speculumque posita.

oculi enim sint B, Γ , speculi autem centrum Z , et ad diametrum perpendicularis sit $AZ\Delta$, ad eam

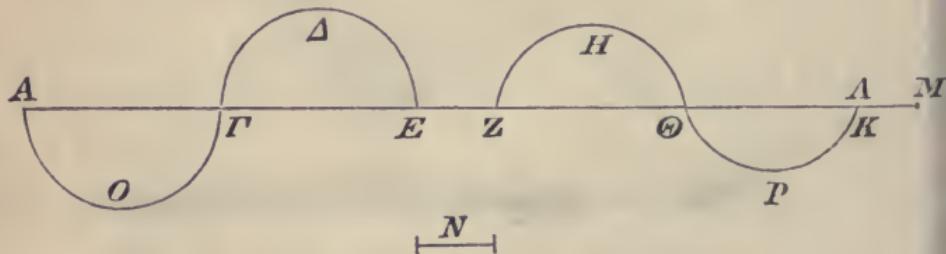
autem perpendicularis $B\Gamma$, et sit $BA = A\Gamma$, $B\Delta$ autem radius ad Γ refractus, et $BZK, \Gamma ZE$ per centrum ductae, ab E, K autem ducatur KE . itaque B in K , Γ autem in E adparet. ergo partes dextrae dextrae et sinistrae sinistrae adparent, imago autem EK facie $B\Gamma$ minor; EK enim rectae $B\Gamma$ parallela est. et inter speculum faciemque imago adparet.

ἡ ἀπὸ τοῦ M ἐπὶ τὸ Z κεντρον ἐπιζευχθεῖσα καὶ ἐκβληθεῖσα ἀνώτερον πεσεῖται τοῦ K ώς τὸ Λ , ἡ δὲ ἀπὸ τοῦ N ἐπὶ τὸ Z ἀνώτερον τοῦ E ώς τὸ Θ . φαίνεται ἄρα τὸ MN ώς τὸ $\Theta\Lambda$. καὶ ἔστιν ἔλασσον τὸ $\Theta\Lambda$
5 τοῦ EK καὶ ἔγγιον τοῦ ἐνόπτερου.

καθ'.

Δυνατόν ἔστιν ἔνοπτρον κατασκευασθῆναι ὥστε ἐν τῷ αὐτῷ φαίνεσθαι πλείω πρόσωπα, τὰ μὲν μείζονα,
τὰ δὲ ἔλασσονα, καὶ τὰ μὲν ἔγγιον, τὰ δὲ πορφώτερον,
10 καὶ τῶν μὲν τὰ δεξιὰ δεξιά, τὰ δὲ ἀριστερὰ ἀριστερά,
τῶν δὲ τὰ ἀριστερὰ δεξιά, τὰ δὲ δεξιὰ ἀριστερά.

ἔστω γὰρ ἐπίπεδον τὸ AM . οὐκοῦν ἐν τούτῳ
γένοιτο ἀν κυρτὰ μὲν ἔνοπτρα οἷα τὰ AOG , ΘPK ,
κοῖλα δὲ οἷα τὰ GAE , $ZH\Theta$, ἐπίπεδα δὲ οἷα τὰ EZ ,

15 AM . τεθέντος οὖν τοῦ προσώπου, ὅπου τὸ N , φαίνεται ἀπὸ μὲν τῶν ἐπιπέδων ἵσα τὰ εἰδωλα καὶ ἵσον ἀπέχοντα, ἀπὸ δὲ τῶν κυρτῶν ἔλασσονα καὶ ἔλασσον ἀπέχοντα, ἀπὸ δὲ τῶν κοίλων παντοδαπῶς, καθάπερ δέδεικται.

2. ως τό] ἔως τοῦ m.
E M. ως] ἔως VMVm.

1] om. M lac. rel. 3. N]
τό (alt.)] V, et v seq. ras.;

facie autem retracta etiam minor imago adparet. sit enim *MN* eadem facies ac *BΓ*, sed a *BΓ* remota, et similiter posita. recta igitur ab *M* ad centrum *Z* ducta producta supra *K* cadet uelut in *A*, recta autem ab *N* ad *Z* ducta supra *E* uelut in *Θ*. itaque *MN* ut *ΘA* adparet, et *ΘA* < *EK* speculoque propior.

29.

Fieri potest, ut speculum construatur eius modi, ut in eodem complures facies adpareant, aliae maiores, aliae minores, et aliae propiores, aliae longinquiores, et aliarum partes dextrae dextrae, sinistre autem sinistre, aliarum partes sinistre dextrae, dextrae autem sinistre.

sit *AM* planum. in eo igitur construi possunt conuexa specula ut *AOΓ*, *ΘPK*, concava autem ut *ΓΔE*, *ZHΘ*, plana autem ut *EZ*, *AM*. facie igitur in *N* posita in planis speculis imagines aequales aequaliterque distantes adparent [prop. 19], in conuexis autem minores minusque distantes [propp. 20—21], in concavis autem uarie, ut demonstratum est [propp. 24—28].

τοῦ Mm. Θ] Θ. *καὶ ἐπεξεύχθω ἡ ΘA m.* 4. *τό* (pr.) — *ΘA*] *τὸν* *M, N κατὰ τὰ Θ, A m.* ἔλαττον *M.* 5. *EK*] *EM M.*
6. υδ'] *λθ' Vv, λα' m.* 8. *προσώπων M.* 10. *τῶν*] *m,* *τῷ Vv, τά M.* *τά* (pr.)] *om. M.* *τὰ δέ*] *τῷ δὲ τά Vv.*
11. τῶν — ἀριστερά (alt.)] *om. VMv.* *ἀριστερὰ δεξιά*] *δεξιὰ* *ἀριστερά m.* *δεξιὰ ἀριστερά*] *ἀριστερὰ δεξιά m.* 12. *οὐκ-*
οῦν] *καὶ Mm.* 13. *γένοιτ' ἄν]* *γενέσθω m.* *κυρτά*] *κοῖλα m.*
14. κοῖλα] *κυρτά m.* *τά* (pr.)] *supra scr. m.* 15. *AM*]
KM m. *ὅπου τό*] *ἄνωθεν τοῦ m.* *N*] *H V, H M v m.*
16. εἰδωλα] *ἴδωλα V.* 17. *ἔλασσονα*] *ἔλαττονα M.* *ἔλασσον*]
ἔλαττον M. 18. *καθάπτει*] *καὶ καθάπτει M.*

λ'.

'Εκ τῶν κοῖλων ἐνόπτρων πρὸς τὸν ἥλιον τεθέντων πῦρ ἔξαπτεται.

ἔστω κοῖλον ἐνοπτρον τὸ *ABΓ*, ἥλιος δὲ ὁ *EΖ*,
 5 κέντρον δὲ τοῦ κατόπτρου τὸ *Θ*, καὶ ἀπό τυνος σημείου
 τοῦ *Δ* ἐπιζευχθεῖσα μὲν ἐπὶ τὸ *Θ* κέντρον ἡ *ΔΘ* ἐκ-
 βεβλήσθω ἐπὶ τὸ *B*, προσπεπτωκέτω δὲ ἡ *ΔΓ* ἀκτὶς
 καὶ ἀνακειλάσθω ἐπὶ τὸ *K*. ἀνακλασθήσεται δὴ ἐπάνω
 τοῦ *Θ* κέντρου· ἡ γὰρ γωνία ἡ πρὸς τῇ περιφερείᾳ
 10 ἡ *P* ἐλάσσων ἔστι τῆς πρὸς τῇ περιφερείᾳ λοιπῆς τῆς
 ὑπὸ *BΓΔ*. καὶ ἔστω ἡ *AB* περιφέρεια ἵση τῇ *BΓ*,
 καὶ ἀπὸ τοῦ *Δ* ἄλλη τις ἀκτὶς προσπιπτέτω ἡ *ΔA*.
 φανερὸν οὖν, ὅτι ἀνακλωμένη ἡ *AΔ* ἀκτὶς πεσεῖται
 ἐπὶ τὸ *K* διὰ τὸ ἵσην εἶναι τὴν *AB* περιφέρειαν τῇ
 15 *BΓ*. δομοίως δὲ δειχθήσεται, ὅτι πᾶσαι αἱ ἀπὸ τοῦ *Δ*
 προσπίπτουσαι πρὸς τὸ ἐνοπτρον καὶ ἵσας ἀπολαμβά-
 νουσαι εἰς τὸ αὐτὸν συμπεσοῦνται τῇ *BΘ* ἀνώτερον
 τοῦ *Θ*.

ἔστω πάλιν κοῖλον ἐνοπτρον τὸ *ABΓ*, ἥλιος δὲ δο-
 20 *ΔEΖ*, καὶ ἀπό τυνος σημείου τοῦ *E* διὰ τοῦ *Θ* κέντρου
 ἔστω ἡ *EΘB*, καὶ ἀπ' ἄλλων [διὰ] τῶν *Δ*, *Z* αἱ *ΔΘΓ*,
ZΘA. οὐκοῦν προδεδείχαμεν, ὅτι αἱ ἀπὸ τοῦ *E* ἀκτῖνες
 συμπεσοῦνται εἰς ἑαυτὰς διὰ τὰς *P*, *R* γωνίας ἵσας
 οὕσας· διάμετροι γάρ εἰσιν· αἱ δὲ ἀπὸ τοῦ *Z* διὰ τὰς

1. λ'] μ' Βν, λβ'] m. 7. προσπεπτωκέτο v. ΔΓ]
ΔΓΚ V. 8. δη] δέ M. 10. ἐλάττων M. ἔστιν Βν
 τῆς (pr.)] τῇ V. τῆς λοιπῆς τῆς V. 13. *AΔ*] ΔΑ m.
 πεσεῖται] προσπεσεῖται M. 15. ὁμοίως] M V. 16. πρός]
 ἀκτῖνες πρός m. ἵσας περιφερείας ἀπολαμβάνουσαι ἐκατέρω-
 θεν τοῦ *B* m. 17. αὐτό] om. M lac. rel. 19. μα' V.

30.

E speculis concavis aduersus solem conuersis ignis
adcedit.

sit $AB\Gamma$ speculum concavum, EZ autem sol, et
centrum speculi Θ , et a puncto aliquo A ad centrum Θ
ducta $A\Theta$ ad B producatur, adcidat autem $A\Gamma$ radius et
ad K refringatur. refringetur
igitur supra centrum Θ ; nam
 $\angle \Pi$ ad ambitum positus mi-
nor est reliquo angulo ad
ambitum posito, scilicet $B\Gamma A$.
et sit arcus AB arcui $B\Gamma$
aequalis, et a A alias radius
adcidat AA . manifestum est
igitur, radium AA refractum

ad K cadere, quia arcus AB arcui $B\Gamma$ aequalis est.
eodem modo demonstrabimus, omnes radios a A ad
speculum adcedentes et aequales arcus abscidentes in
eodem puncto supra Θ posito cum recta $B\Theta$ concurrere.

rursus $AB\Gamma$ speculum concavum sit, sol autem
 AEZ , et a puncto aliquo E per Θ centrum ducta
sit $E\Theta B$, ab aliis autem A, Z rectae $A\Theta\Gamma, Z\Theta A$.
antea igitur demonstrauimus, radios ab E ductos per
se ipsos refringi, quia $\angle \Pi = P$ [prop. 3]; diametri

ιγ' m.   21. *ἄλλων*] -ων e corr. v.   *διά*] om. m.   *τῶν
τό V.   *αι*] *καὶ* V.   22. *προδεδίχαμεν* v.   23. *εἰς*]
ἴφ' M.   *τάς*] -s e corr. V, *τῆς* M.   24. *διάμετροι γάρ*
εἰσιν] om. m.*

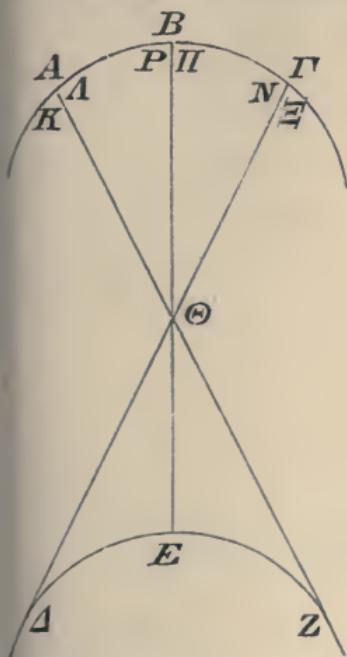
K, Λ γωνίας, αἱ δὲ ἀπὸ τοῦ *Δ* ἐπὶ τὴν *ΔΓ* διὰ τὰς *N, Ξ* γωνίας ἵσας οὖσας. δῆτι δὲ πᾶσαι ἀνταὶ εἰς ἑαυτὰς ἀνακλῶνται, δῆλον· ἐκ τοῦ γὰρ κέντρου οὖσαι 5 ἡμικύκλια ποιοῦσιν, αἱ δὲ τῶν ἡμικυκλίων γωνίαι ἵσαι εἰσίν· δι’ ἵσων ἄρα γωνιῶν αἱ ἀνακλάσεις γίγνονται· εἰς ἑαυτὰς οὖν ἀνακλῶνται. πᾶσαι ἄρα συμπεποῦνται ἀπὸ πάντων τῶν σημείων ἐπὶ τὰς διὰ τοῦ κέντρου καὶ ἐν τῷ κέντρῳ [ἀκτῖνας]. τούτων οὖν τῶν ἀκτίνων ἐκθεομανομένων περὶ τὸ κέντρον πῦρ ἀθροίζεται. ὥστε 10 ἐνταῦθα στύπιον τεθὲν ἔξαφθήσεται.

1. *K, Λ*] πρὸς τῷ *A* m.   *γωνίας*] γωνίας ἵσας οὖσας ὁμοίως ἀλλήλαις m.   ἐπὶ τὴν *ΔΓ*] om. m.   2. *N, Ξ*] πρὸς τῷ *Γ* m.
    ἵσας οὖσας] οὖσας ἵσας *M*, διάμετροι γάρ εἰσι πᾶσαι m.   3.
    ἐκ τοῦ γάρ] ἐκ γὰρ τοῦ *M*, διὰ γὰρ τοῦ m.   *οὖσαι*] ιοῦσαι m.
    4. *ἡμικύκλια*] *ἡμικύκλιον M.*   ποιοῦσι *M*.   τῶν *ἡμικυκλίων*]
    τῷ *ἡμικυκλίῳ M.*   *γωνίαι*] γωνίαι αἱ γινόμεναι πρὸς τοὺς πέ-
    ρασι τῶν διαμέτρων καὶ περιεχόμεναι ὑπ’ αὐτῶν τε τῶν δια-
    μέτρων καὶ τῶν περιφερειῶν m.   5. εἰσὶ *Mm.*   γίνονται *M*,
    γίνονται καὶ διὰ τοῦτο m.   6. οὖν] om. m.   8. *ἀκτῖνας*]
    deleo.   10. *στύπιον*] καὶ υππιον *M*, supra scr. m. 2: *σύπιον*.

In fine: *Εὐκλείδου κατοπτρικά V, τέλος m.*

enim suht; radios autem a Z ductos, quia $\angle K = A$, et radios a A ductos per $\Delta\Gamma$, quia $\angle N = \Xi$. omnes

autem per se ipsos refringi, manifestum est; nam cum e centro ducti sint, semicirculos efficiunt, et anguli semicirculorum aequales sunt; sub aequalibus igitur angulis refractiones fiunt; itaque per se ipsos refringuntur [prop. 3]. omnes igitur radii ab omnibus punctis in radios per centrum ductos et in centro cadent. his igitur radiis incandescentibus in centro ignis colligitur. ergo stuppa ibi posita ascendetur.

SCHOLIA IN CATOPTRICA.

---

1. Θεωρουμένου τινὸς ὑψους p. 286, 4] ἢ πάλιν
ἔτερου τινὸς σώματος πρὸς δρῦὰς γωνίας ἵσταμένου
τῷ ἐπιπέδῳ, ἐν φ καὶ τὸ ἔνοπτρον κεῖται.

2. *Tῆς* σφαιρας p. 286, 15] εἶπε δὲ τὸ κέντρον
Tῆς σφαιρας καὶ οὐ τὸ κέντρον τοῦ ἔνοπτρον, ἐπειδὴ 5
σφαιροειδές ἐστι τὸ κυρτὸν ἔνοπτρον. ὥσπερ οὖν ἐπὶ¹
Tῆς σφαιρας ἔχει, δτι, ὅθεν ἀν νοήσῃ τις ἐπ' αὐτὴν
ἐκβαλλόμενόν τι βάρος ἀπὸ *Tῆς* ἐπιφανείας *Tῆς* σφαιρας,
ἐκεῖνο τὸ βάρος διὰ τοῦ κέντρου ἐλεύσεται· νεύσει γὰρ
ἀεὶ φυσικῶς πρὸς τὸ μέδον, καθὰ καὶ τῷ Θεοδοσίῳ 10
ἀποδέδεικται ἐν τοῖς Σφαιρικοῖς· οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τοῦ
σφαιροειδοῦς ἔνοπτρον ἐὰν πρὸς δρῦὰς γωνίας ἀπό²
τινος δρωμένου ἀφεθῇ τις εὐθεῖα, πρὸς τὸ κέντρον
τοῦ ἔνοπτρον πεσεῖται.

3. Οὐκέτι δρᾶται p. 286, 12] οὐκοῦν ἐν τοῖς ἐπι- 15
πέδοις ἔνοπτροις ἔκαστον τῶν δρωμένων δρᾶται κατ'
ἐκεῖνο τὸ μέρος, καθ' ὃ σύμπτωσις γίνεται ἐκβαλλό-
μενῶν *Tῆς* τε ὄψεως καὶ *Tῆς* ἀπὸ τοῦ δρωμένου καθ-
έτου, ὥσπερ ἐπὶ τοῦ ὑποκειμένου ὑποδείγματος τὸ Δ

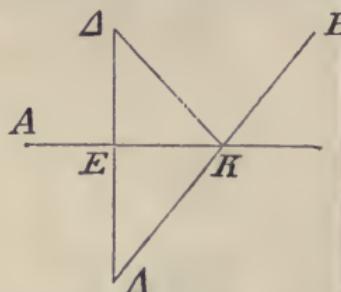
1. p.   2. V¹ p.   3. Vp q.

---

7. αὐτὴν] p, αὐτόν V.   8. τι] p, om. V.   9. ἐκεῖνο] V,
ἐκεῖ p.   νεύσει] dubium et in V et in p.   12. σφαιροειδοῦς] 12. σφαιροειδοῦς]
V, σφαιρικοῦ p.   15. σχόλιον add. m. 2 V.   19. ὑποκειμένου]
u. nr. 4.   Δ τό] Vq, δέ p.

τὸ δρώμενον ἔξω δοκεῖ ἔσω δρᾶσθαι ἐν τῷ ἐνόπτρῳ
κατὰ τὴν σύμπτωσιν.

4. Τοῦ Ε καταληφθέντος
οὐκέτι δρᾶται τὸ δρώμενον,
5 ὁ κατὰ μὲν τὸ ἀληθὲς ἔξω
δρᾶται τὸ Δ, δοκοῦν δὲ δρᾶ-
σθαι πρὸς τῇ συμπτώσει.

5. Τοῦ Ε καταληφθέντος οὐκέτι δρᾶται τὸ δρώ-
μενον, ὁ ἐστι τὸ Δ, ὁ κατὰ μὲν τὸ ἀληθὲς δρᾶται
10 πρὸς τῷ τόπῳ τῷ ἀντικρὺ τοῦ B, φαινόμενον δὲ πρὸς
τῇ συμπτώσει.

6. Οὐκέτι δρᾶται p. 286, 15] οὐκοῦν ἐν τοῖς κυρ-
τοῖς ἐνόπτροις ἔκαστον τῶν δρωμένων δρᾶται κατ'
ἐκεῖνο τὸ μέρος, καθ' ὃ σύμπτωσις γίνεται ἐκβαλλο-
15 μένων τῆς τε ὄψεως καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ δρωμένου ἐπὶ
τὸ κέντρον ἐπιξευγνυμένης εὐθείας.

7. Ὁ δὲ Ἀρχιμήδης οὕτω λέγει, ὅτι ἡ Z γωνία
τῇ E ἡ ἵση ἐστὶν ἡ ἐλάττων ἡ μείζων. ἐστω πρότερον
μείζων ἡ Z τῆς E· ἐλάττων ἄρα ἡ E. ὑποκείσθω οὖν
20 πάλιν ὅμιλα τὸ Δ, καὶ ἀπὸ τοῦ ὅμιλατος πάλιν ἀνα-
κεκλάσθω ἐπὶ τὸ δρώμενον τὸ B. ἐσται ἄρα ἡ E γωνία
μείζων τῆς Z. ἦν δὲ καὶ ἐλάττων· ὅπερ ἄτοπον.

8. Ἄλλὰ καὶ ἡ Θ τῇ Δ p. 288, 16] ἡ ὅτι ἡ κερα-
τοειδὴς γωνία ἀπάσης δέείας γωνίας ἐλάττων ἐστίν, ἡ

4. V in mg. inf., pq.   5. V in mg. inf., pq.   6. Vpq.
7. Vp (ad prop. 1) (q).   8. Vp(q).

5. ጀ] om. q.   12. σχόλιον p, m. 2 V.   18. ᾧ (pr.)] m. 2 V.
ἢ (sec.)] m. 2. V.   19. μεῖζον V.
24. ὀξείας] ὀξείας postea ins. m. 1 V, om. p.

έὰν ἀπὸ τοῦ κέντρου ἐπιζεύξωμεν ἐπὶ τὴν ἀφήν, ὅλῃ τῇ ὑπὸ Κ, Λ ἵση ἔσται ἡ τοῦ ἡμικυκλίου τῇ τοῦ ἡμικυκλίου ἵση ἐφαρμοζομένου. λοιπὴ ἄρα ἡ Θ τῇ Λ ἵση.

9. *Ανίσους* p. 290, 17] ἥγουν δξεῖαν καὶ ἀμβλεῖαν,
ὅπερ γίνεται πλαγίως εἰσβαλλούσης τῆς ἀκτῖνος. 5

10. Ἐπεὶ οὖν ἡ Θ τῆς Μ μείζων, κοινὴ προσκείσθω ἡ Κ, Λ. δύο ἄρα αἱ Θ, Κ, Λ δύο τῶν Κ, Λ, Μ μείζους. αἱ δὲ Κ, Λ, Μ δύο δρυμαῖς ἴσαι· αἱ Θ, Κ, Λ ἄρα δύο δρυμῶν μείζους. τὰς δὲ ἀπ' ἐλαττόνων ἡ δυεῖν δρυμῶν συμπίπτειν. 10

11. *Σχόλιον.* ἐπειδὴ γάρ, ὅση ἔστιν ἡ ἀπὸ τοῦ ὅμματος ἐπὶ τὸ ἔνοπτρον εὐθεῖα, τοσαύτη ἔστι καὶ ἡ ἀντανακλωμένη ἀπὸ τοῦ ἔνόπτρου πρὸς ἴσας γωνίας αὐτῇ διὰ τὸν ὅρον, ἔστι διὰ τοῦτο ἡ μὲν ΒΓ τῇ ΓΔ ἵση, ἡ δὲ ΒΑ τῇ ΑΕ, ἐπειδὴ τὸ ὅμμα πρὸς τῷ Β 15 ἔστιν. ἄνισος δὲ ἡ ΒΓ τῇ ΒΑ· ἄνισος ἄρα καὶ ἡ ΓΔ τῇ ΑΕ. οὐκ ἄρα συμπεδοῦνται διὰ τοῦτο διὰ τὸ τὴν μὲν μείζονα εἶναι, τὴν δὲ ἐλάττονα. οὐδὲ ἔξεσται αὐξῆσαι τὴν ΓΔ καὶ ἀγαγεῖν ἔως τοῦ Ε· τοσαύτη γὰρ εἶναι δφείλει, ὅσηπερ καὶ ἡ ΒΓ εὐθεῖα ἡ ἀκτίς, το- 20 σαύτης δὲ αὐτῆς ὑποκειμένης πρὸς τὴν ΑΕ οὐ γενήσεται σύμπτωσις.

12. *"Ισαι ἄρα εἰσίν* p. 294, 17] κατὰ τὸ ἐφαρμόζεσθαι τὰ ἡμικύκλια.

9. V¹ p. 10. V (ad prop. 4 part. pr.) (q). 11. V¹ (ad eandem). 12. Vq¹.

2. Post ἔσται deest ἡ Κ, Θ. &λλ'. 5. πλαγίως] V, πάντως p. 6. Θ] e corr. m. 2 V. 11. ὅση] ἵση V? 16. Post ἔστιν del. μείζων δὲ ἡ ΒΑ V. 18. Ante οὐδέ add. αφ? V.

13. Μείζων ἡ Ζ γωνία p. 296, 4] ἐπειδὴ παντὸς κύκλου τμήματος αἱ γωνίαι ἵσαι εἰσίν· οἷον τμήματος τοῦ $AB\Gamma$ ἐὰν τέμνωμεν δίχα τὴν AB οἷον κατὰ τὸ N καὶ πρὸς ὁρθὰς ἀναστήσωμεν

5 τὴν NG , ἐφαρμόζουσιν αἱ πρὸς τοῖς Z , B γωνίαι, καὶ κατὰ τὸν τῶν ἐφαρμοζόντων λόγον καὶ ἵσαι ἔσονται, ἐπειδὴ καὶ τὸ GNB

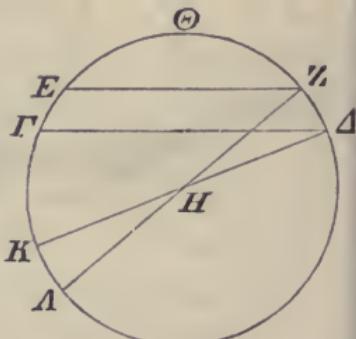
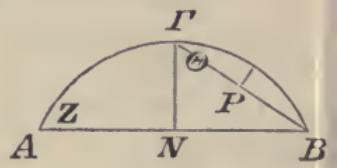
ἐφαρμόζει τῷ GNA . διὰ τὰ αὐτὰ καὶ αἱ τοῦ GB

10 τμήματος γωνίαι ἵσαι εἰσίν. ἐπεὶ οὖν μείζων ἔστιν ἡ ὑπὸ ZBG γωνία τῆς ὑπὸ GBP , μείζων καὶ ἡ Z τῆς Θ . ἵση γὰρ ἡ μὲν Z τῇ ὑπὸ ZBG γωνίᾳ, ἡ δὲ ὑπὸ GBP τῇ πρὸς τῷ Γ . καὶ ταῦτα μὲν ὡς ἐπὶ τοῦ δητοῦ. ὅτι

15 ἡ ὑπὸ $\Gamma A Z$ μείζων ἔστιν τῆς τοῦ ἐλάττονος τμήματος γωνίας τῆς ὑπὸ $EZ\Theta$, δειξωμεν οὕτως. ἔστω γὰρ ἡ ὑποκειμένη καταγραφὴ κέντρον

20 ὄντος τοῦ H . ἐπεὶ οὖν αἱ τῶν ἡμικυκλίων γωνίαι ἵσαι εἰσὶν κατὰ τὸν τῶν τῶν ἐφαρμοζόντων λόγον, ἵση ἡ ὑπὸ $K\Delta\Theta$ τῇ ὑπὸ $AZ\Theta$, ὥν ἡ ὑπὸ $K\Delta\Gamma$ ἐλάττων ἔστι τῆς ὑπὸ AZE . ἐπὶ ἐλάττονος γὰρ περιφερείας

25 βέβηκεν τῆς GK λοιπὴ ἄρα ἡ ὑπὸ $\Gamma A\Theta$ μείζων ἔστι τῆς ὑπὸ $EZ\Theta$. ὅπου γίνεται γὰρ τὸ ἐλάττον, ἐκεῖ τὸ μείζον. ο). ἔστι δὲ αὐτόθεν

13. V(q). Fig. pr. om. V.

3. τῇν] τόν V. 6. καὶ] om. V. 26. γίνεται] γ̄ V.
27. ο)] h. e. δπερ ἔδει δεῖξαι. ἔστι] sqq. om. q.

ἐκ τοῦ ἐν τῷ γ' Εὐκλείδου· ἐν κύκλῳ ἡ μὲν ἐν τῷ
ἡμικυκλίῳ καὶ τὰ ἔξης [III, 31].

14. Τοῦ γὰρ μεῖζονος τμήματος ἡ γωνία. καὶ πάλιν
ἔὰν τὴν ἀπὸ τοῦ κέντρου ἐπιξεύξωμεν ἐπὶ τὰ Γ, Α,
κατὰ τὰ αὐτὰ ἔσται. 5

15. Άἱ ἄρα Ζ, Η p. 296, 5]¹⁾ ἔὰν γὰρ ἀπὸ τοῦ
κέντρου ἐπὶ τὸ Α καὶ Γ ἐπιξεύξωμεν, αἱ γινόμεναι
πρὸς τῷ Α τῶν ἡμικυκλίων δύο γωνίαι, τουτέστιν αἱ
γῇ ἅμα αἱ Η, Λ, Ζ, ταῖς γινομέναις πρὸς τῷ Γ τῶν
ἡμικυκλίων δύο γωνίαις, τουτέστιν ταῖς τρισὶν ἅμα 10
ταῖς Κ, Μ, Θ, ἵσαι εἰσίν· ὃν αἱ Η, Ζ μεῖζονες ἐδείχθη-
σαν τῶν Κ, Θ· λοιπὴ ἄρα ἡ Λ λοιπῆς τῆς Μ ἐλάττων
ἔστιν· ὅπου γὰρ τὸ μεῖζον, ἐκεῖ τὸ ἔλαττον.

16. Ἡ δὲ Π τῆς Ο p. 298, 7] ἔὰν ἐπιξεύξωμεν ἀπὸ
τοῦ κέντρου ἐπὶ τὰ Α, Γ, ὡς ἐν τῷ σχολίῳ τοῦ πρὸ 15
αὐτοῦ [15].

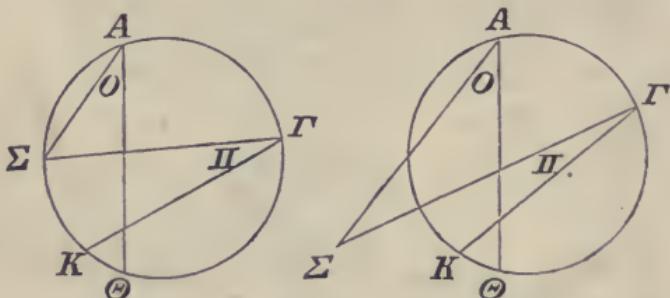
17. Φανερὸν δέ p. 298, 13] ἐπεὶ γὰρ ἵσης οὕσης
τῆς ΑΘ τῇ ΓΚ ἵση ἐδείχθη καὶ ἡ Π τῇ Ο, μεῖζονος
δὲ οὕσης τῆς ΑΘ τῆς ΓΚ ἐλάσσων ἐδείχθη ἡ Ο τῆς Π,
ἔὰν ἡ σύμπτωσις ἐπὶ τῆς περιφερείας γένηται ὡς κατὰ 20
τὸ Σ, ἵση ἔσται ἡ ΣΘ τῇ ΣΚ ἡ ἐλάττων ἡ ΣΘ τῆς

1) Huc refertur in Vq, sed pertinet ad λοιπὴν ἄρα
p. 296, 7.

14. V(q¹).   15. V(q).   16. V(q¹).   17. V(q).

1. ἡ] corr. ex εἰ m. 2 V.   2. ἐν (tert.)] ε V.   3. μεῖζωνος
V.   4. κέντρου] εις V, ε? m. 2.   7. γεινόμεναι V.   9.
Α] A V.   γεινομέναις V.

ΣΚ· αἱ γὰρ γωνίαι τὸν αὐτὸν λόγον ἔχουσιν ταῖς περιφερείαις, ὡς ἐν τῷ 5' τῶν στοιχείων [33]. ὅπερ

ἀδύνατον. πολλῷ δὲ πλέον οὐδὲ ἔκτὸς συμπεδοῦνται ὡς ἐπὶ τῆς β' καταγραφῆς πολλῷ γὰρ τὸ ἀδύνατον.

5 18. Αὕτη ἡ καταγραφὴ οὐ κατὰ τὰ ἀποδειχθέντα ἔστιν ἐκβαλλομένων τῶν ὄψεων καὶ τῶν δρωμένων, οὐδὲ ἡ τοῦ βιβλίου, ἀλλὰ αὕτη κατὰ τὸ ἐν τοῖς ὄροις ἐκβαλλομένων τῶν ὄψεων καὶ καθέτων ἀγομένων ἀπὸ τῶν δρωμένων καὶ ἐκβαλλομένων, καθὸ ἡ σύμπτωσις 10 γίνεται, δρωμένων τῶν δρωμένων.

19. Δυνατὸν καί, ὡς ἔχει ἡ καταγραφή, προβῆναι τὴν δεῖξιν. ἐπειδὴ γὰρ ἀνωτέρα ἔστιν ἡ BA τῆς $BΓ$. ἐὰν γὰρ ἀνωθεν διὰ αὐτῶν ἀγάγωμεν κάθετον, τὰ κατὰ τῆς BA τὰ ἀνώτερά ἔστι τῆς καθέτου· τὸ ἀπὸ τῆς 15 ἀνωτέρας δρώμενον, ὃ ἔστι τὸ A , τὸ ἀνώτερόν ἔστιν.

20. Καὶ τοῦτο δύοις τῷ ἀνωτέραν εἶναι τὴν BA τῆς $BΓ$. ἐὰν δὲ κατὰ τὸ ἐν τοῖς ὄροις ἐπὶ τῶν κυρτῶν, ὅτε ἔκαστον τῶν δρωμένων ἐν αὐτοῖς δρᾶται,

---

18. V(q); ad prop. 9.   19. V(q); ad schol. nr. 18.   20.
V(q); ad prop. 10.

---

4. ἀδύνατον] sc. μεῖζον.   7. ἀλλά] om. q.   8. ἐκβαλλο-
μένων] q, ἐβαλλομένων V.   12. ἀνωτέρα] ἀνωτερόν V, ἀνωτέρω q
14. ἀνώτερα] ἀνωτερόν V, ἀνωτέρω q.

καθὸν ἡ σύμπτωσις γίνεται ἐκβαλλομένων τῆς ὄψεως καὶ τῆς ἐπὶ τὸ κέντρον ἐπιξευγνυμένης, ἄλλως ἔσται ἡ καταγραφή· διοίως καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων.

21. Κατὰ τὸ σχόλιον τὸ ἐν τῷ α' [8].

22. Ὁφθήσεται ἄρα ἐπ' εὐθείας p. 314, 5] ἐπειδὴ 5 τὸ Α αὐτὸ οὐχ δρᾶται ἐν τῷ ἐσόπτρῳ, ἀλλὰ τὸ εἴδωλον αὐτοῦ, ὃ ἔσω που τῇ νοήσει τοῦ ἐσόπτρου δρώμενον κατὰ τὴν σύμπτωσιν δρᾶται κατὰ τὸ Ε, ἐπειδή, εἰ ἐπ' εὐθείας εἰσὶν αἱ δράσεις, τὸ Β ἔσω που τοῦ ἐνόπτρου ὄψεται, εἰ δὲ ἔσω, ἀνάγκη ἀπὸ τοῦ δρωμένου 10 ἀχθεῖσαν εἰς σύμπτωσιν αὐτῆς φθάσαι, ὡς ἔσται τόπος τοῦ ἔσω δοκοῦντος ἐν τῷ ἐνόπτρῳ φαίνεσθαι.

23. Καὶ ἐπεὶ ἵση ἔστιν p. 316, 9] διὰ τὸ τὰς μὲν ἀνακλωμένας ἵσας εἶναι, ἐκβληθείσης δὲ τῆς ΘΓ τὰς κατὰ πορνφήν ἵσας εἶναι. 15

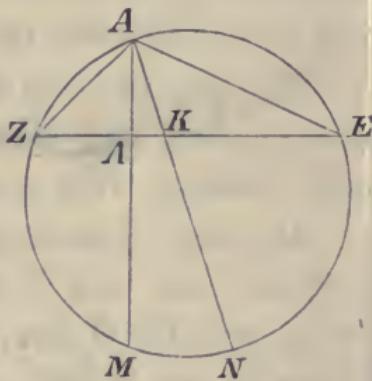
24. Καὶ ἵσον τὸ δρώμενον p. 316, 14] ἐὰν ἐπιζεύξωμεν ἀπὸ τοῦ Κ καὶ Ε ἐπὶ τὸ Θ, δύο αἱ ΚΖΘ δυσὶν ταῖς ΕΖΘ ἵσαι, καὶ γωνία καὶ γωνίᾳ, ὥστε καὶ γωνία ἡ ὑπὸ ΚΘΖ ἵση. ἐπεὶ οὖν ὅλη ἡ ὑπὸ ΛΘΖ ὅλη τῇ ὑπὸ ΔΘΖ ἵση· δρᾶτη γὰρ ἐκατέρα· ἐξ ᾧν αἱ 20 προορηθεῖσαι ἵσαι, λοιπὴ ἄρα ἡ ὑπὸ ΕΘΔ λοιπῇ τῇ ὑπὸ ΚΘΛ ἵση. ἐπεὶ οὖν δύο αἱ ΚΘΛ δυσὶν ταῖς ΕΘΔ ἵσαι, καὶ γωνία γωνίᾳ, καὶ βάσις ἡ ΛΚ βάσει τῇ ΔΕ ἵση.

21. Vq¹; ad p. 312, 2.   22. V(q).   23. V(q¹).   24.
V(q).

9. ἕσω] ἕσο V.   18. καὶ (sec.)] σ' V; fort. ἵση.   19. ΚΘΖ] scr. ΚΘΖ τῇ ὑπὸ ΕΘΖ.   20. ΔΘΖ] Δ supra scr. m. 1 V.
23. ἕσαι] ἵση V.

25. Δίχα ἂν εἴη τετμημένη p. 318, 10] ἐπεὶ οὗτοι
αἱ διὰ τὴν ἀνάκλασιν ἔσαι, ἐξ ὧν αἱ ἀπολαμβανόμεναι
πρὸς τῇ περιφερείᾳ ὑπὸ τῆς KP ἔσαι διὰ τὸ σχόλιον
τὸ ἐν τῷ α' [8], λοιπὴ ἄρα ή ὑπὸ PAB λοιπὴ τῇ ὑπὸ⁵
KAO ἔση. ἀλλ' ή ὑπὸ PAB τῇ ὑπὸ ZAK ἔση ἐστίν·
κατὰ οἰδυφήν γάρ· καὶ ή ὑπὸ OAK ἄρα ἔση τῇ ὑπὸ¹⁰
KAZ.

26. Μείζων ἄρα ή EK p. 318, 11] ἐστω τρίγωνον
τὸ AZE, καὶ δίχα τετμήσθω ή A γωνία τῇ AK, καὶ¹⁰
ἐστω ἀμβλεῖα ή ὑπὸ ACE. λέγω, διτι μείζων ἐστὶν
ή EK τῆς KZ. ἥχθω γὰρ
κάθετος ή AL, καὶ περὶ τὸ
τρίγωνον τὸ AZE κύκλος
περιγεγράφθω, καὶ ἐκβεβλή-¹⁵
15 σθωσαν ή AL καὶ ή AK.
εἴτε δὲ δξεῖα εἴη ή Z εἴτε
δρυθή εἴτε ἀμβλεῖα, προβαίνει
ή ἀπόδειξις. εἰ γὰρ ἔση ἐστὶν
ή ὑπὸ KAE τῇ ὑπὸ KAZ,²⁰
20 ἔση καὶ ή EN περιφέρεια·
μείζων ἄρα ή EM τῆς MZ. μεῖζον ἄρα καὶ τὸ
ἀπὸ ME τοῦ ἀπὸ MZ, τουτέστι τὰ ἀπὸ ML, LE
τῶν ἀπὸ MA, LZ. κοινὸν ἀφηρησθω τὸ ἀπὸ MA·
λοιπὸν ἄρα τὸ ἀπὸ EL τοῦ ἀπὸ LZ μεῖζον ἐστιν.²⁵
25 κοινὸν προσκείσθω τὸ ἀπὸ LA· τὰ ἄρα ἀπὸ EL, LA,

25. V(q).   26. V(q).

2. ἔσαι] καὶ V. ἀπολαμβανόμεναι] ἀπολαμβανομένων αἱ V.

4. Post τό ras. 1 litt. V.   6. οἰδυφήν] οἰδυφές V.   7.
KAZ] e corr. q, KAZ V.   9. τετμήσθω] τεαχθησθω V.   18.
εἰ?] scr. ἐπεί?   20. ή EN] EN V.   Post περιφέρεια ad-
dendum τῇ MZ περιφερείᾳ.

τουτέστι τὸ ἀπὸ *AE*, μείζονα τῶν ἀπὸ *Z A*, *AA*, τουτέστι τοῦ ἀπὸ *Z A*. μείζων ἄρα ἡ *AE* εὐθεῖα τῆς *Z A* εὐθείας. καὶ τέτμηται ἡ *A* δίχα τῇ *AK*. ἐὰν δὲ τριγώνου ἡ γωνία δίχα τμηθῇ, τὰ τῆς βάσεως τμήματα τὸν αὐτὸν ἔχει λόγον ταῖς τοῦ τριγώνου πλευραῖς. 5 μείζων ἄρα καὶ ἡ *EK* τῆς *KZ*. ἐὰν δὲ καὶ δρθὴ ἡ ἀμβλεῖα εἰη ἡ *Z*, αὐτόθεν ἡ ἀπόδειξις. ἐν τριγώνῳ γὰρ τῷ *AZE* δρθὴν ἡ ἀμβλεῖαν ἔχοντι τὴν *Z* μείζων ἔσται ἡ *AE* τῆς *AZ*. καὶ τέτμηται ἡ *A* δίχα τῇ *AK*, ἐὰν δὲ τριγώνου γωνία δίχα τμηθῇ καὶ τὰ ἔξηστα 10 μείζων ἄρα καὶ ἡ *EK* τῆς *KZ*.

27. Καὶ ἀμβλεῖα ἔστιν p. 318, 11] ἐπειδὴ ἡ ἀπὸ τοῦ κέντρου ἐπὶ τὴν ἀφὴν ἐπιξενγνυμένη δρθὴν ποιεῖ τὴν ὑπὸ *ΘAK*, δξεῖα ἄρα ἡ ὑπὸ *ΘKA*: ἀμβλεῖα ἄρα ἡ ὑπὸ *AKE*. 15

28. Οὐκοῦν ἀπὸ τοῦ κνητοῦ p. 318, 19] ἐὰν γὰρ τὸ κέντρον λαβόντες τῆς σφαιρᾶς ἀπ' αὐτοῦ ἐπιξεύξωμεν ἐπὶ τὸ δρώμενον καὶ ἐκβάλωμεν ὡς ἐν τοῖς πρὸ αὐτοῦ, θεωρηθήσεται τὸ *EΔ* ἐν γωνίᾳ τῇ ὑπὸ *ABΓ*, ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς προλαβοῦσιν· τὰ γὰρ δρώμενα πάντα ἐν 20 γωνίᾳ δρᾶται.

29. Ὁπερ ἀδύνατον p. 320, 10] ἐπεὶ γὰρ ἡ πρὸς τῷ *I* ἵση ἔστι τῇ ὑπὸ *XAE* διὰ τὴν ἀνάλασιν, ἡ πρὸς τῷ *M* ἄρα ἐλάσσων ἔστιν τῆς πρὸς τῷ *I* πολλῷ πλέον ἄρα τῆς ὑπὸ *ΓAB*. 25

27. V(q).   28. V(q).   29. V(q euān.).

1. τό] τά V.   15. *AKE*] V, *KAЕ* p.   23. *I*] e corr. V. *XAE*] *X* ponendum in parte sinistra speculi.

30. Ὁ συλλογισμὸς οὗτω· τόδε τοῦδε ἔλασσον· τόδε τῷδε ἵσον· τόδε ἄρα τοῦδε ἔλασσον.

31. Δίχα δὴ τεμεῖ p. 322, 13] ἐὰν γὰρ ἐφαπτομένην ἀγάγωμεν διὰ τοῦ Γ, αἱ μὲν ὑπὸ τῆς ἐφαπτομένης καὶ τῆς ΘΚ γινόμεναι ἴσαι· δοθή γὰρ ἐκατέρᾳ· ἐξ ᾧν αἱ ἀπολαμβανόμεναι ὑπὸ τῶν ἐφαπτομένων καὶ τῶν ἀνακλωμένων ἴσαι διὰ τὸ τὰς ἀνακλωμένας ἴσας εἶναι, ἐξ ᾧν τὰς κερατοειδεῖς ἴσας διὰ τὸ σχόλιον τὸ ἐν τῷ α' [8]. λοιπὴ ἄρα ἡ ὑπὸ ΒΕΔ¹⁾ δίχα τέμνεται.

10 32. Ἔστι δὲ καὶ ἔλάσσων p. 322, 20] ἐπειδὴ ἡ μὲν ὑπὸ ΒΓΚ ἴση τῇ ὑπὸ ΘΓΕ· κατὰ κορυφὴν γάρ· ἡ δὲ ὑπὸ ΘΓΕ ἔλάσσων τῆς ἐκτὸς τριγώνου τοῦ ΘΓΕ.

33. Ἡ αὐτή p. 324, 12] τοντέστιν ἡ ἀπὸ τῆς μείζονος σφαιρᾶς· δυνατὸν γὰρ καὶ κατὰ πλείονας ἀκτῖνας 15 δρᾶν.

34. Τοῦτο δὲ ἐπάνω p. 324, 15] ἐν αὐτῷ ἄρα τῷ θεωρήματι ἀπὸ τῶν διχοτομιῶν τῶν γωνιῶν.

35. Οὐκοῦν τῶν ὅψεων μέγισται p. 326, 3] διὰ τὸ τοῦ γ' βιβλίου τῆς ἐπιπέδου [8]· ἡ ἔλαχίστη γὰρ ἡ μεταξὺ τοῦ τε σημείου καὶ τῆς διαμέτρου, τῶν δὲ πρὸς τὴν κυρτὴν περιφέρειαν ἀεὶ ἡ ἔγγιον τῆς μεταξὺ τοῦ τε σημείου καὶ τῆς διαμέτρου τῆς ἀπώτερον ἔλαττων.

1) Debuit dici ΒΓΔ; sed in ΒΕΔ similiter ratiocinandum est, et fortasse huius rei mentio excidit.

30. V q¹ (ad p. 320, 11 sq.).   31. V (q).   32. V (q¹)
33. V q¹.   34. V q¹.   35. V (q¹).

11. ΘΓΕ] E e corr. V.   κορυφὴν] κορυφής V.   A p. 324, 20 in V adscribitur: ὡς κατὰ τὴν καταγραφὴν τὴν ὑπὸ κειμένην.   19. τό] om. q.   βιβλίου] om. q.   Post ἐπιπέδῳ supra scr. Εὐκλείδον m. rec. V, m. 1 q.

36. Ούκοῦν ἵση ἡ E p. 326, 12] πᾶσαι γὰρ αἱ ἀπὸ τοῦ κέντρου ἵσας ποιοῦσι γωνίας κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν ἡμικυκλίων.

37. Ούκοῦν μείζων ἔστιν p. 326, 22] ὡς μείζονος τμήματος οὗτα κατὰ τὸ λγ' τοῦ γ' βιβλίου τῆς ἐπι- 5 πέδου.

38. Ἀνακλώμεναι αἱ ὄψεις p. 328, 21] ἐὰν ἀπὸ τοῦ K ἐπιξεύξωμεν ἐπὶ τὸ κέντρον, τουτέστι τὸ Z, ἔσονται αἱ τῶν ἡμικυκλίων ἵσαι κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν ἡ ὑπὸ AKZ τῇ ὑπὸ ZKA. ὥστε ἡ ὑπὸ AKΘ ἐλάττων τῆς ὑπὸ 10 ZKA, πολλῷ πλέον τῆς ὑπὸ ΘKA. διοϊώσ καὶ ἐὰν ἀπὸ τοῦ N ἐπιξεύξωμεν ἐπὶ τὸ Z. ὥστε ἀνακλώμεναι αἱ ὄψεις αἱ ΘK, MN ἕξουσιν ὡς αἱ KA, NE διὰ τὸ ε'.

39. Ἀνακλωμένη ἕξει p. 330, 10] ἐπεὶ γὰρ δύο αἱ BZΓ δυσὶν ταῖς EZΓ ἵσαι καὶ γωνία γωνίᾳ, καὶ 15 πάντα πᾶσιν· ὥστε καὶ ἡ ὑπὸ BΓΖ ἵση τῇ ὑπὸ ZΓΕ. ἐπεὶ οὖν ὅλη ἡ τοῦ ἡμικυκλίου ὑπὸ AΓΖ ὅλῃ τῇ ὑπὸ ZΓΔ ἵση, ἐξ ὧν ἡ ὑπὸ BΓΖ ἵση τῇ ὑπὸ ZΓΕ, λοιπὴ ἄρα ἡ ὑπὸ AΓΒ λοιπῇ τῇ ὑπὸ EΓΔ ἵση. ἕξει ἄρα ἡ BΓ ὄψις ἐπὶ τὸ E. 20

40. Δίχα ἄρα τμηθήσεται p. 330, 13] ἐπεὶ γὰρ ἵση ἡ τοῦ ἡμικυκλίου τῇ τοῦ ἡμικυκλίου, ἐξ ὧν αἱ ὑπὸ BΘA, ΔΘE ἵσαι διὰ τὸ πρῶτον, δίχα ἄρα τέτμηται.

41. Καὶ ἀνάλογον ἔσται p. 330, 14] διὰ τὸ γ' τοῦ 5' βιβλίου τῆς ἐπιπέδου. 25

36. V(q¹). 37. V(q¹). 38. V(q). 39. V(q). 40. V(q).
41. Vq¹.

4. ὡς] ὡς ἐν V. 11. ΘKA] ΘKA V. 16. BΓΖ] B
supra scr. m. 1 V. ZΓΕ] ZΓ V. 17. ἡμικυκλίου] ιμη-
κυκλίου V. 24. γ'] q, i' V.

42. Διὰ τοῦτο μία μόνη, ἐπειδή, εἰ ἦν καὶ ἄλλη,
εἴκος ἦν αὐτὰς συμπεσεῖν.

43. Οὐ γὰρ συμπεσεῖται p. 330, 19] ἐπειδὴ παντὸς
τριγώνου αἱ β γωνίαι δύο δρθῶν ἐλάττους.

5 44. Καὶ ἐπεὶ μεῖζων ἔστιν ἡ ΒΓ p. 332, 17] ἐπεὶ
γὰρ ἡ ΓΠ ἵση τῇ ΠΚ, ἡ ΓΝ μεῖζων τῆς ΝΚ. ὥστε
καὶ τὸ ἀπὸ τοῦ. κοινὸν προσκείσθω τὸ ἀπὸ ΝΒ· τὰ
ἄρα ἀπὸ τῶν ἀπὸ μεῖζονα. ἀλλὰ τοῖς μὲν ἀπὸ ΓΝΒ
ἵσον τὸ ἀπὸ ΓΒ, τοῖς δὲ ἀπὸ ΒΝΚ ἵσον τὸ ἀπὸ ΒΚ·
10 ὥστε ἡ ΓΒ μεῖζων τῆς ΒΚ.

45. Ὡστε καὶ ἡ ὑπὸ ΓΒΘ μεῖζων p. 332, 18] ἐπεὶ
γὰρ τριγώνου τοῦ ΓΒΝ αἱ γ γωνίαι ταῖς τρισὶν γω-
νίαις τριγώνου τοῦ ΒΝΚ ἴσαι, εἴς ᾧν αἱ δύο ἡ πρὸς
τῷ Ρ καὶ ἡ ὑπὸ ΒΝΚ μεῖζους τῶν δύο τῆς τε πρὸς
15 τῷ Ι καὶ τῆς ὑπὸ ΓΝΒ, λοιπὴ ἄρα ἡ ὑπὸ ΚΒΝ λοι-
πῆς τῆς ὑπὸ ΓΒΝ ἐλάσσων· ὅπου γὰρ τὸ μεῖζον, ἐκεῖ
τὸ ἐλάττον.

46. Τουτέστι τῆς ὑπὸ ΒΘΚ p. 332, 19] ἵση γὰρ
ἡ ΒΚ τῇ ΚΘ, ἐπειδὴ δύο αἱ ΒΓΚ δυσὶν ταῖς ΘΓΚ
20 ἴσαι καὶ γωνία γωνίᾳ.

47. Οὐκ ἄρα συμπεσεῖται p. 332, 19] ἐπεὶ γὰρ
μεῖζων ἡ ὑπὸ ΓΒΚ τῆς ὑπὸ ΒΘΚ, κοινὴ προσκείσθω
ἡ ὑπὸ ΘΒΦ· αἱ δύο ἄρα τῶν δύο μεῖζους. ἀλλ' αἱ
δύο δυσὶν δρθαῖς ἴσαι· αἱ δύο ἄρα δύο δρθῶν ἐλάτ-
25 τους. ὥστε αἱ ὑπὸ ΓΒΘ, ΥΘΒ δύο δρθῶν μεῖζους.

42. V(q¹); ad p. 330, 17. 43. V(q¹). 44. V(q). 45.
V(q). 46. V(q¹). 47. V(q).

7. τοῦ] sc. τοῦ ἀπό.
m. 1. V.

23. ΘΒΦ] ΒΘΦ, B e corr.

48. Μείζων ἔστιν ἡ *BZ* p. 334, 15] διὰ τῶν ἀπὸ
ώς ἐν τῷ λε'.

49. Συμπεσοῦνται ἄρα p. 334, 17] κοινῆς προσ-
κειμένης τῆς ὑπὸ *ZAP*.

50. Παράλληλοι γάρ εἰσιν p. 334, 22] ἐπεὶ γάρ 5
δύο αἱ *BZ* δυσὶν ταῖς *ΓΛΖ* ἴσαι, ἀλλὰ καὶ γωνία
ἴση· δρόμη γὰρ ἐκατέρᾳ καὶ γωνίᾳ ἡ ὑπὸ *ABZ* γωνία
τῇ ὑπὸ *ΑΓΖ* ἴση. ἔστιν δὲ καὶ ἡ ὑπὸ *ABA* ἴση τῇ
ὑπὸ *ΑΓΑ*. ὥστε λοιπὴ ἡ ὑπὸ *PBA* λοιπὴ τῇ ὑπὸ¹⁰
ΘΓΑ ἴση διὰ τὸ τέτρασιν δρόμαις ἴσας εἶναι τὰς ὑπὸ *PAB*
ἴση τῇ κατὰ κορυφήν. ἐὰν δὲ δύο τρίγωνα δύο
γωνίας δύο γωνίας ἴσας ἔχῃ καὶ τὰ ἔξης¹¹ ἴσον ἄρα
τὸ *BAP* τρίγωνον τῷ *ΘΑΓ* τριγώνῳ. κοινὸν προσ-
κείσθω τὸ *BAG*. τὸ *PGB* ἄρα τῷ *ΘΒΓ* ἴσον. καὶ
εἰσιν ἐπὶ τῆς αὐτῆς βάσεως τῆς *PΘ*. παράλληλος ἄρα¹⁵
ἡ *BΓ* τῇ *PΘ*.

51. Μείζων γάρ ἡ *MA* p. 336, 2] ἐπεὶ ἰσογώνιον
ἔστι τὸ *PAM* τρίγωνον τῷ *ABA* τριγώνῳ· αἱ μὲν
δρόμαι αὐτῶν ἴσαι, ἡ δὲ πρὸς τῷ *K* τῇ ὑπὸ *PAM*
κατὰ τὰ ἥδη δειχθέντα· λοιπὴ ἄρα τῇ λοιπῇ ἴση· τῶν 20
δὲ ἰσογωνίων ἀνάλογον αἱ πλευραὶ αἱ περὶ τὰς ἴσας
γωνίας, ἔστιν ἄρα, ως ἡ *PM* πρὸς *MA*, οὕτως ἡ *BL*
πρὸς *AA*. καὶ ἐναλλάξ, ως ἡ *PM* πρὸς *BL*, οὕτως
ἡ *MA* πρὸς *AA*. μείζων δὲ ἡ *PM* τῆς *BL* ἐδείχθη
γάρ· καὶ ἡ *MA* ἄρα τῆς *AA*.²⁵

48. Vq¹.   49. V.   50. V(q).   51. V(q).

4. *ZAP*] *ZAP* V.   7. *ABZ*] *AZB* V.   8. *ΑΓΖ*]
ΑΓΗ V.   10. *τάς*] hic aliquid excidit (.... ἴστι δὲ καὶ ἡ).
12. *ἴχη*] *ἴχει* V.   13. *κοινὸν προσκείσθω*] bis V.   15. *PΘ*]
debuit *BΓ*.   18. *ABA*] *ΑΒΓ* V.   25. *MA*] *ΜΑΛ* V.   *τῆς*
ΑΛ] τῇ *ΓΑΛ* V.

52. Μείζων δὲ ἡ *MA* τῆς *AA* οὔτως· ἐπεὶ παράλληλος ἡ *BL* τῇ *PM*, ἵση ἡ πρὸς τῷ *M* γωνία τῇ πρὸς τῷ *A*, ἐπειδὴ δοθὴ ἡ πρὸς τῷ *A*. ἔστι δὲ καὶ ἡ πρὸς τῷ *K* ἵση τῇ ὑπὸ *PAM* διὰ τὸ τὴν μὲν πρὸς 5 τῷ *K* ἵσην εἶναι τῇ πρὸς τῷ *A*, τὴν δὲ πρὸς τῷ *A* τῇ κατὰ κορυφήν· ἴσογώνιον ἄρα τὸ *PAM* τρίγωνον τῷ *BAA*. τῶν δὲ ἴσογωνίων ἀνάλογον αἱ πλευραὶ αἱ περὶ τὰς ἵσες γωνίας· ἔστιν ἄρα, ὡς ἡ *PM* πρὸς τὴν *MA*, οὔτως ἡ *BL* πρὸς *AA*· καὶ ἐναλλάξ, ὡς ἡ *PM* 10 πρὸς τὴν *BL*, οὔτως ἡ *MA* πρὸς *AA*. μείζων δὲ ἡ *MA* τῆς *AA*· μείζων ἄρα καὶ ἡ *PM* τῆς *BL*.¹⁾ δμοίως καὶ ἡ *MΘ* τῆς *AG*.

53. Οὐκοῦν τὸ μὲν *B* p. 336, 12] ἐπειδὴ ἔκαστον τῶν δρωμένων δρᾶται κατὰ τὴν σύμπτωσιν ἐκβαλλο- 15 μένων τῆς τε ὅψεως καὶ τῆς ἀπὸ τοῦ δρωμένου ἐπὶ τὸ κέντρον ἐπικευγνυμένης, ὥστε τοῦ *B* δρῶντος τοῦ *G* δρωμένου καὶ τοῦ *G* δρῶντος τοῦ *B* δρωμένου ταῦτα γίνεσθαι.

54. Ἐλάσσων δὲ ἡ *EK* τῆς *BG* ἐκ τοῦ ἴσογώνιον 20 εἶναι τὸ *AG* τῷ *EK*²⁾ ἐκ τῆς κοινῆς γωνίας καὶ ἐκ τῶν δόρθων διὰ τὸ παραλλήλους εἶναι τὴν *EK* καὶ τὴν *BG*.

1) Errore permittauit *MA*, *AA* et *PM*, *BL*.

2) Debuit dici: *dimidium EK*.

52. V(q); eodem pertinet. 53. V(q). 54. V(q); pertinet ad p. 336, 14 sq.

4. τῷ] corr. ex τῷ m. 1 V. 6. τῇ] τῆς V. κορυφής V. 10. *MA*] *PAN* V. 11. *MA*] *ML* V. 16. τοῦ B τὸ B V. 17. ταῦτα] ταῦτα V.

6. τῇ] τῆς V.

κορυφής

V.

9. *MA*] corr. ex *M*.

m. 2 V.

V.

11. *MA*] *ML* V.

V.

16. τοῦ B

τὸ B V.

V.

17. ταῦτα] ταῦτα V.

55. Παράλληλος γάρ ἐστιν ἡ *EK* p. 336, 15] πάλιν δυοίως ἴσογωνίου δεικνυμένου τοῦ *KZΓ* τριγώνου τῷ *EZB* τριγώνῳ καὶ μιᾶς πλευρᾶς μιᾶς πλευρᾶς ἴσης τῆς πρὸς ταῖς ἴσαις γωνίαις.

56. Ἡ γὰρ γωνία ἡ πρὸς τῇ p. 340, 9] ἐὰν γὰρ 5 ἐπιξεύξωμεν τὴν ἀπὸ τοῦ Γ ἐπὶ τὸ Θ, ἴση ἐστὶν ἡ ὑπὸ *HΓΘ* τῇ ὑπὸ *ΘΓΒ*· ἡμικυκλίων γάρ. οὐκοῦν ἡ ὑπὸ *HΓΔ* ἐλάσσων τῆς ὑπὸ *ΘΓΒ*· πολλῷ πλέον τῆς ὑπὸ *ΔΠΒ*.

Διὰ τί δὲ ἡ ἀνακλωμένη μὴ ἐπὶ τὸ κέντρον ἐπι- 10 ζεύγνυται; ἐπειδὴ αἱ ὄψεις ἐν ἴσαις γωνίαις ἀνα- κλῶνται, ἐλάττων δὲ ἔμελλεν εἶναι ἡ πρὸς τῷ *P* τῆς ὑπὸ *ΘΓΒ*, ἀνάγκη οὖν τὴν ἴσην τῇ πρὸς τῷ *P* ἀπὸ τῆς μείζονος ἀφαιρεθεῖσαν τῆς ὑπὸ *ΘΓΒ* ἀνωτέρῳ που ποιῆσαι τὴν ἀνάκλασιν ώς ἐπὶ τὸ *K*. 15

57. Φανερὸν οὖν, ὅτι p. 340, 13] ἐὰν ἐπιξεύξωμεν ἀπὸ τοῦ Θ ἐπὶ τὸ Γ καὶ ἐπὶ τὸ *A*, ἔσται δῆλον οὕτως· ἐπεὶ δύο αἱ *KΘΓ* δυσὶν ταῖς *KΘA* ἴσαι καὶ γωνία γωνίᾳ διὰ τὰς περιφερείας, πάντα πᾶσιν· ὥστε γωνία ἡ ὑπὸ *KAΘ* γωνίᾳ τῇ ὑπὸ *KΓΘ* ἴση. πάλιν ἐπεὶ ἡ 20 ὑπὸ *AΘΔ* ἴση τῇ ὑπὸ *ΓΘΔ* διὰ τὸ τὰς ὁγῆτείσας ἴσας γωνίας ἐκ τῶν τεσσάρων δρυδῶν τὰς ὑπολοίπους δύο ἴσας καταλιμπάνειν, δύο αἱ *ΓΘΔ* δυσὶν ταῖς *AΘΔ* ἴσαι καὶ γωνία γωνίᾳ· ἴση ἄρα ἡ ὑπὸ *ΘΑΔ* τῇ ὑπὸ *ΘΓΔ*. ἐπεὶ οὖν ὅλῃ ἡ ὑπὸ *ΘAB* ἴση τῇ ὑπὸ *ΘΓΒ*· 25 ἡμικυκλίων γὰρ ἐφαρμοζομένων· ἐξ ὧν ἡ ὑπὸ *KAΘ* ἴση τῇ ὑπὸ *KΓΘ*, λοιπὴ ἄρα ἡ ὑπὸ *KAB* ἴση τῇ ὑπὸ *KΓΒ*. ἀλλ' ἡ ὑπὸ *KΓΒ* ἴση τῇ ὑπὸ *ΔΠΗ*· ἡ ἄρα

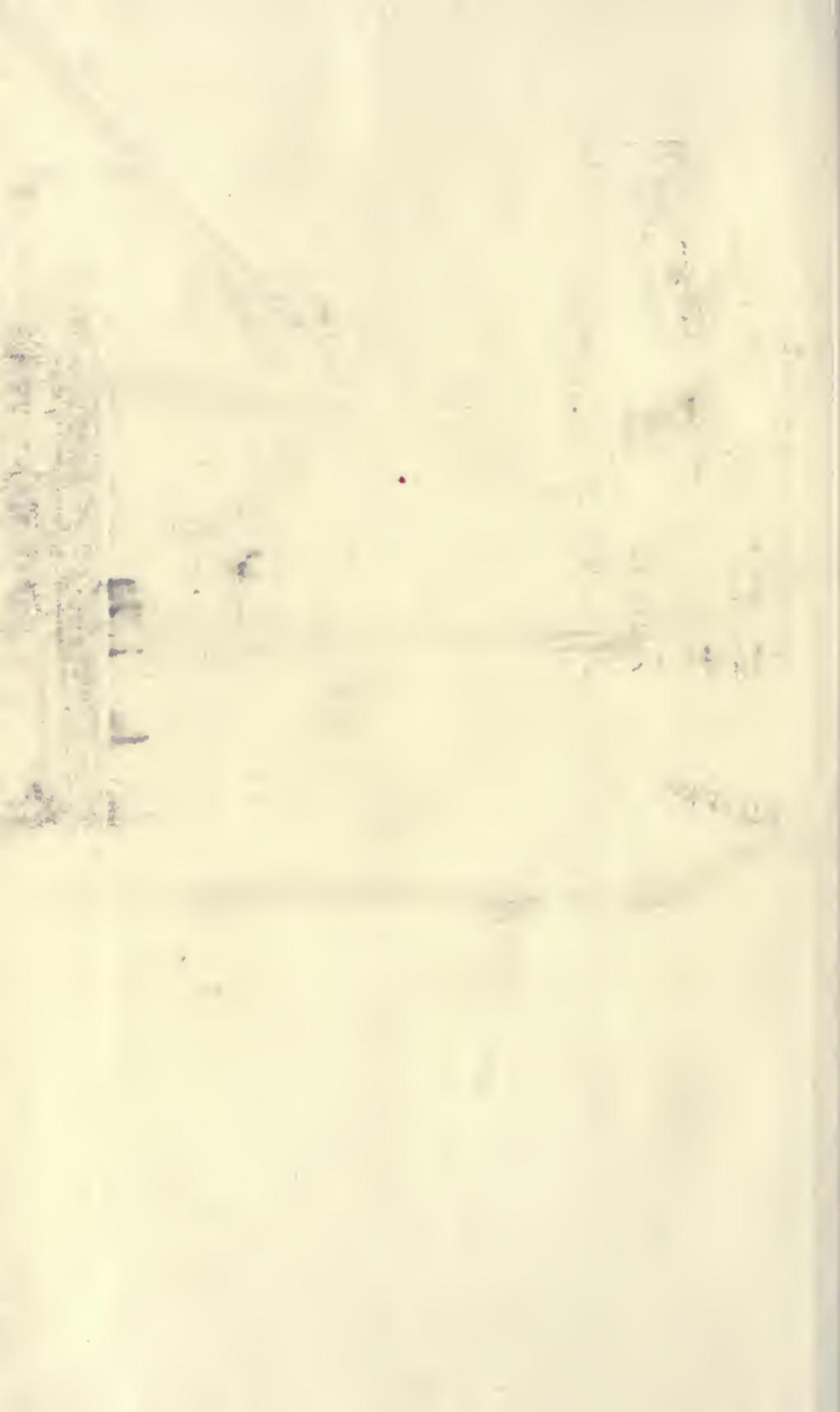
ὑπὸ ΔΓΗ ἵση τῇ ὑπὸ ΚΑΒ. ἀλλ' ἡ ὑπὸ ΔΓΗ ἵση
τῇ ὑπὸ ΔΑΡ· καὶ ἡ ὑπὸ ΚΑΒ ἄρα τῇ ὑπὸ ΔΑΡ.

58. Ἐπὶ τὰς διὰ τοῦ κέντρου p. 342, 7] τουτέστι
κατὰ τῆς ΒΘ πᾶσαι πρὸς ἄλλων καὶ ἄλλων σημείων, ἐν
5 δὲ ἐκατέρωθεν ὥσπερ αἱ ΓΚΑ.

58. V(q).

4. ἄλλῳ (pr.)] q, ἄλλο V.

PLEASE DO NOT REMOVE
CARDS OR SLIPS FROM THIS POCKET

UNIVERSITY OF TORONTO LIBRARY

QA
31
E83
1883
v.7
c.1
PASC

Euclid

Opera omnia; ed. by Heiberg
and Menge.
v.7

Additional microform copy
available in Periodicals

Reading Rm.

20/11/74 1:33

